

Samrådsredogörelse

Översiktsplan 2040

Innehåll

Inledning.....	1
Genomförandet av samrådet	2
Sammanfattning av ändringar av planförslaget efter samrådet	3
Inkomna synpunkter på planförslaget med kommunens bemötande av dessa.....	5
Synpunkter på samrådsförfarandet	6
Generella synpunkter, hela planförslaget	7
Behov av fler och utvecklade ställningstaganden	7
Planeringsunderlag.....	8
Redovisning av relevant lagstiftning.....	9
Barnperspektivet	10
Digital översiktsplan	10
Layout och läsbarhet	10
Kartor	11
Fritid, idrott och kultur	11
Vård, omsorg och socialt stöd.....	12
Infrastruktur.....	12
Kommunens markinnehav	13
Källhänvisning.....	13
Kommentarer med koppling till kommunens handläggning.....	13
Måluppfyllelse, dialog och genomförande.....	13
Samverkan med externa aktörer	14
Uppföljning	15
Synpunkter på delen Inledning	16
Generella synpunkter.....	16
Mål och styrdokument.....	16
Beskrivning av kommunen	17
Heby kommun i regionen	17
Synpunkter på delen Utvecklingsstrategi.....	18
Generella synpunkter.....	18

Natur- och kulturvärden.....	19
Demokrati.....	20
Synpunkter på delen Användning av mark och vatten	21
Generella synpunkter.....	21
Befolkningsmål.....	21
En hållbar struktur	21
Bebyggelseutveckling.....	22
Trygghet och tillgänglighet.....	25
Landsbygdsutveckling.....	25
Näringsliv och verksamheter	27
Kommunal service.....	29
Ideella föreningar	32
Generellt om satsningar på infrastruktur och kommunikation.....	33
Vägar och trafik.....	34
Kollektivtrafik	39
Teknisk försörjning	43
Natur, grönstruktur och mötesplatser.....	55
Tätortsutveckling generellt.....	58
Tätortsutveckling Heby.....	64
Tätortsutveckling Morgongåva	73
Tätortsutveckling Vittinge.....	85
Tätortsutveckling Tärnsjö.....	91
Tätortsutveckling Östervåla.....	95
Tätortsutveckling Harbo	100
Östahalvön	115
Övriga småorter och utbyggnadsområden.....	122
Synpunkter på delen Värden och hänsyn.....	124
Generella synpunkter.....	124
Riksintresseområden	124
Naturvärden	130

Kulturmiljövärden	132
Jordbruksmark	137
Skogsmark	140
Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)	140
Miljö, hälsa och säkerhet.....	141
Synpunkter på hållbarhetsbedömningen.....	158
Sammanställning av yttranden	164

Förkortningar:

KPR: Kommunala pensionärsrådet.

LRF: Lantbrukarnas Riksförbund.

MB: Miljöbalk (1998:808).

MSB: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

PBL: Plan- och bygglag (2010:900).

SGI: Statens geotekniska institut..

SGU: Statens geologiska undersökningar.

Inledning

Heby kommunens förslag till ny översiktsplan, *Översiktsplan 2040*, har varit ute på samråd under perioden 18 november 2024 – 26 januari 2025.

Enligt plan- och bygglagen ska kommunen efter samrådstidens redovisa resultatet av samrådet i en samrådsredogörelse som också ska innehålla de förslag som framförda synpunkter har gett anledning till. Samrådsredogörelsen ska finnas tillsammans med planförslaget.

Sammanlagt har totalt 115 yttranden inkommit under samrådet varav 69 yttranden är underskrivna en eller flera privatpersoner. Sex yttranden är från nämnder i Heby kommun. Fem yttranden är från politiska partier verksamma i kommunen. Övriga 35 yttranden är från myndigheter, föreningar och företag.

Nästa steg i framtagandeprocessen är att kommunen ska låta planförslaget granskas i minst två månader. Under granskningstiden finns återigen möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Heby kommun vill tacka alla som bidragit med synpunkter på planförslaget under samrådet!

Genomförandet av samrådet

Under hösten 2023 och in i 2024 genomfördes dialoger i tidigt skede med allmänhet, näringsliv och föreningar i kommunen. Dialogen genomfördes som dialogmöten med workshop med invånare, ett i södra kommundelen i Heby och ett i norra kommundelen i Östervåla. Ett särskilt dialogmöte med workshop hölls med näringslivet i Huddunge. Sedan har föreningslivet givits möjlighet att komma med inspel i en riktad digital enkät. Möjlighet för en bred allmänhet att komma med synpunkter i en digital enkät som ett komplement till de fysiska mötena har också funnits.

Eftersom översiktsplanen har utblick mot 2040 har det varit viktigt att särskilt få in barn och ungas perspektiv i arbetet. En dialog har därför genomförts med barn och unga i form av en elevdialog i skolan om den nya översiktsplanen.

Under perioden 18 november 2024 till och med den 26 januari 2025 genomfördes samråd om förslaget där planförslaget hölls tillgängligt för kommunmedlemmar, myndigheter, sammanslutningar och enskilda med väsentligt intresse av förslaget. Planförslaget har under perioden funnit tillgängligt på webbplatsen www.heby.se/op2040 samt på kommunens bibliotek.

Information om samrådet har kungjorts i Sala Allehanda och UNT samt skickats till berörda remissinstanser enligt beslutad remisslista. Ett vykort har även skickats ut till samtliga fastighetsägare (utom Heby kommun) som är berörda av de i planförslaget redovisade föreslagna plan- och omvandlingsområdena för bostäder och verksamheter. Vidare har information om samrådet funnits på kommunen digitala informationstavlor och kommunens officiella Facebook-sida.

Under samrådsperioden genomföres två samrådsträffar i form av öppet hus där allmänheten gavs tillfälle att träffa förtroendevalda och tjänstepersoner för att ställa frågor och diskutera förslaget. Den ena träffen hölls i Tärnsjö för norra kommundelen och den andra i Vittinge för den södra kommundelen.

Efter samrådets slut har planförslaget arbetats om utefter inkomna yttranden.

Under granskningsperioden 21 oktober - 21 december 2025 finns åter möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget.

Sammanfattning av ändringar av planförslaget efter samrådet

Alla inkomna synpunkter har beaktats och efter samrådet har en bedömning gjorts om varje yttrande föranlett ett behov av justeringar eller kompletteringar av planförslaget. Ett flertal ändringar gällande text och kartor har gjorts med syftet att förbättra och förtydliga innehållet i planen.

Nedan listas de mest betydande förändringar som har gjorts från samrådsversionen:

- Delen *Utvecklingsstrategi* har omarbetats, bland annat med syftet att stärka kopplingen mellan text och karta.
- Avsnittet under rubriken *Vård och omsorg* har omarbetats för att tydliggöra ytterligare lyfta fram behoven och planerade åtgärder för andra gruppen än äldre som riskerar att hamna i social utsatthet.
- Avsnittet *Trygghet och tillgänglighet* omarbetats och fått den nya rubriken *Samhällsplanering för närhet och livskvalitet*. Syftet med omarbetningen är att utveckla resonemang och ställningstaganden kring tillgänglighet, trygghet, brottsförebyggande arbete samt trygghet och tillgänglighet för barn och unga.
- I planförslaget har aspekter kring vatten genomgående inarbetats i förslaget. Aspekterna gäller kvalitet (MKN), risk och säkerhet (klimatanpassning, översvämning, skyfall). I planförslaget betonas genomgående det regionala perspektivet på vattenförsörjning i ett avrinningsperspektiv och översiktsplanen lyfter behovet av samverkan med externa aktörer med en starkare betoning av behovet av en helhetssyn vid arbete som rör vattenfrågor.
- Avsnittet under rubriken *Elförsörjning* har sammanfogats under rubriken *Energiförsörjning* och avsnittet har kompletterats med skrivningar om behovet av tidig dialog om elförsörjningen i samhällsplaneringen.
- Ett avsnitt med rubriken *Materialförsörjning* har tillfogats planförslaget med syftet att lyfta materialförsörjningen som en viktig aspekt i samhällsbyggandet.
- Avsnittet under rubriken *Natur och grönsstruktur* har omarbetats med syftet att bättre beskriva aspekter kring ekosystemtjänster och blåstråk.
- Avsnittet under rubriken *Tätortsutveckling* har omarbetats med ett flertal ändringar:
 - Ännu inte bebyggd detaljplanerad mark, den så kallade planreserven, redovisas.
 - Flera föreslagna planområden har justerats eller utgått
 - Flera utpekade grönområden har justerats eller utgått
 - Beskrivningarna om varje föreslaget plan- och omvandlingsområde har utökats med mer information om planeringsförutsättningar.
 - Beskrivningarna om var varje föreslaget plan- och omvandlingsområde som berör jordbruksmark och riksintresse har utökats med motiveringar gällande lokalisering och hänsyn.
 - Justeringar av föreslagna lokala gång- och cykelstråk har gjorts.
 - Ytor för fördröjning av vatten har införts i text och kartor.
 - För Morgongåva redovisas ytor för tätortsnära bostäder och landsbygd som finns redovisas i den fördjupade översiktsplanen (antagen 2023) för orten.
 - Nya kartor med miljö- och riskfaktorer har tagits fram för varje tätort. De redovisar samlat ett antal viktiga miljö- och riskfaktorer som finns i varje ort,

såsom transportled för farligt gods, potentiellt förorenade områden, risker avseende ras, skred och erosion, översvämningskarteringar, lågpunkter med mera.

- Avsnittet under rubriken *Småorter och övriga utvecklingsområden* har omarbetats avseende Östa med syftet att förmedla ett förändrat arbetssätt gällande den fortsatta planeringen av området. Det framgår nu att förutsättningarna för att utveckla området ska utredas i en bred dialogprocess med boende, verksamma aktörer och friluftsintrössenter.
- Under avsnittet *Riksintressen* har riksintresset för totalförsvarets civila del, transmissionsnätet, lagts till i text och kartor.
- Avsnittet under rubriken *Naturvärden* har utvecklats genom att det bättre framgår hur skyddade naturområden enligt 7 kap. miljöbalken (nationalpark, naturreservat, naturminne, biotopskydd och fridlysta arter) skyddas genom lagstiftning samt med information om föreskrifter, tillsyn och frågan om dispens.
- Avsnittet under rubriken *Vatten och strandskydd* har utökats med information om vattenverksamhet och markavvattningsföretag. Vidare har även informationen om strandskydd omarbetats utifrån de lagändringar om det generella strandskyddet som infördes i miljöbalken den 1 juli 2025.
- Avsnittet under rubriken *Skogsmark* har omarbetats med syftet att lyfta skogens roll för ekosystemtjänster och klimatanpassningsåtgärder samt för att bättre beskriva det kommunala skogsinnehavet.
- Avsnittet under rubriken *Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)* har omarbetats med syftet att klargöra hanteringen av det tematiska tillägget om LIS samt hur kommunen avser arbeta med LIS framöver.
- Två avsnitt har tillkommit om värmebölja och torka under rubriken *Miljö, hälsa, och säkerhet*.
- Avsnittet under rubriken *Krisberedskap* har omarbetats med syftet att utveckla informationen om kommunens krisberedskap och krisberedskapsarbete.
- Avsnittet under rubriken *Viktiga skyddsavstånd* har omarbetats gällande bland annat höga föremål samt att delen om magnetfält och kraftledning flyttats hit från avsnittet om energiförsörjning.
- Nytt avsnitt har införts under rubriken *Sammanställning av identifierade utredningsbehov*. Avsnittet sammanfattar de förslag till vidare utredning som redovisas i planförslaget.

Inkomna synpunkter på planförslaget med kommunens bemötande av dessa

Samtliga synpunkter som inkommit under samrådet finns med och redovisas i redogörelsen. Synpunkterna är sorterade efter ämnesrubriker. Det finns synpunkter som förekommer mer än en gång i redogörelsen eftersom samma innehåll kan beröra mer än en rubrik i redogörelsen. Detta underlättar sökningen utefter ämneskategori i dokumentet. Kommunen har valt att även ta med yttranden vars innehåll inte hanteras och beskrivs i en översiktsplan. Detta för att visa hur kommunen hanterat samtliga inkomna synpunkter.

Yttrandena har inkommit som e-post, digital enkät eller brev. Synpunkter som bedöms vara av intresse för andra delar inom kommunförvaltningen eller för externa aktörer har eller kommer att förmedlas till dessa under framtagandeprocessen av den nya översiktsplanen.

Samtliga yttranden finns att ta del av i sin helhet under rubriken *Sammanställning av yttranden*.

Synpunkter på samrådsförfarandet

En privatperson anser att det har varit dålig information om översiktsplanen och att det borde ha varit ett utskick till samtliga boende i Heby kommun.

Kommunens svar: Kommunen har informerat om samrådet på ett flertal sätt. Både formellt enligt lagkrav och med ytterligare information. Att skicka ut brev eller liknande till samtliga boende i kommunen bedömer kommunen inte vara rimligt i proportion till nyttan.

En privatperson har synpunkter på nytt föreslaget planområde HEV2. Personen anmärker på att denne som markägare inte blir informerad om att det i en översiktsplan finns förslag på att använda privatmark till i detta fall ett industriområde. Personen är också missnöjd med att information om området i översiktsplanen har nått personen via media. Efter samtal med ansvarig tjänsteperson på Mark- och planeringsenheten framkom att man från kommunens sida missat att en del av marken inte är kommunägd vilket privatpersonen är missnöjd över.

Kommunens svar: Kommunen kan i efterhand konstatera att den berörda fastigheten finns med i sändlistan som upprättades i oktober 2024 inför samrådet för de vykort som skickades ut till de fastighetsägare som äger mark inom samtliga föreslagna planområden. Kommunen kan bara beklaga ifall fastighetsägaren inte nåtts av ett vykort oavsett vad anledningen till det är.

Generella synpunkter, hela planförslaget

Moderaterna anser att planförslaget bör omarbetas för att bättre spegla behovet av tillväxt, frihet och ökad konkurrenskraft. Planförslaget innehåller flera viktiga mål men brister i konkreta åtgärder för att skapa förutsättningar för tillväxt, företagande, boende och infrastruktur. Vidare saknar planförslaget tydliga strategier och åtgärder inom flera områden som är avgörande för en växande och dynamisk kommun. För att möjliggöra en starkare, friare och mer konkurrenskraftig kommun bör översiktsplanen:

- Prioritera företagande och ekonomisk tillväxt genom minskad byråkrati och bättre etableringsmöjligheter
- Möjliggöra fler marknadsdrivna bostadsprojekt och förenkla planprocesserna
- Förbättra infrastrukturen med fokus på vägunderhåll, pendling och kollektivtrafik
- Balansera hållbarhetsmålen med ekonomisk utveckling och privata initiativ
- Inkludera konkreta trygghetsåtgärder för invånarnas säkerhet och trivsel.

Kommunens svar: Kommunen har utformat planförslaget med beaktande av samtliga tre hållbarhetsaspekter, den ekologiska, den sociala och en ekonomiska.

I planförslaget finns planeringsprinciper som syftar till att bidra till möjligheten för företag att utvecklas eller nyetablera i kommunen. Infrastruktur och kollektivtrafik är viktiga aspekter för näringslivet och dessa behandlas i planförslaget.

Övriga synpunkter avser främst sådant som inte hanteras inom ramen för en översiktsplan, såsom hur kommunen arbetar med lagstyrda ärendeprocesser, vägunderhåll eller exempelvis turtätheten i kollektivtrafiken.

En privatperson skriver att utvecklingen av kommunen är otydligt formulerad. Det enda som beskrivs mer är transporter. I övrigt nämns det bara i förbifarten att kommunen ska växa med flera tusen invånare. Ingen beskrivning av hur det ska gå till, om kommunen har råd med det eller om det finns några utmaningar. Hur ska kommunen få en inflyttning på flera tusen personer? Hur ska kommunen ha råd med högre belastning på skola, vård och omsorg och infrastruktur? Ska något av de tre nämnda områdena byggas ut? Fler anställda? Med vilka pengar då? Har ni utrett vad det blir för konsekvenser för de som redan bor i kommunen när fokus hamnar på nya invånare?

Kommunens svar: En översiktsplan är en beslutad politisk viljeriktning för kommunens mark- och vattenanvändning. I översiktsplaner hanteras inte frågor om ekonomiska konsekvenser för kommunorganisationen, men i tillhörande hållbarhetsbedömningen bedöms planförslaget mot de ekonomiska hållbarhetsaspekterna. God hushållning med gemensamma resurser, Förutsättningar för näringslivet, Förutsättningar för transportinfrastruktur och tillgänglighet och Förutsättningar för hushållens ekonomi.

Det är svårt att uppskatta kostnader för Heby kommun att förverkliga översiktsplanens planeringsinriktning om 17 000 invånare i kommunen år 2040. Men fler invånare genererar mer intäkter till kommunen och bidrar till en god ekonomi. Det är därför eftersträvaisvårt att kommunen kan växa med nya invånare och med fler företag.

Behov av fler och utvecklade ställningstaganden

Länsstyrelsen i Uppsala län anser att de ställningstaganden som finns i planförslaget är för vaga för att ge tillräcklig styrning i kommande planeringsskeden. För att översiktsplanen ska ge

vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den bebyggda miljön ska användas, bevaras och utvecklas behöver fler konkreta och tydliga ställningstaganden och riktlinjer inarbetas i planförslaget.

Kommunens svar: Kommunen har sett över samtliga ställningstaganden vilket resulterat i att ett flertal lagts till, formulerats om eller i vissa fall tagits bort. De borttagna ställningstagandena är i stor utsträckning sådana som bedöms endast återge gällande lagkrav.

Bygg- och miljönämnden anser att de ställningstaganden som finns i planförslaget är oprecisa, allmängiltiga och ibland endast återger gällande lagstiftning. Dessa behöver därför omarbetas och istället återge kommunens visioner och viljeriktning. Det är annars svårt att använda planen som ett vägledande underlag till den fysiska samhällsplaneringen eftersom ställningstaganden ska ligga till grund för planläggning, lovgivning, tillståndsprövning och andra beslut som rör mark- och vattenanvändning.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats avseende ställningstaganden. Kommunen delar nämndens synpunkt att det finns ställningstaganden som helt eller delvis återger gällande lagkrav. Kommunen har sett över samtliga ställningstaganden och har i regel tagit bort eller omarbetat sådana ställningstaganden som återger gällande lagstiftning. Nya ställningstaganden har också tagits fram.

Planeringsunderlag

Länsstyrelsen i Uppsala län noterar att kommunen inte har antagit riktlinjer för bostadsförsörjning under föregående mandatperiod, vilket är en brist. Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande i arbetet med översiktsplanen när det gäller att främja bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

Efterföljande planering i översiktsplanen nämns behov av att ta fram olika sektorsunderlag som bland annat berör vattenplanering, grönstruktur och områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Då översiktsplanens roll är att samordna olika sektorsintressen hade det varit önskvärt om underlagen redan funnits tillgängliga och kunnat inarbetats i översiktsplanen.

Dock kan kommunen genom rullande översiktsplanering komplettera översiktsplanen med nya fördjupningar och tillägg för frågor som saknas eller inte är tillräckligt behandlade, allt eftersom nya sektorsunderlag tas fram.

Kommunens svar: Kommunen delar länsstyrelsens synpunkt att det är en brist att kommunen under innevarande mandatperiod inte har antagit några riktlinjer för bostadsförsörjningen. Planförslaget har dock kompletterats med uppgifter om att kommunen har för avsikt att ta fram en handlingsplan för bostadsförsörjningen enligt de ändringar som infördes i lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar i mars 2025.

Kommunen delar länsstyrelsens synpunkt att det hade varit önskvärt om fler planeringsunderlag varit färdigställda och tillgängliga i framtagandeprocessen för översiktsplanen. Likaså delar kommunen länsstyrelsens synpunkt att nya planeringsunderlag med relevans för översiktsplaneringen kan och ska inarbetas i översiktsplanen allt eftersom de färdigställs.

Friluftsrådet Östervåla saknar en tydligare koppling till Sveriges friluftsmål i översiktsplanen. De tio friluftspolitiska målen omfattar bland annat tillgänglig natur för alla, tillgång till natur för friluftsliv, attraktiv tätortsnära natur och ett rikt friluftsliv i skolan. Föreningen bedömer att möjligheten att uppnå friluftsmålen i vissa fall försämras med de förslag kommunen pekar ut i översiktsplanen när viktiga tätortsnära naturområden pekas ut för utveckling av nya

bostadsområden. I samtliga tätorter pekas den natur som är närmast befintliga bostäder ut som utbyggnadsområden för bostäder. Detta innebär att alla kommer få längre till naturområden. Föreningen önskar att kommunen istället tar tillvara på möjligheten att skydda viktiga bostadsnära naturområden genom översiktsplanen för att på så sätt säkerställa tillgången och nåbarheten till naturen både för befintliga och nya invånare. Föreningen anser att grönområden behöver integreras i samhällena istället för att skjutas allt längre bort från bostäderna.

Kommunens svar: Sveriges friluftsmål har beaktats i framtagandet av planförslaget.

Kommunen delar friluftsförvaltningens synpunkter att det behöver tas bättre hänsyn till viktiga tätortsnära naturområden. Planförslaget är reviderat med syftet att ta bättre hänsyn till befintliga tätortsnära naturområden.

Redovisning av relevant lagstiftning

Länsstyrelsen i Uppsala län anser att relevant lagstiftning vad gäller fridlysta arter, biotopskydd och Natura 2000 behöver framgå, så att detta uppmärksammas i ett tidigt skede av detaljplaneringen och minska riskerna för hinder eller förseningar i detaljplanerprocessen. Länsstyrelsen har samlat lagstiftning till dessa avsnitt i bilaga 1, som kan behöva läsas för att få full förståelse för synpunkterna i yttrandet.

Kommunens svar: Kommunen delar länsstyrelsens synpunkt. Planförslaget har reviderats så att det tydligare framgår hur fridlysta arter, biotopskydd och Natura 2000-områden ska hanteras i detaljplaneringen.

En privatperson skriver att planförslaget inte bidrar till finansieringen av hållbar tillväxt och att göra Europa klimatneutralt år 2050. Anledningen till det är att resonemang och ställningstagande till EU-taxonomin saknas avseende exempelvis kapitel 7. BYGGANDE OCH FASTIGHETER 7.1. Uppförande av nya byggnader, med DNSH-krav 6.2 (kriterier för att inte orsaka betydande skada). Kriteriet innehåller detta;

Den nya byggnaden uppfördes inte på något av följande:

(a) Åkermark och mark för odling med medelhöga till höga nivåer av markbördighet och biologisk mångfald under marken i enlighet med EU-undersökningen Lucas(fotnot 579) .

(b) Orörd mark med erkänd stor biologisk mångfald och mark som fungerar som livsmiljöer för utrotningshotade arter (växter och djur) som finns angivna på den europeiska rödlistan(fotnot 580) eller IUCN:s rödlista (fotnot 581).

(c) Mark som motsvarar den definition av skog som fastställs i nationell lagstiftning och används i den nationella växthusgasinventeringen eller, om en sådan inte finns tillgänglig, som överensstämmer med FAO:s definition av skog (fotnot 582).

EU-taxonomin är även idag en del av branschens miljöcertifieringssystem exempelvis Miljöbyggnad, där uppfyllnad av EU-taxonomin kriterier är krav för erhålla ett visst indikatorbetyg och på utfärdat certifikatet (ett verifikat för grön finans) framgår sedan vilka kriterier som uppfyllts.

Att planförslaget inte tar hänsyn till EU-taxonomin medför att den "blir en tandlös medspelare" för att möjliggöra miljömässigt hållbar ekonomisk investering för bygg och fastighetssektorn inom föreslagna planområden.

Kommunens svar: Kommunen bedömer att EU-taxonomin inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Barnperspektivet

Friluftsfrämjandet Östervåla lyfter att tillgången till bostadsnära natur är viktigt för barn. För barns hälsa och välmående bör de helst kunna nå grönområden inom 300 meter från bostaden. Enligt barnkonventionen ska vad som är barnets bästa beaktas i första hand vid alla åtgärder som rör barn. Friluftsfrämjandet saknar en barnkonsekvensanalys av planförslaget så att barnens tillgång till natur säkerställs.

Kommunens svar: Kommunen delar naturskyddsförenings synpunkter att det behöver tas bättre hänsyn till viktiga tätortsnära naturområden. Planförslaget är reviderat med ett av syftena att ta bättre hänsyn till befintliga tätortsnära naturområden och bland annat barnperspektivet.

Kommunen vill dock betona att det alltid i samhällsplaneringen är nödvändigt att väga flera intressen mot varandra. Ett exempel är hur kommunen ska kunna växa med nya bostäder samtidigt som vi behöver värna om natur och grönområden liksom jordbruksmark och produktiv skogsmark. Bostäder och livsmedelsförsörjning är också viktiga aspekter sett ut barnperspektiv. Kommunen vill också lyfta att de föreslagna planområdena för nya bostäder och verksamheter som pekas ut i tätorterna förutom bebyggelse också avser innehålla gröna ytor.

Digital översiktsplan

Länsstyrelsen i Uppsala län anser att kommunen bör överväga att digitalisera översiktsplanen då ändringar som initieras efter den 31 december 2026 kan komma att försvåras om översiktsplanen enbart finns i en analog version.

Kommunens svar: Planförslaget omfattas inte av kravet i plan och byggförordningen (2011:338) 2 kap. 5 c § om att översiktsplaner ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras digitalt. Detta eftersom arbetet med översiktsplanen inlemts före den 1 januari 2027.

Kommunen delar dock länsstyrelsens synpunkt att en digital översiktsplan förenklar framtida ändringar av översiktsplanen. Heby kommun har för avsikt att ta fram en digital översiktsplan enligt de bestämmelser som finns kring detta. Kommunen kan dock inte idag svara på när och i vilket skede av översiktsplaneprocessen som den digitala översiktsplanen är färdigställd.

Till granskningen kommer planförslaget, precis som under samrådet, att finnas tillgänglig som en så kallad storymap. Denna är dock inte detsamma som en digital översiktsplan i lagens mening.

Layout och läsbarhet

Energikontoret i Mälardalen AB föreslår att rubriken *Elförsörjning* stryks och att texten under den rubriken istället finns under den allmänna beskrivningen under rubriken *Energiförsörjning* eftersom texten inte bara behandlar elenergi. Bostäder och Elnät kan flyttas ut och bli egna rubriker istället för underrubriker under *Elförsörjning*. Kapitlen Energilagring och vätgas har ingen koppling till Heby kommun och kan därför strykas, översiktsplanen bör hålla sig till det som är relevant för Heby kommun. Ifall rubrikerna är kvar bör det i alla fall läggas till någon mening om varför, till exempel att Heby kommun avser bevaka teknikutvecklingen för dessa specifika tekniklösningar.

Kommunens svar: Kommunen har reviderat rubriksättning samt reviderat skrivningar om energilagring och vätgas utefter Länsstyrelsens och regionens underlagsrapport Infrastrukturplanering för fossilfria drivmedel.

Kartor

Länsstyrelsen i Uppsala län noterar att en del kartor i planförslaget inklusive teckenförklaring har dålig upplösning vilket gör det svårt att utläsa informationen. På kartan över riksintressen (sida 120) syns inte heller markeringen för *riksintresset kommunikation* då den ligger under *rekommenderad väg för farligt gods*. Länsstyrelsen önskar att kartorna ses över och förbättras till granskningsskedet.

Kommunens svar: Kommunen har sett över kartorna enligt länsstyrelsen synpunkter

SGL anser att det är gynnsamt för planförslaget om informationen för lagren i figur 32 redovisas på ett tydligare sätt. Figur 32 redovisar Statens geologiska undersökningars (SGU) akksamhetsområden för skred samt riskområden för erosion. Valet av färger i figuren gör att riskområden för erosion på flera ställen täcker över akksamhetsområden för skred vilket ger intrycket att det finns betydligt färre akksamhetsområden för skred i kommunen än det enligt kartunderlaget gör.

Kommunens svar: Kommunen har sett över kartorna enligt SGL:s synpunkter.

SGU skriver att nuvarande GIS-karta har ett bra innehåll men statisk kartvisning, dvs. kartan är zoombar men man kan inte själv välja vilka lager som visas, eller kombinera olika kartors innehåll. Att erbjuda en interaktiv GIS-onlinekarta skulle ge goda möjligheter att jämföra befintlig och tänkt markanvändning med givna förutsättningar. Exempelvis kan kartunderlag från Länsstyrelsen, SGU, SGL användas för att bedöma naturrisker genom att i markanvändningslager ladda in ytterligare kartlager som illustrerar tex. skred, skyfall, lågpunktskartering, översvämning, höga flöden, erosionsrisk, jordart samt förorenad mark.

Kommunens svar: Kommunen har för avsikt att ta fram en digital version av översiktsplanen. Kommunen kan dock inte idag svara på när och i vilket skede av översiktsplaneprocessen som den digitala översiktsplanen är färdigställd. De synpunkter som finns i yttrandet kommer att behandlas inom ramen för kommunens arbete med att ta fram en digital översiktsplan.

Till granskningen kommer planförslaget, precis som under samrådet, att finnas tillgänglig som en så kallad storymap. Denna är dock inte detsamma som en digital översiktsplan i juridisk mening.

Fritid, idrott och kultur

Kultur- och fritidsnämnden rekommenderar att kultur och fritid får en tydligare och mer framträdande roll i planens vision och strategiska mål samt att en plan tas fram för att säkerställa genomförandet av insatser inom kultur- och fritidsområdet, inklusive tydliga prioriteringar och resurstilldelning.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats med ett antal skrivningar som berör föreningslivet, bland annat i delen Utvecklingsstrategi. Rekommendationen att en plan ska tas fram för att säkerställa genomförandet av insatser inom kultur- och fritidsområdet hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

En privatperson anser att planförslaget något undervärderar behovet av att satsa på idrottsanläggningar och meningsfulla fritidsaktiviteter. En välgenomtänkt planering som främjar

fysisk aktivitet kan ha långtgående positiva effekter på både individens hälsa och samhällets utveckling. Att beakta möjligheten till rörelse, idrott och fysisk aktivitet i en översiktsplan är av avgörande betydelse för att skapa ett hållbart och hälsosamt samhälle. Fysisk aktivitet bidrar också till att minska kostnaderna för sjukvård på lång sikt.

Meningsfulla fritidsaktiviteter såsom kultur, hobbyverksamhet och föreningsliv bidrar till en känsla av gemenskap och tillhörighet. Ett brett utbud av idrottsanläggningar, kulturcenter, föreningslokaler och naturnära aktiviteter gör också en ort mer attraktiv och har en central roll för att locka nya inflyttare och besökare vilket därmed också bidrar positivt till kommunens ekonomi.

Sammanfattningsvis är meningsfull fritidssysselsättning och idrott inte bara en personlig angelägenhet utan en central del av en Orts attraktionskraft och långsiktiga välbefinnande. Genom att planera för tillgängliga och välutrustade idrotts- och rekreationsområden kan kommunen locka nya invånare och därmed främja tillväxt och utveckling.

Kommunens svar: Kommunen delar inte uppfattningen att planförslaget genom föreslagen mark- och vattenanvändning undervärderar behovet av idrottsanläggningar och meningsfulla fritidsaktiviteter.

Kommunen delar dock uppfattningen att fysisk aktivitet, föreningsliv och meningsfulla fritidsaktiviteter är viktiga beståndsdelar i ett hälsosamt liv och ett välfungerande samhälle. De aspekter av idrottsanläggningar och meningsfulla fritidsaktiviteter som inte berör kommunens mark- och vattenanvändning hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Vård, omsorg och socialt stöd

Vård- och omsorgsnämnden anser att planförslaget behöver innehålla konkreta mål och tydliga handlingsplaner som säkerställer att de föreslagna insatserna för att uppnå en långsiktig och hållbar utveckling inom vård och omsorg genomförs effektivt och i rätt tid. Detta kan bidra till att skapa en mer förutsägbar och anpassad välfärd för framtiden.

Vård och omsorgsnämnden anser att planförslaget tar ett viktigt helhetsgrepp om de utmaningar och möjligheter som finns inom områdena vård, omsorg och socialt stöd. Det är positivt att den integrerar ett socialt perspektiv och betonar vikten av att skapa ett inkluderande och tillgängligt service för alla medborgare, med särskilt fokus på den äldre befolkningen. Samtidigt ser nämnden ett behov av att ytterligare lyfta fram behoven och planerade åtgärder för andra grupper som riskerar att hamna i social utsatthet. Nämnden efterfrågar även en mer konkret och framåtsyftande ambition som klart pekar ut de åtgärder som ska vidtas för att möta de identifierade behoven.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats där hela avsnittet under rubriken Vård och omsorg har skrivits om utifrån förslag i nämndens yttrande. Vidare har ett flertal ställningstaganden lagts till som speglar de nya skrivningarna.

Infrastruktur

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att transporter orsakar den största delen av Heby kommuns klimatpåverkande utsläpp. Dessutom visar transportstatistik att Heby kommun år 2023 hade Uppsala läns längsta körsträckor per person. Det är därför positivt att ny bebyggelse planeras i anslutning till befintliga tätorter och större kommunikationsstråk. Planeringen av sammanhängande stråk för gång- och cykeltrafikanter kan även bidra till en transporteffektiv utveckling och därmed minska transporternas utsläpp.

Kommunens svar: Noterat

Centerpartiet lyfter infrastruktur för vägar, gång- och cykelvägar, järnväg och kollektivtrafik som en avgörande fråga för invånarnas säkerhet, rörlighet och för kommunens utveckling som helhet.

Kommunens svar: Noterat

Kommunens markinnehav

Laksjöbadet, ideell förening anser att planförslaget ska kompletteras med en översyn av kommunala fastigheter där föreningar och liknande självständigt kan skapa möjligheter till turism, utflyktsmål, rekreation med mera. Föreningen menar vidare att det är helt i överensstämmelse med lagen att kommunen utan eller med en symbolisk kostnad kan överlåta sådan mark till exempelvis en förening och med återtaganderätt för undvikande ekonomisk och affärsmässig exploatering.

Kommunens svar: Kommunen är försiktigt positiv till förslaget om att ta fram en översyn av kommunala fastigheter där föreningar kan verka på olika sätt, men att detta i sådant fall bör göras i en separat process vid sidan av översiktsplanen. Övriga synpunkter berör sådant som inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Källhänvisning

Centerpartiet påtalar att samma källor återkommer flera gånger och därför behöver strykas.

Kommunens svar: Detta har rättats till i planförslaget.

Kommentarer med koppling till kommunens handläggning

En privatperson anser att kommunen ska planlägga bostäder med standardiserad byggrätt. Byggrätten ska bestå av villor i 1 ½ plan 150 kvm byggnadsarea samt byggnadshöjd 5, 4 meter med sadeltak med 35 graders vinkel. Garage ska tillåtas om 120 kvm byggnadsarea med en byggnadshöjd på 4, 2 meter med ett sadeltak på 35 graders vinkel. Personen anser att tomtstorleken ska vara 1500 kvm och uppåt. Vidare anser personen att sådana hus ska kunna byggas genom en bygganmälan samt att kommunen ska tillhandahålla olika ritningar på hus och garage, formbara och färdiga efter markägarens behov.

Kommunens svar: I delen Tätortsutveckling preciseras vart ny planläggning för bostäder ska styras. Dock preciseras inte vilken typ av bostäder som ska planläggas utan detta behöver undersökas och avgöras i efterföljande detaljplaneprocess. Vidare finns skrivningar i planförslaget om att centrala delarna i tätorterna nära goda kommunikationslägen i första hand bör reserveras för flerbostadshus.

De övriga synpunkterna i yttrandet gällande reglering av byggrätt samt hur kommunen ska sköta lagstyrda ärendeprocesser hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Måluppfyllelse, dialog och genomförande

Sala kommun uppmärksammar det starka samarbetet mellan Sala och Heby kommuner i flera frågor och vill förmedla att Sala kommun ser fram emot att utveckla samarbetet kring mellankommunala aspekter tillsammans med Heby kommun.

Kommunens svar: Heby kommun ser fram emot att utveckla samarbetet kring mellankommunala aspekter tillsammans med Sala kommun

Vansjö Nordsjö Vattenvårdsförening anser att det finns ett behov av att starkare spegla behovet av samverkan med medborgarna i planförslaget eftersom samverkan antagligen är den största flaskhalsen i kommunens möjligheter att nå målen. Medborgarnas engagemang och kunskap är en förutsättning för att uppnå de mål som uttrycks i planförslaget. Ett avsnitt i planen bör beskriva hur samverkan med medborgarna ska gå till i genomförande av översiktsplanen.

Vattenvårdsföreningen anser det vara motiverat och av stort värde att kommunen bildar en tvärpolitisk och strategisk vattengrupp. Motivet till detta är kommunens satsningar på vatten och behovet av en tvärpolitisk dialog och kunskapsuppbyggnad.

Kommunens svar: *En översiktsplan är i sig självt ett verktyg för dialogen med andra aktörer i samhällsbyggandet. I översiktsplanen beskrivs dock inte hur denna samverkan ska gå till mer i detalj utan översiktsplanen fungerar som ett dokument som sammanfattar olika behov.*

I flera efterföljande processer kommer också dialog att föras, exempelvis i ärenden om detaljplaner.

Kommunen noterar förslaget om att bilda en tvärpolitisk och strategisk vattengrupp, men har inte för avsikt att ta vidare ställning i frågan inom ramen för översiktsplaneprocessen.

Samverkan med externa aktörer

Kultur- och fritidsnämnden anser att planförslaget tydligare kan lyfta fram samverkan med det lokala föreningslivet och andra aktörer för att skapa engagemang och bredda utbudet av aktiviteter. Till exempel betydelsen av samverkan med idrottsklubbar och kulturföreningar vilket bidrar till att erbjuda fler aktiviteter och öka möjligheten för alla invånare att delta.

Kommunens svar: *Föreningslivet är en viktig beståndsdel i ett levande samhälle och för allas möjlighet att påverka och delta ut gemenskapsperspektiv och av hälsoskäl. Likaså är samverkan mellan kommunen och föreningslivet och andra aktörer viktig för att skapa engagemang och bredda utbudet av aktiviteter. Kommunen har genom sin centrala roll i den fysiska samhällsplaneringen en roll att spela för att tillgången till lokaler för föreningslivet är god.*

Planförslaget har reviderats med ett antal skrivningar som berör föreningslivet. Dock finns det flera aspekter av föreningsliv och samverkan som inte handlar om mark- och vattenanvändning och därmed inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Sala kommun lyfter att under rubriken *Heby kommun i regionen* (s.27) nämns olika frågor som kräver regional eller mellankommunal samverkan. Här lyfts bland annat järnvägen och vägarna som viktiga frågor. Kommunen håller med Heby kommun om behovet att samarbeta i dessa frågor och tror att kommunerna tillsammans genom delade prioriteringar och ett gemensamt påverkansarbete får ökad kraft i att påverka nationella infrastruktursatsningar som berör de båda kommunerna. Sala kommun vill uppmärksamma det starka samarbetet mellan kommunen och Heby kommun i flera frågor och förmedla att kommunen ser fram emot fortsatta möjligheter för samverkan.

Kommunens svar: *Heby kommun ser fram emot fortsatta möjligheter för samverkan med Sala kommun.*

Ramsjöns fiskevårdsförening För en bra utveckling är kommunikation och information central. Bra samarbetsformer behövs där information delas (förening till och från kommun och mellan olika enheter inom kommunen) och där forum skapas för gemensamma diskussioner och planering. Nedan följer ett exempel på när kommunikationen inte fungerat: Föreningens

kontaktpersoner på kommunen var involverade i arbetet, de hade bejakat projektet och var medvetna om var fisket skulle utgå ifrån (kommunens mark, före detta campingen). Mark- och planenheten verkade inte känna till planerna och menade att föreningen skulle betala hyra för att använda kommunens mark i samband med reduktionsfisket samt troligen behöva söka bygglov för att få ställa en container där. Lite absurt blev det eftersom det är kommunens gamla synder som reduktionsfisket skulle bidra till att förbättra. Lyckligtvis ändrades detta och vi kunde genomföra fisket utan problem. Poängen är att det är viktigt, som fiskevårdsförening, att känna att kommunen försöker stötta konstruktiva initiativ. Det ska dock betonas att fiskevårdsföreningen har en bra kommunikation med våra kontaktpersoner på kommunen och att vi utan deras medverkan knappast hade kommit dit vi är idag.

Kommunens svar: Kommunen delar uppfattningen att frågan om kommunikation och information är central. I övrigt avser yttrandet sådant som inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Uppföljning

KPR önskar bli involverade i framtida detaljplaneprocesser.

Kommunens svar: Noterat.

Synpunkter på delen Inledning

Generella synpunkter

Vård- och omsorgsnämnden efterfrågar ett resonemang i det inledande kapitlet om vikten av digital teknik som ett verktyg att stödja individer i behov av stöd, vård och omsorg att bli mer självständiga, samt ett resonemang kring att särskilt beakta behov hos grupper som riskerar hamna i digitalt utanförskap.

Kommunens svar: En skrivning om risken för digitalt utanförskap har lagts till i avsnittet Vård och omsorg.

Mål och styrdokument

Centerpartiet anser att listan med urval av kommunala styrdokument med relevans för översiktsplanen bör kompletteras med Styrdokument för krisberedskap i Heby kommun som antogs av kommunfullmäktige 2023.

Kommunens svar: Kommunen delar partiets synpunkt. Listan har utökats i enlighet med partiets förslag.

Bygg- och miljönämnden anser att planförslaget i högre utsträckning behöver bryta ner de globala, nationella och regionala mål som redovisas i inledningen och som utgör ramen för översiktsplanen. Vidare anser nämnden att avsnittet Hållbar utveckling bör kompletteras med information om Naturrestaureringslagen (EU:s förordning om restaurering av natur, antagen 2024) och hur planen kan bidra till att de målen nås. Nämnden anser också att översiktsplanen också bör peka ut vilka områden som kan restaureras och undantas från exploatering.

Kommunens svar: Kommunen anser att planförslaget genomgående utarbetats utifrån de globala, nationella och regionala målen som redovisas i inledningen.

2024 trädde EU:s förordning om restaurering av natur (EU) 2024/1991 i kraft. Inom ramen för förordningen ska varje medlemsstat i EU ta fram en nationell restaureringsplan. Regeringen har gett uppdrag till Naturvårdsverket att tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen, Statens jordbruksverk samt Boverket ta fram ett förslag till en sådan plan. I uppdraget ingår även att analysera behov av och föreslå nödvändiga författningsändringar till följd av förordningen samt att göra en konsekvensutredning av förslagen. Uppdraget att ta fram den nationella restaureringsplanen är inte slutfört. Kommunen bedömer att arbetet med den nationella restaureringsplanen behöver vara slutfört för att kunna hanteras inom ramen för en översiktsplan.

VafabMiljö vill lyfta fram att det är mycket bra att Avfallsplan 2020-2030 är omnämnd som ett av de kommunala mål- och styrdokument. Detta visar på att avfallsplanen med dess innehåll är relevant för kommunen.

Kommunens svar: Noterat

Mälardalstrafik anser att det bör förtydligas under Mål- och styrdokument om de rapporter som tagits fram inom Mälardalsrådets systemanalys för det regionala samarbetet En Bättre Sits ligger till grund för arbetet med översiktsplanen.

Kommunens svar: Kommunen delar Mälardalstrafiks synpunkt och har lagt till Storregional samverkan inom En bättre sits under rubriken Regionala mål och styrdokument.

En privatperson lyfter att det kan vara svårt att ta saker till återbruken utan egen bil samt att småföretagare drabbas av när kommunen inte beviljar bygglov. Personen anser därför att kommunen inte lever upp Agenda 2030 och specifikt mål 1) Ingen fattigdom, 2) Jämställdhet, 3) Minskad ojämlikhet och 16) Fredligt och inkluderande samhälle.

Kommunens svar: *Synpunkterna i yttrandet avser sådant som inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.*

Beskrivning av kommunen

Befolkningsutveckling

En privatperson lyfter att tätorterna i det södra stråket karaktäriseras av stora arbetsgivare och stor inpendling men har knappt någon större inflyttning (269 personer) än det norra stråket (246 personer) sedan 2015.

Kommunens svar: *Planförslaget är utformat för att möjliggöra för fler inflyttare till samtliga tätorter i kommunen. För Morgongåva finns en fördjupad översiktsplan (FÖP) antagen 2023 som bland annat syftar till att bostadsbeståndet kan utvecklas i takt med näringslivsutvecklingen i orten. Förslaget till ny översiktsplan går i linje med den fördjupade översiktsplanens.*

Arbetspendling

Sala kommun ser positivt på att Heby kommun belyser pendlingen till och från kommunen.

Kommunens svar: *Noterat*

Heby kommun i regionen

Vård- och omsorgsnämnden önskar under rubriken *Vård och omsorg* en mer utförlig beskrivning kring vad verksamheten står inför.

Kommunens svar: *Avsnittet Vård och omsorg har reviderats utifrån förslag från Vård och omsorgsnämnden.*

Sala kommun undrar om det går att förtydliga de olika användningarna av begreppet "region"? Exempelvis skulle man även kunna markera ut mälardalsregionen också i figur 8. Heby kommuns läge i regionen.

Kommunens svar: *I avsnittet används begreppet "region" för att beskriva Heby kommuns omland i ett större geografiskt perspektiv, inte enbart i administrativ betydelse. Syftet med kartan är att visa på kommunens geografiska läge, oberoende av storregional tillhörighet.*

Mälardalstrafik delar Heby kommuns uppfattning att det alltid finns anledning att se över tågtrafiken, inte minst den regionala tågtrafiken som kräver robusthet för att utgöra ett attraktivt alternativ för pendlare.

Kommunens svar: *Noterat*

Synpunkter på delen Utvecklingsstrategi

Generella synpunkter

Vård- och omsorgsnämnden vill betona vikten av att äldre har rätt att bo kvar i sin hem om de själva så önskar, utan att tvingas flytta. Det är viktigt att värna om rätten till självbestämmande och möjlighet att behålla sitt sociala sammanhang samt den känslomässiga anknytningen till sin bostad. Den trygghet och stabilitet som kommer av att få bo kvar i sitt hem, snarare än att behöva flytta, är en viktig del av att bibehålla välbefinnande och livskvalitet. I avsnittet *Bebyggelseutveckling* tas bristen på små bostäder upp som en orsak till att äldre ofta blir kvar i sina stora bostäder, som då gör så att dessa inte blir tillgängliga för barnfamiljer.

Kommunens svar: Enligt kommunens riktlinjer för bostadsförsörjning framgår att en balanserad bostadsmarknad behöver en god rotation bland bostäder för att leda till hållbara flyttkedjor. När villor frigörs blir de tillgängliga för barnfamiljer att flytta till kommunen medan äldre som lämnar större bostäder kan flytta till en lämplig mindre lägenhet i markplan eller med tillgång till hiss.

Kultur- och fritidsnämnden noterar att kultur och fritid är en del av planförslagets strategi för en levande och inkluderande kommun. Nämnden rekommenderar att kultur och fritid får en tydligare och mer framträdande roll i planens vision och strategiska mål och vill betona vikten av:

- Tillgång till mångsidiga kultur- och fritidsaktiviteter: Det är avgörande att det i kommunens planering skapas förutsättningar för mångsidiga kultur- och fritidsaktiviteter som kan tillgodose olika åldersgrupper och intressen. Exempelvis satsningar på våra tre bibliotek som kreativa mötesplatser, idrottsanläggningar som är tillgängliga året runt och kulturevenemang som lyfter fram lokala traditioner och skapar samhörighet.
- Geografisk spridning: Kultur- och fritidsanläggningar samt grönområden bör finnas tillgängliga i hela kommunen, med särskild uppmärksamhet på landsbygdsområden där det idag kan finnas brist på sådana mötesplatser. Ett exempel kan vara utveckling och stöd till mötesplatser i mindre orter som gynnar lokal samvaro och engagemang.
- Samverkan med civilsamhället: Planen kan än tydligare lyfta fram samverkan med det lokala föreningslivet och andra aktörer för att skapa engagemang och bredda utbudet av aktiviteter. Till exempel betydelser av samverkan med idrottsklubbar och kulturföreningar vilket bidrar till att erbjuda fler aktiviteter och öka möjligheten för alla invånare att delta

Nämnden uppskattar att planförslaget lyfter fram behovet av att främja social inkludering.

Kultur- och fritidsnämnden vill betona vikten av:

- Tillgänglighet: Alla invånare, oavsett ålder, funktionsförmåga eller ekonomiska resurser, bör ha likvärdig tillgång till kultur- och fritidsutbudet. Detta kan innefatta kostnadsfria eller subventionerade aktiviteter för barn och unga samt stöd till initiativ som gynnar äldre och personer med funktionsnedsättning.
- Mötesplatser: Betydelser av inkluderande mötesplatser där invånare från olika bakgrunder kan samlas är centralt för ett hållbart och inkluderande samhälle. Fritidsgårdarna är viktiga arenor när det gäller välmående, inflytande och ungas möjlighet till delaktighet i demokratin. Fritidsgårdsverksamheten bidrar till att unga i Heby kommun får en meningsfull fritid med aktiviteter och pedagogiskt ledarskap, som stärker och utvecklar de unga som individer. Fritidsgårdsverksamheten främjar en god fysisk- och psykisk hälsa samt realisera framtidstro, vilket minskar oro och stress. På fritidsgårdarna

prioriteras de ungas personliga/individuella utveckling och intressen, där aktiviteterna är till för att vara roliga och stärka deras självkänsla, samt ge betydelsefulla och bärande relationer till vuxna utanför familjen. Fritidsgårdsverksamheten är inkluderande där de unga är delaktiga i verksamhetens utförande.

Kommunens svar: Föreningslivet och kultur-och fritidsaktiviteter är en viktig beståndsdel i ett levande samhälle och för allas möjlighet att påverka och delta ut gemenskapsperspektiv och av hälsoskäl. Likaså är samverkan mellan kommunen och föreningslivet och andra aktörer viktig för att skapa engagemang och bredda utbudet av aktiviteter. Kommunen har genom sin centrala roll i den fysiska samhällsplaneringen en roll att spela för att tillgången till lokaler för föreningslivet är god.

Kommunen delar uppfattningen att fritidsgårdarna är viktiga arenor när det gäller när det gäller välmående, inflytande och ungas möjlighet till delaktighet i demokratin.

Planförslaget har reviderats med ett antal skrivningar som berör föreningslivet och fritidsgårdar. Dock finns det flera aspekter av föreningsliv och samverkan som inte primärt handlar om mark- och vattenanvändning och därmed inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Sala kommun lyfter möjligheten att förstärka textens koppling till kartan (figur 10), alternativt att kartan skulle kunna få en annan benämning, exempelvis Analys av viktiga stråk och målpunkter. Kommunen ser att förändringen skulle kunna förstärka avsnittet och bidra till att förtydliga Heby kommuns föreslagna utvecklingsstrategi.

Kommunens svar: Avsnittet Utvecklingsstrategi har omarbetats, bland annat för att öka samspelet mellan karta och text.

Morgongåva byalag vill gällande bebyggelseutvecklingen lägga till en skrivelse om att "orter där arbetstillfällen och privat service redan finns bör prioriteras för att skapa tillväxt i kommunen".

Kommunens svar: I delen Utvecklingsstrategi står att Ingen av kommunens sex tätorter har de förutsättningar som behövs för att kunna utvecklas till en för hela kommunen gemensam och funktionell centralort. Därför behöver kommunen i stället i sin planering stärka ett sydligt och ett nordligt stråk. För att upprätthålla och stärka underlaget för service och bidra till en hållbar tillväxt är planförslaget utformat för att ge alla orter i kommunen möjlighet att växa med nya bostäder och verksamheter.

Natur- och kulturvärden

Naturskyddsföreningen föreslår att de olika teman i delen Utvecklingsstrategi redigeras om samt kompletteras med ett tema som beskriver hur kommunen vill att livskraftiga natur- och kulturmiljöer ska utvecklas, vilket nämns i inledningen av strategin. Föreningen föreslår ett tema för tätorternas utveckling (Levande samhällen), ett för landsbygdens utveckling (Landsbygdsutveckling), ett för kommunikation (Nära till vardag och världen) och slutligen ett som borde heta Livskraftiga natur och kulturmiljöer. Vidare anser föreningen att kartan (Figur 10) är missvisande då området av stor betydelse för naturvård och friluftsliv blivit väl stor. Nu omfattar den också områden med intensivt brukad skog som knappast är av intresse för naturvård och friluftsliv. Sedan finns även andra områden av betydelse.

Kommunens svar: Avsnittet Utvecklingsstrategi har omarbetats, bland annat med ett nytt tema kallat Robusthet och livskraftiga naturmiljöer som lyfter natur- och kulturmiljöers värde.

Demokrati

Centerpartiet vill att det ska finnas en text om demokrati med inriktningen att alla invånare i kommunen har ansvar för att den lokala demokratin värnas och utvecklas samt att det införs en text om att föreningslivet är viktigt för allas möjlighet att påverka och delta ur gemenskapsperspektiv och av hälsoskäl.

Kommunens svar: Kommunen delar partiets syn att alla invånare i kommunen har ett ansvar för att den lokala demokratin värnas och utvecklas. Kommunen ser samtidigt att frågan inte primärt är en fråga för översiktsplanen och kommunens mark- och vattenanvändning. Däremot lyfts i delen Utvecklingsstrategi samt även i andra delar av planen att föreningslivet är viktigt för allas möjlighet att påverka och delta ur ett gemenskapsperspektiv och av hälsoskäl.

Synpunkter på delen Användning av mark och vatten

Generella synpunkter

Bygg- och miljönämnden noterar att den föreslagna markanvändningen i planen huvudsakligen omfattar bostäder och verksamheter, men bör även redovisa övriga tillkommande funktioner såsom skolor, service, kultur, idrottsanläggningar, kommunikationer och grönområden.

Kommunens svar: Kommunen bedömer att i den mån det är aktuellt att under perioden fram till 2040 lokalisera förskolor, grundskolor, idrottsanläggningar eller vård- och omsorgsboenden på andra platser än de befintliga så kan det ske inom tätorternas befintliga struktur. Nya kommunikationer visas genom föreslagna gång- och cykelstråk liksom nytt stationsläge i Vittinge. Däremot redovisas inte någon detaljerad information om exempelvis gatustruktur för de föreslagna planområdena.

Befolkningsmål

Region Uppsala önskar att SCB:s senaste befolkningsprognos används. Således bör stycket skrivas "SCB:s senaste befolkningsprognos anger att Uppsala län under perioden 2024 till 2050 kommer att växa befolkningsmässigt från cirka 407 400 invånare till 485 800 invånare år 2050, vilket motsvarar en befolkningsökning med cirka 19 procent. Samtliga kommuner i länet förespås under perioden få en befolkningsökning men Uppsala kommun behåller positionen som den i särklass mest folkrika kommunen i länet med en prognostiserad befolkning på cirka 300 900 invånare år 2050".

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats enligt regionens textförslag.

En privatperson anser det vara osäkert om befolkningsmålet om 17 000 invånare 2040 uppnås. Personen menar vidare att miljösatser (industrier) kan slå fel och att det i Harbo i dagsläget finns ganska många lägenheter lediga.

Kommunens svar: I planförslaget har begreppet "befolkningsmål" ersatts med begreppet "planeringsinriktning" för befolkningen. Planeringsinriktningen 17 000 invånare år 2040 är en optimistisk syn på kommunens befolkningsutveckling, men kommunen vill att översiktsplanen ska kunna möta kommande behov i händelse av en snabbare befolkningstillväxt än idag.

En hållbar struktur

Centerpartiet anser att avsnittet bör kompletteras med en skrivning om att det ur perspektiven krisberedskap och sårbarhet kan vara en fördel med fler mindre enheter än med färre större enheter.

Kommunens svar: Kommunen delar partiets synpunkt att det är en fördel för kommunen med fler mindre enheter än med färre större enheter. Skrivning om detta har lagts in i avsnittet Krisberedskap.

Naturskyddsföreningen anser att stycket som börjar med "Genom att översiktsplanen..." på sida 166 bör flyttas och läggas till under rubriken En hållbar struktur.

Kommunens svar: Kommunen delar inte föreningens uppfattning, utan anser att stycket ska finnas kvar där det finns idag under rubriken Planera för ett förändrat klimat.

Morgongåva byalag föreslår att en skrivning läggs i beskrivningen av kommunens två stråk om som betonar att det är viktigt att samhällsservice som behövs för att klara integration, ofrivillig ensamhet med mera vid behov skapas på de större tätorterna för att undvika ett samhälle med utanförskapsområden.

Kommunens svar: Kommunen anser att befintlig formulering gällande en hållbar struktur och kommunens två stråk omfattar även de aspekter som byalaget lyfter i yttrandet.

Bebyggelseutveckling

Bygg- och miljönämnden noterar att det i avsnittet beskrivs hur det finns en efterfrågan på småhus i tätorterna samtidigt som hushållning med mark kan föranleda förtätning eller omvandling av tätorternas bebyggelse. Nämnden föreslår att planen kompletteras med beskrivningar kring vilka typer av småhus (fristående enbostadshus, parhus, radhus etc.) och flerbostadshus (lamellhus, punkthus etc.) som kan vara aktuella inom olika områden. Planerad målgrupp kan också kommenteras.

Kommunens svar: Kommunen kan se fördelar med att mer detaljerat ange vilken typ av bostadsbebyggelse som avses uppföras i varje föreslaget planområde för bostäder. Detta för att exempelvis kunna räkna på behov av service såsom vatten- och avlopp, skolplatser mm. Dock finns det också fördelar med att signalera flexibilitet vad gäller vilken typ av bostadsbebyggelse som avses i de föreslagna planområdena. Ett synsätt som kommunen också utgått ifrån i framtagandet av planförslaget.

Socialdemokraterna lyfter att bra bostäder för äldre i alla orter, ska vara en naturlig aspekt vid planering och att det kommunala bostadsbeståndet ska skötas av kommunal verksamhet.

Kommunens svar: Kommunen delar partiets synpunkt att det ska finnas bra bostäder för äldre i alla orter. Synpunkten om det kommunala bostadsbeståndet ska skötas av kommunal verksamhet hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Centerpartiet anser att det bör läggas till en skrivning och ett ställningstagande om att en fungerande myggbekämpning är en förutsättning för att människor och djur ska kunna leva, bo och verka i Tärnsjö- och Östaområdet.

Kommunens svar: Kommunen delar partiet synpunkt och en skrivning om det har lagts till under rubriken Bostadsutveckling.

Miljöpartiet vill att det infogas ett ställningstagande om att kommunen ska verka för alternativa bygg- och bogemenskaper, exempelvis ekobyar och kollektivboenden. Dessutom bör ett stycke infogas i brödtexten på detta ämne. Alternativa bygg- och bogemenskaper kan vara ett komplement till de traditionella bostadsformerna och kan dels locka nya kommuninvånare och är dessutom ofta ett mer resurseffektivt alternativ.

Kommunens svar: Kommunen delar inte partiets synpunkter. I planförslaget finns ett ställningstagande att kommunen bör verka för att det tillkommer nya bostäder med en blandning av olika boende- och upplåtelseformer. Kommunen har dock inte för avsikt att införa mer detaljerade ställningstaganden kring vilka olika boende- och upplåtelseformer som avses.

Moderaterna noterar att planförslaget nämner bebyggelseutveckling, men utan konkreta initiativ för att underlätta privat bostadsbyggande. Partiet anser att planförslaget fokuserar på styrning av utvecklingen snarare än att möjliggöra marknadsdriven expansion samt saknar strategi för hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses i takt med befolkningstillväxten.

Partiet föreslår att kommunen ska underlätta för privata initiativ och minska kommunernas detaljstyrning av bostadsbyggandet. Partiet vill att fler områden för nyproduktion identifieras och

att planprocesserna förenklas samt att planberedskapen för bostäder ökar i hela kommunen, inklusive landsbygden.

Kommunens svar: Översiktsplanen ska vägleda kommunens mark- och vattenanvändning. Planförslaget har reviderats så att begreppet befolkningsmål istället beskrivs som en planeringsinriktning där kommunen har 17 000 invånare år 2040. För att uppnå det behöver kommunen visa var nya bostäder kan tillkomma under perioden fram till 2040. I planförslaget redovisas ett flertal områden dit kommunen vill styra framtida planläggning. Områden har valts ut utifrån ett antal kriterier som redovisas under avsnittet Tätortsutveckling.

Den fysiska planeringen i form av översiktsplanering, detaljplanering och bygglovgivning är lagstyrda processer. Kommunens hantering av lagstyrda ärendeprocesser hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Flera av de föreslagna plan- och omvandlingsområdena som finns i planförslaget är belägna på privat mark och är således beroende av privata initiativ och marknadsförutsättningar för att förverkligas.

KPR skriver att andelen bostäder i flerbostadshus är liten i förhållande till andelen småhus. Det finns ingen uppgift om förtätning med tillbyggnad eller nybyggnad av flerbostadshus i de fyra utpekade tätorterna i Heby Kommun. Äldre har ofta behov av att kunna lämna det egna huset och flytta till lägenhet helst med gångavstånd eller goda kommunikationer till mataffärer, frisörer, fotvård, mötesplats.

Kommunens svar: I planförslaget finns ett ställningstagande om att förtätning av bebyggelsen bör ske inom tätorterna. Ställningstagandet preciserar inte typ av bebyggelse, och tillbyggnad och nybyggnad av flerbostadshus ryms inom den skrivningen.

Naturskyddsföreningen skriver att stycket på sida 42 som börjar "Heby kommun bör sträva efter en god gestaltad livsmiljö där det finns en helhetssyn....." är så viktigt att det borde placeras direkt efter första stycket på sida 41. Det borde också kompletteras med att man också måste ta hänsyn till natur och kulturvärden. Föreningen föreslår att följande text införs: "Heby kommun ska sträva efter en livsmiljö där det finns en helhetssyn på utformningen av platserna där man bor, arbetar och lever sitt liv. Att skapa bra och attraktiva livsmiljöer handlar om att arkitektur och kulturmiljö bidrar till att stärka den lokala identiteten och den sociala sammanhållningen. Hänsyn ska därför tas till omliggande byggnader och byggnadsstrukturer och hellre anpassa ny bebyggelse till äldre hus än att riva dessa. Heby kommun har förutsättningar att bli en attraktiv kommun då avstånden inom orterna är små och de boende har nära till grönområden och natur samt till service och kollektivtrafik."

Bra att uppmärksamma att bebyggelse inte ska ske på jordbruks- eller naturmark. Naturmark skulle dock behöva preciseras bättre här.

I det sista ställningstagandet är det lämpligt att byta ut "bör" mot "ska".

Kommunens svar: Kommunen anser att stycket kan ligga kvar inom samma avsnitt. Dock har stycket flyttats längre upp i avsnittet för att betona det mera.

Skrivningen "jordbruks- och naturmark" har ändrats till "jordbruks- och skogsmark".

Kommunen anser att ställningstagandets formulering kan kvarstå.

En privatperson önskar fler parhus för äldre människor i kommunen, liknande sådana som idag finns längs Allévägen i Morgongåva.

Kommunens svar: I planförslaget finns ett ställningstagande om att tillskapa fler bostäder anpassade för äldre.

Synpunkten i yttrandet avser sådant som inte avses hanteras inom ramen för denna översiktsplan.

En privatperson undrar om de 1 200 bostäder som enligt planförslaget behöver byggas också innebär bostäder för äldre och seniorboenden.

Kommunens svar: Det preciseras inte i planförslaget vilken typ av bostäder som avses med de 1 200 bostäder som behöver byggas fram till 2040. I planförslaget finns ett ställningstagande om att tillskapa fler bostäder anpassade för äldre.

En privatperson är kritisk till den föreslagna bebyggelseutvecklingen och menar att den inte är förenlig med det som beskrivs i planförslagets inledande delar vad gäller hållbar utveckling. Det gäller i synnerhet värdet av den tätortsnära naturen som genom planförslaget byggs bort om intentionerna i planförslaget skulle förverkligas. Det är viktigt för alla invånare inklusive skolklasser att kunna nå ett skogsområde utan att behöva sätta sig i bilen. Personen lyfter särskilt området Ved-Kalles i Heby som ett exempel på ett värdefullt tätortsnära naturområde som i planförslaget föreslås för planläggning för bostäder.

Kommunens svar: Kommunen delar synpunkten att det behöver tas bättre hänsyn till viktiga tätortsnära naturområden. Planförslaget är reviderat med syftet att ta bättre hänsyn till befintliga tätortsnära naturområden.

En privatperson anser att planförslaget inte tar hänsyn till de som redan bor i kommunen att de ska trivas och vilja bo kvar. Utifrån skrivningen på sida 42 "Tätorter med god tillgång på service såsom exempelvis kollektivtrafik har även ett större behov av bostäder för särskilda grupper. Samtidigt finns en efterfrågan på småhus i tätorterna. Denna efterfrågan behöver kommunen möta genom en god samhällsplanering som hushåller med markresurserna vilket bland annat inkluderar en förtätning av tätorternas bebyggelse" undrar personen om vad det är för bostäder och särskilda grupper som avses.

Personen menar att utseendet och trevliga stråk är en trivselfaktor i för både gamla och nya invånare i kommunen. Personen anser att det redan är flera centralt belägna grönområden som tagits bort av kommunen vilket lett till att det inte är lika trevligt att gå ut på promenader och att nå naturliga lekplatser för barnen. Personen ifrågasätter skrivningen på sidorna 41-42 som lyder "att förändra befintliga områden i tätorterna kan ses som ett sätt att utnyttja marken mer effektivt. Genom att förtäta ökar underlaget för service, transportbehovet minskar, underlaget för kollektivtrafiken ökar och befintlig infrastruktur (gator, ledningar, fjärrvärme) kan nyttjas mer effektivt. Det i sin tur innebär minskade nyinvesteringar jämfört med att bygga helt nya områden." Personen menar att tätorterna i kommunen inte är så stora att förtätningar skulle resultera i en tydlig effektivisering av transporter och infrastruktur. Det är en av kommunens attraktivitet att komma hem till ett boende som är lummigt, grönt, lugnt och skönt. Kommunen behöver i planförslaget bättre förklara och redovisa hur grönytor såsom dungar, gräsytor och promenadslingor bevaras och utvecklas när många av dem pekas ut för framtida planläggning för bostäder och verksamheter.

Kommunens svar: Planförslaget uttrycker en planeringsinriktning om 17 000 invånare i kommunen år 2040 och därmed en ambition att växa. För att kunna växa behöver det byggas fler bostäder och verksamheter i kommunen.

Med särskilda grupper på bostadsmarknaden avses unga och studenter, äldre, personer med funktionsnedsättning, ekonomiskt svaga grupper och nyanlända.

Planförslaget har reviderats där ett flertal föreslagna planområden i Heby, Vittinge, Tärnsjö, Östervåla och Harbo har justerats eller utgått med syftet att bättre ta hänsyn till lokala grönområden.

Kommunen menar att förtätning inom tätorternas befintliga bebyggelsestruktur är ett lämpligt sätt att växa på för kommunen. Även om effektiviseringen av transporter vid förtätning inom de relativt små tätorterna i kommunen är begränsade jämfört med större tätorter, så innebär förtätning nära befintliga kollektivtrafikstråk såsom järnvägsstationerna och viktiga busshållplatser att underlaget för kollektivtrafiken stärks.

Trygghet och tillgänglighet

Kultur- och fritidsnämnden lyfter att alla invånare, oavsett ålder, funktionsförmåga eller ekonomiska resurser, bör ha likvärdig tillgång till kultur- och fritidsutbudet. Detta kan innefatta kostnadsfria eller subventionerade aktiviteter för barn och unga samt stöd till initiativ som gynnar äldre och personer med funktionsnedsättning. Nämnden lyfter vidare betydelsen av inkluderande mötesplatser där invånare från olika bakgrunder kan samlas centralt för ett hållbart och inkluderande samhälle.

Kommunens svar: Kommunen delar nämndens synpunkter vad gäller betydelsen av inkluderande mötesplatser. Yttrandet lyfter i övrigt aspekter som inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Moderaterna noterar att planförslaget nämner trygghet men partiet saknar faktiska åtgärder. Partiet noterar att planförslaget saknar en plan för ökad trygghet i offentliga miljöer, belysning, kameraövervakning och ökad närvaro av ordningsmakt. Vidare noterar partiet att planförslaget inte innehåller några konkreta initiativ för att hantera otrygghet i bostadsområden eller kring transportknutpunkter.

Partiet föreslår att det satsas på bättre belysning, kameraövervakning och trygghetsskapande åtgärder. Vidare anser partiet att samverkan mellan polis och civilsamhälle ökar för att stärka tryggheten samt att det införs trygghetsåtgärder i stadsplaneringen, särskilt vid kollektivtrafikknutpunkter och centrumområden.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats där avsnittet under rubriken Trygghet och tillgänglighet har omarbetats och fått den nya rubriken Samhällsplanering för trygghet och livskvalitet.

Flertalet synpunkter i yttrandet såsom belysning, kameraövervakning och polisnärvaro hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Landsbygdsutveckling

Bygg- och miljönämnden noterar att avsnittet innehåller ett ställningstagande om att främja landsbygdsutveckling genom att ny enstaka bostadsbebyggelse på den tätortsnära landsbygden kan uppföras utan krav på detaljplanläggning. Ett sådant ställningstagande är olämpligt eftersom aktualisering av detaljplanplanekravet (plankravet) är reglerat i PBL och behöver prövas i varje enskilt fall. Övriga ställningstaganden för Landsbygdsutveckling är allmängiltiga och ingår alltid i lokaliseringsprövningen som görs mot bland annat kraven i PBL 2 kap. För att avsnittet ska vara vägledande kan det till exempel beskrivas hur tillkommande bebyggelse kan utformas och placeras för att bli en naturlig del i landskapet eller i en by som har glesats ut genom att gårdar

har flyttat ut eller byggnader rivits. Vid en utveckling av detta avsnitt kan kulturmiljöprogrammet ligga till grund.

Kommunens svar: Kommunen vill med skrivningen ge översiktsplanen möjlighet att vägleda vid de enskilda fall där det inte är tydligt om detaljplanekravet träder in.

Centerpartiet föreslår under rubriken *Nya bostäder på landsbygden* på sida 45 att meningen "Byggande på landsbygden ska därför helst ske där det redan finns infrastruktur och möjlighet för en god vatten- och avloppslösning" tas bort.

Kommunens svar: Kommunen delar inte partiets synpunkt. Vid val av lokalisering av ny bebyggelse på landsbygden är en god vatten- och avloppslösning en förutsättning. Det är vidare fördelaktigt att det finns befintlig väganslutning.

LRF noterar att det i planförslaget finns ställningstaganden om att möjliggöra ny enstaka bebyggelse på landsbygden eller i tätortsnära lägen för att främja landsbygdsutveckling, vilket kan vara positivt för våra medlemmar. Småskalig, kompletterande bebyggelse kan vara viktig för att möjliggöra att fler generationer bor kvar på gården, att syskon kan driva gården ihop, att bostäder för anställda kan erbjudas eller att ett visst mått av kapital kan frigöras för att möjliggöra investeringar eller balansera upp resultaten. Indirekt kan denna typ av bebyggelse alltså bidra till en långsiktig livsmedelsproduktion.

- LRF föreslår att planförslaget förtydligas så att punkt nummer fyra i ställningstagandena formuleras som: Ny bebyggelse på landsbygden ska ta hänsyn till jord- och skogsbrukets intressen.
- Det bör också förtydligas att tomter får avstyckas och bygglov ges för enstaka bostäder på jordbruksmark om det handlar om icke brukningsvärd mark eller om åtgärden är av ringa betydelse för jordbruket på brukningsenheten.
- Planförslaget behöver också förtydligas kring hanteringen och användandet av det nyinrättade kulturmiljöprogrammet. I beskrivningen av Kulturmiljöprogrammet omfattar såväl kommunens landsbygd som våra tätorter och är framtaget på uppdrag av kommunstyrelsen. Formuleringarna i planförslaget är otydliga gällande hur kulturmiljöprogrammet ska användas som styrande eller rådgivande dokument. LRF menar att kulturmiljöprogrammet inte ska vara en begränsande utan rekommenderande faktor vid hanteringen av tillstånd för bebyggelse på landsbygden eller en begränsning att utveckla näringsverksamheten för våra landsbygdsföretagare.

Kommunens svar: Kommunen noterar förbundets synpunkter avseende ny enstaka bebyggelse på landsbygden. Kommunen anser att skrivningen om förhandsbesked kan ligga fast utan tillägg.

Kulturmiljöprogrammet fungerar som ett vägledande stöd vid detaljplanering och andra lov – och tillståndprocesser och visar på de kulturhistoriska värdena som finns och ger förslag på förhållningssätt till hur värdena bör skyddas. Men en ansvarsfull avvägning mellan olika intressen måste dock alltid göras i varje enskilt ärende.

En privatperson uppskattar att planförslaget uttrycker en positiv syn på spridd och gårdsnära bebyggelse på landsbygden.

Kommunens svar: Noterat

Näringsliv och verksamheter

Bygg- och miljönämnden noterar att avsnittet beskriver hur lokaler för kontorsplatser och småföretag i centrala lägen skulle tillföra ett större kundunderlag för den lokala handeln och öka orternas attraktivitet. Nämnden är positiv till en sådan vision och föreslår att den utvecklas för att till exempel inrymma coworking-koncept eller möjlighet för en egenföretagare att hyra en lokal.

Som ställningstagande anges att prioritera sammanhängande verksamhetsområden med god anslutning till infrastruktur och expansionsmöjligheter för företagen. I Kommunplan 2013 anges att ny bebyggelse avsedd för verksamheter bör förläggas till befintliga planområden. Ett liknande ställningstagande bör läggas till i planförslaget. Planen bör också kompletteras med ett ställningstagande kring vilka företag och verksamheter som kommunen gärna vill ska etablera sig i kommunen ur såväl ett ekologiskt som socialt och ekonomiskt hållbarhetsperspektiv. Avsnittet bör också kompletteras med kommunens syn på cirkulära ekonomier eftersom näringslivet spelar en central roll i den utvecklingen.

Kommunens svar: Kommunen har inte för avsikt att i översiktsplanen mer detaljerat ange vilken typ av verksamheter som kan inrymmas i de lokaler som nämns under rubriken Handel och kommersiell service.

Planförslaget behöver ta höjd för en situation där befintliga planområden med möjlighet till verksamhetsetablering är utbyggda.

Planförslaget har reviderats med information om att kommunen har behov av en etableringsstrategi.

Heby kommuns beredskapsenhet lyfter behovet av att näringslivet vidtar beredskapsåtgärder, till exempel att drivmedelsstationer och livsmedelsaffärer installerar reservkraft.

Kommunens svar: Avsnittet Krisberedskap har reviderats utefter synpunkterna i yttrandet.

Centerpartiet föreslår under rubriken *Areella näringar* på sida 49 att meningen "för att främja skogsbruket är det viktigt att bevara sammanhållna strukturer för en rationell drift" tas bort.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats utifrån partiets förslag.

Moderaterna noterar att planförslaget lyfter näringslivet som viktigt men saknar tydliga insatser för att attrahera fler företag och investeringar. Partiet anser vidare att planförslaget inte innehåller eller nämner någon strategi för regelförenkling eller minskad byråkrati vid nyetableringar av företag samt konkreta initiativ för att stärka samverkan mellan kommunen och näringslivet, utöver allmänna ambitioner.

Partiet föreslår att det införs en handlingsplan för näringslivet inklusive förenklade tillståndprocesser. Vidare anser partiet att det bör skapas fler företagsparker och mark för etablering av industri och handel samt att privat företagsutveckling prioriteras genom skattesänkningar och färre regler.

Kommunens svar: Kommunen noterar partiets synpunkter men kan samtidigt konstatera att ett flertal synpunkter i yttrandet inte hanteras inom ramen för en översiktsplan, såsom hur kommunen sköter lagstyrd ärendehantering.

I kommunen finns planlagd mark för verksamheter och planförslaget pekar ut ett flertal plaster dit kommunen vill vägleda ny planläggning för verksamheter.

Sverigedemokraterna skriver att för att skapa ett dynamiskt och hållbart näringsliv är det avgörande att kommunen bereder verksamhetsmark för industri och företag med en långsiktig utbyggnadsplan. Detta driver ekonomisk tillväxt, säkrar en stabil skattebas och skapar fler jobb för invånarna. Med mark reserverad för företagande kan kommunen attrahera såväl små som stora företag och därigenom skapa en diversifierad och robust arbetsmarknad. Detta minskar också risken för ekonomiska svängningar genom minskat beroende av enskilda arbetsgivare, särskilt viktigt i osäkra tider.

En särskilt viktig faktor för att attrahera företag är en god koppling till större transportleder. På samma sätt som järnvägen öppnar upp för industri och näringsliv i södra delen av kommunen vill vi se en transportled med motsvarande syfte i den norra delen. Heby kommuns vägnät spelar här en nyckelroll, särskilt i anslutning till E4:an, som ger snabb och effektiv tillgång till både regionala och nationella marknader. Genom att förbättra och utveckla vägförbindelser kan kommunen ytterligare förstärka sin attraktivitet för företag och näringslivet.

En långsiktig utvecklingsplan för verksamhetsmark bör också omfatta anpassning av infrastruktur och resurser, såsom transportmöjligheter och energi, för att möta både nuvarande och framtida krav från näringslivet. Denna proaktiva strategi främjar stabilitet och långsiktigt samarbete mellan kommunen och näringslivet.

1. Identifiera och reservera strategiska områden för verksamhetsmark, särskilt i områden med goda vägförbindelser och närhet till E4:an.
2. Utveckla en långsiktig utbyggnadsplan som inkluderar stödjande infrastruktursatsningar för företag, såsom transportnätverk, energi och digital infrastruktur.
3. Främja dialog och samarbete med näringslivet för att säkerställa att kommunens satsningar matchar företagets behov och krav.
4. Satsa på att förbättra vägnätet och tillgången till E4:an för att stärka Hebys konkurrensfördelar som etableringsort. Genom att prioritera verksamhetsmark i kombination med goda transportförbindelser kan Heby kommun stärka sitt näringsliv och säkerställa en hållbar ekonomisk framtid för både företag och invånare.

Vidare skriver partiet att en bra infrastruktur och en välutbyggd kollektivtrafik är avgörande faktorer för att öka tillströmningen av både nya invånare och arbetskraft till en kommun. En välutvecklad infrastruktur och kollektivtrafik gör det enklare att ta sig till och från kommunen, vilket sänker tröskeln för inflyttning och pendling. Partiet lyfter här:

- Effektiva transportnät: Snabba och regelbundna förbindelser (buss, tåg, tunnelbana) minskar restider och gör kommunen mer attraktiv för både boende och arbetspendlare.
- Knutpunkter: Goda anslutningar till regionala och nationella transportnät, såsom motorvägar, järnvägar, ger fler möjligheter att locka nya invånare och företag
- Företagsetablering: God infrastruktur lockar företag eftersom de enkelt kan nå kunder, leverantörer och arbetskraft.
- Turism och handel: Förbättrade förbindelser ökar besöksnäringen och gynnar lokala företag som butiker, restauranger och kulturverksamheter.
- Arbetskraftspool: Med bättre pendlingsmöjligheter kan fler söka arbete inom kommunen utan att behöva flytta, vilket breddar utbudet av kvalificerad arbetskraft.

Kommunens svar: Planförslaget pekar ut ett flertal föreslagna planområden för verksamheter. Gemensamt är att de ligger avskilda från bostadsbebyggelse samt att de har goda transportlägen med närhet till de större vägarna i kommunen.

I planförslaget uttrycks infrastrukturens viktiga roll för näringslivet och kommunen samverkar med externa aktörer såsom Trafikverket och Region Uppsala för att förbättra vägarnas och järnvägens standard och kapacitet liksom utbudet av kollektivtrafik.

Sala kommun noterar att texten beskriver den starka pendlingsrelation som finns med närliggande kommuner. Sala kommun ser ett mervärde med att utveckla denna text, exempelvis genom ett ställningstagande om hur pendlingsrelationen kan främjas.

Kommunens svar: Pendlingsrelationen mellan Heby och Sala kommuner är viktig med regionalstågstrafik mellan Heby och Morgongåva till Sala. Planförslaget lyfter även ambitionen om tågstopp i Vittinge som skulle stärka hela det södra stråkets koppling till Sala.

I planförslaget finns ställningstagandet att kommunen ska vara en aktiv part i arbetet med att förbättra och utveckla kollektivtrafiken i Uppsalaregionen. I detta ingår att utveckla trafiken även till och från grannkommuner utanför Region Uppsala såsom till Sala kommun.

LRF skriver att för att företagande ska vara attraktivt behövs också en förståelse för villkoren att vara boende och företagare på landsbygden. LRF vill här särskilt peka på rovdjursförvaltning kontra djurhållning, myggförekomsten kontra vattenåtgärder i landskapet.

Kommunens svar: Roddjursförvaltningen hanteras inte inom ramen för denna översiktsplan.

Planförslaget har reviderats med skrivningar och ställningstagande om betydelsen av en effektiv myggbekämpning i kommunen som en förutsättning för människor att vilja bo i kommunen.

Morgongåva byalag vill införa en kompletterande mening som utvecklar skrivningen på sida 47 gällande e-handelsföretagen som är etablerade i Morgongåva: "Idag finns ca 10 e-handelsföretag etablerade i Morgongåva med ca 1000 anställda."

Kommunens svar: Meningen är tillagd enligt byalagets förslag.

Kommunal service

Bygg- och miljönämnden noterar att planförslaget beträffande skolor och förskolor återger Boverkets allmänna råd om friyta för lek och utevistelse. Avsnittet kan med fördel kompletteras med egna ställningstaganden kring hur nämnda allmänna råd och tillhörande vägledning ska tillämpas vid ny- och ombyggnation. Hänvisning kan också ske till propositionen *Politik för gestaltad livsmiljö* (prop. 2017/18:110).

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med skrivelser som förtydligar att friytor även ska ha en kvalitet som stödjer pedagogisk verksamhet samt att utemiljön ska ge möjlighet till skugga under årets varma del.

Planförslaget har kompletterats med hänvisning till propositionen *Politik för gestaltad livsmiljö*.

Vård- och omsorgsnämnden noterar att planförslaget belyser behovet av att skapa förutsättningar för äldre att kunna bo kvar hemma så länge som möjligt samt vikten av att arbeta med teknisk utveckling och bostadsanpassning. Även om bostadsanpassning är ett verktyg för att stödja individer till självständighet i hemmiljö är det viktigt att inte se det som en långsiktig

lösning. Vård och omsorgsnämnden önskar ett tillägg om detta i planförslaget, se vård och omsorgsnämndens fullständiga yttrande för textförslag.

Nämnden noterar att det under rubriken Vård och omsorg redogörs för målgruppen äldre och funktionsnedsatta med rättigheter enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Vård och omsorgsnämnden saknar en bredare beskrivning av målgrupperna som är i behov av kommunal service i form av vård och omsorg och behoven kopplade till dessa. Vård och omsorgsnämnden önskar ett tillägg om detta i planförslaget, se vård och omsorgsnämndens fullständiga yttrande för textförslag.

Nämnden anser att det i stycket om Lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS) finns flera viktiga aspekter som bör framhållas i samband med byggnation av LSS-bostäder. Vård och omsorgsnämnden önskar ett tillägg om detta i planförslaget, se vård och omsorgsnämndens fullständiga yttrande för textförslag.

Nämnden föreslår att meningen på sida 53 om att viss vård och omsorg sker digitalt" kan tas bort.

Nämnden önskar komplettera ett antal ställningstaganden för avsnittet *Kommunal service*:

- Skapa förutsättningar för tillgång till anpassade boendelösningar för personer med olika behov, inklusive LSS-boenden och andra specialanpassade bostäder, för att stödja självständighet och delaktighet.
- Skapa förutsättningar för ett stärkt samarbete mellan kommunens olika verksamheter, civilsamhället och andra aktörer för att erbjuda ett samordnat stöd till individer i behov av vård, omsorg, socialt stöd eller hälso- sjukvårdsinsatser med fokus på förebyggande insatser och tidiga åtgärder .
- Skapa förutsättningar för tillgång till fysiska mötesplatser som främjar gemenskap och delaktighet.
- Skapa förutsättningar för att barn och unga, särskilt de med behov av särskilt stöd, får tillgång till en sammanhållen och tillgänglig service som omfattar både utbildning och socialt stöd.
- Skapa förutsättningar för ett stärkt samarbete mellan skola, socialtjänst och andra aktörer för att tidigt identifiera och möta behov hos barn och unga, samt skapa trygga och utvecklande miljöer som främjar psykisk och fysisk hälsa.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats utifrån synpunkterna i nämndens yttrande.

Kultur- och fritidsnämnden lyfter att det är avgörande att det i kommunens planering skapas förutsättningar för tillgång till mångsidiga kultur- och fritidsaktiviteter som kan tillgodose olika åldersgrupper och intressen. Exempelvis satsningar på kommunens tre bibliotek som kreativa mötesplatser och på idrottsanläggningar som är tillgängliga året runt och kulturevenemang som lyfter fram lokala traditioner och skapar samhörighet.

Nämnden lyfter att alla invånare, oavsett ålder, funktionsförmåga eller ekonomiska resurser, bör ha likvärdig tillgång till kultur- och fritidsutbudet. Detta kan innefatta kostnadsfria eller subventionerade aktiviteter för barn och unga samt stöd till initiativ som gynnar äldre och personer med funktionsnedsättning.

Kommunens svar: Kommunen delar nämnden synpunkter, men vill samtidigt betona att synpunkterna främst rör aspekter som inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Centerpartiet föreslår ett tillägg under rubriken Skolor och förskolor sida 51: "Detsamma gäller studerande vid yrkeshögskolor och universitet".

Kommunens svar: Kommunen delar partiets synpunkt. Texttillägget har införts i planförslaget.

LRF ser positivt på kommunens ambition att satsa på skolor i alla orter, det är också en förutsättning att vi ska locka våra yngre invånare att bo kvar på orterna och att vi ska locka nya invånare till kommunen. Detsamma gäller den kommunala verksamheten och servicen och äldreomsorgen. LRF menar att kommunkontor behöver utvecklas i det norra stråket där verksamheten kan komma ut till invånarna istället för att förutsätta att invånarna enkelt kan ta sig till Heby. Idag finns brister och svårigheter att få del av den kommunala servicen på ett enkelt sätt när kommunikationerna inom kommunen är så få och undermåliga. De kommunala och regionala transporterna mellan orterna behöver utvecklas och förstärkas. I översiktsplanen beskrivs kommunen som en pendlarkommun. Det bästa är att man bor och arbetar och betalar skatt i Heby kommun, det gör många av våra medlemmar. Men ska våra barn eller andra närstående arbeta inom kommunen exempelvis om man bor i Östervåla och får jobb i Morgongåva är egen bil nästan en förutsättning idag med få och svårmatchade avgångar i kollektivtrafiken.

Kommunens svar: Kommunen noterar förbundets synpunkter och vill tillägga att frågan om ett kommunkontor i norra kommundelen i det norra stråket inte hanteras inom ramen för denna översiktsplan.

Kommunen delar förbundets synpunkt gällande kollektivtrafikförbindelserna mellan den norra och södra kommundelen. Planförslaget har reviderats med en skrivning om att det är önskvärt att förbindelserna mellan den norra och södra kommundelen förbättras, inte minst för att möjliggöra ökad sysselsättning och stärka kommunens sammanhållning.

KPR skriver att *mataffärer* finns i kommunens tätorter. Ingen butik har, åtminstone vad pensionärsrådet känner till, onlinebeställning eller utkörning, vilket försvårar för äldre att handla. Pensionärsrådet anser att kommunen bör initiera möjligheten att använda kommunens egna fordon för transport eller färd till och från butik. Detta skulle möjliggöra för äldre utan bil att bo kvar i de mindre orterna i kommunen.

Rådet skriver också att *mötesplatser* finns i Heby, Tärnsjö och Östervåla, men borde finnas på fler orter. Aktiviteter bör finnas varje vardag och enligt planen ska lunch serveras varje dag, vilket vi starkt stödjer. Mötesplatsernas öppettider bör utökas från nuvarande fyra resp två dagar per vecka kl 10-15. Många äldre har förlorat sin partner och drabbats av ofrivillig ensamhet. Skillnaden mellan mötesplats och träffpunkt bör klargöras.

Kommunens svar: Kommunen delar pensionärsrådets synpunkt att mötesplatser för äldre är viktiga, men bedömer att övriga synpunkterna i yttrandet är sådana som inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Morgongåva byalag skriver att Heby kommun behöver i sina kontakter med region Uppsala framföra att kommunen önskar att den regionala servicen typ sjukvård mm sker i Uppsala (inte Enköping, Tierp eller annat) dit det finns goda kommunikationer från hela Heby kommun. Dessutom pendlar många kommuninnevånare redan idag till Uppsala för skola och arbete

Den kommunala servicen som härrör till mjuka parametrar i samhället, det vill säga trygghet, säkerhet och social hållbarhet, behöver finnas på den ort det berör och kan inte ersättas med angränsade orter. Detta berör integration, ofrivillig ensamhet, vård- och omsorgsboenden och äldre.

Kommunens svar: Planförslaget är utformat utefter beslut i kommunfullmäktige 2019 om en hållbar struktur i en växande kommun. Beslutet säger i korthet att när så är ekonomiskt fördelaktigt ska kommunal service och administration samordnas till orterna Heby och Östervåla. För verksamhet där det inte är ekonomiskt fördelaktigt, eller av andra skäl inte möjligt, ska istället verksamheten i möjligaste mån centraliseras inom orten. Planförslaget är med utgångspunkt i principerna i beslutet utformat så att det stärker ett sydligt och nordligt stråk vilka i sin tur stärker sambanden mellan orterna som ingår i respektive stråk.

En privatperson undrar om våra äldreboenden räcker till planförslagets intentioner om att kommunen ska ha 17 000 invånare

Kommunens svar: Kapaciteten på kommunens vård- och omsorgsboenden behöver löpande ses över och svara mot befolkningsutvecklingen. Med perspektivet 2040 är det kommunens bedömning att det ökade behovet av vård- och omsorgsboenden kan lösas inom befintliga lokaliseringar.

Ideella föreningar

Laksjöbadet, ideell förening reagerar på att planförslaget är mer inriktat på att beskriva kommunala instanser och åtaganden och inte vad det rika föreningslivet i våra trakter gör och vad vi vill utveckla, för att översiktsplanen i sin helhet ska kännas inkluderande.

Badplatsen sköts idag av en ideell förening efter att Heby kommun valde att lägga ner badet 2019. Sedan övertagandet av driften har föreningen med hjälp av medlemmar, ordsbos och sponsorer, gjort upprustningar och investeringar i storleksordningen 300 000 kronor med nya bryggor, ny strand, grillplats, beachvolleybollplan, bastu, eget WiFi med mera. Kommunen valde senare att helt avstå från medverkan i badets skötsel och utveckling från den dagen ej inräknat badet som en kommunal badplats.

Laksjöbadet har idag blivit ett av kommunens mest attraktiva bad med attraktioner som drar besökare året runt. Föreningen driver vadet med hjälp av sponsorer och medlemsavgifter. Besökare kommer från Heby kommun men också närliggande kommuner. Allt ifrån Sala, Tierp, Uppsala, Västerås med flera platser. Föreningen reagerar därför att i den allmänna beskrivningen så omnämns enbart kommunala bad och övriga sammanfattas i svepande ordalag med "mer eller mindre iordningställda" badplatser. Denna svepande beskrivning exkluderar ett starkt och engagerat föreningsliv som "vill det bästa" för ortens utveckling. I ÖP bör därför finnas med även orternas och föreningarnas ambitioner som innefattar en utveckling av positiv och konstruktiv utveckling av kommunen.

Kommunens svar: Kommunen delar föreningens synpunkter att föreningslivet gör viktiga insatser för kommunens invånare och besökare.

Den skrivning i planförslaget som tas upp i yttrandet har utgått. Avsnittet Rekreation och friluftsliv har reviderats för att lyfta fram att det finns ett starkt och engagerat föreningsliv i kommunen.

Generellt om satsningar på infrastruktur och kommunikation

Region Uppsala skriver att det är positivt att Heby kommun ämnar binda samman tätorterna i de södra och norra stråken genom hållbara transporter såsom cykel och kollektivtrafik. Eftersom tätorterna i Heby kommun ska växa och tillsammans komplettera varandra med serviceutbud kommer resandet i och mellan stråken öka. Region Uppsala har således en viktig roll som kollektivtrafikmyndighet och länsplaneupprättare att skapa förutsättningar för hållbart resande.

Kommunens svar: *Kommunen instämmer i regionens yttrande.*

Centerpartiet skriver generellt att infrastruktur för väg, gång- och cykelvägar, järnväg och kollektivtrafik diskuteras ofta inom partiet då det är avgörande för invånarnas säkerhet och rörlighet och kommunens utveckling som helhet.

Kommunens svar: *Kommunen delar partiets synpunkt att infrastruktur är en viktig fråga för kommunens utveckling.*

Moderaterna ser en brist på satsningar på infrastruktur och kommunikationer. Partiet noterar att planförslaget nämner infrastruktur men samtidigt innehåller få konkreta initiativ för förbättringar. Partiet noterar vidare en avsaknad av en tydlig strategi för hur pendlingen till Uppsala, Stockholm och Västerås ska effektiviseras samt att det inte heller finns någon analys av vägnätets behov, trots att många invånare är beroende av bilpendling.

Partiet föreslår att samarbetet stärks mellan kommunen, regionen och staten för bättre väg- och järnvägssatsningar. Partiet föreslår vidare att turtätheten och flexibiliteten i kollektivtrafiken ökar samt att det planeras för fler pendlingsparkeringar och bättre anslutningar till kollektivtrafiken.

Kommunens svar: *Planförslaget lyfter genomgående kollektivtrafikens betydelse för kommunens utveckling och kollektivtrafikens roll för en hållbar tillväxt. Planförslaget lyfter vidare att kommunen tillsammans med andra ansvariga aktörer ska bevaka utvecklingen vad gäller näringslivsutveckling, arbetsmarknad och utbildningssektorn så att väg- och järnvägsnätet liksom kollektivtrafiken utvecklas i takt med utvecklingen. Planförslaget har förtydligat att de andra ansvariga aktörerna främst avser Region Uppsala och Trafikverket.*

Sverigedemokraterna skriver att en bra infrastruktur och en välutbyggd kollektivtrafik är avgörande faktorer för att öka tillströmningen av både nya invånare och arbetskraft till en kommun. Snabba och regelbundna förbindelser (buss och tåg) minskar restider och gör kommunen mer attraktiv för både boende och arbetspendlare. Goda anslutningar till regionala och nationella transportnät, såsom motorvägar, järnvägar, ger fler möjligheter att locka nya invånare och företag. God infrastruktur lockar företag eftersom de enkelt kan nå kunder, leverantörer och arbetskraft. Förbättrade förbindelser ökar besöksnäringen och gynnar lokala företag som butiker, restauranger och kulturverksamheter. Med bättre pendlingsmöjligheter kan fler söka arbete inom kommunen utan att behöva flytta, vilket breddar utbudet av kvalificerad arbetskraft. Bra kollektivtrafik gör det möjligt för människor att bo längre bort från sina arbetsplatser utan att kompromissa med restid, vilket öppnar upp för att fler kan överväga kommunen som en attraktiv bostadsort. En välutvecklad kollektivtrafik visar att kommunen satsar på miljömedvetenhet och modern stadsplanering, vilket lockar miljömedvetna individer och familjer. Utbyggd kollektivtrafik skapar fler knypunkter som kan utvecklas till attraktiva samhällscenter. Goda kommunikationer underlättar samarbete med närliggande kommuner, vilket stärker hela regionens utveckling och tillväxt. En kommun som satsar på högklassig infrastruktur och kollektivtrafik signalerar framtidsinriktning, effektivitet och livskvalitet. Detta

skapar en konkurrensfördel i att attrahera både invånare och arbetskraft, vilket leder till långsiktig ekonomisk och social utveckling.

Kommunens svar: Kommunen delar partiets uppfattning att bra infrastruktur och en välutbyggd kollektivtrafik är viktiga frågor för kommunen. Detta lyfts i planförslaget och det pågår ett kontinuerligt arbete för att säkerställa att infrastrukturen och kollektivtrafiken utvecklas i takt med behoven. Kommunen vill här betona att kommunen är en av flera aktörer som ansvarar för frågorna. Ett gott samarbete mellan kommunen och regionen, som huvudman för den regionala kollektivtrafiken, samt Trafikverket, som väghållare för ett stort antal vägar i kommunen, är viktigt.

Vägar och trafik

Järnvägsövergång

Sju privatpersoner lyfter att boende i Gillberga önskar en enklare järnvägsövergång likt den i Grimle (med ljussignaler) för gående vid den gamla järnvägsövergången från Gillberga byväg till väg 72 vid busshållplats *Ingesbo*. Övergången skulle gynna boende i Gillberga, Boksta, Säby med flera och knyta samman boende söder om järnvägen både med den nya skolan och den nya cykelvägen till Morgongåva på norra sidan järnvägen. Utan en övergång är det svårt för boende söder om järnvägen att cykla med barnen till skolan och man tvingas istället ta bilen. En övergång skulle också förbinda boende i Gillberga m.m. med busshållplatsen Ingesbo som ligger precis på andra sidan järnvägen. Det skulle väsentligt förkorta vägen till kollektivtrafiken, vilken man nu bäst når med bil. Övergången skulle alltså få bort ytterligare korta bilresor i närområdet. Den skulle också möjliggöra för äldre barn och ungdomar att själva ta sig till och från bussen och alltså öka deras självständighet och frihet. En fotgångarövergång möjliggör också för boende norr om järnvägen att promenera i de vackra omgivningarna kring Gillberga, Säby och Boksta. Platsen där vi önskar övergången var tidigare en obebakad övergång och har bra sikt åt båda håll.

Kommunens svar: Det är staten genom Trafikverket som ansvarar för Dalabanan. Obevakade järnvägsövergångar ses som en betydande säkerhetsrisk. Trafikverket bygger inte längre obebakade passager förutom vid mycket specifika fall. Trafikverket arbetar aktivt med att ta bort dessa obebakade passager och de är generellt inte positiva till bevakade plankorsningar heller.

LRF Ett väl fungerande vägnät är en viktig förutsättning för kommunens jord- och skogsföretag samt för en levande landsbygd. Transporter för de gröna näringarna behöver ske både runt orter och genom till målpunkter av olika slag. Transporterna utgörs inte bara av rena lantbruksmaskiner utan också av andra tunga transporter till och från företagen. Idag kan företagare bruka flera gårdar eller hyra in eller dela på maskiner. Fordonsparken är också betydligt större än på efterkrigstiden då mycket av vår infrastruktur byggdes ut.

LRF ser även att den nedsläckningen av gatubelysning som skett på de mindre orterna kan bidra till mer olyckor bland de oskyddade trafikanterna. Framför allt barn som på den mörka årstiden går eller cyklar till skolan eller aktiviteter. Låt belysningen lysa från att det blir mörkt till kl.22.00 på kvällen och på morgonen från kl.06.00 fram till dess att det är ljus.

- LRF skulle önska att ställningstaganden om kommunikationer kompletterades med att prioriterade stråk för jord- och skogsbruk ska identifieras, så att framkomlighet till viktiga målpunkter säkerställs. Dessa är inte bara gårdar, utan också verkstäder, spannmålsmottagningar, logistikcentra osv.

- LRF önskar att kommunen i dessa prioriterade stråk uttalar i ÖP att Vägars- och gators utformning ska följas. Då ges samma framkomlighet där kommunen är väghållare som för statliga vägar. Vägar och gators utformning (VGU) - Bransch (trafikverket.se)

Kommunens svar: *Det kommunala vägnätet i kommunen är koncentrerat till tätorterna och några av småorterna. I övriga delar av kommunens geografiska yta är vägnätet så gott som uteslutande statligt eller enskilt, och där har kommunen ingen rådighet över utformningen av vägarna. Kommunen har inte tillräckligt underlag för att i planförslaget kunna peka ut identifierade prioriterade stråk för jord- och skogsbruk på det kommunala vägnätet.*

Frågan om nedsläckningen av gatubelysningen hanteras inte inom ramen för denna översiktsplan.

En privatperson noterar skrivningen i planförslaget under rubriken *Service och verksamheter på landsbygden* att det finns ett stort behov av bil för bosatta på landsbygden. För att ge förutsättningar att minska bilberoendet har kommunen en positiv inställning till att förtätning sker i områden med cykelavstånd till en av kommunens tätorter eller där närhet till kollektivtrafik finns. Det är viktigt för Heby kommun att ett mer hållbart bilanvändande utvecklas med exempelvis fossilfria drivmedel. Även möjlighet till kombinationsresor i ett hela resan-perspektiv är viktigt för boende på landsbygden."

Personen yrkar att det är viktigt vid kommunens planering av boende och service på landsbygden att veta att personbil i många fall kan vara samhällsekonomiskt lönsam jämfört med annan kollektivtrafik. Det visar Svenska Miljöinstitutet IVLs förslag till Geografiskt anpassad vägskatt för personbilar. Enligt denna var samhällskostnaden (för olyckor, buller, vägslitage, CO², avgaser, partikelutsläpp) 2020 för en fossildriven dieselbil på landsbygden 2,3 kr/mil. Körd på HVO100 med 90 % CO²-reduktion minskar samhällskostnaden till 0,9 kr/mil. Enligt IVL gör samhällskostnaden på 2,3 kr/mil bilen lönsam jämfört med konventionell kollektivtrafik, varför IVL föreslår en vägskatt på 0 kr/mil på statliga landsvägar, 1 kr/mil på större riksvägar och i små tätorter samt 5,5 kr/mil i tätorter med fungerande kollektivtrafik. IVL:s beräkningar grundas på siffermaterial från den statliga myndigheten Trafikanalys, Trafa. (Självfallet behövs något alternativ till bilen för dem som inte kan köra eller inte har körkort)

Kommunens svar: *Kommunen delar synpunkten att personbil kan vara mer samhällsekonomiskt lönsam på glest befolkade delar på landsbygden utanför tätorterna. Kommunen står dock fast vid den positiva synen på att fler bostäder kan tillkomma på den tätortsnära landsbygden med cykelavstånd till service och kollektivtrafik.*

Region Uppsala vill se ett tillägg sida 54 att även väg 56, "Räta linjen" är utpekad som ett prioriterat regionalt stråk i Uppsala län enligt nu gällande länsplan.

Kommunens svar: *Planförslaget har reviderats utifrån yttrandet.*

Socialdemokraterna vill att planförslaget förtydligar väg 56 som ett viktigt stråk i kommunen, både internt och externt.

Kommunens svar: *Planförslaget har reviderats utifrån yttrandet.*

Väg 72

Morgongåva byalag anser att väg 72 Heby-Uppsala förbättras till 2-1 väg, lika som Rv56/72:an Heby-Sala då trafikintensiteten ökat avsevärt på senare tid med både bil och tungtrafik. Heby

kommun behöver även ett bra vägnät med Uppsala-Arlanda-Stockholm för att inte ligga avsides. Det är dessutom av stor vikt för näringslivet i Heby kommun.

Byalaget vill se att ett ställningstagande läggs till med lydelsen "Kommunen ska verka för att Rv 72 mellan Heby till Uppsala förbättras till mötesfri 2-1 väg".

Kommunens svar: Kommunen delar byalagets uppfattning att kommunen behöver bra vägförbindelser mot Uppsala-Arlanda-Stockholm. Ett generellt ställningstagande har införts i avsnittet Kommunikationer om att kommunen ska verka för att vägar, järnvägar, gång- och cykelstråk och digital infrastruktur har en god standard och kapacitet.

Gång- och cykelvägar

Region Uppsala skriver att cykelvägar samt cykel- och bilparkering vid tågstationer eller viktiga busshållplatser är åtgärder som verkar positivt för hela resan-perspektivet samt möjligheten till kombinationsresor. Region Uppsala ställer sig positiva till att Heby kommun verkar för sådana åtgärder och möjliggör finansiering och medfinansiering av sådana åtgärder via Länsplan för regional transportinfrastruktur. För att öka cykelbarheten i det södra stråket samfinansierar Region Uppsala tillsammans med Region Västmanland byggnationen av cykelväg mellan Sala och Heby. För att koppla samman Heby-Morgongåva-Vittinge med tätorter längs väg 72 mot Uppsala behövs den felande länkande mellan Vittinge och Vänge åtgärdas. Region Uppsala har slutit en politisk överenskommelse kring väg 72 tillsammans med Heby och Uppsala kommun. Överenskommelsen avser att ta vidare resultatet av den åtgärdsvalsstudie som slutfördes under 2023. Åtgärder avses att göras på det statliga vägnätet med fokus på trafiksäkerhet och kollektivtrafik. Genom den överenskommelse som slutits mellan Heby kommun, Uppsala kommun och Region Uppsala för väg 272 avses åtgärder att göras kopplat till kollektivtrafik, trafiksäkerhet och framkomlighet genomföras. Därmed kommer cykelbarheten mellan Östervåla och Harbo att förbättras.

Kommunens svar: Kommunen delar regionens synpunkter vad gäller hela resan-perspektivet och möjligheten till kombinationsresor.

Planförslaget har reviderats genom att redovisa föreslaget regionalt gång- och cykelstråk från Vittinge och österut mot Uppsala kommun (Järlåsa och Vänge)

Trafikverket skriver att Heby kommuns inriktning för kollektivtrafiken är att skapa en robust kollektivtrafik som resenärerna kan lita på och som svarar mot resenärernas behov. Kommunen föreslår olika möjligheter för att utveckla kollektiva färdmedel och ett hela resan-perspektiv, vilket Trafikverket ser positivt på. Det är av stor vikt att möjliggöra för en god kollektivtrafik och att kommunen i samråd med Region Uppsala ser över områden där kollektivtrafiken är bristande.

I planförslaget nämns att det regionala och lokala cykelvägnätet behöver byggas ut för att öka cykelbarheten. Kommunen föreslår flera cykelstråk längsmed statliga vägar. Trafikverket vill upplysa om att gång- och cykelvägar längs den statliga infrastrukturen finansieras via länstransportplanen och/eller kommunen. Vid kommunal medfinansiering behöver åtgärden prioriteras av både kommunen och Region Uppsala för att åtgärden ska genomföras. Regionala gång- och cykelvägar som planeras utmed statlig väg kräver generellt en vägplan, som även den ska finansieras av länstransportplanen. Om en gång- och cykelväg placeras utanför vägområdet kan åtgärden lösas genom plan- och bygglagen, d.v.s. det behövs ingen process enligt väglagen.

Trafikverket saknar en karta över befintliga och föreslagna gång- och cykelvägar i kommunen. En karta skulle framhäva brister i gång- och cykelvägnätet och förtydliga hur kommunen avser att binda ihop stråk inom och mellan tätorter.

Kommunens svar: *Vad gäller de lokala gång- och cykelstråken i tätorterna har kommunen i framtagandet av översiktsplanen prioriterat att redovisa brister i gång- och cykelstråken, det vill säga de sträckor där behov föreligger för en ökad gång- och cykelbarhet.*

Vad gäller det regionala gång- och cykelstråken redovisas både befintliga och föreslagna gång- och cykelstråk.

Energikontoret i Mälardalen skriver att det är bra att kommunen planerar utifrån ett hela resan-perspektiv och prioriterar gång, cykling och kollektivtrafik. För att även i praktiken öka andelen resor med cykel behövs också insatser för beteendepåverkan. Det kan vi på Energikontoret vara ett stöd i vid behov.

Kommunens svar: *Noterat*

LRF skriver att det är viktigt att gång och cykeltrafiken planeras och prioriteras ur säkerhetssynpunkt, både i och utanför samhällena. Både för den generella säkerheten och som en risk för lantbrukets och skogsbrukets transporter. Exempel är utsatt gång- och cykeltrafik på väg 272 in och ut ur Harbo och Östervåla men även från Östervåla mot Månkarbo. Ett önskemål för de oskyddade trafikanterna vore att även kunna färdas i nord-sydlig riktning i kommunen.

Kommunens svar: *Kommunen noterar förbundets synpunkter men vill samtidigt betona att gång- och cykelstråk är betydelsefulla för kommuninvånarnas möjlighet till ett hållbart resande.*

Av de föreslagna gång- och cykelstråken som redovisas i planen berör flera in- och utfarterna till kommunens tätorter.

KPR ser att flera säkra gång- och cykelvägar samt promenadstigar med sittplatser behöver finnas i hela kommunen.

Kommunens svar: *I planförslaget redovisas föreslagna gång- och cykelstråk i tätorterna samt befintliga och föreslagna regionala gång- och cykelstråk. Utbyggnad av nya gång- och cykelstråk ska utföras trafiksäkert enligt de bestämmelser som finns.*

Det är kommunens uppfattning att promenadstigar är viktigt, men att frågan om sittplatser inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Naturskyddsföreningen skriver att det är mycket bra att cykel- och gångvägar lyfts och att det är bra att cykel- och gångtrafik prioriteras framför biltrafik i tätorterna. Möjligen saknas tvärgående cykelvänliga alternativ mellan Heby och Östervåla samt mellan Heby och Enköping.

Kommunens svar: *Ökad cykelbarhet mellan Heby och Östervåla samt mellan Heby och söderut mot Fjärdhundra/Enköping bedöms inte ha tillräcklig trafikeringsunderlag i relation till kostnaden att utveckla stråket och har därmed låg prioritet i relation till andra projekt för ökad cykelbarhet.*

Laksjöbadet, ideell förening skriver att det populära Laksjöbadet ligger ca 1,2 kilometer från busshållplats längs riksväg 272, i riktning mot Tärnsjö. Vägsträckan är hårt trafikerad av både pendlande bilister och tung fordonstrafik. Besökare till badet som kommer till fots och med cykel kan inget annat än att använda den trafikerade vägen vilket är direkt olämpligt och den stora faran för oskyddade trafikanter. Badet har regelbundet besökare som kommer med buss – allt

från Östervåla och Uppsala. Kommunen bör därför i planförslaget ta med behovet av en gång och cykelväg till badet. Den lkan iordningställas utan inblandning av Trafikverket och skulle kosta totalt ca 4,8 miljoner kronor (2024 års kostnadsläge enligt uppgift från Trafikverket).

Kommunens svar: Planförslaget har i avsnittet om Harbos tätortsutveckling kompletterats med en skrivning om att ett gång- och cykelstråk bör tillskapas mellan Harbo och Laksjöbadet.

Två privatpersoner föreslår att det ett cykelstråk mellan Östervåla-Harbo prioriteras. Detta skulle gynna både ung och gammal, trafiksäkerhet och friskvård. Personen menar att detta bord kunna förverkligas i närtid.

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med skrivningar om att ett regionalt gång- och cykelstråk bör tillskapas mellan Harbo och Haga.

Järnvägsanslutningar

Energikontoret i Mälardalen ser positivt på att planförslaget nämner att det finns planer på att möjliggöra för mer transporter via järnvägen i samband med att den rustas upp.

Kommunens svar: Noterat

Numrering av länsvägar

Centerpartiet poängterar att väg 254 och 272 inte är de enda länsvägarna. Även vägnätet i 800-serien benämns länsvägar.

Kommunens svar: Kommunen delar partiets synpunkt och har uppdaterat texten i planförslaget utefter detta.

Järnväg

Mälardalstrafik noterar att det i planförslagets del Användning av mark och vatten beskrivs i avsnittet Järnväg att Dalabanan trafikeras av fjärrtåg samt av "regionaltåg mellan Uppsala och Sala". Heby kommun har tidigare beskrivit att kommunens största pendlingsstråk är till Uppsala och Sala, men att det även finns betydande pendling till bland annat Västerås. Mälardalstrafik önskar att det förtydligas att merparten av regionaltågen på Dalabanan även fortsätter vidare till Västerås och vissa tåg även vidare till Eskilstuna, Norrköping och Linköping.

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med skrivelsen att regionaltågen mellan Uppsala och Sala fortsätter vidare mot Västerås och Eskilstuna.

Vägar

Sverigedemokraterna skriver att Heby kommuns vägnät spelar en nyckelroll för näringslivet, särskilt i anslutning till E4:an, som ger snabb och effektiv tillgång till både regionala och nationella marknader. Genom att förbättra och utveckla vägförbindelser kan kommunen ytterligare förstärka sin attraktivitet för företag och näringslivetableringar. Satsa på att förbättra vägnätet och tillgången till E4:an för att stärka Hebys konkurrensfördelar som etableringsort

Kommunens svar: Kommunen delar partiets synpunkter, men bedömer samtidigt att synpunkterna inte föranleder några ändringar av planförslaget.

En privatperson skriver att Heby kommun bidrar till bostadsförsörjningen i ett regionalt perspektiv. Beaktas ett regionalt perspektiv så måste vägarna in i bilden. Har Heby kommun tillstyrkt byggandet får de ta konsekvenserna och se till att vägarna anpassas till behovet.

Kommunens svar: Kommunen anser att vägarnas standard och kapacitet ska motsvara behovet. Kommunen vill också lägga till att det är staten genom Trafikverket som bland annat ansvarar för de större vägarna i kommunen, exempelvis väg 56, 72, 254 och 272. Detta understryker behovet av samverkan mellan kommunen och övriga berörda aktörer för att säkerställa väginfrastrukturen håller önskvärd standard.

Finansiering av infrastruktur

Trafikverket skriver att de står för ett grundutförande inom infrastrukturen, det vill säga den lösning som Trafikverket föreslår för att lösa en trafiksituation och som anses ingå i statens ansvar eller som staten ser ett värde i, exempelvis förbättrad trafiksäkerhet. Ibland kan exploatörer eller kommuner önska förbättringar eller anpassningar utöver det som ingår i grundutbudet. Det benämns tillägg och ska bekostas av annan part än Trafikverket. Kommunen behöver därför vara beredd att ta kostnader för de åtgärder som krävs på den statliga infrastrukturen till följd av kommunal planering. I de fall där kommande detaljplaner har påverkan på statlig infrastruktur kan det komma att krävas undertecknade avtal med Trafikverket innan respektive detaljplan kan antas.

Kommunens svar: Noterat

Hållbara transporter

VafabMiljö skriver att i kapitlet *Användning av mark och vatten* finns ett avsnitt om biogas vilket är bra. Det är en bra beskrivning av att biogasen är en resurs som kan framställas av matavfallet.

Kommunens svar: Noterat

Trafiksäkerhet vid förskolor och skolor

Utbildningsnämnden anser att man bör ta trafikmiljöerna vid skolorna i beaktande.

Kommunens svar: Kommunen delar nämndens synpunkt. Ställningstaganden om att förbättra trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter finns för tätorterna Heby, Morgongåva och Östervåla.

Kollektivtrafik

Region Uppsala skriver att vid utveckling av kollektivtrafiken i Heby kommun är en dialog med Region Uppsala viktig och behov kopplat till kollektivtrafiken behöver tas upp i den process som finns för kollektivtrafikutveckling. Heby kommuns decentraliserade struktur med sex tätorter kräver smidiga samt hållbara transportlösningar och ett stort fokus bör läggas på att åstadkomma det. Region Uppsala ställer sig positivt till att Heby kommun fokuserar på att utveckla gång-, cykel- och kollektivtrafik för att minska bilberoendet.

Heby kommuns arbete med fossilfria drivmedel samt utveckling av miljövänliga fordon är viktiga för att påverka mobiliteten, men det är viktigt att Heby kommun tillsammans med Region Uppsala arbetar med alternativa åtgärder som höjer attraktiviteten för kollektivtrafiken. Omställning till elbilar är en viktig del för ett mer hållbart transportsystem, men Region Uppsala vill även påpeka vikten av att verka för transporteffektivitet genom bebyggelseutveckling nära kopplad till utveckling av förutsättningar för gång-, cykel och kollektivtrafik. Region Uppsala vill även understryka vikten av att implementera åtgärder som kan minska bilismens andel till förmån för ökat hållbart resande.

Kommunens svar: Noterat.

Trafikverket noterar att Heby kommuns inriktning för kollektivtrafiken är att skapa en robust kollektivtrafik som resenärerna kan lita på och som svarar mot resenärernas behov. Kommunen föreslår olika möjligheter för att utveckla kollektiva färdmedel och ett hela resan-perspektiv, vilket Trafikverket ser positivt på. Det är av stor vikt att möjliggöra för en god kollektivtrafik och att kommunen i samråd med Region Uppsala ser över områden där kollektivtrafiken är bristande.

Kommunens svar: Noterat.

Mälardalstrafik noterar att kommunen i avsnittet *Heby kommun i regionen* konstaterar att det alltid finns anledning att se över tågtrafiken, inte minst den regionala tågtrafiken som kräver robusthet för att utgöra ett attraktivt alternativ för pendlare. Detta håller Mälardalstrafik helt med om och arbetar dagligen för att förbättra punktligheten och regulariteten för våra tåg.

Kommunens svar: Noterat.

Sala kommun skriver att det tredje ställningstagandet för Kommunikationer sida 61 anger att "Kommunen ska vara en aktiv part i arbetet med att förbättra och utveckla kollektivtrafiken i Uppsala-regionen med fokus på Heby kommun till exempel genom att utveckla alternativa kollektivtrafiklösningar på landsbygden." Ett liknande ställningstagande kan göras för att belysa kopplingen till Region Västmanland, exempelvis till Sala/Västerås.

Kommunens svar: *Heby kommun anser att kollektivtrafiken till grannregionerna är av stor betydelse. Dock syftar det ställningstagandet som tas upp i yttrandet på att bland annat belysa Heby kommuns samarbete med Region Uppsala som regional kollektivtrafikhuvudman.*

Sverigedemokraterna lyfter att de ser positivt på Region Uppsalas ambition att stärka infrastrukturen och kollektivtrafiken för Heby kommun, men vill särskilt lyfta behovet av förbättrade förbindelser mellan de norra och södra delarna av kommunen, framförallt mellan Heby och Östervåla, som fungerar som centralorter för södra respektive norra kommundelarna. Den nuvarande kollektivtrafiken skapar begränsningar för bland annat arbetslösa ungdomar som behöver ta sig till Heby för utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser (KAA, IMA), samt för arbetssökande utan bil som vill ta del av den växande arbetsmarknaden i södra delen av kommunen, exempelvis vid Apotea och andra företag i Morgongåva. En mer sammanhängande kollektivtrafikstruktur är viktigt för att möjliggöra ökad sysselsättning.

Kommunens svar: *Kommunen delar partiets synpunkt och har lagt till en skrivning om detta under rubriken Kollektivtrafik med tåg och buss.*

Energikontoret i Mälardalen skriver att det är bra att kommunen planerar utifrån ett hela resan-perspektiv och prioriterar kollektivtrafik.

Kommunens svar: Noterat

LRF skriver att en av förutsättningarna för en levande kommun och en levande landsbygd är möjligheten till transporter och kommunikationer. Idag finns brister och svårigheter att få del av den kommunala servicen på ett enkelt sätt när kommunikationerna inom kommunen är så få och undermåliga. De kommunala och regionala transporterna mellan orterna behöver utvecklas och förstärkas. I ÖP beskrivs kommunen som en pendlarkommun. Det bästa är att man bor och arbetar och betalar skatt i Heby kommun, det gör många av våra medlemmar. Men ska våra barn eller andra närstående arbeta inom kommunen tex man bor i Östervåla och får jobb i

Morgongåva är egen bil nästan en förutsättning idag med få och svårmatchade avgångar i kollektivtrafiken.

Kommunens svar: Kommunen anser att kollektivtrafiken mellan kommunens norra och södra delar behöver förbättras och har lagt till en skrivning om detta under rubriken Kollektivtrafik med tåg och buss.

KPR lyfter kollektivtrafiken inom och mellan orterna i norra och södra delen av kommunen. Rådet är medvetet om att detta är ett regionalt ansvar, men vi önskar att kommunen stödjer oss i frågan och tar den vidare till regionen. Kommunen bör arbeta för:

- en busslinje Tärnsjö – Östervåla – Harbo – Uppsala
- expressbuss Tärnsjö – Uppsala - busslinje Tärnsjö – Harbo – Uppsala
- expresslinje för arbetspendlare mot Heby – Sala via 56:an
- nuvarande linje som följer gamla vägen via Runhällen och Enåker måste få vara kvar
- anropsstyrd kollektivtrafik i kommunen som komplement till nuvarande trafik.
- berörda busslinjer bör passera vårdcentralerna i Heby och Östervåla och få hållplatser i anslutning till vårdcentralerna
- tågstopp i Vittinge på linjen Sala – Uppsala.

Kommunens svar: Kommunen noterar rådets synpunkter och vill även lägga till att det, precis som rådet skriver, är Region Uppsala som i egenskap av regional kollektivtrafikmyndighet ansvarar för kollektivtrafiken i Uppsala län.

Kommunen för kontinuerligt dialog med Region Uppsala i kollektivtrafikfrågor för att bevaka utvecklingen och för att säkerställa goda kollektivtrafikförbindelser.

Naturskyddsföreningen lyfter att kommunikationer troligen är den viktigaste länken för att göra kommunen attraktiv att bo i precis som planen också tar upp. Hela kapitlet är väl genomarbetat och ställningstagandena är konkreta.

Det som saknas är hur man ska lösa kollektivtrafiken på den rena landsbygden så att folk kan bo kvar. Men också hur man utan att använda bil ska kunna nå ut till kommunens attraktioner, till exempel då Östahalvön. Ett system med on-demandtrafik borde undersökas. Detta skulle kunna öka möjligheten att bo på landsbygden men med mindre bilanvändning. Detta sker antingen i samverkan med UL eller kommunalt. Testförsök pågår till exempel inom Västtrafik (Buss on-demand) och Kronoberg (Närtrafik)

Kommunens svar: Kommunen delar synpunkten att det kan finnas behov av att undersöka alternativa lösningar för kollektivtrafik på landsbygden. I planförslaget finns ställningstagandet att kommunen ska vara en aktiv part i arbetet med att förbättra och utveckla kollektivtrafiken i Uppsalaregionen med fokus på Heby kommun till exempel genom att utveckla alternativa kollektivtrafiklösningar på landsbygden.

En privatperson skriver att kommunikationerna med UL måste förbättras. Spåvägsprojektet i Uppsala bör avbrytas då det sannolikt omöjliggör fortsatt utveckling av UL trafik utanför Uppsala. Kommunikationerna i det norra och södra stråken mot Uppsala väl, men inom kommunen är det skalt. Särskilt Tärnsjö och Huddunge hamnar utanför. Kommunen bör verka för att få tillstånd

anropsstyrd trafik inom kommunen om inte regionen kan förbättra UL-trafiken kommunen. Expressbuss 772 borde starta från och till Tärnsjö.

Kommunens svar: Kommunen delar uppfattningen att kollektivtrafiken mellan kommunens norra och södra delar behöver förbättras och har lagt till en skrivning om detta under rubriken Kollektivtrafik med tåg och buss.

Kommunen delar synpunkten att det kan finnas behov av att undersöka alternativa lösningar för kollektivtrafik på landsbygden. I planförslaget finns ställningstagandet att kommunen ska vara en aktiv part i arbetet med att förbättra och utveckla kollektivtrafiken i Uppsalaregionen med fokus på Heby kommun till exempel genom att utveckla alternativa kollektivtrafiklösningar på landsbygden.

Övriga synpunkter är sådana som inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Digital infrastruktur

Region Uppsala lyfter att Region Uppsala använder sig av begreppet "digital infrastruktur" när det gäller frågor som rör tillgång till bredband och mobiltelefoni.

Region Uppsala ser det som mycket positivt att Heby kommun lyfter fram vikten av en väl fungerande digital infrastruktur i sin planering. Det är dock önskvärt att resonemanget kring nyttan och behovet av en god bredbandsuppkoppling utvecklas ytterligare. Förslagsvis kan perspektivet kring digital infrastruktur breddas och kopplas till trafikstrategiskt arbete genom att hänvisa till Tillgänglighetstriangeln.

Det finns statistik från Post- och telestyrelsen (PTS) kring bredbandstillgång från 2023. Statistik för 2024 kommer i slutet på mars 2025.

Region Uppsala instämmer i vikten av att ha ett bra samarbete mellan kommunen och nätägare för en fortsatt framgångsrik bredbandsutveckling. Region Uppsala förordar även att bibehålla samverkan mellan Heby kommun och Region Uppsala samt mellan övriga kommuner i Uppsala län inom de här frågorna via den regionala bredbandskoordinatören.

De pågående teknikskiftena inom digital infrastruktur kopplat till utvecklingen av 2G- och 3G-näten samt kopparnätets nedsläckning bör nämnas. Heby kommun kan med fördel även ta en proaktiv roll och arbeta med bland annat kommunikationsinsatser gentemot invånare gällande teknikskiftet.

Kommunens svar: Kommunen delar regionens synpunkt och begreppet "digital infrastruktur" kommer användas genomgående i planförslaget.

Planförslaget har kompletterats med en skrivning om att digital infrastruktur är viktigt i människors privatliv genom tillgång till olika tjänster och för exempelvis möjligheten att studera.

Planförslaget har uppdaterats vad gäller statistik från post- och telestyrelsen kring bredbandstillgång.

Kommunen noterar det regionen skriver om gällande samverkan mellan regionen och kommunen för en fortsatt framgångsrik bredbandsutbyggnad.

Planförslaget har kompletterats med ett stycke om teknikskiftena inom den digitala infrastrukturen.

Teknisk försörjning

Vatten och avlopp

Länsstyrelsen i Uppsala län vill trycka på vikten av att säkerställa dricksvattenförsörjningen i ett långsiktigt perspektiv då det i dagsläget inte finns någon permanent reservvattentäkt i kommunen.

För småorterna Runhällen, Huddunge och Haga anser länsstyrelsen att översiktsplanen bör kompletteras med tydliggörande kring vatten- och avloppsförsörjningen. Orterna ligger till skillnad från övriga större orter inte i anslutning till grundvattenförekomster som medger god tillgång till vatten. För dessa orter sker istället vattenförsörjningen genom bergborrade brunnar. Översiktsplanen bör närmare beskriva möjlighet till utveckling av dessa orter då de pekas ut som områden där ny bebyggelse kan bli aktuellt.

Länsstyrelsen vill även trycka på vikten av att kommunen har en beredskap för att hantera avlopps- och dricksvatten då systemen är gamla. Gamla VA-system kan medföra läckage, vilket utgör resursslöseri när det gäller dricksvatten och risk för utsläpp av föroreningar till grundvattnet. Det är därför viktigt att hushålla med de grundvattenresurser som finns och vidta åtgärder för att minska utsläpp av föroreningar.

Kommunens svar: Kommunen är medveten om att reservvattentäkten har ett tidsbegränsat tillstånd. Kommunen arbetar med att hitta en lokalisering av ny reservvattentäkt.

Orten Haga försörjs precis som Östervåla och Harbo med dricksvatten från Tärnsjö. För orterna Runhällen och Huddunge finns god marginal innan max uttag för dricksvatten uppnås. Det finns även marginal i kapaciteten för avloppsreningsverken på orterna.

Kommunen har precis som många andra kommuner ett VA-ledningssystem som är byggt på 1960-talet. Heby kommun jobbar utifrån en plan att åtgärda ledningar som är i behov av att bytas ut. Åtgärderna kan bestå av utbyte av ledningar eller relining av ledningar.

Kommunen har valt att byta ut analoga vattenmätare till digitala vattenmätare. Utbytet till digitala vattenmätare möjliggör för kommunen att få information om vattenläckor så fort de uppkommer. Förutom att kommunen får kontroll på sina egna vattenledningar ger även de digitala vattenmätarna information om läckor sker hos VA-abonnenterna. Även mindre läckor som rinnande vattentoaletter skickar signaler till systemet. För att få så stor effekt som möjligt av utbytet till digitala vattenmätare sker det ortsvis.

Länsstyrelsen i Uppsala län noterar att översiktsplanen saknar tydliga riktlinjer för hur dagvattnet från befintlig bebyggelse ska hanteras. I många fall avleds dagvatten från tätbebyggda områden direkt till närliggande recipient vilket ökar risken för att miljökvalitetsnormerna för vatten överskrids. I översiktsplanen bör kommunen därför ta ställning till om ytor för storskaliga dagvattenlösningar behöver pekas ut för att rena och fördröja dagvattnet från såväl befintliga som tillkommande bebyggelseområden.

Länsstyrelsen noterar att de riktlinjer för dagvattenhantering som kommunen hänvisar till är från 2017 och bygger på underlag från 2009. Det vore därför positivt om det strategiska vattenarbetet som kommunen har för avsikt att genomföra kan påbörjas och integreras i översiktsplanen.

Kommunens svar: Att uppfylla miljökvalitetsnormer för vatten är ett lagkrav. Kommunen anser att för att uppfylla lagkravet så behöver frågan om vattenkvalitet integreras i ett bredare arbete med

vattenfrågor som inkluderar dagvattenhantering, mångfunktionella ytor, fördröjning samt med ett avrinningsperspektiv där samarbete behövs med andra aktörer och som sträcker sig utanför kommunens markinnehav (som fastighetsägare) och kommunens geografiska område.

Planförslaget har utvecklats i skrivningar och ställningstaganden vad gäller aspekter med koppling till vattenkvalitet. De hittas under rubriken Teknisk försörjning (med koppling till dagvatten), Tätortsutveckling (med koppling till mångfunktionella ytor och fördröjning), Naturvärden (med koppling till vatten) samt till Miljö, hälsa och säkerhet (särskilt om miljökvalitetsnormer och översvämning).

Kommunen har även lagt till en skrivelse i planförslaget om att kommunen har behov av att se över riktlinjerna för dagvatten då dessa behöver bli mindre generella och utgå från recipientens status.

Region Uppsala betonar behovet av regionalt samarbete kring vattenfrågorna, såväl för Mälaren, Tämnaån som grundvattnet i Enköpingsåsen som spelar en central roll i länets dricksvattenförsörjning. De ställningstaganden som finns på sida 71 bör förtydligas gällande det storregionala perspektivet kring vattenfrågor. Effektiv vattenplanering och skyfallshantering, i samverkan med regionala och nationella aktörer, är nödvändigt för att skydda vattenresurser och stärka motståndskraften mot klimatförändringar.

Kommunens svar: Kommunen delar regionens synpunkter och planförslaget har kompletterats med skrivningar och ställningstaganden om regionalt samarbete kring vattenfrågor.

Trafikverket vill informera att diken och trummor utmed statlig väg och järnväg är dimensionerade för att avleda vatten från den statliga infrastrukturen samt ytvatten från omgivningen. Trafikverket vill uppmärksamma att åtgärder ska vidtas så att utflödet mot den statliga infrastrukturen med tillhörande diken och trummor inte ökar när området är utbyggt, varken mängd eller hastighetsmässigt. Trafikverket anser generellt att kommunen ska ta höjd för minst 50-årsflöden och vid större etableringar vid framförallt de större infrastrukturstråken visa vad konsekvenserna blir av ett 100-årsflöde. Trafikverket vill framhålla vikten av att säkerställa att valda lösningar gällande hantering av dagvatten inte innebär påverkan på den statliga infrastrukturen.

Kommunens svar: Kommunen noterat synpunkterna i yttrandet.

Trafikverket är en obligatorisk samrådspartner vid detaljplanering eller andra ärenden som kan leda till att Trafikverkets anläggningar påverkas.

Bygg- och miljönämnden Beträffande dricksvattenförsörjning anges att det finns ett behov av att säkerställa en långsiktigt hållbar reservvattenförsörjning. Uppgiften bör utvecklas och beskriva om det finns behov av ytterligare reservvattentäkter i kommunen.

Kommunens svar: Kommunen delar nämndens synpunkt och en skrivning har lagts till om att kommunen arbetar med att hitta en lokalisering av ny reservvattentäkt.

Heby kommuns beredskapsenhet lyfter att i flera delar av planen omnämns samhällets beroende av dricksvattenförsörjning. Här behöver man särskilt påtala vikten dricksvatten till samhällsviktiga verksamheter och då främst äldreomsorg och barnomsorg.

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats utifrån synpunkterna i yttrandet.

LRF lyfter att

- ÖP saknar ett ställningstagande om dagvatten (avloppsvatten) och påverkan på markavvattningsföretag. LRF skulle gärna se formuleringar om att markavvattningsföretag inte ska belastas med mer vatten än vad de tål, att överenskommelser ska träffas med berörda samt att första prioritet bör vara att kommunen eftersträvar en dagvattenhantering som medför att det inte avrinner mer från området än vad det gjorde när marken var naturlig. För det behövs tillräcklig fördröjnings- och magasineringskapacitet.
- ÖP har ställningstaganden om dagvatten som en resurs, vilket är positivt. En dimension som skulle kunna förtydligas i ÖP i den löpande texten är att renat dagvatten eller processvatten från verksamheter också skulle kunna vara en resurs som till exempel brandvatten eller bevattningsvatten vid torka.
- LRF är gärna en dialogpart i det fortsatta arbetet kring vatten för att identifiera brister och diskutera möjliga lösningar. Genom diskussion om överbelastning av markavvattningsföretag, möjliga åtgärder för översvämning, ersättning osv. kan vi tillsammans förbättra vår klimatanpassning och beredskap.
- Det framgår av ÖP att översyn av vattenskyddsområden pågår. Liknande processer inom närliggande kommuner har landat i hårda restriktioner som skulle slå mot de gröna näringarna. LRF är gärna en dialogpart i det arbetet för att hitta kloka avvägningar mellan skyddet av dricksvatten och produktion inom de gröna näringarna.

Kommunens svar: För att uppmärksamma markavvattningsföretag har planförslaget kompletterats med skrivningar och ställningstagande om att beakta markavvattningsföretag vid detaljplanering samt i lov- och tillståndprocesser.

Planförslaget har reviderats vad gäller skrivningar och ställningstaganden om dagvatten, bland annat med syftet att tydliggöra kopplingen mellan dagvattenhantering och påverkan på markavvattningsföretag.

Kommunen noterar synpunkten att använda renat dagvatten som brandvatten eller bevattningsvatten. Kommunen bedömer samtidigt att detta inte är en fråga att behandla i en översiktsplan.

Planförslaget har reviderats under rubriken Översvämning för att belysa behov av samarbete med ett flertal andra aktörer än enbart kommuner.

Naturskyddsföreningen lyfter att planförslaget tar upp Dalkarlsåsen som en viktig resurs för grundvatten. Antagandet att vattenskyddsområdena inte borde undantas från nybyggnation i Heby och Tärnsjö går därför att ifrågasätta även om exploateringen sker varsamt. Istället borde åtgärder sättas in så att inte grundvattenstatusen i åsen riskerar att bli sämre. Gör istället hela åsen till vattenskyddsområde.

En åtgärd avseende dagvatten är att i framtiden vid nybyggnation kräva av planerarna att de ser till att hårdgjorda ytor hålls till ett minimum och att det finns robusta system för dagvatten inom varje område

Kommunens svar: Arbetet pågår med att revidera vattenskyddsområdena och vattenskyddsföreskrifterna och föreslagna vattenskyddsområden finns tillgängliga som geografisk data vilka redovisas i planförslaget. Kommunen har inte för avsikt att föregripa detta arbete genom skrivningar i översiktsplanen.

Dagvattenhanteringen ska hanteras och lösas inom varje detaljplan.

Kraftledningar och eldistribution

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska kommunen främja hushållningen med energi och verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. För att uppnå de nationella energi- och klimatmålen krävs en kombination av energieffektivisering, övergång till förnybara energikällor och ett minskat transportbehov. Översiktsplanen utgör ett viktigt instrument för att i ett tidigt skede integrera klimat- och energifrågor i den fysiska planeringen.

Elektrifiering av personbilstransporter och godstrafik innebär ökade behov av laddinfrastruktur med medföljande elnätinfrastruktur. Snabbladdning av elfordon, i synnerhet tyngre transporter, kräver en stor ökning i effektkapacitet och planer för utökad elektrifiering är beroende av samverkan med såväl elnätsbolag, stora elanvändare och planerare.

Elnätet i Heby är ansträngt redan idag. Det bör framgå av översiktsplanen hur utveckling av tätorterna och verksamhetsområdena kopplar till elnätsförstärkning och eventuella insatser för effekteffektivisering.

Kommunens svar: Avsnittet Elförsörjning har reviderats för att bättre beskriva energifrågorna och elnätets betydelse.

Svenska kraftnät skriver att planförsölaget hänvisar till Svenska kraftnäts magnetfältspolicy, magnetfältspolicyn har utgått och informationen är därmed inaktuell. Svenska kraftnät har uppdaterat informationen om magnetfält på vår webbplats, den finns att ta del av via länk nedan.

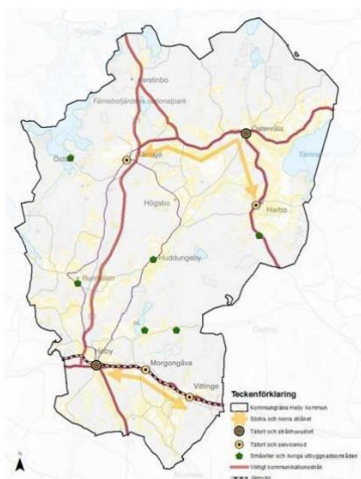
För att fånga upp förändringar som av elsäkerhetsskäl kan behöva anmälas till Svenska kraftnät önskar vi bli remitterade om samråd för åtgärder som planeras inom 500 meter från våra anläggningar. Det vore bra om denna information fanns redovisad i översiktsplanen.

I översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta framgår att det föreslås ett nytt vattenskyddsområde som omfattar en liten del av Svenska kraftnäts befintliga 220 kV-ledning som går genom kommunen. Kraftledningen är planerad att rivas i början av 2030-talet i samband med att Vattenfall genomfört förstärkningar i regionnätet, men så länge ledningen finns kvar behöver Svenska kraftnät utan hinder kunna komma åt ledningen för drift och underhåll. Åtkomst till kraftledningen behövs även för när det blir dags att riva ledningen. Svenska kraftnät vill därför att kraftledningen undantas från det föreslagna vattenskyddsområdet.

Kommunens svar: Planförsölaget har reviderats så att informationen är aktuell i enlighet med synpunkterna i yttrandet.

Vad gäller synpunkterna i yttrandet om föreslaget nytt vattenskyddsområde uppmanar kommunen Svenska Kraftnät att yttra sig när de uppdaterade vattenskyddsföreskrifterna skickas ut på remiss.

Vattenfall Eldistribution AB skriver att företaget har elnätanläggningar inom område och inom närområde för aktuell översiktsplan bestående av 77 kV transformatorstation, blå kvadrat i karta nedan, 77 kV luftledning, lila heldragen linje, 24 kV markkabel, turkos streckad linje, 12 kV nätstation, svart kvadrat, 12 kV luftledning, röd heldragen linje samt 12 kV markkabel, röd streckad linje. Elnätanläggningarnas läge i kartan är ungefärligt.

[Borttagen karta med hänvisning till OSL (2009:400) 15 kap. 2 §]

I Heby tätort har kommunen redan planlagt en del mark som till stor del blockerar Vattenfall Eldistribution station mot ombyggnation och anslutning. Vattenfall Eldistribution AB önskar att kommunen tar hänsyn till detta.

[Borttagen karta med hänvisning till OSL (2009:400) 15 kap. 2 §]

Vattenfall Eldistribution AB lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät:

- Vid behov av ombyggnad av ledningar inom regionalt elnät vilka är linjekoncessionspliktiga ledningar är det troligt att ny koncession behöver sökas vilket är tidskrävande och kostsamt.
- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå över 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 20 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk samt ur ett underhållsperspektiv.
- En ny byggnad intill en station med spänningsnivå över 24 kV ska placeras minst 20 meter, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- Utöver detta säkerhetsavstånd (20 m) tillkommer tillämpningen av försiktighetsprincipen för frågan kring elektriska och magnetiska fält (EMF). Vattenfall Eldistribution rekommenderar att ny bebyggelse där människor stadigvarande kan antas vistas, tex bostäder och kontor, inte uppförs närmare än 50 meter från ledningens närmaste anläggningsdel. Detta för att minimera eventuell framtida oro etc. hos de boende.

Vattenfall Eldistribution AB lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen lokalt elnät:

- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 24 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- Nya exploateringar medför ett behov av både nya ledningar och nya nätstationer för elförsörjning. Nya ledningar är i stort sett alltid markförlagda kablar i tätbebyggt område men kan vara både markförlagda kablar och ledningar byggda i luft på landsbygden.
- För att undvika magnetfält ska avstånd från station till stadigvarande vistelse vara minst 5 meter. För att undvika brandrisk ska avstånd mellan station och brännbart material vara minst 5 meter.

I översiktsplanen framgår att utbyggnad av solenergianläggningar bör främst ske i områden med goda möjligheter till anslutning till befintligt elnät samt till områden som inte innehar höga kulturhistoriska värde. Om en lågspänningsanläggning (solenergianläggning) planeras att uppföras närmare 300 m från Vattenfall Eldistribution ABs stationsområde eller kraftledningsgata ska samråd om skyddsåtgärder genomföras innan anläggningen uppföres. Skyddsåtgärder kan behövas för att förhindra att farlig beröringsspanning i anläggningen inte överskrider de gränsvärden som anges i ELSÄK-FS kap 5 §7 på grund av jordfel i Vattenfall Eldistribution ABs 130 kV system. Därmed är det viktigt att tidig dialog förs med Vattenfall Eldistribution AB vid planering av solenergianläggningar.

Trots dessa riktlinjer önskar Vattenfall Eldistribution AB att vara en remissinstans vid planer och bygglovsprövning. Då det kan finnas projekt eller planer som kräver andra avstånd.

Vattenfall Eldistribution AB vill informera om följande:

- Eventuell flytt/förändringar av befintliga elnätanläggningar utförs av Vattenfall Eldistribution, men bekostas av exploatören.
- Beställning/förfrågan ledningsflytt görs på Vattenfall Eldistributions hemsida. [Blanketter och formulär | Vattenfall Eldistribution](#)
- Inför anslutning av ny byggnad till befintligt elnät måste beställning av offert på el-servis beställas i mycket god tid. Offert på el-serviser, både byggkraft och permanent servis, beställs via [Anslutning - Vattenfall Eldistribution](#) eller på telefon: 020-82 10 00
- Vid eventuella schaktningsarbeten skall kabelutsättning begäras. Se [Så undviker du avgrävningar på din egen tomt med Ledningskollen](#)
- När du ska bygga, fälla träd, schakta eller spränga nära våra ledningar så glöm inte att beställa bevakning. Då är vi med på plats under arbetets gång och ser till att inga skador uppstår [Beställ tjänst - Vattenfall Eldistribution](#)
- Befintliga elnätanläggningar måste hållas tillgängliga under alla skeden av genomförandet.
- Någon anläggning, tex byggnad, får inte uppföras invid elnätanläggning tillhörande Vattenfall Eldistribution så att gällande säkerhetsavstånd inte hålls.

Kommunens svar: Planförslaget lyfter översiktligt att hänsyn till befintliga kraftledningar behöver tas vid detaljplanering och andra lov- och tillsynsärenden och att dialog ska föras med elnätsägare. Kommunen har dock inte för avsikt att ange detaljerade uppgifter om detta i översiktsplanen.

Planförslaget har kompletterats med uppgifter att även säkerhetsaspekter avseende närhet mellan solproduktionsanläggning och befintliga kraftledningar är en aspekt att ta hänsyn till vid etablerandet av solenergianläggningar.

Skanova AB lyfter att de i ett tidigt skede önskar medverka i planarbetet, det vill säga när detaljplanarbete påbörjas, för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder i planeringen som berör Skanovas nät undvikas för att få en smidigare och snabbare planprocess.

Kommunens svar: *Vid detaljplanering ska förekomsten av befintliga ledningar och behovet av nya ledningar hanteras. Skanova kommer att involveras ifall företagets ledningar berörs av ett detaljplanearbete.*

Sala kommun lyfter möjligheten att nämna att Sala Heby Energi AB delägs av Sala kommun och Heby kommun för att belysa samverkan mellan kommunerna.

Kommunens svar: *Planförslaget har uppdaterats om detta under rubriken Energiförsörjning.*

Heby kommuns beredskapsenhet lyfter att i flera delar av planen omnämns samhällets beroende av el(energi)försörjning. När det gäller dessa beroenden är det av vikt att påtala vikten av el och dricksvatten till samhällsviktiga verksamheter och då främst alla typer av omsorg.

El- och energiförsörjning är väldigt sårbara verksamheter under kris och höjd beredskap. Ett fränfall av dessa verksamheter påverkar hela samhället, såväl samhällsviktiga verksamheter, näringsliv och privatpersoner. Det är önskvärt med fler olika energikällor inom kommunen för att öka redundansen vid kris eller höjd beredskap.

Kommunens svar: *Planförslaget har uppdaterats om detta under rubriken Krisberedskap.*

Naturskyddsföreningen anser att kommunen bör utöva påtryckning på lokala elnätsägarna att kvarvarande luftledningarna grävs ner.

Kommunens svar: *Kommunen delar inte naturskyddsföreningens synpunkt. Det finns flera fördelar med markförlagda kablar, men kommunens inställning är att behovet av markförlagda kablar lämpligast avgörs i varje enskilt ärende där en avvägning kan göras mellan nytta, kostnad och tid. Kommunen är mån om att kapaciteten i elnätet kan byggas ut fortast möjligt för att svara mot behovet, till exempel vid nya etableringar.*

Återvinning och retur

VafabMiljö lyfter övergripande att planförslaget är välskriven och aktuell utifrån avfallsorganisationens perspektiv. Vafabmiljö har särskilt läst och väljer att kommentera följande punkter:

- Kapitlet om Avfall (sidan 66) är korrekt och bra beskrivet. Det är en bra beskrivning av förändringen till fastighetsnära insamling av förpackningar som kommer att ske och därmed att återvinningsstationernas nuvarande roll kommer att vara överspelad inom några år.
- I det andra stycket i kapitlet om Avfall (sidan 66) kan det läggas till textilier, i listan av vad som lämnas vid återbruket. Sedan den 1 januari 2025 så ska textilier sorteras ut och samlas in separat av kommunerna och det görs via de insamlingsbehållare som finns på samtliga återbruk.

• Avfallsplan 2020-2030 är omnämnd som ett av de kommunala mål- och styrdokument. Det står även angivet när den antogs av Heby kommunfullmäktige. Vafabmiljö vill lyfta fram att detta är mycket bra och visar på att avfallsplanen med dess innehåll är relevant i kommunen.

Kommunens svar: Kommunen noterar VafabMiljös synpunkter och har lagt till en skrivning om insamling av textilier.

En privatperson lyfter att det är önskvärt med mobilt återbruk i kommunen två gånger per år. Förslagsvis en gång varje höst och vår samt att det annonseras.

Kommunens svar: Önskemålet är inte något som hanteras inom ramen för en översiktsplan.

En privatperson har synpunkter på tillgängligheten till återvinningsstationerna i händelse av att man som privatperson behöver låna en företagsbil.

Kommunens svar: synpunkten är inte något som hanteras inom ramen för en översiktsplan.

(Kommande) Energiplan och dess innehåll

Energikontoret i Mälardalen skriver att hur omfattande energiförsörjningskapitlet i översiktsplanen bör vara beror till stor del på vilka andra styrdokument som finns i kommunen. I vissa kommuner är översiktsplanen, eller olika fördjupningar eller tematiska tillägg till översiktsplanen, huvuddokumentet för energiplanering. Energiförsörjningskapitlet i den här versionen av Hebys översiktsplan är inte så omfattande vilket antas bero på att mer detaljerade beskrivningar och ställningstaganden kommer finnas i den kommande energiplanen. För att underlätta för eventuella läsare som letar efter just energirelaterade ställningstaganden och planer bör därför Energiplanen och dess övergripande innehåll beskrivas och hänvisas till under Teknisk försörjning i översiktsplanen.

Informationen under rubriken *Elnät* är väl avvägd. Informationen om funktionen av olika ledningar och deras funktion samt hur det påverkar den fysiska planeringen är tydlig och kortfattad. Det är också positivt att elnät nämns under flera andra rubriker som en viktig faktor för utveckling. Vi uppmuntrar en fortsatt nära dialog med elnätsägarna i kommande detaljplaneringsprocesser, både för att säkerställa kraftförsörjning till planerad utbyggnad och för att säkerställa de markbehov som nätutbyggnad kräver.

Kommunens svar: Kommunen noterar det Energikontoret skriver. Planförslaget har uppdaterat vad gäller information om Heby kommuns kommande energiplan, kallad Energi- och klimatplan 2030.

Förnybar energi

Länsstyrelsen i Uppsala län lyfter att det är positivt att kommunen har för avsikt att ta fram en solbruksplan då en utökad lokal energiproduktion kan bidra till en avlastning av lokal- och regionnät. Översiktsplanen kan med fördel ange principiella inriktningar för lokalisering av solcellsparker, exempelvis närhet till elnät, möjlighet till anläggning av batteriparker och förhållningssätt till utbyggnad på olika marktyper.

Det pågår ett nationellt arbete för att ompröva alla vattenkraftverk och dammar kopplat till vattenkraftsproduktion. Syftet med den nationella planen (NAP) är att säkerställa att anläggningarna har moderna miljövillkor. Utöver de anläggningar som ingår i NAP kommer vandringshinder och dammar utan vattenkraftsproduktion att hanteras. Då det i Heby kommun finns ett antal dammanläggningar är det viktigt att i planeringen ta hänsyn till och lämna utrymme så att dammar och vandringshinder kan miljöanpassas på ett lämpligt sätt.

Kommunens svar: En solbruksplan kommer inte tas fram inom ramen för SOLVE-projektet. Planförslaget har uppdaterats avseende detta.

Planförslaget har kompletterats med ett ställningstagande om att utbyggnad av solenergianläggningar främst bör ske i områden med goda möjligheter till anslutning till befintligt elnät samt till områden i kulturlandskapet som inte innehar höga kulturhistoriska värden.

Det finns ett antal dammanläggningar i kommunen men inga av dem är belägna inom de föreslagna planområdena för nya bostäder och verksamheter eller inom föreslagna omvandlingsområden i tätorterna.

Trafikverket noterar att Heby kommun avser att ta fram en solbruksplan vars syfte är att redovisa var det är lämpligt med solcellsanläggningar i kommunen. Trafikverket är intresserat av att ta del av de anläggningar som planeras, eftersom de kan innebära påverkan på statlig infrastruktur utifrån flera aspekter, bland annat behöver bländningsrisk beaktas, liksom närhet till väg och järnväg. En solcellsanläggning kan även störa flyg- och järnvägstrafikens tekniska utrustning (EMC-påverkan), varför det är viktigt att beakta detta vid etablering av solcellsanläggningar.

Kommunens svar: En solbruksplan kommer inte tas fram inom ramen för SOLVE-projektet. Planförslaget har uppdaterats avseende detta.

Kommunen noterar Trafikverkets önskan om att involveras i processen vid etablerandet av solcellanläggningar i kommunen.

Bygg- och miljönämnden lyfter att beträffande vindkraft beskrivs att det finns betydande begränsningar i möjligheten att uppföra vindkraft i kommunen, men att det finns ytor i kommunens norra delar som är utanför hindersfria zoner. Det saknas dock ett ställningstagande kring kommunens inställning till vindkraft.

I avsnittet beskrivs hur utbyggnad av solenergianläggningar främst bör ske i områden med möjligheter till anslutning till befintligt elnät samt till områden som inte innehar höga kulturhistoriska värden. Avsnittet bör utvecklas för att tydliggöra vilka kulturhistoriska områden som avses, till exempel solceller på kulturhistorik bebyggelse och/eller solcellsparker i jordbrukets kulturlandskap.

Kommunens svar: med beaktande av de begränsningar som finns i kommunen avseende möjligheten att uppföra storskalig vindkraft så har planförslaget kompletterats med ett ställningstagande om att kommunen är positiv till anläggningar för grön omställning.

Planförslaget har förtydligats med en skrivning om att det är solcellsanläggningar i kulturlandskapet som avses.

SGU ser generellt positivt på åtgärder som bidrar till hållbar energiproduktion för grön omställning.

Kommunens svar: Noterat

LRF skriver att de gröna näringarna möjliggör en hållbar utveckling med en växande cirkulär bioekonomi och en ökad grad av självförsörjning. Planeringsprinciper för solel, vindkraft, bioenergi osv. finns till viss del i ÖP, men skulle kunna förtydligas. En tydlig strategi från kommunen i dessa frågor hjälper de gröna näringarna att våga satsa och underlätta för lokal försörjning, vilket i sin tur ökar robustheten.

För solenergi, småskalig vindkraft och energibärare av olika slag (biogas, vätgas, HVO 100 osv.) pågår forskning kring lösningar, som inte innebär konflikt med produktion av livsmedel och som möjliggör lokala system för mer självförsörjande gårdar eller produktion för allmännyttan. Agrivoltaiska system är ett exempel som nämns i ÖP. Teknikutvecklingen inom området går fort.

- LRF föreslår att ÖP kompletteras med ställningstaganden om solenergianläggningar, småskalig vindkraft och bioenergi, så att det inte bara framgår i löpande text att Heby kommun ska bevaka utvecklingen. Det bör finnas ställningstaganden om att kommunen ställer sig positiv till anläggningar för grön omställning.
- Ställningstagandena bör formuleras så att de inte hindrar ny teknik eller kombinationslösningar, dvs att också anläggningar på jordbruksmark kan tillåtas om den valda lösningen möjliggör fortsatt produktion på platsen.

Kommunens svar: Kommunen delar LRF:s synpunkter och planförslaget har kompletterats med ett ställningstagande om att kommunen är positiv till anläggningar för grön omställning.

Naturskyddsföreningen Heby kommun är bra på solenergi och solenergi är bättre för elproduktion än alternativen. Utbyggnaden borde dock ta hänsyn till både biologiska värden och kulturmiljövärden vid placeringen. Ny teknik på solpanelerna som inte kräver lika stora ytor bör prioriteras. Ges tillstånd till solpaneler på åkermark bör man använda teknik där man fortfarande kan utnyttja marken till bete eller vall. Vid upphandling av annan utrustning kopplad till solenergi är det också viktigt att man tittar på ingående komponenter så att dessa inte framtagits på ett miljövidrigt sätt.

Kommunens svar: Kommunen noterar föreningens synpunkter, men anser att frågan om tekniska lösningar inte bör hanteras inom ramen för en översiktsplan. Kommunen har en positiv inställning både till att jordbruksmark skyddas samt till anläggningar för grön omställning. Avvägningen mellan dessa två intressen och de tekniska lösningar som påverkar detta behöver hanteras i varje enskilt fall. Kommunen behöver även kontinuerligt bevaka teknikutvecklingen inom detta område.

Energikontoret i Mälardalen anser att vindkraftsetableringar nämns väldigt kort i översiktsplanen. Energikontoret undrar om kommunen planerar för något nytt underlag eller ställningstagande som motsvarar den plan som tas fram för solcellsproduktion? Eller kommer förslag om vindkraftsetableringar hanteras från fall till fall? För ytterligare tydlighet om vilka vindkraftsmöjligheter som finns i kommunen skulle de områden som inte ligger i MSA-områden pekas ut i den karta som finns på s. 63.

Kommunens svar: Kommunen har inte för avsikt att i översiktsplanen ange att kommunen ska ta fram en ny vindbruksplan. Kommunen bedömer att de förutsättningar för storskalig vindkraft som finns i kommunen beskrivs på ett tillfredställande sätt i översiktsplanen, men ett ställningstagande har tillkommit om att kommunen är positiv till anläggningar för grön omställning.

OX2 AB lyfter att klimatförändringarna kommer innebära en stor omställning av samhället, där stora mängder el kommer att behöva ersätta fossila bränslen och råvaror i industrin samt för transporter. Landbaserad vindkraft, tillsammans med solparker, kan producera el till lägst kostnader och kan byggas ut snabbast av alla kraftslag. Detta kan möta det kraftigt ökade elbehovet och bidra till FN:s mål om att tredubbla den förnybara kapaciteten till 2030. Enligt Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad¹ bedöms det regionala utbyggnadsbehovet för vindkraft i Uppsala län till 2,5 TWh.

Av planförslaget framgår att det i kommunens norra del finns ett område som inte omfattas av MSA-område för omkringliggande militära och civila flygplatser, där vindkraft skulle kunna vara möjligt att etablera. OX2 ser utifrån ett projektörsperspektiv att det finns lämpliga förutsättningar för vindkraft i detta område. Det innefattar goda vindförutsättningar, möjlighet till elnätsanslutning och få motstående intressen. Vi ser med anledning av det positivt på den skrivning om vindkraft som finns i planen.

Kommunens svar: Kommunen noterar företagets synpunkter och planförslaget har kompletterats med ett ställningstagande om att kommunen är positiv till anläggningar för grön omställning.

Morgongåva byalag anser att kommunen ska begränsa trädhöjden i nya detaljplaner för villatomter så att solceller inte skymms av träd framöver.

Kommunens svar: Synpunkten är en sådan aspekt som inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Drivmedel

Länsstyrelsen i Uppsala län lyfter att mål om etablering av biogastankning kan bidra till en klimatomställning av transporter, samtidigt som biogas kan ingå i en diversifierad drivmedelsmix som minskar sårbarheten i transportsystemet.

Kommunens svar: Noterat

Laddinfrastruktur

Energikontoret i Mälardalen anser att det är ett rimligt ställningstagande att kommunen inte ska bygga och äga egna laddstationer för fordonsladdning men ha en stödjande roll när privata aktörer vill bygga laddinfrastruktur.

Kommunens svar: Noterat

Fjärrvärme och fjärrkyla

Centerpartiet lyfter synpunkten att det i texten i avsnittet *Fjärrvärme och fjärrkyla* i första stycket efter tredje meningen bör tilläggas: "Vid nybyggnation av lokaler och bostäder inom Heby, Morgongåva, Tärnsjö och Östervåla ska dessa så långt som möjligt anslutas till fjärrvärmenätet. Detta för att gynna en långsiktigt hållbar utveckling och minska belastningen på elnätet samt minska effektopparna i elnätet när det är som kallast." Denna formulering ska även finnas med i rutan för ställningstagande på sid 71.

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med skrivningar och ett ställningstagande om att det vid nybyggnation av lokaler och bostäder i kommunens tätorter där fjärrvärmenät finns utbyggt bör dessa så långt som möjligt anslutas till fjärrvärmenätet.

Materialförsörjning

SGU anser att krossat berg eller morän ska användas istället för naturgrus vid byggnation. Kännedom om regional och lokal bergkvalitet, framförhållning vid tillståndsgivning för täktverksamhet och utvisande av lämpliga områden för täktverksamhet inom kommunal planering är viktiga komponenter i materialförsörjning. Lokal tillgång på lämpligt bergmaterial kan minska klimatpåverkan.

Materialförsörjningen av ballast och masshantering (d.v.s. all typ av hantering av jordar, berg och schaktmassor) i en storstad är ett tydligt och betydande exempel på ett av samhällets

försörjningssystem som måste fungera, men som vi idag tar för givet och ofta nedprioriterar till fördel för byggande av nya bostadsområden, vägar mm. Men materialförsörjningsfrågan är i sig ävenså aktuell för övriga delar av landet. Aktuell diskussion om hållbarhet och cirkulär ekonomi aktualiserar frågan om och hur samhället använder rätt naturresurser och att det sker på ett resurseffektivt sätt. Hur frågan hanteras påverkar inte minst uppsatta klimat- och miljömål och kan skapa betydande klimat- och samhällsvinster.

Materialförsörjning är en del av fysisk planering. Materialförsörjningsplanering påverkas av varierande geologiska förutsättningar, befolkningsfördelning, regionens struktur- och materialbehov. På kommunal, regional- och länsnivå uppdateras översiktlig planering med jämna intervall. Vid framtagande av dessa översiktsplaner bör frågor som berör materialförsörjning tas upp. Materialförsörjning är ofta regional till sin natur och det kan därför vara naturligt att behandla den som en mellankommunal fråga i översiktsplaneringen. Då tillståndsgivning för täktverksamhet är tidsbunden bör även framtida försörjningsläge beaktas och vid behov lämplig mark utpekade. Frågan är komplex och berör många olika områden, som tex. samhällsplanering, täkter, miljö och grundvatten.

Länsstyrelsen levererar underlag som används i kommunal översiktsplanering. Då materialförsörjning bör ses i ett regionalt- eller länsperspektiv är det naturligt att materialförsörjningsplaner tas fram på läns- eller regionnivå. Sveriges län har grusförsörjningsplaner, dock är de genomgående av äldre datum, har ofta snävt fokus och behov och terminologi kan ha ändrats sedan de togs fram. Materialförsörjningsfrågan inbegriper masshantering, men ser även på återvinning, framtida tillgång och efterfrågan och beaktar också nyproduktion av jungfruliga material. Hur påverkar detta tex. markanvändning, Sveriges miljömål, miljö kvalitetsnormer mm. ur kommunalt, men också regionalt Sid 4(5) perspektiv. Dessa frågor sammanfattas lämpligen i en materialförsörjningsplan, som liksom kommunala översiktsplaner revideras med jämna mellanrum för att hålla den aktuell.

Materialförsörjningsplan. Syftet med en materialförsörjningsplan är att planera för möjligheterna att långsiktigt ha tillgång till byggnadsmaterial i form av krossat berg, grus och sand, s.k. ballastmaterial, för att utveckla infrastruktur och bostadsbyggande. Bergmaterial är tungt att transportera och långa fraktvägar kan orsaka stora utsläpp. En materialförsörjningsplan bör därför utvisa områden lämpliga för framtida materialförsörjning, där utpekade områden dels skall kunna möta framtida efterfrågan, dels möjliggöra så kort transportsträcka till användare som möjligt.

För cirkulära flöden med tex. hantering av entreprenadberg och återvinning av jord- och bergmassor krävs lämpliga, strategiskt placerade upplagsplatser. Materialförsörjningsplanen behövs också för att se till att de nödvändiga täkterna placeras i ett sådant läge att erforderlig produktkvalitet erhålls, samtidigt som brytningen, men även transporter förorsakar minsta möjliga skada för miljön och inte påverkar tex. grundvattenförekomster. Genom att planera för en hållbar materialförsörjning kan de kvarvarande naturgrusavlagringarna sparas för naturskydd och framtida dricksvattenförsörjning. En materialförsörjningsplan är således ett viktigt strategiskt styrmedel för att se till att samhällets försörjning av ballastmaterial kan tillgodoses på ett hållbart och resurseffektivt sätt (SGU 2015). **Lagrum för materialförsörjning enligt Miljöbalken, miljömålen och plan- och bygglagen** Enligt miljöbalken (MB 9 kap. 6f §) får en täkt i naturgrus inte komma till stånd om:

- det med hänsyn till det avsedda användningsområdet är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt att använda annat material,
- naturgrusförekomsten är betydelsefull för nuvarande eller framtida dricksvattenförsörjning och tåkten kan medföra en försämrad vattenförsörjning eller
- naturgrusförekomsten utgör en värdefull natur- och kulturmiljö

Kompletterande synpunkter:

Samhället förbrukar årligen stora massor ballast för olika ändamål. Onödigt lång transport av tunga stenmaterial från tillverkare till avnämare kan bidra till stora utsläpp. Planhandlingen nämner inte befintlig täktverksamhet inom kommunen. Täktverksamhet kan till sin natur medföra störningar för omgivningen och även täkter kan därför vara viktiga att ta upp inom fysisk planering och visa lokalisering i karta.

Även i de fall där kommunen inte är självförsörjande på bergmaterial behöver fysisk planering tillgodose materialförsörjning till byggande och infrastruktur på både kort och lång sikt, exempelvis genom masshantering, mellankommunala samarbeten och regional materialförsörjningsplanering. Då täktverksamhet kan innebära avsevärd påverkan på omgivningen och samtidigt i många fall ställer specifika krav på råvara och lokalisering, kan det vara klokt att redovisa dylik verksamhet i plankartan om tillämpligt för att visualisera ev. konkurrerande markanvändning och påverkan.

Kommunens svar: Planförslaget har genomgående kompletterats med skrivningar och ställningstaganden om materialförsörjning. Karta Teknisk försörjning har kompletterats med kommunens två bergtäkter.

Swerock AB lyfter att det i planförslaget inte kan utläsas hur försörjningen av ballastmaterial till kommunens planerade byggnationsprojekt samt utveckling av bostäder och infrastruktur ska ske. Bergtäkterna i kommunen omnämns endast som sevesoverksamheter. Av planen framgår inte heller hur masshantering ska ske inom kommunen. Vid bygg- och anläggningsprojekt uppstår massor som betraktas som avfall. Av förslaget till ny översiktsplan framgår inte hur och var dessa massor ska hanteras.

Sammanfattningsvis emotser Swerock fortsatt dialog i ovanstående frågor innan den nya översiktsplanen för kommunen fastställs.

Kommunens svar: Planförslaget har genomgående kompletterats med skrivningar och ställningstaganden om materialförsörjning. Karta Teknisk försörjning har kompletterats med kommunens två bergtäkter.

Kommunen bedömer att det saknas underlag för att i den kommunövergripande översiktsplanen ange hur masshanteringen ska gå till i kommunen.

Kommunen vill lyfta fram möjligheten att inkomma med ett yttrande över planförslaget i granskningen.

Natur, gröstruktur och mötesplatser

Region Uppsala ser positivt på att Heby kommun i möjligaste mån undviker att bebygga jordbruksmark. Region Uppsala vill dock betona vikten av att verka för en förtätning av nuvarande tätorter och undvika spridd bebyggelse på landsbygden för att bevara och inte fragmentera jordbruksmark eller andra skyddsvärda grönytor.

Fragmentering av naturliga livsmiljöer hotar den biologiska mångfalden, särskilt i känsliga områden som Dalälvens biosfärsområde. Planen bör prioritera gröna korridorer och multifunktionella landskap som stödjer klimatanpassning och upprätthåller ekosystemtjänster. Fokus på ekosystemtjänster och grönstruktur stärker både biologisk mångfald och invånarnas livskvalitet, men kräver tydlig implementering och uppföljning.

Kommunens svar: Kommunen noterar regionens yttrande och anser att planförslaget går i linje med flera av regionens synpunkter. Av planförslaget framgår också att kommunen har för avsikt att ta fram en grönstrukturplan med syftet att stärka och utveckla grönstrukturen samt säkra gröna områden på rätt ställen och med rätt egenskaper och kvaliteter.

Bygg- och miljönämnden lyfter att det i planförslaget uttrycks att kommunen bör ta fram en grönstrukturplan för att säkra gröna områden på rätt ställen och med rätt egenskaper och kvaliteter. Det bör kommenteras om grönstrukturplanen avses vara ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Bygg- och miljönämnden föreslår att uppgiften formuleras som ett ställningstagande och även innefattar blåstråk (blå- och grönstrukturplan).

Kommunens svar: Kommunen har inte tillräckligt underlag för att i översiktsplanen ange att grönstrukturplanen skall vara ett tematiskt tillägg till översiktsplanen eller inte. Kommunen anser att denna fråga istället behöver klargöras i tidigt skede i framtagandet av grönstrukturplanen.

Socialdemokraterna spelar in behovet av mötesplatser för alla åldrar i alla orter, att grönyteområden ska vara tillgängliga för alla åldrar i alla orter samt se över behovet av översvämningsdammar i hela kommunen.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats för att bättre spegla behovet av tillgängliga grönområden i tätorterna samt för att redovisa behovet av ytor för hantering av vatten i händelse av skyfall eller översvämnningar som ett resultat av höga flöden i vattendrag. Dessa ytor för hantering av vatten redovisas i tätorterna där riskerna och konsekvenserna för samhället vid en översvämning bedöms som störst.

Centerpartiet anser att skrivningar i avsnittet *Idrotts- och motionsanläggningar* bör ändras så att det i första stycket efter andra meningen görs ett tillägg: "Det finns också en ishall i Östervåla och en ridskola i Heby (båda föreningsägda)".

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats enligt partiets förslag.

Miljöpartiet anser att det bör införas ett ställningstagande om att kommunen ska verka för att mer värdefull natur skyddas. Ställningstagandet kan även läggas till det befintliga ställningstagandet "Verka för att värdefulla områden för friluftslivet lyfts fram". Ställningstagandet skulle även kunna läggas in under rubriken *Naturvärden*.

Kommunens svar: Kommunen har lagt till ställningstaganden om den kommunägda skogen, men har inte för avsikt att lägga till ett generellt ställningstagande om att kommunen ska verka för att mer värdefull natur ska skyddas.

KPR lyfter att mötesplatser finns i Heby, Tärnsjö och Östervåla, men borde finnas på fler orter. Aktiviteter bör finnas varje vardag och enligt planen ska lunch serveras varje dag, vilket vi starkt stödjer. Mötesplatsernas öppettider bör utökas från nuvarande fyra respektive två dagar per vecka kl 10-15. Många äldre har förlorat sin partner och drabbats av ofrivillig ensamhet. Skillnaden mellan mötesplats och träffpunkt bör klargöras.

Flera promenadstigar med sittplatser behöver finnas i hela kommunen

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med ställningstagande under avsnittet Vård- och omsorg om att kommunen bör skapa förutsättningar för tillgång till fysiska mötesplatser som främjar gemenskap och delaktighet. Mötesplatser är det begrepp som genomgående används i planförslaget, oavsett om det är en mötesplats utomhus eller inomhus. Frågan om öppettider hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Det är kommunens uppfattning att promenadstigar är viktiga, men att frågan om sittplatser inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Naturskyddsföreningen anser att avsnittet Natur och grönstruktur är svårt att få grepp om och handlar nästan uteslutande om grönstrukturer i närhet till tätorterna och rekreation. Det skulle bli enklare för läsaren om kapitlet helt renodlades till detta. Den inledande texten kan också förkortas avsevärt, egentligen räcker första stycket. Resten av den inledande texten kan istället flyttas till underrubrikerna och det som handlar om att bevara natur (t ex värdetrakter) kan flyttas till nuvarande Värden och hänsyn (som borde heta Livskraftiga natur och kulturmiljöer). Ställningstagandena är bra.

Kommunens svar: Avsnittet Natur och grönstruktur har arbetats om, bland annat för att tydliggöra innehållet.

Friluftsförbundet Östervåla Östa och Färnebofjärden pekas ut som område för friluftsliv i utvecklingsstrategin. Vi instämmer i att det är ett otroligt viktigt område för friluftslivet, inte bara det lokala. Vi tycker dock att det finns flera andra områden som också har stora värden för friluftslivet, t.ex. runt Tämnaren och Hårsbäcksdalen.

Kommunen föreslår att det ska skapas gång- och cykelstråk till populära natur- och rekreationsområden och gröna stråk för att kunna nå grönområden utanför tätorterna. Det är väldigt positivt men vi önskar ett förtydligande kring vilka områden man tänker att det är.

Kommunens svar: Kommunen delar friluftsförbundets synpunkt att Tämnaren och Hårsbäcksdalen är områden med stora värden för friluftslivet. Syftet med att särskilt betona nedre Dalälvsområdet i utvecklingsstrategikartan är att i just detta område finns en för kommunen unik koncentration av skyddade områden med koppling till naturvård och friluftsliv, bland annat Natura 2000, flera riksintressen samt nationalpark, naturreservat med mera.

Skrivningen i planförslaget om att skapa gång- och cykelstråk till populära fritids- och rekreationsanläggningar är ett exempel på hur kommunen generellt kan uppmuntra till långpromenader och motionscykling. I tätorterna skulle kommunen kunna förbättra promenadstråk och cykelbarhet till tätortsnära grönområden. Planförslaget har även kompletterats med skrivningar om att det bör tillskapas ett gång- och cykelstråk mellan Tärnsjö och Östa samt mellan Harbo och Laksjöbadet.

Laksjöbadet, ideell förening lyfter att skrivningen under rubriken Badplatser som lyder "Det finns också inom kommunen ett antal badplatser mer eller mindre iordningställda som sköts av andra instanser" är olämplig. Föreningen lyfter att skrivningen är svepande och exkluderar ett starkt och engagerat föreningsliv som arbetar hårt för ortens utveckling.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats där skrivningen är borttagen.

En privatperson vill se ett ökat fokus på de som bor i kommunen ska vilja bo kvar. För de som bor i tätorterna är en trevlig utemiljö en viktig trivsselfaktor. Kommunens tätorter är inte så stora att förtätning skulle ge stora ekonomiska fördelar. Kommunen har redan tagit bort centrala gröna områden vilket inte minst försämrat miljön för barn. Därför bör det inte tas bort fler grönområden i tätorterna. De gröna miljöerna är dessutom viktiga kvaliteter som lockar ny invånare till kommunen.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderat bland annat för att ta bättre hänsyn till tätortsnära grönområden. Kommunen vill dock betona att planförslaget är utformat utefter en planeringsinriktning om att kommunen ska växa med nya invånare och fler företag och arbetsplatser. Planförslaget är därför utformat på ett sådant sätt att det kan möta den utvecklingen och vägleda lokaliseringen av nya bostäder och verksamheter.

Tätortsutveckling generellt

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att i många fall avleds dagvatten från tätbebyggda områden direkt till närliggande recipient vilket ökar risken för att miljökvalitetsnormerna för vatten överskrids. I översiktsplanen bör kommunen därför ta ställning till om ytor för storskaliga dagvattenlösningar behöver pekas ut för att rena och fördröja dagvattnet från såväl befintliga som tillkommande bebyggelseområden.

Kommunens svar: Planförslaget har i avsnittet Teknisk försörjning kompletterats med ställningstagande om att kommunen ska arbeta för att hitta lämpliga platser för fördröjning och rening inom befintligt dagvattensystem.

Planförslaget har kompletterats med ytor för fördröjning redovisade i samtliga tätorter utom Tärnsjö där inga behov av fördröjningsytor identifierats i det här skedet eftersom tätorten är lokaliserad på en rullstensås.

Region Uppsala lyfter att Heby kommun har en potential att balansera småskaliga boendemiljöer med tätortsutveckling. Regional samverkan behövs för att säkerställa att bostadsbyggandet matchar pendlarstråk och arbetsmarknadsbehov. Region Uppsala anser att Heby kommun bör ha kollektivtrafiknära läge som ett av de viktigaste kriterierna vid utbyggnads- och omvandlingsområden. Exploatering bör ske inom rimliga avstånd till befintlig kollektivtrafik, i tätorter med högst 400 meter till en busshållplats i enlighet med Region Uppsalas hållplatshandbok. På landsbygden bör avståndet till busshållplatser inte överstiga 2000 meter. Detta tillvägagångssätt stärker möjligheten till hållbara transporter och god kollektivtrafikförsörjning.

Kommunens svar: Kommunen delar regionens synpunkter kring att närhet till kollektivtrafik är en viktig faktor att ta hänsyn till vid val av lokalisering av ny bebyggelse för att stärka möjligheten till hållbara transporter och god kollektivtrafikförsörjning. Kommunen vill dock betona att kommunen vid val av lokalisering av ny bostadsbebyggelse även behöver ta hänsyn till, och väga samman, andra faktorer än enbart avstånd till kollektivtrafik.

Region Dalarna skriver att de svarar på samrådsremissen dels utifrån möjligheten till regionförstoring genom arbets- och studiependling framförallt från länets södra delar till och från Heby kommun men dels också utifrån uppsatta tillgänglighetsmål. Region Dalarna vill särskilt uppmärksamma ett av våra regionala utvecklingsmål som syftar till att minska restiden på Dalabanan mellan Uppsala och Borlänge till 89 minuter. Planerade kapacitetshöjande åtgärder som förväntas minska restiden till 93 minuter inryms i Nationell plan 2022-2033. Region

Dalarna vill därför påtala vikten av att planerade bostadsbyggen samt visionen för kollektivtrafikutveckling i Heby Kommun inte konkurrerar eller negativt påverkar utan istället förstärker den gemensamma nyttan som Heby Kommun och Dalarna har genom Dalabanan.

Kommunens svar: *Dalabanan är av stor betydelse för Heby kommun och för övriga kommuner utmed banan och för berörda regioner. Det är viktigt att Heby kommun är en aktiv part i dialogen om Dalabanans framtid där kapacitetshöjningar är ett starkt önskemål. Heby kommun anser att kapacitetshöjande åtgärder ska utföras på ett sådant sett att det tillfredsställer både Heby kommuns och övriga kommuners och regioners behov av att utveckla kollektivtrafiken.*

Trafikverket lyfter att flera av de redovisade utvecklings- och omvandlingsområdena ligger i anslutning till statlig infrastruktur. I samband med utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden är det viktigt att kommunen i ett tidigt skede ser över hur trafikförsörjningen till och från aktuellt område ska ske. I sammanhanget ska prognosår 2045 beaktas liksom den trafik som det fullt utbyggda området beräknas generera.

Trafikverket anser att den lokala trafiken i första hand ska hänvisas till det lokala gatunätet och att interna trafiklösningar inom utbyggnadsområdet ska försörja trafikströmmarna. Det övergripande vägnätet ska inte fungera som lokalgata, eftersom det kan innebära att framkomligheten försämras för den regionala trafiken. Sådana lösningar kan också ha negativ inverkan på trafiksäkerheten.

Kommunens svar: *Noterat*

Länsstyrelsen lyfter att det är positivt att det av tätortskartorna framgår hur utpekade utvecklingsområden är placerade i förhållande till riksintresseanspråk.

För de utvecklingsområden som angränsar till riksintresseområden anser länsstyrelsen att kommunen behöver beskriva vilka värden som riksintresset avser att värna samt göra en motiverad bedömning om föreslagen exploatering kan komma att innebära skada på de värden som riksintresset avser att skydda. Även om kommunen bedömer att ingen skada sker behöver detta motiveras. Kommunen kan även behöva precisera sina tankar över den avsedda bebyggelseutvecklingen inom dessa utvecklingsområden och komplettera översiktsplanen med tydliga och konkreta riktlinjer som syftar till att värna riksintressets värden. Riktlinjerna kan exempelvis ange kommunens syn på hur områdena kan utvecklas utifrån de egenskaper som ska värnas. Ju tydligare och mer konkreta riktlinjerna är, desto bättre blir förutsättningarna för länsstyrelsen att bedöma om kommunens avsikter är förenliga med riksintresseanspråken. Länsstyrelsen vill även erinra om att kommunen har möjlighet att i översiktsplanen ifrågasätta samt konkretisera anspråken som pekats ut av de centrala riksintressemyndigheterna. Kommunen kan också precisera riksintresseområdenas avgränsning.

För att översiktsplanen ska kunna vara ett bra stöd för efterföljande planering behöver den kompletteras med fler och tydligare riktlinjer för de utpekade utvecklingsområdena som ligger i närheten av statliga intressen. Av tätortskartorna framgår hur utpekade utvecklingsområden är placerade i förhållande till riksintresseområden.

Kommunens svar: *Planförslaget har utvecklats med beskrivningar om de värden som ska värnas inom de riksintressen som kan beröras av föreslagna planområden. Reviderade skrivningar hittas både i beskrivningarna av de föreslagna planområdena som berörs samt för de riksintressen som berörs under rubriken Riksintressen. Ett flertal föreslagna planområden har justerats för att inte ligga inom eller direkt an mot riksintresse, detta för att ta bättre hänsyn till de värden som ska skyddas.*

Gestaltning

Bygg- och miljönämnden I beskrivningen av de olika tätorternas utveckling saknas en tydligt formulerad vision för den byggda miljöns gestaltning. Ett förtydligande av önskade värden, bebyggelsemönster, bostadstyper eller karaktärsdrag för de olika områdena saknas helt och vore önskvärt. Det sätter en god ambitionsnivå och ger riktning och tydlighet i kommande detaljplanering och lovhantering. Ett förtydligande kring eventuell prioriteringsordning eller strategi kring utvecklingen av tillkommande områden i samtliga tätorter saknas. Bygg- och miljönämnden ser positivt på visionen att utveckla stråk med gång- och cykelbanor mellan och inom orterna. Beskrivningen av dessa vägar har stort fokus genomgående i planen och tolkas därför ha hög prioritet. För att även integrera fritid och rekreation med den praktiska funktionen av gång- och cykelbanor kan påkopplade funktioner utvecklas såsom ytor för sport, umgänge, lek eller konst.

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med skrivningar kring hur centrumområdena i Heby, Morgongåva och Tärnsjö och Harbo kan utvecklas. Dock är kommunens inställning att utformningen av bebyggelsen i de föreslagna plan- och omvandlingsområdena lämpligast avgörs i detaljplaneskedet för att på ett bättre sätt kunna hantera planintressenters önskemål och behov.

Planförslaget avser att vägleda ny bebyggelse för att kunna svara mot behov och efterfrågan. Kommunen gör bedömningen att samtliga föreslagna planområden kan bli aktuella att detaljplanlägga och anser inte att områdena ska viktas mot varandra i en prioritetsordning i översiktsplanen. Dock finns det för Morgongåva skrivningar hämtade från den fördjupade översiktsplanen för orten om att område MB2 och MV3 ska ses som en långsiktig viljeriktning på längre sikt i händelse av att andra områden planlagts.

Socialdemokraterna anser att kommunen ska köpa in central mark i alla orter för att säkerställa en god samhällsplanering, med ett varierat bostadsbestånd och ett hållbart byggande och gestaltning.

Kommunens svar: Kommunen tolkar yttrandet så att det avser mark inom sedan tidigare detaljplanlagda områden i tätorterna. Frågan om markinnehav har betydelse för möjligheten att genomföra översiktsplanens intentioner, men frågan om markinköp hanteras inte som sådan inom ramen för en översiktsplan.

Natur- och grönstruktur

Socialdemokraterna anser att behovet av översvämningsdammar ska ses över i hela kommunen samt att det ska finnas mötesplatser för alla åldrar i alla orter.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats för att bättre spegla behovet av tillgängliga grönområden i tätorterna samt för att redovisa behovet av ytor för hantering av vatten i händelse av skyfall eller översvämnningar som ett resultat av höga flöden i vattendrag. Dessa ytor för hantering av vatten redovisas i tätorterna där riskerna och konsekvenserna för samhället vid en översvämning bedöms som störst.

Jordbruksmark

Länsstyrelsen i Uppsala län noterar att flera utvecklingsområden berör jordbruksmark. Inriktningen i översiktsplanen är att det i efterföljande detaljplanering behöver undersökas om lokaliseringsstudier behöver genomföras för dessa områden. Länsstyrelsen anser att det vore önskvärt om tillåtligheten att ta jordbruksmark i anspråk enligt 3 kap. 4 § MB klargörs redan i översiktsplanen. Genom att föra ett resonemang om den brukningsvärda markens kvalitet, om

exploateringen är ett väsentligt samhällsintresse samt redogöra för vilka alternativa lokaliseringar som har övervägts samt varför annan mark inte kan tas i anspråk ger översiktsplanen ett bra stöd i den efterföljande planeringen.

För flera av tätorterna föreslås byggnation på jordbruksmark. Länsstyrelsen anser att det vore önskvärt om tillåtligheten att ta jordbruksmark i anspråk enligt 3 kap. 4 § MB klargörs redan i översiktsplanen.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats där motiveringar om ianspråktagande av jordbruksmark införts för de föreslagna planområdena som berör jordbruksmark. I motiveringen förs ett resonemang om avvägning mellan intresset att bevara jordbruksmark samt varför alternativa lokaliseringar bedöms som mindre lämpliga.

Region Uppsala betonar vikten av att verka för en förtätning av nuvarande tätorter och undvika spridd bebyggelse på landsbygden för att bevara och inte fragmentera jordbruksmark.

Kommunens svar: Planförslaget uttrycker en positiv syn på förtätning inom sedan tidigare planlagda områden i tätorterna. Med en planeringsinriktning om en växande befolkning finns också behov av att översiktsplanen kan vägleda lokaliseringen av nya planområden för bostäder och verksamhet. Några av dessa föreslagna planområden är lokaliserade helt eller delvis på jordbruksmark. För dessa områden har det i planförslaget införts motiveringar om ianspråktagande av jordbruksmark. I motiveringarna förs ett resonemang om avvägning mellan intresset att bevara jordbruksmark samt varför alternativa lokaliseringar bedöms som mindre lämpliga.

Bygg- och miljönämnden konstaterar att marken för ny planlagd bostadsbebyggelse i huvudsak består av jordbruksmark. Det beskrivs att det i dessa fall behöver undersökas om en lokaliseringsstudie behöver genomföras vid efterföljande detaljplanering. Bygg- och miljönämndens uppfattning är att en sådan studie i regel ska ske och efterfrågar ett mer restriktivt förhållningssätt kring byggande på jordbruksmark.

Kommunens svar: De utpekade planområdena för bostäder är framtagna genom ett antal lokaliseringskriterier som framgår under rubriken Utveckling av bostäder och verksamheter. Planförslaget har reviderats där det i beskrivningen av de områden som lokaliseras på jordbruksmark införts en motivering till att andra områden bedömts som mindre intressanta.

Kommunen vill också lägga till att ett antal föreslagna planområden lokaliserade på jordbruksmark fått ändrad utbredning eller utgått ur planförslaget.

Elförsörjning

Energikontoret i Mälardalen uppmuntrar en fortsatt nära dialog med elnätsägarna i kommande detaljplaneringsprocesser, både för att säkerställa kraftförsörjning till planerad utbyggnad och för att säkerställa de markbehov som nätutbyggnad kräver.

Kommunens svar: Kommunen delar Energikontorets uppfattning.

Trafiksäkerhet

Utbildningsnämnden anser att man bör ta trafikmiljöerna vid skolorna i beaktande samt betonar vikten av trygghet och säkerhet runt kommunens skolor.

Kommunens svar: Kommunen delar nämndens synpunkt. Ställningstaganden om att förbättra trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter finns för tätorterna Heby, Morgongåva och Östervåla.

Aktiv kommunal markpolitik

Socialdemokraterna anser att central mark i alla orter ska köpas in för att säkerställa en god samhällsplanering, med ett varierat bostadsbestånd och ett hållbart byggande och gestaltning.

Kommunens svar: Kommunen tolkar yttrandet så att det avser mark inom sedan tidigare detaljplanlagda områden i tätorterna. Frågan om markinnehav har betydelse för möjligheten att genomföra översiktsplanens intentioner, men frågan om markinköp hanteras inte som sådan inom ramen för en översiktsplan.

Ras, skred, erosion och översvämningar

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att för att översiktsplanen ska ge bättre stöd i efterföljande planering anser länsstyrelsen att kommunen med hjälp av befintliga planeringsunderlag bör redovisa risker för översvämning, ras, skred och erosion som förekommer i respektive tätort där exploatering planeras. Till exempel finns det flera akksamhetsområden för skred i Heby tätort och utvecklingsområdet HE02 utgör ett riskområde för översvämning vid 100-årsregn enligt länsstyrelsens skyfallskartering.

För att öka den visuella förståelsen för motstående intressen, vore det även önskvärt om utpekade områden för ras och skred samt områden med översvämningsrisk kunde visas på tätortskartorna. Om detta gör kartorna svårlästa kan aspekterna istället visas i separata kartor under tätortsbeskrivningarna där så är aktuellt.

Kommunens svar: Kommunen delar länsstyrelsens synpunkter. Planförslaget har utvecklats genom att nya skrivningar och nya kartor gällande miljö- och riskfaktorer lagt till i varje tätortsbeskrivning. I miljö- och riskkartan beskrivs flera betydande miljö- och riskfaktorer som har betydelse i fysisk planering. Vidare har beskrivningarna som hör till varje föreslaget plan- och omvandlingsområde utvecklats där identifierade miljö- och riskfaktorer beskrivs.

Kommunen har inte möjlighet att redovisa det generella strandskyddet då det är kommunens uppfattning och bedömning att det sedan lagändringen i miljöbalken den 1 juni 2025 saknas sådan geografisk information att redovisa.

SGL skriver att trots att kommunen tagit del av kartunderlaget förutsättningar för skred i finkornig jordart har flera områden pekats ut för utveckling inom just områden som är klassade som akksamhetsområden. SGL har förståelse för att det finns andra aspekter i planeringsprocessen än bara skredrisker. Vi anser dock att om man väljer att peka ut akksamhetsområden för skredrisker som framtida utvecklingsområden ska man också redovisa vilka åtgärder som ska utföras för att säkerställa att dessa risker är på en acceptabel nivå.

Kommunens svar: Kommunen delar myndighetens synpunkter. Planförslaget har utvecklat redovisningen av geotekniska risker samt kommunens syn på hur dessa risker ska hanteras. Inom avsnittet om tätortsutveckling har nya kartor införts för varje tätort som redovisar risker för ras, skred och erosion samt att information om geotekniska risker har införts i de beskrivningar som hör till varje föreslaget plan- och omvandlingsområde.

Förorenade områden

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att för att översiktsplanen ska ge bättre stöd i efterföljande planering anser länsstyrelsen att översiktsplanen ska kompletteras med information om huruvida det finns områden i kommunen som särskilt utmärker sig gällande föroreningsgrad, farlighet, typ av förorening eller läge i förhållande till befintlig bebyggelse eller utpekade

utvecklingsområden. Om det finns områden med behov av att undersöka misstänkta föroreningar inför kommande detaljplanearbete bör det lyftas fram i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser även att kommunen bör överväga att införa fler ställningstaganden om hur man ska arbeta med förorenad mark kopplat till detaljplanering i översiktsplanen.

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med miljö- och riskkartor för samtliga tätorter som bland annat redovisar potentiellt förorenade områden. Vidare har beskrivningarna av föreslagna plan- och omvandlingsområden samt beskrivningarna av småorterna och övriga utvecklingsområden kompletterats med information om potentiellt förorenade områden och vilken klassning de har.

Kommunen menar att hänsyn till förorenade områden alltid ska göras vid detaljplanering och lov- och tillståndprocesser och att ett ställningstagande om det endast innebär att återge gällande lagkrav.

Spårreservat och omlastningsytor järnväg

Länsstyrelsen i Uppsala län lyfter att för att möjliggöra en effektiv utveckling av spårbunden godstrafik i enlighet med kommunens utvecklingsplaner finns behov av att peka ut reservat samt olika ytor i stationsnära lägen för omlastning, lagring av gods, parkering samt laddning av elfordon.

Kommunens svar: Kommunen gör bedömningen att det saknas tillräckligt underlag för att peka ut sådana ytor i översiktsplanen.

Region Uppsala ställer sig positiva till ett järnvägsstickspår till Morgongåvas e-handelsområde, vilket kan bidra till ökade godstransporter på järnväg.

Kommunens svar: Noterat

Peka ut parkeringar och laddplatser för elfordon

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att det finns behov av att peka ut reservat samt olika ytor för parkering samt laddning av elfordon.

Kommunens svar: Kommunen gör bedömningen att det saknas tillräckligt underlag för att peka ut sådana ytor i översiktsplanen.

Peka ut strandskyddade områden

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att för att öka den visuella förståelsen för motstående intressen, vore det även önskvärt om generellt strandskydd kunde visas på tätortskartorna. Om detta gör kartorna svårlästa kan aspekterna istället visas i separata kartor under tätortsbeskrivningarna där så är aktuellt.

Kommunens svar: Kommunen har inte möjlighet att redovisa strandskyddssituationen då det är kommunens uppfattning och bedömning att det sedan lagändringen i miljöbalken den 1 juli 2025 saknas sådan geografisk information att redovisa.

Fornlämningar

Länsstyrelsen i Uppsala län lyfter att för flera av tätorterna föreslås ny exploatering inom områden där det förekommer fornlämningar. Länsstyrelsen vill påpeka vikten av att tillräckligt stora fornlämningsområden behålls kring fornlämningarna för att de ska kunna bevaras. Detta kan i sin tur påverka möjligheten att exploatera mark inom flera av de utpekade utvecklingsområdena.

Kommunens svar: Kommunen noterar synpunkterna och vill lägga till att fornlämningar behöver hanteras inom ramen för detaljplaneringen.

Tätortsutveckling Heby

Bostadsutveckling

En privatperson skriver att för att Heby tätort ska växa och bli mer attraktivt behövs radhus och större lägenheter. Idag finns mest villor och 3-rums lägenheter, vilka för många antingen är för stora eller för små bostäder. Behovet av bostäder i storleken mellan villa och 3-rumslägenhet behöver tillskapas omgående i Heby tätort.

Kommunens svar: I planförslaget finns ställningstagandet att kommunen bör verka för att det tillkommer nya bostäder med en blandning av olika boende- och upplåtelseformer.

Samtidigt är det kommunens inställning att utformningen av bebyggelsen i de föreslagna plan- och omvandlingsområdena lämpligast avgörs i detaljplaneskedet för att på ett bättre sätt kunna hantera planintressenters önskemål och behov.

Föreslagna utbyggnads- och omvandlingsområden

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att ett utvecklingsområde i Heby (HEB2) ligger i direkt anslutning till riksintresseområde för kulturmiljö. Enligt översiktsplanen kommer den föreslagna utvecklingen inte påverka möjligheten att skydda riksintressets kärnvärden mot negativa konsekvenser. Eventuell påverkan på riksintresset ska dock undersökas i tidigt skede i efterföljande detaljplaneprocess. För att länsstyrelsen ska kunna bedöma om utvecklingsområdet är förenligt med riksintresseanspråken behöver kommunen beskriva vilka värden som riksintresset avser att värna samt göra en motiverad bedömning om föreslagen exploatering kan komma att innebära skada på de värden som riksintresset avser att skydda. Även om kommunen bedömer att ingen skada sker behöver detta Länsstyrelsen motiveras. Kommunen kan även behöva precisera sina tankar över den avsedda bebyggelseutvecklingen inom utvecklingsområdet och komplettera översiktsplanen med tydliga och konkreta riktlinjer som syftar till att värna riksintressets värden. Länsstyrelsen kan utifrån nuvarande underlag inte bedöma om riksintresset för kulturmiljövård är tillgodosett.

Av översiktsplanen framgår att tätorten Heby delvis är lokaliserad på Dalkarlsåsen som utgör grundvattenmagasin och prioriterad grundvattentäkt i ett regionalt perspektiv. Utvecklingsområdet HEO2 pekas ut inom befintligt och/eller föreslaget vattenskyddsområde. Kommunen bedömer att det inte är rimligt att undanta Dalkarlsåsen från nybyggnationer med beaktande av behovet att utveckla de två tätorterna. Länsstyrelsen instämmer i denna bedömning. Länsstyrelsen anser även att en omvandling till bostäder inom HEO2, där det tidigare bedrivits verksamheter som gammal takpanne- och betongfabrik, kan ses som positiv i bemärkelsen att marken kommer att saneras.

För att översiktsplanen ska ge bättre stöd i efterföljande planering anser länsstyrelsen att kommunen med hjälp av befintliga planeringsunderlag bör redovisa risker för översvämning, ras, skred och erosion som förekommer i respektive tätort där exploatering planeras. Till exempel finns det flera aktsamhetsområden för skred i Heby tätort och utvecklingsområdet HEO2 utgör ett riskområde för översvämning vid 100-årsregn enligt länsstyrelsens skyfallskartering.

Inom föreslaget omvandlingsområde HEO1 har påträffats förhistoriska fynd, vilket innebär att fornlämningsförekomsten kommer att behöva utredas. I närområdet till utvecklingsområdet

HEB1 finns likaså fornlämningsförekomster som motiverar fortsatt utredning. Fornlämningarna inom utvecklingsområdet HEV1 är till stora delar okända, men områdets storlek gör att förekomsten kan behöva utredas. Fornlämningar i dessa områden kan behöva undersökas och tas bort i samband med kommande exploatering.

Kommunens svar:

- **HEB2 och riksintresse:** Område HEB2 har justerats och angränsar inte längre mot riksintresset för kulturmiljö. Planförslaget har reviderats vad gäller beskrivningar av området och dess påverkan på riksintresset.
- **HEO2:** Kommunen noterar att länsstyrelsen delar kommunens uppfattning att det inte är rimligt att undanta Dalkarlsåsen från nybyggnationer. Beskrivningen av området har kompletterats med information om att området är förorenat samt att risken för skador till följd av skyfall och översvämning behöver utredas inom ramen för en detaljplaneprocess för att säkerställa att marken är lämplig för bebyggelse.
- **HEO1, HEB1 och HEV1:** Information om att fornlämningsituation kan komma att behöva undersökas har lagts till i beskrivningarna om områdena.

Naturskyddsföreningen anser att område HEV2 helst inte borde bebyggas då det ligger nära Dalkarlsåsen som är en prioriterad grundvattentäkt vilket framgår av figur 13. Dock är det bättre att använda denna mark än den befintliga på åsen. I första hand bör dock HEV1 tas i anspråk.

Kommunens svar: Kommunen vill betona att området är beläget utanför vattenskyddsområdet men är samtidigt medveten om närheten till vattenskyddsområdet och planområdet är anpassat utifrån det.

Kommunen gör bedömningen att samtliga föreslagna planområden kan bli aktuella att detaljplanlägga och anser inte att områdena ska viktas mot varandra i en prioritetsordning i översiktsplanen.

Friluftsrådet i Östervåla bedömer att området för HEB1 är det viktigaste tätortsnära rekreationsområdet i Heby, inte minst används det flitigt av både skolan och förskolorna i Heby. Det är en viktig bostadsnära skog som många har lätt att nå. Som vi ser det är det här det sista bevarade skogsområdet i anslutning till orten. Elljusspåret ligger relativt långt från orten vilket gör att det fyller en annan funktion. Vi ställer oss även frågande till vilka värden som finns i det område som pekas ut som natur som ersättning för det område som föreslås bebyggas. Vi anser att naturområdet vid Ved-Kalles är väldigt viktigt att bevara om man vill utveckla Heby på ett hållbart sätt. Bygg istället norr och väster om rekreationsområdet och bevara det som något av en stadsskog.

I beskrivningen av området HEV2 noterar kommunen att delar av området berörs av det relativt omfattande system av motionsspår som finns i området runt elljusspåret. Hur ställer sig kommunen till det? Vilken hänsyn ska tas till det i den efterföljande planeringen? Vilka konsekvenser får en utbyggnad av området för motionsspåren?

Kommunens svar:

- **HEB1:** Kommunen delar friluftsrådets synpunkter. Området har reviderats med syfte att bevara området Vedkalles som ett område för rekreation.

- **HEV2:** Kommunens samlade bedömning är att området, trots att det idag finns motionsspår här, är ett lämpligt område att peka ut som verksamhetsområde på grund av det goda kommunikationsläget nära väg 56. Området har fått den nya benämningen HEV3.

Vattenfall Eldistribution AB önskar att säkerhetsavstånd samt markreservat för befintliga luftledningarna tas hänsyn till i kommande planarbete för HEV1.

Kommunens svar: Information om detta har lagts till i beskrivningen av området.

Swerock AB noterar också att förslaget till översiktsplan innehåller ett förslag på nytt verksamhetsområde på södra sidan om väg 72 väster om Heby i närheten av vattentornet. Detta område kan komma i konflikt med Swerocks tillstånd beroende på vilken typ av verksamhet som planeras inom området. Befintligt tillstånd för bergtäkten enligt miljöbalken gäller mot alla och envar, så även kommunen, vilket innebär att verksamhet som tillkommer efter att tillstånd meddelats måste anpassa sig efter verksamheten som tillstånd meddelats för så att den tillståndspliktiga verksamheten kan bedrivas på det sätt som meddelats i tillståndet. Swerock ser här att samråd behöver ske om vilken typ av verksamhet som kommunen avser att planera området för.

Sammanfattningsvis emotser Swerock fortsatt dialog i ovanstående fråga innan den nya översiktsplanen för kommunen fastställs.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats där beskrivningen av område HEV1 kompletterats med information om bergtäktens läge ca 500 meter från området som närmast och att det vid detaljplanering av området i tidigt skede behöver undersökas vilka konsekvenser som närheten till bergtäkten har på planområdets avgränsning och utformning, bland annat med avseende på vibrationer och buller.

Dialog har förts mellan kommunen och företaget gällande skyddsavstånd och tillfälle ges att yttra sig om planförslaget i granskningen.

En privatperson skriver att område HEB2 är idag produktiv jordbruksmark som nyttjas för spannmålsproduktion. Heby kommun har en minskande andel jordbruksmark som de flesta kommuner idag. Vi ser ingen anledning till att använda jordbruksmark för bostadsbyggnation då det finns annan mark för det i anknytning till bebyggelse. Denna mark är privatägd, det finns mycket mark som kommunen själv äger innan de behöver köpa in mark. Att kommunen tycker det är lättare att bygga på åkermark är inget argument. Till exempel är ingen av kommunens egen skogsmark med i någon plan.

Att driva ett samhällsnära jordbruk är problematiskt från start med buller, maskinanvändning veckans alla dagar. Man får redan idag anpassa sig en del för människor. Doft och ljud från förekommande djurproduktion kommer vara ett problem från start.

Idag finns en djurpassage under RV72 som används i verksamheten för fåruppfödning. Denna har funnits sedan 1980-talet och är byggd i samråd med dåvarande trafikverk. Den används också i dagens verksamhet.

Framtida driftsplaner för lantbruket kan påverkas och bromsa företagsamheten med byggnation av bostäder så nära ett gårdscentrum.

Vi ska värna om det lantbruk vi har!

Kommunens svar: Planområdet har minskats ner så att det inte längre ansluter direkt mot gårdscentrum.

Område HEB2 är fortsatt intressant att peka ut som föreslaget planområde för bostäder eftersom området har ett fördelaktigt läge, endast 1,5 kilometer från tågstationen och samhällets centrala serviceutbud, inklusive skola och livsmedelsbutik. Det finns en också en befintlig bebyggelsestruktur med bland annat gatunät och gång- och cykelstråk att ansluta till vilket bland annat skapar goda förutsättningar för hållbart resande och säkra transporter, särskilt för barn och unga, till olika målpunkter i Heby tätort.

Planförslaget har även ändrats genom att område HEB1 (område vid Vedkalles) justerats och minskats ner med syftet att bevara större delen av Vedkalles som grönområde. Detta stärker argumentationen att fortsatt peka ut HEB2 som föreslaget planområde för bostäder.

Två privatpersoner har synpunkter på planförslaget gällande byggnation på åkermark, grundvattenkälla, motionsspår, pulkabacke och i anslutning till hästgårdar.

Undertecknad önskar härmed lämna åsikter gällande översiktsplan Heby kommun tagit fram på område HEB1 som berör närliggande fastigheter med hänvisning till dess negativa konsekvenser för miljö, jordbruk och närliggande verksamheter. Det aktuella området omfattar åkermark, en grundvattenkälla ett motionsspår med stor grillplats, pulkabacke och ligger i anslutning till två hästgårdar. Beslut att bebygga denna plats riskerar att orsaka betydande och irreversibla skador på såväl miljön som lokala intressen.

Den aktuella marken används i dag som:

- Åkermark: Högt produktiv jordbruksmark som är en viktig resurs för livsmedelproduktion och lokal självförsörjning.
- Grundvattenkälla: Området utgör ett känsligt hydrologiskt system som bidrar till lokal vattenförsörjning.
- Hästgård: Området är en central del av två hästgårdar, vilket kan påverkas negativt av byggnationen och ökade trafikvolymen.
- Motionsspår Vedkalles: Används flitigt av invånare, förskola och grundskola
- Pulkabacke: Används flitigt av invånare, förskola och grundskola

Enligt miljöbalken (MB) 3 kap. 4 ska brukning värd jordbruksmark skyddas mot exploatering när det inte föreligger synnerliga skäl. Åkermark är en ändlig resurs som är avgörande för långsiktig livsmedelsproduktion. Att bygga på denna mark går emot principen om hållbar markanvändning och äventyrar lokala och nationella jordbruksintressen.

Den planerade byggnationen hotar att störa grundvattensystemet, vilket kan få långtgående konsekvenser för dricksvattenförsörjningen och ekosystem. Eventuella föroreningar eller förändringar i vattenflöden kan vara svåra att åtgärda och skulle påverka såväl människor som djur och natur negativt.

Byggnationen riskerar att negativt påverka hästgårdarnas verksamhet genom:

- Ökad trafik och buller, vilket kan leda till stress för djuren.
- Försämrade luftkvalitet och miljö kring gårdarna.
- Risk för minskat ekonomiskt värde och begränsad utveckling av gårdarnas verksamhet.

Motionsspåret används flitigt av invånare och förskola/ grundskola för motion, rekreation och naturupplevelser. Det är en viktig resurs för folkhälsan och bidrar till ökad livskvalitet för invånare i alla åldrar och verksamheter. Att bygga bostäder på platsen riskerar att försämra fysisk aktivitet och mental återhämtning.

Pulkabacken används flitigt av invånarna och Hebys förskola samt grundskola och även andra verksamheter då den ligger i närområdet och gångavstånd från skolan.

Det är rimligt att kommunen undersöker alternativa byggplatser som inte innebär exploatering av känsliga områden som åkermark och grundvattenkällor. Jag önskar att kommunen tar större hänsyn till invånarnas behov och önskemål i planeringsprocessen. Ett motionsspår och pulkabacke är en viktig tillgång för många och bör bevaras för nuvarande och framtida generationer. Genom att välja en mer lämplig plats kan kommunen både bemöta behovet av utveckling och samtidigt skydda viktiga natur- och kulturvärden.

Privatpersonen ber er att beakta synpunkterna och genomföra en fördjupad analys av konsekvenserna innan beslut fattas gällande detta område.

Privatpersonen önskar att kommunen omprövar översiktsplanen om byggnation och i stället prioriterar en hållbar lösning som inte påverkar åkermark, grundvattnet, motionsspår, pulkabacken eller hästgårdarnas verksamhet negativt. Jag föreslår att kommunen utreder alternativa områden som bättre lämpar sig för planerad utveckling.

Kommunens svar: Kommunen har minskat ner utbredningen av område HEB1. Det innebär att större delen av området kring grönområdet Vedkalles inte längre pekas ut som föreslaget planområde för bostäder utan istället pekas ut som grönområde. Den nya föreslagna utbredningen av område HEB1 har en mer sydlig lokalisering och ansluter närmast till området Trekanten och Littersbovägen.

Utifrån flera synpunkter i yttrandet vill kommunen lägga till att det pågående arbetet med detaljplanen DP 388 Horrsta backe etapp II är en självständig process som pågår oberoende av framtagandeprocessen för den nya översiktsplanen.

En privatperson skriver att hela området kring Vedkalles måste förbli orört. Där finns en grillplats och en promenadslinga som frekventeras konstant. Det är samlingspunkten för hela skolverksamheten och en mycket populär plats för utomhusaktiviteter. Det är den skog som finns tillgänglig på lämpligt gångavstånd från skolor och fritidshem. För allmänheten är den likafullt en viktig plats för promenader, svampplockning och rekreation. Hela Vedkalles och området med promenadslingan ska inte bebyggas, det är ett mycket viktigt friluftsområde för alla. Skidstugan med elljusspår är mycket bra men kräver transport och ligger alltför långt bort för skola och allmänhet utan bil, så lämna Vedkalles ifred, det är en, i alla avseenden, centralt och viktigt grönområde för unga och gamlas välbefinnande.

Kommunens svar: Kommunen har minskat ner utbredningen av område HEB1. Det innebär att större delen av området kring grönområdet Vedkalles inte längre pekas ut som föreslaget planområde för bostäder utan istället pekas ut som grönområde. Den nya föreslagna utbredningen av område HEB1 har en mer sydlig lokalisering och ansluter närmast till området Trekanten och Littersbovägen.

En privatperson skriver att kommunen inte ska bygga bostäder i Vedkalles. Personen brukar gå dit med skolan ibland.

Kommunens svar: Kommunen har minskat ner utbredningen av område HEB1. Det innebär att större delen av området kring grönområdet Vedkalles inte längre pekas ut som föreslaget planområde för

bostäder utan istället pekas ut som grönområde. Den nya föreslagna utbredningen av område HEB1 har en mer sydlig lokalisering och ansluter närmast till området Trekanten och Littersbovägen.

En privatperson skriver att området som märks HEV2 ligger i ett skogsområde som är ett flitigt besökt rekreativsområde. Området består av en mängd stigar och små vägar som utnyttjas för löpning, cykel, ridning, skidåkning samt som strövområde för människor & djur. Heby kommun har under alla år värnat om detta område just för det ändamålet.

Området som är utmärkt i översiktsplanen kommer ligga in på kommunens vattenskyddsområde.

Ulebomossen ligger även den inom det utritade området och skulle med största sannolikhet behöva avvattnas för att lämpa sig som industriområde.

Sammantaget så bör området i fråga bevaras så som det är idag både med tanke på vattenskydd, bevarande av våtmark och värdet av att ha friluftsområden för motion och rekreation i nära anslutning till samhället.

Vidare skrivs det i planen att trafiken bör anslutas till Storgatan vilket inte är möjligt då markområdet ut mot Storgatan inte är kommunal mark. Jag som markägare har inget intresse av att släppa någon mark till detta ändamål.

Tittar man på översiktsplanen gällande förslagsområden gällande verksamheter så har kommunen redan ett nytt industriområde. Vore det inte bättre att fortsätta med HEV1 som ligger i anslutning till det området där det nu redan finns VA och el framdraget vilket borde ge en ekonomisk vinning. Den arealen borde räcka för överskådlig framtid.

Kommunens svar: Kommunens samlade bedömning är att området, trots att det idag finns motionsspår här, är ett lämpligt område att peka ut som verksamhetsområde på grund av det goda kommunikationsläget nära väg 56. Området har i det reviderade planförslaget fått benämningen HEV3.

Området är avgränsat med hänsyn till befintligt och föreslaget vattenskyddsområde och kommunen delar därmed inte synpunkten att området ligger inom befintligt eller föreslaget vattenskyddsområde.

Kommunen noterar synpunkten gällande Ulebomossen men kan inte utifrån tillgängliga kartunderlag utläsa att området skulle utmärka sig genom att vara särskilt blött.

Vid framtagandet av översiktsplanen behöver kommunen se till vilken utveckling som skulle vara den mest lämpliga sett till hela Heby tätort. Kommunen anser att det mest lämpliga sättet att vägansluta detta föreslagna planområde för verksamheter är söderut mot Storgatan.

Natur, grönsstruktur, mötesplatser och lekplatser

Svenska kyrkan skriver att planförslaget berör kyrkans marker vid Heby (HEBY VÄSTERLÖVSTA PRÄSTGÅRD 1:1. Verksamhetsområde, Grönområde), se kartbilder nedan. Kyrkan påtar sig att ser ut som att kommunen utformat planförslaget efter kyrkans fastighetsinnehav.

Kyrkan lyfter också att för några år sedan bytte kommunen mark med kyrkan där kyrkan erhöll skogsmark utanför Heby där delar av den nu föreslås bli naturmark. Skall bebyggelse verkligen ske enligt planförslaget så är det inte så länge kyrkan är markägare-

Kommunens svar: I planförslaget finns ett ställningstagande för Heby tätort om att utveckla miljön längs väg 72 för ökad trafiksäkerhet och en mer attraktiv estetisk utformning. Trädplanteringar är ett exempel på möjliga åtgärder vilket också nämns i planförslaget. Kommunen vill här lägga till att det är staten via Trafikverket som är ansvarig väghållare för väg 72.

En privatperson skrivet att planförslaget känns som en skrivbordsprodukt. Är det någon som har varit ute och tittat på de olika områdena så att kommunen faktiskt vet vilka områden ni föreslår? Det står inte heller någonting om konsekvenserna av att viktiga naturområden försvinner vilket stärker känslan av att de som har tagit fram förslaget inte vet vilka värden som finns i de olika områdena idag. Vet ni inte att Vedkalles används jättemycket av både förskolorna och skolan? Både för utflykter för de mindre barnen och idrottslektioner för de större. De kommer inte kunna använda ett område mycket längre bort på samma sätt. För de små barnen är det långt nog att gå till Vedkalles, och de stora ska hinna med det på lektionen. Det är också här man kan gå en promenad eller springa i skogen utan att behöva ta bilen upp till elljusspåret. Alla fina ord om hur bra det är med naturnära boende verkar inte betyda något i slutänden. Det känns som greenwashing att låtsas att det här är ett bra förslag som leder till en hållbar utveckling. Vedkalles är ett exempel men kommunen verkar tänka lika i alla orter. Många av de kvarvarande skogsområdena intill orterna pekas ut för bostäder. Om man inte bevarar det som är viktigt för oss som redan bor här är risken att fler väljer att flytta härifrån. Befintliga hus behöver också vara attraktiva när de blir till salu. Om man gör det bra för oss som bor här kommer vi istället hjälpa till att locka andra till kommunen när vi berättar om hur fint det är där vi bor. Jag bor här för att jag gillar det småskaliga och närheten till naturen. Jag vill att mina barn ska kunna vara ute i skogen och leka. Jag åker gärna på utflykter på helgen men det är minst lika viktigt att kunna ta en lunchpromenad i skogen. Förstör inte den möjligheten.

Kommunens svar: Kommunen har minskat ner utbredningen av område HEB1. Det innebär att större delen av området kring grönområdet Vedkalles inte längre pekas ut som föreslaget planområde för bostäder utan istället pekas ut som grönområde. Den nya föreslagna utbredningen av område HEB1 har en mer sydlig lokalisering och ansluter närmast till området Trekanten och Littersbovägen.

Gator och gång- och cykelstråk

Socialdemokraterna anser att kommunen ska verka för trafikseparering vid riksvägen för att binda samman orten.

Kommunens svar: I planförslaget finns ett ställningstagande för Heby tätort om att utveckla miljön längs väg 72 för ökad trafiksäkerhet och en mer attraktiv estetisk utformning. Trafiksäkerheten inkluderar bättre säkra passager för gående och cyklister. Kommunen vill här lägga till att det är staten via Trafikverket som är ansvarig väghållare för väg 72.

En privatperson vill jag framföra att gång- och cykelbana har undersökts ett antal gånger på Storgatan men är inte genomförbar. Av den anledningen är en ny väg det enda tänkbara för en trafikmiljö värd namnet för boende längs Storgatan samt skulle vara en förutsättning att rädda vattentäkten. Den vägen har vi föreslagit ska dras förbi Thomas Betong längs den gamla avgrävda vägen fram till väg 56.

Kommunens svar: I planförslaget pekas ett föreslaget verksamhetsområde ut norr om Ulebo, område HEV2 (vilket i det reviderade förslaget har benämningen HEV3). I beskrivningen av det området framgår att det bör vägaslutas söderut mot Storgatan. Beskrivningen har kompletterats med en skrivning om att det vid efterföljande detaljplanering bör undersökas om betongindustrin (belägen på fastigheten Heby 21:2) också skulle kunna nå Storgatan vid samma anslutning.

Ortens karaktär

Centerpartiet önskar på sid 80 i tredje styckets sjunde mening att ordet "ridskola" bör läggas till.

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats enligt partiets förslag.

Framtida utveckling

Bygg- och miljönämnden Gemensamma ställningstaganden för Heby, Morgongåva och Tärnsjö är att centrumstråket bör utvecklas för att göra det mer attraktivt och estetiskt tilltalande. För Heby beskrivs också att miljön längs riksväg 72 har behov av utveckling vad gäller estetisk utformning och attraktivitet eftersom sträckningen är ett skyltfönster för orten. Ställningstaganden av detta slag är högst generella och bör utvecklas för nämnda tätorter. För Heby kan innebära att ta fram ett gestaltungsprogram vid framtagande av ny detaljplan invid riksväg 72. Vid en utveckling av detta avsnitt, gällande exempelvis orternas specifika karaktär och arkitektoniska värden, kan kulturmiljöprogrammet ligga till grund.

Kommunens svar: Planförslaget har utvecklats med skrivningar med exempel på möjliga åtgärder. Kommunen har dock inte för avsikt att i den kommunövergripande översiktsplanen närmare specificera detaljutformning av exempelvis gaturum och byggnader. Kommunen vill här även lyfta fram ställningstagandena under rubriken Kulturmiljövärden.

Socialdemokraterna anser att centrumstråket genom Heby bör förskönas.

Kommunens svar: Kommunen delar partiets uppfattning. I planförslaget finns ett ställningstagande för Heby tätort om att utveckla centrumstråket längs med Kyrkogatan med en mer estetiskt tilltalande utformning.

Kulturmiljö

Naturskyddsföreningen anser att ställningstagandena är bra men det borde framgå tydligare att man tar hänsyn till äldre bebyggelse och bebyggelsemiljöer.

Kommunens svar: Kommunen vill här lyfta fram ställningstagandena under rubriken Kulturmiljövärden.

Eldistribution och ledningsdragningar

Vattenfall Eldistribution AB skriver att i Heby tätort har kommunen redan planlagt en del mark som till stor del blockerar företags station mot ombyggnation och anslutning. Vattenfall Eldistribution AB önskar att kommunen tar hänsyn till detta.

Företaget önskar att säkerhetsavstånd samt markreservat för befintliga luftledningarna tas hänsyn till i kommande planarbete för HEV1.

Kommunens svar: Kommunen anser att planförslaget tar hänsyn till företags ledningar.

I planförslaget har beskrivningen av område HEV1 (i reviderade förslaget kallat HEV2) kompletterats med information om att hänsyn till kraftledningen behöver tas vid detaljplanering av området.

Spårreservat och omlastningsytor järnväg

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att för att möjliggöra en effektiv utveckling av spårbunden godstrafik i enlighet med kommunens utvecklingsplaner finns behov av att peka ut reservat samt olika ytor i stationsnära lägen för omlastning, lagring av gods, parkering samt laddning av elfordon.

Kommunens svar: Kommunen gör bedömningen att det saknas tillräckligt underlag för att peka ut sådana ytor i översiktsplanen.

Tätortsutveckling Morgongåva

Koppling till fördjupad översiktsplan (antagen 2023)

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att av handlingarna framgår att den fördjupad översiktsplanen (FÖP) för Morgongåva tätort fortsättningsvis kommer att gälla. Länsstyrelsen noterar att det i FÖP:en finns utpekade områden för tätortsnära bostäder och landsbygd. Dessa områden redovisas inte med någon specifik markanvändning i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser att det av översiktsplanen tydligt ska framgå hur FÖP:en förhåller sig till översiktsplanen, framförallt i delar där de skiljer sig åt.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats där en skrivning införts om att den föreslagna utvecklingen för Morgongåva tätort är en sammanfattning av den utvecklingsinriktning som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva, antagen 2023.

I den fördjupade översiktsplanen finns utpekade områden kallade tätortsnära bostäder och landsbygd. Dessa har lyfts in i planförslaget.

Morgongåva byalag föreslår att ett ställningstagande ändras:

Står: "Beakta den fördjupade översiktsplanen vid planering av orten",

Förslag: "Beakta den fördjupade översiktsplanen vid planering av orten, dock med Översiktsplan Heby kommun som överordnad handling."

Kommunens svar: Kommunen utgångspunkt är att den utvecklingsinriktning för Morgongåva som uttrycks genom den fördjupade översiktsplanen även fortsättningsvis ska gälla. Den föreslagna utvecklingen för Morgongåva tätort som uttrycks i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan är en sammanfattning av den utvecklingsinriktning som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.

Kommunen har därmed inte för avsikt att i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan införa skrivningar eller ställningstaganden som inte överensstämmer med den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.

Bostadsutveckling

Socialdemokraterna anser det viktigt att säkerställa kommunens kontroll över samhällsplaneringen i tätorten.

Kommunens svar: Kommunen noterar partiets synpunkt och vill lägga till att förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan liksom den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva syftar till att Morgongåva kan möta den utvecklingen av bland annat bostäder och verksamheter.

Morgongåva byalag skriver brist på detaljplanerad mark och kommunala villatomter bromsar samhällets utveckling. Det privata näringslivet gynnas av fler människor i samhället.

Byalaget anser att nya områden för bostadsbebyggelse ska styras till områden nord, nordöst, nordväst och söder med förbindelsevägar till den äldre tätortsbebyggelsen samt dessutom skapa sjönära tomter runt Axsjön.

Förslag nytt ställningstagande: "Prioritera att planlägga och bygga kommunala villaområden för att få olika boendeformer, det saknas helt villatomter i dag."

Förslag ändrade ställningstaganden:

Står: Nya områden för bostäder bör lokaliseras i anslutning till de östra delarna av tätorten samt Axjön.

Förslag: Nya områden för bostäder bör lokaliseras i anslutning till tätorten samt Axjön.

Står: Nya områden för verksamheter bör lokaliseras i anslutning till de västra delarna av orten.

Förslag: Nya områden för verksamheter bör lokaliseras i anslutning till de västra delarna av orten längs Molnebovägen.

Kommunens svar: Kommunen utgångspunkt är att den utvecklingsinriktning för Morgongåva som uttrycks genom den fördjupade översiktsplanen även fortsättningsvis ska gälla. Den föreslagna utvecklingen för Morgongåva tätort som uttrycks i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan är en sammanfattning av den utvecklingsinriktning som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.

Kommunen har därmed inte för avsikt att i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan införa skrivningar eller ställningstaganden som inte överensstämmer med den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.

Verksamhetsutveckling

En privatperson anser att det ska gå att exploatera industrimark i Morgongåva.

Kommunens svar: Kommunen delar uppfattningen vilket även framgår av planförslaget som pekar ut ett flertal områden för ny planläggning av verksamhetsmark.

Morgongåva byalag skriver att nya områden för verksamheter ska styras till områden åt de västra delarna av tätorten längs Molnebovägen på avstånd från bostadsbebyggelse.

Kommunens svar: Kommunen utgångspunkt är att den utvecklingsinriktning för Morgongåva som uttrycks genom den fördjupade översiktsplanen även fortsättningsvis ska gälla. Den föreslagna utvecklingen för Morgongåva tätort som uttrycks i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan är en sammanfattning av den utvecklingsinriktning som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.

Ramsjöns fiskevårdsförening skriver att enligt den redovisade planen kommer företagen att ligga samlade och det tycker fiskevårdsföreningen är positivt.

Kommunens svar: Noterat.

Föreslagna utbyggnadsområden

Länsstyrelsen i Uppsala län noterar att det inom det föreslagna utvecklingsområdet för verksamheter, MV3, finns ett kärr som pekas ut i våtmarksinventeringen med klassen högt naturvärde. Länsstyrelsen ifrågasätter om utvecklingsområdet är lämpligt med hänsyn till kärret och de höga naturvärdena. Länsstyrelsen anser att översiktsplanens föreslagna utformning ska motiveras genom att kommunen beskriver sina avvägningar och klargör varför intresset av att utveckla området med bostäder ges företräde framför intresset av att bevara naturvärdena.

Det utpekade utvecklingsområdet MB1 innehåller flera fornlämningar i form av gravfält med runstenar. Ett av ställningstagandena avseende kulturmiljövärdena är att värna fornlämningar

och om möjligt integrera dem i bebyggelsemiljöer. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen bör innehålla tydligare riktlinjer för hur detta ska åstadkommas, med hänsyn till att området pekats ut som det mest kända fornlämningsområdet i kommunen.

De utpekade utbyggnadsområdena MB2, MV1, MV2, MV3 och MV4 omfattar stora områden där fornlämningsförekomsten är oklar. Inledande arkeologiska utredningar kan komma att krävas inför exploatering. För område MV3 ska uppmärksammas eventuell visuell påverkan på Skansbergets fornborg. Det lagskyddade fornlämningsområdet vid fornborgen söder om utbyggnadsområde MB3 kan komma att inskränka möjligheten att exploatera inom utbyggnadsområdet Ramsjöhöjden

Kommunens svar:

- *MV3: I beskrivningen av området framgår att tanken är att området innehåller delar med bevarad natur. Beskrivningen av området har reviderats så att det framgår att hänsyn ska tas till våtmarksområdet vid detaljplanering av området.*
- *MB1: Beskrivningen av området har reviderats med information avseende fornlämningar.*
- *MB2, MV1, MV2, MV3, MV4: Beskrivningen av områdena har reviderats med information avseende fornlämningar.*
- *MV3 och MB1: Beskrivningen av områdena har reviderats med information avseende påverkan på fornborgar.*

Morgongåva byalag skriver att område MV2 i Morgongåva som kommer nära befintlig bostadsbebyggelse kan tas bort och skapa MB4 istället. Bostadsområden kan växa både i väster (Gammelbo) samt norr och öster om bostadsområdet Fågelsången. I samband med det behöver grönt och blått stråk i FÖP Morgongåva tas bort från Tjusarvägen och norrut, för att på kommunal mark kunna skapa tomter och låg bebyggelse centralt i samhället i vacker miljö, med en damm med vattenspegel. Området blir sammanhållet med en förlängning av Skyttevägen och norrut en förbindelsepunkt vid vändplan på Fågelsången.

Översiktsplanen behöver göra det möjligt med bostäder söder om riksvägen och runt Axsjön, Jungfrubo med sjöutsikt. Kommunen äger redan idag mark längs gång- och cykelvägen till skolan vilken är lämplig till villatomter. En bullervall kan enkelt användas som översvämningsskydd.

Näringslivet med e-handel kan utvecklas längs Molnebovägen men får inte störa bostäder, ta bort område MV2 som blir bostäder istället.

Kommunens svar: *Kommunen utgångspunkt är att den utvecklingsinriktning för Morgongåva som uttrycks genom den fördjupade översiktsplanen även fortsättningsvis ska gälla. Den föreslagna utvecklingen för Morgongåva tätort som uttrycks i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan är en sammanfattning av den utvecklingsinriktning som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.*

Naturskyddsföreningen skriver att det är olyckligt om MV2 blir allt för stort och åtminstone området mellan Apotea och Gammelbovägen borde få fortsätta att vara skog som en barriär. Även avseende MV3 bör man fundera vidare på vilket sätt man ska utveckla för verksamheter. Allt för stor utbyggnad i stil med Apotea gör inte Morgongåva särskilt attraktivt för boenden.

Kommunens svar: *Kommunen utgångspunkt är att den utvecklingsinriktning för Morgongåva som uttrycks genom den fördjupade översiktsplanen även fortsättningsvis ska gälla. Den föreslagna utvecklingen för Morgongåva tätort som uttrycks i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan*

är en sammanfattning av den utvecklingsinriktning som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.

Friluftsförbundet Östervåla skriver att på kartan syns att området MB1 delvis går upp över elljusspåret. Detta nämns inte i beskrivningen av området. Hur ska elljusspåret och utegymmet hanteras i den efterföljande planeringen? Hur påverkas de av förslaget.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats där beskrivningen av område MB1 har utvecklats baserat på beskrivningar i den fördjupade översiktsplanen.

En privatperson skriver att planförslaget visar framtida exploatering av MV3 samt MV4 som avser område för verksamheter. Dessa områden kommer att påverka tillförsel av ytvatten till bäcken som rinner i nordlig riktning förbi Skansberget, vidare mot Gårdsjön och Vansjö för avrinning mot Örsundaån vilket i sin tur bidrar till risken att det fortsatt kan bli höga vattenflöden i Heby samhälle invid Örsundaån.

Tillkommande inriktning i översiktsplanens skede, det vill säga områdena för verksamheter MV3 samt MV4 behöver utreda följderna av tillförsel av ytvatten som aktuell föreslagen exploatering bedöms medföra. Det behöver utredas i översiktsplanens skede vilka vattenmängder som kommer att tillföras intilliggande vattendrag, dels åtgärder för rening av tungmetaller, samt säkerställa att exploaterande fastighetsägare fullt ansvarar för de åtgärder, dels utredningar samt genomförande i form av breddning av diken och vattendrag som andra fastighetsägare drabbas av samt exempelvis de väg- och brotrummor som behöver bytas ut för att omhänderta tillkommande vattenmängder samt att exploatören står för de ekonomiska kostnader detta medför.

I översiktsplanens utformning och förslag bedöms översvämningar och höga vattenflöden påverka skog och jordbruksmark. I de exploateringsområden som benämns MV3, MV4, MV1, MV2 behövs ansvar för att anlägga lokalt omhändertagande av dagvatten samt rening av tungmetaller från hårdgjorda ytor och parkeringsplatser. Redan idag så tillförs stora mängder orenat ytvatten från exploaterat område mellan MV1 och MV2 som leder ut i Axsjön. Det är viktigt att vattenkvaliteten inte försämras i sjöar och vattendrag då de är viktiga naturresurser.

Exploateringsområdena MV3, MV4, MV1, MV2 är inte anpassade trafikmässigt för de flöden av fordon som idag passerar, ej heller för tillkommande verksamheter. Tillkommande exploateringsområden behöver utredas grundligt redan i översiktsplanens skede både vad avser ytvatten och hårdgjorda ytor samt trafikutredningar. Det kan inte hanteras solitärt i ett senare skede då det riskerar att inte överblicka konsekvenserna av följder och ansvarsfrågan som det annars kan komma att drabba andra markägare. Här behövs ett helhetsgrepp för att bedöma tillkommande konsekvenser.

Exploateringsområde MB2 bör kommunen förvärva i syfte att ha rådighet över utformning av tillkommande bebyggelse då det bör vara kommunen som erbjuder tomter till försäljning och planerar samhällenas utveckling och exploatering.

Solpanelerna invid MV1 är olämpligt placerade med hänsyn till rådande trafiksituation samt medför skymd sikt invid korsningen, Molnebovägen/Tjusarvägen.

Tätortsnära bebyggelse: Exploateringsområde MV3 bedöms ha en negativ inverkan på utveckling av tätortsnära bebyggelse i anslutning till för orten viktiga rekreationsområden. Molnebovägen är redan idag starkt trafikerad, gående och cyklisterna nyttjar flitigt Kullenområdet, Rävsvägen,

Gammelbo/Molnebo runt. Om översiktsplanen blir verklighet behöver ett gång- och cykelstråk anläggas på Molnebovägens västra sida för att säkerställa cyklisters och gångtrafikanter säkerhet som bör löpa från riksväg 72 till i höjd med Gammelbovägens infart.

En exploatering av området öster om Molnebovägen bör främjas i översiktsplanen. Det vill säga vid Gammelbovägens början och området invid de 3 fritidshus som är i direkt anslutning till Gammelbovägen. Intilliggande fastighet-invid fritidshusen bör markeras som ett framtida exploateringsområde för att främja tätortsnära bebyggelse som ligger i linje med kommunens inriktning om att främja tillkommande bebyggelser inom 2 km från detaljplanlagda områden samt möjliggöra och främja tätortsnära bebyggelse.

Kommunens svar:

Dagvattenhantering: Vid detaljplanering ska dagvattenhanteringen utredas och lösas. Det är också i detaljplaneskedet som det går att säga mer om exploateringsgrad och omfattningen av hårdgjorda ytor samt hur planområdet ska disponeras, det vill säga hur uppdelningen mellan mark för byggnader, gator, parkeringar samt gröna delar ser ut.

Trafikflöden: Översiktsplanen pekar ut områden för framtida planläggning i Morgongåva för verksamheter. Dock kan trafikflödena variera beroende på vilken typ av verksamhet som etableras. Ett syfte med att styra verksamheter till den västra delen av orten är just att kunna nyttja Molnebovägen och därmed undvika att behöva åka genom eller förbi bostäder i den centrala och östra delen av orten.

Rådighet: Frågan om inköp av mark kan ha betydelse för att förverkliga översiktsplanens intentioner, men frågan hanteras inte som sådan inom ramen för en översiktsplan.

Solpanelerna: Synpunkten gällande solpanelerna på område MV1 hanteras inte inom ramen för översiktsplanen.

Kommunen utgångspunkt är att den utvecklingsinriktning för Morgongåva som uttrycks genom den fördjupade översiktsplanen även fortsättningsvis ska gälla. Den föreslagna utvecklingen för Morgongåva tätort som uttrycks i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan är en sammanfattning av den utvecklingsinriktning som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.

En privatperson skriver att förslaget planområde MV2 inte ska vara verksamhetsområde, då den kommer för nära befintliga bostäder och blockera samhällets tillväxt av bostäder åt väster. Förslaget är att ändra MV2 till bostadsområde, det vill säga MB4. Verksamheter kan med fördel växa längre ut längs med Molnebovägen.

Kommunens svar: Området MV2 pekas i den fördjupade översiktsplanen ut som en lämplig riktning för verksamhetsutvecklingen i orten.

Kommunen utgångspunkt är att den utvecklingsinriktning för Morgongåva som uttrycks genom den fördjupade översiktsplanen även fortsättningsvis ska gälla. Den föreslagna utvecklingen för Morgongåva tätort som uttrycks i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan är en sammanfattning av den utvecklingsinriktning som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.

En privatperson Det saknas plan för kommunalägda villatomter i Morgongåva. MB1, MB2 och MB3 ligger på privat mark.

Förslag: Planera och utveckla kommunalägda villatomter, till exempel söder om riksvägen på kommunägda fastigheten Stora Ramsjö 1:118 samt runt Axsjö vid Jungfrubo med sjöutsikt på privatägd mark.

Kommunens svar: Markområdet mellan sjöarna på fastigheten Stora Ramsjö 1:118 bedöms i dagsläget vara olämplig att exploatera. Anledningen är både dåliga geotekniska förhållanden och att området också riskerar att drabbas av översvämning i händelse av skyfall eller höga flöden i vattendragen. Dessa faktorer tillsammans med att området utgör jordbruksmark gör detta område mindre lämpligt att exploatera för bebyggelse.

Jungfrubo bedöms ligga relativt långt från viktiga målpunkter och området ingår inte heller i området för den fördjupade översiktsplanen.

Kommunen utgångspunkt är att den utvecklingsinriktning för Morgongåva som uttrycks genom den fördjupade översiktsplanen även fortsättningsvis ska gälla. Den föreslagna utvecklingen för Morgongåva tätort som uttrycks i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan är en sammanfattning av den utvecklingsinriktning som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.

En privatperson har synpunkter på område MB3. Där finns ett framtida bostadsområde inritat på berget mellan Axsjö och Knubbo. Förutom att det kommer att påverka verksamheten negativt för både oss som bor på Knubbo och för vår granngård Axsjö (det är verksamhet med djur på båda gårdar) så finns det andra starka skäl till varför det vore olämpligt att exploatera området på berget. Det är ett minst sagt kuperat och otillgängligt område med stora klippblock med stora naturvärden och rik biologisk mångfald. Den kuperade terrängen är i den här delen av landet ganska ovanligt och jag är säker på att länsstyrelsen kan intyga att det är ett område som utgör ett viktigt område för sällsynta och skyddade arter. Förutom de stora naturvärdena finns även ett viktigt kulturminne, en fornborg som är ca 80-100 meter. Någon omfattande arkeologisk undersökning har så vitt vi vet ännu inte gjorts och även utsträckningen på fornborgen är osäker. Riksantikvarieämbetets information är tyvärr knapphändig men en del, såsom markeringen på historiska kartor skulle kunna tyda på att fornlämningen även omfattar ett större område. Sammanfattningsvis så menar vi som direkt berörs av exploateringen att ett bostadsområde så nära gården skulle vara störande för både oss, våra djur, och inte minst förstöra de unika natur och kulturvärden som finns i området. Vi önskar därför att MB3 stryks från översiktsplanen.

Kommunens svar: Området motiveras med närheten till skola och kollektivtrafik samt läget intill Ramsjön och natur samt är det enda föreslagna planområdet för bostäder söder om järnvägen.

Kommunen utgångspunkt är att den utvecklingsinriktning för Morgongåva som uttrycks genom den fördjupade översiktsplanen även fortsättningsvis ska gälla. Den föreslagna utvecklingen för Morgongåva tätort som uttrycks i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan är en sammanfattning av den utvecklingsinriktning som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.

Tre privatpersoner anser att den tänkta platsen för bebyggelse MB3 är mycket olämplig av följande skäl:

- Området ligger alldeles för nära en aktiv mjölkgård och kommer att störas av lukt, buller och ohyra.
- Området ligger även ganska nära reningsverket vilket kanske också kan störa med lukt.
- Området är väldigt oländigt i form av berg och stora stenblock

- Området ligger väldigt nära viktig fornlämning.
- I och med att det är väldigt oländigt så finns det mycket vilt i området.

Kommunens svar: Området motiveras med närheten till skola och kollektivtrafik samt läget intill Ramsjön och natur samt är det enda föreslagna planområdet för bostäder söder om järnvägen.

Kommunen utgångspunkt är att den utvecklingsinriktning för Morgongåva som uttrycks genom den fördjupade översiktsplanen även fortsättningsvis ska gälla. Den föreslagna utvecklingen för Morgongåva tätort som uttrycks i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan är en sammanfattning av den utvecklingsinriktning som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.

En privatperson är fastighetsägare och berörs av område MV2 och har också synpunkter på hur omkringliggande fastigheter sköts med avseende på exploatering och dagvattenhantering. Personen öppnar för diskussion om köp av fastigheter.

Kommunens svar: Synpunkter i yttrandet hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Natur, grönstruktur, mötesplatser och lekplatser

Morgongåva byalag skriver att vid den nya detaljplanen vid Ramsjö i Morgongåva behöver den obebyggda markytan som finns närmast Järnvägen, riksvägen och Brunkullsvägen vara en joggingslinga som möjliggör uppkörning av skidspår. På det som tidigare varit jordgubbsland körs det sedan många år upp skidspår då snön tidigt faller ner på marken här och inte fastnar i träden som vid elljusspåret, vilket förlänger skidsäsongen. Dessutom behövs en pulkabacke vid elljusspårets startpunkt. Runmärkta områden ska förstås bevaras men behöver även skötas om av kommunen vilket inte sker idag. Typ vid Selmas stig.

Båda sjöarna i Morgongåva behöver synliggöras mer med att klippa ner vass och sly längs rRv72 för att skapa trivsel och få en vacker genomfart som ger bra reklam åt Heby kommun. Dessutom behöver Axsjön de parkeringsmöjligheter och de åtkomstmöjligheter som fanns innan cykelbanan från Heby byggdes. Axsjön används med båt på sommaren och skridskor och skidor vintertid. Därför behöver det finnas möjlighet att nå Axsjön med traktor och fyrhjuling samt för sjösättning av båt på båttrailer. Mark för detta behöver avsättas för nerfart till vattnet.

Det är viktigt att de blåa och gröna stråken inte blir en barriär för fortsatt bostadsutveckling i Morgongåva. Till exempel behöver möjlighet finnas att förlänga Skyttevägen västerut och från Fågelsångens vändplan ansluta västerut för att möjliggöra bostäder i sammanhängande form mot Gammelbo.

Förslag ändrat ställningstagande:

Står: "Säkerställ och utveckla de blåa och gröna stråken i tätorten. Undvik att de blåa och gröna stråken i samhället utgör barriäreffekter för fortsatt sammanhållen bostadsbebyggelse."

Föreslagen skrivning: "Undvik att de blåa och gröna stråken i samhället utgör barriäreffekter för fortsatt sammanhållen bostadsbebyggelse."

Kommunens svar: Kommunen noterar flera av förslagen i yttrandet, men konstaterar samtidigt att flera av ställningstagandena inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Kommunen vill betona att de blåa- och gröna stråken är viktiga för växter och djur och bidrar till viktiga ekosystemtjänster.

Kommunens utgångspunkt är att den utvecklingsinriktning för Morgongåva som uttrycks genom den fördjupade översiktsplanen även fortsättningsvis ska gälla. Den föreslagna utvecklingen för Morgongåva tätort som uttrycks i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan är en sammanfattning av den utvecklingsinriktning som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.

Ramsjöns fiskevårdsförening skriver att det är viktigt att förvalta naturen väl då den påverkar vår hälsa på ett positivt sätt.

Kommunens mark där den gamla campingen låg skulle med viss insats från kommunen kunna bli en liten oas för allmänheten. Just nu är den inte lätt att nyttja, inte bara på grund av Ramsjöns dåliga status för vattenkvalitet, utan också därför att de insatser som kommunen skulle kunna bidra med saknas. Föreningen har öppnat upp en mindre yta, tidigare var hela strandlinjen täckt med vass, vilket gjorde det svårt att fiska från land, sätta ut en båt i sjön och att kunna njuta av utsikten. Föreningen föreslår att:

- mer vass tas bort för att vidga utsikten över sjön och göra den mer tillgänglig.
- fasta bord och stolar ställs ut .
- en brygga med möjligheter för rullstolsburna att fiska byggs där vi nu öppnat upp mot vattnet.

Morgongåva saknar bra promenadstråk och vandringsleder. Det finns några på kartan men i verkligheten är flera svåra att hitta på grund av att de är väldigt dåligt uppmärkta. Information om vad som finns skulle behöva förbättras. I Heby finns till exempel bra vandringsmöjligheter i området vid elljusspåret och något liknande skulle göra stor skillnad för Morgongåva.

Föreningen tycker det är viktigt hur de nya områdena för bebyggelse planeras. Med tanke på vad föreningen tidigare framfört gällande naturens positiva inverkan på oss människor anser vi att dessa aspekter behöver vägas in. Om till exempel ett skogsområde ska bebyggas bör man inte börja med att kalhugga utan behålla träd som får integreras i bostadsområdet. Vi har också framhållit vikten av social samvaro och det känns viktigt att i området bygga in naturliga mötesplatser, som till exempel grönområden som kan nyttjas till fria aktiviteter, lekplatser, grillplatser, gemensam bastu med mera.

Kommunens svar: Kommunen noterar föreningens synpunkter, men kan konstatera att flera av dem inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

I planförslaget nämns att vid utveckling av promenadstråk i och omkring orten bör särskilt beaktas möjligheten att ta tillvara närheten till sjöarna. I den fördjupade översiktsplanen finns mer detaljerade skrivningar gällande vandringsleder och promenadslingor.

Vid detaljplaneringen av ett område avgörs och bestäms strukturen mellan bebyggd mark och bevarade grönytor.

En privatperson skriver att det vid Ramsjön tidigare fanns en camping. Den platsen måste startas upp igen för enklare camping, typ ställplats för husbilar. Antalet husbilar ökar och sträckan Uppsala-Sala behöver förstärka utbudet av möjligheter till övernattning, erbjuda elstolpar, enklare hygienhus, toalett och färskvatten. Den fina miljön vid sjön är ett stort plus!

Kommunens svar: Synpunkten i yttrandet hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Förskola och skola

Morgongåva byalag föreslår nytt ställningstagande:

”Skolan behöver byggas om och till så att gamla baracker kan tas bort.”

Kommunens svar: Synpunkten i yttrandet hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Vägförbindelser

Morgongåva byalag anser att väg 72 behöver förbättras genom ombyggnation till mötesseparerad 2+1 väg Sala-Heby-Uppsala. Föreningen menar att södra delen av Heby kommun har hamnat avsides sedan riksväg 70 förbättrades.

Kommunens svar: Kommunen delar byalagets uppfattning att kommunen behöver bra vägförbindelser mot Sala och Uppsala. Ett generellt ställningstagande har införts i avsnittet Kommunikationer om att kommunen ska verka för att vägar, järnvägar, gång- och cykelstråk och digital infrastruktur har en god standard och kapacitet.

Gator, gång- och cykelstråk och parkeringsplatser

Morgongåva byalag skriver att med över 1000 arbetsplatser i kommunen behöves förbättringar avseende trafikmiljön, i synnerhet för oskyddade trafikanter och vid korsningarna vid stationen. Upphöjd gång- och cykelväg bör prioriteras längs sträckan stationen-livsmedelsbutik-Centrumhuset-Rungården fram till Ringvägens början.

De upptrampade stigar som finns för att knyta ihop samhället behöver förbättras, såsom Selmas stig, kring Fågelsången och vattentornet, samt mellan strandvägen och gång- och cykelvägen till skolan.

Längs med väg 72 mot Axsjön och Ramsjön kan med fördel vass och sly klippas ner en gång per år. Då skapas en vacker genomfart och Heby kommun gynnas positivt av en vacker vy. Sjön är väl synlig både från riksvägen och järnvägen.

Nya detaljplaner behöver vägar som angör till skog som förberedande för fortsatt bebyggelse.

Förslag på ändringar av ställningstagande:

Står: Verka för en planfri passage med Dalabanan i centralt läge i orten för att minska järnvägens barriäreffekter och för ökad trafiksäkerhet. Planfrihet bör på sikt gälla alla passager, men en planfri passage för gående och cyklister i anslutning till stationsområdet bör prioriteras.

Föreslagen skrivning: Verka för en planfri passage med Dalabanan i centralt läge i orten för att minska järnvägens barriäreffekter och för ökad trafiksäkerhet. Avsätt mark för detta mellan ICA och Ramsjön. Planfrihet bör på sikt gälla alla passager, men en planfri passage för gående och cyklister i anslutning till stationsområdet bör prioriteras.

Står: Utveckla centrumstråket för att göra det mer estetiskt tilltalande samt förse Ramsjövägen med trottoar och/eller avskild gång- och cykelväg.

Föreslagen skrivning: Utveckla centrumstråket för att göra det mer estetiskt tilltalande samt förse Ramsjövägen med upphöjd trottoar och/eller avskild gång- och cykelväg.

Kommunens svar: I planförslaget finns två ställningstaganden om plankorsningen samt den intilliggande korsningen mellan Ramsjövägen och väg 72.

Planförslaget har ett ställningstagande om att Ramsjövägen bör förse med trottoar och/eller avskild gång- och cykelstråk.

Övriga synpunkter i yttrandet hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Kommunens utgångspunkt är att den utvecklingsinriktning för Morgongåva som uttrycks genom den fördjupade översiktsplanen även fortsättningsvis ska gälla. Den föreslagna utvecklingen för Morgongåva tätort som uttrycks i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplan är en sammanfattning av den utvecklingsinriktning som beskrivs i den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva.

Ramsjöns fiskevårdsförening skriver att en stor utmaning som Morgongåva står inför är att lösa den delning av samhället som järnväg och riksväg skapar. Järnväg och riksväg delar effektivt samhället och försvårar såväl tillgänglighet som integration. Ett par exempel:

- Vid Näset finns en busshållplats som inte kan användas av boende norr om järnvägen
- Om man bor utefter Strandvägen och vill använda elljusspåret måste man först ta sig till centrum för att sedan ta sig tillbaka på andra sidan järnvägen. Det blir en extra sträcka som för vissa kan bli mer än 2 kilometer. Vägen över spåret däremot är kanske 50 meter. Här skulle behöva planeras för en ytterligare järnvägsövergång för gående. Som det ser ut nu lockar det till lagbrott eller att man tar bilen till spåret, ingetdera någon smart lösning. Detsamma gäller om man som boende längs Strandvägen vill nyttja den nu påbörjade gång- och cykelvägen från Morgongåva till Vittinge. För att då slippa omvägen skulle det betyda att man måste gå eller cykla på riksvägen ända fram till Grimle.
- Ett ytterligare vägrelaterat problem är trottoaren mellan Strandvägen och Gåvans Pizzeria. Trottoaren är så pass smal att de barn som dagligen tar sig till skolan gåendes eller med cykel befinner sig bara decimeter från den tunga trafiken på väg 72 som i hög grad utgörs av långtradare och bussar. På vintern blir den ofta övertäckt med upplagad snö från vägen vilket gör framkomligheten försvårad och för dem med rörelsesvårigheter helt omöjlig. Vi skulle därför gärna se att något gjordes för en säkrare och framkomligare väg mellan Strandvägen och Morgongåvas centrala delar, till exempel:
 - Utvidga trottoaren och göra den bredare
 - Anlägga en ny gång-/cykelväg nedanför slänten, på större avstånd från väg 72
 - Sätta upp ett räcke mot vägen (vilket förvisso inte skulle hjälpa mot problemen med snö, men dock skapa större säkerhet för fotgängare och cyklister).

Kommunens svar: Kommunen delar föreningens synpunkt att järnvägen utgör en stor barriär för samhället.

Det är staten genom Trafikverket som ansvarar för Dalabanan. Nya obehagade järnvägsövergångar ses som en betydande säkerhetsrisk. Trafikverket bygger inte längre obehagade passager förutom vid mycket specifika fall. Trafikverket arbetar aktivt med att ta bort dessa obehagade passager och de är generellt inte positiva till behagade plankorsningar heller.

Sträckan mellan Strandvägen och pizzerian pekas i planförslaget ut som en föreslaget lokalt gång- och cykelstråk. Frågor om vilka åtgärder som krävs för att till skapa stråket hanteras inte inom ramen för denna översiktsplan. Kommunen vill även betona att väg 72 är statlig med Trafikverket som väghållare. Likaså har den befintliga trottoaren Trafikverket som väghållare.

En privatperson anser att parkeringen söder om tågstationen kan flyttas förslagsvis till mark bortom pizzerian mot Ramsjön. Detta för att bereda plats för breddning av väg 72 och tillskapandet av en bättre utformning av korsningen Ramsjövägen – väg 72 samt närliggande plankorsning. Detta för att hindra att kön med väntande bilar som ska svänga in på Ramsjövägen

inte sprider sig till väg 72 och därmed hindrar genomfartstrafiken och skapar en osäker trafikmiljö.

Kommunens svar: I planförslaget finns ett ställningstagande om att åtgärda korsningen mellan Ramsjövägen och väg 72. Där ett första steg bör vara att tillskapa svängkörfält på väg 72 vid befintlig korsning, men att målet på längre sikt bör vara en planfri passage av järnvägen. I den fördjupade översiktsplanen finns en yta reserverad för en utvidgning av korsningen. Det exakta markanspråket för en ombyggd korsning med svängkörfält behöver avgöras vid en utarbetandet av en vägplan för åtgärden.

Avsaknad av samlingsplats

Morgongåva byalag skriver att för att skapa ett hållbart, tryggt och säkert samhälle behöver kommunen ta initiativ till samhällsutveckling utöver arbetsplatser och bostäder. Idag saknar samhället ett Folkets Hus, bygdegård eller liknande samlingslokal som gör att invånarna har en social mötesplats att träffas på. Föreningslivet kan vara hjälpsamma i sådan utveckling. Morgongåva har tagit emot flest nysvenskar under flera år och integrationen har omöjliggjorts och segregationen blivit stor. Kommunen håller på att bygga ett utanförskapsområde och detta måste ändras innan det blivit för sent. Även andelen nya personer som flyttar in i samhället är stor då e-handeln har många anställda och omsättningen av anställda är stor: Dessa såväl som äldre i samhället behöver en kontaktyta i orten för att motverka ofrivillig ensamhet.

Förslag till nytt ställningstagande som utgår från planförslagets utvecklingsstrategi, delen *Det goda livet*: "Samlingslokal av typ Folkets hus, Bygdegård eller dylikt måste finnas för att invånarna ska kunna ha en social samvaro och skapa gemenskap."

Kommunens svar: Behovet av samlingslokaler i kommunen behandlas översiktligt i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplanen. I den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva beskrivs i text att grusplanen bredvid Mys restaurang (på fastigheten Stora Ramsjö 1:118) skulle kunna användas för nybyggnation, exempelvis en samlingslokal.

Ramsjöns fiskevårdsförening skriver att för att sociala kontakter ska underlättas behöver det finnas ställen där man naturligt sammanstrålar och kan lära känna varandra det vill säga platser och lokaler avsedda för speciella aktiviteter och såna som kan användas mera generellt, till exempel för kulturella aktiviteter (diskussionsaftnar, musiktillställningar och föreläsningar). Morgongåva Folkets hus borde kunna tas i bruk för detta!

Kommunens svar: Behovet av samlingslokaler i kommunen behandlas översiktligt i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplanen. I den fördjupade översiktsplanen för Morgongåva beskrivs i text att grusplanen bredvid Mys restaurang (på fastigheten Stora Ramsjö 1:118) skulle kunna användas för nybyggnation, exempelvis en samlingslokal.

Frågan om samlingslokal i Folkets hus hanteras inte inom ramen för översiktsplanen.

Ramsjön och Axsjön

Miljöpartiet skriver att den ekologiska statusen på de två sjöarna bör beskrivas i kapitlet och kommunens ambition att arbeta för att förbättra vattenkvaliteten bör göras tydlig genom att detta ses som centralt för all fortsatt exploatering av tätorten.

Kommunens svar: En skrivning har lagts till i planförslaget om att fördröjning och rening av dagvatten i orten skulle bidra positivt till sjöarna Ramsjön och Axsjön som har dålig ekologisk status.

Naturskyddsföreningen skriver att det saknas hur man i utvecklingen ska ta hänsyn till Ramsjön och Axsjön vid nybyggnation. Dessa sjöar är grunda slättsjöar som tidigare också utdikats och har idag dålig ekologisk status. De är därmed mycket känsliga för förändrade förhållanden. I övrigt känns ställningstagandena bra.

Kommunens svar: *En skrivning har lagts till i planförslaget om att fördröjning och rening av dagvatten i orten skulle bidra positivt till sjöarna Ramsjön och Axsjön som har dålig ekologisk status.*

Ramsjöns fiskevårdsförening skriver att Ramsjön är ett tydligt exempel på en negativ spiral. Som fiskevårdsförening har vi under senare år fokuserat på att försöka göra något åt detta problem. 2019 fick vi LOVA-bidrag för att genomföra en analys av sjön, vilken genomfördes våren 2020 av WRS i Uppsala i samarbete med Naturvatten i Roslagen. Deras slutsatser var att Ramsjön riskerar att bli en död sjö, om inte insatser för att kraftigt minska såväl den externa som den interna belastningen genomförs. Den externa belastningen kommer huvudsakligen från reningsverk och dagvatten, den interna är följden av alla utsläpp som skett under många år och som idag genererat en egen negativ spiral i sjön. 2022 lyckades fiskevårdsföreningen med pengar från bland annat Sparbanksmiljonen genomföra ett reduktionsfiske, vilket kan vara ett bra och kostnadseffektivt sätt att ta sig an den interna belastningen av Ramsjön. På grund av att kommunen inte hade någon plan för att ta sig an den externa belastningen nekades vi LOVA-bidrag till detta. Då kommunen nu påbörjat insatser för att åtgärda den externa belastningen beviljades vi våren 2024 LOVA-bidrag för ytterligare tre reduktionsfisken, vilket utgår från Klara Vattens bedömning (de som genomförde fisket). Det första av dessa fisken genomfördes hösten 2024, de två andra kommer att genomföras hösten 2025 samt hösten 2026. Klara Vatten har jobbat med reduktionsfiske i många år och deras kommentar var att Ramsjön är en av de mest förorenade sjöar de jobbat med. Det betyder inte att den inte går att rädda. Det gör den! Men det kräver aktiva insatser både gällande den interna och den externa belastningen av fosfor och andra utsläpp.

Sammanfattningsvis anser vi att alla beslut bör utgå från ett helhetsperspektiv där kunskap inom olika områden lyfts fram och vägs samman. Idag vet vi så mycket mer om vad som skadar våra sjöar och vattendrag och den kunskapen behöver tas tillvara vid fortsatt planering. Nu planeras till exempel både för nya företag och bostadsområden i Morgongåva, något som ytterligare kommer att belasta reningsverket. Har nuvarande reningsverk den kapacitet som krävs för detta eller behöver det byggas ut? Ytterligare åtgärder krävs också för att återställa redan uppkomna skador. Ramsjön är ett aktuellt exempel där mycket arbete återstår innan vi har en frisk sjö (se fiskevårdsföreningens övriga svar) och det gäller självklart även Axsjön men om den har vår förening mindre kunskap.

Kommunens svar: *Kommunen noterar synpunkterna i yttrandet, men kan konstatera att flertalet synpunkter inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.*

Vad gäller frågan om kapaciteten i reningsverket finns kapacitet att ansluta ytterligare abonnenter och utbyggnadsområden. Dock är det viktigt att tidigt i detaljplaneprocesserna undersöka förutsättningarna för kommunal vatten- och avloppsförsörjning.

Framtida utveckling

Bygg- och miljönämnden skriver att gemensamma ställningstaganden för Heby, Morgongåva och Tärnsjö är att centrumstråket bör utvecklas för att göra det mer attraktivt och estetiskt tilltalande. Ställningstaganden av detta slag är högst generella och bör utvecklas för nämnda tätorter. Vid en

utveckling av detta avsnitt, gällande exempelvis orternas specifika karaktär och arkitektoniska värden kan kulturmiljöprogrammet ligga till grund.

Kommunens svar: Planförslaget anger att centrumstråket bör utvecklas mot en mer sammanhängande struktur från Ramsjövägen och ner mot sjöarna. Kommunen har inte för avsikt att i den kommunövergripande översiktsplanen närmare specificera detaljutformning av exempelvis gaturum och byggnader. Kommunen vill här även lyfta fram ställningstagandena under rubriken Kulturmiljövärden.

Hållbara transporter

Socialdemokraterna skriver att det är viktigt att verka för hållbara och säkra transporter.

Kommunens svar: Kommunen delar partiets synpunkt

Eldistribution/ledningsdargningar

Vattenfall Eldistribution AB önskar att säkerhetsavstånd samt markreservat för befintliga luftledningarna och markkablar tas hänsyn till i kommande planarbete för MV1, MV4, MB1 och MB2.

Kommunens svar: Information om att hantera och beakta befintliga ledningar och markkablar har införts i beskrivningarna av de föreslagna planområdena.

Spårreservat och omlastningsytor järnväg

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att för att möjliggöra en effektiv utveckling av spårbunden godstrafik i enlighet med kommunens utvecklingsplaner finns behov av att peka ut reservat samt olika ytor i stationsnära lägen för omlastning, lagring av gods, parkering samt laddning av elfordon

Kommunens svar: Kommunen gör bedömningen att det saknas tillräckligt underlag för att peka ut sådana ytor i översiktsplanen.

Region Uppsala ställer sig positiva till ett järnvägsstickspår till Morgongåvas e-handelsområde, vilket kan bidra till ökade godstransporter på järnväg.

Kommunens svar: Noterat

Kommunens markinnehav

Socialdemokraterna anser att kommunen ska förvärva mark för framtida exploatering i centrala lägen.

Kommunens svar: Kommunen tolkar yttrandet så att det avser mark inom sedan tidigare detaljplanlagda områden i tätorterna. Frågan om markinnehav har betydelse för möjligheten att genomföra översiktsplanens intentioner, men frågan om markinköp hanteras inte som sådan inom ramen för en översiktsplan.

Tätortsutveckling Vittinge

Bostadsutveckling

En privatperson skriver gällande seniorboende att Vittinge idag endast har två lägenheter i markplan lämpliga för äldre. Behov finns av fler lägenheter för målgruppen seniorer. Marknadsföring Vittinge Vittinge som bostadsort för Uppsalaregionen. Här bör mäklare kunna

medverka samt andra sätt att visa vad Vittinge och Heby kommun kan erbjuda i form av goda kommunikationer, bostäder, närhet till Uppsala, Enköping och Stockholm samt en attraktiv miljö.

Kommunens svar: *Synpunkterna tar upp aspekter som inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.*

I planförslaget anges inte specifikt vilken typ av bostäder som ska tillkomma inom de föreslagna planområdena för bostäder.

En privatperson ser mycket positivt på utvecklingen av Vittinge med nya bostäder, tågstopp och bättre cykelvägar, framför allt till Vittinge IP. Det är positivt med nya bostäder norr om den nya skolan, men undersök gärna möjligheterna att planera för bostäder även närmare riksväg 72 och det planerade tågstoppen. Bland annat åkermarken som finns mellan Näsbovägen och Västbergavägen. Det förstärker redan bebyggda områden och borde vara enkla att planera för vatten och avlopp. Det finns idag inga (?) eller få seniorboenden i Vittinge. Planera gärna för detta i den nya ÖP:n.

Kommunens svar: *I Vittinge finns det möjlighet att bygga ut orten i skogsmark. Marken mellan Näsbovägen och Västbergavägen är jordbruksmark och berörs även av en luftburen kraftledning. Området är dessutom en lågpunkt och riskerar att drabbas av översvämning vid höga flöden. Av dessa anledningen är det inte aktuellt att peka ut området för bostäder i Vittinge..*

Föreslagna utbyggnadsområden

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att föreslagna utvecklingsområden VB1, VB2 och VB3 omfattar stora områden där fornlämningsförekomsten är oklar. Inledande arkeologiska utredningar kan komma att krävas inför exploatering.

Kommunens svar: *Information om detta har lagts till i beskrivningarna av områdena i planförslaget*

Naturskyddsföreningen anser att ställningstagandena är bra och att tågstopp betonas är viktigt.

Kommunens svar: *Noterat*

Friluftsförbundet Östervåla skriver att i den östra delen av området VB3 finns ett väl utvecklat system av stigar som används mycket, vilket även syns på kartan. Vi anser att det här området bör bevaras som ett viktigt bostadsnära naturområde. Även här saknas en beskrivning av vilka konsekvenser förslaget får och vilka värden som finns i det utpekade naturområdet. Integrera grönstrukturen och se till att den blir en del av utvecklingen av orten.

Kommunens svar: *Område VB3 har justerats så att området har en mer västlig lokalisering för att bevara mer av grönområdet.*

En privatperson undrar om kommunen är medveten om att privata tomter vid Ösbylundsvägen ligger i området VB3? Det framgår inte av kartmaterialet. Se ex Heby Ösby 1:16

Kommunens svar: *Kommunen är medveten om det. Den exakta geografiska avgränsningen av området fastställas i efterföljande detaljplaneprocess. I den processen behöver det undersökas om dessa fastigheter ska ingå i detaljplanen eller inte.*

En privatperson anser att kommunen ska ta hänsyn till befintliga vandringsstråk norr om Vittinge vid exploatering av mark även grönt stråk mot VB2.

Kommunens svar: Område VB3 har justerats så att det området har en mer västlig lokalisering för att bevara mer av grönområdet.

En privatperson skriver att med tågstopp måste vi prioritera att planera nya bostadsområden närmare tågstationen. Bostäder norr om de nuvarande detaljplanerade områdena kommer alltför långt ifrån kommunikationerna. Bostäder och kommunikationer måste samverka! Skolans placering är viktig men kan inte styra all utveckling i Vittinge. En åker, mellan Västbergavägen och Näsbovägen, med elledning kan fortsätta bebyggas. Hus finns där redan sedan 1940-50-talet. Åkern kan omprioriteras från åkermark till detaljplan på grund av det ypperliga läget gällande närhet till kommunikationer. Den luftburna kraftledningen kan grävas ner. Utfart finns redan mellan åker och Västbergavägen.

Kommunens svar: I Vittinge finns det möjlighet att bygga ut orten i skogsmark. Marken mellan Näsbovägen och Västbergavägen är jordbruksmark samt berörs även av en luftburen kraftledning. Området är dessutom en lågpunkt och riskerar att drabbas av översvämning vid höga flöden. Av dessa anledningen är det inte aktuellt att peka ut området för bostäder i Vittinge.

En privatperson skriver att området VB3 verkar ta mycket av skogsområdet som ligger högre upp i terrängen. Stora delar av det gamla området är byggt på berg och det nya planerade området utgör den högsta punkten i området. Det behöver utvärderas vad som händer med avrinning om mycket skog försvinner. Kan husen längre ned påverkas negativt då det tidigare har funnits våtmark inom villaområdet när det bebyggdes på 70-talet. Det bör även utredas om marken är direkt lämplig och möjlig att bebygga eftersom det är berg med tunna jordlager. Det finns idag en smal väg in i området som leder upp mot befintligt vattentorn. Hur planeras det för den byggtrafik som kommer att krävas för en utveckling av området, dvs vart är byggtrafik tänkt att passera, och hur ska boende skonas från kontinuerlig byggtrafik in i området under flera år. Har det genomförts några naturvärdesinventeringar? Det finns idag gott om fågelbestånd, mycket hackspettar och andra arter, och skägglav är vanlig som visar på bestånd av äldre skog, fri från luftföroreningar.

Det gamla bostadsområdet hotas genom planen att omringas av nya byggnader, som kommer att ta bort den närhet till skogen och som är en av de mest attraktiva fördelarna med området. Skogen nyttjas dagligen i mycket hög grad av alla som bor i det gamla området, inklusive skolbarn och förskolebarn. Enligt planen kommer den idag möjliga tillgången till grönområdet helt inneslutas av nyare bebyggelse och därmed försvåra för oss i det gamla området att få tillgång till det naturnära området.

Skogsområdet runt vattentornet som ligger i direkt anslutning till flera tomter med äldre suterränghus är ett väldigt bergigt/stenigt område. För att kunna bygga där är det troligt med omfattande sprängningar och stora mängder med utfyllnad, vilket leder till mycket byggtrafik, samt en utdragen byggtid/period. Allt detta kan utsätta de äldre husen för sättningar på grund av skiftningar i marken. Ingen vet hur det ser ut under de grunderna idag. Riskerna är överhängande för att stora skador kan drabba befintlig bebyggelse med de planer som finns för nya områden på mark som kräver omfattanden markarbeten för att kunna bebyggas. Det finns även en negativ erfarenhet från när det nya området vid den nya skolan började bebyggas. Genom den planering och åtkomst som planer i vårt område medger är det risk för en väldigt lång utdragen bebyggelse. Det betyder att vi i det gamla området kan utsättas för byggtrafik under väldigt lång tid som också beror på intresset för att bygga inom området. Att inte ha en plan för hur enskilda ska undgå att drabbas av nyetableringar utgör en oro för de som riskerar att få en byggväg in i och genom det gamla området.

Trafiksituationen kan komma att påverkas mycket negativt då det inte klargörs i planen om vilka tillfartsvägar som ska nyttjas till de nya områdena. Det är idag en mkt liten väg som leder in mot östra delar av det gamla området. Det finns en smal enkelriktad väg in till de östra delarna idag. Att genom planen använda dessa etablerade vägar in till nya områden kommer innebära väldigt mycket trafik på ett fåtal enskilda vägar som gör dessa delar till en stor belastning för dem som idag bor utmed dessa vägar.

Kommunens svar: I planförslaget uttrycks en vilja att tillskapa ett tågstopp i orten för att fullt ut ta tillvara ortens potential med närhet till Uppsala samt som en fullt integrerad av kommunens södra bebyggelsestråk. Med tågstopp behöver kommunen också kunna vägleda planeringen av nya bostäder. I Vittinge finns det möjlighet att bygga ut orten i skogsmark och därmed går det att undvika byggnation på jordbruksmark.

Kommunen delar synpunkten att område VB3 behöver ta bättre hänsyn till skogsområdet och har justerats så att området har en mer nordvästlig utbredning för att bevara mer av skogsområdet närmast bebyggelsen längs Västbergavägen.

Kommunen noterar synpunkterna gällande markens lämplighet för byggnation samt avrinningsaspekten. Detta är frågor som behöver undersökas och hanteras inom ramen för efterföljande detaljplanering liksom frågan om naturvärden.

Hur byggtrafiken till området ska lösas avgörs inte i översiktsplanen.

Hur de permanenta anslutningsvägarna till området ska dras behöver undersökas närmare i detaljplaneskedet.

Natur, grönstruktur, mötesplatser och lekplatser

En privatperson anser det önskvärt att bevara fin skog och berg vid vattentornet.

Kommunens svar: Kommunen delar synpunkten att område VB3 behöver ta bättre hänsyn till skogsområdet och har justerats så att området har en mer nordvästlig utbredning för att bevara mer av skogsområdet närmast bebyggelsen längs Västbergavägen.

En privatperson anser att det behövs samlingspunkter för möten och aktiviteter mellan folk i orten, bland annat för seniorer.

Kommunens svar: Behovet av samlingslokaler i kommunen nämns översiktligt i planförslaget men någon lokalisering av nya samlingslokaler görs inte inom ramen för översiktsplanen.

En privatperson skriver att som fastighetsägare undrar man vad det innebär att en del av den mark vi äger ska anges som "grönområde" i planförslaget? Vi vill också understryka vikten av att behålla de upparbetade stigarna i skogen även om det anläggs bostäder i det som idag är skog. Det är väl använda stigar för rekreation och har funnits där historiskt. Jag tror stigen som går från Näsbovägen och sedan bakom Västbergavägen kallas "kyrkstigen" historiskt.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats genom att det utpekade grönområdet har fått ändrad utbredning ner för att bättre tydliggöra kopplingen till det system av stigar som löper genom området. Som en konsekvens av det har även det utpekade planområdet VB3 justerats till ett mer västligt läge

I planförslaget pekas grönområden ut i alla kommunens sex tätorter (Heby, Morgongåva, Vittinge, Tärnsjö, Östervåla och Harbo). Syftet med utpekandet är främst att signalera områdenas särskilda betydelse för ortens invånare och att områdena därmed inte pekas ut som områden dit kommunen vill styra ny planläggning av mer omfattande bebyggelse.

Översiktsplanen är en politiskt beslutad viljeriktning men är inte juridiskt bindande. Utpekandet av grönområdet kommer inte inskränka enskilda fastighetsägare genom att försvåra för pågående markanvändning eller möjligheten för kommande generationsskiftet för skogs- och jordbruksmark.

Kollektivtrafik

Trafikverket skriver att Heby kommun framför önskan om ett framtida tågstopp i Vittinge. Trafikverket har i dagsläget inga planer på detta och vill informera om att en rad kriterier behöver vara uppfyllda för att nya tågstopp ska kunna bli verklighet. Nyttan av fler stopp behöver nog vägas mot kostnader, bland annat i form av längre restid och minskad spårkapacitet. Prioritering behöver även ske av åtgärder i infrastruktur och anläggning som krävs för att möjliggöra nya tågstopp

Kommunens svar: *I planförslaget uttrycks en vilja att tillskapa ett tågstopp i orten för att fullt ut ta tillvara ortens potential med närhet till Uppsala samt som en fullt integrerad av kommunens södra bebyggelsestråk. I planförslaget finns vägledning för lokalisering av nya bostäder.*

Kommunen är medveten om att det finns kriterier som behöver vara uppfyllda innan ett tågstopp kan bli verklighet. Med det sagt så vill kommunen betona betydelsen av samarbete med Trafikverket och andra berörda aktörer för att förverkliga kapacitetshöjande åtgärder på Dalabanan och ett tågstopp i Vittinge så snabbt som möjligt.

Bygg- och miljönämnden ser positivt på visionen att tillskapa ett tågstopp i Vittinge. Ambitionerna för ett nytt stationsområde bör inkludera en gestaltningsidé om entrén till orten.

Kommunens svar: *Kommunen har inte för avsikt att presentera en gestaltningsidé för stationsområdet i planförslaget. Det exakta läget för en ny station inte heller fastställt.*

Socialdemokraterna vill se tågstopp i Vittinge

Kommunens svar: *Kommunen delar partiets synpunkt*

KPR vill se tågstopp i Vittinge.

Kommunens svar: *Kommunen delar rådets synpunkt*

Mälardalstrafik skriver att gällande Vittinge anser Mälardalstrafik att det är positivt att Heby kommun önskar trafikförsörja orten med tågtrafik. Tågstopp i Vittinge är något som i så fall behöver analyseras utifrån tidtabell, restider och robusthet för att utvärdera nyttan och säkerställa att det inte finns några baksidor med förslaget.

Kommunens svar: *Kommunen är medveten om att ett tågstopp behöver utredas. Kommunen vill här betona betydelsen av samarbete med berörda aktörer för att förverkliga kapacitetshöjande åtgärder på Dalabanan och ett tågstopp i Vittinge så snabbt som möjligt.*

Naturskyddsföreningen anser att ställningstagandena är bra och att tågstopp betonas är viktigt.

Kommunens svar: *Noterat*

En privatperson skriver att det är önskvärt med ett tågstopp i Vittinge.

Kommunens svar: *Noterat*

En privatperson skriver att ett mål är att boende i Vittinge får ett tågstopp och att det också ska locka till inflyttning.

Kommunens svar: Kommunen bedömer att ett tågstopp i Vittinge skulle öka ortens attraktionskraft och locka fler inflyttare.

En privatperson anser att busshållplatsen vid Ingesbo kan flyttas till korningen väg 72 – Gamla landsvägen samt få ett cykelställ. Hållplatslägena för Brunnsätra vägskäl behöver även de flyttas.

Kommunens svar: Kommunen noterar synpunkten, men konstaterar samtidigt att frågan om enskilda busshållplatsers placering inte hanteras inom ramen för denna översiktsplan.

Gator- och gång och cykelstråk

Socialdemokraterna vill se en säker gång och cykelväg mellan Vittinge och Vittingeparken/Idrottsplatsen

Kommunens svar: Kommunen delar synpunkten. Planförslaget föreslår att det tillskapas ett gång- och cykelstråk till Idrottsplatsen.

En privatperson vill se en gång- och cykelväg till idrottsplatsen, förslagsvis genom att nyttja befintlig lokalväg söder om väg 72 samt tillskapa någon form av säker och upplyst passage av 72:an.

Kommunens svar: Planförslaget föreslår att det tillskapas ett gång- och cykelstråk till Idrottsplatsen. Planförslaget hanterar dock inte frågan om den exakta dragningen.

En privatperson uttrycker oro för att trafiksituationen kan komma att påverkas mycket negativt då det inte klargörs i planen om vilka tillfartsvägar som ska nyttjas till de föreslagna planområdena för bostäder. Det är idag en mycket liten väg som leder in mot östra delar av det gamla området. Det finns en smal enkelriktad väg in till de östra delarna idag. Att genom planen använda dessa etablerade vägar in till nya områden kommer innebära väldigt mycket trafik på ett fåtal enskilda vägar som gör dessa delar till en stor belastning för dem som idag bor utmed dessa vägar.

Kommunens svar: Hur de permanenta anslutningsvägarna till området ska dras behöver undersökas närmare i detaljplaneskedet.

En privatperson ser mycket positivt på utvecklingen av Vittinge med bättre cykelvägar, framför allt till Vittinge IP

Vi vill också ha tillbaka belysningen längs våra byvägar. Det borde vara grundläggande för utveckling av ett bysamhälle där barnfamiljer kan bo och leva och barnen ska kunna gå och cykla till skolan och träningen.

Kommunens svar: Kommunen noterar synpunkten gällande cykelbarhet, och då framför allt till Idrottsplatsen.

Frågan om belysning hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Eldistribution och ledningsdragningar

Vattenfall Eldistribution AB önskar att säkerhetsavstånd samt markreservat för befintliga luftledningarna och markkablar tas hänsyn till i kommande planarbete för VB1 och VB3.

Kommunens svar: Kommunen bedömer att område VB3 inte berörs av företagets ledningar. Information har lagts till beskrivningen av område VB1 om att det finns luftburna och markförlagda kablar.

En privatperson skriver luftledning belägen mellan Västbergavägen och Näsbovägen kan grävas ner i händelse av att kommunen vill bebygga området.

Kommunens svar: Planförslaget uttrycker inga planer på att bebygga området.

Framtida utveckling

Socialdemokraterna vill att kommunen ska möjliggöra ett centrum kan utvecklas i Vittinge.

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med en skrivning om att området runt kiosken skulle kunna utvecklas till ett centrum för orten. Här finns även en detaljplanerad mark för butik norr om väg 72.

Tätortsutveckling Tärnsjö

Föreslagna utbyggnadsområden

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att föreslaget utbyggnadsområde i Tärnsjö (TB2) medför ett mindre ingrepp i riksintresset för friluftsliv. Enligt översiktsplanen kommer den föreslagna utvecklingen inte påverka möjligheten att skydda riksintressets kärnvärden mot negativa konsekvenser. Eventuell påverkan på riksintresset ska dock undersökas i tidigt skede i efterföljande detaljplaneprocess. För att länsstyrelsen ska kunna bedöma om utvecklingsområdet är förenligt med riksintresseanspråken behöver kommunen beskriva vilka värden som riksintresset avser att värna samt göra en motiverad bedömning om föreslagen exploatering kan komma att innebära skada på de värden som riksintresset avser att skydda. Även om kommunen bedömer att ingen skada sker behöver detta motiveras. Kommunen kan även behöva precisera sina tankar över den avsedda bebyggelseutvecklingen inom utvecklingsområdena och komplettera översiktsplanen med tydliga och konkreta riktlinjer som syftar till att värna riksintressets värden. Länsstyrelsen kan utifrån nuvarande underlag inte bedöma om riksintresset för friluftsliv är tillgodosett.

Utvecklingsområden i Tärnsjö (TB1) ligger i direkt anslutning till områden av riksintresse för naturvård. Enligt översiktsplanen kommer den föreslagna utvecklingen inte påverka möjligheten att skydda riksintressenas kärnvärden mot negativa konsekvenser. Eventuell påverkan på riksintressena ska dock undersökas i tidigt skede i efterföljande detaljplaneprocess. För att länsstyrelsen ska kunna bedöma om de två utvecklingsområdena är förenliga med riksintresseanspråken behöver kommunen beskriva vilka värden som riksintresset avser att värna samt göra en motiverad bedömning om föreslagen exploatering kan komma att innebära skada på de värden som riksintresset avser att skydda. Även om kommunen bedömer att ingen skada sker behöver detta motiveras. Kommunen kan även behöva precisera sina tankar över den avsedda bebyggelseutvecklingen inom utvecklingsområdena och komplettera översiktsplanen med tydliga och konkreta riktlinjer som syftar till att värna riksintressets värden. Länsstyrelsen kan utifrån nuvarande underlag inte bedöma om riksintresset för naturvård är tillgodosett.

För samtliga utvecklingsområden i Tärnsjö gäller att fornlämningsituationen är oklar och att arkeologiska utredningar kan bli nödvändiga. För TB2 gäller att närheten till kyrkan särskilt bör studeras och hänsyn tas till det kulturhistoriska sammanhanget.

Kommunens svar: Kommunen har utvecklat informationen i beskrivningarna för områdena TB1 och TB2 med syftet att beskriva och bedöma påverkan på riksintressen.

Miljöpartiet skriver att TB2 och TB3 ligger båda på åsen, har höga naturvärden och ligger inom vattenskyddsområde. Därför går exploatering av dessa områden mot flera andra av

planförslagets ställningstagande. Alltså bör TB1 prioriteras. Helst bör TB2 och TB3 undvikas. En bättre lösning för Tärnsjö är att förtäta inom planlagd mark.

Kommunens svar: *Område TB2 ligger utanför både befintligt och föreslaget vattenskyddsområde. Område TB3 har flyttats och det skogsområde som idag utgör TB3 pekas istället ut som grönområde.*

Både område TB2 och TB3 motiveras av dess centrala lägen med närhet till viktiga målpunkter i orten. Kommunen gör fortsatt bedömningen att områden är lämpliga att peka ut för ny bostadsbebyggelse.

LRF skriver att TB2 utgör högproduktiv jordbruksmark som bör prioriteras för livsmedelsproduktion och där finns det alternativ placering på skogsmark.

Kommunen gör fortsatt bedömningen att områden är lämpliga att peka ut för ny bostadsbebyggelse. Både område TB2 motiveras av dess centrala lägen med närhet till viktiga målpunkter i orten.

Naturskyddsföreningen anser att områdena TB2 och TB3 i Tärnsjö inte bör röras då de ligger på åsen och är, som det också påpekas, inom vattenskyddsområde. Grundvattnet här har enligt figur 30 otillfredsställande status och det blir knappast bättre av ännu mer exploatering.

Kommunens svar: *Område TB2 ligger utanför både befintligt och föreslaget vattenskyddsområde och ligger även utanför den redovisade utbredningen av grundvattenmagasinet längs Dalkarlsåsen.*

Område TB3 har flyttats österut och det skogsområde som i samrådsförslaget utgör TB3 pekas istället ut som grönområde.

Kommunen anser att det inte är rimligt att undanta Dalkarlsåsen från bebyggelse i och med att bland annat Tärnsjö är beläget på åsen. Denna inställning delas även av Länsstyrelsen i sitt yttrande.

Kommunen har inte för avsikt att i den kommunövergripande översiktsplanen närmare specificera detaljutformning av exempelvis gaturum och byggnader än vad som görs i planförslaget. Kommunen vill här även lyfta fram ställningstagandena under rubriken Kulturmiljövärden.

Friluftsrådet Östervåla skriver att de saknar information gällande område TB3 om att det finns välanvända stigar i området och en beskrivning av vilka konsekvenser förslaget får. Föreningen anser att det här är ett viktigt bostadsnära naturområde, inte minst för barnen i närområdet som har möjlighet att vara ute och leka i skogen. Föreningen föreslår att man byter plats på TB3 och naturområdet så att naturen bevaras som en grön kil längs åsen och ny bebyggelse placeras i den östra delen av området.

Kommunens svar: *Område TB3 har flyttats österut och det skogsområde som i samrådsförslaget utgör TB3 pekas istället ut som grönområde.*

En privatperson tycker inte att kommunen ska planera för bostäder vid område TB2. Personen bor nära TB2 och påstår att det bor hägrar där.

Kommunens svar: *Kommunen noterar synpunkten med tillägget att naturvärdena kan behöva undersökas vid detaljplanering av området.*

Natur, grönstruktur, mötesplatser och lekparker

Naturskyddsföreningen saknar en motivering till varför områdena i västra delen av orten är utpekade som natur. Vad är syftet med dessa områden och hur vill kommunen att de ska utvecklas? Föreningen vet att det finns rekreationsvärden i området och ser positivt på att

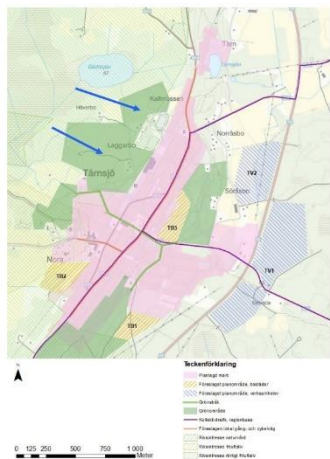
kommunen pekar ut stora naturområden, men saknar motivering för att bättre förstå avgränsningen av områdena.

Kommunens svar: Kommunen har i planförslaget velat säkerställa att särskilt viktiga rekreationsområden inte byggs bort, både för dagens och framtidens invånare i tätorterna. Att peka ut särskilt viktiga grönområden är också en del i argumentationen till de föreslagna lokaliseringarna av nya planområden för bostäder och verksamheter.

Efter samrådet har samtliga utpekade grönområden setts över och ändringar gällande grönområden har gjorts i planförslaget för att bättre lyfta fram de viktigaste grönområdena samt för att säkerställa att inga befintliga bostäder finns inom grönområdena.

Svenska kyrkan skriver att planförslaget berör kyrkans marker vid Tärnsjö (HEBY NORA PRÄSTGÅRD 2:1. Grönområde) se kartbilder nedan.

Kyrkan påtar sig det ser ut som att kommunen utformat planförslaget efter kyrkans fastighetsinnehav. Skall bebyggelse verkligen ske enligt planförslaget så är det inte så länge som kyrkan är markägare, i alla fall inte i Tärnsjö. Vi föreslår att kommunen byter till sig kyrkans marker vid Tärnsjö.

Kommunens svar: Efter samrådet har samtliga utpekade grönområden setts över och ändringar gällande grönområden har gjorts i planförslaget för att bättre lyfta fram de viktigaste grönområdena samt för att säkerställa att inga befintliga bostäder finns inom grönområdena. Bland annat har det västra grönområdet i Tärnsjö lyfts bort.

Frågan om markbyte hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Kollektivtrafik

En privatperson anser att expressbuss 772 ska starta från och till Tärnsjö.

Kommunens svar: I planförslaget nämns genomgående kollektivtrafikens roll för att möjliggöra en hållbar tillväxt. I planförslaget finns även skrivningen att det är av stor betydelse att kollektivtrafiken Tärnsjö-Östervåla-Habo-Uppsala är robust och bidrar till att utveckla kommunens norra stråk. Vidare nämns att en förlängning av expressbusstrafiken som idag finns mellan Östervåla och Uppsala så att den även omfattar Tärnsjö är önskvärt.

Frågor om exakta linjedragningar behandlas inte inom ramen för översiktsplanen.

En privatperson tycker att bussarna mellan Heby och Tärnsjö ska gå oftare.

Kommunens svar: I planförslaget nämns genomgående kollektivtrafikens roll för att möjliggöra en hållbar tillväxt. I planförslaget finns även skrivningen att kollektivtrafiken mellan Tärnsjö och Heby behöver stärkas

Gator och gång- och cykelstråk

Socialdemokraterna anser att det ska finnas en säker gång- och cykelväg igenom samhället och till skolan.

Kommunens svar: Ett föreslaget gång- och cykelstråk finns redovisat längs sträckan i planförslaget.

Centerpartiet har en synpunkt gällande sida 98 i planförslaget: Sist i sjätte stycket bör det tilläggas "En gång- och cykelled bör anläggas mellan Tärnsjö och Östa".

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats enligt partiets förslag.

Miljöpartiet anser att det ska anläggas en sommarcykelväg från Tärnsjö ut till Östa vilket skulle vara ett utomordentligt sätt att öka tätortens attraktionskraft och skapa mervärden för de boende.

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med en skrivelse om att gång- och cykelstråk bör anläggas mellan Tärnsjö och Östa.

En privatperson undrar om inte den nya fjärrvärmeanläggningen som planeras i orten är belägen i ett område som är utpekad som grönområde i planförslaget.

Kommunens svar: Efter samrådet har samtliga utpekade grönområden setts över och ändringar gällande grönområden har gjorts i planförslaget för att bättre lyfta fram de viktigaste grönområdena samt för att säkerställa att inga befintliga bostäder finns inom grönområdena. Bland annat har det västra grönområdet i Tärnsjö lyfts bort.

Parkeringar för yrkestrafiken

En privatperson skriver att det bör utredas närmare vilka möjligheter som kan finnas att utveckla infrastruktur av intresse för den tunga trafiken som passerar på väg 56, *den räta linjen*. Tidigare mätningar gav vid handen att ca 12000 fordon passerade varje dygn – 30% tung yrkestrafik. Det förefaller vidare att Tärnsjö är väl beläget för att svara mot de krav på vila som ställs på den norr och sydgående yrkestrafiken. Varje natt fylls både trafikverkets rastplats liksom parkeringsutrymmena vid tankstället och den nattöppna serveringen med yrkesfordon. Trafikverket har i olika omgångar låtit meddela att det är av stor vikt att tillskapa säkra och skyddade parkeringsställen för yrkestrafiken. Med hänsyn till den stora trafikvolym som redan passerar Tärnsjö torde det kunna vara ett gott tillfälle att skapa en anläggning till förmån för yrkestrafiken, i enlighet med Trafikverkets uttalade behov.

Kommunens svar: Kommunen delar uppfattningen att det är viktigt med säkra och skyddade parkeringsplatser för yrkestrafiken. Kommunen anser dock att lokalisering av parkeringsplatser inte är en fråga att lösa i den kommunövergripande översiktsplanen.

Ortens karaktär

Utbildningsnämnden skriver att de har gått igenom planförslaget och har egentligen inga direkta invändningar eller synpunkter utifrån nämndens ansvarsområde. Däremot finns det ett fel på sida 97. Det står att Tärnsjö har en fristående pedagogisk omsorg, men den har stängts så nu finns det ingen alls.

Kommunens svar: Uppgiften har rättats till i planförslaget enligt nämndens synpunkt.

Framtida utveckling

Bygg- och miljönämnden skriver att gemensamma ställningstaganden för Heby, Morgongåva och Tärnsjö är att centrumstråket bör utvecklas för att göra det mer attraktivt och estetiskt tilltalande. Ställningstaganden av detta slag är högst generella och bör utvecklas för nämnda tätorter. För Tärnsjö kan det till exempel innebära återställande av fasader på de äldre verksamhets- och bostadshusen. Vid en utveckling av detta avsnitt, gällande exempelvis orternas specifika karaktär och arkitektoniska värden, kan kulturmiljöprogrammet ligga till grund.

Kommunens svar: Planförslaget har utvecklats med skrivningar med exempel på möjliga åtgärder. Kommunen har dock inte för avsikt att i den kommunövergripande översiktsplanen närmare specificera detaljutformning av exempelvis gaturum och byggnader. Kommunen vill här även lyfta fram ställningstagandena under rubriken Kulturmiljövärden.

Kulturmiljö

Naturskyddsföreningen skriver att vid förtätning måste hänsyn tas till tidigare bebyggelse och anpassas så kulturmiljön inte förstörs. I övrigt är ställningstagandena för orten bra.

Kommunens svar: Kommunen har inte för avsikt att i den kommunövergripande översiktsplanen närmare specificera detaljutformning av exempelvis gaturum och byggnader än vad som görs i planförslaget. Kommunen vill här även lyfta fram ställningstagandena under rubriken Kulturmiljövärden.

Eldistribution/ledningsdragningar

Vattenfall Eldistribution AB önskar att säkerhetsavstånd samt markreservat för befintliga luftledningarna och markkablar tas hänsyn till i kommande planarbete för TV1, TV2 och TB3.

Kommunens svar: Område TV2 har utgått ur förslaget och område TB3 är flyttat med ny östligare lokalisering.

Beskrivningen av område TV1 i planförslaget har uppdaterats med information om man vid detaljplanering och utveckling av området behöver ta hänsyn till markförlagd kraftledning.

Tätortsutveckling Östervåla

Verksamhetsutveckling

Socialdemokraterna skriver att de vill utöka industrimark mot Månkarbo.

Kommunens svar: Kommunen bedömer att föreslaget planområde för verksamheter ÖV1 är lämpligt att planlägga för verksamheter.

Sverigedemokraterna skriver att kommunen ska identifiera och reservera strategiska områden för verksamhetsmark, särskilt i områden med goda vägförbindelser och närhet till E4:an. God infrastruktur lockar företag eftersom de enkelt kan nå kunder, leverantörer och arbetskraft.

Kommunens svar: Kommunen bedömer att föreslagna verksamhetsområden i Östervåla går i linje med partiets synpunkter. Särskilt område ÖV1 har god lokalisering längs vägen mot Månkarbo och väg E4.

Föreslagna utbyggnads- och omvandlingsområden

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att inom det föreslagna utvecklingsområdet för bostäder, ÖB3, finns i den västra delen av området en sumpskog som enligt den nationella våtmarksinventeringen har högt naturvärde. Länsstyrelsen ifrågasätter om utvecklingsområdet är lämpligt för bostäder med hänsyn till våtmarken och de höga naturvärdena. Länsstyrelsen anser att översiktsplanens föreslagna utformning ska motiveras genom att kommunen beskriver sina avvägningar och klargör varför intresset av att utveckla området med bostäder ges företräde framför intresset av att bevara naturvärdena. För samtliga planområden i Östervåla gäller att fornlämningsituationen är oklar och att inledande arkeologiska utredningar kan bli nödvändiga

Kommunens svar: Kommunen delar länsstyrelsen synpunkter och område ÖB3 och ÖB2 har reviderats med syfte att ta hänsyn till våtmarken.

Information om att fornlämningsituationen är oklar har införts i de beskrivningar som tillhör varje föreslaget planområde för bostäder och verksamheter.

Vattenfall Eldistribution AB skriver att de planerar en reinvestering av ledningen Starfors-Östervåla. Med den kommande detaljplanen (ÖV2) kommer Vattenfall Eldistribution bli begränsade därmed önskar Vattenfall Eldistribution att det lämnas mer utrymme för ledningar i anslutning till stationen.

Kommunens svar: Område ÖV2 har minskats samt att beskrivningen av området i planförslaget har kompletterats med information om att tillräckligt utrymme för ledningar omkring kraftstationen säkerställs.

LRF skriver att gällande område ÖV2 att verksamhetsmark planeras på en av de bördigaste åkermarkerna. Förbundets förslag är att lägga området på samma ställe men norr om vägen mot Månkarbo där det finns obrukad, ohävdad och igenväxande betesmark, skogsmark och några mindre åkrar.

Även avseende område ÖV1 planeras verksamhetsmark på en av de bördigaste åkermarkerna. Skulle både ÖV1 och ÖV2 exploateras står markägarna kvar med att den bördigaste marken tas bort och kvar på skiftena är de översvämningskänsliga ytorna med högre risk.

Förslag för att säkra åkermark och att bli av med trånga och farliga transporter genom Östervåla är att man planerar för en nydragning av väg alternativt flytt av väg 272 med förbifart och tunga transporter mellan Svingbolsta och Mårtsbo. ÖV1 förläggs på skogsmark längs med den nya transportleden i en förlängning av ÖB3. Området är i planen markerat som friluftsområde, men används fragmentariskt och nya leder och vandringsstråk kan förläggas mer västerut.

Verksamhetsområden i Östervåla kan även utvecklas på skogsmark nära samhället längs Huddungevägen.

Kommunens svar: Det utpekade områdena ÖV1 och ÖV2 har utefter tätortens förutsättningar bedömts som de mest lämpliga områdena för planläggning av nya verksamheter. På den tätortsnära landsbygden runt tätorten finns dessutom ett relativt stort inslag av befintlig spridd bebyggelse. För alternativa placeringar har andra värden prioriterats, såsom översvämningsytor, rekreativvärden i tätortsnära grönområden, höga naturvärden eller kulturhistoriska värden. Kommunen har också i möjligaste mån sökt lokaliseringar där verksamheter och bostäder är tydligt separerade.

Kommunen bedömer att en ny vägdragning utanför samhället inte är aktuell inom överskådlig framtid.

Skogsmark längs Huddungevägen bedöms inte ha lika goda kommunikationslägen som ÖV1 och ÖV2.

Friluftsförbundet Östervåla anser att område ÖB1 är ett viktigt område för det vardagliga friluftslivet. Delar av området har redan försvunnit med de delar som nu exploateras vid Rosengrens väg. Att bygga bort de sista delarna av skogen skulle ta bort all skog som finns i anslutning till bebyggelsen i den här delen av orten. Även om man avser att bevara en viss grönstruktur även när området byggs ut kommer känslan av att gå i en skog försvinna om man bygger fler bostäder i området. Den bostadsnära naturen är viktig, bygg inte bort den.

Föreningen anser att det grönstråk som är ritat genom område ÖB3 bör breddas. Lapphällsstigen som många använder för att gå till Lapphällarna är viktig att bevara. Vet kommunen vilka värden som finns i området? Säkerställ att värdefulla naturområden bevaras vid utbyggnad av området.

Föreningen önskar att lite mer natur bevaras i den norra delen av område ÖB4 för att säkerställa viktiga stråk.

Kommunens svar: Område ÖB1 har justerats och delar av området pekas istället ut som grönområde.

Område ÖB3 har justerats om och området där det gröna stråket går pekas istället ut som grönområde.

ÖB4 har utgått och området redovisas nu som område för fördröjningsyta.

En privatperson har synpunkter och frågor gällande område ÖB1. Hur ser planen ut kring vägar? Kommer Källgatan, Lillängsgatan med flera att drabbas av genomfartstrafik? Vi med flera grannar i området önskar ett fortsatt lugnt och tryggt område och vill inte bli påverkade av mer genomfartstrafik. Gatorna är smala och det bor mycket barnfamiljer i området.

Kommunens svar: Område ÖB1 har justerats och delar av området pekas istället ut som grönområde för att planförslaget bättre ska ta hänsyn till behovet av tätortsnära rekreation och natur.

Planförslaget anger inte någon gatustruktur, utan frågor om bebyggelsestrukturen inom de föreslagna planområdena görs som en del av detaljplaneringen.

Natur, grönstruktur, mötesplatser och lekplatser

Två privatpersoner motsätter sig att deras fastighet pekas ut som grönområde i planförslaget gällande Östervåla och som lagts ut och tar i anspråk i princip hela deras fastighet.

Den aktuella fastigheten är en jord- och skogsbruksenhet som bedriver produktionsskog med viss andel jordbruksmark. Vi anser därmed att utpekandet av grönområdet inte bara försvårar pågående markanvändning väsentligt utan också försvårar möjligheten till kommande generationsskiftet för skogs- och jordbruksmarken framöver. Vi är den tredje generation som bedriver aktivt skogs- och jordbruksnäring här och skogsskiftet är också en del av ett större sammanhang i och med de två andra skiftena som hör till näringen. Grönområdet innebär att man försvårar för att bedriva produktionsskog på det största skogsskiftet och därmed även försämrar för hela vår totala skogsbruksnäring. Vi anser att man inte har gjort en avvägning mellan våra intressen innan man lagt ut grönområdet på fastigheten. I vår skogsbruksplan så är en stor del av skogen inom fastigheten och inom det föreslagna grönområdet i slutavverkningsålder. Det kommer att ske inom de närmsta tio åren och berör uppemot 35 hektar skog totalt.

Det framgår tydligt i ÖP att man värnar jord- och skogsbruksnäringen. Vi bedömer att det räcker med att kommunen pekar ut den mark som också är kommunalägd mark och ligger i anslutning till Östervåla samhälle emot Ol-Jansområdet som också innefattar stora delar av motionsspåret som grönområde. Grönområdet bör även vara i proportion med samhällets storlek och i jämförelse med andra orter i kommunen har Östervåla en avsevärt större area. Att minska grönområdet med det anspråk som gjorts på fastigheten medför ändå en stor areal grönområden. Grönområde på egen kommunal mark kan även placeras på det samhällsnära utvecklingsområdet för bostäder ÖB1 enligt planförslaget, om arealen för grönområden anses för lågt utan del på vår fastighet. Vår bedömning är att det behöver ske en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, där bedömningen är att vårt enskilda intresse att kunna använda vår fastighet i enlighet med pågående markanvändning inte bör inskränkas. Vi motsätter oss inte att vår fastighet även fortsättningsvis, precis som sker idag, kan användas av allmänheten genom allemansrätten samt genom det motionsspår som är beläget på fastigheten.

Det är oerhört viktigt för oss som enskilda näringsidkare att vi även i framtiden har möjlighet att använda vår fastighet i enlighet med nuvarande markanvändning. Vi vill att kommande generationer ska kunna bedriva denna jord- och skogsbruksenhet effektivt samt kunna utveckla den areella näringen. Därför är det av stor betydelse att grönområdet utgår på vår fastighet men även för att vi ska kunna verka för en levande landsbygd. Även om det inte är aktuellt inom de kommande åren så ser vi att vår fastighet i framtiden kan vara ett stort bidrag till den landsortsutveckling som kan komma att ske i form av ny bebyggelse när Östervåla byggs ut men som ytterligare försvåras av grönområdets utbredning. Men där konsekvensen av utpekandet av vår fastighet till grönområde kraftigt försämrar för möjligheterna att bedriva en ändamålsenlig näringsverksamhet.

Avslutningsvis har vi under flera år försökt få till en dialog med Heby kommun om att säkra motionsspåret för framtiden genom ett förnyande av nyttjanderättsavtalet för motionsspåret. Men har inte fått någon respons och större intresse av att säkra området. Vi vill inte äventyra samhällsinvånarnas närhet till ett framtida motionsspår i nuvarande utformning, men vi vill heller inte att den mark- och vattenanvändning som planförslaget tar upp försvårar användningen av fastigheten. Det finns möjlighet att både säkra motionsspårssdelen och bedriva en ändamålsenlig näringsverksamhet i området.

Kommunens svar: I planförslaget pekas grönområden ut i alla kommunens sex tätorter (Heby, Morgongåva, Vittinge, Tärnsjö, Östervåla och Harbo). Syftet med utpekandet är främst att signalera områdenas särskilda betydelse för ortens invånare och att områdena därmed inte pekas ut som områden dit kommunen vill styra ny planläggning av mer omfattande bebyggelse.

Det grönområde i Östervåla som tas upp i yttrandet pekas ut i planförslaget eftersom ortens elljusspår finns här, förutom att området också har betydelse som strövområde.

Översiktsplanen är en politiskt beslutad viljeriktning men är inte juridiskt bindande. Utpekandet av grönområdet kommer inte inskränka enskilda fastighetsägare genom att försvåra för pågående markanvändning eller möjligheten för kommande generationsskiftet för skogs- och jordbruksmark.

Planförslaget har reviderats genom att det utpekade grönområdet har minskats ner för att bättre tydliggöra kopplingen till elljusspåret.

En privatperson skriver att dagligen leker barn från skola/förskola och även på fritiden i grönområdet bakom sporthallen. Det är även ett populärt promenadstråk, kommer det lämnas kvar något större grönområde? Det är ett av de få som finns nära samhället. Detta skulle påverka skolan och barnen negativt om det inte lämnas grönområde kvar. Förslaget är vändplan med

alternativt gångväg för anslutning till nya området. Men helst ser vi att det lämnas kvar en större del av grönområde.

Kommunens svar: *Område ÖB1 har justerats och delar av området pekas istället ut som grönområde för att planförslaget bättre ska ta hänsyn till behovet av tätortsnära rekreation och natur.*

Kollektivtrafik

Miljöpartiet skriver att busstrafiken i Östervåla inte är anpassad till den nya utbyggnaden av de norra och östra delarna av orten. Därför bör kommunen verka för att få bussarna som trafikerar linjen Östervåla-Uppsala att stanna i Lundaområdet och i området runt Dalvägen.

Kommunens svar: *Planförslaget nämner i övergripande för hela kommunen att ökad turtäthet samt eventuella linjeomläggningar och/eller omnumreringar också kan komma att behövas som en del av förverkligandet av planerade utvecklingsområden inom översiktsplanens tidshorisont.*

Frågor om exakta linjedragningar behandlas inte inom ramen för översiktsplanen.

Gator och gång- och cykelstråk

Socialdemokraterna skriver att trafikmiljön vid torget måste förbättras.

Kommunens svar: *Planförslaget har kompletterats med en skrivning om detta.*

Centerpartiet har en synpunkt avseende skrivning om gång- och cykelstråk sid 103: I första styckets tredje mening bör tilläggas: "... men även Östervåla-Lv 746 till Skogbovägen och ...".

Kommunens svar: *Gång- och cykelstråket bedöms inte användas i tillräcklig utsträckning för att bedömas som samhällsekonomiskt lönsamt att bygga ut.*

Avseende första punkten så bedömde kommunen det inte som aktuellt att gå vidare med att göra cykelväg längst med Åbyvägen till Skogbovägen. Det finns flera anledningar till det men det mest centrala är att vägen är statlig. Detta blir en för kostsam åtgärd att genomföra, då kommunen behöver köpa in mark för att bygga GC-vägen. Det finns även många fastigheter längst med vägen som gör det svårt. Bedöms även inte vara tillräckligt många som skulle använda vägen (inte samhällsekonomiskt gynnsamt). Andra projekt har högre prioritet.

En privatperson skriver att i personen ser mycket bra saker i planförslaget avseende Östervåla. Personen vill lyfta några aspekter gällande parkering. Vi har länge haft problem med parkeringsmöjligheter ihop med event i ishall & sporthall men även andra aktiviteter som fotboll. En ny yta för parkeringar i Lunda området är en sak som jag tycker man måste se över i vår by. Även torget behöver fler p-platser då mycket personer behöver handla ganska ofta. Så här behövs också se över antalet platser om det går att utöka dessa.

Kommunens svar: *I planförslaget under rubriken Utvecklingsstrategi beskrivs övergripande att det inom orterna ska vara lätt att parkera med närhet till offentlig och kommersiell service.*

Exakt lokalisering av parkeringsplatser utvecklas inte inom ramen för denna översiktsplan.

Ortens karaktär

Centerpartiet har en synpunkt avseende sida 101: "Östervåla" i tredje styckets tredje mening bör ordet "ishall" tilläggas.

Kommunens svar: *Planförslaget har kompletterats enligt partiets förslag.*

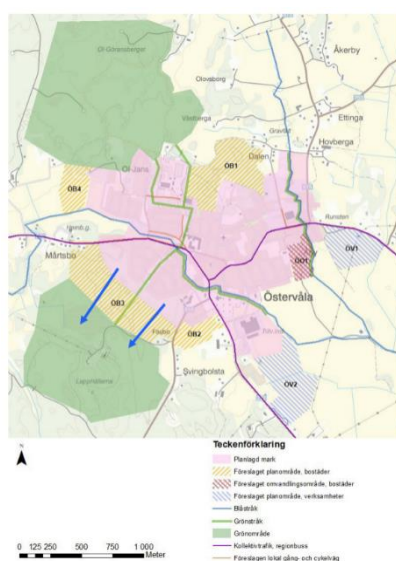
Kommunens markinnehav

Socialdemokraterna anser att kommunen ska köpa in central mark för framtida exploatering

Kommunens svar: Kommunen tolkar yttrandet så att det avser mark inom sedan tidigare detaljplanlagda områden i tätorterna. Frågan om markinnehav har betydelse för möjligheten att genomföra översiktsplanens intentioner, men frågan om markinköp hanteras inte som sådan inom ramen för en översiktsplan.

Svenska kyrkan skriver att planförslaget berör kyrkans marker vid Östervåla (HEBY ÖSTERVÅLA PRÄSTGÅRD 1:42, grönområde och bostadsbebyggelse), se kartbilder nedan.

Kyrkan påtar det ser ut som att kommunen utformat planförslaget efter kyrkans fastighetsinnehav. Skall bebyggelse verkligen ske enligt planförslaget så är det inte så länge kyrkan är markägare, i alla fall inte i Östervåla. Kyrkan föreslår att kommunen byter till sig kyrkans marker vid Östervåla.

Kommunens svar: Frågan om markbyte hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Kulturmiljö

Naturskyddsföreningen anser att vid förtätning måste hänsyn tas till tidigare bebyggelse och anpassas så kulturmiljön inte förstörs. I övrigt är ställningstagandena bra

Kommunens svar: Kommunen har inte för avsikt att i den kommunövergripande översiktsplanen närmare specificera detaljutformning av exempelvis gaturum och byggnader än vad som görs i planförslaget. Kommunen vill här även lyfta fram ställningstagandena under rubriken Kulturmiljövärden.

Tätortsutveckling Harbo

Bostadsutveckling

Harbo sockenråd skriver att Heby kommun är en Landsbygdskommun och anser att kommunen ska värna om att bostadsanpassa orten efter dess speciella förutsättningar.

Kommunens svar: Kommunen delar rådets synpunkt

En privatperson skriver att det i planförslaget inte framgår vad det finns för underlag (analyser, konsekvensbeskrivningar etcetera) som gör att man landar i en rekommendation att uteslutande bygga flerbostadshus i centrala lägen i Harbo och tycker det skulle vara intressant att ta del av dem.

Det senaste årtiondet har befolkningen ökat i Harbo från 714 personer till 830 personer, + 16 %. Det är en stor procentuell ökning och långt större än någon annan tätort i kommunen.

De senaste 10 – 15 åren har det byggts ett antal flerbostadshus och det finns grovt räknat 150 lägenheter i Harbo i dagsläget. Andelen som bor i hyresrätter har blivit ganska stor. Ytterligare efterfrågan från de som redan bor i Harbo, främst unga som vill flytta hemifrån och äldre som vill flytta från sin villa, får troligen anses i det närmaste obefintlig. Dock tror jag att det finns en efterfrågan på några större hyreslägenheter för äldre som vill flytta från villa.

I Harbo har det skett en kraftig inflyttning och man ser nya människor i samhället varje vecka så det verkar vara en ganska stor omsättning på de inflyttade.

Heby kommuns Riktlinjer för bostadsförsörjning 2018 - 2022 med utblick 2030

I riktlinjen anges: "Bostadsbeståndet och fördelningen är balanserat". Påståendet avser Harbo sid 31.

Har Heby kommun kommit fram till en ny ståndpunkt, trots den senaste periodens utbyggnadstakt, eftersom beståndet föreslås ökas kraftigt med avseende på flerbostadshus? Var hittar jag det i så fall?

Konflikt i förslaget till Översiktsplan

Hur förhåller sig förslaget med att reservera framtida bebyggelse centralt i Harbo i form av flerbostadsbebyggelse till ambitionen i Översiktsplanen att "ta fram strategi för att åstadkomma en blandad bostadsbebyggelse som tillgodoser invånarnas behov." sid 173?

Kommunens svar: I översiktsplanens utvecklingsstrategi framgår att det bör finnas en blandning av olika former av boende, med avseende på bostadstyper, storlekar och upplåtelseformer i kommunens tätorter. Med ett brett utbud av bostadsformer skapas förutsättning för att bo i orten under livets olika skeden och för möten mellan människor i olika åldrar och med olika bakgrund. På så sätt kan Heby kommun erbjuda en mångfald av olika miljöer att bo i inom kommunen

Planförslaget avseende Harbos tätortsutveckling har reviderats med beröring på synpunkterna i yttrandet:

- Ett flertal utpekade planområden för bostäder har utgått i förslaget. Anledningen är att flera av områdena innehåller ett flertal osäkerheter vad gäller möjligheten att detaljplanera dem med avseende på bland annat fornlämningar, hänsyn till naturvärden samt det generella behovet att värna jordbruksmark. Kommunen har dessutom velat tydliggöra den relativt stora planreserv som finns i orten vid Hästhagsberget.
- Ställningstagandet om att förtätning i centrala lägen har ändrats så att det framgår att det är i det centrala området kring livsmedelsbutiken som i första hand bör reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus.

Skrivningen om att kommunen bör "ta fram en strategi för att åstadkomma en blandad bostadsbebyggelse som tillgodoser invånarnas behov" är hämtad från avsnittet Planens

konsekvenser. Detta avsnitt är en sammanfattning av den hållbarhetsbedömning med miljökonsekvensbeskrivning som gjorts av översiktsplanen. Hållbarhetsbedömningen bedömer bland annat hur översiktsplanen bidrar till att uppnå den sociala hållbarhetsaspekten God boendemiljö och livskvalité. Enligt hållbarhetsbedömningen är det viktigt för en god boendemiljö är ett varierat utbud av bostadstyper och upplåtelseformer. Detta innebär valfrihet utifrån individens förutsättningar och underlättar mångfald och kvarboende.

Med utgångspunkt från hållbarhetsbedömningens slutsatser föreslås att kommunen ska ta fram en strategi för att åstadkomma en blandad bostadsbebyggelse som tillgodoser invånarnas behov.

En privatperson skriver att centralt mitt i Harbo finns en gammal kvarn med miljöproblem. Personen anser att kommunen bör ta tag i saken och att det skall kunna bli bostäder där, exempelvis små pensionärslägenheter.

Kommunens svar: Kommunen noterar förslaget, konstaterar samtidigt att detta inte är en fråga som hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Föreslagna utbyggnads- och omvandlingsområden

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att det i Harbo finns en mängd fornlämningar, varav många berörs av föreslagna utvecklingsområden. Arkeologiska utredningar, för- och slutundersökningar kan komma att krävas.

Utvecklingsområden i Harbo (HAB2) ligger i direkt anslutning till områden av riksintresse för naturvård. Enligt översiktsplanen kommer den föreslagna utvecklingen inte påverka möjligheten att skydda riksintressenas kärnvärden mot negativa konsekvenser. Eventuell påverkan på riksintressena ska dock undersökas i tidigt skede i efterföljande detaljplaneprocess.

För att länsstyrelsen ska kunna bedöma om de två utvecklingsområdena är förenliga med riksintresseanspråken behöver kommunen beskriva vilka värden som riksintresset avser att värna samt göra en motiverad bedömning om förslagen exploatering kan komma att innebära skada på de värden som riksintresset avser att skydda. Även om kommunen bedömer att ingen skada sker behöver detta motiveras. Kommunen kan även behöva precisera sina tankar över den avsedda bebyggelseutvecklingen inom utvecklingsområdena och komplettera översiktsplanen med tydliga och konkreta riktlinjer som syftar till att värna riksintressets värden. Länsstyrelsen kan utifrån nuvarande underlag inte bedöma om riksintresset för naturvård är tillgodosett.

Kommunens svar: Information om fornlämningar har lagts till i beskrivningen för samtliga föreslagna planområden.

Område HAB2 har minskats ner och området angränsar inte längre direkt mot riksintresset. Vid planläggning av området är det viktigt att områdets förutsättningar jordbruks- och betesdrift bibehålls och att hänsyn tas till det skyddade området.

Bygg- och miljönämnden ser positivt på ställningstagandet att minska Harbos tudelade karaktär. Intentionen är att detta ska ske genom att omvandla det centralt belägna verksamhetsområdet kring Nötmyrvägen till ett tydligt centrum med bostäder och lokaler. Avsnittet bör utvecklas för att tydligare beskriva hur ett sådant centrumstråk kan utformas så att tillkommande bostäder inte riskerar att tränga undan planerad centrumverksamhet. Det finns goda möjligheter att i kommande centrummiljö inkludera naturliga mötesplatser såsom torg, parker, naturnära promenadstråk eller lekplatser som ger värden i form av rekreation och integration.

Utvecklingsplanerna för Harbo beskrivs främst i form av tillkommande områden för bostäder och verksamheter medan barnperspektivet saknas. Område HAB5 med ett läge invid befintlig fotbollsplan, kan med fördel utvecklas för föreningsliv, fritidsgård eller andra aktiviteter som främjar barn och unga. Som ställningstagande anges att skapa ett nytt verksamhetsområde i den södra delen av Harbo. En ny detaljplan för detta område har redan vunnit laga kraft, varpå textavsnittet och kartan behöver uppdateras.

Kommunens svar: Planförslaget har med yttrandet som grund kompletterats med skrivningar om utvecklingen av centrummiljön.

Område HAB5 är ett av de fyra föreslagna planområdena i orten som har utgått ut förslaget. Anledningen till att det utgått är att tydliggöra den relativt stora planreserv som finns i orten vid Hästhagsberget samt att områdena innehåller ett flertal osäkerheter avseende på bland annat fornlämningar och det generella behovet att värna jordbruksmark.

Informationen om område HAV1 har reviderats i och med att en detaljplan för en del av området antogs 2024.

LRF skriver att planerat verksamhetsområde HAV1 pekas ut på bra åkermark. Förbundets huvudförslag är att istället placera HAV1 i det tidigare planlagda och idag obebyggda området norr om HAB7 i anslutning till väg 272.

Området HAB9 har högproduktiv jordbruksmark som bör prioriteras för livsmedelsproduktion. Nybyggnationer av bostäder i Harbo bör fokuseras på övriga bostadsplaneringar.

Kommunens svar: HAV1 bedöms ha ett lämpligt läge. Alternativa platser i Harbo har utretts, men där har andra värden prioriterats, såsom översvämningsytor, rekreativvärden i tätortsnära grönområden och kulturhistoriska värden. En utbyggnad inom detta område bidrar till en sammanhållen bebyggelsestruktur samt möjliggör att det kan tillskapas verksamheter i orten med goda kommunikationslägen.

Område HAB9 är ett av de fyra föreslagna planområdena i orten som har utgått ut förslaget. Anledningen till att det utgått är att tydliggöra den relativt stora planreserv som finns i orten vid Hästhagsberget samt att områdena innehåller ett flertal osäkerheter avseende på bland annat fornlämningar, markbeskaffenhet och det generella behovet att värna jordbruksmark.

Harbo sockenråd lyfter synpunkter kring de föreslagna planområdena HAB5 och HAB9:

- HAB5, Söder om fotbollsplanen "Område för bostäder. Området har ett centralt läge och skulle bidra till att bygga samman tätorten. Området utgör till stora delar jordbruksmark. Det centrala läget i nära anslutning till befintlig bebyggelsestruktur samt utbyggd infrastruktur gör området lämpligt att ta i anspråk för ny bostadsbebyggelse." sid 112 Här finns det två faktorer som motsäger ovanstående citat. Ofta anses en fotbolls-och/eller idrottsplan vara en störande faktor för närboende. Bollar, musik, höga röster, högtalarutrop etcetera som stör omgivningen. Harbo IF är en aktivförening som på många sätt är värdefulla för samhället och övriga. Tex ett event med bland annat en välgörenhetsmatch som resulterade i två ambulanser till Ukraina. Dessa event skulle kunna påverkas på närboendes klagomål. Detta område består till stora delar av jordbruksmark. I ÖP för Harbo består stor del av områdesplanerna av jordbruksmark dock några med delar av skogsmark. Tänkvärt vore att behålla ett område som är så stor del jordbruksmark.

Harbo IF är en verksamhet - Föreningsverksamhet "Genom att styra lokaliseringen av verksamheter till områden tydlig separerade från bostadsbebyggelse kan bullret koncentreras till färre områden vilket underlättar att göra åtgärder mot bullret." Sid 162

- HAB9, öster om Harbo Detta är jordbruksmark vars områdesinriktning på kartan är optimalt för de som äger marken. Att ta denna mark för expansion bör göras i samråd med ägarna för att få den mest optimala sträckning så att kvarvarande mark gå att brukas. Här finns det även ett strandskydd att ta hänsyn till.

Vid val av område som ska bebyggas bör kommunen ta hänsyn till gällande det tänkta markområdets strandskydd, fornlämningar och ägarnas nuvarande användning. Kommunen bör också ta in EU-taxonomi förordning, avseende markanvändning vid bebyggelse, för att "kratta i manegen" för kommande exploatörer.

Vårt stöd för expansion i Harbo:

1) ta del av Alunda i Östhammars kommun som skapat en utbyggnad av orten men ändå behållit jordbruksmark i dess närhet. Väster om Harbo finns mark, (nu inritat som grönområde på figur 20, sid 109) som borde kunna bebyggas och därigenom få en förtätning men ej via jordbruksmark.

2) att flytta ut verksamhet till läge utanför samhället så att störande aktiviteter o buller minimeras, dvs att det ej heller framledes ska finnas bostäder angränsande till verksamhetsområde.

3) att nyttja områden där verksamheter flyttats ifrån (HAO1) till flerbostadshus/vårdboende/utökad service med mer än 2 våningar.

4) att tillåta att dagens villaområden naturligt utökas i deras ytterkant med samma lika bebyggelse. HAB9, HAB8, HAB7, HAB1 samt området mellan HAB7 och HAB4

5) att Högtä, HAB3, bebyggs med blandad bebyggelse.

Kommunens svar: Område HAB5 och HAB9 är två av de fyra föreslagna planområdena i orten som har utgått ut förslaget. Anledningen till att de utgår är att tydliggöra den relativt stora planreserv som finns i orten vid Hästhagsberget samt att områdena innehåller ett flertal osäkerheter avseende på bland annat fornlämningar, markbeskaffenhet och det generella behovet att värna jordbruksmark.

Lokaliseringen av området HAV1 är så att det ligger avskilt från bostäder.

Område HAO1 ska utvecklas för centrumverksamhet med bostäder. Den mer exakta utformningen avgörs när ny detaljplan tas fram för området. Området kan bli aktuellt för tätare och högre bebyggelse i enlighet med ställningstagandet om att centrala delar av orten nära livsmedelsbutiken bör reserveras för flerbostadshus.

Den mer exakta utformningen på bebyggelsen inom HAB3 avgörs vid framtagandet av detaljplanen.

En privatperson har synpunkter på planförslaget avseende att reservera byggande i centrala lägen för flerbostadshus i Harbo.

Centrala lägen anges vara de föreslagna områdena HAO1, HAB3, HAB4 och HAB5.

Skulle Översiktsplanens förslag förverkligas att alla centrala lägen skulle bebyggas med flerbostadshus i de centrala lägena i Harbo skulle det innebära flera hundra nya hyreslägenheter.

Redan volymen i förslaget till ny detaljplan för Högtä (HAB3) förskräcker när det gäller antalet nya hyreslägenheter. Där föreslås 70 – 80 nya lägenheter och då gäller det bara halva det området.

Översiktsplanens förslag att reservera framtida central bebyggelse till flerbostadshus med hundratals nya lägenheter skulle påverka Harbo samhälle starkt negativt och rubba allt vad balans heter.

Begreppet "reserveras" nämns sex gånger i brödtexten men bara två gånger i avsnitten om Ställningstaganden för Tärnsjö och Harbo. Det är oklart för mig vad skillnaden är om texten finns i brödtexten eller i Ställningstagande-rutan. Se tabell nedan

Heby	Östervåla	Tärnsjö	Harbo
<u>Brödtext</u> Förtätning i centrala lägen nära goda kommunikationer bör i första hand reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus.	<u>Brödtext</u> Förtätning i centrala lägen bör i första hand reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus.	<u>Brödtext</u> Förtätning i centrala lägen nära goda kommunikationer och service bör i första hand reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus.	<u>Brödtext</u> Förtätning i centrala lägen nära goda kommunikationer bör i första hand reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus
<u>Ställningstaganden</u> -	<u>Ställningstaganden</u> -	<u>Ställningstaganden</u> Förtätning av bebyggelsen i de centrala delarna i orten bör i första hand reserveras för flerbostadshus.	<u>Ställningstaganden</u> Förtätning av bostadsbebyggelse i centrala lägen med goda kollektivtrafikmöjligheter bör reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus.

Avslutningsvis känns det väldigt bra att förslaget som rör det centrala verksamhetsområdet i Harbo HA01. Att flytta det till södra delarna av samhället och utveckla det för centrumändamål och bostäder. Med blandad bebyggelse så klart men gärna med flera flerbostadshus på den tomten.

Kommunens svar: Kommunen delar synpunkten som framgår i tabellen och har utvecklat text och ställningstaganden för orterna Heby, Tärnsjö, Östervåla och Harbo. För Harbo specifikt har ställningstagandet ändrats så att det tydliggör att det är området kring livsmedelsbutiken som bör reserveras för flerbostadshus vilket också avses inbegripa omvandlingsområdet HA01.

I delen Utvecklingsstrategi framgår att det bör finnas en blandning av olika former av boende, med avseende på bostadstyper, storlekar och upplåtelseformer i kommunens tätorter. Med ett brett utbud av bostadsformer skapas förutsättning för att bo i orten under livets olika skeden och för möten mellan människor i olika åldrar och med olika bakgrund. På så sätt kan Heby kommun erbjuda en mångfald av olika miljöer att bo i inom kommunen.

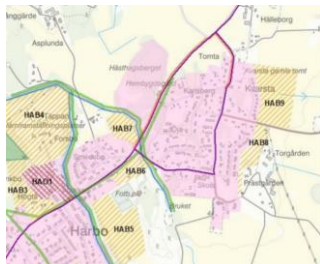
Fem privatpersoner har synpunkter gällande område i översiktsplan kallat HAB9, förslaget planområde bostäder.:

HAB9, Öster om Kvarsta "Område för bostäder. Området kan ses som en utökning av befintlig bebyggelsestruktur i Kvarsta. Området utgör till stora delar brukningsvärd jordbruksmark om cirka 6 hektar. Läget i nära anslutning till befintlig bebyggelsestruktur samt utbyggd infrastruktur gör området lämpligt att ta i anspråk för ny bostadsbebyggelse. Lokaliseringen på jordbruksmark

kan kräva en motivering av samhällsviktiga intressen för att ta marken i anspråk för bostadsbebyggelse. I efterföljande detaljplanering behöver det undersökas om en lokaliseringsstudie behöver genomföras. Se vidare under avsnittet Jordbruksmark.”

Den, i ovan stycke i översiktsplanen beskrivna jordbruksmarken HAB9, är som texten anger bruksningsvärd. Vi har förståelse för att läget gör området lämpligt men har synpunkter på den föreslagna arronderingen.

I kartbilden på översiktsplan sträcker sig ytan över mark som idag ägs och brukas av två olika markägare, fortsättningsvis kallade markägare 1 och markägare 2.

Vi har använt en egen kartbild för att visa den av kommunen föreslagna arronderingen och ytan nedan är ungefärligt inritad.

Åkrarna avgränsas idag från varandra av dike. Diket gynnar den biologiska mångfalden genom att den är en skyddszon för växter och djur. Ytterligare en aspekt är att diket även troligen omfattas av strandskydd. Arealen som blir kvar på dessa två skiften enligt kommunens förslag, blir till ytan så liten i samtliga väderstreck att de ur bruksningshänseende är för små för att rationellt bruka och det drabbar båda markägarna. Vi föreslår att arronderingen i stället följer den naturliga skiftesgränsen enligt nedan karta. Skiftesarealen är i stort densamma som i kommunens förslag, men endast en markägare berörs (markägare 1). Arealen är även i vårt förslag i anslutning till befintlig bebyggelse vilket bör ses som gynnsamt ur ett hållbarhetsperspektiv. Åkermarken som idag kallas "byxbenet" (markägare 2) blir enligt detta förslag bruksningsbar i sin helhet och berörs därmed inte av översiktsplanen. Åkermarken utefter Björklingevägen blir av storlek att den är fortsatt bruksningsbar (tillhör markägare 1). Hänsyn tas med vårt förslag i större utsträckning till jordbrukets behov av större sammanhållna arealer för ett rationellt brukande. Diket kan också det ligga kvar som en skyddszon för flora och fauna

Vår förhoppning är att ni ser vårt yttrande som givande i det fortsatta arbetet med kommunens översiktsplan. Yttrandet är skrivet i samråd mellan representanter för markägare 1 och markägare 2

Kommunens svar: Område HAB9 är ett av de fyra föreslagna planområdena i orten som har utgått ut förslaget. Anledningen till att det utgått är att tydliggöra den relativt stora planreserv som finns i orten vid Hästhagsberget samt att områdena innehåller ett flertal osäkerheter avseende på bland annat fornlämningar, markbeskaffenhet och det generella behovet att värna jordbruksmark.

En privatperson skriver angående HAB9: Den största anledningen till varför vi på Akademigårdsvägen flyttade till adressen var på grund av den fantastiska utsikten över åkrar, ängar och skog, en utsikt som helt kommer att försvinna om förslaget blir verklighet. Jag och mina grannar känner oss "förda bakom ljuset" av både byggherrar och mäklare då inget informerats om förslaget vid vår inflyttning 2021/2022, den eventuella utökning som skulle ske var på motsatt sida av Akademigårdsvägen ingen annan stans.

Kommunens svar: Område HAB9 är ett av de fyra föreslagna planområdena i orten som har utgått ut förslaget. Anledningen till att det utgått är att tydliggöra den relativt stora planreserv som finns i orten vid Hästhagsberget samt att områdena innehåller ett flertal osäkerheter avseende på bland annat fornlämningar, markbeskaffenhet och det generella behovet att värna jordbruksmark.

En privatperson motsätter sig byggnation på området HAB2, då det kommer innebära avverkning av gamla träd som känns viktiga för att hålla en fin miljö kring villaområdena i anslutning. Att behålla lite träd emellan och runt villaområden är jätteviktigt för hur man upplever miljön. Om man vill få folk att flytta ut från städerna så tror jag att den lantliga känslan och närheten till naturen är en viktig del. Det allra viktigaste området att spara i HAB2 området är området mellan Gröndalsvägen och Viby säteri, samt delen på andra sidan Gutterorpsvägen (grusvägen). Där på båda sidor av grusvägen är det gammal och jättefin tallskog, och djur har även kunnat gå där och beta vilket ger en fin lantlig känsla. Tycket det är viktigt att bevara gamla träd. Detta påverkar inte bara folk som bor på Gröndalsvägen, Parkvägen och Viby vägen. Ett populärt promenadstråk går från kyrkan förbi Viby säteri och vidare fram mot Eklunda vägen och centrum, så jag tror det kommer vara fler som blir besvikna om det lilla grönområdet skulle försvinna.

Kommunens svar: Område HAB2 är fortsatt intressant för planläggning av bostäder. Bebyggelsen kompletterar bebyggelsen i befintlig gatustruktur. För att ta bättre hänsyn till riksintresseområdet Viby samt säkerställa ett tillräckligt avstånd till verksamhetsområdet vid drivmedelsstationen har området minskats ner.

Natur, grönstruktur, mötesplatser och lekplatser

En privatperson lyfter önskemålet att tillskapa gång och cykelväg mellan Harbo och Haga samt gång och cykelbana till Laksjön.

Personen föreslår även en ny hockeyrink där den gamla stod vid Harbo skola.

Kommunens svar: Planförslaget har kompletterats med skrivning om att det bör tillskapas gång- och cykelstråk mellan Harbo och Haga samt mellan Harbo och Laksjöbadet.

Frågan om placering av hockeyrinken hanteras inte inom ramen för översiktsplanen.

En privatperson skriver att det för skolan viktiga rekreatiomsområdet har Heby kommun sprängt och skövat för att göra villatomter.

Kommunens svar: Utbyggnaden av området sker enligt antagen detaljplan, antagen 1989.

Harbo sockenråd lyfter badet vid Laksjön, som idag sköts utan driftsupport från kommunen, är ett mycket fint rekreatiomsområde. Nyttjas både sommar som vinter. Drivs idag helt av Laksjöns vänner.

Kommunens svar: Noterat.

Kollektivtrafik

Harbo sockenråd vill värna om kollektivtrafiken.

Pendlarparkering i centrala Harbo saknas. Det är anmärkningsvärt då expressbussen mellan Östervåla och Harbo har sin sista påstigningsplats i centrala Harbo. Den pendlarparkering som nämns i planförslaget är den privata som är söder om 50-skyltarna och där stannar inte expressbussen.

Kommunens svar: För att främja hela resan-perspektivet ser kommunen att pendlarparkering längs väg 272 med fördel kan samlokaliseras med hållplats för expressbusslinje. Exakt lokalisering av parkeringsplatser utvecklas inte inom ramen för denna kommunövergripande översiktsplan.

Gator och gång- och cykelstråk

Centerpartiet har en synpunkt gällande sida 108-109 att gång- och cykelväg mellan Harbo och Lv 863 Laksjöbadet bör läggas till i planförslaget.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats så att det framgår att ett gång- och cykelstråk bör tillskapas mellan Harbo och Laksjöbadet.

Harbo sockenråd lyfter skrivelsen i planförslaget att "Heby kommun och Region Uppsala önskar bygga ut cykelbarheten längs de regionala stråken väg 72 och väg 272. Målet är att tillskapa ett cykelstråk på sträckorna (Sala-) Heby-Morgongåva-Vittinge och vidare österut mot Järlåsa samt ett cykelstråk mellan Östervåla-Harbo. Det är viktigt att det finns en tydlig sammankoppling mellan de regionala stråken och de lokala stråken för att öka cykelbarheten." (Sid 59) För att knyta ihop Harbo med Haga saknas i planförslaget cykelstråket Harbo - Haga. Förutom att skapa säker cykelväg för resande in/ut till Harbo söderifrån så binder cykelvägen även ihop Harbo med pendlarparkeringen samt det tänkta industriområdet söder om Harbo. Gång- och cykelväg saknas mellan Harbo och Laksjön som är en mycket populär badplats. I dagsläge måste besökare som kommer med buss promenera/cykla längs 80-vägen med både väskor och barn. Det är först vid avtagsvägen till badet som det blir 70-väg.

Heby kommun bör påverka Trafikverket att sänka hastigheten från 70km/h till 50km/h redan vid avfarten från väg 272 till Tärnsjö, söder om Harbo. Den vägkorsningen påverkas mycket av trafikflödet in och ut från macken samt att besökare till Laksjöbadet använder denna

busshållplats för av- och påstigning. Här finns även den 2025-01-24 privata pendlarparkeringen som i sin tur också genererar gående på vägen till och från busshållplatserna.

En gångbro över Vretaån behöver tillskapas, i kombination med ett framtida vandringsstråk, som förbinder centrum med Tappaåkern.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats så att det framgår att gång- och cykelstråk bör tillskapas mellan Harbo och Haga samt mellan Harbo och Laksjöbadet.

Frågan om hastighetsregleringar hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Planförslaget beskriver att det finns möjlighet att utveckla promenadstråk i orten där inte minst kvaliteterna längs Vretaån kan lyftas fram och nyttjas bättre i detta syfte. Kommunen har dock inte inom ramen översiktsplanen för avsikt att peka ut ett exakt läge för exempelvis vandringsstigar och gångbroar.

En privatperson lyfter behovet av en gång- och cykelbana mellan Harbo och Haga samt en gång- och cykelbana till Laksjön.

Björklingevägen behöver breddas och gång och cykelbana tillskapas ända till kommungränsen. Gång- och cykelbanan på Sankta Birgittas väg är undermålig i och med att den inte är upphöjd och den måste byggas ända ut 272:an.

Det finns behov av fartdämpande åtgärder genom Harbo inklusive en rondell med farthinder vid Sankta Birgittas väg på 272:an i anslutning till Brattbergsvägen. Gång- och cykelbana längs Brattbergsvägen behöver tillskapas.

Rondell med farthinder vid Eklundavägen, Spånghagsvägen vid 272:an samt rondell med farthinder vid 272:ans anslutning till Kristinelundsvägen.

Trafiken på Kristinelundsvägen är besvärande på morgonen och kvällen. Önskar därför att kommunen gör en avledande väg till skolan.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats så att det framgår att gång- och cykelstråk bör tillskapas mellan Harbo och Haga samt mellan Harbo och Laksjöbadet.

I planförslaget föreslås ett gång- och cykelstråk längs Sankta Birgittas väg bör tillskapas som anslutet mot regionalt gång och cykelstråk mot Östervåla via Brattberg. Planförslaget lyfter att nätet av gång- och cykelstråk ska vara säkert, tryggt, snabbt och bekvämt att nyttja, men i översiktsplanen hanteras inte renoveringsbehov på befintliga gång- och cykelstråk. Frågan om trafiksituationen på Kristinelundsvägen hanteras inte heller inom ramen för översiktsplanen. Kommunen bedömer att Björklingevägen inte har det trafikunderlag som motiverar kostnaderna för att tillkapa ett gång- och cykelstråk utmed sträckan. Kommunen vill här nämna att Kristinelundsvägen, Sankta Birgittas väg och Björklingevägen är statliga vägar med Trafikverket som huvudman och ansvarig väghållare.

Frågor om fartdämpande åtgärder hanteras inte på detaljnivå i en översiktsplan.

En privatperson skriver att det på väg 272 från Uppsala in till Harbo måste tillskapas fartdämpande åtgärder vid infarten till Harbo då det tyvärr inte räcker med en högsta tillåten hastighetsskylt.

På Sankta Birgittas väg åker ofta timmerbilar med släp och det finns en såg i Björklingetrakten. Timmerbilarna med släp kör lastade med timmer både till och från Björklingevägen.

Personen ifrågasätter om det finns en pendlarparkering i Harbo. Personen har synpunkter på den pendlarparkering som finns i södra utfarten från kommunen vad gäller storlek, belysning och markägarskap.

Personen påtalar också att det saknas gång- och cykelbana mellan Harbo och Haga och mellan Harbo och Östervåla.

Det borde vara Heby kommuns ansvar att ordna gång- och cykelbana längs Björklungevägen ända fram till kommungränsen.

Vägnätet ska vara funktionellt sett till transportbehovet, därför är det av högsta vikt att Björklungevägen breddas och att en avfart för tyngre trafik snabbt kommer till stånd. Beaktas bör att den ej upphöjda gångbanan utefter Sankta Birgittasväg slutar vid korsningen Steneborgsvägen, så hela kvarvarande biten av Sankta Birgittasväg till 272:an är utan gångbana. Folket boende häromkring kommer snart att få längre till kollektivtrafiken och att de får gå på väg utan gångbana och med tung trafik för att komma till 272:ans busshållplatser.

Allt ska ske med privata initiativ och näringslivet ska stå som stöttepelare. Vad gör Heby kommun för att få en gång och cykelbana till Laksjöbadet?

Kommunens svar: Frågor om fartdämpande åtgärder hanteras inte på detaljnivå i en översiktsplan.

Planförslaget har reviderats så att det framgår att gång- och cykelstråk bör tillskapas mellan Harbo och Haga samt mellan Harbo och Laksjöbadet.

För att uppnå ett hållbart resande ska kommunen främja ett hela resan-perspektiv. Exakt lokalisering och andra aspekter av pendlarparkeringar utvecklas inte inom ramen för denna kommunövergripande översiktsplan.

I planförslaget föreslås ett gång- och cykelstråk längs Sankta Birgittas väg bör tillskapas som ansluter mot regionalt gång och cykelstråk mot Östervåla via Brattberg. Planförslaget lyfter att nätet av gång- och cykelstråk ska vara säkert, tryggt, snabbt och bekvämt att nyttja, men i översiktsplanen hanteras inte renoveringsbehov på befintliga gång- och cykelstråk. Kommunen bedömer att Björklungevägen inte har det trafikunderlag som motiverar kostnaderna för att tillskapa en breddning, nya vägdragningar eller ett gång- och cykelstråk utmed sträckan. Kommunen vill här nämna att Kristinelundsvägen, Sankta Birgittas väg och Björklungevägen är statliga vägar med Trafikverket som huvudman och ansvarig väghållare.

Genomförandefrågor av infrastruktursatsningar hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Kommunal service

Harbo sockenråd skriver att Heby kommun har tagit fram en vision som sammanfattar målbilden för kommunens utveckling: Heby kommun – en växande landsbygdskommun med närhet, trygghet och livskvalitet.

I planerna på att utöka antalet innevånare i Harbo bör även vård- och omsorgsboende vara med. För att tillskapa fler bostäder, anpassade till äldre. Gärna centralt men inte form flerbostadshus. Vård- omsorgsboende saknas i Harbo "I kommunen finns totalt fyra vård- och omsorgsboenden: i södra stråket i Morgongåva och Heby och i norra stråket i Östervåla och Tärnsjö."

Kommunens svar: Kapaciteten på kommunens vård- och omsorgsboenden behöver löpande ses över och svara mot befolkningsutvecklingen. Med perspektivet 2040 är det kommunens bedömning att det ökade behovet av vård- och omsorgsboenden kan lösas inom befintliga lokaliseringar.

En privatperson vill se att en hockeyrink tillskapas där den gamla stod vid Harbo skola.

Kommunens svar: Synpunkten hanteras inte inom ramen för översiktsplanen.

Målkonflikter

En privatperson lyfter att det finns målkonflikter i förslaget.

Målkonflikter mellan förslaget avseende Harbo och den sociala dimensionen:

Översiktsplanen anger angående måluppfyllelse för den sociala dimensionen;

Aspekt	Översiktsplaneförslaget
Tillit och trygghet	Små positiva konsekvenser
God boendemiljö och livskvalité	Små positiva konsekvenser
Möjligheter till utbildning och försörjning	Måttliga positiva konsekvenser

Figur 36. Tabell: Sammanfattning av den sociala dimensionens måluppfyllelse.

Om, eller när, förslaget förverkligas att Harbo samhälle får flerbostadshus som dominerande bostadstyp kommer naturligtvis inte de sociala aspekterna att kunna uppfyllas. Det kommer nog inte att finnas någon Harbobo som kommer att känna igen sig i samhället och uppleva att livskvaliteten blivit bättre, eller för den delen att tilliten och tryggheten ökat. Analysen vad gäller den sociala dimensionen är för övergripande och behöver göras för Harbo specifikt. Tillsammans med en konsekvensanalys och riskanalys.

Möjlig Målkonflikt mellan förslaget avseende Harbo och den ekonomiska dimensionen

"Huvuddraget i utvecklingsstrategin är att kommunen ska växa hållbart på ett sätt som innebär att alla invånare ges möjlighet till ett gott liv med närhet, trygghet och livskvalitet, att kommunen har ekonomisk tillväxt....." (sid 33)

Analysen av måluppfyllelsen för den ekonomiska dimensionen är inte särskilt djup och det finns heller inga riskanalyser att ta del av. Utfallet av att kommunen vill växa och vilka som flyttar till kommunen kan variera högst betänkligt. Det finns många kommuner, främst landsbygdskommuner, som har bittra erfarenheter av en befolkningstillväxt som inte kan försörja sig själva. Därför borde Heby kommun satsa på att fokusera sin framtida befolkningsökning i det södra stråket där det finns stora möjligheter att de som arbetar i Morgongåva och pendlar idag blir framtida skattebetalare i Heby kommun.

Målkonflikt med Heby kommuns vision

Sammanfattningsvis anser jag att översiktsplanens förslag till att reservera framtida bebyggelse centralt till flerbostadshus strider mot Heby kommuns vision:

”Heby kommun – en växande landsbygdskommun med närhet, trygghet och livskvalitet”

Kommunens svar: Det är kommunens ambition att Harbo ska utvecklas så att en god livskvalité samt trygghet skapas. Kommunen arbetar kontinuerligt med brottsförebyggande åtgärder samt att skapa en trygghet för invånarna, ett exempel är trygghetsvandringar. Översiktsplanen har kompletterats med ett flertal trygghetsskapande faktorer och ställningstaganden som ska användas i den fortsatta planeringen för att säkerställa att detta uppnås. I samband med att detaljplaner uppförs för respektive utvecklingsområde kommer trygghetsskapande åtgärder att beaktas. Exempel på detta är mötesplatser, belysning och överblickbarhet.

En översiktsplan är ett övergripande dokument som en kommun ska ta fram för att visa hur mark- och vattenområden ska användas, utvecklas och bevaras inom hela kommunen. Nivån för en översiktsplan ligger på det strategiska planet, vilket innebär att den inte är detaljerad, och inga detaljerade analyser utförs för enskilda tätorter. Nivån på hållbarhetsbedömningen ska spegla översiktsplanens nivå, varför en mer detaljerad analys gällande den sociala eller den ekonomiska dimensionen inte avses genomföras inom ramen för översiktsplanens process.

En av kommunens stora utmaningar är kommunens bebyggelsestruktur, med sex mindre tätorter. Detta medför att servicen idag är relativt utspridd med ett flertal mindre enheter i stället för ett färre antal större enheter. I kommunens antagna planeringsinriktning anges att det ska finnas goda förutsättningar att bo både i tätorterna och på landsbygden, och det ska vara möjligt att kombinera ett lantligt boende med en god service. Därför satsar kommunen på ett nordligt och ett sydligt stråk som främjar boende på landsbygden genom att öka tillgängligheten till service och kollektivtrafik.

Kommunen delar inte synpunkten att planförslaget går emot kommunens vision, utan anser att planförslaget är utformat för att leva upp till visionen.

Ortens karaktär

En privatperson skriver att för de olika tätorterna i planförslaget finns en beskrivning för vilken service som finns i respektive tätort. För Harbos del anges; ”I orten finns service i form av en förskola och en F-6 skola.” För de andra tätorterna anges t ex sporthall, kyrka och hembygdsgård som service men det gör det inte för Harbo. Det borde rättas så att man håller en konsekvent linje.

Heby	Östervåla	Tärnsjö	Harbo
<u>Brödtext</u> I Heby finns service i form av två kommunala förskolor, en fristående förskola, en anpassad grundskola, en F-6 grundskola, en 7-9 grundskola, bibliotek, Idrottshall (med simhall), idrottsplats, vårdcentral, vård- och omsorgsboende, kyrka och hembygdsgård	<u>Brödtext</u> I Östervåla finns service i form av två kommunala förskolor, en fristående förskola, en F-6 grundskola, en 7-9 grundskola, bibliotek, idrottshall, två idrottsplatser, vårdcentral, vårdboende, kyrka och hembygdsgård.	<u>Brödtext</u> I Tärnsjö finns service i form av en kommunal förskola, en fristående förskola, en pedagogisk omsorg, en F-6 skola, bibliotek, sporthall, idrottsplats samt ett vård- och omsorgsboende.	<u>Brödtext</u> I orten finns service i form av en förskola och en F-6 skola.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats med tillägg gällande den service som finns i orten.

Framtida utveckling

Harbo sockenråd uppmanar till att värna om livskvaliteten i form av rekreation, trygghet och närhet.

Är det en önskvärd utveckling att ändra en liten tätort med huvudsakligen småhusbebyggelse till en liten ort där majoriteten har flyttat till hyresrätt och är inflyttade?

Sockenrådet föreslår att ta bort meningen från Ställningstaganden Harbo tätort, sid 110: "Förtätning av bostadsbebyggelse i centrala lägen med god kollektivtrafik möjligheter bör reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus." Vi anser att det i stället bör stå "Förtätning av bostadsbebyggelse kan ske i centrala lägen med goda kollektivtrafikförbindelser".

Konsekvensen vid reservation för viss bebyggelse kan annars bli, att vid en bygglovsansökan för annan typ av bebyggelse ej får ansökan godkänd, vilket just då hade kanske passat orten bättre.

Skulle all mark som avses bebyggas "reserveras" för flerbostadshus skulle det få stora konsekvenser för det lilla samhället. Det skulle ändra hela den samhälleliga strukturen och det skulle vara svårt att känna igen sig i sitt samhälle. Invånarantalet skulle mer än fördubblas vilket skulle slå hårdare mot ett litet samhälle som Harbo.

Vi anser att det blir en målkonflikt mellan den sociala dimensionen av hållbarhetsperspektivet och medborgarnas behov av Tillit/trygghet och God boendemiljö/livskvalité.

De senaste tio åren har det tillkommit ett hundratal lägenheter, 80–90 hyresrätter och ett femtontal bostadsrätter i Harbo. Om ursprungsförslaget för bara Högtä (i samrådshandlingen benämnd HAB3) skulle genomförts skulle den dominerande bostadstypen, avseende antalet boende, i det framtida Harbo att vara flerfamiljshus med hyresrätt.

Kompletteringen med bostäder/boendetyper måste ta Harbos speciella förutsättning i beaktande.

Förvirrande text: "Förtätning i centrala lägen nära goda kommunikationer bör i första hand reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus." (sid 81, 98, 103 och 108). Denna mening återkommer i texterna för Heby, Östervåla, Tärnsjö och Harbo. I de lila rutorna, "Ställningstaganden", är det dock bara Tärnsjö och Harbo som har den texten kvar. Det blir förvirrande att inte texten och ställningstagande har samma formulering.

Den samlade bedömningen av Översiktsplanens konsekvenser sid 172;

Aspekt	Översiktsplaneförslaget
Tillit och trygghet	Små positiva konsekvenser
God boendemiljö och livskvalité	Små positiva konsekvenser

Samrådshandlingen för Översiktsplanen bygger på Hållbarhet. Dimensionen Social hållbarhet fokuserar på människans behov av tillit och trygghet samt god boendemiljö och livskvalitet.

Heby kommun har valt att göra en hållbarhetsbedömning som analyserar planförslagets konsekvenser utifrån samtliga tre hållbarhetsdimensioner, det vill säga ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser.

Övergripande konsekvenserna av Översiktsplanen må mycket väl vara "smått positivt" men för Harbos del föreligger en tydlig målkonflikt här mellan den sociala dimensionen av hållbarhetsperspektivet och medborgarnas behov av Tillit/trygghet och God boendemiljö/livskvalité

Vidare sägs; " För att översiktsplanen ska säkerställa den positiva måluppfyllelse som förväntas, bör denna kompletteras med bland annat hur många bostäder, samt vilka boendetyper som behövs inom kommunens olika delar för att tydliggöra hur planens mål ska uppnås." Detta borde framgå i formuleringen om att inte reservera marken för en viss form av bostadsbebyggelse

Kommunens svar: Kommunen har tydliggjort ställningstagandet om förtätning av flerbostadshus i Harbo till att gälla i den centrala delen kring livsmedelsbutiken.

Förutom flerbostadshus är tanken att det i orten också ska uppföras småhus, då det finns en efterfrågan av denna upplåtelseform i kommunen. Kommunen avser att ta fram en Handlingsplan för bostadsförsörjningen, vilket är ett lagstadgat krav sedan år 2025 (Lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar). Denna handlingsplan kommer att ligga till grund för vilken typ av upplåtelseform som blir aktuellt inom respektive utvecklingsområde.

Att uppföra flerbostadshus inom en ort bedöms inte motverka kommunens mål om att skapa en god trygghet och livsmiljö. Kommunen arbetar kontinuerligt med brottsförebyggande åtgärder samt att skapa en trygghet för invånarna. Översiktsplanen har kompletterats med ett flertal trygghetsskapande faktorer som ska användas i den fortsatta planeringen, bland annat omnämns att tillskapa mötesplatser, belysning och överblickbarhet. Vid detaljplaneläggning kommer trygghetsskapande åtgärder att vidare beaktas. På översiktsplanenivå bedöms inte någon målkonflikt föreligga mellan den sociala dimensionen av hållbarhetsperspektivet och medborgarnas behov av Tillit/trygghet och God boendemiljö/livskvalité.

Översiktsplanen har kompletterats med att ställningstagandet om att förtätning av bebyggelsen i de centrala delarna i orten nära goda kommunikationer och service bör i första hand reserveras för flerbostadshus gäller för orterna Heby, Tärnsjö, Östervåla samt Harbo. Detta tydliggör kommunens inriktning av vilken upplåtelseform som avses på vilka platser i kommunen.

En privatperson har invändningar mot ställningstagandet "Förtätning av bostadsbebyggelse i centrala lägen med goda kollektivtrafikmöjligheter bör reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus." (sidorna 108 och 110). Personen föreslår att formuleringen tas bort helt.

Kommunens svar: Ställningstagandet om att förtätning i centrala lägen har ändrats avseende Harbo så att det framgår att det är i det centrala området kring livsmedelsbutiken som i första hand bör reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus.

En privatperson skriver att när gamla skolan revs skulle Harbo få en möteslokal och undrar var den kommer bli till?

Kommunens svar: Behovet av samlingslokaler i kommunen behandlas översiktligt i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplanen. Frågan om lokalisering av samlingslokal hanteras inte inom ramen för översiktsplanen.

Kommunens markinnehav

Socialdemokraterna vill att kommunen köper in central mark för framtida exploatering.

Kommunens svar: Kommunen tolkar yttrandet så att det avser mark inom sedan tidigare detaljplanlagda områden i tätorterna. Frågan om markinnehav har betydelse för möjligheten att genomföra översiktsplanens intentioner, men frågan om markinköp hanteras inte som sådan inom ramen för en översiktsplan.

Reservera mark för ny skola

En privatperson skriver att marken som Heby kommun äger längs 272:an ska reserveras för Ny Skola i framtiden.

Kommunens svar: Kommunen delar inte synpunkten.

Samlingslokal

En privatperson skriver Någon samlingslokal har vi fortfarande inte fått, trots löften när kommun rev gamla skolan.

Kommunens svar: Behovet av samlingslokaler i kommunen behandlas översiktligt i förslaget till ny kommunövergripande översiktsplanen. Frågan om exakt lokalisering av samlingslokal hanteras inte inom ramen för denna översiktsplan.

Kulturmiljö

Naturskyddsföreningen skriver att vid förtätning måste hänsyn tas till tidigare bebyggelse och anpassas så kulturmiljön inte förstörs. I övrigt är ställningstagandena bra.

Kommunens svar: Kommunen har inte för avsikt att i den kommunövergripande översiktsplanen närmare specificera detaljutformning av exempelvis gaturum och byggnader. Kommunen vill här även lyfta fram ställningstagandena under rubriken Kulturmiljövärden.

Krishantering

En privatperson undrar hur många som ryms i Harbo skolas skyddsrum och om utrymmet räcker till?

Kommunens svar: Det är staten via MSB som ansvarar för skyddsrum, men kommunen kan verka för att sådana tillkommer. Behovet av skyddsrum bör beaktas vid detaljplanering och samt andra lov- och tillståndprocesser. Ett ställningstagande om det har tillförts planförslaget under rubriken Miljö, hälsa och säkerhet.

Östahalvön

I detta avsnitt sammanställs de yttranden som inkommit avseende utvecklingen av Östahalvön. I slutet av avsnittet finns kommunens samlade svar som avser att bemöta samtliga inkomna yttranden som listas i avsnittet.

Länsstyrelsen i Uppsala län lyfter ett flertal aspekter gällande Östahalvön och koppling till riksintressen och Natura 2000-områden.

Riksintressen och Natura 2000

Östahalvön skriver att Östahalvön omfattas av riksintresse för naturvård Nedre Dalälvsområdet. Av översiktsplanen framgår att kommunen anser att det finns förutsättningar att utveckla Östahalvön avseende besöksnäring och bostadsutveckling. Länsstyrelsen kan konstatera att en mer utförlig beskrivning av kommunens viljeinriktning för utvecklingen inom Östahalvön inte framgår av översiktsplanen, vare sig i text eller kartor. Då utvecklingen inom Östahalvön inte

närmare preciserats kan länsstyrelsen inte ta ställning till om intentionerna är förenliga med riksintresset för naturvård.

Större delen av Östahalvön omfattas även av Natura 2000-området Östa. För Natura 2000-områden ska bedömningen utgå från om en åtgärd eller verksamhet på ett betydande sätt kan påverka miljön i det skyddade området. Enligt 19 § i förordningen om områdesskydd gäller även att för varje föreslaget utvecklingsområde som riskerar att påverka ett Natura 2000-område negativt behöver kommunen bedöma och redovisa hur de säkerställer att ett gott bevarandetilstånd upprätthålls för de livsmiljöer och arter som området är upprättat för att skydda. Då kommunens bedömning i översiktsplanen utgår från påverkan på riksintressets kärnvärden istället för miljön i Natura 2000- området kan länsstyrelsen utifrån nuvarande underlag inte bedöma om riksintresset har tillgodosetts. Länsstyrelsen vill informera om att det pågår en revidering av bevarandeplanen för Natura 2000-området Östa med anledning av den nationella planen för prövning av vattenkraftens miljövillkor (NAP). Revidering pågår även av bevarandeplanerna för Natura 2000-områdena Hedesundafjärden SPA, Pellesberget SCI och Hårsbäcksdalen SCI.

Östahalvön omfattas av riksintresse för rörligt friluftsliv. Kommunen anser att det finns förutsättningar att utveckla Östahalvön avseende besöksnäring och bostadsutveckling utan att en negativ påverkan uppstår på riksintressena. Länsstyrelsen kan konstatera att en mer utförlig beskrivning av kommunens viljeinriktning för utvecklingen inom Östahalvön inte framgår av översiktsplanen, vare sig i text eller kartor. Då utvecklingen inom Östahalvön inte närmare preciserats kan länsstyrelsen inte ta ställning till om undantagsbestämmelserna är tillämpliga eller om intentionerna är förenliga med riksintresset för rörligt friluftsliv.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Av översiktsplanen framgår att lämpliga områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) kommer att utredas som tematiskt tillägg till översiktsplanen i ett senare skede. Tills vidare gäller det tematiska tillägget Landsbygdsutveckling i strandnära lägen för Östahalvön från 2013.

De kriterier som finns för att peka ut LIS-områden framgår av 7 kap. 18 e § MB. Ett utpekade område ska vara lämpligt för utvecklingen av landsbygden. Områden ska vara av sådant slag och ha en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. Vidare ska områden som pekas ut i eller i närheten av tätorter endast ha en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

En aktuell översiktsplan, innefattande länsstyrelsens granskningsyttrande, ska vid prövning ge vägledning om huruvida en åtgärd ligger inom ett LIS-område. Av länsstyrelsens granskningsyttrande till gällande översiktsplan (dnr 892-13) framgår att det inte klarlagts om nya bostadstomter inom utpekade LIS-områden på Östahalvön är möjliga med beaktande av strandskyddets syften, Natura 2000- område, riksintresse för naturvård och friluftsliv samt naturreservat. När kommunen och länsstyrelsen har olika uppfattning i frågan kan inte översiktsplanen anses ge någon tydlig vägledning. Utifrån de underlag som presenteras i föreliggande samrådsförslag har länsstyrelsen ingen anledning att göra en annan bedömning.

Beaktat de värden och skyddsregleringar som finns på platsen kan det ifrågasättas om Östahalvön uppfyller kriterierna för att kunna pekas ut som ett LIS-område i enlighet med 7 kap. 18 e § MB.

Socialdemokraterna önskar utveckla Östaområdet vad det gäller bostäder för bofasta, fritidshus och öka attraktiviteten för friluftsliv och turism med exempelvis cykelstråk och varierat utbud av badplatser och tillfälligt boende/Camping.

Sverigedemokraterna Utveckling av Östa som en hållbar turistdestination Östaområdet, med dess unika naturreservat vid Dalälven, är en outnyttjad resurs som bör lyftas fram mer i översiktsplanen. Genom en tydlig vision och en strategisk utvecklingsplan kan området bli en förebild för hållbar turism och en drivkraft för lokal ekonomisk tillväxt. Vi föreslår följande åtgärder:

1. Skapa en tydlig vision för Östaområdet: Samarbeta med lokala aktörer, näringslivet och boende för att utveckla en gemensam framtidsbild för området.
2. Hållbar naturvård: Bevara och vårda områdets biologiska mångfald och naturskönhet. Detta inkluderar insatser som att:
 - Skapa skyddade zoner för känsliga ekosystem.
 - Uppmuntra hållbara aktiviteter som vandring, cykling och kanotpaddling.
3. Utveckla nya besöksmål och aktiviteter:
 - Bygg ut infrastruktur som gynnar hållbar turism, exempelvis cykelvägar, stigar och naturguider.
 - Skapa upplevelsecentra som lyfter fram områdets historia, kultur och naturvärden.
4. Stärka lokalt entreprenörskap: Uppmuntra småföretagare att utveckla verksamheter kopplade till turism, som boenden, restauranger och aktivitetsarrangemang. Ge stöd i form av utbildning och samverkan.
5. Tillgänglighet och hållbara transporter: Satsa på hållbara transportlösningar till och inom området, exempelvis:
 - Kollektivtrafik till Östa för att underlätta besök utan bil.
 - Laddstationer för elbilar och cyklar
6. Marknadsföring och samarbete: Positionera Östa som ett regionalt ledande exempel på hållbar turism genom effektiv marknadsföring och samarbete med andra turistdestinationer i regionen. Genom dessa insatser kan Östa inte bara bli en populär turistdestination utan också en modell för hållbar utveckling, där ekonomisk tillväxt går hand i hand med miljömässig och social hållbarhet.

Bygg- och miljönämnden skriver att avsnittet kan med fördel utvecklas och beskriva platsernas karaktär och specifika förhållanden avseende till exempel topografi, natur, bebyggelsestruktur och byggnadstradition. Det beskrivs att vid en ökning av antalet permanentboende i Östa behöver hållbara vatten- och avloppslösningar utredas och vid behov säkerställas. Kommunen anser att det finns förutsättningar att utveckla Östahalvön med avseende på besöksnäring och bostadsutveckling. Planen kan med fördel kompletteras med en beskrivning av planerad bebyggelse, dess omfattning och hur den ska harmonisera med naturen.

Friluftsrådet Östervåla skriver att Östa och Färnebofjärden pekas ut som område för friluftsliv i utvecklingsstrategin. Vi instämmer i att det är ett otroligt viktigt område för friluftslivet, inte bara det lokala. Vi tycker dock att det finns flera andra områden som också har stora värden

för friluftslivet, till exempel runt Tämnares och Hårsbäcksdalen. Kommunen föreslår att det ska skapas gång- och cykelstråk till populära natur- och rekreationsområden och gröna stråk för att kunna nå grönområden utanför tätorterna. Det är väldigt positivt men vi önskar ett förtydligande kring vilka områden man tänker att det är.

Hur planerar kommunen att utveckla Östa naturreservat? Kommunen pekar ut att området har stora natur- och rekreationsvärden och är attraktivt för besökare, men vi saknar en beskrivning av hur kommunen vill att området ska utvecklas. I översiktsplanen framgår även att kommunen vill utveckla Östa för besöksnäringen. Vad innebär det? Vilken typ av besöksnäring syftar man på?

Naturskyddsföreningen skriver att nybyggnation av bostäder i Östa är tveksamt. Området ska utvecklas för natur- och friluftsliv vilket motverkas av ny bebyggelse. Dessutom så finns stora risker med bebyggelse i strandnära läge. Klimatförändringarna orsakar större variation i flöden och därmed översvämningsrisker. Vidare bör man inte planlägga områden där det inte finns möjlighet till kollektivtrafik. Möjlighet till kollektivtrafik är en viktig aspekt i alla dessa orter [inkl Östa].

En privatperson skriver gällande Östahalvöns framtid, skötsel och utveckling:

Jag framställer tillsammans med bygrannar att vi vill ha utökad besvärstid med i första hand tre veckor för att kunna utvärdera innebörd och konsekvenser av de förslag som Kommunen ger i Översiktsplanen.

1: Det framgår att det enda centrala dokumentet för planeringen ligger fast i form av den 'Tematiska Fördjupningen' LIS-planeringen. Denna plan är mer än 12 år gammal och kan sägas ha till vissa delar spelat ut sin roll. Under de senaste tre fyra åren har Kommunen vid olika tillfällen gått ut med försök och förslag som kan uppfattas som avvikande från både planen och de intentioner som uttryckts från LS och lantmäteriet. Kommunen har även undvikit att involvera sakägare i de processer man igångsatt gällande existerande servitut, etc.

2: I det föreliggande dokumentet nämns det inte i något sammanhang att Östa till största delen är ett reservat sedan 50 år tillbaka. I nuvarande form av Naturreservat föreligger en skötselplan som fastställdes 2007. Denna plan har inte reviderats sedan tillkomsten.

3: Varken den 'Tematiska Fördjupningen' eller den gällande Skötselplanen återfinns i Översiktsplanens förteckning över konsulterade dokument. Detta kan sägas vara en förvånande lapsus.

4: I Översiktsplanen s.116 verkar det uttryckas att Östa enbart består av fritidsbebyggelse. Detta är en grov missuppfattning. Östa har varit bebott sedan stenåldern. Den centrala, gamla bystrukturen består i många fall av permanentbostäder, byggnader som är 150 år gamla eller äldre, centrerade kring de åkrar som utgör en estetisk tyngdpunkt i det historiska landskapet.

Det föreligger i vår mening ett behov av att se över, utreda och uppdatera de styrdokument som förefinns och fortfarande äger giltighet, trots att dagens situation ställer andra krav på relevanta planer. Vi har ambitionen att delta i sådana uppdateringsprocesser.

27 privatpersoner lyfter ett antal aspekter gällande Östahalvöns utveckling:

Av kommunens egna ställningstaganden avseende Natur och grönsstruktur (sida 77 i planförslaget) framgår:

§1 Vid detaljplanering och vid lov- och tillståndsprövningar ska hänsyn tas till blåa och gröna stråk och de ska vid behov utvecklas och stärkas.

§2 Främja folkhälsa och välbefinnande genom ett varierat utbud av gröna miljöer i tätorterna med möjlighet till rekreation, lek, motion, vila, möten med mera.

§3 Säkerställ att det finns tätortsnära natur och grönytor som är tillgängliga för alla.

§4 Vid detaljplanering samt vid lov- och tillståndsprövningar ska möjligheten till produktion av ekosystemtjänster beaktas och vid behov förbättras och stärkas.

§5 Alla kommunens grönytor ska skötas så att de ekosystemtjänster som de kan bidra med utvecklas och förstärks.

Samtidigt beskriver kommunen planer om utvecklandet av Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS), där mycket fokus sätts till utvecklandet av permanentboende. Kommunen gör för Östa området bedömningen att (s.121 – 122):

Den föreslagna utvecklingen påverkar inte möjligheten att skydda riksintresseområdenas kärnvärden mot negativa konsekvenser.

Ett föreslaget utbyggnadsområde i Tärnsjö (TB2) medför ett mindre begränsat intrång i riksintresseområde för friluftsliv och rörligt friluftsliv.

Heby kommun anser att det finns förutsättningar att utveckla Östahalvön med avseende på besöksnäring och bostadsutveckling och att det finns utrymme att tillvarata Östahalvöns utvecklingspotential utan att en negativ påverkan uppstår på riksintressena....

Undertecknade stöder kommunens slutsatser om de stora naturvärden som finns i Östa området, men finner uppenbara motsättningar mellan kommunens egna ställningstaganden och planer om utveckling för Östa området. Särskilt gällande kommunens avsikt att upphäva strandskyddet längs Östaviken, från 300 till 75 m (Länsstyrelsen Uppsala län, Dnr 602/2024), med motivering att möjliggöra utveckling av permanentboende. Undertecknade menar att:

- Den föreslagna utvecklingen i allra högsta grad påverkar riksintressets kärnvärden negativt och strider mot kommunens eget ställningstagande §1.
- Föreslaget utbyggnadsområde medför ett stort intrång i friluftsliv genom att starkt begränsa tillgång till blågrönt stråk (strider mot §3), de facto det enda tillgängliga obebyggda blågröna stråk som i dagsläget finns tillgängligt i närområdet. Därmed försämras möjlighet till rekreation, lek, motion, vila, möten med mera (strider mot §2).
- Därtill bör det anses olämpligt med utökad strandnära bebyggelse mot bakgrund av markförhållanden som till största delen består av sand och där strandlinjen förskjuts på grund av regleringar av älvens vattenstånd.

Vi bestrider ställningstagandet att ändringar i strandskydd kan göras utan negativa konsekvenser för befintlig miljö. Att ändra strandskyddet i Östaviken för att möjliggöra bebyggelse är olämpligt och i strid med kommunens egna ställningstaganden. Östaviken, där skog möter älvstrand, utgör ett unikt landskap för rekreation, och är både ekologiskt och socialt värdefullt. Genom att bevara området stärks landskapets funktion för klimat- och miljöanpassning, samt bidrag till en hållbar utveckling. Det är således angeläget att bevara strandskyddet och säkerställa att dessa blågröna stråk bibehålls som platser för naturupplevelser, avkoppling och fritidsaktiviteter för både boende, fritidshusägare och besökare.

Således menar undertecknade å det starkaste, att kommunen bör dra tillbaka sin ansökan om ändring/upphävande av strandskyddet i området. Vi ser i stället fram emot en konstruktiv dialog hur Östa fritidsområde kan stärkas som riksintresse med fokus på hållbarhet samt naturnära rekreation, och deltar gärna i en sådan process.

En privatperson skriver att nya fastigheter, speciellt om det skulle bli permanentboende, har stor påverkan på hur närområdet upplevs och direkt förstöra det naturliv som går att njuta av varje sommar.

Elva privatpersoner lyfter ett antal aspekter gällande Östahalvöns utveckling:

Byggplaner och upphävande av strandskydd i Östa

Vi vill härmed uttrycka vårt starka motstånd mot planerna på att utveckla permanentboende samt upphäva strandskyddet i Östa-området längs Dalälven, enligt kommunens pågående detaljplaneringsprocess (DP 411 Lis Östa).

Miljö- och rekreationsvärden i riskzonen

Östa-området är en unik miljö som är av ovärderligt värde både ekologiskt och socialt. Området är inte bara utpekad som riksintresse för naturvård och friluftsliv utan utgör också en viktig del av de 'blågröna stråk' som kombinerar vattenmiljöer och grönområden. Planerna på att upphäva strandskyddet hotar flera viktiga delar av denna naturpärla, inklusive:

- Ingboviken, en av få stränder i området som används flitigt av såväl fritidshusägare som besökare för rekreation.
- Vildmarkscampingen, en viktig tillgång för besöksnäringen och friluftslivet.
- Det befintliga friluftsområdet, som erbjuder möjligheter till avkoppling, vandring och andra naturupplevelser för både boende och besökare.

Att omvandla detta område till permanentbostäder skulle kraftigt begränsa tillgången till rekreationsmiljöer för allmänheten och förstöra de kärnvärden som gör området unikt. De få permanentbostäder som skulle tillkomma kan inte väga upp förlusten av dessa natur- och friluftsvärden.

Bristande infrastruktur och planeringsunderlag

Det finns dessutom betydande utmaningar kopplade till infrastrukturen i Östa. Det saknas bussförbindelser, matbutiker och skolor, vilket gör området olämpligt för permanentboende. Att investera i denna typ av bebyggelse riskerar därför att skapa långsiktiga problem istället för att bidra till en hållbar utveckling.

Geotekniska och klimatrelaterade risker

Markförhållandena i området, som till största delen består av sand, och den kontinuerliga påverkan från Dalälvens reglerade vattenstånd, gör strandnära bebyggelse olämplig. Detta skapar risker både för markstabilitet och för områdets långsiktiga klimat- och miljöanpassning.

Strandskyddets roll för hållbar utveckling

Strandskyddet spelar en central roll för att bevara Sveriges orörda naturmiljöer och ekosystemtjänster. Att upphäva strandskyddet i Östa går direkt emot dessa principer och

underminerar kommunens egna mål om att värna blågröna stråk, vilket framgår av översiktsplanen 2040, särskilt:

§1: Vid detaljplanering ska blågröna stråk skyddas, utvecklas och stärkas.

§2: Grönområden ska främja folkhälsa och välbefinnande genom att ge tillgång till rekreation, motion och vila.

Bevara Östa som den naturpärla den är

Ett bättre alternativ är att låta Naturreservatet, Östaviken och Nedre Dalälven bevaras i sin nuvarande form, som den ovärderliga pärla det är. Genom att skydda och vårda detta område stärker vi dess roll som en plats för rekreation och naturupplevelser för såväl fritidshusägare som besökare. Detta skulle också bidra till en hållbar utveckling som tar hänsyn till områdets unika ekologiska och sociala värden.

Vi uppmanar därför Heby kommun att dra tillbaka planerna om upphävande av strandskyddet och utveckling av permanentboende i Östa.

Vi ser fram emot att delta i en konstruktiv dialog om hur området kan utvecklas på ett hållbart sätt, med fokus på naturvård och rekreation. Vi ställer oss också bakom en tidigare inskickad skrivelse, "Synpunkter ny översiktsplan Heby Kommun".

En privatperson skriver att det kommunen föreslår kommer ha en negativ påverkan för oss sommarboenden men även för alla andra som året runt njuter av allt Östa har att erbjuda. Det kommer ha stor påverkan på hur vårt närområde upplevs och direkt förstöra det naturliga livet vi njuter av varje sommar. Tanken på att se blåbärsskog och strandskydd försvinna känns både ledsamt och direkt oansvarigt.

Två privatpersoner lyfter att de vill uttrycka sitt motstånd mot planer på att förändra strandskyddet i Östa. Vi vill däremot att kommunen efterlever de regler som gäller för strandskydd. Se till att stränderna rensas från privat byggda bryggor och andra element som strider mot strandskyddet.

Vi vill också att Östa by får behålla sin nuvarande karaktär som gammal kulturmiljö. Ny bebyggelse bör förläggas till Ingboområdet.

En privatperson vill ompröva gräns för strandskydd inför planeringen av bostäder i ett så kallat LIS-område i Östa.

Enligt Utredning och Förslag till planuppdrag DP 411 Del av Östa 1:24, 230308 "bör en zon på ungefär 75 meter närmast strandlinjen fräntas exploatering".

Begränsningen 75 meter är provocerande liten med tanke på att det är 300 meter som gäller i Östa för övriga områden och 100 meter som i allmänhet gäller i merparten av Sveriges kommuner.

Kommunens svar: Detta är kommunens samlade svar som avser att bemöta samtliga inkomna yttranden som listas under rubriken Östahalvön.

Östahalvön och områden i halvöns närhet omfattas av ett flertal skyddsbestämmelser som alla på ett eller annat syftar till att skydda och värna områdets natur- och friluftsvärden. Här finns Natura 2000-områden (fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet), riksintresse för naturvård, riksintresse

friluftsliv, riksintresse rörligt friluftsliv, nationalpark, naturreservat, strandskydd utökat till 300 meter med mera.

Kommunen är väl medveten om dessa förutsättningar, men ser samtidigt en potential i att utveckla halvön. Därför har kommunen för avsikt att i en separat process närmare utreda vilka förutsättningar och möjligheter som finns för att utveckla området. Kommunen ser betydelsen av att utredningen görs i bred och nära samverkan med boende, verksamma aktörer och friluftsentresser. I processen utreds vilka förutsättningar och möjligheter som finns för att utveckla området, inklusive på vilket sätt ny bebyggelse kan stärka och bidra till Östas utveckling, samtidigt som hänsyn tas till naturvärden och friluftslivets intressen. Utredningen ska tydliggöra en långsiktig och väl förankrad riktning för områdets framtida utveckling.

Kommunen har även för avsikt att inom ramen för utredningen fortsätta undersöka möjligheten till ytterligare bostäder på Östahalvön.

Avsnittet under rubriken Östa i förslaget till ny översiktsplan har reviderats med syftet att förmedla det som sägs ovan.

Övriga småorter och utbyggnadsområden

Generellt om övriga småorter och utbyggnadsområden

Bygg- och miljönämnden skriver att avsnittet med fördel utvecklas och beskriva platsernas karaktär och specifika förhållanden avseende till exempel topografi, natur, bebyggelsestruktur och byggnadstradition.

Kommunens svar: Kommunen bedömer att orterna beskrivs på en rimlig nivå i planförslaget.

Bostadsutveckling

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att i Natura 2000-områden finns i närheten av småorterna Runhällen och Huddunge där ny bebyggelse kan bli aktuellt. Större delen av Östahalvön omfattas även av Natura 2000-området Östa.

Kommunens svar: Skrivningar om närhet till natura 2000-områden har införts i beskrivningarna för Runhällen och Haga. Kommunen anser att de Natura 2000-områdena som finns runt Huddungedalen ligger så pass långt från samhället Huddunge att de inte behöver nämnas i planförslaget specifikt på samma sätt som Natura 2000-områdena nära Runhällen och Haga.

Moderaterna föreslår att öka planberedskapen för bostadsbyggande i hela kommunen, inklusive landsbygden.

Kommunens svar: Planförslaget anger att mer omfattande utbyggnad av bostäder och verksamheter styrs till tätorterna och detaljplanering är i första hand aktuellt vid tätortsutveckling eller vid utvecklingen av annan sammanhållen bebyggelse. Detta enligt de kriterier som hittas under rubriken Utveckling av bostäder och verksamheter.

Harbo sockenråd skriver att Haga är en knutpunkt för flera närliggande byar. Här finns ett elljusspår samt ett flertal verksamheter. Borde vara en bra möjlighet till att komplettera med ny bostadsbebyggelse.

Kommunens svar: I planförslaget finns skrivningen att "inom ortens befintliga struktur finns möjlighet till viss komplettering med ny bostadsbebyggelse".

Kollektivtrafik

Harbo sockenråd skriver att Haga har ett bra kommunikationsläge till Uppsala, Harbo och Östervåla.

Kommunens svar: Kommunen noterar påståendet, men vill samtidigt betona att mer storskaliga utbyggnad av bostäder styrs mot tätorterna där service finns utbyggt. Dock är kommunen positiv till att fler bostäder kan tillkomma i Haga genom förtätning inom ortens befintliga struktur.

Gator och gång- och cykelstråk samt parkering

Centerpartiet har en synpunkt gällande sida 115: Lägg till gång- och cykelväg längs Lv 858 mellan Lunda handel och Ravastbo vägska (avser Huddunge). Vidare har partiet en synpunkt gällande sida 115: gång- och cykelväg tillskapas längs med Lv 891 Enåkersvägen (avser Runhällen).

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats utefter partiets förslag.

Harbo sockenråd Saknar i planförslaget en gång- och cykelväg som knyter ihop Harbo och Haga. Saknar även en pendlerparkering för att främja kollektivtrafiken.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats med information om ett regionalt gång- och cykelstråk Harbo-Haga.

Pendlerparkering finns i södra delen av orten. Lägen för parkeringar hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Vatten och avlopp

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att för småorterna Runhällen, Huddunge och Haga anser länsstyrelsen att översiktsplanen bör kompletteras med tydliggörande kring vatten- och avloppsförsörjningen. Orterna ligger till skillnad från övriga större orter inte i anslutning till grundvattenförekomster som medger god tillgång till vatten. För dessa orter sker istället vattenförsörjningen genom bergborrade brunnar. Översiktsplanen bör närmare beskriva möjlighet till utveckling av dessa orter då de pekas ut som områden där ny bebyggelse kan bli aktuellt.

Kommunens svar: Orten Haga försörjs precis som Östervåla och Harbo med dricksvatten från Tärnsjö. För orterna Runhällen och Huddunge finns god marginal innan max uttag för dricksvatten uppnås. Det finns även marginal i kapaciteten för avloppsreningsverken på orterna.

Bygg- och miljönämnden lyfter att det beskrivs att vid en ökning av antalet permanentboende i Vansjö-Nordsjö, Julmyra och Östa behöver hållbara vatten- och avloppslösningar utredas och vid behov säkerställas. Bygg- och miljönämnden anser att även övergödningsförhållanden och borttransport av växtnäringsämnen behöver utredas för grundvattnet lokalt i Julmyra och för ytvattnet i Vansjön avseende hästverksamhetens påverkan nu och i framtiden.

Kommunens svar: Frågan är under utredning och kommunen har inte för avsikt att införa skrivningar eller ställningstaganden i planförslaget som föregriper slutsatserna.

Synpunkter på delen Värden och hänsyn

Generella synpunkter

Naturskyddsföreningen skriver att det saknas i planen hur kommunen tänker sig att arbeta med biologisk mångfald och kulturmiljövärden. Detta borde vara en av utvecklingsstrategierna. Kapitlet Värden och hänsyn snuddar vid detta men det finns inga mål och det saknas konkreta ställningstagande avseende hållbar utveckling gällande biologisk mångfald och kulturmiljövärden. Snarare är man passiv åskådare som tar hänsyn till redan befintliga utpekade värden. Vad har Heby kommun som andra inte har och hur utvecklas detta. Var behöver man ha åtgärder utöver redan utpekade områden. Hur arbetar man med information både till boende och företag? Vad vill kommunen som remissinstans i olika projekt? I övrigt så är uppräkningsen i kapitlet OK.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats under avsnittet Skogsmark där ett ställningstagande lagts till om att kommunalägd skog ska brukas så att den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.

Frågorna kan även involveras i kommunens strategiska arbete med vattenfrågor, särskilt kopplade till våtmarker och mångfunktionella ytor samt även till arbetet med kommande grönstrukturplan.

Riksintresseområden

Riksintresse Totalförsvaret

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att riksintressen för totalförsvarets militära del bedöms i stort korrekt redovisade och beskrivna i översiktsplanen.

Länsstyrelsen anser att ställningstagandet avseende riksintresseområden, s. 131, ska kompletteras så att det även framgår att objekt högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse ska remitteras till Försvarsmakten. Under förutsättning att så görs, anser länsstyrelsen att riksintresset är tillgodosett.

Den 25 oktober 2024 beslutade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att samtliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el samt ledningarna i distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland med tillhörande stationer, ska utgöra riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen. Riksintresseanspråket är så pass nytt att det inte finns beskrivet i översiktsplanens samrådsförslag.

Länsstyrelsen anser att kommunen till granskningsskedet ska redovisa och ta ställning till det utpekade riksintresseanspråket. Det ska av översiktsplanen även framgå hur riksintresset ska tillgodoses. Eventuella konflikter med andra intressen ska även redovisas.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats med där ställningstagande om uppförande av höga objekt har ändrats utifrån synpunkterna i yttrandet

Planförslaget har reviderats där information om riksintresset för totalförsvarets civila del har lagts till. En skrivning har också lagts till om att riksintressen för totalförsvaret ska ges företräde över andra riksintressen enligt miljöbalken.

Försvarsmakten skriver att riksintressen för totalförsvarets militära del bedöms i stort korrekt redovisade och beskrivna i översiktsplanen. För fortsatt stöd gällande redovisning och

beskrivning av dessa kan texten ovan användas eller riksintressekatalogen för Uppsala län med tillhörande kartunderlag.

För att Försvarsmakten ska bedöma att översiktsplanen tillgodosett riksintressen för totalförsvarets militära del bör texten ovan under rubriken 1.1.2 Riksintressen och områden av betydelse som omfattas av sekretess avseende höga objekt och remisshantering tillföras planhandlingen. Det är inte enbart objekt över 20 meter som ska remitteras Försvarsmakten enligt formuleringen i kommunens ställningstaganden gällande riksintresseområden. En del av södra Heby kommun omfattas av stoppområde för höga objekt vilket bör beskrivas tydligare under rubriken Totalförsvaret på s.132. Stöd kan tas i ovan texter gällande de påverkansområden som Heby kommun omfattas av. Försvarsmakten anser skrivelsen på s.161 under rubriken Höga föremål vara otydlig och önskar ett tydligare stycke. Som tidigare beskrivet kan stöd tas i Försvarsmaktens formulering om höga objekt och remittering under rubriken 1.1.2 ovan.

Försvarsmakten vill betona att det är av stor vikt att exempelvis kommande planer, lov och tillståndsärenden remitteras Försvarsmakten enligt vad som framgår i riksintressekatalogen för Uppsala län. Detta för att bland annat säkerställa att ingen skada sker på riksintressen som omfattas av sekretess där inget kan redovisas öppet på en karta.

Försvarsmakten upplyser om att begreppet *totalförsvaret* innefattar både totalförsvarets militära del och totalförsvarets civila del. Utifrån den text som återfinns på s.132 under rubriken Totalförsvaret bör Heby kommun överväga att revidera antingen texten eller rubriken så det tydliggörs om det är både totalförsvarets militära och civila del som avses. Heby kommun bör genomgående använda begreppet totalförsvarets militära del om det är vad som avses, för att inte skapa otydlighet

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats med syftet att tillgodose synpunkterna i yttrandet.

MSB skriver att MSB ansvarar för att lämna uppgifter till länsstyrelserna om sådana områden som myndigheten bedömer är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 2-2a §§ förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden samt 3 kap. 9 § 2 st. miljöbalken. MSB arbetar kontinuerligt med att identifiera mark- och vattenområden som kan vara av riksintresse.

Den 25 oktober 2024 beslutade MSB att samtliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el samt ledningarna i distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland med tillhörande stationer, ska utgöra riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, (TfC 0004-0024). Beslutet togs fram tillsammans med beredskapsmyndigheten Affärsverket svenska kraftnät. Heby kommun behöver i översiktsplanen redovisa hur kommunen anser att riksintresset ska tillgodoses.

Länsstyrelsen har ett ansvar att meddela MSB om ett område bör anges som riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, eller om ett område av riksintresse bör omprövas (4 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden).

Kommunens svar: Planförslaget har uppdaterats med skrivningar och kartmaterial om riksintresse för totalförsvarets civila del, transmissionsnätet.

Svenska kraftnät skriver att nuvarande förslag till översiktsplan saknar information om riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har beslutat att transmissionsnätet för el samt distributionsnätet för el

mellan fastlandet och Gotland utgör områden av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, vilket bör framgå av översiktsplanen.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har i slutet av oktober 2024 beslutat att mark- och vattenområden som används för samtliga befintliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el, samt distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland, är av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 3 kap. 9 § miljöbalken. Aktuellt samrådsförslag till ny översiktsplan för Heby kommun saknar information om detta. Det utpekade området för riksintresse för totalförsvarets anläggningar vid en luftledning är 100 meter. Det omfattar den befintliga ledningsgatan som är cirka 50 meter bred och den yta som krävs för att bygga en ny eller ersättande ledning intill den befintliga ledningen. Även denna yta beräknas till 50 meter i bredd. Utanför det utpekade området för riksintresse finns dessutom ett påverkansområde där vissa åtgärder eller verksamheter påtagligt kan försvåra upprätthållandet av transmissionsnätet eller förutsättningarna för att bygga ut och förnya nätet. Kommunen bör i översiktsplanen redovisa och ta ställning till det utpekade riksintresset.

Svenska kraftnät stödjer gärna genom att tillhandahålla lämpligt kartmaterial över de delar av riksintresseområdet i Heby kommun som kan redovisas öppet.

Kommunens svar: Planförslaget har uppdaterats med skrivningar och kartmaterial om riksintresse för totalförsvarets civila del, transmissionsnätet.

Riksintresse Friluftsliv

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att föreslaget utbyggnadsområde i Tärnsjö (TB2) medför ett mindre ingrepp i riksintresset för friluftsliv. Enligt översiktsplanen kommer den föreslagna utvecklingen inte påverka möjligheten att skydda riksintressets kärnvärden mot negativa konsekvenser. Eventuell påverkan på riksintresset ska dock undersökas i tidigt skede i efterföljande detaljplaneprocess. För att länsstyrelsen ska kunna bedöma om utvecklingsområdet är förenligt med riksintresseanspråken behöver kommunen beskriva vilka värden som riksintresset avser att värna samt göra en motiverad bedömning om föreslagen exploatering kan komma att innebära skada på de värden som riksintresset avser att skydda. Även om kommunen bedömer att ingen skada sker behöver detta motiveras. Kommunen kan även behöva precisera sina tankar över den avsedda bebyggelseutvecklingen inom utvecklingsområdena och komplettera översiktsplanen med tydliga och konkreta riktlinjer som syftar till att värna riksintressets värden. Länsstyrelsen kan utifrån nuvarande underlag inte bedöma om riksintresset för friluftsliv är tillgodosett.

Kommunens svar: Kommunen har utvecklat informationen i beskrivningen för området TB2 med syftet att beskriva och bedöma påverkan på riksintresset för friluftsliv.

Gällande Östahalvön, se kommunens samlade svar som bemöter samtliga yttranden under rubriken Östahalvön.

Riksintesse Rörligt friluftsliv

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att nedre Dalälven är av riksintesse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 2 § MB. Sådana områden är med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena i sin helhet av riksintesse. Inom dessa områden behöver därför bedömningar och avvägningar ske i ett större sammanhang och utgå från de värden som finns i området i sin helhet. Enligt undantagsbestämmelsen i 4 kap. 1 § andra stycket MB utgör riksintresset inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet.

Utbyggnadsområdet i Tärnsjö (TB2) medför ett intrång i riksintresseområde för rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen anser att det av översiktsplanen bör framgå om exploateringen kan anses vara en utveckling av befintlig tätort och därmed omfattas av undantagsregeln i 4 kap. 1 § andra stycket MB. För att tillämpa undantagsregeln är det dock inte tillräckligt att orten utgör tätort enligt SCB:s definition. Andra aspekter som också behöver beaktas är till exempel om orten uppfyller kraven på grundläggande samhällsfunktioner. Om undantagsregeln inte kan tillämpas bör kommunen motivera varför föreslagen utbyggnad inte riskerar att påtagligt skada riksintresseområdets samlade natur- och kulturvärden.

Östahalvön omfattas av riksintresse för rörligt friluftsliv. Kommunen anser att det finns förutsättningar att utveckla Östahalvön avseende besöksnäring och bostadsutveckling utan att en negativ påverkan uppstår på riksintressena. Länsstyrelsen kan konstatera att en mer utförlig beskrivning av kommunens viljeinriktning för utvecklingen inom Östahalvön inte framgår av översiktsplanen, vare sig i text eller kartor. Då utvecklingen inom Östahalvön inte närmare preciserats kan länsstyrelsen inte ta ställning till om undantagsbestämmelserna är tillämpliga eller om intentionerna är förenliga med riksintresset för rörligt friluftsliv.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats gällande beskrivningen av riksintresse rörligt friluftsliv objekt Nedre Dalälven. Av revideringen framgår bedömningen att område TB2 bedöms utgöra en sådan tätortsutveckling som avses med undantagsregeln i 4 kap. 1 § andra stycket miljöbalken.

Gällande Östahalvön, se kommunens samlade svar som bemöter samtliga yttranden under rubriken Östahalvön.

Riksintresse Naturvård

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att inga av tätorternas utpekade utvecklingsområden överlappar med riksintressen för naturvård. Åtgärder utanför ett riksintresseområde kan dock vara otillåtna om de innebär påtaglig skada på riksintressets värden och egenskaper.

Utvecklingsområden i Harbo (HAB2) och Tärnsjö (TB1) ligger i direkt anslutning till områden av riksintresse för naturvård. Enligt översiktsplanen kommer den föreslagna utvecklingen inte påverka möjligheten att skydda riksintressenas kärnvärden mot negativa konsekvenser. Eventuell påverkan på riksintressena ska dock undersökas i tidigt skede i efterföljande detaljplaneprocess.

För att länsstyrelsen ska kunna bedöma om de två utvecklingsområdena är förenliga med riksintresseanspråken behöver kommunen beskriva vilka värden som riksintresset avser att värna samt göra en motiverad bedömning om förslagen exploatering kan komma att innebära skada på de värden som riksintresset avser att skydda. Även om kommunen bedömer att ingen skada sker behöver detta motiveras. Kommunen kan även behöva precisera sina tankar över den avsedda bebyggelseutvecklingen inom utvecklingsområdena och komplettera översiktsplanen med tydliga och konkreta riktlinjer som syftar till att värna riksintressets värden. Länsstyrelsen kan utifrån nuvarande underlag inte bedöma om riksintresset för naturvård är tillgodosett.

Östahalvön omfattas av riksintresse för naturvård Nedre Dalälvområdet. Av översiktsplanen framgår att kommunen anser att det finns förutsättningar att utveckla Östahalvön avseende besöksnäring och bostadsutveckling. Länsstyrelsen kan konstatera att en mer utförlig beskrivning av kommunens viljeinriktning för utvecklingen inom Östahalvön inte framgår av översiktsplanen, vare sig i text eller kartor. Då utvecklingen inom Östahalvön inte närmare preciserats kan länsstyrelsen inte ta ställning till om intentionerna är förenliga med riksintresset för naturvård.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats genom att de föreslagna planområdena för bostäder HAB2 och TB1 har justerats så att de inte längre angränsar direkt mot riksintresse naturvård. Vidare har beskrivningarna för de två områdena kompletterats med skrivningar gällande närheten till riksintresset.

Kommunen svarar samlat på yttranden som berör Östa under rubriken Östahalvön i samrådsredogörelsen.

Riksintresse Kulturmiljövård

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att inga av tätorternas utpekade utvecklingsområden överlappar med riksintressen för kulturmiljövård. Åtgärder utanför ett riksintresseområde kan dock vara otillåtna om de innebär påtaglig skada på riksintressets värden och egenskaper.

Ett utvecklingsområde i Heby (HEB2) ligger i direkt anslutning till riksintesseområde för kulturmiljö. Enligt översiktsplanen kommer den föreslagna utvecklingen inte påverka möjligheten att skydda riksintressets kärnvärden mot negativa konsekvenser. Eventuell påverkan på riksintresset ska dock undersökas i tidigt skede i efterföljande detaljplaneprocess.

För att länsstyrelsen ska kunna bedöma om utvecklingsområdet är förenligt med riksintresseanspråken behöver kommunen beskriva vilka värden som riksintresset avser att värna samt göra en motiverad bedömning om föreslagen exploatering kan komma att innebära skada på de värden som riksintresset avser att skydda. Även om kommunen bedömer att ingen skada sker behöver detta motiveras. Kommunen kan även behöva precisera sina tankar över den avsedda bebyggelseutvecklingen inom utvecklingsområdena och komplettera översiktsplanen med tydliga och konkreta riktlinjer som syftar till att värna riksintressets värden. Länsstyrelsen kan utifrån nuvarande underlag inte bedöma om riksintresset för kulturmiljövård är tillgodosett.

Kommunens svar: Område HEB2 har justerats och angränsar inte längre mot riksintresset för kulturmiljö. Planförslaget har reviderats vad gäller beskrivningar av området och dess påverkan på riksintresset.

Riksintresse Kommunikationer

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att i Heby kommun utgör väg 56 och Dalabanan riksintressen för kommunikationer. Västerås och Arlanda flygplatser berör även delar av kommunen med sina MSA-tytor. Länsstyrelsen bedömer att riksintresse för kommunikation i stort har hanterats på ett tillfredställande sätt i översiktsplanen. Kartan över riksintressen på s. 120 behöver dock korrigeras då markeringen för riksintresse kommunikationer till stor del döljs under symbolen rekommenderad väg för farligt gods.

Kommunens svar: Kommunen delar länsstyrelsens synpunkt. Dock tolkar kommunen länsstyrelsen så att yttrandet avser kartan med värden och hänsyn. Planförslaget har reviderats vad gäller läsbarheten i kartan med värden och hänsyn enligt synpunkten i yttrandet.

Trafikverket har pekat ut de mark- och vattenområden som bedöms vara riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. Riksintressen ska enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Med det avses att funktionen hos riksintresset ska säkerställas. Ny bebyggelse får inte negativt påverka nuvarande eller framtida användning av anläggningen. Ny exploatering får inte heller påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av densamma.

I Heby kommun utgör väg 56 och Dalabanan riksintressen för kommunikationer. Vid planerade åtgärder i närheten av dessa anläggningar behöver Trafikverket höras. Heby kommun påverkas även av riksintressen för kommunikationer som är belägna utanför kommunen. Detta gäller Västerås och Arlanda flygplatser som berör delar av kommunen med sina MSA-yltor. Trafikverket har svårt att se de utpekade riksintressena i det digitala kartmaterialet, då samma kartbild även anger rekommenderad väg för farligt gods vilket gör att riksintressen för kommunikationer inte syns. Trafikverket anser att detta behöver korrigeras.

Kommunens svar: Kommunen noterar synpunkterna i yttrandet och vill lägga till att kartmaterialet uppdaterats vad gäller läsbarhet enligt synpunkten i yttrandet.

Riksintresse Värdefulla ämnen och mineral

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att i Heby kommun finns Banmossen som är riksintresse för värdefulla ämnen och mineral. Riksintresseområdet ligger inte i närheten av några utpekade utvecklingsområden. Länsstyrelsen bedömer att riksintresset är tillgodosett.

Kommunens svar: Noterat.

Natura 2000

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att inga av tätorternas utpekade utvecklingsområden överlappar med Natura 2000-områden. Natura 2000- områden finns dock i anslutning till ett föreslaget utbyggnadsområde i Heby (HEV2) samt i närheten av småorterna Runhällen och Huddunge där ny bebyggelse kan bli aktuellt. Större delen av Östahalvön omfattas även av Natura 2000-området Östa.

För Natura 2000-områden ska bedömningen utgå från om en åtgärd eller verksamhet på ett betydande sätt kan påverka miljön i det skyddade området. Enligt 19 § i förordningen om områdesskydd gäller även att för varje föreslaget utvecklingsområde som riskerar att påverka ett Natura 2000-område negativt behöver kommunen bedöma och redovisa hur de säkerställer att ett gott bevarandetillstånd upprätthålls för de livsmiljöer och arter som området är upprättat för att skydda.

Då kommunens bedömning i översiktsplanen utgår från påverkan på riksintressets kärnvärden istället för miljön i Natura 2000- området kan länsstyrelsen utifrån nuvarande underlag inte bedöma om riksintresset har tillgodosetts.

Länsstyrelsen vill informera om att det pågår en revidering av bevarandeplanen för Natura 2000-området Östa med anledning av den nationella planen för prövning av vattenkraftens miljövillkor (NAP). Revidering pågår även av bevarandeplanerna för Natura 2000-områdena Hedesundafjärden SPA, Pellesberget SCI och Hårsbäcksdalen SCI.

Länsstyrelsen anser att relevant lagstiftning vad gäller Natura 2000 behöver framgå, så att detta uppmärksammas i ett tidigt skede av detaljplaneringen och minskar riskerna för hinder eller förseningar att genomföra planen. Länsstyrelsen har samlat lagstiftning till dessa avsnitt i bilaga 1, som kan behöva läsas för att få full förståelse för synpunkterna i yttrandet.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats där närheten mellan området HEV2 (i reviderat planförslag kallat HEV3) och Natura 2000-området beskrivs. Av skrivningen framgår det att vid detaljplanering av området behöver det undersökas och säkerställas att den föreslagna användningen inte påverkar de livsmiljöer och arter som Natura 2000-området syftar till att skydda.

Skrivningar om närhet till natura 2000-områden har införts i beskrivningarna för Runhällen och Haga. Kommunen anser att de Natura 2000-områden som finns runt Huddungedalen ligger så pass långt från samhället Huddunge att de inte behöver nämnas i planförslaget specifikt på samma sätt som Natura 2000-områdena nära Runhällen och Haga.

Kommunen noterar informationen om revidering av bevarandeplanerna för ett antal Natura 2000-områden i kommunen.

Planförslaget har kompletterats med information om relevant lagstiftning för Natura 2000-områden.

Redovisning av riksintressen (Riksintresse Naturvård och Natura 2000)

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att på s. 121 och framåt redovisar kommunen riksintressen för naturvård och Natura 2000 under samma rubrik. Länsstyrelsen anser att kommunen tydligare behöver särskilja på riksintressen för naturvård och Natura 2000-områden i redovisningen.

För merparten av områdena bedömer kommunen att den föreslagna utvecklingen inte påverkar möjligheten att skydda riksintresseområdenas kärnvärden mot negativa konsekvenser. Länsstyrelsen vill erinra om att det endast är för riksintressen enligt 3sg

som bedömningen ska göras utifrån påverkan på riksintresset kärnvärden. För Natura 2000-område ska bedömningen istället utgå från om en åtgärd eller verksamhet på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Begreppet miljön, innefattar inte bara utpekade naturtyper och arter utan även naturmiljön i en vidare bemärkelse. Av betydelse är inte var verksamheten eller åtgärden bedrivs eller vidtas, utan den effekt den kan få. Konsekvenser kan därför behöva utredas även utanför Natura 2000-områdets gräns.

Kommunens svar: Kommunen delar länsstyrelsens synpunkt om att tydligare särskilja på riksintressen för naturvård och Natura 2000-områden i redovisningen. Planförslaget har reviderats utifrån länsstyrelsens synpunkt.

Kommunen delar länsstyrelsens synpunkt om att olika typer av bedömningar ska göras för riksintressen enligt 3 kap. miljöbalken och Natura 2000-områden. Planförslaget har reviderats utifrån länsstyrelsens synpunkt.

Naturvärden

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att de ser positivt på de ställningstaganden som kommunen gör avseende natur och grönstruktur och stödjer kommunens intentioner om att ta fram en grönstrukturplan samt inkludera våtmarker i det vattenstrategiska arbetet. Då översiktsplanens roll är att samordna olika sektorsintressen hade det varit önskvärt om underlagen redan funnits tillgängliga och kunnat inarbetats i översiktsplanen. Dock kan kommunen genom rullande översiktsplanering komplettera översiktsplanen med nya fördjupningar och tillägg för frågor som saknas eller inte är tillräckligt behandlade, allt eftersom nya sektorsunderlag tas fram.- Skriver att för att översiktsplanen ska ge bättre stöd i efterföljande planering bör översiktsplanen kompletteras med ställningstaganden avseende de naturmiljöområden som omfattas av 7 kap. MB. Information och ställningstaganden om hur kommunen avser att arbeta med skadelindringshierarkin, balanseringsprincipen och våtmarker kan med fördel även inarbetas i översiktsplanen.

Länsstyrelsen vill lyfta att det finns möjlighet att peka ut områden i översiktsplan för ekologisk kompensation.

I översiktsplanen redogörs kortfattat för fridlysta och rödlistade arter. Det vore även önskvärt om information kring hotade arter som omfattas av åtgärdsprogram nämns. Uppsala län berörs av drygt 70 nationella åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper. För nio av dessa har länsstyrelsen i Uppsala ett nationellt ansvar. Det gäller gotlandssäfferotplattmal, gölgröda, jordstjärnstryffel, klöversobermal, fisken asp, skalbaggar på gammal asp, violgubbe, ängsskäreplattmal samt vitryggig hackspett.

Länsstyrelsen anser att det bör förtydligas i översiktsplanen att det krävs dispens från länsstyrelsen för åtgärder som kan skada naturmiljön inom ett biotopskyddat område. Dispens från förbudet får endast ges i det enskilda fallet om det finns särskilda skäl. I första hand ska möjligheten till anpassningar och skyddsåtgärder utredas och det ska framgå av en eventuell dispensansökan varför skyddsåtgärder eller anpassningar av planen inte är möjliga.

Kommunens svar: Kommunen delar länsstyrelsens synpunkt att det hade varit önskvärt om fler planeringsunderlag varit färdigställda och tillgängliga i framtagandeprocessen för översiktsplanen. Likaså delar kommunen länsstyrelsens synpunkt att nya planeringsunderlag med relevans för översiktsplaneringen kan och ska inarbetas i översiktsplanen allt eftersom de färdigställs.

Ställningstaganden har lagts till som avser hanteringen av naturområden i 7 kap. miljöbalken.

Kommunen anser att skadelindringshierarkin och balanseringsprincipen är intressanta verktyg för ekologisk kompensation att tillämpa i samhällsplaneringen, men upplever samtidigt en osäkerhet i hur principerna ska tillämpas i praktiken. Därför kommer kommunen inte i översiktsplanen att ange några ställningstaganden för hur kommunen ska arbeta med de två planeringsverktygen.

Planförslaget innehåller ett ställningstagande om att kommunen ska arbeta strategiskt och operativt med vattenfrågor ur ett helhetsperspektiv som inkluderar både aspekter av vattenkvalitet samt säkerhet och risk. Detta ställningstagande avser ett arbete som behöver inkludera aspekter kring våtmarker vilket framgår av text under rubriken Våtmarker och Ramsarområden.

Planförslaget under rubriken Fridlysning och rödlistade arter har reviderats utifrån synpunkter i yttrandet.

Planförslaget under rubriken Biotopskydd har reviderats utifrån synpunkter i yttrandet.

Miljöpartiet skriver avseende naturvärden:

-Infoga ett ställningstagande att kommunen anser att skyddsvärd skog bör sparas och om möjligt skyddas.

- Infoga ett ställningstagande att kommunen ska verka för ett skonsamt skogsbruk och uppmuntra hyggesfria metoder.

-Infoga ett ställningstagande göras att kommunen ser att våtmarker är viktiga såväl för den biologiska mångfalden som för förmågan att kvarhålla vatten i landskapet och binda kol. Kommunen bör alltså verka för att skapa fler våtmarker.

Kommunens svar: Planförslaget under rubriken Skogsmark har reviderats. Planförslaget har reviderats med skrivning och ställningstagande om kommunens skogsinnehav som berör synpunkterna i yttrandet under rubriken Skogsmark.

Aspekter kring hur skogen skyddas och brukas på icke-kommunal mark hanteras inte inom ramen för översiktsplanen.

Planförslaget innehåller skrivningar om att involvera våtmarker i kommunens vattenstrategiska arbete. Vidare har planförslaget reviderats med skrivningar om att kommunen bör utreda förutsättningarna att återskapa våtmarker i den kommunalägda skogen.

Naturskyddsföreningen skriver att under rubriken *Naturvärden* står att Heby kommun vill verka för att utveckla och bevara och tillgängliggöra värdefulla naturmiljöer. Så långt är allt bra, men hur då? Och gäller det även till exempel artrika vägkanter, våtmarker, betesmarker och gammal skog som idag inte har skydd. Kommunen bör också ta ett ställningstagande om att återväta tidigare våtmarker. Det saknas en helhetsbild av naturvärden som omfattar mer än skyddade områden.

Kommunens svar: *Skrivningen ska ses som generell men kan handla om att informera om värdefulla och skyddade naturområden i kommunen, exempelvis på kommunens hemsida eller att ta fram strategiska dokument som exempelvis grönstrukturplan, vilket även tas upp i översiktsplanen. Kommunen kan även arbeta med naturområden på kommunens mark för ökad tillgänglighet eller stärka naturvärden.*

Planförslaget innehåller skrivningar om att involvera våtmarker i kommunens vattenstrategiska arbete. Vidare har planförslaget reviderats med skrivningar om att kommunen bör utreda förutsättningarna att återskapa våtmarker i den kommunalägda skogen.

Kulturmiljövärden

Generellt

Bygg- och miljönämnden skriver att samtliga ställningstaganden kring kulturmiljövärden är allmängiltiga eller återger lagstiftningen och bör ersättas med en politisk viljeriktning. Det kan till exempel handla om att informera om och öka tillgängligheten (digitalt och fysiskt) till kända fornlämningar. Avsnittet bör också kompletteras med en beskrivning om hur hänsyn ska tas till kulturmiljövärden i den fysiska planeringen, till exempel genom läsbarhet, årsringar och siktlinjer. Det bör också exemplifieras hur kulturmiljövärden kan användas som en resurs. Vid en utveckling av detta avsnitt kan kulturmiljöprogrammet ligga till grund.

Kommunens svar: *Planförslaget har under rubriken Kulturmiljövärden kompletterats med ett ställningstagande om att kulturmiljöer ska ses som en resurs som stärker identiteten och bidrar till kommunens attraktivitet och bör beaktas i detaljplanering och lov- och tillståndprocesser så att viktiga värden inte går förlorade.*

Områdesbestämmelser för Örsundaåns övre dalgång

Privatperson framför ett flertal synpunkter gällande planförslagets ställningstagande om att kommunen bör utreda att kulturhistoriska värden i Örsundaåns övre dalgång ska skyddas genom områdesbestämmelser.

Sammanfattning

- Jag yrkar att kommunen skall ange konkreta skäl till varför man anser att det behövs områdesbestämmelser för bondbyarna i Örsundaåns övre dalgång. Tvingande lagkrav att besluta om områdesbestämmelser saknas.
- Jag yrkar att kommunen avstår från att utreda behovet att "skydda" lantbruks- och landsbygdsbebyggelsen i Örsundaåns övre dalgång med områdesbestämmelser.

- Jag yrkar att kommunen och länsstyrelsen i stället inleder en dialog med markägarna.

Målet för denna skall vara att finna praktiska lösningar för att vårda och bevara kulturvärden av allmänt intresse i dalgången.

Eventuella bevarandeåtgärder skall ske genom frivilliga avtal samt med offentlig finansiering (kommun, landsting, stat eller EU) av samtliga merkostnader eventuella bevarandebestämmelser medför för fastighetsägarna. Bevarande och vård av kultur- och naturvärden får inte försämra konkurrensläget för företag och fastighetsägare inom dalgången.

Bygd med utvecklingsmöjligheter

Jag äger och brukar fastigheten Sör Hårsbäck 15 i Västerlöfsta socken. Självfallet vill jag se en rik och levande bygd kring mig. Örsundaåns dalgång gynnas av en rad utvecklingsfaktorer som tillsammans kan bidra till nyinflyttning, ökad sysselsättning samt förstärkt kommunal ekonomi:

- Örsundaåns dalgång har stabila och bördiga jordar. Lönsamt lantbruk kräver dock kontinuerlig modernisering och rationalisering.
- Örsundaåns dalgång är glesbefolkad, här finns gott om plats för nyinflyttande.
- Utvecklingen har visat att många av de som 2015-2016 kom till Heby kommun gärna vill fortsätta att bo och verka i bygden.
- Örsundaåns övre dalgång har goda kommunikationer. Snabb datakommunikation finns på plats, trakten ligger mindre än en timme från Heby, Sala, Enköping, Uppsala, Västerås och Stockholms centrum. Länsväg 254 är väl underhållen.
- De lantbruk i Örsundaåns övre dalgång som i framtiden inte förblir driftscentra för livsmedelsproduktion eller hästnäringen erbjuder attraktiva lokaliseringssmöjligheter för kreativa företag.

Det vore olämpligt och djupt olyckligt om ett införande av områdesbestämmelser skulle hindra en positiv utveckling med nyetablering av bostäder och företag.

Lika olyckligt vore det om landsbygdsföretagen i framtiden tvingas bära kostnader för underhåll olönsamma strukturer.

Bebyggelse i Örsundaåns övre dalgång

Flertalet driftsbyggnader i Örsundaåns övre dalgång har rests efter den mycket genomgripande jordreform som från 1827 genomfördes över större delen av Sverige. Här i Sör Hårsbäck genomfördes laga skiftet den 11 juni 1860.

Det moderna Sveriges mest radikala jordreform, Laga skiftet 1827, underlättade omställningen. Målet med Laga Skifte var att modernisera och effektivisera livsmedelsproduktionen genom att samla varje lantbruks (lantbruk = jordbruk + skogsbruk) mark i så få skiften som möjligt, helst bara ett enda samt att flytta lantbrukarens bostad till skiftet. I praktiken sprängdes såväl de gamla radbyarna och det ofta konservativa byrådens makt när gårdarna flyttades långt från varandra. Vid skiftet demonterades många äldre byggnader och timrades upp på den nya gårdsplatsen. Andra demonterades och blev råmaterial till helt andra byggnader. Vid demontering och uppförande skulle de bybor som inte flyttade vara behjälpliga. Det ledde till kontroverser om kåkar var värda att lägga arbete på eller inte. Väl på plats på de nya ensamgårdarna beslutade lantbrukaren själv när, hur samt med vilka kunskaper och hjälpmedel han skulle producera livsmedel.

Men Örsundaåns övre dalgångs utveckling under det 1800-talets andra halva är också en konsekvens av tre viktiga händelser kring 1850:

- Internationell avreglering av handeln med jordbruksprodukter.
- Uppodlingen av den amerikanska prärien
- Den svenska befolkningsexplosionen.

De tidigare spannmålsexporterande Sverige och Storfurstendömet Finland tvingades under 1800-talets andra hälft därför ställa om till intensiv mjölkproduktion.

Under andra halvan av 1800-talet kom också två nya produktionsmedel, konstgödsel och kemiska växtskyddsmedel. Med dessas hjälp kunde jordbrukarna för första gången i historien i någon mån minska de årsmånsgrundade företagsekonomiska riskerna i spannmålsodlingen.

Befolkningsexplosionen tvingade fram en uppodling av marginaljordar genom torpbildning i bygdens utkanter.

Samtidigt tvangs de större jordbruken ställa om till mjölkproduktion. Det krävde nya och större lagårdar. Bara på min gård har det sedan 1860 stått tre kostall, det senaste byggt 1901 och taget ur mjölkproduktion 1952.

Många av de nya industribyggnaderna för livsmedelsproduktion som restes under senare delen av 1800-talet byggdes efter typritningar från Hushållningssällskapen eller Kungliga skogs- och Lantbruksakademien. Eller enligt duktiga byggmästares erfarenhet. Som exempel står en till det yttre exakt kopia av min lagård från 1901 på fastigheten Björk 1:4 i Simtuna. Gårdarna har inga av mig kända släktband.

Fram till världskriget (1914) rådde en sällan skådad teknik- och utvecklingsoptimism gynnad av öppna gränser och relativt fri handel. Seklets senare del såg en snabbt växande svensk industri förse investeringsvilliga lantbrukare med bättre maskiner och billigare byggnadsmaterial. Ett exempel är taktegel som fram mot sekelskiftet blev överkomliga för allt fler.

Krig och frihandelsrestriktioner bröt 1914 utvecklingsdynamiken från 1800-talet. Efter kriget tryggades folkförsörjningen genom jordbruksregleringar. Bevisat funktionsdugliga under nästa världskrig lade regleringarna grund för Sveriges jordbrukspolitik under efterkrigstiden fram till 1990.

Örsundaåns dalgång specialiserades under 1960-1970-talen mot spannmålsodling. Lantarbetarna försvann till industrin, korna till slakt och lönsamheten i spannmålsodling under isen.

Vid två tillfällen har Sveriges riksdag beslutat att lägga ned landets livsmedelsproduktion och i stället importera billig mat från andra sidan jorden, det skedde 1967 och 1990.

Båda gångerna missade de kraftfulla åtgärderna till stora delar jordbruket längs Örsundaån. 1967 var gårdarna i Örsundaåns övre dalgång alltför stora och kapitalstarka för att slås ut av riksdagspolitikerna. 1990 hade många generationsskiften skett, de gamla brukarna med sex års folkskola hade ersatts av välutbildade företagsledare med gymnasiebakgrund- eller akademisk utbildning samt ett förvärvsarbete vid sidan av jordbruket.

Avregleringen under 1990-talets första halva blev en mycket stor ekonomisk påfrestning för bygdens jordbruk. Men EU-inträdet och återregleringen av jordbrukets ekonomi räddade livet på ett stort antal mindre och medelstora svenska jordbruk, även längs Örsundaån.

Nu omdanas EU-politiken efter krav på friare världshandel och större klimat- och miljöhänsyn, situationen för jordbrukare påminner mer om det sena 1800-talet än om den genomreglerade och nationellt slutna efterkrigstiden.

Kulturmiljöerna i Örsundaåns övre dalgång

Alla förändringar i ekonomi och politik påverkar givetvis kulturmiljön. Översiktsplan för Östhammars Kommun 1992 beskriver utvecklingsdynamiken i ett kulturlandskap:

”Odlingslandskap - kulturlandskap uppstår då människan tar ut de resurser hon anser sig behöva. En omfördelning sker som följer andra mönster än de naturliga. Insamling, anrikning, flyttning, förtäring mm av förnödenheter med utsläpp och spridning av spill har förändrat och kommer att förändra landskapet. Kulturlandskapet blir bara till; det har nästan aldrig planerats att bli på ett visst angivet sätt. (min understrykning). De sociala och ekonomiska kraven för överlevnad styr. Estetiska värden i landskapet upptäcks i sen tid - först av diktare och konstnärer.
...

Synsättet är tänkvärt. Skeenden med periodicitet som halva eller hela människoliv uppfattas sällan som dynamiska. Vi förläts att tro att tillvarons bygder och skogar är konstanta, planerbara och konserverbara.

Byggnaderna i Örsundaåns övre dalgång är alltså inte ursprungliga. De är istället följderna av den senaste expansiva epoken i bygdens historia, från 1850 till 1940. Driftbyggnader och bostäder har tillkommit och försvunnit, men dagens byggnadsbestånd har fram till 2025 vårdats av ansvarstagande företagare och fastighetsägare. Helt utan myndigheters områdesbestämmelser.

En klokare strategi för framtiden vore att tillåta Örsundaåns dalgång att fortsätta utvecklas i takt med tiden, men gärna med en positiv dialog mellan fastighetsägare och myndigheter. Moderna lantbrukare har intresse, men kanske inte ekonomisk styrka att vårda och bevara sin historia. Det vore djupt olyckligt om en bygd som danats av aktiva och engagerade företagare i takt med sin tid, djupfrystes av kommunala områdesbestämmelser.

Utredning om områdesbestämmelser

Plan- och bygglagen ger kommunerna frihet att avgöra när planverktyget måste tas fram för att säkerställa ett allmänt intresse. I PBL 4 kap. heter det:

- 41§ Kommunen får anta områdesbestämmelser för att i vissa avseenden reglera begränsade områden av kommunen som inte omfattas av en detaljplan.
- 42§ Med områdesbestämmelser får kommunen endast reglera grunddragen för användningen av mark- och vattenområden för bebyggelse, fritidsanläggningar, kommunikationsleder och andra jämförliga ändamål, om det behövs för att säkerställa syftet med översiktsplanen eller för att tillgodose ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. Miljöbalken.

(I följande underpunkter specificeras vad områdesbestämmelserna får bestämma)

Lagen säger alltså att kommunen får skapa planer. Inte skall.

Heby kommun ger i förslaget till översiktsplan 2040 inga motiv till varför och hur de riksintressanta kulturvärdena i dalgången skulle hotas i en ”planlös” framtid.

- Lantbrukarna och fastighetsägarna i Sörsocken har heller aldrig varit så väl utbildade som idag. Bara här i Hårsbäck är minst hälften av bönderna akademiker.
- Förståelsen för kultur- och naturvärden är i dag större än någonsin tidigare.
- Risker för misshushållning med dalgångens kulturmiljö och naturvårdsvärden ter sig därför litet och verktyg som områdesbestämmelser obehövliga.
- Eventuella mål för att vidmakthålla bygdens karaktär bör bättre kunna uppnås med en positiv dialog.

Under rubriken *Kulturmiljövård* i står följande att läsa: Örsundaåns övre dalgång Området utgör dalgångsbygden längs med Örsundaån söder om Heby tätort och ner mot gränsen till Enköpings kommun. Området karaktäriseras av bebyggelsekontinuitet sedan förhistorisk tid med flera betydande stenåldersboplatser längs åskanten i väster och järnåldersgravfält varav ett med husgrundsterrass. Inom området finns de oskiftade och välbevarade radbyarna Ål, Sör Hårsbäck och Röcklinge med stora tvåvånings mangårdsbyggnader från 1800-talets mitt, stenvälsbroar och äldre vägsystem. Kommunen bör utreda om de kulturhistoriska värdena i Örsundaåns övre dalgång ska skyddas genom områdesbestämmelser.

Yrkande: Sör Hårsbäck bör strykas från den här uppräkningslistan. Byn är tyvärr ingen välbevarad radby. Av de sju gårdar som före jordreformen Laga Skifte låg i Sör Hårsbäcks bykärna återfinns efter den 11 juni 1860 endast två jordbruk, ett i norra och ett i södra änden av byområdet. Tre brukningsenheter flyttades 300 - 1000 meter från bykärnan och två försvann och slogs samman med andra gårdar. På de tomma platserna i byn står idag en villa samt några driftbyggnader till ett av jordbruken. Utanför bykärnan har det senare tillkommit sammanlagt tre villor. Bifogar en bild som visar vart brukningscentra flyttades då byn sprängdes

Kommunens svar: *Utgångspunkten är att kommunen bedömer att bebyggelsen inom riksintresset för kulturmiljövård Örsundaåns övre dalgång har stora kulturhistoriska värden. Kommunen lyfter i planförslaget frågan om områdesbestämmelser kan vara ett sätt att långsiktigt skydda värdena. Kommunen vill dock betona att ett första steg måste vara att undersöka om områdesbestämmelser är rätt verktyg för att skydda värdena i detta enskilda riksintresseområde.*

Kommunen vill också uppmärksamma att bebyggelsen i det andra riksintresseobjektet för kulturmiljövård som är beläget i kommunen, Huddungeby, regleras i en detaljplan som innehåller bestämmelser med syftet att bevara områdets stora kulturmiljövärden.

En privatperson skriver att kommunens förslag att införa områdesbestämmelser för Sör Hårsbäck vilar på en föråldrad och missvisande beskrivning av byn som en "välbevarad radby". I verkligheten speglar inte dagens Sör Hårsbäck de förhållanden som nämns i översiktsplanen. Den utveckling som har skett under gradvis under en längre tid har förändrat byn i grunden, och den kan inte längre klassificeras som en välbevarad radby.

1. Sör Hårsbäck är inte längre en välbevarad radby Kommunens beskrivning av Sör Hårsbäck som en "välbevarad radby" inte längre korrekt. Moderniseringar, förändringar i fastighetsäggande och annan utveckling har medfört att byns struktur och karaktär har förändrats. Att basera områdesbestämmelser på en historisk idealbild, snarare än den verklighet som råder idag, är missvisande och riskerar att begränsa framtida utveckling.

2. Områdesbestämmelser försämrar konkurrenskraften för företag och fastighetsägare Införandet av områdesbestämmelser riskerar att försämma konkurrensläget för företag och fastighetsägare i Sör Hårsbäck och andra byar i Örsundaåns övre dalgång. Restriktioner som kräver bygglov för förändringar eller nybyggnation skapar administrativa hinder och ökade

kostnader. Det hämmar inte bara lokalt företagande, utan kan också minska möjligheten för fastighetsägare att anpassa sina egendomar till moderna behov.

3. Frivilliga kulturvårdsavtal är en bättre lösning Istället för att införa restriktiva områdesbestämmelser föreslår vi att kommunen och regionen arbetar med markägarna för att etablera frivilliga kulturvårdsavtal. Sådana avtal kan säkerställa att kulturhistoriska värden bevaras, samtidigt som markägarna behåller sin frihet att utveckla och anpassa sina fastigheter. Detta är en lösning som främjar samarbete och respekt för lokalbefolkningens rättigheter.

Sammanfattning

Planerna på att införa områdesbestämmelser i Sör Hårsbäck är baserade på en felaktig bild av byns nuvarande skick och kommer att skapa onödiga hinder för utveckling. Jag uppmanar kommunen att avbryta dessa planer och istället arbeta med frivilliga kulturvårdsavtal som en mer rimlig och rättvis lösning. Byns framtid bör formas av dem som lever och verkar här – inte av restriktioner som bygger på en förlegad idealbild

Kommunens svar: Utgångspunkten är att kommunen bedömer att bebyggelsen inom riksintresset för kulturmiljövård Örsundaåns övre dalgång har stora kulturhistoriska värden. Kommunen lyfter i planförslaget frågan om områdesbestämmelser kan vara ett sätt att långsiktigt skydda värdena. Kommunen vill dock betona att ett första steg måste vara att undersöka om områdesbestämmelser är rätt verktyg för att skydda värdena i detta enskilda riksintresseområde.

Kommunen vill också uppmärksamma att det andra riksintresseobjektet för kulturmiljövård som är beläget i kommunen, Huddungeby, regleras i en detaljplan som innehåller bestämmelser med syftet att bevara områdets stora kulturmiljövärden.

Fornlämningar

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att ett av ställningstagandena avseende kulturmiljövärdena är att värna fornlämningar och om möjligt integrera dem i bebyggelsemiljöer. Länsstyrelsen instämmer i värdet av en sådan strategi, men vill påpeka vikten av att tillräckligt stora fornlämningsområden/skyddade områden behålls kring fornlämningarna och att de ses som en tillgång i planeringen. Länsstyrelsen anser att kapitlet om fornlämningar bör kompletteras med information gällande det lagskyddade fornlämningsområde som finns runt alla fornlämningar. Fornlämningsområdet är bland annat till för att bättre synliggöra, tillgängliggöra och värna fornlämningar.

För flera av tätorterna föreslås även ny exploatering inom områden där det förekommer fornlämningar. Länsstyrelsen vill påpeka vikten av att tillräckligt stora fornlämningsområden behålls kring fornlämningarna för att de ska kunna bevaras. Detta kan i sin tur påverka möjligheten att exploatera mark inom flera av de utpekade utvecklingsområdena.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats med kompletterande skrivningar under rubriken Fornlämningar utifrån synpunkterna i yttrandet.

Jordbruksmark

Länsstyrelsen i Uppsala län noterar att flera utvecklingsområden berör jordbruksmark. Inriktningen i översiktsplanen är att det i efterföljande detaljplanering behöver undersökas om lokaliseringsstudier behöver genomföras för dessa områden. Länsstyrelsen anser att det vore önskvärt om tillåtligheten att ta jordbruksmark i anspråk enligt 3 kap. 4 § MB klargörs redan i översiktsplanen. Genom att föra ett resonemang om den bruksvärda markens kvalitet, om

exploateringen är ett väsentligt samhällsintresse samt redogöra för vilka alternativa lokaliseringar som har övervägts samt varför annan mark inte kan tas i anspråk ger översiktsplanen ett bra stöd i den efterföljande planeringen.

tätorter: För flera av tätorterna föreslås byggnation på jordbruksmark. Länsstyrelsen anser att det vore önskvärt om tillåtligheten att ta jordbruksmark i anspråk enligt 3 kap. 4 § MB klargörs redan i översiktsplanen.

Kommunens svar: För de föreslagna planområden som lokaliseras på jordbruksmark har det införts ett resonemang där kommunen motiverar ianspråktagande av jordbruksmark.

Kommunen anser dock att det utifrån dagens lagstiftning och praxis inte är möjligt att motivera ianspråktagande av brukningsvärd jordbruksmark utifrån markens kvalitet, såsom exempelvis klassning av bördighet. Därav kommer inte något sådant resonemang att införas i planförslaget.

Kommunens syn på vad som är väsentligt samhällsintresse framgår av planförslaget under rubriken Jordbruksmark.

Region Uppsala ser positivt på att Heby kommun i möjligaste mån undviker att bebygga jordbruksmark. Region Uppsala vill dock betona vikten av att verka för en förtätning av nuvarande tätorter och undvika spridd bebyggelse på landsbygden för att bevara och inte fragmentera jordbruksmark eller andra skyddsvärda grönytor.

Kommunen svar: Planförslaget är framtaget där en avvägning mellan olika intressen har gjorts, bland annat att i möjligaste mån undvika att ta jordbruksmark i anspråk, se vidare under rubriken Utveckling av bostäder och verksamheter i planförslaget.

Jordbruksverket har ingen möjlighet att yttra oss specifikt rörande denna typ av planer utan yttrar oss bara generellt.

Jordbruksverket värnar om jordbruksmarken för Sveriges livsmedelsförsörjning samt för att nå uppsatta miljömål. Vår inställning är att man bör vara ytterst restriktiv med att ta jordbruksmark i anspråk för andra intressen och att man i första hand bör använda annan mark än jordbruksmark för dessa ändamål.

Kommunens svar: Planförslaget är framtaget där en avvägning mellan olika intressen har gjorts, bland annat att i möjligaste mån undvika att ta jordbruksmark i anspråk, se vidare under rubriken Utveckling av bostäder och verksamheter i planförslaget.

Bygg- och miljönämnden kan konstatera att marken för ny planlagd bostadsbebyggelse i huvudsak består av jordbruksmark. Det beskrivs att det i dessa fall behöver undersökas om en lokaliseringsstudie behöver genomföras vid efterföljande detaljplanering. Bygg- och miljönämndens uppfattning är att en sådan studie i regel ska ske och efterfrågar ett mer restriktivt förhållningssätt kring byggande på jordbruksmark.

Kommunens svar: De utpekade planområdena för bostäder är framtagna genom ett antal lokaliseringskriterier som framgår under rubriken Utveckling av bostäder och verksamheter. Planförslaget har reviderats där det i beskrivningen av de områden som lokaliseras på jordbruksmark införts en motivering till att lokalisera området på jordbruksmark.

Kommunen vill också lägga till att ett antal föreslagna planområden lokaliserade på jordbruksmark fått ändrad utbredning eller utgått ur planförslaget.

LRF skriver att planförslaget gör ett ställningstagande om förtätning inom befintliga orter, vilket generellt sett är bra. Förbundet instämmer i att genom förtätning eller omvandling av tätorterna behöver den tillkommande bebyggelsen inte ske på bekostnad av tätortsnära jordbruks- eller naturmark. Det är också inom orterna som de bostäder som det råder brist på placeras bäst (små bostäder som passar unga vuxna och äldre med utflyttade barn).

Planförslaget beskriver att förutsättningarna för att bevara jordbruk blir bättre än med nu gällande plan, men i flera fall utgörs de föreslagna utvecklingsområdena av just jordbruksmark. Genom att ta i anspråk jordbruksmark runt tätorterna flyttas Ortsgränsen hela tiden utåt i jordbrukslandskapet. Ny jordbruksmark riskerar då att tas i anspråk med samma typ av argument (närhet till befintlig bebyggelse, infrastruktur osv.) i framtida översiktsplaner. Kommunen styr utvecklingen åt ett håll och riskerar att öka intresset för uppköp av jordbruksmark hos exploatörer. Samtidigt är naturligtvis orter med god service också en viktig aspekt för landsbygdsutveckling och företagande på landsbygden.

Beroende på vilken typ av jordbruksmark som förekommer och hur geografin runt orterna ser ut, kan olika markslag vara olika viktiga från plats till plats. På åker kan det mesta produceras: från spannmål till energiskog. På betesmark och ängar är valmöjligheterna färre, men de kan vara viktiga ur naturvårdsaspekt eller för andra ekosystemtjänster. På torra, sandiga jordar och små skiften kan grönsaksodling bedrivas. Förbundet anser att kommunen bör nyansera beskrivningarna och alltid göra noggranna övervägningar kring kommunal planering på jordbruksmark.

Förbundet anser att översiktsplanen behöver kompletteras också med hur kommunen tänker kring skötsel aspekter. Vill man bevara betesmarker behöver de betas av djur, som ägs av djurhållande bönder. Vill man främja gammal ängsmark behöver de slå osv. Förbundet menar att kommunen kan göra ett ställningstagande i planförslaget att ambitionen är att öka antalet lantbruksdjur för att fylla behovet av lokalproducerad mat och lagring, utveckla företagandet och säkerställa skötsel och förvaltning av betesmarker.

Kommunens svar: De utpekade planområdena för bostäder är framtagna genom ett antal lokaliseringskriterier som framgår under rubriken Utveckling av bostäder och verksamheter. Planförslaget har också reviderats där det i beskrivningen av de områden som lokaliseras på jordbruksmark införts en motivering till att lokalisera området på jordbruksmark.

Kommunen vill också lägga till att ett antal föreslagna planområden lokaliserade på jordbruksmark fått ändrad utbredning eller utgått ur planförslaget.

Kommunen noterar synpunkten om skötsel aspekter, men konstaterar samtidigt att frågorna inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Naturskyddsföreningen skriver att exploatering av jordbruksmark är en viktig fråga och Uppsala län ligger i botten när det gäller att ta hänsyn till jordbruksmark. Ställningstagandet här att brukningsvärd jordbruksmark endast ska exploateras för att tillgodose väsentligt samhällsintresse är bra. Men hur går det ihop med att Vittinge tegelbruk vill ta 60 ha bra jordbruksmark i anspråk för att bryta lera? Visserligen ska marken återställas men tidigare lertag visar på att det knappast blir samma standard på jordbruksmarken efteråt.

Kommunens svar: Synpunkterna i yttrandet hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Skogsmark

LRF skriver att flera av tätorternas föreslagna planområden för bostäder är belägna på jordbruksmark, men att det för flera av områdena finns alternativ placering i skogsmark.

Kommunens svar: *De utpekade planområdena för bostäder är framtagna genom ett antal lokaliseringskriterier som framgår under rubriken Utveckling av bostäder och verksamheter.*

Naturskyddsföreningen skriver att visserligen ska inte kommunen i onödan försvåra för rationellt skogsbruk men det vore på sin plats att uppmuntra till alternativa brukningsformer som plockhuggning mm. Helst då brukningsmetoder som innebär att skogen fortsätter att producera ekosystemtjänster och bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen. Det behövs ett ytterligare ställningstagande om detta. I de områden där rationellt skogsbruk bedrivs borde kommunen övervaka att hänsynsreglerna följs. Detta för att motverka negativa konsekvenser för biologisk mångfald, artförlust och kulturmiljövärden. Följs inte hänsynsreglerna blir skogen med tiden också mindre attraktivt för friluftslivet. Komplettera gärna avsnittet med en karta över skyddsvärd skog, till exempel från Skogsmonitor. Det ger en bild av var man bör ta extra hänsyn.

Kommunens svar: *Planförslaget har reviderats med skrivning och ställningstagande om kommunens skogsinnehav som berör synpunkterna i yttrandet under rubriken Skogsmark.*

Aspekter kring hur skogen brukas på icke-kommunal mark samt hur kommunen hanterar lagstyrda ärendeprocesser hanteras inte inom ramen för översiktsplanen.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS)

Ett flertal yttranden tar upp LIS med koppling till Östa. Kommunen bemöter samtliga dessa yttranden under rubriken *Östahalvön* i samrådsredogörelsen.

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att av översiktsplanen framgår att lämpliga områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) kommer att utredas som tematiskt tillägg till översiktsplanen i ett senare skede. Tills vidare gäller det tematiska tillägget Landsbygdsutveckling i strandnära lägen för Östahalvön från 2013.

De kriterier som finns för att peka ut LIS-områden framgår av 7 kap. 18 e § MB. Ett utpekat område ska vara lämpligt för utvecklingen av landsbygden. Områden ska vara av sådant slag och ha en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. Vidare ska områden som pekas ut i eller i närheten av tätorter endast ha en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

En aktuell översiktsplan, innefattande länsstyrelsens granskningsyttrande, ska vid prövning ge vägledning om huruvida en åtgärd ligger inom ett LIS-område. Av länsstyrelsens granskningsyttrande till gällande översiktsplan (dnr 892-13) framgår att det inte klarlagts om nya bostadstomter inom utpekade LIS-områden på Östahalvön är möjliga med beaktande av strandskyddets syften, Natura 2000- område, riksintresse för naturvård och friluftsliv samt naturreservat. När kommunen och länsstyrelsen har olika uppfattning i frågan kan inte översiktsplanen anses ge någon tydlig vägledning. Utifrån de underlag som presenteras i föreliggande samrådsförslag har länsstyrelsen ingen anledning att göra en annan bedömning.

Beaktat de värden och skyddsregleringar som finns på platsen kan det ifrågasättas om Östahalvön uppfyller kriterierna för att kunna pekas ut som ett LIS-område i enlighet med 7 kap. 18 e § MB.

Länsstyrelsen vill passa på att informera om regeringens lagförslag Strandskydd vid små sjöar och smala vattendrag (KN2024/02252). Enligt förslaget ska sjöar som är mindre än en hektar till ytan och vattendrag som är smalare än två meter inte ska omfattas av strandskydd. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Kommunens svar: Kommunen konstaterar att länsstyrelsen inte delar kommunens syn på om LIS-tillägget klarlägger om nya bostadstomter inom utpekade LIS-områden på Östahalvön är möjliga med beaktande av strandskyddets syften, Natura 2000-område, riksintresse för naturvård och friluftsliv samt naturreservat. Kommunen bedömer därmed att det tematiska tillägget förlorat sin vägledande roll. Planförslaget har som en följd av det reviderats enligt följande:

- Det anges att det tematiska tillägget om LIS i Östa kommer upphävas i samband med beslut om att anta den nya översiktsplanen.
- Heby kommun har för avsikt att utreda Östahalvöns utvecklingspotential i nära samverkan med boende, verksamma aktörer och friluftsentresser. Se vidare kommunens samlade svar gällande Östa under rubriken Östahalvön i samrådsredogörelsen.
- Ett ställningstagande har tillkommit om att kommunen kommer utreda om ett nytt tematiskt LIS-tillägg ska tas fram. En sådan utredning bör undersöka möjligheten till LIS inom hela kommunen.

Planförslaget har reviderats avseende strandskydd under rubriken Strandskydd.

Miljö, hälsa och säkerhet

Generellt

Naturskyddsföreningen skriver att rubriken *Miljö hälsa och säkerhet* borde vara egen huvudrubrik efter Livskraftiga natur och kulturvärden. Ställningstagandena är bra i sig men de borde också kopplas till att man i varje enskilt beslut som tas i kommunen också tittar på dessa. Annars blir det bara fina ord.

Kommunens svar: Kommunen anser att rubriksättningen under delen Värden och hänsyn fungerar väl och kommer därmed inte ändra denna.

Samtliga ställningstaganden riktar sig till efterföljande beslutsprocesser.

Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver om flera aspekter gällande MKN för vatten:

Ytvatten

Av planförslaget framgår att kommunen har för avsikt att utveckla det vattenstrategiska arbetet ur ett helhets- och avrinningsperspektiv. Länsstyrelsen ställer sig positivt till detta och anser att det kommer att förbättra chanserna att nå miljökvalitetsmålen för vatten och tydliggöra eventuella mellankommunala utmaningar och behov av samverkan. Länsstyrelsen anser dock att det hade varit hade varit önskvärt om underlaget redan funnits tillgängligt och kunnat inarbetats i översiktsplanen.

Det ska av översiktsplanen framgå hur kommunen avser att följa miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten. Förslagen förändring av mark- och vattenanvändning får inte negativt påverka berörda vattenförekomsters statusklassning på kvalitetsfaktor- respektive gränsvärdenivå. Detta innebär att för vattenförekomster där statusen inte är god behöver åtgärder vidtas för att förbättra

statusen för att normen ska kunna nås. Även vattenförekomster med god status behöver skyddas från negativ påverkan vid framtida exploatering så att statusen inte sänks.

Hebys översiktsplan redogör kortfattat för den ekologiska och kemiska statusen i kommunernas vattenförekomster. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen behöver kompletteras med information om vilka miljöproblem som är störst, risker att miljökvalitetsnormerna för vatten överskrids vid framtida exploatering, samt vilka åtgärder som kommunen behöver vidta för att säkerställa att miljökvalitetsnormerna följs. Översiktsplanen bör även kompletteras med riktlinjer för hur påverkan på vattenkvalitet ska hanteras vid exploatering. Utan detta kan genomförande av översiktsplanen leda till att vattenstatus riskeras och arbete med att nå miljökvalitetsnormerna försvåras. Förutom en översiktlig redogörelse av kommunens vattenstatus bör en mer detaljerad redovisning göras för de områden och dess vattenförekomster som av olika anledningar måste beaktas särskilt vid planering och byggande.

Färdplan för ett hållbart län, lokala åtgärdsprogram och vattenplaner är exempel på verktyg som innehåller platsspecifika åtgärder för att förbättra statusen i vattenmiljöer. Dessa ger dessutom en helhetsbild över miljösituationen i vattnet och kan hjälpa kommunen att beakta de kumulativa effekterna av olika påverkanskällor.

Övergödning och fysisk påverkan, oftast i vattenförekomster som omfattas av markavvattningsföretag, är de två största miljöproblemen i Heby kommuns ytvatten. Jordbruk och enskilda avlopp är de verksamheter som bidrar mest till dessa miljöproblem och till risken att miljökvalitetsnormerna inte uppnås i flera vattenförekomster. Åtgärder behövs i 26 (övergödning) respektive 20 (fysisk påverkan) vattenförekomster för att normerna ska kunna följas.

Åbyån, Tämnanen, Tämnanån, Vansjön, Örsundaån och Andersboån är några vattenförekomster med stort behov av insatser för att minska näringsbelastning och förbättra den ekologiska statusen. Våtmarker, skyddszoner, strukturstyrning och åtgärder för enskilda avlopp är prioriterade och kan bidra till att minska näringsbelastning i dessa vatten (se även Digitala åtgärdsunderlag). En del av åtgärderna har dessutom pekats ut i en landskapsanalys för Tämnanån som Heby i samarbete med grannkommuner har tagit fram. Där så är möjligt bör översiktsplanen formulera ställningstagande för hur åtgärderna bör hanteras så att miljökvalitetsnormerna följs vid framtida exploatering av mark och vatten.

Åbyån och Andersboån riskerar att inte uppnå miljökvalitetsnormen på grund av påverkan från reningsverken i Östervåla och Tärnsjö. Reningsverken i dessa områden kan dessutom drabbas av höga vattenflöden vilket kan förvärpa möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormen i det framtida klimatet i dessa vattendrag. Dock saknas tydliga riktlinjer för hur dessa aspekter ska beaktas i den fysiska planeringen, både vad gäller ställningstagande för respektive tätort och i kapitlet om teknisk försörjning.

Grundvatten

Av översiktsplanen framgår att tätorterna Heby och Tärnsjö delvis är lokaliserade på Dalkarlsåsen som utgör grundvattenmagasin och prioriterad grundvattentäkt i ett regionalt perspektiv. Tre nya utvecklingsområden pekas ut inom befintligt och/eller föreslaget vattenskyddsområde, HEO2 i Heby tätort samt TB1 och TB3 i Tärnsjö tätort. Kommunen bedömer att det inte är rimligt att undanta Dalkarlsåsen från nybyggnationer med beaktande av behovet att utveckla de två tätorterna. Länsstyrelsen instämmer i denna bedömning.

Länsstyrelsen anser även att en omvandling till bostäder inom HEO2, där det tidigare bedrivits verksamheter som gammal takpanne- och betongfabrik, kan ses som positiv i bemärkelsen att marken kommer att saneras.

För att kunna upprätthålla MKN för grundvatten är det viktigt att smutsigt dagvatten inom vattenskyddsområdet renas innan det tillåts infiltrera ner i marken. I översiktsplanen bör kommunen därför ta ställning till om ytor för storskaliga dagvattenlösningar behöver pekas ut för att rena och fördröja dagvattnet från såväl befintliga som tillkommande bebyggelseområden.

Länsstyrelsen anser även att kommunen tydligare bör redogöra för markens sårbarhet samt den hänsyn som behöver tas vid exploatering inom vattenskyddsområden eller andra områden där de finns en vattentäkt (Runhällen, Huddunge och Haga). Exempel på hänsyn kan vara skyddsåtgärder för hantering av släckvatten inom områden med hög sårbarhet eller att byggnader inte får utföras med källare. Om det är ett vattenskyddsområde finns det föreskrifter att förhålla sig till. Kommunen behöver dock vara observant på att föreskrifterna ofta inte är tillräckliga för att hantera alla risker som kan uppstå vid förändrad markanvändning.

Kommunens svar: Kommunen delar länsstyrelsens synpunkt att det hade varit önskvärt om fler planeringsunderlag varit färdigställda och tillgängliga i framtagandeprocessen för översiktsplanen. Kommunen menar dock att mer underlag succesivt kan och ska inarbetas i översiktsplanen allt eftersom de färdigställs.

Att uppfylla miljökvalitetsnormer för vatten är ett lagkrav. Kommunen anser att för att uppfylla lagkravet så behöver frågan om vattenkvalitet integreras i ett bredare arbete med vattenfrågor som inkluderar dagvattenhantering, mångfunktionella ytor, fördröjning samt med ett avrinningsperspektiv där samarbete behövs med andra aktörer och som sträcker sig utanför kommunens markinnehav (som fastighetsägare) och kommunens geografiska område.

Planförslaget har utvecklats i skrivningar och ställningstaganden vad gäller aspekter med koppling till vattenkvalitet. De hittas under rubriken Teknisk försörjning (med koppling till dagvatten), Tätortsutveckling (med koppling till mångfunktionella ytor och fördröjning), Naturvärden (med koppling till vatten) samt till Miljö, hälsa och säkerhet (särskilt om miljökvalitetsnormer och översvämning).

De största miljöproblemen kopplade till ytvattenförekomster i Heby kommun är näringsläckage från jordbruket, reningsverk och enskilda avlopp. Kommunen bedriver flera projekt för att förbättra vattenkvaliteten. Särskilt prioriterade är Tämnråns och Örsundaåns avrinningsområden, där vi tillsammans med vattenvårdsföreningar och berörda kommuner driver pågående insatser. Underlag har tagits fram för lämpliga platser att fördröja vatten; dessa används för att peka ut prioriterade marker som både ger flödesdämpning och ökad näringsretention.

Kommunen noterar att länsstyrelsen instämmer i kommunens bedömning att det inte är rimligt att undanta Dalkarlsåsen från nybyggnationer med beaktande av behovet att utveckla tätorterna Heby och Tärnsjö.

I planförslaget finns ett ställningstagande om att kommunen ska ta hänsyn till både de befintliga och föreslagna vattenskyddsområdena vid lokalisering av ny bebyggelse. Vidare finns skrivningar i planförslaget med information om att det till vattenskyddsområdena finns föreskrifter som innebär ett ansvar för främst berörda fastigheter och verksamhetsutövare.

I samband med att nya vattenskyddsföreskrifter tas fram behöver vattentäktens huvudman (Heby kommun, tekniska enheten) ta fram en beredskapsplan/åtgärdsplan i samarbete med räddningstjänsten. I planen behöver man tydliggöra hur större läckage av miljöfarliga ämnen och släckvatten ska hanteras inom vattenskyddsområdena.

Bygg- och miljönämnden skriver att avsnittet innehåller ett ställningstagande kring att miljö kvalitetsnormerna (MKN) för vatten, luft och buller ska följas vid detaljplanering samt vid lov- och tillståndsprövningar. MKN är juridiskt bindande bestämmelser och ska inte ses som ett ställningstagande. Ställningstaganden i detta avseende kan till exempel vara att informera allmänheten, utveckla sektorsöverskridande samverkansprojekt, delta i forskningsprojekt eller liknande.

Kommunens svar: Kommunen delar nämndens uppfattning och detta ställningstagande har utgått ur planförslaget. Ett ställningstagande om att kommunens ska arbeta strategiskt och operativt med vattenfrågor ur ett helhetsperspektiv har införts i planförslaget. Ställningstagandet lyfter vidare att detta arbete inkluderar både aspekter av vattenkvalitet säkerhet och risk samt behov av samarbete med andra aktörer i ett avrinningsperspektiv.

Vansjö Nordsjö Vattenvårdsförening undrar om målen vad gäller vatten är bredare än miljö kvalitetsnormerna? Föreningen anser att målbeskrivningen vad gäller vatten behöver breddas. Det är mycket text om miljö kvalitetsnormerna vad gäller vatten men inget eller lite om de andra delarna av hållbarhetsmålen det vill säga ekonomiska och sociala utmaningar kopplat till vatten. Texten borde starkare spegla betydelsen av en smart vattenhantering för ekonomiska intressen som livsmedelsproduktion, inflyttning, turism och friluftsliv. Ett avsnitt i planen bör vidga och bredda målformuleringarna vad gäller vatten utanför den gamla vanliga boxen med miljö kvalitetsnormer. Vi anser att det skulle öka planens styrka och relevans i en verklighet med ökad konkurrens och ett förändrat klimat- och säkerhetsläge.

Ett stort ansvar vilar på politikerna i utbyggnaden av kommunens tätorter. Det är svårt att i planen se att hållbarhet speglar t.ex. utbyggnadsplanerna för Morgongåva. Här ska bl.a. stora ytor hårdgöras och bebyggas utan att yttre skyddsåtgärder finns redovisade för att skydda omgivande vatten. Det ger intryck av en upprepning av kommunens plan för utbyggnaden av Julmyra med höga kostnader för samhället som följd. Vi tar därför för givet att ansvariga politiker ställer höga krav på att alla nya utbyggnadsplaner i kommunen inkluderar lämpliga skyddsåtgärder för att inte negativt påverka nedströms ekonomiska- och miljömässiga intressen.

Föreningen undrar om den politiska samordningen på strategisk nivå behöver stärkas? Under det sista årsmötet i VNV medverkade flera ledande politiker i diskussionen. Ett av förslagen från politikerna var att kommunen borde bilda en tvärpolitisk och strategiskt vattengrupp. Detta motiverat av kommunens satsningar på vatten och behovet av tvärpolitisk dialog och kunskapsuppbyggnad. Kommunalt beslutsfattande kopplat till vatten med ökade ekonomiska, sociala och miljömässiga krav/möjligheter förväntas öka. Översiktsplanens vattenrelaterade mål skulle i så fall också kunna hanteras av gruppen. Vi anser därför att bildandet av en sådan tvärpolitisk vattengrupp i Heby Kommun skulle vara av stort värde.

Kommunens svar: Kommunen gör bedömningen att planförslaget lyfter de sociala och ekonomiska aspekterna under rubriken Vatten och Strandskydd där vattnets roll för samtliga tre hållbarhetsdimensioner (ekologiska, sociala och ekonomiska) beskrivs.

Större utbyggnadsområden som i planförslaget pekas ut i tätorterna kommer att detaljplanläggas. I den processen ska dagvattenhanteringen lösas.

Kommunen noterar förslaget om att tillskapa en tvärpolitisk och strategisk vattengrupp men konstaterar samtidigt att frågan inte hanteras inom ramen för en översiktsplan.

Översvämning

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att i översiktsplanen ska kommunen ge sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning som är klimatrelaterade, samt hur sådana risker kan minska eller upphöra (3 kap. 5 § punkt 2 PBL). Länsstyrelsen kan konstatera att risk för översvämning redovisas på en generell och övergripande nivå, utan att specifikt gå in på hur den redan bebyggda miljön påverkas. Länsstyrelsen anser därför att översiktsplanen behöver kompletteras med tydligare bedömningar kring risker för den redan bebyggda miljön samt redovisningar av hur kommunen förhåller sig till de identifierade riskerna. Det kan till exempel ske genom att uttrycka olika slags ställningstaganden, rekommendationer eller förslag på fysiska åtgärder i översiktsplanen. För att översiktsplanen ska ge bättre stöd i efterföljande planering anser länsstyrelsen att kommunen med hjälp av befintliga planeringsunderlag bör redovisa risker för översvämning som förekommer i respektive tätort där exploatering planeras. Till exempel finns utvecklingsområdet HE02 i Heby tätort som utgör ett riskområde för översvämning vid 100-årsregn enligt länsstyrelsens skyfallskartering.

Kommunens svar: Planförslaget har genomgående utvecklat skrivningar, kartmaterial och ställningstaganden som syftar till att bättre redovisa risken för översvämningsrelaterade risker som hur kommunen avser att arbeta med sådana risker. I planförslaget finns ytor för fördröjning redovisade i samtliga tätorter utom Tärnsjö där inga behov av fördröjningsytor identifierats i det här skedet eftersom tätorten är lokaliserad på en rullstensås.

För varje tätort har kartor med miljö- och riskfaktorer tagits fram där bland annat underlag med koppling till översvämning redovisas.

Beskrivningen av område HE02 har kompletterats med information om att området är beläget inom ett riskområde för översvämning och att detta behöver hanteras i den nya detaljplan som krävs för att omvandla området.

Region Uppsala skriver att ökad beredskap för samhällskriser och klimatrelaterade hot är nödvändig. Detta inkluderar dialog och samverkan med länets övriga kommuner och andra aktörer, för att säkra tillgången till kritiska resurser som vatten, energi och mat.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats för att fånga in synpunkterna i yttrandet.

Sala kommun skriver att det i avsnittet Översvämning lyfts att översvämningsrisk är en mellankommunal fråga. Sala kommun instämmer i vikten av att samverka i denna fråga och vill förmedla intresse att utveckla samarbetet.

Kommunens svar: Noterat. Kommunen ser fram emot att utveckla samarbete i frågan.

LRF skriver om ett flertal aspekter med koppling till översvämningsrisk.

- Planförslaget beskriver att efter översvämningarna som drabbade kommunen under 2023, tar man nu fram en plan för skyfall och höga flöden. LRF ställer sig positiva till kartering och plan och anser att resultaten ska påverka fysisk planering, så att man aktivt styr bort från riskområden samt att resultaten också ska användas för att utvärdera

påverkan på produktion inom de gröna näringarna. Området ÖB4 i Östervåla är ett exempel på där man i planen placerat planerad bostadsområde på produktiv åkermark som hade stora översvämningsproblem 2023. Detta område bör placeras i skogsområdet norrut för att skona jordbruksmarken och undvika översvämningsrisken.

- Planförslaget beskriver att dagvatten och översvämningsrisker kan vara mellankommunala frågor (sid. 155). LRF anser att ÖP kan förtydligas med att det också kan krävas samordning med andra samhällsaktörer, som exempelvis Trafikverket. Samordning med andra möjliggör ett större grepp för att se över de anläggningar som både drabbas och dämmer vid en översvämning, för att tillsammans hitta rätt åtgärder för att förbättra avrinningen inom ett område.
- LRF är gärna en dialogpart i det fortsatta arbetet kring vatten för att identifiera brister och diskutera möjliga lösningar. Genom diskussion om överbelastning av markavvattningsföretag, möjliga åtgärder för översvämning, ersättning och så vidare kan vi tillsammans förbättra vår klimatanpassning och beredskap.

Kommunens svar: Område ÖB4 har utgått ut förslaget, på grund av området riskerar att översvämmas vid höga flöden.

Planförslaget har reviderats under rubriken Översvämning för att belysa behov av samarbete med ett flertal andra aktörer än enbart kommuner.

Skred, ras, erosion

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver i översiktsplanen ska kommunen ge sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av ras, skred och erosion som är klimatrelaterade, samt hur sådana risker kan minska eller upphöra (3 kap. 5 § punkt 2 PBL). Länsstyrelsen kan konstatera att risk för ras, skred, erosion redovisas på en generell och övergripande nivå, utan att specifikt gå in på hur den redan bebyggda miljön påverkas. Länsstyrelsen anser därför att översiktsplanen behöver kompletteras med tydligare bedömningar kring risker för den redan bebyggda miljön samt redovisningar av hur kommunen förhåller sig till de identifierade riskerna. Det kan till exempel ske genom att uttrycka olika slags ställningstaganden, rekommendationer eller förslag på fysiska åtgärder i översiktsplanen. För att översiktsplanen ska ge bättre stöd i efterföljande planering anser länsstyrelsen att kommunen med hjälp av befintliga planeringsunderlag bör redovisa risker för ras, skred och erosion som förekommer i respektive tätort där exploatering planeras. Till exempel finns det flera aktsamhetsområden för skred i Heby tätort.

Kommunens svar: Planförslaget har genomgående reviderats med avseende på ras, skred och erosion. Text och ställningstaganden har utvecklats kring kommunens syn på hur riskerna ska hanteras samt att kartmaterial uppdaterats och tillkommit. För varje tätort har kartor för miljö- och riskfaktorer tagits fram där bland annat underlag med koppling till geotekniska förutsättningar redovisas.

SGI skriver att topografin inom kommunen är varierande och kommunen består omväxlande av skogslågländ och lerslätter. Enligt SGU:s jordartskarta består de ytliga jordlagren till stor del av morän och lera. Det förekommer även stora torvområden och områden med berg i dagen. En stor isälvsformation går rakt genom kommunen från norr till söder. Enligt kartunderlaget förutsättningar för skred i finkornig jordart finns det flera aktsamhetsområden, framför allt i södra delen av kommunen. Enligt kartunderlaget finkorniga jordarter med förutsättningar för kvicklera finns det begränsade förutsättningar för kvicklera i den södra delen av kommunen. Hela

kommunen ligger under högsta kustlinjen. MSB:s översiktliga stabilitetskartering från 2019 över den befintliga situationen visar att det finns många mindre områden inom kommunen som översiktligt inte kan klassas som tillfredställande stabila eller som är otillräckligt utredda.

Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion. Vidare ska kommunen enligt 3 kap 5 § p 4 i sin översiktsplan redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra. I översiktsplanen har kommunen redogjort för att de identifierat SGU:s, SGI:s, och MSB:s kartunderlag avseende risker med ras, skred och erosion. Kommunen har dragit slutsatsen att de generellt är en lågriskkommun men att det finns skredrisker i vissa områden med slänter av finkorniga jordar och nära vattendrag. Dessa risker har en tyngdpunkt i kommunens södra delar och Örsundaåns dalgång från Heby och söderut samt de centrala delarna av Vittingebygden pekats ut specifikt. Kommunen visar SGU:s karterade akksamhetsområden för skred samt riskområden för erosion i en karta. Genom att använda tillgängligt material som lågpunktskartering, översvämningskartering och underlag från SGI om risker för ras skred och erosion menar kommunen att man har tagit hänsyn till klimatförändringar.

I Hållbarhetsbedömning med MKB rekommenderas kommunen att utreda riskerna i samband med bebyggelseutveckling med avseende på bland annat områden utpekade med risk för erosion, skred och ras. SGI instämmer med denna rekommendation och vill tillägga att även riskerna för befintlig bebyggelse i områden utpekade med risk för erosion, skred och ras bör utredas. Detta bör göras i ett långsiktigt perspektiv med klimatförändringar i beaktande.

SGI kan inte se att kommunen redovisat sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

I figur 32 redovisar kommunen SGU:s akksamhetsområden för skred samt riskområden för erosion. Valet av färger i figuren gör att riskområdet för erosion på flera ställen täcker över akksamhetsområdena för skred vilket ger intrycket att det finns betydligt färre akksamhetsområden för skred i kommunen än det enligt kartunderlaget gör. SGI anser att det är gynnsamt för planen om informationen från dessa kartunderlag visas på ett tydligare sätt.

Trots att kommunen tagit del av kartunderlaget förutsättningar för skred i finkornig jordart har flera områden pekats ut för utveckling inom just områden som är klassade som akksamhetsområden. SGI har förståelse för att det finns andra aspekter i planeringsprocessen än bara skredrisker. Vi anser dock att om man väljer att peka ut akksamhetsområden för skredrisker som framtida utvecklingsområden ska man också redovisa vilka åtgärder som ska utföras för att säkerställa att dessa risker är på en acceptabel nivå.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats med syfte att tydligare beskriva hur hänsyn ska tas till geotekniska risker vid exploatering av ny bebyggelse eller vid ny planläggning i redan bebyggda områden, såsom exempelvis föreslagna omvandlingsområden. Översiktsplanen har tagit fram kartor över risk- och miljöfaktorer för varje tätort, med syftet att tillgängliggöra information om geotekniska risker för både befintlig och tillkommande bebyggelse. Ställningstagande kring hantering av geotekniska risker har tillförts planförslaget.

SGU skriver att kommunen på ett bra sätt tar upp relevanta naturrisker. Det är av stor vikt att eventuella naturrisker som utgår från jordart, bergart i kombination med vattendrag, topografi och påverkan genom ett ändrat klimat beaktas vid all samhällsplanering. I områden med brant topografi och nära vattendrag bör risk för slamströmmar, erosion och skred beaktas, speciellt i områden med finkorniga jordarter.

Kommunens svar: Kommunen noterar synpunkterna och vill lägga till att planförslaget har reviderats där en skrivning om slamströmmar under rubriken Ras, skred och erosion har lagts till.

Krisberedskap

Heby kommuns beredskapsenhet lyfter ett antal synpunkter:

Allmänna kommentarer

När det gäller skyfall och höga flöden så hanteras det i *Plan för hantering av skyfall och höga flöden*, en plan som också omnämns i Översiktsplanen. Av den anledningen så kommenteras inte de områdena i den här skrivningen. I flera delar av planen omnämns vårt beroende av el(energi)försörjning och dricksvattenförsörjning. Här kan jag tycka att man särskilt behöver påtala vikten av el och dricksvatten till samhällsviktiga verksamheter och då främst äldreomsorg och barnomsorg.

I Heby kommun har vi väldigt dåligt med skyddsrum och vi har ingen varningstuta, Hesa Fredrik. Båda dessa verksamheter är Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps ansvar men för det är det verksamheter som kommunen kan verka för.

Kommentarer till specifika delar av planen

Sid 48, Handel och kommersiell service. Främja att näringslivet vidtar beredskapsåtgärder, t ex att drivmedelsstationer och livsmedelsaffärer installerar reservkraft.

Sid 66 och 69, Energi- och elförsörjning. El- och energiförsörjning är väldigt sårbara verksamheter under kris och höjd beredskap. Ett frånfall av dessa verksamheter påverkar hela samhället, såväl samhällsviktiga verksamheter, näringsliv och privatpersoner. Det är önskvärt med fler olika energikällor inom kommunen för att öka redundansen vid kris eller höjd beredskap.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats med skrivningar och ställningstaganden under rubriken Krisberedskap utefter synpunkterna i yttrandet.

LRF skriver att Sverige behöver öka sin självförsörjningsgrad gällande livsmedel men också energi och material, för en förbättrad beredskap för kris eller krig. Lantbruket behöver kunna fortsätta sin produktion även i kris och transporter till och från gårdarna måste fungera om livsmedelskedjan ska upprätthållas.

De tätortsnära jordbruken kan få en speciell betydelse om befintliga flöden inte fungerar och alternativ måste skapas för att få ut mat till kommuninvånarna. Att det då finns jordbruk nära där huvuddelen av befolkningen bor kan bli avgörande. LRF anser att kommunen bör beskriva det som en styrka i planförslaget.

Kris kan också vara en händelse av brand, översvämning, sjukdomsutbrott och liknande, vilket kan påverka såväl livsmedels- som skogsproduktion. Jord- och skogsföretagare har dessutom ofta värdefull kunskap kring framkomlighet, vägar eller ett maskininnehav som kan blir användbart i många typer av kriser.

- LRF anser att kommunen bör ha ett ställningstagande kring beredskap. Man bör fundera över vilken mark, vilka flöden och vilken infrastruktur som behövs för att försörja kommuninvånarna med vatten och mat. En kartering av viktiga anläggningar och kedjor bör genomföras, men inte redovisas i offentliga dokument i detalj.
- Ytterligare en dimension kring beredskap är att befolkningen i kommunen riskerar att öka vid kriser av olika slag - jämför med Covid då många flyttade till sina sommarstugor. LRF är gärna i dialogpart i kommunens krishantering för att identifiera brister, diskutera åtgärder och förbereda olika typer av scenarier
- En levande landsbygd kan kopplas ihop med ekonomisk och social beredskap. De gröna näringarna är viktiga för livsmedelsproduktion, men också viktiga delar av kommunens näringsliv och bidrar med både arbetstillfällen och skatteintäkter. Kommunen kan stötta lokala producenter genom att i ännu högre grad upphandla lokalproducerat. LRF anser att översiktsplanen bör ha ställningstaganden kring hur den lokala produktionen ska stöttas. En förbättrad beredskap kan därmed ge ett ökat företagande.

Kommunens svar: Avsnittet under rubriken Krisberedskap har reviderats för att fånga in flera av synpunkterna i yttrandet.

Kommunen delar förbundets syn att lantbruket spelar en viktig roll i samhällets krisberedskap vilket framgår av planförslaget. Lantbrukets roll för ett resilient samhälle lyfts i delen Utvecklingsstrategi för att visa på näringens betydelse för kommunen.

Under rubriken Krisberedskap har ett stycke införts om lantbrukens betydelse vid händelse av att befintliga transportflöden inte fungerar.

Under rubriken Krisberedskap har ett stycke införts om att befolkningen kan öka som en följd av kriser av olika slag.

Frågan om upphandling av lokalproducerade livsmedel hanteras inte inom ramen för denna översiktsplan.

Naturskyddsföreningen vill underlätta för livsmedelsproducenter kopplade till jordbruk i kommunen så att det blir enklare att starta t ex slakterier och gårdsmejerier. Skulle också gynna beredskapen.

Att transportbehovet av mat blir mindre för att man har jordbruk inom kommunen är tveksamt. Ur beredskapssynpunkt hade det varit bra om det vore så men strukturen för livsmedelstransporter i Sverige är på en mycket större nivå. Åtminstone gäller detta de flesta stora producenter där det mesta livsmedlet går via stora grossister som har lager på annan plats.

Det borde vara på sin plats att kommunen också uppmuntrar småbrukare och små djurhållare att finnas kvar. Småbruk och diversifierat jordbruk gynnar biologisk mångfald och bidrar till besöksmålet Fjärdhundraland. Sätt inte heller onödiga krav på de som vill komma igång med livsmedelsproduktion med direkt koppling till lantbruket. Då kanske både god beredskap och minskade transporter blir en realitet. Livsmedelslagstiftningen ger möjlighet till detta, fråga Eldrimner. Ofta är hindret snarare kommunens egna uppställda principer inom livsmedelskontrollen som missgynnar.

Kommunens svar: Kommunen noterar synpunkten om att det lokala jordbruket minskar transportbehovet av livsmedel. Kommunen har reviderat skrivning så att det bättre framgår att en förutsättning är att det efterfrågas mer lokalproducerade råvaror.

Hur kommunen arbetar med lagstyrda ärendeprocesser hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Räddningstjänst

Harbo sockenråd skriver att det finns endast en ambulansstation, belägen i Huddunge. Avståndet till Heby, Tärnsjö och Östervåla är 1,5mil med en responstid på ca 21 minuter för prio ett larm. Vad responstiden blir för övriga orter har inte uppvisats. Brandstationer finns i orterna Heby, Tärnsjö och Östervåla med ansvar för räddningsinsatser av bland annat brand, trafikolycka, drunkningstillbud etc. På dessa stationer borde även en ambulansstation finnas.

Kommunens svar: Synpunkterna i yttrandet hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Viktiga skyddsavstånd

Länsstyrelsen i Uppsala län bedömer att risken för olyckor har hanterats på ett tillfredställande sätt i översiktsplanen. För den bebyggelse som ska uppföras i anslutning till järnväg eller väg som utgör transportled för farligt gods behöver riskutredningar tas fram i respektive detaljplan för att säkerställa att lämpliga åtgärder vidtas. För kännedom har Länsstyrelsen tagit fram vägledningen Riskhantering vid transportleder för farligt gods (2023:10) som kan användas som stöd.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats med information gällande transportled för farligt gods vid detaljplanering samt om dokumentet Riskhantering vid transportleder för farligt gods.

Försvarsmakten anser skrivelsen på s.161 under rubriken Höga föremål vara otydlig och önskar ett tydligare stycke. Som tidigare beskrivet kan stöd tas i Försvarsmaktens formulering om höga objekt och remittering under rubriken 1.1.2 i yttrandet.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats utifrån synpunkterna i yttrandet.

Trafikverket Järnvägsstråket Dalabanan samt vägarna 56, 72 och 254 är utpekade primära transportleder för farligt gods. Väg 272, 862 och 869 är utpekade sekundära transportleder för farligt gods. Transporter av farligt gods är en viktig aspekt att beakta när ny bebyggelse planeras intill transportanläggningar, när ny transportinfrastruktur planeras och när markens användning förändras på annat sätt. Genom lämplig lokalisering kan konsekvenser av olyckor undvikas eller begränsas. Länsstyrelsen i Uppsala län tog år 2023 fram en riktlinje för riskhantering vid transportleder för farligt gods. Enligt riktlinjen ska hänsyn till farligt gods beaktas för exploatering inom 150 meter från stråk med farligt gods. Trafikverket ser ett behov av att kommunen i översiktsplanens del om användning av mark och vatten utvecklar resonemang kring farligt gods vid de bostads- och verksamhetsområden som planeras i närhet till stråk med farligt gods. Detta för att översiktsplanen tydligare ska vägleda efterföljande planering då risker med farligt gods ska beaktas vid både detaljplanering och lovärenden. Trafikverket rekommenderar kommunen att ta stöd av checklistan för översiktsplan som finns i länsstyrelsens riktlinje *Riskhantering vid transportleder för farligt gods*.

Intill statliga vägar och järnvägar finns det risk för buller och vibrationer. Vid planläggning och lovärenden ansvarar kommunen enligt plan- och bygglagen för människors hälsa och säkerhet och för att säkerställa att bebyggelsen anpassas efter de lokala förutsättningarna. Trafikverket anser att riktvärden enligt förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader ska följas. Trafikbullerutredningar ska ta höjd för prognosår 2045. En god ljudnivå ska i första hand uppnås genom en god samhällsplanering och inte genom uppförande av avgränsade skyddsåtgärder. Behöver ändå skyddsåtgärder uppföras för att nå riktvärdena ska åtgärderna placeras utanför

Trafikverkets fastighet eller vägområdet och bekostas av annan aktör än Trafikverket. Hänsyn behöver även tas till vibrationer vid planläggning och lovärenden. Kommunen bör alltid ta ställning till behovet av vibrationsutredningar. Översiktsplanen får gärna kompletteras med ett avsnitt om vibrationer. För att skapa en god och hälsosam boendemiljö är det viktigt att i ett tidigt skede utreda buller- och vibrationsproblematik. Kommunen kan med fördel vägleda den efterkommande detaljplaneringen genom att vid de utvecklingsområden där risk finns för buller- och vibrationsproblematik informera om detta i översiktsplanen.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats där information om närhet till transportleder för farligt gods redovisas inklusive beskrivningarna till de föreslagna planområden som berörs. Vidare har information lagts till om risk för buller- och vibrationsproblematik.

Vattenfall Eldistribution AB lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät:

- Vid behov av ombyggnad av ledningar inom regionalt elnät vilka är linjekoncessionspliktiga ledningar är det troligt att ny koncession behöver sökas vilket är tidskrävande och kostsamt.
- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå över 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 20 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk samt ur ett underhållsperspektiv.
- En ny byggnad intill en station med spänningsnivå över 24 kV ska placeras minst 20 meter, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- Utöver detta säkerhetsavstånd (20 m) tillkommer tillämpningen av försiktighetsprincipen för frågan kring elektriska och magnetiska fält (EMF). Vattenfall Eldistribution rekommenderar att ny bebyggelse där människor stadigvarande kan antas vistas, tex bostäder och kontor, inte uppförs närmare än 50 meter från ledningens närmaste anläggningsdel. Detta för att minimera eventuell framtida oro etc. hos de boende.

Vattenfall Eldistribution AB lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen lokalt elnätnät:

- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 24 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- Nya exploateringar medför ett behov av både nya ledningar och nya nätstationer för elförsörjning. Nya ledningar är i stort sett alltid markförlagda kablar i tätbebyggt område men kan vara både markförlagda kablar och ledningar byggda i luft på landsbygden.
- För att undvika magnetfält ska avstånd från station till stadigvarande vistelse vara minst 5 meter. För att undvika brandrisk ska avstånd mellan station och brännbart material vara minst 5 meter.

I översiktsplanen framgår att utbyggnad av solenergianläggningar bör främst ske i områden med goda möjligheter till anslutning till befintligt elnät samt till områden som inte innehåller höga kulturhistoriska värde. Om en lågspänningsanläggning (solenergianläggning) planeras att uppföras närmare 300 m från Vattenfall Eldistribution ABs stationsområde eller kraftledningsgata ska samråd om skyddsåtgärder genomföras innan anläggningen uppföres. Skyddsåtgärder kan behövas för att förhindra att farlig beröringsspänning i anläggningen inte överskrider de

gränsvärden som anges i ELSÄK-FS kap 5 §7 på grund av jordfel i Vattenfall Eldistribution ABs 130 kV system. Därmed är det viktigt att tidig dialog förs med Vattenfall Eldistribution AB vid planering av solenergianläggningar.

Trots dessa riktlinjer önskar Vattenfall Eldistribution AB att vara en remissinstans vid planer och bygglovsprövning. Då det kan finnas projekt eller planer som kräver andra avstånd.

Vattenfall Eldistribution AB vill informera om följande:

- Eventuell flytt/förändringar av befintliga elnätanläggningar utförs av Vattenfall Eldistribution, men bekostas av exploatören.
- Beställning/förfrågan ledningsflytt görs på Vattenfall Eldistributions hemsida. [Blanketter och formulär | Vattenfall Eldistribution](#)
- Inför anslutning av ny byggnad till befintligt elnät måste beställning av offert på el-servis beställas i mycket god tid. Offert på el-serviser, både byggkraft och permanent servis, beställs via [Anslutning - Vattenfall Eldistribution](#) eller på telefon: 020-82 10 00
- Vid eventuella schaktningsarbeten skall kabelutsättning begäras. Se [Så undviker du avgrävningar på din egen tomt med Ledningskollen](#)
- När du ska bygga, fälla träd, schakta eller spränga nära våra ledningar så glöm inte att beställa bevakning. Då är vi med på plats under arbetets gång och ser till att inga skador uppstår [Beställ tjänst - Vattenfall Eldistribution](#)
- Befintliga elnätanläggningar måste hållas tillgängliga under alla skeden av genomförandet.
- Någon anläggning, tex byggnad, får inte uppföras invid elnätanläggning tillhörande Vattenfall Eldistribution så att gällande säkerhetsavstånd inte hålls.

Kommunens svar: Planförslaget lyfter översiktligt att hänsyn till befintliga kraftledningar behöver tas vid detaljplanering och andra lov- och tillsynsärenden. Därmed har kommunen inte för avsikt att ange detaljerade uppgifter om detta i översiktsplanen.

Planförslaget har kompletterats med uppgifter att även säkerhetsaspekter avseende närhet mellan solproduktionsanläggning och befintliga kraftledningar är en aspekt att ta hänsyn till vid etablerandet av solenergianläggningar.

Luftkvalitet

Bygg- och miljönämnden skriver att ett ställningstagande är att ytterligare undersöka den småskaliga vedeldningens påverkan på den lokala luftkvaliteten. Avsnittet kan kompletteras med en kommentar om kommunen har för avsikt att till exempel ta fram lokala föreskrifter eller riktlinjer för vedeldning.

Kommunens svar: Ny information visar att de skadliga halterna av de undersökta ämnena ligger väl under gränsvärdena. Planförslaget har reviderats med information om detta under rubriken Luftkvalitet.

SGU ser generellt positivt på åtgärder som bidrar till sanering av förorenad mark.

Kommunens svar: Noterat

Socialdemokraterna skriver att utsläppen från kommunens verksamheter måste minska fortare. Miljösulder i kommunen ska vara åtgärdade under planens giltighetstid.

Kommunens svar: Kommunen arbetar med att minska klimatpåverkan både inom kommunorganisationen och inom kommunens geografiska område. En viktig roll i detta kommer den nya men ännu inte antagna Energi- och klimatplanen att spela.

Harbo sockenråd skriver angående sida 164 "Förorenade områden. Verksamheter av olika typ har gett upphov till föroreningar." Dessa föroreningar riskklassats på en skala 1–4. På bilden finns endast ett antal prickar som påvisar potentiella förorenade områden. Det finns inget som påvisar vilken klass dessa prickar visar. Går inte heller att utläsa de fyra områden som kommunen klassat som "Mycket stor risk". Detta gör oss mycket fundersamma. Sockenrådet önskar ett förtydligande.

Kommunens svar: Det är länsstyrelsen som har kartlagt och inventerat platser med misstänkta markföroreningar. Kommunen har bedömt att kartorna blir svårlästa när samtliga förorenade områden ska visas med klassning.

I planförslaget har det införts information om potentiellt förorenade områden inom de föreslagna planområdena för bostäder och verksamheter som berörs av sådana.

Klimatförändringar och klimatanpassning

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att för att översiktsplanen ska ge bättre stöd i efterföljande planering anser länsstyrelsen att kommunen med fördel kan precisera och utveckla de strategiska ställningstaganden som berör klimatanpassning. Ett ställningstagande handlar om att ta hänsyn till klimatanpassning vid planering av nya vård- och omsorgsboenden, gruppboenden, förskolor och skolor. Länsstyrelsen vill poängtera att all fysisk planering bör beakta risker kopplat till ett förändrat klimat och vid behov anpassas därefter. Samhällsviktiga verksamheter ska lokaliseras, placeras och utformas med extra hänsyn till sådana risker.

I hållbarhetsbedömningen rekommenderas kommunen att peka ut multifunktionella ytor inom tätorterna, ta fram riktlinjer eller ställningstaganden som är kopplade till våtmarker samt beskriva hur kommunen avser att arbeta med konkreta åtgärder som är kopplade till värmebölja. Länsstyrelsen instämmer i dessa rekommendationer och vill tillägga att detta bör göras i ett långsiktigt perspektiv med klimatförändringar i beaktande.

Av översiktsplanen framgår att "klimatförändringar innebär en ökad frekvens av perioder med låga temperaturer". Perioder med låga temperaturer skulle kunna förekomma oftare då perioderna blir kortare och det sker fler skiftningar i ett förändrat klimat. Klimatförändringar medför dock att det totala antalet dagar med låga temperaturer sannolikt minskar. Länsstyrelsen anser att kommunen bör tydliggöra detta för att undvika missförstånd.

I underlag från myndigheter och organisationer nämns den regionala klimatanpassningsplanen från 2014. Länsstyrelsen har uppdaterat Handlingsplanen för klimatanpassning i Uppsala län, som gäller för planperioden 2023-2027. Kommunen bör även nämna Klimat- och sårbarhetsanalysen för Uppsala län 2022-2026.

Kommunens svar: Planförslaget har uppdaterats med ställningstaganden gällande klimatanpassning. Kommunen delar länsstyrelsens synpunkt att all fysisk planering bör beakta risker med koppling till ett förändrat klimat och har reviderat ställningstagande utefter det.

Planförslaget har utvecklats med information och ställningstaganden kring mångfunktionella ytor och ytor för fördröjning av vatten i händelse av skyfall och höga flöden.

Planförslaget har reviderats vad gäller skrivningen om frekvens av perioder med låga temperaturer.

Planförslaget har reviderats vad gäller hänvisning till relevanta styrdokument.

Region Uppsala skriver att ökad beredskap för samhällskriser och klimatrelaterade hot är nödvändig. Detta inkluderar dialog och samverkan med länets övriga kommuner och andra aktörer, för att säkra tillgången till kritiska resurser som vatten, energi och mat.

Kommunens svar: *Planförslaget har uppdaterat med skrivningar om betydelsen och behovet av dialog och samverkan med övriga kommunen och andra aktörer.*

SGU ser generellt positivt på åtgärder som bidrar till klimatanpassning.

Kommunens svar: *Noteras*

Trafikverket vill informera att diken och trummor utmed statlig väg och järnväg är dimensionerade för att avleda vatten från den statliga infrastrukturen samt ytvatten från omgivningen. Trafikverket vill uppmärksamma att åtgärder ska vidtas så att utflödet mot den statliga infrastrukturen med tillhörande diken och trummor inte ökar när området är utbyggt, varken mängd eller hastighetsmässigt. Trafikverket anser generellt att kommunen ska ta höjd för minst 50-årsflöden och vid större etableringar vid framförallt de större infrastrukturstråken visa vad konsekvenserna blir av ett 100-årsflöde. Trafikverket vill framhålla vikten av att säkerställa att valda lösningar gällande hantering av dagvatten inte innebär påverkan på den statliga infrastrukturen.

Kommunens svar: *Kommunen noterar synpunkterna i yttrandet och vill lägga till att vid detaljplanering eller andra ärenden gällande byggnation ska dagvattenhanteringen utredas där bland annat konsekvenserna av ett 100-årsflöde undersöks.*

Socialdemokraterna vill se över behovet av översvämningsdammar i hela kommunen.

Kommunens svar: *Planförslaget har reviderats för att bättre redovisa behovet av ytor för hantering av vatten i händelse av skyfall eller översvämningsar som ett resultat av höga flöden i vattendrag. Dessa ytor för hantering av vatten redovisas i tätorterna där riskerna och konsekvenserna för samhället vid en översvämnings bedöms som störst.*

Miljöpartiet skriver att i dokumentet nämns multifunktionella ytor men det är svårt att se att kommunen har ett sammanhållet grepp om detta i planarbetet. Kommunen bör redogöra för nyttan av att se ytor som multifunktionella och att detta bör vara ett förhållningssätt som genomsyrar allt planeringsarbete. Därför anser vi att kommunen bör ta fram en plan för naturvärden där bland annat hanteringen av multifunktionella ytor kartläggs.

Kommunens svar: *Multifunktionella ytor, eller mångfunktionella ytor, berör ett flertal nyttor. Det gäller rekreation, klimatanpassning, naturvärden och hantering av höga vattenflöden.*

Planförslaget har reviderats där ytor för fördröjning har identifierats vilket redovisas för varje tätort i delen om tätortsutveckling. Dessa ytor kan även ges en mångfunktionell funktion.

Av planförslaget framgår att kommunen har för avsikt att både utveckla det strategiska arbetet med vatten och ta fram en grönstrukturplan. Inom båda dessa arbeten går det att hantera aspekter av mångfunktionella ytor, inklusive lokaliseringen av sådana.

Bygg- och miljönämnden skriver att klimatförändringar och klimatanpassning i översiktsplanens inledning uppges att ett flertal kommunala styrdokument är under framtagande eller kommer att tas fram inom ett par år. Bland dessa nämns Energi- och klimatplan (som ska ersätta Energiplan

med klimatstrategi 2011) och Plan för skyfall och höga flöden. Detta arbete bör formuleras som ställningstaganden i aktuellt avsnitt. Vad gäller planering för ett förändrat klimat är det en förenklad bild som målas upp i planen. Det beskrivs att utsläpp av växthusgaser minskar och att en god energihushållning uppnås eftersom planen anger att lokalisering av nya utvecklingsområden för bostäder och verksamheter ska ske i kommunens tätorter med goda kommunikationer och att gång- och cykeltrafik samt kollektivtrafik ska prioriteras före biltrafik.

Kommunens svar: Plan för hantering av skyfall och höga flöden har antagits efter samrådet och utgör nu ett underlag till översiktsplanen.

Den nya energi- och klimatplanen är inte antagen. Ett nytt avsnitt har tillförts planen kallat Sammanställning av identifierade utredningsbehov som avser lyfta fram vidare arbeten hos kommunen som uppmärksammas i planförslaget.

Kommunen anser att innehållet i avsnittet lyfter de viktigaste aspekterna av samhällsplanering med koppling till klimatet. Genom att ange att ny mer omfattande bostadsbebyggelse ska styras till tätorterna stärker det underlaget till kollektivtrafiken och stärker möjligheten till att förflytta sig som gående eller med cykel.

LRF beskriver att dagvatten och översvämningsrisker kan vara mellankommunala frågor (sid. 155). LRF anser att ÖP kan förtydligas med att det också kan krävas samordning med andra samhällsaktörer, som exempelvis Trafikverket. Samordning med andra möjliggör ett större grepp för att se över de anläggningar som både drabbas och dämmer vid en översvämning, för att tillsammans hitta rätt åtgärder för att förbättra avrinningen inom ett område.

Kommunens svar: Planförslaget har förtydligat att även myndigheter är en aktör som kommunen kan samverka med i vattenfrågor.

Strandskydd

Länsstyrelsen i Uppsala län vill informera om regeringens lagförslag Strandskydd vid små sjöar och smala vattendrag (KN2024/02252). Enligt förslaget ska sjöar som är mindre än en hektar till ytan och vattendrag som är smalare än två meter inte ska omfattas av strandskydd. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats genom att informationen ändrats under rubriken Strandskydd.

Miljöpartiet skriver att i texten kring strandskydd fokuseras endast på strandskyddet som ett problem, inte alls som det skydd det är för känsliga och mycket viktiga livsmiljöer för många hotade arter. Här bör texten balanseras upp.

Kommunens svar: Planförslaget har på grund av lagändringen i miljöbalken 1 juli 2025 reviderats genom att informationen ändrats under rubriken Strandskydd.

LRF instämmer med att strandskyddet behöver ses över så att det harmonierar med övriga kommuner inom Uppsala län. Strandskyddet har diskuterats länge i olika utredningar och betänkanden och togs i dagarna upp av Tidöpartierna. LRF anser bland annat att strandskyddet behöver ses över kring små sjöar och vattendrag, att undantag ska gälla generellt för anläggningar för areella näringar och att bättre möjligheter till dispens ska gälla för landsbygdsutveckling.

Kommunens svar: Noterat. Planförslaget har på grund av lagändringen i miljöbalken 1 juli 2025 reviderats genom att informationen ändrats under rubriken Strandskydd.

Vattenverksamhet

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att vattenverksamhet är åtgärder som ändrar vattnets djup eller läge eller uppförande av anläggningar i ett vattenområde. Ett vattenområde är det område som står under vatten vid högsta förutsägbara vattenstånd, vilket definieras av ett 100-års flöde. Det innebär att våtmarker, översvåmningsområden och strandområden som inte stadigvarande står under vatten kan klassas som vattenområde. Vissa åtgärder i våtmarker, strandområden och vattenområden utgör därför vattenverksamhet.

Vattenverksamhet är i grunden en tillståndspliktig verksamhet. Vissa mindre verksamheter kan anmälas till länsstyrelsen medan större verksamheter kräver tillstånd från mark- och miljödomstolen. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att det är viktigt att tänka på att det kan krävas en prövning av vattenverksamheten innan eventuella åtgärder genomförs och att kommunen behöver beakta det tidigt i planeringsprocessen.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats med ett nytt stycke om vattenverksamhet utifrån synpunkterna i yttrandet.

Markavvattningsföretag

Länsstyrelsen i Uppsala län vill lyfta vikten av att tidigt i planprocessen beakta rådande markavvattningsförbud i de fall markavvattning kan komma att krävas. Prövningen sker i två steg, först krävs en dispens från markavvattningsförbudet och därefter tillstånd till den markavvattnande åtgärden.

Det pågår ett omfattande arbete nationellt med att återvåta utdikade skogs- och jordbruksmarker samt att återskapa och anlägga våtmarksområden. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att det är viktigt att i planläggning bedöma möjligheten att fördröja vatten i landskapet samt restaurera våtmarker och utdikade marker. Arbete med våtmarksetableringar och bevarande bör även kopplas till undersökningar om klimatpåverkan för att undvika risken att våtmarksetablering eller återvåtning orsakar ökad klimatpåverkan. Underlag om kolinlagring och upptagspotential kan vägleda i utpekandet av prioriterade områden för våtmarker.

Önskvärt vore att översiktsplanen innehåller tydligare riktlinjer för hur kommunen avser att konkret främja våtmarkerna och dess olika funktioner.

Kommunens svar: Planförslaget har reviderats med ett nytt stycke om markavvattning utifrån synpunkterna i yttrandet.

Kommunen ser arbetet med våtmarker som en del i det vattenstrategiska arbetet som kommunen har påbörjat.

Skrivningar om våtmarker har i planförslaget införts under rubriken Skogsmark.

LRF skriver att planförslaget saknar ett ställningstagande om dagvatten (avloppsvatten) och påverkan på markavvattningsföretag. LRF skulle gärna se formuleringar om att markavvattningsföretag inte ska belastas med mer vatten än vad de tål, att överenskommelser ska träffas med berörda samt att första prioritet bör vara att kommunen eftersträvar en

dagvattenhantering som medför att det inte avrinner mer från området än vad det gjorde när marken var naturlig. För det behövs tillräcklig fördröjnings- och magasineringskapacitet.

LRF är gärna en dialogpart i det fortsatta arbetet kring vatten för att identifiera brister och diskutera möjliga lösningar. Genom diskussion om överbelastning av markavvattningsföretag, möjliga åtgärder för översvämning, ersättning osv. kan vi tillsammans förbättra vår klimatanpassning och beredskap.

Kommunens svar: För att uppmärksamma markavvattningsföretag har planförslaget kompletterats med skrivningar och ställningstagande om att beakta markavvattningsföretag vid detaljplanering samt i lov- och tillståndprocesser.

Planförslaget har reviderats vad gäller skrivningar och ställningstaganden om dagvatten, bland annat med syftet att tydliggöra kopplingen mellan dagvattenhantering och påverkan på markavvattningsföretag.

Stora opåverkade områden

Bygg- och miljönämnden skriver att enligt miljöbalken ska stora mark- och vattenområden som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön, så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdenas karaktär. Bygg- och miljönämnden föreslår att avsnittet kompletteras med en bedömning av vilka områden som skulle kunna anses vara stora opåverkade områden.

Kommunens svar: Kommunen har inte för avsikt att bedöma och peka ut stora opåverkade områden.

Övrig fråga

Morgongåva byalag anser att Heby kommun ska vara en fyrverkerifri kommun för djurens bästa.

Kommunens svar: Frågan hanteras inte inom ramen för en översiktsplan.

Synpunkter på hållbarhetsbedömningen

Länsstyrelsen i Uppsala län skriver att ett avgränsningssamråd har genomförts med länsstyrelsen den 6 februari 2024. Hållbarhetsbedömningen lyfter behovet av att komplettera översiktsplanen med fler konkreta riktlinjer och åtgärder kopplat till bland annat säkerställande av markområden för större dagvattenanläggningar samt ytterliga ställningstaganden avseende våtmarker och enskilda avlopp. Hållbarhetsbedömningen lyfter även behovet av att komplettera översiktsplanen med ställningstaganden avseende de naturmiljöområden som omfattas av 7 kap. MB. Länsstyrelsen instämmer i ovanstående och anser att översiktsplanen skulle ge mer stöd till efterföljande planering om planen kompletteras i enlighet med hållbarhetsbedömningens förslag.

Länsstyrelsen anser dock att översiktsplanen behöver utvecklas vad gäller vattenrelaterade frågor i enlighet med vad som framgår under rubriken miljökvalitetsnormer. Då framtagandet av den strategiska miljöbedömningen är en process, där syftet är att integrera miljöaspekterna i översiktsplanen, behöver de åtgärder som berör vatten även utvecklas, utvärderas och bedömas inom ramen för miljökonsekvensbeskrivningen.

Kommunens svar: Kommunen har tagit hänsyn till de åtgärdsförslag som nämns i hållbarhetsbedömningen. Översiktsplanen har kompletterats med större områden för fördröjning av vatten inom samtliga tätorter med undantag av Tärnsjö. I Tärnsjö har inga behov av fördröjningsytor identifierats då tätorten är lokaliserad på en rullstensås, och genomsläppligheten är därmed god. Områdena för fördröjning finns utpekade på översiktsplanens markanvändningskarta för att säkerställa ytor.

Översiktsplanen har även kompletterats med informationen om att Heby kommun har påbörjat ett strategiskt arbete med vattenfrågor ur ett helhetsperspektiv för att säkerställa att åtgärder för översvämningar, dagvatten och markanvändning inte leder till en försämrad vattenstatus. I det arbetet kommer våtmarker att inkluderas. Översiktsplanen har kompletterats med ställningstagande avseende hur kommunen ska arbeta med vattenfrågor ur ett helhetsperspektiv. Helhetsperspektivet omfattar både vattenkvalitet samt säkerhet och risk.

Översiktsplanen har kompletterats med ställningstagande avseende nationalpark, naturreservat och naturminnen.

Hållbarhetsbedömningens konsekvenser har omvärderats efter kommunens komplettering av översiktsplanen gällande åtgärder som är kopplade till vatten och översvämning, och bedömningen för den ekologiska aspekten Vatten, har justerats från Små positiva konsekvenser till Små till måttliga positiva konsekvenser. Aspekten Klimatanpassning har justerats från små positiva konsekvenser till måttliga positiva konsekvenser.

Bygg- och miljönämnden skriver att Intentionen med att redovisa hållbarhetsmål är bra. Begreppet hållbarhet löper som en röd tråd genom hela dokumenttexten. Inledningsvis anges vilka mål- och styrdokument som man avser att följa. Där nämns internationella, nationella och regionala mål. Två utgångspunkter är plan- och bygglagen (PBL) samt miljöbalken (MB). Syftet med MB är att skapa goda förutsättningar för människors hälsa och miljön. Lagen är även till för att skydda kommande generationer och att naturen har ett egenvärde som behöver skyddas, men dessa grundkrav finns inte med i de framtagna handlingarna, se t ex MB 1-2 kap. Däremot beskrivs viktiga ekosystemtjänster.

Vidare anges att man ska arbeta efter Agenda 2030 med 17 globala mål för både ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet men dessa har inte beaktats. Dessutom finns kommunens egna styrdokument där hållbarhetslöften ingår men de verkar ha utelämnats i själva hållbarhetsbedömningen.

I Hållbarhetsbedömningen med MKB jämförs hållbarhetskriterierna i nu gällande översiktsplan, Kommunplan 2013 (KP), där kallat nollalternativet med det nya samrådsförslaget av ÖP. Förutsättningen är maximal utbyggnad och en beräknad folkmängd på 17 000 invånare år 2040 i samrådsförslaget av ÖP. Innebörden av begreppen hållbarhet och hållbar utveckling som nu är utgångspunkt för hållbarhetsbedömningen fanns inte vid antagandet av KP 2013. Agenda 2030 med de globala målen antogs 2015. Därför blir det missvisande att använda nuvarande ÖP som jämförelse vid en hållbarhetsbedömning.

Det vanliga förfarandet vid framtagande av planer är att istället använda nuläget som nollalternativ. För att veta om ÖP bidrar till att de globala hållbarhetsmålen uppfylls så behöver nya bedömningar göras med nuläget som nollalternativ.

Bedömningarna i tabellerna i kapitel 10 och 11 behöver därför uppdateras.

Kommentarer till tabell 4:

Mål 6 Befolkningsökning behöver inte innebära att det blir ökade utsläpp av fosfor då det kan regleras genom en ökad kemfällning vid de kommunala avloppsreningsverken. Med dagens teknik klarar inte reningsverken att ta bort t ex medicinrester, PFAS och andra organiska miljöskadande ämnen.

Mål 11 Det är tveksamt om den önskade ambitionsnivån kommer att hållas så att enbart enstaka bostäder etableras på landsbygden då planen säger att man vill styra byggnationen till tätorter eller till stråk med kollektivtrafik. Många som vill ha ett eget bostadshus önskar bo i en villa på landet. Det kan vara orsaken till att man vill flytta till Heby kommun. Det känns även tveksamt om det går att styra kollektivtrafiken så att man lättare tar sig till natur- och grönområden. För att minska bilåkandet behöver det antagligen införas styrmedel för att komma ifrån dagens bekvämlighetsbeteenden.

Mål 12 Det är högst tveksamt om planen bidrar till minskad konsumtion och hållbar produktion.

Mål 13 Det är oklart om nya boendemiljöer kommer att skapas med gångavstånd till arbetsplatser. Det är tveksamt om de föreslagna godstransporterna med tåg kommer att förverkligas under planens livslängd.

Mål 15 Den biologiska mångfalden i stora oexploaterade områden riskerar att missgynnas genom det moderna skogs- och jordbruket. Även bedömningarna i tabellerna 5-7 behöver uppdateras.

Kommunens svar: Hållbarhetsbedömningen har upprättats i enlighet med den lagstiftning som styr innehållet för den ekologiska dimensionen (vilken utgör miljökonsekvensbeskrivningen), samt praxis för den sociala och ekonomiska dimensionen. De allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken innebär bland annat att den ansvarige måste ha kunskap om verksamheten eller åtgärden, att man ska vidta skadeförebyggande åtgärder och att verksamheten eller åtgärden också ska lokaliseras till en lämplig plats, hushålla med råvaror samt använda bästa produkt och teknik. Kommunen har via planeringsprocessen med översiktsplanen utrett alternativa lokaliseringar och utformningar på översiktsplanenivå, vilka redovisas i hållbarhetsbedömningen. Även förslag på åtgärder för att minska

eller eliminera negativa konsekvenser föreslås. Dessutom redovisas uppföljning. Hållbarhetsbedömningen bedöms uppfylla syftet med 1 och 2 kap. miljöbalken.

Hållbarhetsbedömningen har kompletterats med en bedömning av måluppfyllelse av de mål som kommunen har satt upp i remissversionen för Energi- och klimatplanen.

För en strategisk miljöbedömning utgörs nollalternativet av ett framskridet nuläge under den bestämda tidshorisonten (regleras i 6 kap. 11 § 3 a miljöbalken). Vid en strategisk miljöbedömning är det praxis att använda gällande översiktsplan som nollalternativ, vilket är det scenario som uppstår om den nya översiktsplanen inte vinner laga kraft. Vidare har också nollalternativets formulering och innehåll samrått med länsstyrelsen i samband med att samrådet gällande miljökonsekvensbeskrivningens omfattning och innehåll. Bedömningarna i hållbarhetsbedömningen avses därför inte justeras till att jämföra med nuläget.

Mål 6 har justerats i enlighet med lämnad synpunkt.

Gällande mål 11 är det kommunens ambition att endast enstaka bebyggelse ska uppföras på landsbygden, vilket kan regleras i bygglov. I översiktsplanen anges ett flertal utbyggnadsområden för bostäder inom tätorterna som avses detaljplanläggas, vilket styr kommunens ambitioner och planeringsinriktning till den önskade.

Mål 12 avses inte justeras, då bedömningen kvarstår.

Då kommunen föreslår ett flertal utvecklingsområden för verksamheter samt nya områden för bostadsbebyggelse inom tätorterna, bedöms det finnas goda möjligheter att arbetsplatser och ny bebyggelse tillskapas på gång- och cykelavstånd från varandra. Vad gäller att flytta över godstransporter till tåg, är det ett arbete som pågår nationellt och är ett led i att minska klimatpåverkan. Trafikverket arbetar kontinuerligt med att försöka öka andelen godstransporter på väg. Hur stor andel som flyttas över till tåg, och tidplanen för arbetet ligger inte inom översiktsplanens rådighet.

Bedömningen avseende mål 15 justeras ej, då hållbarhetsbedömningen inte bedömer konsekvenserna av befintligt jord- och skogsbruk.

Harbo sockenråd Den samlade bedömningen av Översiktsplanens konsekvenser sid 172;

Aspekt	Översiktsplaneförslaget
Tillit och trygghet	Små positiva konsekvenser
God boendemiljö och livskvalité	Små positiva konsekvenser

Samrådshandlingen för Översiktsplanen bygger på Hållbarhet. Dimensionen Social hållbarhet fokuserar på människans behov av tillit och trygghet samt god boendemiljö och livskvalitet. Heby kommun har valt att göra en hållbarhetsbedömning som analyserar planförslagets konsekvenser utifrån samtliga tre hållbarhetsdimensioner, det vill säga ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser. Övergripande konsekvenserna av Översiktsplanen må mycket väl vara "smått positivt" men för Harbos del föreligger en tydlig målkonflikt här mellan den sociala dimensionen av hållbarhetsperspektivet och medborgarnas behov av Tillit/trygghet och God boendemiljö/livskvalité Vidare sägs; " För att översiktsplanen ska säkerställa den positiva måluppfyllelse som förväntas, bör denna kompletteras med bland annat hur många bostäder, samt vilka boendetyper som behövs inom kommunens olika delar för att tydliggöra hur planens

mål ska uppnås.” Detta borde framgå i formuleringen om att inte reservera marken för en viss form av bostadsbebyggelse

Kommunens svar: Kommunen har tydliggjort ställningstagandet om förtätning av flerbostadshus i Harbo till att gälla i den centrala delen kring livsmedelsbutiken.

Förutom flerbostadshus är tanken att det i orten också ska uppföras småhus, då det finns en efterfrågan av denna upplåtelseform i kommunen. Kommunen avser att ta fram en Handlingsplan för bostadsförsörjningen, vilket är ett lagstadgat krav sedan år 2025 (Lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar). Denna handlingsplan kommer att ligga till grund för vilken typ av upplåtelseform som blir aktuellt inom respektive utvecklingsområde.

Att uppföra flerbostadshus inom en ort bedöms inte motverka kommunens mål om att skapa en god trygghet och livsmiljö. Kommunen arbetar kontinuerligt med brottsförebyggande åtgärder samt att skapa en trygghet för invånarna. Översiktsplanen har kompletterats med ett flertal trygghetsskapande faktorer som ska användas i den fortsatta planeringen, bland annat omnämns att tillskapa mötesplatser, belysning och överblickbarhet. Vid detaljplaneläggning kommer trygghetsskapande åtgärder att vidare beaktas. På översiktsplanenivå bedöms inte någon målkonflikt föreligga mellan den sociala dimensionen av hållbarhetsperspektivet och medborgarnas behov av Tillit/trygghet och God boendemiljö/livskvalité.

Översiktsplanen har kompletterats med att ställningstagandet om att förtätning av bebyggelsen i de centrala delarna i orten nära goda kommunikationer och service bör i första hand reserveras för flerbostadshus gäller för orterna Heby, Tärnsjö, Östervåla samt Harbo. Detta tydliggör kommunens inriktning av vilken upplåtelseform som avses på vilka platser i kommunen.

En privatperson lyfter ett antal målkonflikter i planförslaget:

Målkonflikter

Målkonflikt mellan förslaget avseende Harbo och den sociala dimensionen

Översiktsplanen anger angående måluppfyllelse för den sociala dimensionen;

Aspekt	Översiktsplaneförslaget
Tillit och trygghet	Små positiva konsekvenser
God boendemiljö och livskvalité	Små positiva konsekvenser
Möjligheter till utbildning och försörjning	Måttliga positiva konsekvenser

Figur 36. Tabell: Sammanfattning av den sociala dimensionens måluppfyllelse.

Om, eller när, förslaget förverkligas att Harbo samhälle får flerbostadshus som dominerande bostadstyp kommer naturligtvis inte de sociala aspekterna att kunna uppfyllas. Det kommer nog inte att finnas någon Harbobo som kommer att känna igen sig i samhället och uppleva att livskvaliteten blivit bättre, eller för den delen att tilliten och tryggheten ökat. Analysen vad gäller

den sociala dimensionen är för övergripande och behöver göras för Harbo specifikt. Tillsammans med en konsekvensanalys och riskanalys.

Kommunens svar: *Det är kommunens ambition att Harbo ska utvecklas så att en god livskvalitet samt trygghet skapas. Kommunen arbetar kontinuerligt med brottsförebyggande åtgärder samt att skapa en trygghet för invånarna, ett exempel är trygghetsvandringar. Översiktsplanen har kompletterats med ett flertal trygghetsskapande faktorer och ställningstaganden som ska användas i den fortsatta planeringen för att säkerställa att detta uppnås. I samband med att detaljplaner uppförs för respektive utvecklingsområde kommer trygghetsskapande åtgärder att beaktas. Exempel på detta är mötesplatser, belysning och överblickbarhet.*

En översiktsplan är ett övergripande dokument som en kommun ska ta fram för att visa hur mark- och vattenområden ska användas, utvecklas och bevaras inom hela kommunen. Nivån för en översiktsplan ligger på det strategiska planet, vilket innebär att den inte är detaljerad, och inga detaljerade analyser utförs för enskilda tätorter. Nivån på hållbarhetsbedömningen ska spegla översiktsplanens nivå, varför en mer detaljerad analys gällande den sociala eller den ekonomiska dimensionen inte avses genomföras inom ramen för översiktsplanens process.

En av kommunens stora utmaningar är kommunens bebyggelsestruktur, med sex mindre tätorter. Detta medför att servicen idag är relativt utspridd med ett flertal mindre enheter i stället för ett färre antal större enheter. I kommunens antagna planeringsinriktning anges att det ska finnas goda förutsättningar att bo både i tätorterna och på landsbygden, och det ska vara möjligt att kombinera ett lantligt boende med en god service. Därför satsar kommunen på två olika stråk, som främjar boende på landsbygden genom att öka tillgängligheten till service och kollektivtrafik.

Naturskyddsföreningen *Det är viktigt att landsbygden fortsätter att vara levande. Kommunen borde uppmuntra till en försiktig utveckling av bebyggelsen och eftersträva till återbrukande av landsbygdens bebyggelse. Lantbrukets byggnader har inte alltid kvar sin tidigare funktion men skulle kunna utnyttjas till annat vilket också inbegriper gårdshandel och obemannade handelsbodas. Kommunen bör också visa sin goda vilja genom att underlätta för olika arrangemang som berör landsbygden.*

För att få folk att bo kvar på landsbygden krävs också att man beaktar hur marken utnyttjas till miljöfarlig verksamhet. I miljökonsekvensbeskrivningar behöver hänsyn tas till hur invånarnas boendemiljö påverkas, både avseende hur attraktiv natur- och kulturmiljön blir där naturen exploateras samt eventuellt buller och ökad trafik.

Kommunens svar: *Kommunen noterar medskicken i Naturvårdsverkets yttrande.*

I en av de antagna utvecklingsstrategierna Levande Landsbygd uttrycker kommunen sin inriktning och ambition för hur landsbygden ska utvecklas. Landsbygden är en viktig del av Heby kommun och är en förutsättning för att hela kommunen ska kunna växa robust och hållbart. I översiktsplanen anges att kommunen är positiv till att enstaka ny bebyggelse kan uppföras utan krav på detaljplan. Vidare anges att landsbygdsutvecklingen ska främjas genom att mindre verksamheter ska kunna ges möjlighet att etablera sig på landsbygden i anslutning till bostäder. Detta är inriktningar som gör att landsbygden fortsatt kan utvecklas och hållas levande.

I hållbarhetsbedömningens ekologiska dimension, som också utgör den lagstadgade miljökonsekvensbeskrivningen, har konsekvenserna för boendemiljö samt natur- och kulturmiljö bedömts. I hållbarhetsbedömningen föreslås även åtgärder för att både undvika och begränsa eventuella negativa konsekvenser.

I samband med detaljplaneläggning och bygglov kommer boendemiljön ytterligare beaktas, samt hänsyn tas till de natur- och kulturvärden som finns i det aktuella området. Om detaljplanen bedöms medföra en betydande miljöpåverkan kommer en miljöbedömning med en miljökonsekvensbeskrivning att upprättas som bedömer påverkan, effekt och konsekvens för de aspekter där en betydande miljöpåverkan kan antas uppstå.

Sammanställning av yttranden

I detta avsnitt listas samtliga inkomna yttranden. Yttranden från privatpersoner har anonymiserats.

Plats och tid

Beslutande

Stadshuset Visenten, måndagen den 13 januari 2025 kl 09:00 – 10:40

Blerita Krenzi (S), Ordförande
Patrik Sundin (S), Vice ordförande
Lars-Åke Carlsson (C)
Johan Thomasson (M)
Johannes Kotschy (M)

Övriga närvarande

Tobias Åsell, kommundirektör
Cornelia Gustafsson, sekreterare
Sofie Jutner, näringslivschef
Daniel Vikström, ekonomischef
Peter Granqvist, planingenjör,
Petter Isacson, förvaltningschef V-Dala miljö och bygg
Patrik Håll, parktekniker, § 1
Dennis Sohlén, projektledare, § 1
Mikael Jansson, resultatenhetschef, § 1
Cornelia Spång Gustafsson, planarkitekt

Justerare

Johannes Kotschy (M), ersättare Johan Thomasson (M)

Justeringens plats och tid Stadshuset, tisdagen den 14 januari 2025

Underskrifter

Sekreterare

Ordförande

Justerare

Paragrafer § 1-5

ANSLAG

Sammanträde

Kommunstyrelsens samhällsplaneringsutskott

Datum

2025-01-13

Anslag sätts upp

2025-01-15

Anslag tas ner

2025-02-06

Protokollets förvaring

Stadshuset

Cornelia Gustafsson

§ 4 Yttrande - Samråd gällande Heby kommuns förslag till översiktsplan 2040

Dnr KK 2024-000413212

Sammanfattning

Heby kommun har tagit fram ett förslag till ny översiktsplan som nu genomgår samråd från 18 november 2024 till och med 26 januari 2025. En hållbarhetsbedömning med MKB finns att läsa som bilaga till översiktsplanen på Heby kommuns hemsida. Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltnings planavdelning har tagit del av översiktsplanens samrådsversion samt tillhörande bilagor.

Tjänstemannayttrande

Avesta kommun anser att förslaget, på ett tillfredställande sätt, beskriver hur Heby kommun bör utvecklas för att uppnå en önskvärd framtida mark- och vattenanvändning utifrån översiktsplanens målsättningar.

Utöver detta har Avesta kommun inga synpunkter att framföra som ett formellt yttrande till rubricerad översiktsplan för Heby kommun.

Förslag till beslut

- Samhällsplaneringsutskottet antar tjänstemannayttrandet som sitt eget yttrande, vilket då blir kommunens yttrande i ärendet.

Beredning/ behandling

- Mejl från Heby kommun med remiss om samråd gällande Heby kommuns förslag till översiktsplan 2040.
- Tjänsteskrivelse inkl yttrande över Samråd gällande Heby kommuns förslag till översiktsplan 2040.

Kommunstyrelsens samhällsplaneringsutskotts beslut

- Samhällsplaneringsutskottet antar tjänstemannayttrandet som sitt eget yttrande, vilket då blir kommunens yttrande i ärendet.

Utdrag skickar till

V-Dala miljö och bygg
Heby kommun

Justerandes signatur		Utdragsbestyrkande	
BK	u		

Yttrande på Översiktsplan 2040 – Samrådshandling från Centerpartiets kommunkrets

Centerpartiets företrädare i kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har varit involverade i hela processen med arbetet av denna översiktsplan. Med Centerpartiets kommunkrets styrelse tillförs ytterligare perspektiv och därmed synpunkter nedan i yttrandet.

Avsnitt sid 6-31 Inledning

”Trender i omvärlden som påverkar planeringen” sid 11-12 känner vi till att det är en sammanfattning av texter från SKR (Sveriges kommuner och regioner) och att Heby kommun använt detta i tidigare kunskapsunderlag. **Synpunkt sid 11: Det kan kanske vara bra att ange SKR som källa i denna inledning.**

Synpunkt sid 11: Vi ser demokrati på alla nivåer (kommun, region, nationellt och internationell) som ett avgörande redskap för hållbar utveckling. Alla invånare i kommunen har ansvar för att den lokala demokratin värnas och utvecklas. Vi skulle därför gärna se en sådan inledning med stöd av SKR-text som inleder nuvarande stycke 5 som börjar ”I Sverige...” och att det stycket läggs först i avsnittet.

Synpunkt sid 11-12: angående styckena demografisk utveckling och digitalisering vill vi påtala dessa möjligheter och risker och att det måste finnas strategier och åtgärder för att hantera digitala verktyg (text nedan).

Den snabba utvecklingen av digital teknik har potential att vara ett kraftfullt verktyg för att stödja individer som är i behov av stöd, vård och omsorg. Genom innovativa digitala lösningar kan personer med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar, äldre samt andra grupper som har specifika behov eller svårigheter i sin dagliga livsföring, erbjudas möjligheter att bli mer självständiga. Teknik kan användas för att förbättra kommunikationen, underlätta förflyttning, ge hälsorelaterad information eller skapa anpassade lösningar för det dagliga livet.

Digital teknik är också ett viktigt verktyg för att tillgängliggöra stöd och service för alla men särskilt målgruppen unga som i hög utsträckning befinner sig på digitala plattformar. Samtidigt är det viktigt att särskilt beakta de grupper som riskerar att hamna i ett digitalt utanförskap. Personer med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar, svenska som andraspråk, äldre samt de som saknar tillgång till nödvändig teknologi och infrastruktur kan ha begränsningar i att kunna ta del av digitaliseringens möjligheter. Detta kan skapa nya former av ojämlikhet och exkludering, vilket innebär att det måste finnas strategier och åtgärder för att anta att ingen lämnas utanför den digitala utvecklingen.

Synpunkt sid 22: Listan med urval av kommunala styrdokument med relevans för översiktsplanen bör kompletteras med Styrdokument för krisberedskap i Heby kommun (antagen av Kommunfullmäktige §131, 2023-12-18) och Nödvattenplan.

Synpunkt sid 28: Angående laddinfrastruktur så skulle det vara värdefullt att förtydliga statusen i Heby kommun efter år 2024 med hur många laddstolpar det finns i kommunen och hur många som är snabbbladdare (effekter högre än 22 kW).

Synpunkt sid 19, 20, 27, 54-61, 76, 82, 89, 95, 99, 104, 109, 114-116 angående infrastruktur för väg, gång- och cykelvägar, järnväg och kollektivtrafik: Detta diskuteras ofta i centerkretsen då det är så avgörande för invånarnas säkerhet och rörlighet och kommunens utveckling som helhet.

Vi konstaterar att detta kanske inte ska hanteras fullt ut på objektnivå i Översiktsplanen men tydliga ställningstagande görs angående gång- och cykelvägar. Under 2025 ska kommunen yttra sig om kommande Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län med flera regiondokument. **Ställningstaganden i ÖP:n måste stämmas av med de ställningstagande som gjorts och kommer att göras i Heby kommuns yttrande och prioriteringar till region Uppsala i arbetet med Länsplan för regional transportinfrastruktur.**

Vi namnger de skillnader vi kan se mellan ÖP och senast kommunstyrelsebeslutad bristlista 2022-11-09:

Sid 82-83 gång- och cykelväg söderut mot Trekanten längs med Lv 830 Littersbovägen *

Sid 98 gång- och cykelväg mellan Tärnsjö och Östa ^

Sid 103-104 gång- och cykelväg mellan Östervåla och Lv 746 Skogbovägen ^

Sid 108-109 gång- och cykelväg mellan Harbo och Lv 863 Laksjöbadet ^

Sid 115 gång- och cykelväg tillskapas längs med Lv 891 Enåkersvägen *

Sid 115 gång- och cykelväg längs Lv 858 mellan Lunda handel och Ravastbo vägsäl ^

***bör läggas till i Heby kommuns kommande yttrande till Region Uppsala**

^bör läggas till i ÖP-dokumentet

Avsnitt sid 32-36 Utvecklingsstrategi

Synpunkt sid 33 med hänvisning till synpunkt på sid 11 om vår syn på demokrati vill vi att det ska finnas en text om demokrati med inriktning att alla invånare i kommunen har ansvar för att den lokala demokratin värnas och utvecklas. Det kan vara i inledningen eller under "Det goda livet". I stycket "Det goda livet" sista mening bör man skriva in att "Föreningslivet är viktigt **för allas möjlighet att påverka och delta** och ur gemenskapsperspektiv och av hälsoskäl."

Avsnitt sid 37-117 Användning av mark och vatten

Synpunkt sid 40: Stycket "Hållbar struktur" bör kompletteras med en sista mening om att ur perspektiven krisberedskap och sårbarhet kan det vara en fördel med fler mindre enheter än färre större.

Synpunkt sid 43: I slutet av texten om "Bebyggelseutveckling" bör det tilläggas att en fungerande myggbekämpning är en förutsättning för att människor och djur ska kunna leva, bo och verka i Tärnsjö- och Östaområdet. Det bör även läggas till en punkt om det i rutan ställningstagande.

Synpunkt sid 45: Stycket "Nya bostäder på landsbygden" föreslår vi att andra meningen stryks.

Synpunkt sid 49: "Areella näringar" i andra stycket, föreslår vi att sista meningen stryks.

Synpunkt sid 51: "Skolor och förskolor" första stycket föreslås tillägg med ytterligare en mening: Detsamma gäller studerande vid yrkeshögskolor och universitet.

Synpunkt sid 54: "Nationella och regionala vägar". Det finns fler länsvägar än två, men med nummer på 800, i Heby kommun.

Synpunkt sid 68: "Fjärrvärme och fjärrkyla" första stycket efter tredje meningen bör det tilläggas: Vid nybyggnation av lokaler och bostäder inom Heby, Morgongåva, Tärnsjö och Östervåla ska dessa så långt som möjligt anslutas till fjärrvärmenätet. Detta för att gynna en långsiktigt hållbar utveckling och minska belastningen på elnätet samt minska effekttopparna i elnätet när det är som kallast. Denna formulering ska även finnas med i rutan för ställningstagande på sid 71.

Synpunkt sid 75: "Idrotts- och motionsanläggningar" " första stycket efter andra meningen bör det tilläggas: Det finns också en ishall i Östervåla och en ridskola i Heby (båda föreningsägda).

Synpunkt sid 80: I tredje styckets sjunde mening bör ordet "ridskola" tilläggas.

Synpunkt sid 98: Sist i sjätte stycket bör det tilläggas: En gång- och cykelled bör anläggas mellan Tärnsjö och Östa.

Synpunkt sid 101: "Östervåla" i tredje styckets tredje mening bör ordet "ishall" tilläggas.

Synpunkt sid 103: I första styckets tredje mening bör tilläggas: ... men även Östervåla-Lv 746 till Skogbovägen och ...

Synpunkt sid 115: "Huddunge" Sist i stycket två bör en mening tilläggas: För att öka säkerheten för oskyddade trafikanter bör det byggas en gång- och cykelväg längs Lv 858 mellan Lunda handel och Ravastbo vägska.

Synpunkt sid 185: Samma källor återkommer flera gånger och behöver därför strykas.

Centerns kretsstyrelse/
genom ordförande Dick Pettersson

Svar på samråd – ”Översiktsplan 2040 – Den hållbara landsbygdskommunen”

Heby kommun har tagit fram ett förslag till översiktsplan, *Översiktsplan 2040*, som nu är föremål för samråd under perioden 18 november 2024 till och med 26 januari 2025. Energikontoret i Mälardalen svarar inom ramen för serviceavtalet på samrådet.

Om oss

Vårt uppdrag är att bidra till hållbar energiutveckling och minskad klimatpåverkan i Mälardalen. Vi ägs av kommuner, däribland Heby kommun och är verksamma i Södermanlands, Västmanlands och Uppsala län. Energikontoret i Mälardalen är ägarnas expertorgan inom energifrågor och erbjuder kompetens inom energi- och klimatområdet. Vi arbetar oberoende av kommersiella intressen. Baserat på vår roll och kompetens fokuserar remissvaret huvudsakligen på de delar i översiktsplanen som berör energi.

Samlade synpunkter:

Hur omfattande energiförsörjningskapitlet i översiktsplanen bör vara beror till stor del på vilka andra styrdokument som finns i kommunen. I vissa kommuner är översiktsplanen, eller olika fördjupningar eller tematiska tillägg till översiktsplanen, huvuddokumentet för energiplanering. Energiförsörjningskapitlet i den här versionen av Hebys översiktsplan är inte så omfattande vilket antas bero på att mer detaljerade beskrivningar och ställningstaganden kommer finnas i den kommande energiplanen. För att underlätta för eventuella läsare som letar efter just energirelaterade ställningstaganden och planer bör därför Energiplanen och dess övergripande innehåll beskrivas och hänvisas till under Teknisk försörjning i översiktsplanen.

Rubriksättningen och indelningen i underrubriker är i den nuvarande versionen lite rörig. Energikontoret föreslår att stryka rubriken Elförsörjning och ha den texten som en del av den allmänna beskrivningen under Energiförsörjning eftersom texten inte bara behandlar elenergi. Bostäder och Elnät kan flyttas ut och bli egna rubriker i stället för underrubriker under elförsörjning. Kapitlen Energilagring och vätgas har ingen koppling till Heby kommun och kan därför strykas, översiktsplanen bör hålla sig till det som är relevant för Heby kommun. Ifall rubrikerna är kvar bör det i alla fall läggas till någon mening om varför, tex att Heby kommun avser bevaka teknikutvecklingen för dessa specifika tekniklösningar.

Informationen under rubriken Elnät är väl avvägd. Informationen om funktionen av olika ledningar och deras funktion samt hur det påverkar den fysiska planeringen är tydlig och kortfattad. Det är också positivt att elnät nämns under flera andra rubriker som en viktig faktor för utveckling. Vi uppmuntrar en fortsatt nära dialog med elnätsägarna i kommande detaljplaneringsprocesser, både för att säkerställa kraftförsörjning till planerad utbyggnad och för att säkerställa de markbehov som nätutbyggnad kräver. Se Boverkets handledning för Elnät i detaljplanering ([Elnät i detaljplanering - PBL kunskapsbanken - Boverket](#)).

Vindkraftsetableringar nämns väldigt kort i översiktsplanen. Planeras något underlag/ställningstagande som motsvarar den plan som tas fram för solcellsproduktion? Eller kommer förslag om vindkraftsetableringar hanteras från fall till fall? För ytterligare tydlighet om vilka vindkraftsmöjligheter som finns i kommunen skulle de områden som inte ligger i MSA-områden pekas ut i den karta som finns på s. 63.

Eftersom transporter är en av de två sektorer som använder mest energi i kommunen är det viktigt att transporterna inom kommunen sker på ett hållbart och effektivt sätt. Det tas upp i översiktsplanen att planer finns på att möjliggöra för mer transporter via järnvägen i samband med att den rustas upp, vilket vi ser är positivt. Det är också bra att kommunen planerar utifrån ett hela resan-perspektiv och prioriterar gång, cykling och kollektivtrafik. För att även i praktiken öka andelen resor med cykel behövs också insatser för beteendepåverkan. Det kan vi på Energikontoret vara ett stöd i vid behov.

Det är ett rimligt ställningstagande att kommunen inte ska bygga och äga egna laddstationer för fordonsladdning men ha en stödjande roll när privata aktörer vill bygga laddinfrastruktur.

Samrådsyttrande Översiktsplan 2040

Friluftslivets Framjandet Östervåla tackar för inbjudan att delta i samrådet för Översiktsplan 2040.

Vi är en lokal förening med medlemmar i de flesta av kommunens orter. Vi värnar det lokala friluftslivet och ser en stor potential för kommunen att utveckla det ytterligare och framförallt att lyfta och ta till vara på alla de värden som finns. Vi ser en stor potential för kommunen att marknadsföra och visa vilka fantastiska naturområden som finns i kommunen för att locka både besökare och nya invånare.

God boendemiljö och hållbar utveckling

Vi ser positivt på att kommunen väljer att ha ett stort fokus på en hållbar utveckling i översiktsplanen, men vi tycker att det finns brister i hur kommunen hanterar friluftsförhållanden och frågor kopplat till grönstrukturen i tätorterna. Vi har svårt att se hur det är en hållbar utveckling när viktiga tätortsnära rekreationsområden planeras för bostäder och det saknas en plan för hur grönstrukturen ska utvecklas i tätorterna.

Kommunen lyfter själva att en god boendemiljö med tillgång till grönområden är viktigt för den sociala hållbarheten. Vi vet även från forskningen att närhet till grönområden bland annat ökar fastighetsvärdet. Att det bidrar till den ekologiska dimensionen av hållbarhet behöver knappast nämnas. Att låta en robust grönstruktur ligga som grund för utvecklingen av tätorterna ser vi som en förutsättning för att kunna utveckla kommunen på ett hållbart sätt.

Möjligheten till ett naturnära boende pekas ut som en av kommunens största attraktivitetskraft. Vi håller med om att det är ett av de största värdena i kommunen och upplever att det är en stor anledning till att man väljer att bo här. Man flyttar inte till en liten ort för att bo i ett stort bostadsområde utan för närheten till naturen, ta tillvara på det och skapa boendemiljöer som blir unika för Heby kommuns tätorter.

I planförslaget ser det tvärtom ut som att kommunen vill bygga bort flera av de viktigaste naturområdena runt tätorterna och skjuta naturen längre från bebyggelsen. Med ett sådant förslag skapar man inte möjligheter för ett naturnära boende. Vi anser att grönområdena istället behöver integreras i tätorten som gröna kilar. Det är inte hållbart att skjuta skogen längre bort. Vad händer när det är dags att utveckla orterna

ännu mer i framtiden efter att de här områdena har byggts ut? Ska skogen flyttas ännu längre bort då?

Vi har sex tätorter i kommunen med olika förutsättning. Vi vill uppmuntra kommunen att lyfta det unika i varje ort. Just nu känns förslaget opersonligt och som att man inte känner orterna eller förstår vilka värden som finns där. Utgå från de värden som finns i varje ort och utveckla orterna på ett sätt som bevarar och stärker de värden som redan finns.

Tillgång, närbarhet och kvalitet är de viktigaste aspekterna att ta hänsyn till för att säkerställa tillgången till bostadsnära natur. Vi ser inte att kommunen har tagit hänsyn till detta i utpekandet av nya bostadsområden. Inte heller beskrivs konsekvenserna av att viktiga tätortsnära naturområden som Ved-Kalles i Heby, skogen vid vattentornet i Vittinge eller Lunda i Östervåla ersätts av bostäder. I beskrivningen av områdena framgår det inte heller hur de används idag eller vilka värden som finns där. Har kommunen ens varit ute och tittat på dessa områden innan man väljer att peka ut dem som utbyggnadsområden?

Vi saknar även en beskrivning av varför man väljer att peka ut de områden man gör som natur. Vad är syftet med dessa områden och vilka värden finns där idag? Är de avsedda för rekreation och friluftsliv och varför väljer man i så fall att peka ut just det området för det? En stor del av det område som pekas ut som natur i Heby avverkades relativt nyligen. Vilka natur- och rekreationsvärden finns i det området som kan ersätta de värden som finns vid Ved-Kalles? Hur tänker man att området ska utvecklas och att nuvarande användning av Ved-Kalles ska flyttas?

Sveriges friluftsmål

Vi saknar en tydligare koppling till Sveriges friluftsmål i översiktsplanen. De tio friluftspolitiska målen omfattar bland annat tillgänglig natur för alla, tillgång till natur för friluftsliv, attraktiv tätortsnära natur och ett rikt friluftsliv i skolan. Vi bedömer att möjligheten att uppnå friluftsmålen i vissa fall försämrats med de förslag kommunen pekar ut i översiktsplanen när viktiga tätortsnära naturområden pekas ut för utveckling av nya bostadsområden. I samtliga tätorter pekas den natur som är närmast befintliga bostäder ut som utbyggnadsområden för bostäder. Detta innebär att alla kommer få längre till naturområden. Vi önskar att kommunen istället tar tillvara på möjligheten att skydda viktiga bostadsnära naturområden genom översiktsplanen för att på så sätt

säkerställa tillgången och nåbarheten till naturen både för befintliga och nya invånare. Vi anser att grönområden behöver integreras i samhällena istället för att skjutas allt längre bort från bostäderna.

Barnperspektiv

Många av våra medlemmar är barn och tillgången till bostadsnära natur är inte minst viktigt för barnen. För barns hälsa och välmående bör de helst kunna nå grönområden inom 300 meter från bostaden. Enligt barnkonventionen, som numera är svensk lag, ska vad som är barnets bästa beaktas i första hand vid alla åtgärder som rör barn. Hur säkerställs barnens tillgång till natur i översiktsplanen? Har det gjorts någon barnkonsekvensanalys av förslaget?

När skogsområden i tätorterna ska exploateras önskar vi att man gör det etappvis och låter resten av skogen stå kvar tills det är dags för nästa etapp. På så sätt kan natur- och rekreationsvärden bevaras så länge som möjligt inför att området ska exploateras. Ett exempel är Lundaområdet där ett stort skogsområde med stigar som användes flitigt av boende i orten avverkades trots att man sen bara har byggt ut en gata i taget under många år. Om man hade avverkat för en etapp i taget hade området kunnat fortsätta användas som naturområde längre.

Områden för friluftsliv

Östa och Färnebofjärden pekas ut som område för friluftsliv i utvecklingsstrategin. Vi instämmer i att det är ett otroligt viktigt område för friluftslivet, inte bara det lokala. Vi tycker dock att det finns flera andra områden som också har stora värden för friluftslivet, t.ex. runt Tämnaresen och Hårsbäcksdalen. Kommunen föreslår att det ska skapas gång- och cykelstråk till populära natur- och rekreationsområden och gröna stråk för att kunna nå grönområden utanför tätorterna. Det är väldigt positivt men vi önskar ett förtydligande kring vilka områden man tänker att det är.

Hur planerar kommunen att utveckla Östa naturreservat? Kommunen pekar ut att området har stora natur- och rekreationsvärden och är attraktivt för besökare, men vi saknar en beskrivning av hur kommunen vill att området ska utvecklas. I

översiktsplanen framgår även att kommunen vill utveckla Östa för besöksnäringen. Vad innebär det? Vilken typ av besöksnäring syftar man på?

Uttekade utbyggnadsområden i översiktsplanen

Nedan följer våra synpunkter på utpekade utbyggnadsområden. Utöver dessa synpunkter tycker vi att det saknas ställningstaganden i översiktsplanen kring hur grönstrukturen ska utvecklas inom det som är utpekade som planlagd mark. Vi anser att det finns viktiga områden inom de områden som är utpekade som planlagd mark som inte uppmärksammas, t.ex. Lillängen i Östervåla och Sågparken i Tärnsjö.

Heby

HEB1 – Vi bedömer att detta är det viktigaste tätortsnära rekreationsområdet i Heby, inte minst används det flitigt av både skolan och förskolorna i Heby. Det är en viktig bostadsnära skog som många har lätt att nå. Som vi ser det är det här det sista bevarade skogsområdet i anslutning till orten. Elljusspåret ligger relativt långt från orten vilket gör att det fyller en annan funktion. Vi ställer oss även frågande till vilka värden som finns i det område som pekas ut som natur som ersättning för det område som föreslås bebyggas. Vi anser att naturområdet vid Ved-Kalles är väldigt viktigt att bevara om man vill utveckla Heby på ett hållbart sätt. Bygg istället norr och väster om rekreationsområdet och bevara det som något av en stadsskog.

HEV2 – I beskrivningen av området noterar kommunen att delar av området berörs av det relativt omfattande system av motionsspår som finns i området runt elljusspåret. Hur ställer sig kommunen till det? Vilken hänsyn ska tas till det i den efterföljande planeringen? Vilka konsekvenser får en utbyggnad av området för motionsspåren?

Morgongåva

MB1 - På kartan syns att området delvis går upp över elljusspåret. Detta nämns inte i beskrivningen av området. Hur ska elljusspåret och utegymmet hanteras i den efterföljande planeringen? Hur påverkas de av förslaget?

Vittinge

VB3 – I den östra delen av området finns ett väl utvecklat system av stigar som används mycket, vilket även syns på kartan. Vi anser att det här området bör bevaras som ett viktigt bostadsnära naturområde. Även här saknas en beskrivning av vilka konsekvenser

förslaget får och vilka värden som finns i det utpekade naturområdet. Integrera grönstrukturen och se till att den blir en del av utvecklingen av orten.

Tärnsjö

TB3 – Vi saknar information om att det finns välanvända stigar i området och en beskrivning av vilka konsekvenser förslaget får. Vi anser att det här är ett viktigt bostadsnära naturområde, inte minst för barnen i närområdet som har möjlighet att vara ute och leka i skogen. Vi föreslår att man byter plats på TB3 och naturområdet så att naturen bevaras som en grön kil längs åsen och ny bebyggelse placeras i den östra delen av området.

Vi saknar också en motivering till varför områdena i västra delen av orten är utpekade som natur. Vad är syftet med dessa områden och hur vill kommunen att de ska utvecklas? Vi vet att det finns rekreationsvärden i området och ser positivt på att kommunen pekar ut stora naturområden, men saknar motivering för att bättre förstå avgränsningen av områdena.

Östervåla

ÖB1 - Vi anser att det här är ett viktigt område för det vardagliga friluftslivet. Delar av området har redan försvunnit med de delar som nu exploateras vid Rosengrens väg. Att bygga bort de sista delarna av skogen skulle ta bort all skog som finns i anslutning till bebyggelsen i den här delen av orten. Även om man avser att bevara en viss grönstruktur även när området byggs ut kommer känslan av att gå i en skog försvinna om man bygger fler bostäder i området. Den bostadsnära naturen är viktig, bygg inte bort den.

ÖB3 - Vi anser att det grönstråk som är ritat genom området bör breddas. Lapphällsstigen som många använder för att gå till Lapphällarna är viktig att bevara. Vet kommunen vilka värden som finns i området? Säkerställ att värdefulla naturområden bevaras vid utbyggnad av området.

ÖB4 - Vi önskar att lite mer natur bevaras i den norra delen av området för att säkerställa viktiga stråk.

Harbo

HAB2 – Vi anser att skogen intill bostäderna bör bevaras. Det är det sista naturområdet som är kvar i den här delen av orten och det har goda förutsättningar att vara ett viktigt bostadsnära naturområde.

HAB7 – Vilka värden finns i området? Även i denna del av orten finns få naturområden kvar.

För Friluftsförbundet Östervåla,

Louise Gustafsson

Hanna Löfstrand

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
Länsstyrelsen Uppsala, Anna Silver
Heby kommun, Erik Mörtzell

Ert datum
2024-11-20

Er beteckning
8559-2024

Vårt tjänsteställe, handläggare
MELLERSTA MILITÄRREGIONEN
FYSPLAN
Kajsa Engman
mrm-fysplan@mil.se, 08-788 75 00

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Yttrande avseende remiss om samråd för översiktsplan för Heby kommun (2040) i Uppsala län

Försvarsmakten lämnar nedan synpunkter på samrådsförslag för Heby kommuns nya översiktsplan (2040).

1. Bakgrund

Länsstyrelsen i Uppsala län har berett Försvarsmakten möjlighet att inkomma med synpunkter på samrådsförslag till ny översiktsplan för Heby kommun.

Riksintressen för totalförsvarets militära del

Försvarsmakten ansvarar, i enlighet med förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden, för riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap. 9 § miljöbalken). Försvarsmakten är som sektorsmyndighet ansvarig för att identifiera, samråda om, besluta om och presentera underlag för dessa riksintresseanspråk. Försvarsmakten fattade beslut om nu gällande riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del den 26 januari 2023 (FM2022-23088:1).

I begreppet militär del ingår även andra myndigheters områden och verksamhet så som Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Försvarets radioanstalt (FRA) och Försvarets materielverk (FMV), varför Försvarsmakten företräder även dessa vad gäller riksintressen och samhällsplanering.

(LFI)

Postadress
Mellersta militärregionen
196 85 Kungsängen

Besöksadress
Granhammarsvägen 1

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se/mrm

Av 3 kap. 9 § miljöbalken följer att mark- och vattenområden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Riksintressen för totalförsvarets militära del kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Huruvida ett riksintresse kan redovisas öppet eller inte baseras på en bedömning om en sådan redovisning skulle avslöja uppgifter som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Exempel på områden av riksintresse för totalförsvarets militära del som redovisas öppet är övnings- och skjutområden på land och till havs, flottiljflygplatser och garnisoner. Riksintressen som inte redovisas öppet är sådana där öppet redovisad information om området och dess beskaffenhet riskerar att avslöja uppgifter vars röjande kan medföra betydande men för totalförsvaret eller i annat fall för rikets säkerhet. Sådana områden kan exempelvis ha koppling till anläggningar för spanings-, kommunikations- och underrättelseändamål.

För en utförligare beskrivning av riksintressen för totalförsvarets militära del inklusive en företeckning av alla öppet redovisade riksintressen hänvisar Försvarsmakten till myndighetens riksintressekataloger. Katalogerna återfinns på Försvarsmaktens hemsida: www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

Riksintressen för totalförsvarets militära del

Riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap. 9 § andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Dels finns områden i form av övnings- och skjutfält och flygflottiljer som redovisas öppet, dels områden som av sekretessskäl inte kan redovisas öppet. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Huvuddelen av Sveriges kommuner är i olika omfattning berörda av riksintressena.

Försvarsmakten redovisar även *områden av betydelse* enligt 3 kap. 9 § första stycket.

1.1.1. Öppet utpekade riksintressen, områden av betydelse och påverkansområden i Heby kommun

Heby kommun berörs av följande öppet utpekade *påverkansområden* för totalförsvarets militära del. Utförligare beskrivning av dessa områden, deras värden samt exempel på vilka åtgärder som kan riskera påtaglig skada finns att läsa i aktuell riksintressekatalog.

- **Stoppområde för höga objekt** tillhörande **riksintresset Uppsala flottiljflygplats (TM0020)**

Ett stoppområde för höga objekt är ett påverkansområde kring en flygplats som utgör riksintresse för totalförsvarets militära del. Inom stoppområdet riskerar vindkraftverk och andra höga objekt att medföra påtaglig skada på

riksintresset, då sådana påverkar möjligheterna till säkra start- och landningar för den flygande verksamheten.

Försvarsmakten har inom stoppområdet en mycket restriktiv hållning till uppförandet av höga objekt och accepterar generellt inte objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse då dessa bedöms medföra påtaglig skada på riksintresset.

Inom *stoppområde för höga objekt* ska alla ärenden gällande uppförande av höga objekt remitteras Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

- **MSA-område** tillhörande **riksintresset Uppsala flottflygplats (TM0020)**

Ett *MSA-område* är ett påverkansområde kring en flygplats. MSA anger den minimihöjd kring en militär flygplats inom vilken det är säkert att genomföra in- och utflygningar och syftar till att säkerställa möjligheten att genomföra visuell inflygning till en flygplats.

Inom *MSA-område* ska alla ärenden gällande uppförande av höga objekt remitteras Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

- **Påverkansområde väderradar** tillhörande **riksintresset väderradar Håtuna (TM0101)**

Ett *påverkansområde väderradar* är ett påverkansområde kring en väderradar. Inom detta område riskerar vindkraft och andra höga objekt skada väderradarstationen varför särskilda analyser behöver genomföras av Försvarsmakten innan sådana uppförs. Påverkansområdet utgörs av ett cirkulärt område med 50 kilometers radie i förhållande till väderradarstationen.

Inom *påverkansområde väderradar* ska alla ärenden gällande uppförande av höga objekt remitteras Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

1.1.2. Riksintressen och områden av betydelse som omfattas av sekretess

För att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen eller områden av betydelse som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och därmed inte alls kan redovisas öppet på karta, är hela landets yta samrådsområde för till exempel alla ärenden och projekt som rör objekt högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse. Det innebär att till exempel alla ärenden avseende höga objekt i hela landet måste skickas på remiss till Försvarsmakten för bedömning av påtaglig skada.

För mer information om riksintressen som omfattas av sekretess och remisser till Försvarsmakten se bl.a. *riksintressekatalogerna*
www.forsvarsmakten.se/riksintressen.

2. Försvarsmaktens bedömning och synpunkter

Riksintressen för totalförsvarets militära del bedöms i stort korrekt redovisade och beskrivna i översiktsplanen. För fortsatt stöd gällande redovisning och beskrivning av dessa kan texten ovan användas eller riksintressekatalogen för Uppsala län med tillhörande kartunderlag.

För att Försvarsmakten ska bedöma att översiktsplanen tillgodosett riksintressen för totalförsvarets militära del bör texten ovan under rubriken *1.1.2 Riksintressen och områden av betydelse som omfattas av sekretess* avseende höga objekt och remisshantering tillföras planhandlingen. Det är inte enbart objekt över 20 meter som ska remitteras Försvarsmakten enligt formuleringen i kommunens ställningstaganden gällande riksintresseområden. En del av södra Heby kommun omfattas av stoppområde för höga objekt vilket bör beskrivas tydligare under rubriken *Totalförsvaret* på s.132. Stöd kan tas i ovan texter gällande de påverkansområden som Heby kommun omfattas av. Försvarsmakten anser skrivelsen på s.161 under rubriken *Höga föremål* vara otydlig och önskar ett tydligare stycke. Som tidigare beskrivet kan stöd tas i Försvarsmaktens formulering om höga objekt och remittering under rubriken *1.1.2* ovan.

Försvarsmakten vill betona att det är av stor vikt att exempelvis kommande planer, lov och tillståndsärenden remitteras Försvarsmakten enligt vad som framgår i riksintressekatalogen för Uppsala län. Detta för att bland annat säkerställa att ingen skada sker på riksintressen som omfattas av sekretess där inget kan redovisas öppet på en karta.

Övriga medskick

Försvarsmakten upplyser om att begreppet *Totalförsvaret* innefattar både totalförsvarets militära del och totalförsvarets civila del. Utifrån den text som återfinns på s.132 under rubriken *Totalförsvaret* bör Heby kommun överväga att revidera antingen texten eller rubriken så det tydliggörs om det är både totalförsvarets militära och civila del som avses. Heby kommun bör genomgående använda begreppet totalförsvarets militära del om det är vad som avses, för att inte skapa otydlighet.

För frågor i ärendet, kontakta handläggaren enligt ovan.

Beslut i ärendet har fattats av Sofia Cedergren, chef för sektionen för fysisk planering vid Försvarsstabens infrastrukturavdelning.

Cedergren, Sofia

C FST STÖD INFRA FYSPLAN

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

FÖRSVARSMAKTEN

Yttrande

Datum

2024-12-20

Beteckning

FM2024-27787:8 Sida 6 (6)

Sändlista

Länsstyrelsen i Uppsala län
Heby kommun

uppsala@lansstyrelsen.se
information@heby.se

Mottagare: Heby kommun

information@heby.se

Dnr:24KS520-3

2025-01-23

Delegat: Planeringschef Christine Forsberg

Handläggare: Sofie Norberg Domsic

Delegationsbeslut enligt punkt 11.10 i kommunstyrelsen

Beslutad 2025-01-23

Delegationsbeslut - Samrådsyttrande översiktsplan 2040 Heby kommun

Ärendebeskrivning:

Heby kommun har tagit fram förslag på ny översiktsplan som översänts till Gävle kommun på samråd.

Beslut

Gävle kommun har inga synpunkter på samrådsförslaget

Motivering till beslut:

De gemensamma intressen som Gävle kommun delar med Heby kommun finns beskrivna i Heby översiktsplan 2040. Gävle kommun delar den bild som presenterats i samrådsförslaget.

Delegat

Christine Forsberg

Planeringschef

Sektor styrning och stöd Gävle, avdelningen övergripande planering

Beslut fattat av Christine Forsberg efter föredragning av Sofie Norberg Domsic

Synpunkter på Översiktsplan 2040

Heby kommun - en växande landsbygdskommun med närhet, trygghet och livskvalitet

Heby kommun är en **Landsbygdskommun!**

- Värna om att bostadsanpassa orten efter dess speciella förutsättning!
- Värna om trafiksäkerheten för gående, cyklister etc.!
- Värna om kollektivtrafiken!
- Värna även de små orterna!
- Värna om Livskvaliteten i form av rekreation, trygghet och närhet!

1. Boende

Är det en önskvärd utveckling att ändra en liten tätort med huvudsakligen småhusbebyggelse till en liten ort där majoriteten har flyttat till hyresrätt och är inflyttade?

Vi föreslår att ta bort meningen från Ställningstaganden Harbo tätort, sid 110.

”Förtätning av bostadsbebyggelse i centrala lägen med goda kollektivtrafik möjligheter bör reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus.”

Vi anser att det i stället bör stå **”Förtätning av bostadsbebyggelse kan ske i centrala lägen med goda kollektivtrafik”**

Konsekvensen vid reservation för viss bebyggelse annars kan bli, att vid en bygglovsansökan för annan typ av bebyggelse ej får ansökan godkänd, vilket just då hade kanske passat orten bättre.

Skulle all mark som avses bebyggas ”reserveras” för flerbostadshus skulle det få stora konsekvenser för det lilla samhället. Det skulle ändra hela den samhällsliga strukturen och det skulle vara svårt att känna igen sig i sitt samhälle. Invånarantalet skulle mer än fördubblas vilket skulle slå hårdare mot ett litet samhälle som Harbo.

Vi anser att det blir en målkonflikt mellan den sociala dimensionen av hållbarhetsperspektivet och medborgarnas behov av Tillit/trygghet och God boendemiljö/livskvalité.

De senaste tio åren har det tillkommit ett hundratal lägenheter, 80–90 hyresrätter och ett femtontal bostadsrätter i Harbo. Om ursprungsförslaget för bara Högte (i samrådshandlingen benämnd HAB3) skulle genomförts skulle den dominerande bostadstypen, avseende antalet boende, i det framtida Harbo att vara flerfamiljshus med hyresrätt.

Kompletteringen med bostäder/boendetyper måste ta Harbos speciella förutsättning i beaktande.

Förvirrande text:

”Förtätning i centrala lägen nära goda kommunikationer bör i första hand reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus.” (sid 81, 98, 103 och 108).

Denna mening återkommer i texterna för Heby, Östervåla, Tärnsjö och Harbo. I de lila rutorna, ”Ställningstaganden”, är det dock bara Tärnsjö och Harbo som har den texten kvar. Det blir förvirrande att inte texten och ställningstagande har samma formulering.

Den samlade bedömningen av Översiktsplanens konsekvenser sid 172:

Aspekt	Översiktsplaneförslaget
Tillit och trygghet	Små positiva konsekvenser
God boendemiljö och livskvalité	Små positiva konsekvenser

Samrådshandlingen för Översiktsplanen bygger på Hållbarhet. Dimensionen Social hållbarhet fokuserar på människans behov av tillit och trygghet samt god boendemiljö och livskvalitet.

Heby kommun har valt att göra en hållbarhetsbedömning som analyserar planförslagets konsekvenser utifrån samtliga tre hållbarhetsdimensioner, det vill säga ekologiska, sociala och ekonomiska konsekvenser.

Övergripande konsekvenserna av Översiktsplanen må mycket väl vara ”smått positivt” men för Harbos del föreligger en tydlig målkonflikt här mellan den sociala dimensionen av hållbarhetsperspektivet och medborgarnas behov av Tillit/trygghet och God boendemiljö/livskvalité

Vidare sägs; ” För att översiktsplanen ska säkerställa den positiva måluppfyllelse som förväntas, bör denna kompletteras med bland annat hur många bostäder, samt vilka boendetyper som behövs inom kommunens olika delar för att tydliggöra hur planens mål ska uppnås.” Detta borde framgå i formuleringen om att inte reservera marken för en viss form av bostadsbebyggelse.

HAB5, Söder om fotbollsplanen

”Område för bostäder. Området har ett centralt läge och skulle bidra till att bygga samman tätorten. Området utgör till stora delar jordbruksmark. Det centrala läget i nära anslutning till befintlig bebyggelsestruktur samt utbyggd infrastruktur gör området lämpligt att ta i anspråk för ny bostadsbebyggelse.” sid 112

Här finns det två faktorer som motsäger ovanstående citat.

2025-01-24

- Ofta anses en fotbolls-och/eller idrottsplan vara en störande faktor för närboende. Bollar, musik, höga röster, högtalarutrop etc som stör omgivningen. Harbo IF är en aktivförening som på många sätt är värdefulla för samhället och övriga. Tex ett event med bland annat en välgörenhetsmatch som resulterade i två ambulanser till Ukraina. Dessa event skulle kunna påverkas på närboendes klagomål.
- Detta område består till stora delar av jordbruksmark. I ÖP för Harbo består stor del av områdesplanerna av jordbruksmark dock några med delar av skogsmark. Tänkvärt vore att behålla ett område som är så stor del jordbruksmark.
- Harbo IF är en verksamhet - Föreningsverksamhet

”Genom att styra lokaliseringen av verksamheter till områden tydlig separerade från bostadsbebyggelse kan bullret koncentreras till färre områden vilket underlättar att göra åtgärder mot bullret.” Sid 162

HAB9, öster om Harbo

Detta är jordbruksmark vars områdesinritning på kartan är optimalt för de som äger marken. Att ta denna mark för expansion bör göras i samråd med ägarna för att få den mest optimala sträckning så att kvarvarande mark gå att brukas. Här finns det även ett strandskydd att ta hänsyn till.

Övrigt vid val av område

Vid val av område som ska bebyggas bör kommunen ta hänsyn till gällande det tänkta markområdets strandskydd, fornlämningar och ägarnas nuvarande användning. Kommunen bör också ta in EU-taxonomi förordning, avseende markanvändning vid bebyggelse, för att ”kratta i manegen” för kommande exploatörer.

Vårt stöd för expansion i Harbo:

1) ta del av Alunda i Östhammars kommun som skapat en utbyggnad av orten men ändå behållit jordbruksmark i dess närhet.

Väster om Harbo finns mark, (nu inritat som grönområde på figur 20, sid 109) som borde kunna bebyggas och därigenom få en förtätning men ej via jordbruksmark.

2) att flytta ut verksamhet till läge utanför samhället så att störande aktiviteter o buller minimeras, dvs att det ej heller framledes ska finnas bostäder angränsande till verksamhetsområde.

3) att nyttja områden där verksamheter flyttats ifrån (HAO1) till flerbostadshus/vårdboende/utökad service med mer än 2 våningar.

3)att tillåta att dagens villaområden naturligt utökas i deras ytterkant med samma lika bebyggelse. HAB9, HAB8, HAB7, HAB1 samt området mellan HAB7 och HAB4

4) att Högte, HAB3, bebyggs med blandad bebyggelse.

2. Trafiksäkerhet

Genom samhället flyter Vretaån som delar samhället i två delar. (Sid 107)

Gångbroar över Vretaån

Planen saknar en plan för gångbroar över ån som kan förbinda affär och de tänkta utbyggnadsområdena. Det enda som enar dessa två delar är den bro som finns på väg 272. Det innebär att all trafik måste passera över bron samtidigt med gående, cyklister etc. Gångväg finns endast på den ena sidan vilket gör att gående som ska till affären måste passera över 272, gammal som ung. Görs ingenting kommer denna bro förbli en flaskhals för kommande utbyggnad, boende och trafik.

Det som anges är ”promenadstråk längs Vretaån” för att njuta av miljön.

Gång och cykelväg

”Heby kommun och Region Uppsala önskar bygga ut cykelbarheten längs de regionala stråken väg 72 och väg 272. Målet är att tillskapa ett cykelstråk på sträckorna (Sala-) Heby-Morgongåva-Vittinge och vidare österut mot Järlåsa samt ett cykelstråk mellan Östervåla-Harbo. Det är viktigt att det finns en tydlig sammankoppling mellan de regionala stråken och de lokala stråken för att öka cykelbarheten.” (Sid 59)

För att knyta ihop Harbo med Haga saknas, i ÖP, cykelstråket Harbo - Haga. Förutom att skapa säker cykelväg för resande in/ut till Harbo söderifrån så binder cykelvägen även ihop Harbo med pendlarparkeringen samt det tänkta industriområde söder om Harbo.

Gång och Cykelväg saknas mellan Harbo och Laksjön som är en mycket populär badplats. I dagsläge måste besökare som kommer med buss promenera/cykla längs 80-vägen med både vaskor och barn. Det är först vid avtagsvägen till badet som det blir 70-väg.

Pendlarparkering

Pendlarparkering i centrala Harbo saknas.

Det är anmärkningsvärt då expressbussen mellan Östervåla och Harbo har sin sista påstigningsplats i centrala Harbo.

Den pendlarparkering som nämns i ÖP är den privata som är söder om 50-skyltarna och där stannar inte expressbussen.

Hastighetsbegränsning

Heby kommun bör påverka Trafikverket att sänka hastigheten från 70km/h till 50km/h redan vid avfarten från väg 272 till Tärnsjö, söder om Harbo.

Den vägkorsningen påverkas mycket av trafikflödet in och ut från macken samt att besökare till Laksjöbadet använder denna busshållplats för av- och påstigning. Här finns även den

2025-01-24

privata pendlarparkeringen som i sin tur också genererar gående på vägen till och från busshållplatserna.

Kollektivtrafik

Heby kommun bör påverka Region Uppsala att behålla ”Kvarstarundan samt de nedläggningshotade hållplatserna inom kommunen längs väg 272.

Med en ”nytt” bussnummer för buss runt Kvarstarundan och skolan/kyrkan kan den finnas kvar, framför allt eftersom det finns ett föreslaget planområde mot Björklinge. HAB8 och HAB9.

”Kollektivtrafik med buss bedrivs av Region Uppsala under varumärket Upplands Lokaltrafik (UL). Busslinjernas sträckning har relevans för hur kommande utvecklingsområden för bostäder och verksamheter bör lokaliseras för att bidra till ett mer hållbart resande i framtiden. Ökad turtäthet samt eventuella linjeomläggningar och/eller omnumreringar kan också komma att behövas som en del av förverkligandet av planerade utvecklingsområden inom översiktsplanens tidshorisont.” (sid 58)

Heby kommun bör överväga vilket som är viktigast för boende i kommunen; större turtäthet eller behålla busshållplatser. Om det tas bort så många hållplatser som är föreslagna enligt Region Uppsala behövs det inte gå flera bussar. Det är inte attraktivt att åka buss om det inte finns någon hållplats utan först ha promenerat längs (smala) 272:an i 400-800meter. På 80-väg, utan vägren, med snövallar är det inte tillfredställande att gå med barn, barnvagn, cykel och eller matkassar. Rörelsehindrade berörs oerhört.

Haga

Saknar i ÖP en gång- och cykelväg som knyts till Harbo. Saknar även en pendlarparkering för att främja kollektivtrafiken.

Småorten Haga har ett bra kommunikationsläge till Uppsala, Harbo och Östervåla. Haga är en knutpunkt för flera närliggande byar. Här finns ett elljusspår samt ett flertal verksamheter. Borde vara en bra möjlighet till att komplettera med ny bostadsbebyggelse.

3. Livskvalitet

Heby kommun har tagit fram en vision som sammanfattar målbilden för kommunens utveckling:

Heby kommun – en växande landsbygdskommun med närhet, trygghet och livskvalitet.

I planerna på att utöka antalet innevånare i Harbo bör även vård- och omsorgsboende vara med. För att tillskapa fler bostäder, anpassade till äldre. Gärna centralt men inte form flerbostadshus.

2025-01-24

Vård- omsorgsboende saknas i Harbo ”I kommunen finns totalt fyra vård- och omsorgsboenden: i södra stråket i Morgongåva och Heby och i norra stråket i Östervåla och Tärnsjö.” Sid 52.

Det finns endast en ambulansstation, belägen i Huddunge. Avståndet till Heby, Tärnsjö och Östervåla är 1,5mil med en responstid på ca 21 minuter för prio ett larm. Vad responstiden blir för övriga orter, ex. vis Harbo, har inte uppvisats.

Brandstationer finns i orterna Heby, Tärnsjö och Östervåla med ansvar för räddningsinsatser av bland annat brand, trafikolycka, drunkningstillbud etc, På dessa stationer borde även en ambulansstation finnas.

En gemensam samlings-och/eller föreningslokal saknas. Här kan befintliga byggnader användas. Tex. F.d. Frälsningsarméns, Gamla skolan eller gamla förskolan som kommer att stå till övers.

En gångbro över Vretaån, i kombination med ett framtida vandringsstråk, som förbinder ”centrum” med Tappaåkern.

Badet vid Laksjön, som idag sköts utan driftsupport från kommunen, är ett mycket fint rekreationsområde. Nyttjas både sommar som vinter. Drivs idag helt av Laksjönsvänner.

4. Miljö

Hur ska denna bild tolkas? Sid 164

”Förorenade områden. Verksamheter av olika typ har gett upphov till föroreningar.”.

Dessa föroreningar riskklassats på en skala 1–4

På bilden finns endast ett antal prickar som påvisar potentiella förorenade områden. Det finns inget som påvisar vilken klass dessa prickar visar.

Går inte heller att utläsa de fyra områden som kommunen klassat som ”Mycket stor risk”.

Detta gör oss mycket fundersamma. Vi önskar ett förtydligande.

Heby kommun är en Landsbygdskommun!

- Värna om att bostadsanpassa orten efter dess speciella förutsättning!
- Värna om trafiksäkerheten för gående, cyklister etc.!
- Värna om kollektivtrafiken!
- Värna även de små orterna!
- Värna om Livskvaliteten i form av rekreation, trygghet och närhet!

För Harbo Sockenråd

Kerstin Karlson
Ordförande

14 januari 2025

Översiktsplanen, synpunkter från beredskapsenheten

Berörd verksamhet: Beredskap

Dokumentansvarig: Marie Löfgren, säkerhetsskyddschef/beredskapssamordnare

Allmänna kommentarer

När det gäller skyfall och höga flöden så hanteras det i Plan för hantering av skyfall och höga flöden, en plan som ni också omnämner i Översiktsplanen. Av den anledningen så kommenteras inte de områdena i den här skrivningen.

I flera delar av planen omnämns vårt beroende av el(energi)försörjning och dricksvattenförsörjning. När det gäller dessa beroenden är det av vikt att påtala vikten av el och dricksvatten till samhällsviktiga verksamheter och då främst alla typer av omsorg.

I Heby kommun har vi väldigt dåligt med skyddsrum och vi har ingen varningstuta, Hesa Fredrik. Båda dessa verksamheter är Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps ansvar men för det är det verksamheter som kommunen kan verka för.

Kommentarer till specifika delar av planen

Sid 48, Handel och kommersiell service.

Kommunen bör, om möjligt, främja att näringslivet vidtar beredskapsåtgärder, till exempel att drivmedelsstationer och livsmedelsaffärer installerar reservkraft.

Sid 66 och 69, Energi- och elförsörjning

El- och energiförsörjning är väldigt sårbara verksamheter under kris och höjd beredskap. Ett frånfall av dessa verksamheter påverkar hela samhället, såväl samhällsviktiga verksamheter, näringsliv och privatpersoner. Det är önskvärt med fler olika energikällor inom kommunen för att öka redundansen vid kris eller höjd beredskap.

Gabriel Lidström och Lena Pettersson

Bilaga BMN § 4/2025

Bygg- och miljönämnden

Samrådsyttrande över förslag till översiktsplan Översiktsplan 2040, Heby kommun

Bygg- och miljönämnden har för samråd fått ett förslag till ny översiktsplan (ÖP) Översiktsplan 2040 för Heby kommun. Översiktsplanen är utskickad på samråd till 2025-01-26. Bygg- och miljönämnden har fått förlängd svarstid till nämndens sammanträde 2025-02-04. Representanter från förvaltningen har under våren 2024 lämnat synpunkter på ett arbetsutkast och deltagit vid en efterföljande workshop. I detta yttrande framförs de övergripande och generella synpunkterna, redaktionella synpunkter och detaljer hanteras separat på tjänstepersonsnivå.

Översiktsplanen är ett strategiskt dokument som ska ge vägledning för beslut som hur mark- och vattenområden ska användas samt hur den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Planen har underrubriken "Den hållbara landsbygdskommunen med utblick mot 2040". För kommunen finns också en vision som sammanfattar målbilden för kommunens utveckling: Heby kommun – en växande landsbygdskommun med närhet, trygghet och livskvalitet. Översiktsplanen ska tillsammans med övriga styrdokument bidra till att denna vision nås.

Bygg- och miljönämnden är positiv till att en ny översiktsplan är under framtagande och är av uppfattningen att informationen är lättillgänglig för såväl allmänheten, tjänstepersoner som politiker.

Till kapitlet *Användning av mark och vatten* och *Värden och hänsyn* finns ställningstaganden som anger kommunens syn i olika frågor. Bygg- och miljönämndens huvudsakliga invändning mot planen är att dessa ställningstaganden är oprecisa, allmängiltiga och ibland endast återger gällande lagstiftning. Dessa delar behöver därför omarbetas och istället återge kommunens visioner och viljeriktning. Det är annars svårt att använda planen som ett vägledande underlag till den fysiska samhällsplaneringen eftersom ställningstaganden ska ligga till grund för planläggning, lovgivning, tillståndsprövning och andra beslut som rör mark- och vattenanvändning.

I inledningen redovisas de globala, nationella och regionala mål som utgör ramen för översiktsplanen. Planförslaget behöver dock i högre utsträckning bryta ner dessa mål för att visa hur planen bidrar till att de uppfylls.

Till planförslaget finns en hållbarhetsbedömning inklusive miljökonsekvensbeskrivning (MKB). I hållbarhetsbedömningen görs en bedömning av planförslagets konsekvenser utifrån ett antal miljömässiga, sociala och

ekonomiska hållbarhetsaspekter. Bygg- och miljönämnden invänder mot tillvägagångssättet att använda nu gällande översiktsplan *Kommunplan 2013* (KP) som nollalternativ istället för nuläget. Nya bedömningar kan därmed behöva ske för att kunna avgöra huruvida planen bidrar till att de globala hållbarhetsmålen uppfylls.

Bygg- och miljönämndens samrådsyttrande omfattar både översiktsplanen och hållbarhetsbedömningen.

ÖVERSIKTSPLAN 2040

INLEDNING

Hållbar utveckling

Avsnittet *Hållbar utveckling* bör kompletteras med information om Naturrestaureringslagen (EU:s förordning om restaurering av natur, antagen 2024) och hur planen kan bidra till att de målen nås. Översiktsplanen bör också peka ut vilka områden som kan restaureras och undantas från exploatering.

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

Planförslaget ska möjliggöra att det i kommunen år 2040 bor 17 000 invånare. Det beskrivs att när kommunen växer behövs det inte bara byggas bostäder, utan det innebär också ett ökat behov och efterfrågan på arbetsplatser, verksamhetsområden, skolor, service, kultur, idrottsanläggningar, kommunikationer och grönområden. Den föreslagna markanvändningen i planen omfattar huvudsakligen bostäder och verksamheter, men bör även redovisa övriga tillkommande funktioner.

Bebyggelseutveckling

I avsnittet beskrivs hur det finns en efterfrågan på småhus i tätorterna samtidigt som hushållning med mark kan föranleda förtätning eller omvandling av tätorternas bebyggelse. Ett ställningstagande som återkommer för flera tätorter är att förtätning i centrala lägen i första hand bör reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus. Bygg- och miljönämnden föreslår att planen kompletteras med beskrivningar kring vilka typer av småhus (fristående enbostadshus, parhus, radhus etc.) och flerbostadshus (lamellhus, punkthus etc.) som kan vara aktuella inom olika områden. Planerad målgrupp kan också kommenteras.

Det uttrycks att kommunen bör sträva efter en god gestaltad livsmiljö och att arkitektur och kulturmiljö bidrar till att stärka den lokala identiteten och den sociala sammanhållningen. Behov av hänsyn till översvämningsrisker till följd av ett förändrat klimat beskrivs också i sammanhanget. Bebyggelseutveckling beskrivs endast på ett generellt plan och bör utvecklas för att också beskriva vad som kännetecknar den lokala identiteten och den sociala sammanhållningen i de olika kommundelarna och kommunen i helhet.

Beträffande förtätning och omvandling beskrivs omvandling vara ändrad markanvändning i områden som idag inte används för bostadsändamål, oftast ett område som används som, eller är planlagt för, ett verksamhetsområde. Uppgiften kan med fördel kompletteras med ett ställningstagande kring hur förutsättningar för omvandling kan skapas och bidra positivt ur ett hållbarhetsperspektiv.

Landsbygdsutveckling

Avsnittet innehåller ett ställningstagande om att främja landsbygdsutveckling genom att ny enstaka bostadsbebyggelse på den tätortsnära landsbygden kan uppföras utan krav på detaljplaneläggning. Ett sådant ställningstagande är olämpligt eftersom aktualisering av detaljplanekravet (plankravet) är reglerat i PBL och behöver prövas i varje enskilt fall.

Övriga ställningstaganden för *Landsbygdsutveckling* är allmängiltiga och ingår alltid i lokaliseringsprövningen som görs mot bland annat kraven i PBL 2 kap. För att avsnittet ska vara vägledande kan det till exempel beskrivas hur tillkommande bebyggelse kan utformas och placeras för att bli en naturlig del i landskapet eller i en by som har glesats ut genom att gårdar har flyttat ut eller byggnader rivits. Vid en utveckling av detta avsnitt kan kulturmiljöprogrammet ligga till grund.

Näringsliv och verksamheter

I avsnittet beskrivs hur lokaler för kontorsplatser och småföretag i centrala lägen skulle tillföra ett större kundunderlag för den lokala handeln och öka orternas attraktivitet. Bygg- och miljönämnden är positiva till en sådan vision och föreslår att den utvecklas för att till exempel inrymma coworking-koncept eller möjlighet för en egenföretagare att hyra en lokal.

Som ställningstagande anges att prioritera sammanhängande verksamhetsområden med god anslutning till infrastruktur och expansionsmöjligheter för företagen. I *Kommunplan 2013* anges att ny bebyggelse avsedd för verksamheter bör förläggas till befintliga planområden. Ett liknande ställningstagande bör läggas till i planförslaget.

Planen bör också kompletteras med ett ställningstagande kring vilka företag och verksamheter som kommunen gärna vill ska etablera sig i kommunen ur såväl ett ekologiskt som socialt och ekonomiskt hållbarhetsperspektiv. Avsnittet bör också kompletteras med kommunens syn på cirkulära ekonomier eftersom näringslivet spelar en central roll i den utvecklingen.

Kommunal service

Beträffande skolor och förskolor återges Boverkets allmänna råd om friyta för lek och utevistelse. Avsnittet kan med fördel kompletteras med egna ställningstaganden kring hur nämnda allmänna råd och tillhörande vägledning ska tillämpas vid ny- och ombyggnation. Hänvisning kan också ske till propositionen "Politik för gestaltad livsmiljö".

Teknisk försörjning

I avsnittet beskrivs hur utbyggnad av solenergianläggningar främst bör ske i områden med möjligheter till anslutning till befintligt elnät samt till områden som inte innehar höga kulturhistoriska värden. Avsnittet bör utvecklas för att tydliggöra vilka kulturhistoriska områden som avses, till exempel solceller på kulturhistorisk bebyggelse och/eller solcellsparker i jordbrukets kulturlandskap.

Beträffande vindkraft beskrivs att det finns betydande begränsningar i möjligheten att uppföra vindkraft i kommunen, men att det finns ytor i kommunens norra delar som är utanför hindersfria zoner. Det saknas dock ett ställningstagande kring kommunens inställning till vindkraft.

Beträffande dricksvattenförsörjning anges att det finns ett behov av att säkerställa en långsiktigt hållbar reservvattenförsörjning. Uppgiften bör utvecklas och beskriva om det finns behov av ytterligare reservvattentäkter i kommunen.

Natur och grönstruktur

I planen uttrycks att kommunen bör ta fram en grönstrukturplan för att säkra gröna områden på rätt ställen och med rätt egenskaper och kvaliteter. Det bör kommenteras om grönstrukturplanen avses vara ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Bygg- och miljönämnden föreslår att uppgiften formuleras som ett ställningstagande och även innefattar blåstråk (blå- och grönstrukturplan).

Tätortsutveckling

I planens inledning beskrivs att *God bebyggd miljö* är det miljömål som har störst relevans för översiktsplanen och fysisk planering. Med utgångspunkt i den beskrivningen bör planen kompletteras med information om propositionen "Politik för gestaltad livsmiljö" och hur planen ska bidra till en väl gestaltad livsmiljö och de effekter som en sådan ger i samhället och hos individen. Det är särskilt betydelsefullt att inarbeta denna nationella arkitekturpolicy eftersom planen i stort saknar specifika ställningstaganden i gestaltungsfrågor.

Gemensamma ställningstaganden för Heby, Morgongåva och Tärnsjö är att centrumstråket bör utvecklas för att göra det mer attraktivt och estetiskt tilltalande. För Heby beskrivs också att miljön längs riksväg 72 har behov av utveckling vad gäller estetisk utformning och attraktivitet eftersom sträckningen är ett skyltfönster för orten. Ställningstaganden av detta slag är högst generella och bör utvecklas för nämnda tätorter. För Tärnsjö kan det till exempel innebära återställande av fasader på de äldre verksamhets- och bostadshusen medan det för Heby kan innebära att ta fram ett gestaltungsprogram vid framtagande av ny detaljplan invid riksväg 72. Vid en utveckling av detta avsnitt, gällande exempelvis orternas specifika karaktär och arkitektoniska värden, kan kulturmiljöprogrammet ligga till grund.

Bygg- och miljönämnden ser positivt på ställningstagandet att minska Harbos tudelade karaktär. Intentionen är att detta ska ske genom att omvandla det centralt belägna verksamhetsområdet kring Nötmyrvägen till ett tydligt centrum med bostäder och lokaler. Avsnittet bör utvecklas för att tydligare beskriva hur ett sådant centrumstråk kan utformas så att tillkommande bostäder inte riskerar att tränga undan planerad centrumverksamhet. Det finns goda möjligheter att i kommande centrummiljö inkludera naturliga mötesplatser såsom torg, parker, naturnära promenadstråk eller lekplatser som ger värden i form av rekreation och integration. Utvecklingsplanerna för Harbo beskrivs främst i form av tillkommande områden för bostäder och verksamheter medan barnperspektivet saknas. Område HAB5 med ett läge invid befintlig fotbollsplan, kan med fördel utvecklas för föreningsliv, fritidsgård eller andra aktiviteter som främjar barn och unga. Som ställningstagande anges att skapa ett nytt verksamhetsområde i den södra delen av Harbo. En ny detaljplan för detta område har redan vunnit laga kraft, varpå textavsnittet och kartan behöver uppdateras.

Bygg- och miljönämnden ser positivt på visionen att tillskapa ett tågstopp i Vittinge. Ambitionerna för ett nytt stationsområde bör inkludera en gestaltungsidé om entrén till orten.

I beskrivningen av de olika tätorternas utveckling saknas en tydligt formulerad vision för den byggda miljöns gestaltning. Ett förtydligande av önskade värden,

bebyggelsemönster, bostadstyper eller karaktärsdrag för de olika områdena saknas helt och vore önskvärt. Det sätter en god ambitionsnivå och ger riktning och tydlighet i kommande detaljplanering och lovhantering.

Ett förtydligande kring eventuell prioriteringsordning eller strategi kring utvecklingen av tillkommande områden i samtliga tätorter saknas.

Bygg- och miljönämnden ser positivt på visionen att utveckla stråk med gång- och cykelbanor mellan och inom orterna. Beskrivningen av dessa vägar har stort fokus genomgående i planen och tolkas därför ha hög prioritet. För att även integrera fritid och rekreation med den praktiska funktionen av gång- och cykelbanor kan påkopplade funktioner utvecklas såsom ytor för sport, umgänge, lek eller konst.

Småorter och övriga utbyggnadssamhällen

Avsnittet kan med fördel utvecklas och beskriva platsernas karaktär och specifika förhållanden avseende till exempel topografi, natur, bebyggelsestruktur och byggnadstradition.

Det beskrivs att vid en ökning av antalet permanentboende i Vansjö-Nordsjö, Julmyra och Östa behöver hållbara vatten- och avloppslösningar utredas och vid behov säkerställas. Bygg- och miljönämnden anser att även övergödningsförhållanden och borttransport av växtnäringsämnen behöver utredas för grundvattnet lokalt i Julmyra och för ytvattnet i Vansjön-Nordsjön avseende hästverksamhetens påverkan nu och i framtiden.

Kommunen anser att det finns förutsättningar att utveckla Östahalvön med avseende på besöksnäring och bostadsutveckling. Planen kan med fördel kompletteras med en beskrivning av planerad bebyggelse, dess omfattning och hur den ska harmonisera med naturen.

VÄRDEN OCH HÄNSYN

Riksintresseområden

Bygg- och miljönämnden är positiv till kommunens intention att utreda om Örsundaåns övre dalgång ska skyddas genom områdesbestämmelser.

Stora opåverkade områden

Enligt miljöbalken ska stora mark- och vattenområden som inte alls eller endast obetydligt är påverkade av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön, så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdenas karaktär. Bygg- och miljönämnden föreslår att avsnittet kompletteras med en bedömning av vilka områden som skulle kunna anses vara stora opåverkade områden.

Kulturmiljövärden

Samtliga ställningstaganden kring kulturmiljövärden är allmängiltiga eller återger lagstiftningen och bör ersättas med en politisk viljeriktning. Det kan till exempel handla om att informera om och öka tillgängligheten (digitalt och fysiskt) till kända fornlämningar. Avsnittet bör också kompletteras med en beskrivning om hur hänsyn ska tas till kulturmiljövärden i den fysiska planeringen, till exempel genom läsbarhet, årsringar och siktlinjer. Det bör också exemplifieras hur kulturmiljövärden kan användas som en resurs. Vid en utveckling av detta avsnitt kan kulturmiljöprogrammet ligga till grund.

Jordbruksmark

Bygg- och miljönämnden kan konstatera att marken för ny planlagd bostadsbebyggelse i huvudsak består av jordbruksmark. Det beskrivs att det i dessa fall behöver undersökas om en lokaliseringsstudie behöver genomföras vid efterföljande detaljplanering. Bygg- och miljönämndens uppfattning är att en sådan studie i regel ska ske och efterfrågar ett mer restriktivt förhållningssätt kring byggande på jordbruksmark.

Miljö, hälsa och säkerhet

Avsnittet innehåller ett ställningstagande kring att miljö kvalitetsnormerna (MKN) för vatten, luft och buller ska följas vid detaljplanering samt vid lov- och tillståndsprövningar. MKN är juridiskt bindande bestämmelser och ska inte ses som ett ställningstagande. Ställningstaganden i detta avseende kan till exempel vara att informera allmänheten, utveckla sektorsöverskridande samverkansprojekt, delta i forskningsprojekt eller liknande.

Ett ställningstagande är att ytterligare undersöka den småskaliga vedeldningens påverkan på den lokala luftkvaliteten. Avsnittet kan kompletteras med en kommentar om kommunen har för avsikt att till exempel ta fram lokala föreskrifter eller riktlinjer för vedeldning.

Klimatförändringar och klimatanpassning

I översiktsplanens inledning uppges att ett flertal kommunala styrdokument är under framtagande eller kommer att tas fram inom ett par år. Bland dessa nämns Energi- och klimatplan (som ska ersätta Energiplan med klimatstrategi 2011) och Plan för skyfall och höga flöden. Detta arbete bör formuleras som ställningstaganden i aktuellt avsnitt. Vad gäller planering för ett förändrat klimat är det en förenklad bild som målas upp i planen. Det beskrivs att utsläpp av växthusgaser minskar och att en god energihushållning uppnås eftersom planen anger att lokalisering av nya utvecklingsområden för bostäder och verksamheter ska ske i kommunens tätorter med goda kommunikationer och att gång- och cykeltrafik samt kollektivtrafik ska prioriteras före biltrafik.

HÅLLBARHETSBEDÖMNING MED MKB

Intentionen med att redovisa hållbarhetsmål är bra. Begreppet hållbarhet löper som en röd tråd genom hela dokumenttexten. Inledningsvis anges vilka mål- och styrdokument som man avser att följa. Där nämns internationella, nationella och regionala mål. Två utgångspunkter är plan- och bygglagen (PBL) samt miljöbalken (MB). Syftet med MB är att skapa goda förutsättningar för människors hälsa och miljön. Lagen är även till för att skydda kommande generationer och att naturen har ett egenvärde som behöver skyddas, men dessa grundkrav finns inte med i de framtagna handlingarna, se t ex MB 1-2 kap. Däremot beskrivs viktiga ekosystemtjänster.

Vidare anges att man ska arbeta efter Agenda 2030 med 17 globala mål för både ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet men dessa har inte beaktats. Dessutom finns kommunens egna styrdokument där hållbarhetslöften ingår men de verkar ha utelämnats i själva hållbarhetsbedömningen.

I Hållbarhetsbedömningen med MKB jämförs hållbarhetskriterierna i nu gällande översiktsplan, Kommunplan 2013 (KP), där kallat nollalternativet med det nya samrådsförslaget av ÖP. Förutsättningen är maximal utbyggnad och en beräknad folkmängd på 17 000 invånare år 2040 i samrådsförslaget av ÖP. Innebörden av

begreppen hållbarhet och hållbar utveckling som nu är utgångspunkt för hållbarhetsbedömningen fanns inte vid antagandet av KP 2013. Agenda 2030 med de globala målen antogs 2015. Därför blir det missvisande att använda nuvarande ÖP som jämförelse vid en hållbarhetsbedömning.

Det vanliga förfarandet vid framtagande av planer är att istället använda nuläget som nollalternativ. För att veta om ÖP bidrar till att de globala hållbarhetsmålen uppfylls så behöver nya bedömningar göras med nuläget som nollalternativ.

Bedömningarna i tabellerna i kapitel 10 och 11 behöver därför uppdateras.
Kommentarer till tabell 4:

Mål 6 Befolkningsökning behöver inte innebära att det blir ökade utsläpp av fosfor då det kan regleras genom en ökad kemfällning vid de kommunala avloppsreningsverken. Med dagens teknik klarar inte reningsverken att ta bort t ex medicinrester, PFAS och andra organiska miljöskadande ämnen.

Mål 11 Det är tveksamt om den önskade ambitionsnivån kommer att hållas så att enbart enstaka bostäder etableras på landsbygden då planen säger att man vill styra byggnationen till tätorter eller till stråk med kollektivtrafik. Många som vill ha ett eget bostadshus önskar bo i en villa på landet. Det kan vara orsaken till att man vill flytta till Heby kommun.

Det känns även tveksamt om det går att styra kollektivtrafiken så att man lättare tar sig till natur- och grönområden. För att minska bilåkandet behöver det antagligen införas styrmedel för att komma ifrån dagens bekvämlighetsbeteenden.

Mål 12 Det är högst tveksamt om planen bidrar till minskad konsumtion och hållbar produktion.

Mål 13 Det är oklart om nya boendemiljöer kommer att skapas med gångavstånd till arbetsplatser. Det är tveksamt om de föreslagna godstransporterna med tåg kommer att förverkligas under planens livslängd.

Mål 15 Den biologiska mångfalden i stora oexploaterade områden riskerar att missgynnas genom det moderna skogs- och jordbruket.

Även bedömningarna i tabellerna 5-7 behöver uppdateras.

För Bygg- och miljönämnden

Byggenheten

Miljöenheten

Gabriel Lidström
Enhetschef

Lena Pettersson
Enhetschef

Medverkande tjänstepersoner

Rickard Eriksson, bygglovhandläggare och bebyggelseantikvarie
Sofia Living, bygglovsarkitekt

Kultur och fritidsnämnden
Per Lithhammer
Kultur och fritidschef

Kultur och fritidsnämnden

Samrådsyttrande över förslag till översiktsplan Översiktsplan 2040

Förslag

Beslut

- Nämnden antar samrådsyttrande över förslag till översiktsplan *Översiktsplan 2040* med förslag till hållbarhetsbedömning.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade den 12 november 2024 att ge förvaltningen i uppdrag att påbörja samråd om förslaget till ny översiktsplan *Översiktsplan 2040*. Översiktsplanen är ett strategiskt dokument som ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas samt hur den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Kortfattat så ska planförslaget möjliggöra för ett hållbart växande Heby kommun, att befolkningen växer med målet om 17000 invånare år 2040, till goda förutsättningar för näringslivet samt att kommunens vision om en växande landsbygdskommun med närhet, trygghet och livskvalitet uppnås.

Till planförslaget finns en hållbarhetsbedömning inklusive miljökonsekvensbeskrivning (MKB). I hållbarhetsbedömningen görs en bedömning av planförslagens konsekvenser utifrån ett antal miljömässiga, sociala och ekonomiska hållbarhetsaspekter. Synpunkter på hållbarhetsbedömningen kan också lämnas under samrådet.

Samrådsyttrande

Nämnden välkomnar översiktsplanens ambition att skapa en hållbar och inkluderande kommun där utveckling av samhället sker med hänsyn till miljö, sociala behov och ekonomiska förutsättningar. Att kultur och fritid lyfts fram som centrala delar för invånarnas livskvalitet och kommunens attraktivitet är positivt. Nämnden vill understryka att ett rikt kultur- och fritidsliv inte bara är en förutsättning för hälsa och välbefinnande utan också fungerar som en drivkraft för social inkludering och ekonomisk tillväxt.

Kulturens och fritidens roll i samhällsplaneringen

Vi noterar att kultur och fritid är en del av Översiktsplanens strategi för en levande och inkluderande kommun. Nämnden vill dock betona vikten av:

Tillgång till mångsidiga kultur- och fritidsaktiviteter: Det är avgörande att det i kommunens planering skapas förutsättningar för mångsidiga kultur- och fritidsaktiviteter som kan tillgodose olika åldersgrupper och intressen. Exempelvis

satsningar på våra tre bibliotek som kreativa mötesplatser, idrottsanläggningar som är tillgängliga året runt och kulturevenemang som lyfter fram lokala traditioner och skapar samhörighet.

Geografisk spridning: Kultur- och fritidsanläggningar samt grönområden bör finnas tillgängliga i hela kommunen, med särskild uppmärksamhet på landsbygdsområden där det idag kan finnas brist på sådana mötesplatser. Ett exempel kan vara utveckling och stöd till mötesplatser i mindre orter som gynnar lokal samvaro och engagemang.

Samverkan med civilsamhället: Planen kan än tydligare lyfta fram samverkan med det lokala föreningslivet och andra aktörer för att skapa engagemang och bredda utbudet av aktiviteter. Till exempel betydelser av samverkan med idrottsklubbar och kulturföreningar vilket bidrar till att erbjuda fler aktiviteter och öka möjligheten för alla invånare att delta.

Hållbar utveckling och social inkludering

Vi uppskattar att planen lyfter fram behovet av att främja social inkludering. Kultur- och fritidsnämnden vill betona vikten av:

Tillgänglighet: Alla invånare, oavsett ålder, funktionsförmåga eller ekonomiska resurser, bör ha likvärdig tillgång till kultur- och fritidsutbudet. Detta kan innefatta kostnadsfria eller subventionerade aktiviteter för barn och unga samt stöd till initiativ som gynnar äldre och personer med funktionsnedsättning.

Mötesplatser: Betydelser av inkluderande mötesplatser där invånare från olika bakgrunder kan samlas är centralt för ett hållbart och inkluderande samhälle. Fritidsgårdarna är viktiga arenor när det gäller välmående, inflytande och ungas möjlighet till delaktighet i demokratin. Fritidsgårdsverksamheten bidrar till att unga i Heby kommun får en meningsfull fritid med aktiviteter och pedagogiskt ledarskap, som stärker och utvecklar de unga som individer. Fritidsgårdsverksamheten främjar en god fysisk- och psykisk hälsa samt realisera framtidstro, vilket minskar oro och stress. På fritidsgårdarna prioriteras de ungas personliga/individuella utveckling och intressen, där aktiviteterna är till för att vara roliga och stärka deras självkänsla, samt ge betydelsefulla och bärande relationer till vuxna utanför familjen. Fritidsgårdsverksamheten är inkluderande där de unga är delaktiga i verksamhetens utförande.

Rekommendationer

För att ytterligare stärka Översiktsplan Heby 2040 rekommenderar Kultur- och fritidsnämnden följande:

Att kultur och fritid får en tydligare och mer framträdande roll i planens vision och strategiska mål.

Att en plan tas fram för att säkerställa genomförandet av insatser inom kultur- och fritidsområdet, inklusive tydliga prioriteringar och resurstilldelning.

Att fritidsgårdsverksamheten benämns i planen som viktiga arenor när det gäller välmående, inflytande och ungas möjlighet till delaktighet i demokratin.

I tjänsten

Per Lithhammer

Delges
Kommunstyrelsen + bilagor
Översiktsplanerare + bilagor

Sbn § 4

Dnr SBN/2024:152

212

Yttrande samråd översiktsplan 2040

Samhällsbyggnadsnämndens beslut

- Nämnden antar samrådsyttrande över förslag till översiktsplan Översiktsplan 2040 med förslag till hållbarhetsbedömning.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade den 12 november 2024 att ge förvaltningen i uppdrag att påbörja samråd om förslaget till ny översiktsplan Översiktsplan 2040. Översiktsplanen är ett strategiskt dokument som ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas samt hur den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Kortfattat så ska planförslaget möjliggöra för ett hållbart växande Heby kommun, att befolkningen växer med målet om 17000 invånare år 2040, till goda förutsättningar för näringslivet samt att kommunens vision om en växande landsbygdskommun med närhet, trygghet och livskvalitet uppnås.

Till planförslaget finns en hållbarhetsbedömning inklusive miljökonsekvensbeskrivning (MKB). I hållbarhetsbedömningen görs en bedömning av planförslagets konsekvenser utifrån ett antal miljömässiga, sociala och ekonomiska hållbarhetsaspekter. Synpunkter på hållbarhetsbedömningen kan också lämnas under samrådet.

Samrådsyttrande

Samhällsbyggnadsnämnden konstaterar att förslag till Översiktsplan 2040 med förslag till hållbarhetsbedömning är ett bra och genomarbetat arbete.

Stora delar av Översiktsplan 2040 med hållbarhetsbedömning berör nämndens ansvarsområden och man ser positivt på att en ny översiktsplan med en tillhörande hållbarhetsbedömning tas fram. Förslaget på översiktsplan och hållbarhetsbedömning visar riktning för Heby kommun och vägleder samhällsbyggnadsnämndens arbete så att verksamheterna har bra förutsättningar för att möta framtiden och fortsatt utveckla hållbara samhällen.

Förslaget Översiktsplan 2040 med förslag till hållbarhetsbedömning lägger grunden för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön och kommer att vara ett stort stöd för kommunens arbete för ett hållbart samhällsbyggande.

Samhällsbyggnadsnämnden har inget att erinra på samrådsförslaget och ser fram emot att ta del av de olika synpunkter som kommer fram i samrådsflödet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 9 januari 2025

Delges

Kommunstyrelsen + bilagor
Översiktsplanerare + bilagor

Yttrande samråd översiktsplan 2040

Utbildningsnämndens beslut

- Utbildningsnämnden antar samrådsyttrande över förslag till Översiktsplan 2040 med förslag till hållbarhetsbedömning med tillägg gällande trafikmiljöerna runt skolorna.

Sammanfattning

Enligt plan- och bygglagen (PBL) ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Översiktsplanen ska även ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Tidsperspektivet är ofta mellan 10 och 20 år.

I översiktsplanen redovisas grunddragen i den avsedda mark- och vattenanvändningen, hur den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras, vilken hänsyn som ska tas till allmänna intressen och hur riksintressen och miljö kvalitetsnormer tillgodoses. Allt för att främja en långsiktigt hållbar utveckling.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande utan endast vägledande för efterföljande planläggning, lovgivning, tillståndsprövning och andra beslut som rör mark- och vattenanvändningen. Den är också en överenskommelse mellan staten och kommunen kring riksintressena. För att kunna fungera som ett strategiskt dokument är det viktigt att översiktsplanen är väl förankrad bland invånare, företag och organisationer.

I december 2021 beslutade (2021-12-01 § 253) Kommunstyrelsen att ge Mark- och planeringsenheten uppdraget att ta fram en ny kommunomfattande översiktsplan.

Framtagandet av den nya översiktsplanen sker i enlighet med en i PBL lagstyrd process som bland annat innehåller kravet på att översiktsplanen ska vara föremål för samråd och granskning innan antagande.

Enligt PBL ska kommunen samråda med länsstyrelsen, regionen och de kommuner som berörs. Kommunen ska också ge kommunens medlemmar, de andra myndigheter, sammanslutningar och enskilda i övrigt som har ett väsentligt intresse av förslaget att delta i samrådet.

Samrådsyttrande

Utbildningsnämnden och Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit del av förslaget till översiktsplan 2040 med förslag till hållbarhetsbedömning.

Ett mindre faktafel har smugit sig in i översiktsplanen och förvaltningen har lämnat denna uppgift till ansvarig tjänsteman för korrigering.

Utbildningsnämnden anser att man bör ta trafikmiljöerna vid skolorna i beaktande, vidare betonar utbildningsnämnden vikten av trygghet och säkerhet runt kommunens skolor i översiktsplanen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 8 januari 2025

Översiktsplan samrådshandling

Hållbarhetsbedömning samrådshandling

Förslag

Ordförande föreslår Utbildningsnämnden att besluta att "Utbildningsnämnden antar samrådsyttrande över förslag till Översiktsplan 2040 med förslag till hållbarhetsbedömning med tillägg gällande trafikmiljöerna runt skolorna."

Ordförande ställer förslaget mot avslag och finner att Utbildningsnämnden bifaller förslaget.

Delges

Kommunstyrelsen + bilagor

Översiktsplanerare + bilagor

Vård- och omsorgsnämnden
Utvecklingsenheten
Martina Preinitz
Verksamhetsstrateg
martina.preinitz@heby.se

Datum
2025-01-08

Heby kommun
Dnr: VON/2024:130:4
HandlingsId: 2025:240
Datum: 2025-01-28

VON/2024:130

Vård- och omsorgsnämnden

Samrådsyttrande över förslag till Översiktsplan 2040

Förslag

Beslut

- Nämnden antar samrådsyttrande över förslag till Översiktsplan 2040 med förslag till hållbarhetsbedömning.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade den 12 november 2024 att ge förvaltningen i uppdrag att påbörja samråd om förslaget till ny översiktsplan *Översiktsplan 2040*. Översiktsplanen är ett strategiskt dokument som ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas samt hur den bebyggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Kortfattat så ska planförslaget möjliggöra för ett hållbart växande Heby kommun, att befolkningen växer med målet om 17000 invånare år 2040, till goda förutsättningar för näringslivet samt att kommunens vision om en växande landsbygdskommun med närhet, trygghet och livskvalitet uppnås.

Till planförslaget finns en hållbarhetsbedömning inklusive miljökonsekvensbeskrivning (MKB). I hållbarhetsbedömningen görs en bedömning av planförslagens konsekvenser utifrån ett antal miljömässiga, sociala och ekonomiska hållbarhetsaspekter. Synpunkter på hållbarhetsbedömningen kan också lämnas under samrådet.

Samrådsyttrande

Sammanfattande kommentar

Översiktsplanen är omfattande och tar ett viktigt helhetsgrepp om de utmaningar och möjligheter som finns inom områdena vård, omsorg och socialt stöd. Det är positivt att den integrerar ett socialt perspektiv och betonar vikten av att skapa en inkluderande och tillgänglig service för alla medborgare, med särskilt fokus på den åldrande befolkningen. Samtidigt ser vård- och omsorgsnämnden ett behov av att tydligare lyfta fram behoven och planerade åtgärder för andra grupper som riskerar att hamna i social utsatthet.

Vård- och omsorgsnämnden efterfrågar även en mer konkret och framåtsyftande ambition som klart pekar ut de åtgärder som ska vidtas för att möta de identifierade behoven. För att uppnå en långsiktig och hållbar utveckling inom vård och omsorg behöver översiktsplanen innehålla konkreta mål och tydliga handlingsplaner som säkerställer att de föreslagna insatserna genomförs effektivt och i rätt tid. Detta kan bidra till att skapa en mer förutsägbart och anpassad välfärd för framtiden.

Nedan följer vård- och omsorgsnämndens synpunkter, strukturerade utifrån respektive kapitel.

Inledning

Den digitala utvecklingens påverkan och betydelse lyfts fram på flera ställen i översiktsplanen, vilket vård- och omsorgsnämnden ställer sig positiva till. Däremot saknas ett resonemang i det inledande kapitlet om vikten av digital teknik som ett verktyg för att stödja individer i behov av stöd, vård och omsorg att bli mer självständiga, samt ett resonemang kring att särskilt beakta behov hos grupper som riskerar att hamna i ett digitalt utanförskap.

Vård- och omsorgsnämnden önskar därför ett tillägg i inledningen med följande formulering:

Den snabba utvecklingen av digital teknik har potential att vara ett kraftfullt verktyg för att stödja individer som är i behov av stöd, vård och omsorg. Genom innovativa digitala lösningar kan personer med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar, äldre samt andra grupper som har specifika behov eller svårigheter i sin dagliga livsföring, erbjudas möjligheter att bli mer självständiga. Teknik kan användas för att förbättra kommunikationen, underlätta förflyttning, ge hälsorelaterad information eller skapa anpassade lösningar för det dagliga livet. Digital teknik är också ett viktigt verktyg för att tillgängliggöra stöd och service för alla men särskilt målgruppen unga som i hög utsträckning befinner sig på digitala plattformar.

Samtidigt är det viktigt att särskilt beakta de grupper som riskerar att hamna i ett digitalt utanförskap. Personer med fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar, svenska som andraspråk, äldre samt de som saknar tillgång till nödvändig teknologi och infrastruktur kan ha begränsningar i att kunna ta del av digitaliseringens möjligheter. Detta kan skapa nya former av ojämlikhet och exkludering, vilket innebär att det måste finnas strategier och åtgärder för att anta att ingen lämnas utanför den digitala utvecklingen.

Under rubriken "Vård och omsorg" önskar vård- och omsorgsnämnden en mer utförlig beskrivning kring vad verksamheten står inför och föreslår följande formulering:

I Uppsala län är ansvaret för hälso- och sjukvård delat mellan Region Uppsala och kommunerna. Region Uppsala ansvarar för huvuddelen av hälso- och sjukvården, inklusive specialistvård och viss primärvård, medan kommunernas ansvar för primärvård i form av hemsjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen. För att tydliggöra ansvarsfördelningen och skapa en mer sammanhållen vård och omsorg samarbetar Region Uppsala och kommunerna genom olika överenskommelser. Samtidigt pågår en omställning av svensk hälso- och sjukvård för att skapa en nära vård som bättre möter invånarnas behov, vilket innebär att en större del av vården i framtiden kommer att ges i hemmen.

Insatser som ges enligt socialtjänstlagen såsom hemtjänst, anpassade boenden, familjerådgivning, missbruksbehandling, ekonomiskt bistånd, skydd för våldsutsatta, psykosocialt stöd och hjälp för

Heby kommun
Dnr: VON/2024:130:4
HandlingsId: 2025:240
Datum: 2025-01-28

personer i socialt eller ekonomiskt utanförskap genomgår också en omställning. Målet med omställningen är bland annat en mer förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst.

Samverkan mellan olika aktörer som kommuner, regioner och civilsamhället kommer att vara en viktig faktor för att klara omställningen inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten och möta de välfärdsutmaningar vi står inför. Genom att skapa tillgängliga ytor och forum för samarbete kan medborgarna få snabbare och mer anpassade insatser i ett tidigt skede. Detta stärker individens möjlighet att få rätt stöd vid rätt tidpunkt och bidra till en mer effektiv, behovsanpassad vård och omsorg. Samtidigt främjar det en förbättrad samordning mellan aktörer och enheter, vilket gör att insatserna kan bli mer sammanhållna.

Utvecklingsstrategi

I avsnittet om bebyggelseutveckling tas bristen på små bostäder upp som en orsak till att äldre ofta blir kvar i sina stora bostäder, vilket gör att dessa inte blir tillgängliga för barnfamiljer. Vård- och omsorgsnämnden vill betona vikten av att äldre har rätt att bo kvar i sina hem om de själva så önskar, utan att tvingas flytta. Det är viktigt att värna om rätten till självbestämmande och möjlighet att behålla sitt sociala sammanhang samt den känslomässiga anknytningen till sin bostad. Den trygghet och stabilitet som kommer av att få bo kvar i sitt hem, snarare än att behöva flytta, är en viktig del av att bibehålla välbefinnande och livskvalitet.

Kommunal service

Översiktsplanen belyser behovet av att skapa förutsättningar för äldre att kunna bo kvar hemma så länge som möjligt samt vikten av att arbeta med teknisk utveckling och bostadsanpassning. Även om bostadsanpassning är ett verktyg för att stödja individer till självständighet i hemmiljö är det viktigt att inte se det som en långsiktig lösning.

Vård och omsorgsnämnden önskar ett tillägg i samband med ovanstående med formulering:

Bostadsanpassning är en viktig kompensatorisk åtgärd för att göra befintliga bostäder mer funktionella för personer med funktionsnedsättningar. Dock är det viktigt att poängtera att bostadsanpassning inte är en långsiktig lösning på alla behov. För att verkligen öka självständighet och trygghet för personer med funktionsnedsättningar och äldre bör nya bostäder och boendeformer planeras och byggas med fokus på individuell anpassning redan från början. Detta innebär att bygga bostäder som är flexibla och anpassningsbara för olika behov, och som kan stödja ett självständigt liv under längre tid, utan att vara beroende av efterhand gjorda anpassningar. Det är också viktigt att dessa boenden är utformade för att ge möjlighet till både fysisk och social självständighet, vilket kan minska behovet av omfattande stödåtgärder.

Under rubriken "Vård- och omsorg" redogörs för målgruppen äldre och funktionsnedsatta med rättigheter enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Vård och omsorgsnämnden saknar en bredare beskrivning

av målgrupperna som är i behov av kommunal service i form av vård och omsorg och behoven kopplat till dessa.

Nämnden föreslår att översiktsplanen kompletteras med följande:

Med en åldrande befolkning och en ökad andel människor som lever längre med svåra sjukdomar och funktionsnedsättningar, ökar också behovet av hälso- och sjukvårdsinsatser. För att möta dessa behov är det viktigt att utveckla en väl fungerande hälso- och sjukvård som kan ge rätt stöd till personer med långvariga och komplexa vårdbehov.

Ett centralt mål är att vården ska vara nära och tillgänglig för invånarna, vilket ställer krav på att hälso- och sjukvårdsinsatser ska kunna ges i både hemmiljö och i olika vård- och omsorgsboenden.

Kommunen har ett ansvar för att stödja personer i alla åldrar som inte kan tillgodose sina egna behov på grund av fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar, sociala problem eller andra svårigheter. Detta inkluderar bland annat barn och unga som behöver stöd genom socialtjänsten, samt vuxna med missbruk, psykisk ohälsa eller annan problematik. Behovet av stödinsatser och boendelösningar för dessa grupper ökar, särskilt för dem med långvariga behov av stöd och behandling. Förutom boendelösningar är tidiga insatser och samverkan inom kommunen, exempelvis med skola samt kultur- och fritidsverksamheter, viktiga faktorer. Även samarbetet med externa aktörer som regionen och polis spelar en central roll.

Det är viktigt att skapa förutsättningar för att barn och unga, särskilt de med särskilt stödbehov, får tillgång till en sammanhållen och tillgänglig service som omfattar både utbildning och socialt stöd. Ett stärkt samarbete mellan skola, socialtjänst och andra aktörer är också nödvändigt för att tidigt kunna identifiera och möta behoven hos barn och unga samt skapa trygga och utvecklande miljöer som främjar psykisk och social hälsa.

Vuxna personer som lever med missbruk, våldutsatthet eller ekonomisk utsatthet står ofta inför komplexa och långvariga utmaningar. För dessa individer är tillgången till både socialt stöd och specifika insatser viktigt för att hantera sina svårigheter och skapa en väg tillbaka till ett självständigt liv. Det är viktigt att dessa behov beaktas i planeringen av lokaler och ytor, särskilt med tanke på vikten av tillgång till trygga och lättillgängliga mötesplatser där stödinsatser kan ges.

För att stärka samverkan kan behovet av strukturerade mötesplatser där civilsamhället, olika huvudmän och andra aktörer kan samordna sina insatser bli aktuellt. Genom att främja dialog och samarbete kan man ge förutsättningar för att behovet av vård- och omsorg tillgodoses med ett helhetsperspektiv och på ett effektivt sätt, där varje aktör bidrar med sina specifika resurser och kompetenser. Dessutom kan träffpunkter för individer med stödbehov och deras anhöriga skapa förutsättningar för att förebygga mer omfattande omsorgsbehov samt öka delaktighet och gemenskap.

I stycket om Lagen om stöd och service till vissa funktionsnedsatta (LSS) anser vård- och omsorgsnämnden att det finns flera viktiga aspekter som bör framhållas i samband med byggnation av LSS-bostäder, och föreslår därför att stycket ändras till följande:

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är en rättighetslag som syftar till att främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för personer med varaktiga funktionsnedsättningar som inte beror på normalt åldrande. Enligt LSS kan man bland annat ha rätt till insatsen särskilt anpassad bostad, som ofta innebär gruppboende, servicebostad eller korttidsboende. I Heby, Östervåla, Morgongåva, och Tärnsjö finns sammanlagt sex LSS-bostäder. Kommunen har ett ansvar att planera för det framtida behovet av särskilt anpassade bostäder. Behovet av LSS-boenden är dock svårt att prognosticera, då det helt beror på antalet personer som har behov av och ansöker om LSS-bostad.

Inom LSS målgrupp finns personer i alla åldrar och med varierande stödbehov. Det är därför viktigt att ha en beredskap för att kunna bygga LSS-bostäder som ställer höga krav på utformning för att stödja självständighet och individanpassning. Närhet eller distans till personal, tillgång till gemensamma utrymmen samt möjlighet till avskildhet och privatliv är viktiga faktorer. Anpassningar som rymmer hjälpmedel, samt ljudisolering, kan vara viktiga för att säkerställa en god boendemiljö. En välplanerad LSS-bostad kan inte bara höja livskvaliteten för de boende utan också bidra till att sänka organisationens personalkostnader genom effektivare arbetsfördelning.

Avsnittet om Vård och omsorg under Kommunal service avslutas med meningen "Viss vård och omsorg sker digitalt". Vård- och omsorgsnämnden anser att denna mening är överflödig och föreslår att den tas bort.

Under "Ställningstagande kommunal service" önskar vård och omsorgsnämnden ett tillägg med följande punkter:

- Skapa förutsättningar för tillgång till anpassade boendelösningar för personer med olika behov, inklusive LSS-boenden och andra specialanpassade bostäder, för att stödja självständighet och delaktighet
- Skapa förutsättningar för ett stärkt samarbete mellan kommunens olika verksamheter, civilsamhället och andra aktörer för att erbjuda ett samordnat stöd till individer i behov av vård, omsorg, socialt stöd eller hälso- sjukvårdsinsatser med fokus på förebyggande insatser och tidiga åtgärder
- Skapa förutsättningar för tillgång till fysiska mötesplatser som främjar gemenskap och delaktighet

Heby kommun
Dnr: VON/2024:130:4
HandlingsId: 2025:240
Datum: 2025-01-28

- Skapa förutsättningar för att barn och unga, särskilt de med behov av särskilt stöd, får tillgång till en sammanhållen och tillgänglig service som omfattar både utbildning och socialt stöd
- Skapa förutsättningar för ett stärkt samarbete mellan skola, socialtjänst och andra aktörer för att tidigt identifiera och möta behov hos barn och unga, samt skapa trygga och utvecklande miljöer som främjar psykisk och social hälsa

Beslutsunderlag

Översiktsplan 2040 – Samrådshandling

Hållbarhetsbedömning med MKB - Samrådshandling

I tjänsten

Martina Preinitz

Verksamhetsstrateg

Delges

Kommunstyrelsen + bilaga

Översiktsplanerare + bilaga

Erik Mörtzell

Från: John.Andersson@jordbruksverket.se
Skickat: den 6 december 2024 10:38
Till: Erik Mörtzell
Ämne: Jordbruksverkets svar på samråd om förslag till översiktsplan Heby kommun

Jordbruksverket har ingen möjlighet att yttra oss specifikt rörande denna typ av planer utan yttrar oss bara generellt.

Jordbruksverket värnar om jordbruksmarken för Sveriges livsmedelsförsörjning samt för att nå uppsatta miljömål. Vår inställning är att man bör vara ytterst restriktiv med att ta jordbruksmark i anspråk för andra intressen och att man i första hand bör använda annan mark än jordbruksmark för dessa ändamål.

John Andersson
Utredare
Jordbruksekonomiska enheten
Jordbruksverket

2025-01-22

Synpunkter från KPR, Kommunala PensionärsRådet på Heby Kommuns översiktsplan 2040

Våra synpunkter utgår endast från äldre personers behov och önskemål samt den prognoserade/önskade befolkningsutvecklingen från nuvarande 14 300 till ca 17 000 invånare. Demografin i kommunen ser ut som i övriga delar av Sverige och Europa med en åldrande befolkning och låga födelsetal.

1. Bebyggelse/bostäder

- **Andelen bostäder i flerbostadshus är liten i förhållande till andelen småhus. Det finns ingen uppgift om förtätning med tillbyggnad eller nybyggnad av flerbostadshus i de fyra utpekade tätorterna i Heby Kommun.**
- **Äldre har ofta behov av att kunna lämna det egna huset och flytta till lägenhet helst med gångavstånd eller goda kommunikationer till mataffärer, frisörer, fotvård, mötesplats.**

2. Service

- ***Mataffärer* finns i kommunens tätorter. Ingen butik har, vad vi vet, online-beställning eller utkörning, vilket försvårar för äldre att handla. Kommunen bör initiera möjligheten att använda kommunens egna fordon för transport eller färd till och från butik. Detta skulle möjliggöra för äldre utan bil att bo kvar i de mindre orterna i kommunen.**
- ***Mötesplatser* finns i Heby, Tärnsjö och Östervåla, men borde finnas på fler orter. Aktiviteter bör finnas varje vardag och enligt planen ska lunch serveras varje dag, vilket vi starkt stödjer. Mötesplatsernas öppettider bör utökas från nuvarande fyra resp två dagar per vecka kl 10-15. Många äldre har förlorat sin partner och drabbats av ofrivillig ensamhet. Skillnaden mellan mötesplats och träffpunkt bör klargöras.**

3. Kommunikationer

- ***Kollektivtrafiken* inom och mellan orterna i norra och södra delen av kommunen. Vi är medvetna om att detta är ett regionalt ansvar, men vi önskar att kommunen stödjer oss i frågan och tar den vidare till regionen.**

Kommunen bör arbeta för:

- **en busslinje Tärnsjö – Östervåla – Harbo – Uppsala**
- **expressbuss Tärnsjö – Uppsala**
- **busslinje Tärnsjö – Harbo – Uppsala**
- **expresslinje för arbetspendlare mot Heby – Sala via 56:an**
- **nuvarande linje som följer gamla vägen via Runhällen och Enåker måste få vara kvar**

- **Anropsstyrd kollektivtrafik i kommunen som komplement till nuvarande trafik.**
- **Berörda busslinjer bör passera vårdcentralerna i Heby och Östervåla och få hållplatser i anslutning till vårdcentralerna**
- **Tågstopp i Vittinge på linjen Sala – Uppsala.**
- ***Flera säkra gång- och cykelvägar* samt promenadstigar med sittplatser behöver finnas i hela kommunen.**

Uppföljning

När det blir dags att göra detaljplaner utifrån översiktsplanen önskar KPR bli involverade innan allt är beslutat.

Detta dokument är framtaget av deltagarna från PRO, Spf Seniorerna och RPG i KPR, Kommunala PensionärsRådet.

Harbo 2025-01-26

Synpunkter kring Översiktsplanen

Laksjöbadet ideell förening vill lämna följande synpunkter kring Översiktsplanen (nedan kallad ÖP)

Allmänt

Det är efterlängtat med en översiktsplan för hela kommunen och som även innefattar norra delen; Tärnsjö-Östervåla-Harbo. Som allmän synpunkt reagerar vi på att beskrivningen är mer inriktad på kommunala insatser och åtaganden och inte vad det rika föreningslivet i våra trakter gör och vad vi vill utveckla, för att ÖP i sin helhet ska kännas inkluderande.

Laksjöbadet

Badplatsen sköts idag av en ideell förening efter att Heby Kommun valde att lägga ned badet 2019. Sedan övertagandet av driften har föreningen gjort med hjälp av medlemmar, Ortsbor och sponsorer, gjort upprustningar och investeringar i storleksordningen 300 000 kronor med nya bryggor, ny strand, grillplats, beachvolleyplan, bastu, eget WiFii med mera. Kommunen valde senare att helt avstå från medverkan i badets skötsel och utveckling från den dagen ej inräknat badet som en kommunal badplats.

Laksjöbadet har idag blivit ett av kommunens mest attraktiva bad med attraktioner som drar besökare året runt. Föreningen driver badet med hjälp av sponsorer och medlemsavgifter. Besökare kommer från Heby kommun men också närliggande kommuner. Allt ifrån Sala, Tierp, Uppsala, Västerås med flera platser.

Vi reagerar därför att i den allmänna beskrivningen så omnämns enbart kommunala bad och övriga sammanfattas i svepande ordalag med "mer eller mindre iordningställda" badplatser.

Denna svepande beskrivning exkluderar ett starkt och engagerat föreningsliv som "vill det bästa" för ortens utveckling. I ÖP bör därför finnas med även – som i vårt fall, ortens/föreningarnas ambitioner som innefattar en utveckling av positiv och konstruktiv utveckling av kommunen.

Trafiksäkerhet

Gång och cykelväg

Det populära badet ligger cirka 1,2 km från busshållplats längs riksväg 272, i riktning mot Tärnsjö. Vägsträckan är hårt trafikerad av både pendlare bilister och tung fordonstrafik. Besökare till badet som kommer till fots och med cykel kan inget annat än att använda än den trafikerade vägen vilket är direkt olämpligt och den stora faran för oskyddade trafikanter. Badet har regelbundet besökare som kommer med buss – allt från Östervåla till Uppsala. **Kommunen bör därför i sin ÖP ta med behovet av en gång- och cykelväg till badet.** Den kan iordningsställas utan inblandning av Trafikverket och skulle kosta totalt ca 4,8 mkr (2024 års kostnadsläge enligt uppgift från Trafikverket)

Parkering till badet är idag ett privat upplåtet område. (Likt den pendelparkering som beskrivs i Översiktsplanen och som felaktigt kan uppfattas som kommunal pendelparkering). Med tanke på badets attraktionskraft bör **ÖP därför även ta i beaktning av behovet kring en ordnad parkering.** Den nuvarande är belägen på "fel" sida om vägen och innebär även den stora risker för oskyddade trafikanter. I ÖP bör därför beaktas en kommunal ambition att öka trafiksäkerheten till och från badet, genom en medverkan att anordna bättre möjligheter för tillgänglighet på rätt sida av vägen. Föreningen har redan idag tankar på hur detta kan genomföras.

Ägandeförhållanden

Badet är idag beläget på en kommunal fastighet, (en mindre areal och därtill två närliggande andra ägare. Kommunen har visat att den inte har intresse av att sköta fastigheten.

I ÖP bör därför ingå en översyn av kommunala områden/fastigheter där föreningar och liknande självständigt kan skapa möjligheter till turism, utflyktsmål, rekreation med mera. Det är helt i överensstämmelse med lagen att kommunen utan (eller symbolisk) kostnad kan överlåta sådan mark till exempel till en förening och med återtaganderätt för undvikande ekonomisk och affärsmässig exploatering.

I det sammanhanget kan nämnas att Laksjöbadet ideell förening har visionen att inom närtid anordna en enklare servering som sköts av sommararbetande ungdomar eller av föreningar, samt en terrass för ändamålet, allt handikappanpassat. Ett eget ägande av fastigheten likt denna, skulle ge betydligt mer utrymme för föreningar att utveckla sin verksamhet.

Vi yrkar därför att våra markerade synpunkter beaktas och tas med i ÖP.

Harbo 2025-01-26

Magnus Siwertsson, ordförande

Hans-Göran Björk, kassör och administrativt ansvarig.

YTTRANDE I ÄRENDE LM2024/067923

DATUM: 2024-11-18
KOMMUN: HEBY
SKEDE: SAMRÅD

ERT ÄRENDE: KS/2021:128
LÄN: UPPSALA LÄN

Förslag till översiktsplan 2040**Lantmäteriet lämnar inga synpunkter**

Lantmäteriet har av nedanstående skäl inte granskat den aktuella översiktsplanen och lämnar därför inga synpunkter i denna typ av ärenden.

Lantmäterimyndigheten har ingen lagstadgad skyldighet att granska översiktsplaner och dessa berör normalt sett endast indirekt Lantmäteriets kommande arbete. Många av de ställningstaganden som beskrivs i översiktsplaner kommer i och för sig att innebära förändringar i fastighetsindelningen eller att fastighetsanknutna rättigheter (servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggningar etcetera) kommer att bildas eller ombildas. Omfattningen av dessa behov kommer dock att konkretiseras i senare skeden, till exempel då områden detaljplanearter. Lantmäteriet genomför däremot granskning i detaljplaneprocessen.

För Lantmäteriet

Emma-Ida Johansson

Emma-Ida Johansson

Läs hur Lantmäteriet hanterar dina personuppgifter på vår webbplats
www.lantmateriet.se/personuppgifter
Du kan alltid kontakta oss genom www.lantmateriet.se/kontakt

LRF Heby

Heby kommun
information@heby.se
er ref: ÖP 2024

Synpunkter på förslag till Översiktsplan 2040 för Heby kommun

LRF Heby kommungrupp, nedan kallat LRF, har tagit del av samrådsförslaget till Översiktsplan 2040 för Heby kommun. Kommungruppen företräder våra 660 medlemmar vilket motsvarar 4,6 % av kommunens invånare. Kommungruppen består av representanter från olika geografiska områden i kommunen (lokalavdelningar), vilket betyder att vi har bra spridning kring våra tätorter och verkar i olika delar av vår landsbygd.

Vi har i första hand tittat vad som föreslås övergripande kring utvecklingsinriktning och mark- och vattenanvändning samt hur detta kan påverka förutsättningarna för jord- och skogsbruk samt landsbygdens utveckling. Vi har också tittat på de delar av avsnittet om allmänna intressen i översiktsplanen (ÖP). Våra synpunkter utvecklas under efterföljande rubriker.

Omvärldsläget, beredskap och livsmedelsproduktion

Sverige behöver öka sin självförsörjningsgrad gällande livsmedel men också energi och material, för en förbättrad beredskap för kris eller krig. Lantbruket behöver kunna fortsätta sin produktion även i kris och transporter till och från gårdarna måste fungera om livsmedelskedjan ska upprätthållas. De tätortsnära jordbruken kan få en speciell betydelse om befintliga flöden inte fungerar och alternativ måste skapas för att få ut mat till kommuninvånarna. Att det då finns jordbruk nära där huvuddelen av befolkningen bor kan bli avgörande. LRF anser att kommunen bör beskriva det som en styrka i ÖP.

Kris kan också vara en händelse av brand, översvämning, sjukdomsutbrott och liknande, vilket kan påverka såväl livsmedels- som skogsproduktion. Jord- och skogsföretagare har dessutom ofta värdefull kunskap kring framkomlighet, vägar eller ett maskininnehav som kan blir användbart i många typer av kriser.

- LRF anser att kommunen bör ha ett ställningstagande kring beredskap. Man bör fundera över vilken mark, vilka flöden och vilken infrastruktur som behövs för att försörja kommuninvånarna med vatten och mat. En kartering av viktiga anläggningar och kedjor bör genomföras, men inte redovisas i offentliga dokument i detalj.
- Ytterligare en dimension kring beredskap är att befolkningen i kommunen riskerar att öka vid kriser av olika slag - jämför med Covid

då många flyttade till sina sommarstugor. LRF är gärna i dialogpart i kommunens krishantering för att identifiera brister, diskutera åtgärder och förbereda olika typer av scenarier.

- En levande landsbygd kan kopplas ihop med ekonomisk och social beredskap. De gröna näringarna är viktiga för livsmedelsproduktion, men också viktiga delar av kommunens näringsliv och bidrar med både arbetstillfällen och skatteintäkter. Kommunen kan stötta lokala producenter genom att i ännu högre grad upphandla lokalproducerat. LRF anser att översiktsplanen bör ha ställningstaganden kring hur den lokala produktionen ska stöttas. En förbättrad beredskap kan därmed ge ett ökat företagande.
- För att företagande ska vara attraktivt behövs också en förståelse för villkoren att vara boende och företagare på landsbygden. LRF vill här särskilt peka på rovdjursförvaltning kontra djurhållning, myggförekomsten kontra vattenåtgärder i landskapet.

Markanspråk, landsbygdsutveckling och skyddsformer

ÖP gör ett ställningstagande om förtätning inom befintliga orter, vilket generellt sett är bra. LRF instämmer i att genom förtätning eller omvandling av tätorterna behöver den tillkommande bebyggelsen inte ske på bekostnad av tätortsnära jordbruks- eller naturmark. Det är också inom orterna som de bostäder som det råder brist på placeras bäst (små bostäder som passar unga vuxna och äldre med utflyttade barn).

ÖP beskriver att förutsättningarna för att bevara jordbruk blir bättre än med nu gällande plan, men i flera fall utgörs de föreslagna utvecklingsområdena av just jordbruksmark. Genom att ta i anspråk jordbruksmark runt tätorterna flyttas Ortsgränsen hela tiden utåt i jordbrukslandskapet. Ny jordbruksmark riskerar då att tas i anspråk med samma typ av argument (närhet till befintlig bebyggelse, infrastruktur osv.) i framtida översiktsplaner. Kommunen styr utvecklingen åt ett håll och riskerar att öka intresset för uppköp av jordbruksmark hos exploatörer. Samtidigt är naturligtvis orter med god service också en viktig aspekt för landsbygdsutveckling och företagande på landsbygden.

Beroende på vilken typ av jordbruksmark som förekommer och hur geografin runt orterna ser ut, kan olika markslag vara olika viktiga från plats till plats. På åker kan det mesta produceras: från spannmål till energiskog. På betesmark och ängar är valmöjligheterna färre, men de kan vara viktiga ur naturvårdsaspekt eller för andra ekosystemtjänster. På torra, sandiga jordar och små skiften kan grönsaksodling bedrivas.

- LRF anser att kommunen bör nyansera beskrivningarna och alltid göra noggranna övervägningar kring kommunal planering på jordbruksmark. I vissa fall ser LRF en tänkbar alternativ placering av exploatering på tidigare verksamhetsmark eller i skog. Här följer några exempel där vi ser förslag på lämpligare alternativ för att se till att värdefull jordbruksmark inte förstörs:
 - Östervåla ÖV2 – här planeras verksamhetsmark på en av de bördigaste åkermarkerna. Vårt förslag är att lägga området på samma ställe men norr om vägen mot Månkarbo där det finns obrukad, ohävdad och igenväxande betesmark, skogsmark och några mindre åkrar.
 - Östervåla ÖV1 – Även här planeras verksamhetsmark på en av de bördigaste åkermarkerna. Skulle både ÖV1 och 2 exploateras står markägarna kvar med att den bördigaste marken tas bort och kvar på skiftena är de översvämningskänsliga ytorna med högre risk.
 - Förslag för att säkra åkermark och att bli av med trånga och farliga transporter genom Östervåla är att man planerar för en nydragning av väg/alt flytt 272 med förbifart och tunga transporter mellan Svingbolsta och Mårtsbo. ÖV1 förläggs på skogsmark längs med den nya transportleden i en förlängning av ÖB3. Området är i planen markerat som friluftsområde, men används fragmentariskt och nya leder och vandringsstråk kan förläggas mer västerut.
 - Verksamhetsområden i Östervåla kan även utvecklas på skogsmark nära samhället längs Huddungevägen
 - Harbo – Även här planeras verksamhetsområde på bra åkermark HAV1. Vårt huvudförslag är att istället placera HAV1 i det tidigare planlagda och idag obebyggda området norr om HAB7 i anslutning till väg 272.
 - Harbo HAB9 – detta område har högproduktiv jordbruksmark som bör prioriteras för livsmedelsproduktion. Nybyggnationer av bostäder i Harbo bör fokuseras på övriga bostadsplaneringar.
 - HEB2 och TB2 är också högproduktiv jordbruksmark som bör prioriteras för livsmedelsproduktion och där finns det alternativ på skogsmark.
- LRF anser att översiktsplanen behöver kompletteras också med hur kommunen tänker kring skötsel aspekter. Vill man bevara betesmarker behöver de betas av djur, som ägs av djurhållande bönder. Vill man

främja gammal ängsmark behöver de slås osv. LRF menar att kommunen kan göra ett ställningstagande i ÖP att ambitionen är att öka antalet lantbruksdjur för att fylla behovet av lokalproducerad mat och lagring, utveckla företagandet och säkerställa skötsel och förvaltning av betesmarker.

ÖP gör ställningstaganden om att möjliggöra ny enstaka bebyggelse på landsbygden eller i tätortsnära lägen för att främja landsbygdsutveckling, vilket kan vara positivt för våra medlemmar. Småskalig, kompletterande bebyggelse kan vara viktig för att möjliggöra att fler generationer bor kvar på gården, att syskon kan driva gården ihop, att bostäder för anställda kan erbjudas eller att ett visst mått av kapital kan frigöras för att möjliggöra investeringar eller balansera upp resultaten. Indirekt kan denna typ av bebyggelse alltså bidra till en långsiktig livsmedelsproduktion.

- LRF föreslår att ÖP förtydligas så att punkt nummer fyra i ställningstagandena formuleras som: Ny bebyggelse på landsbygden ska ta hänsyn till jord- och skogsbrukets intressen.
- Det bör också förtydligas att tomter får avstyckas och bygglov ges för enstaka bostäder på jordbruksmark om det handlar om icke brukningsvärd mark eller om åtgärden är av ringa betydelse för jordbruket på brukningsenheten.
- ÖP behöver också förtydligas kring hanteringen och användandet av det nyinrättade kulturmiljöprogrammet. I beskrivningen av Kulturmiljöprogrammet omfattar såväl kommunens landsbygd som våra tätorter och är framtaget på uppdrag av kommunstyrelsen. Formuleringarna i ÖP är otydliga gällande hur kulturmiljöprogrammet ska användas som styrande eller rådgivande dokument. LRF menar att kulturmiljöprogrammet inte ska vara en begränsande utan rekommenderande faktor vid hanteringen av tillstånd för bebyggelse på landsbygden eller en begränsning att utveckla näringsverksamheten för våra landsbygdsföretagare.

En del av de skyddsformer som nämns i ÖP påverkar också de gröna näringarna. Som exempel kan nämnas kommunala naturreservat och strandskydd. Med den senaste tiden angrepp av granbarkborre riskerar de kommunala naturreservaten att bli spridningsplatser för angrepp på intilliggande, privat skog. Problem uppstår också för närrekreation för landsbygdsboende, rörligt friluftslivet, möjlighet till jakt osv.

- LRF anser att kommunen måste sköta sina naturreservat i syfte att begränsa utbredningen av angrepp. Kommunen bör se över gällande skötselplaner med anledning av skadeinsekter. Från i år finns den här

vägledningen: Granbarkborre i och kring skyddad natur Om skötselföreskrifterna omöjliggör åtgärder finns möjlighet att söka dispens via Länsstyrelsen. LRF önskar att ÖP kompletteras med ett ställningstagande kring frågan.

LRF instämmer med att strandskyddet behöver ses över så att det harmonierar med övriga kommuner inom Uppsala län. Strandskyddet har diskuterats länge i olika utredningar och betänkanden och togs i dagarna upp av Tidöpartierna. LRF anser bland annat att strandskyddet behöver ses över kring små sjöar och vattendrag, att undantag ska gälla generellt för anläggningar för areella näringar och att bättre möjligheter till dispens ska gälla för landsbygdsutveckling.

En förutsättning för en levande kommun och en levande landsbygd är möjligheten till en god och jämlik kommunal verksamhet, möjligheten till transporter och kommunikationer och en nära skola och omsorg. Mycket av kommunens ambitioner beskrivs på ett bra sätt i ÖP. Bland annat att man aktivt ska satsa på utvecklad verksamhet i det norra och det södra stråket.

LRF ser positivt på kommunens ambition att satsa på skolor i alla orter, det är också en förutsättning att vi ska locka våra yngre invånare att bo kvar på orterna och att vi ska locka nya invånare till kommunen. Detsamma gäller den kommunala verksamheten och servicen och äldrevoården. LRF menar att kommunkontor behöver utvecklas i det norra stråket där verksamheten kan komma ut till invånarna istället för att förutsätta att invånarna enkelt kan ta sig till Heby. Idag finns brister och svårigheter att få del av den kommunala servicen på ett enkelt sätt när kommunikationerna inom kommunen är så få och undermåliga. De kommunala och regionala transporterna mellan orterna behöver utvecklas och förstärkas. I ÖP beskrivs kommunen som en pendlarkommun. Det bästa är att man bor och arbetar och betalar skatt i Heby kommun, det gör många av våra medlemmar. Men ska våra barn eller andra närstående arbeta inom kommunen tex man bor i Östervåla och får jobb i Morgongåva är egen bil nästan en förutsättning idag med få och svårmatchade avgångar i kollektivtrafiken.

Grön omställning, klimatanpassning och vatten

De gröna näringarna möjliggör en hållbar utveckling med en växande cirkulär bioekonomi och en ökad grad av självförsörjning. Planeringsprinciper för sole, vindkraft, bioenergi osv. finns till viss del i ÖP, men skulle kunna förtydligas. En tydlig strategi från kommunen i dessa frågor hjälper de gröna näringarna att våga satsa och underlätta för lokal försörjning, vilket i sin tur ökar robustheten.

För solenergi, småskalig vindkraft och energibärare av olika slag (biogas, välgas, HVO 100 osv.) pågår forskning kring lösningar, som inte innebär

konflikt med produktion av livsmedel och som möjliggör lokala system för mer självförsörjande gårdar eller produktion för allmännyttan. Agrivoltaiska system är ett exempel som nämns i ÖP. Teknikutvecklingen inom området går fort.

- LRF föreslår att ÖP kompletteras med ställningstaganden om solenergianläggningar, småskalig vindkraft och bioenergi, så att det inte bara framgår i löpande text att Heby kommun ska bevaka utvecklingen. Det bör finnas ställningstaganden om att kommunen ställer sig positiv till anläggningar för grön omställning.
- Ställningstagandena bör formuleras så att de inte hindrar ny teknik eller kombinationslösningar, dvs att också anläggningar på jordbruksmark kan tillåtas om den valda lösningen möjliggör fortsatt produktion på platsen.

En fråga som är oerhört viktig för jord- och skogsbruk och som påverkar både produktion och robusthet i ett framtida klimat är vatten. Tätorter avvattnas ofta till diken eller markavvattningsföretag, som inte är dimensionerade för tillskottsvattnet. Heby kommun har också områden som regelbundet drabbas av översvämningar och som bland annat drabbas livsmedelsproduktion och skogsbruk.

- ÖP saknar ett ställningstagande om dagvatten (avloppsvatten) och påverkan på markavvattningsföretag. LRF skulle gärna se formuleringar om att markavvattningsföretag inte ska belastas med mer vatten än vad de tål, att överenskommelser ska träffas med berörda samt att första prioritet bör vara att kommunen eftersträvar en dagvattenhantering som medför att det inte avrinner mer från området än vad det gjorde när marken var naturlig. För det behövs tillräcklig fördröjnings- och magasineringskapacitet.
- ÖP har ställningstaganden om dagvatten som en resurs, vilket är positivt. En dimension som skulle kunna förtydligas i ÖP i den löpande texten är att renat dagvatten eller processvatten från verksamheter också skulle kunna vara en resurs som till exempel brandvatten eller bevattningsvatten vid torka.
- ÖP beskriver att efter översvämningarna som drabbade kommunen under 2023, tar man nu fram en plan för skyfall och höga flöden. LRF ställer sig positiva till kartering och plan och anser att resultaten ska påverka fysisk planering, så att man aktivt styr bort från riskområden samt att resultaten också ska användas för att utvärdera påverkan på produktion inom de gröna näringarna. Området ÖB4 i Östervåla är ett exempel på där man i planen placerat planerad bostadsområde på produktiv åkermark som hade stora översvämningsproblem 2023. Detta

område bör placeras i skogsområdet norrut för att skona jordbruksmarken och undvika översvämningsrisken.

- ÖP beskriver att dagvatten och översvämningsrisker kan vara mellankommunala frågor (sid. 155). LRF anser att ÖP kan förtydligas med att det också kan krävas samordning med andra samhällsaktörer, som exempelvis Trafikverket. Samordning med andra möjliggör ett större grepp för att se över de anläggningar som både drabbas och dämmer vid en översvämning, för att tillsammans hitta rätt åtgärder för att förbättra avrinningen inom ett område.
- LRF är gärna en dialogpart i det fortsatta arbetet kring vatten för att identifiera brister och diskutera möjliga lösningar. Genom diskussion om överbelastning av markavvattningsföretag, möjliga åtgärder för översvämning, ersättning osv. kan vi tillsammans förbättra vår klimatanpassning och beredskap.
- Det framgår av ÖP att översyn av vattenskyddsområden pågår. Liknande processer inom närliggande kommuner har landat i hårda restriktioner som skulle slå mot de gröna näringarna. LRF är gärna en dialogpart i det arbetet för att hitta kloka avvägningar mellan skyddet av dricksvatten och produktion inom de gröna näringarna.

Infrastruktur och framkomlighet

Ett väl fungerande vägnät är en viktig förutsättning för kommunens jord- och skogsföretag samt för en levande landsbygd. Transporter för de gröna näringarna behöver ske både runt orter och genom till målpunkter av olika slag. Transporterna utgörs inte bara av rena lantbruksmaskiner utan också av andra tunga transporter till och från företagen. Idag kan företagare bruka flera gårdar eller hyra in eller dela på maskiner. Fordonsparken är också betydligt större än på efterkrigstiden då mycket av vår infrastruktur byggdes ut.

LRF ser en risk för att trafikplaneringen för gång- och cykeltrafik riskerar att komma i konflikt med framkomlighet för jordbrukets transporter. LRF har en broschyr som heter Bonde på väg, som belyser mkt av problematiken inom och runt orter: (<https://www.lrf.se/media/x2en4li0/bonde-pa-vag.pdf>), LRF ser det också viktigt att gång och cykeltrafiken planeras och prioriteras ur säkerhetssynpunkt, både i och utanför samhällena. Både för den generella säkerheten och som en risk för lantbrukets och skogsbrukets transporter. Exempel är utsatt gång- och cykeltrafik på väg 272 in och ut ur Harbo och Östervåla men även från Östervåla mot Månkarbo. Ett önskemål för de oskyddade trafikanterna vore att även kunna färdas i nord-sydlig riktning i kommunen.

Vi ser även att den nedsläckningen av gatubelysning som skett på de mindre orterna kan bidra till mer olyckor bland de oskyddade trafikanterna. Framför allt barn som på den mörka årstiden går eller cyklar till skolan eller aktiviteter. Låt belysningen lysa från att det blir mörkt till kl.22.00 på kvällen och på morgonen från kl.06.00 fram till dess att det är ljus.

- LRF skulle önska att ställningstaganden om kommunikationer kompletterades med att prioriterade stråk för jord- och skogsbruk ska identifieras, så att framkomlighet till viktiga målpunkter säkerställs. Dessa är inte bara gårdar, utan också verkstäder, spannmålsmottagningar, logistikcentra osv.
- LRF önskar att kommunen i dessa prioriterade stråk uttalar i ÖP att Vägars- och gators utformning ska följas. Då ges samma framkomlighet där kommunen är väghållare som för statliga vägar. Vägar och gators utformning (VGU) - Bransch (trafikverket.se)

Med hopp om ett gott samarbete framöver kring förslaget till översiktsplan och de gröna näringarna i kommunen!

LRF Heby kommunavdelning

Kontakt: Gun Ekman, ordförande LRF Heby

Mejl: bjornarbo3@live.se

Tele. 073-927 71 16

Heby kommun

Samråd om förslag till översiktsplan för Heby kommun

Kommunens ärendenummer: KS/2021:128

Beskrivning av ärendet

Heby kommun har översänt ett förslag till översiktsplan 2040 till Länsstyrelsen. Handlingarna mottogs för samråd den 18 november 2024 och omfattar samrådshandling samt hållbarhetsbedömning (inklusive MKB).

Länsstyrelsen ska enligt 3 kap. 10 § plan- och bygglagen (PBL) vid samråd om översiktsplan särskilt:

- ta till vara och samordna statens intressen,
- ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL som hänsyn bör tas till vid beslut om mark- och vattenanvändningen,
- verka för att riksintressen tillgodoses – 3 och 4 kap. miljöbalken (MB), att miljö kvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. MB,
- verka för att mellankommunala frågor samordnas på lämpligt sätt samt
- verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion.

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från följande myndigheter: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Sveriges geologiska undersökning, Skogsstyrelsen, Statens Geotekniska institut, Trafikverket, Svenska

kraftnät samt Försvarsmakten. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom, se bilaga.

Länsstyrelsen har även inhämtat synpunkter på frågor som rör mellankommunal samordning från Länsstyrelsen Gävleborg, Länsstyrelsen Västmanland och Länsstyrelsen Dalarna. Samtliga länsstyrelser har svarat att de inte har några synpunkter på samrådsförslaget.

Samlad bedömning/Sammanfattning

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny översiktsplan och ser positivt på strategin att framtida utvecklingsområden främst lokaliseras i anslutning till befintlig bebyggelse och större kommunikationsstråk. Det är även positivt att kommunen har genomfört en samlad hållbarhetsbedömning som lyfter samtliga dimensioner av en hållbar utveckling.

Länsstyrelsen anser dock att de ställningstaganden som finns i översiktsplanen är för vaga för att ge tillräcklig styrning i kommande planeringsskeden. För att översiktsplanen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, bevaras och utvecklas behöver fler konkreta och tydliga ställningstaganden och riktlinjer inarbetas i översiktsplanen.

Länsstyrelsen noterar att kommunen inte har antagit riktlinjer för bostadsförsörjning under föregående mandatperiod, vilket är en brist. Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande i arbetet med översiktsplanen när det gäller att främja bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.

1. Länsstyrelsens allmänna synpunkter

Läsbarhet

Länsstyrelsen anser att översiktsplanen har en tydlig disposition, vilket underlättar läsbarheten. Det är även positivt att kommunen i ett separat kapitel, *värden och hänsyn*, beskriver de allmänna intressena och hur kommunen avser att ta hänsyn till dessa.

Länsstyrelsen noterar dock att en del kartor i översiktsplanen, inklusive teckenförklaringarna, har dålig upplösning vilket gör det svårt att utläsa informationen. På kartan över riksintressen, s. 120, syns inte heller markeringen för riksintresset *kommunikation* då den

ligger under *rekommenderad väg för farligt gods*. Det vore därför önskvärt om kartorna kan ses över och förbättras till granskningsskedet.

Det är positivt att det av tätortskartorna framgår hur utpekade utvecklingsområden är placerade i förhållande till riksintresseanspråk. För att öka den visuella förståelsen för motstående intressen, vore det även önskvärt om generellt strandskydd, utpekade områden för ras och skred samt områden med översvämningsrisk kunde visas på tätortskartorna. Om detta gör kartorna svårlästa kan aspekterna istället visas i separata kartor under tätortsbeskrivningarna där så är aktuellt.

Digitalisering

I början av februari 2023 tog regeringen beslut om en ändring i plan- och byggförordningen (PBF) som ställer krav på att översiktsplaner och regionplaner ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt. Regeringens beslut innebär att alla översiktsplaner och regionplaner som påbörjas efter den 31 december 2026 ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. Kravet gäller även vid ändring av en plan som påbörjas efter detta datum. Redan beslutade planer och planer som påbörjats före 1 januari 2027 omfattas inte av kravet. Länsstyrelsen anser att kommunen ändå bör överväga att digitalisera översiktsplanen då ändringar som initieras efter den 31 december 2026 kan komma att försvåras om planen enbart finns i en analog version.

Koppling till fördjupad översiktsplan

Av handlingarna framgår att den fördjupad översiktsplanen (FÖP) för Morgongåva tätort fortsättningsvis kommer att gälla. Länsstyrelsen noterar att det i FÖP:en finns utpekade områden för *tätortsnära bostäder och landsbygd*. Dessa områden redovisas inte med någon specifik markanvändning i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser att det av översiktsplanen tydligt ska framgå hur FÖP:en förhåller sig till översiktsplanen, framförallt i delar där de skiljer sig åt.

Efterföljande planering

I översiktsplanen nämns behov av att ta fram olika sektorsunderlag som bland annat berör vattenplanering, grönstruktur och områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Då översiktsplanens roll är att samordna olika sektorsintressen hade det varit önskvärt om underlagen redan funnits tillgängliga och kunnat inarbetats i översiktsplanen.

Dock kan kommunen genom rullande översiktsplanering komplettera översiktsplanen med nya fördjupningar och tillägg för frågor som saknas eller inte är tillräckligt behandlade, allt eftersom nya sektorsunderlag tas fram.

Lagstiftning

Länsstyrelsen anser att relevant lagstiftning vad gäller fridlysta arter, biotopskydd och Natura 2000 behöver framgå, så att detta uppmärksammas i ett tidigt skede av detaljplaneringen och minskar riskerna för hinder eller förseningar att genomföra planen. Länsstyrelsen har samlat lagstiftning till dessa avsnitt i bilaga 1, som kan behöva läsas för att få full förståelse för synpunkterna i yttrandet.

2. Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § Plan- och bygglagen

2.1. Riksintressen enligt 3 kap. MB

2.1.1. Övergripande om riksintressen

Riksintressen i översiktsplanen

Översiktsplanen är det viktigaste instrumentet för dialog mellan staten och kommunen om riksintressena. Det är först i översiktsplanen som konsekvenserna av ett riksintresseanspråk tydliggörs och hur påverkan blir i förhållande till andra allmänna intressen. För sådana områden där staten och kommunen är överens om markanvändningen bör staten normalt inte ingripa mot detaljplaner som överensstämmer med översiktsplanen.

I avsnittet *Värden och hänsyn* görs bedömningar för respektive riksintresse. För samtliga riksintressen anses den föreslagna utvecklingen inte påverka möjligheten att skydda riksintressets kärnvärden mot negativa konsekvenser. För de utvecklingsområden som ligger i anslutning till riksintresseområden ska dock eventuell påverkan på riksintresset undersökas i tidigt skede i efterföljande plan- och tillståndsprövningar.

Länsstyrelsen har förståelse för att det i översiktsplanen kan vara svårt att ge mer än allmänna rekommendationer om markanvändningen inom olika områden eller mer än generella

riktlinjer om hur områdets värden ska tas till vara. Avsaknad av riktlinjer och motiveringar, eller allt för allmänt hållna ställningstaganden, gör det dock svårt att ta ställning till om riksintresset tillgodosetts.

För de utvecklingsområden som angränsar till riksintresseområden anser därför länsstyrelsen att kommunen behöver beskriva vilka värden som riksintresset avser att värna samt göra en *motiverad bedömning* om föreslagen exploatering kan komma att innebära skada på de värden som riksintresset avser att skydda. Även om kommunen bedömer att ingen skada sker behöver detta motiveras. Kommunen kan även behöva precisera sina tankar över den avsedda bebyggelseutvecklingen inom dessa utvecklingsområden och komplettera översiktsplanen med tydliga och konkreta riktlinjer som syftar till att värna riksintressets värden. Riktlinjerna kan exempelvis ange kommunens syn på hur områdena kan utvecklas utifrån de egenskaper som ska värnas. Ju tydligare och mer konkreta riktlinjerna är, desto bättre blir förutsättningarna för länsstyrelsen att bedöma om kommunens avsikter är förenliga med riksintresseanspråken.

Länsstyrelsen vill även erinra om att kommunen har möjlighet att i översiktsplanen ifrågasätta samt konkretisera anspråken som pekats ut av de centrala riksintressemyndigheterna. Kommunen kan också precisera riksintresseområdenas avgränsning.

Skillnad i bedömning mellan riksintressen i 3 och 4 kap. MB

På s. 121 och framåt redovisar kommunen riksintressen för naturvård och Natura 2000 under samma rubrik. Länsstyrelsen anser att kommunen tydligare behöver särskilja på riksintressen för naturvård och Natura 2000-områden i redovisningen.

För merparten av områdena bedömer kommunen att den föreslagna utvecklingen inte påverkar möjligheten att skydda riksintresseområdenas kärnvärden mot negativa konsekvenser. Länsstyrelsen vill erinra om att det endast är för riksintressen enligt 3 kap. MB som bedömningen ska göras utifrån påverkan på riksintresset kärnvärden. För Natura 2000-område ska bedömningen istället utgå från om en åtgärd eller verksamhet på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Begreppet miljön, innefattar inte bara utpekade naturtyper och arter utan även naturmiljön i en vidare bemärkelse. Av betydelse är inte var verksamheten eller åtgärden bedrivs eller vidtas, utan den effekt

den kan få. Konsekvenser kan därför behöva utredas även utanför Natura 2000-områdets gräns.

2.1.2. Totalförsvaret (3 kap. 9 § MB)

Militärt försvar

Riksintressen för totalförsvarets militära del bedöms i stort korrekt redovisade och beskrivna i översiktsplanen.

Länsstyrelsen anser att ställningstagandet avseende riksintresseområden, s. 131, ska kompletteras så att det även framgår att objekt högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse ska remitteras till Försvarsmakten. Under förutsättning att så görs, anser länsstyrelsen att riksintresset är tillgodosett.

Civilt försvar

Den 25 oktober 2024 beslutade Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att samtliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el samt ledningarna i distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland med tillhörande stationer, ska utgöra riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen. Riksintresseanspråket är så pass nytt att det inte finns beskrivet i översiktsplanens samrådsförslag.

Länsstyrelsen anser att kommunen till granskningsskedet ska redovisa och ta ställning till det utpekade riksintresseanspråket. Det ska av översiktsplanen även framgå hur riksintresset ska tillgodoses. Eventuella konflikter med andra intressen ska även redovisas.

2.1.3. Naturvård (3 kap. 6 § MB)

Tätorter

Inga av tätorternas utpekade utvecklingsområden överlappar med riksintressen för naturvård. Åtgärder utanför ett riksintresseområde kan dock vara otillåtna om de innebär påtaglig skada på riksintressets värden och egenskaper.

Utvecklingsområden i Harbo (HAB2) och Tärnsjö (TB1) ligger i direkt anslutning till områden av riksintresse för naturvård. Enligt översiktsplanen kommer den föreslagna utvecklingen inte påverka möjligheten att skydda riksintressenas kärnvärden mot negativa konsekvenser. Eventuell påverkan på riksintressena ska dock undersökas i tidigt skede i efterföljande detaljplaneprocess.

För att länsstyrelsen ska kunna bedöma om de två utvecklingsområdena är förenliga med riksintresseanspråken behöver kommunen beskriva vilka värden som riksintresset avser att värna samt göra en motiverad bedömning om förslagen exploatering kan komma att innebära skada på de värden som riksintresset avser att skydda. Även om kommunen bedömer att ingen skada sker behöver detta motiveras. Kommunen kan även behöva precisera sina tankar över den avsedda bebyggelseutvecklingen inom utvecklingsområdena och komplettera översiktsplanen med tydliga och konkreta riktlinjer som syftar till att värna riksintressets värden. Länsstyrelsen kan utifrån nuvarande underlag inte bedöma om riksintresset för naturvård är tillgodosett.

Östahalvön

Östahalvön omfattas av riksintresse för naturvård Nedre Dalälvmrådet. Av översiktsplanen framgår att kommunen anser att det finns förutsättningar att utveckla Östahalvön avseende besöksnäring och bostadsutveckling. Länsstyrelsen kan konstatera att en mer utförlig beskrivning av kommunens viljeinriktning för utvecklingen inom Östahalvön inte framgår av översiktsplanen, vare sig i text eller kartor. Då utvecklingen inom Östahalvön inte närmare preciserats kan länsstyrelsen inte ta ställning till om intentionerna är förenliga med riksintresset för naturvård.

2.1.4. Kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

Inga av tätorternas utpekade utvecklingsområden överlappar med riksintressen för kulturmiljövård. Åtgärder utanför ett riksintresseområde kan dock vara otillåtna om de innebär påtaglig skada på riksintressets värden och egenskaper.

Ett utvecklingsområde i Heby (HEB2) ligger i direkt anslutning till riksintesseområde för kulturmiljö. Enligt översiktsplanen kommer den föreslagna utvecklingen inte påverka möjligheten att skydda riksintressets kärnvärden mot negativa konsekvenser. Eventuell påverkan på riksintresset ska dock undersökas i tidigt skede i efterföljande detaljplaneprocess.

För att länsstyrelsen ska kunna bedöma om utvecklingsområdet är förenligt med riksintresseanspråken behöver kommunen beskriva vilka värden som riksintresset avser att värna samt göra en motiverad bedömning om föreslagen exploatering kan komma att innebära skada på de värden som riksintresset avser att skydda. Även om kommunen bedömer att ingen skada sker behöver detta

motiveras. Kommunen kan även behöva precisera sina tankar över den avsedda bebyggelseutvecklingen inom utvecklingsområdena och komplettera översiktsplanen med tydliga och konkreta riktlinjer som syftar till att värna riksintressets värden. Länsstyrelsen kan utifrån nuvarande underlag inte bedöma om riksintresset för kulturmiljövård är tillgodosett.

2.1.5. Friluftsliv (3 kap. 6 § MB)

Föreslaget utbyggnadsområde i Tärnsjö (TB2) medför ett mindre ingrepp i riksintresset för friluftsliv. Enligt översiktsplanen kommer den föreslagna utvecklingen inte påverka möjligheten att skydda riksintressets kärnvärden mot negativa konsekvenser. Eventuell påverkan på riksintresset ska dock undersökas i tidigt skede i efterföljande detaljplaneprocess.

För att länsstyrelsen ska kunna bedöma om utvecklingsområdet är förenligt med riksintresseanspråken behöver kommunen beskriva vilka värden som riksintresset avser att värna samt göra en motiverad bedömning om föreslagen exploatering kan komma att innebära skada på de värden som riksintresset avser att skydda. Även om kommunen bedömer att ingen skada sker behöver detta motiveras. Kommunen kan även behöva precisera sina tankar över den avsedda bebyggelseutvecklingen inom utvecklingsområdena och komplettera översiktsplanen med tydliga och konkreta riktlinjer som syftar till att värna riksintressets värden. Länsstyrelsen kan utifrån nuvarande underlag inte bedöma om riksintresset för friluftsliv är tillgodosett.

2.1.6. Värdefulla ämnen och material (3 kap. 7 § MB)

I Heby kommun finns Banmossen som är riksintresse för värdefulla ämnen och mineral. Riksintresseområdet ligger inte i närheten av några utpekade utvecklingsområden. Länsstyrelsen bedömer att riksintresset är tillgodosett.

2.1.7. Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

I Heby kommun utgör väg 56 och Dalabanan riksintressen för kommunikationer. Västerås och Arlanda flygplatser berör även delar av kommunen med sina MSA-ylor.

Länsstyrelsen bedömer att riksintresse för kommunikation i stort har hanterats på ett tillfredställande sätt i översiktsplanen. Kartan över riksintressen på s. 120 behöver dock korrigeras då markeringen

för riksintresse kommunikationer till stor del döljs under symbolen rekommenderad väg för farligt gods.

2.2. Riksintressen enligt 4 kap. MB

2.2.1. Natura 2000-områden (4 kap. 8 § MB)

Inga av tätorternas utpekade utvecklingsområden överlappar med Natura 2000-områden. Natura 2000- områden finns dock i anslutning till ett föreslaget utbyggnadsområde i Heby (HEV2) samt i närheten av småorterna Runhällen och Huddunge där ny bebyggelse kan bli aktuellt. Större delen av Östahalvön omfattas även av Natura 2000-området Östa.

För Natura 2000-områden ska bedömningen utgå från om en åtgärd eller verksamhet på ett betydande sätt kan påverka miljön i det skyddade området. Enligt 19 § i förordningen om områdesskydd gäller även att för varje föreslaget utvecklingsområde som riskerar att påverka ett Natura 2000-område negativt behöver kommunen bedöma och redovisa hur de säkerställer att ett gott bevarandetillstånd upprätthålls för de livsmiljöer och arter som området är upprättat för att skydda.

Då kommunens bedömning i översiktsplanen utgår från påverkan på riksintressets kärnvärden istället för miljön i Natura 2000- området kan länsstyrelsen utifrån nuvarande underlag inte bedöma om riksintresset har tillgodosetts.

Länsstyrelsen vill informera om att det pågår en revidering av bevarandeplanen för Natura 2000-området Östa med anledning av den nationella planen för prövning av vattenkraftens miljövillkor (NAP). Revidering pågår även av bevarandeplanerna för Natura 2000-områdena Hedesundafjärden SPA, Pellesberget SCI och Hårsbäcksdalen SCI.

2.2.2. Riksintresse rörligt friluftsliv 4 kap. 2 § MB

Nedre Dalälven är av riksintresse för rörligt friluftsliv enligt 4 kap. 2 § MB. Sådana områden är med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns i områdena i sin helhet av riksintresse. Inom dessa områden behöver därför bedömningar och avvägningar ske i ett större sammanhang och utgå från de värden som finns i området i sin helhet. Enligt undantagsbestämmelsen i 4 kap. 1 § andra stycket MB utgör riksintresset inte hinder för utvecklingen av befintliga tätorter eller av det lokala näringslivet.

Tärnsjö tätort

Utbyggnadsområdet i Tärnsjö (TB2) medför ett intrång i riksintresseområde för rörligt friluftsliv.

Länsstyrelsen anser att det av översiktsplanen bör framgå om exploateringen kan anses vara en utveckling av befintlig tätort och därmed omfattas av undantagsregeln i 4 kap. 1 § andra stycket MB. För att tillämpa undantagsregeln är det dock inte tillräckligt att orten utgör tätort enligt SCB:s definition. Andra aspekter som också behöver beaktas är till exempel om orten uppfyller kraven på grundläggande samhällsfunktioner. Om undantagsregeln inte kan tillämpas bör kommunen motivera varför föreslagen utbyggnad inte riskerar att påtagligt skada riksintresseområdets samlade natur- och kulturvärden.

Östahalvön

Östahalvön omfattas av riksintresse för rörligt friluftsliv. Kommunen anser att det finns förutsättningar att utveckla Östahalvön avseende besöksnäring och bostadsutveckling utan att en negativ påverkan uppstår på riksintressena.

Länsstyrelsen kan konstatera att en mer utförlig beskrivning av kommunens viljeinriktning för utvecklingen inom Östahalvön inte framgår av översiktsplanen, vare sig i text eller kartor. Då utvecklingen inom Östahalvön inte närmare preciserats kan länsstyrelsen inte ta ställning till om undantagsbestämmelserna är tillämpliga eller om intentionerna är förenliga med riksintresset för rörligt friluftsliv.

2.3. Miljökvalitetsnormer

2.3.1. Ytvatten

Av översiktsplanen framgår att kommunen har för avsikt att utveckla det vattenstrategiska arbetet ur ett helhets- och avrinningsperspektiv. Länsstyrelsen ställer sig positivt till detta och anser att det kommer att förbättra chanserna att nå miljökvalitetsmålen för vatten och tydliggöra eventuella mellankommunala utmaningar och behov av samverkan. Länsstyrelsen anser dock att det hade varit önskvärt om underlaget redan funnits tillgängligt och kunnat inarbetats i översiktsplanen.

Det ska av översiktsplanen framgå hur kommunen avser att följa miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten. Föreslagen förändring av mark- och vattenanvändning får inte negativt påverka berörda vattenförekomsters statusklassning på kvalitetsfaktor- respektive gränsvärdenivå. Detta innebär att för vattenförekomster där statusen inte är god behöver åtgärder vidtas för att förbättra statusen för att normen ska kunna nås. Även vattenförekomster med god status behöver skyddas från negativ påverkan vid framtida exploatering så att statusen inte sänks.

Hebys översiktsplan redogör kortfattat för den ekologiska och kemiska statusen i kommunernas vattenförekomster. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen behöver kompletteras med information om vilka miljöproblem som är störst, risker att miljökvalitetsnormerna för vatten överskrids vid framtida exploatering, samt vilka åtgärder som kommunen behöver vidta för att säkerställa att miljökvalitetsnormerna följs. Översiktsplanen bör även kompletteras med riktlinjer för hur påverkan på vattenkvalitet ska hanteras vid exploatering. Utan detta kan genomförande av översiktsplanen leda till att vattenstatus riskeras och arbete med att nå miljökvalitetsnormerna försvåras. Förutom en översiktlig redogörelse av kommunens vattenstatus bör en mer detaljerad redovisning göras för de områden och dess vattenförekomster som av olika anledningar måste beaktas särskilt vid planering och byggande.

Färdplan för ett hållbart län, lokala åtgärdsprogram och vattenplaner är exempel på verktyg som innehåller platsspecifika åtgärder för att förbättra statusen i vattenmiljöer. Dessa ger dessutom en helhetsbild över miljösituationen i vattnet och kan hjälpa kommunen att beakta de kumulativa effekterna av olika påverkanskällor.

Vattenförekomster, miljöproblem och åtgärdsbehov

Övergödning och fysisk påverkan, oftast i vattenförekomster som omfattas av markavvattningsföretag, är de två största miljöproblemen i Heby kommuns ytvatten. Jordbruk och enskilda avlopp är de verksamheter som bidrar mest till dessa miljöproblem och till risken att miljökvalitetsnormerna inte uppnås i flera vattenförekomster. Åtgärder behövs i 26 (övergödning) respektive 20 (fysisk påverkan) vattenförekomster för att normerna ska kunna följas.

Åbyån, Tämnaån, Tämnaån, Vansjön, Örsundaån och Andersboån är några vattenförekomster med stort behov av insatser för att

minska näringsbelastning och förbättra den ekologiska statusen. Våtmarker, skyddszoner, strukturkalkning och åtgärder för enskilda avlopp är prioriterade och kan bidra till att minska näringsbelastning i dessa vatten (se även [Digitala åtgärdsunderlag](#)). En del av åtgärderna har dessutom pekats ut i en landskapsanalys för Tämnarån som Heby i samarbete med grannkommuner har tagit fram. Där så är möjligt bör översiktsplanen formulera ställningstagande för hur åtgärderna bör hanteras så att miljökvalitetsnormerna följs vid framtida exploatering av mark och vatten.

Åbyån och Andersboån riskerar att inte uppnå miljökvalitetsnormen på grund av påverkan från reningsverken i Östervåla och Tärnsjö. Reningsverken i dessa områden kan dessutom drabbas av höga vattenflöden vilket kan förvärra möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormen i det framtida klimatet i dessa vattendrag. Dock saknas tydliga riktlinjer för hur dessa aspekter ska beaktas i den fysiska planeringen, både vad gäller ställningstagande för respektive tätort och i kapitlet om teknisk försörjning.

2.3.2. Grundvatten

Av översiktsplanen framgår att tätorterna Heby och Tärnsjö delvis är lokaliserade på Dalkarlsåsen som utgör grundvattenmagasin och prioriterad grundvattentäkt i ett regionalt perspektiv. Tre nya utvecklingsområden pekas ut inom befintligt och/eller föreslaget vattenskyddsområde, HEO2 i Heby tätort samt TB1 och TB3 i Tärnsjö tätort. Kommunen bedömer att det inte är rimligt att undanta Dalkarlsåsen från nybyggnationer med beaktande av behovet att utveckla de två tätorterna. Länsstyrelsen instämmer i denna bedömning.

Länsstyrelsen anser även att en omvandling till bostäder inom HEO2, där det tidigare bedrivits verksamheter som gammal takpanne- och betongfabrik, kan ses som positiv i bemärkelsen att marken kommer att saneras.

För att kunna upprätthålla MKN för grundvatten är det viktigt att smutsigt dagvatten inom vattenskyddsområdet renas innan det tillåts infiltrera ner i marken. I översiktsplanen bör kommunen därför ta ställning till om ytor för storskaliga dagvattenlösningar behöver pekas ut för att rena och fördröja dagvattnet från såväl befintliga som tillkommande bebyggelseområden.

Länsstyrelsen anser även att kommunen tydligare bör redogöra för markens sårbarhet samt den hänsyn som behöver tas vid exploatering inom vattenskyddsområden eller andra områden där de finns en vattentäkt (Runhällen, Huddunge och Haga). Exempel på hänsyn kan vara skyddsåtgärder för hantering av släckvatten inom områden med hög sårbarhet eller att byggnader inte får utföras med källare. Om det är ett vattenskyddsområde finns det föreskrifter att förhålla sig till. Kommunen behöver dock vara observant på att föreskrifterna ofta inte är tillräckliga för att hantera alla risker som kan uppstå vid förändrad markanvändning.

2.4. Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Av översiktsplanen framgår att lämpliga områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) kommer att utredas som tematiskt tillägg till översiktsplanen i ett senare skede. Tills vidare gäller det tematiska tillägget *Landsbygdsutveckling i strandnära lägen* för Östahalvön från 2013.

De kriterier som finns för att peka ut LIS-områden framgår av 7 kap. 18 e § MB. Ett utpekat område ska vara lämpligt för utvecklingen av landsbygden. Områden ska vara av sådant slag och ha en så begränsad omfattning att strandskyddets syften fortfarande tillgodoses långsiktigt. Vidare ska områden som pekas ut i eller i närheten av tätorter endast ha en liten betydelse för att tillgodose strandskyddets syften.

En aktuell översiktsplan, innefattande länsstyrelsens granskningsyttrande, ska vid prövning ge vägledning om huruvida en åtgärd ligger inom ett LIS-område. Av länsstyrelsens granskningsyttrande till gällande översiktsplan (dnr 892-13) framgår att det inte klarlagts om nya bostadstomter inom utpekade LIS-områden på Östahalvön är möjliga med beaktande av strandskyddets syften, Natura 2000- område, riksintresse för naturvård och friluftsliv samt naturreservat. När kommunen och länsstyrelsen har olika uppfattning i frågan kan inte översiktsplanen anses ge någon tydlig vägledning. Utifrån de underlag som presenteras i föreliggande samrådsförslag har länsstyrelsen ingen anledning att göra en annan bedömning.

Beaktat de värden och skyddsregleringar som finns på platsen kan det ifrågasättas om Östahalvön uppfyller kriterierna för att kunna pekas ut som ett LIS-område i enlighet med 7 kap. 18 e § MB.

Länsstyrelsen vill passa på att informera om regeringens lagförslag *Strandskydd vid små sjöar och smala vattendrag* (KN2024/02252). Enligt förslaget ska sjöar som är mindre än en hektar till ytan och vattendrag som är smalare än två meter inte ska omfattas av strandskydd. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2025.

2.5 Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att mellankommunala frågor har hanterats på ett tillfredställande sätt i översiktsplanen.

2.6 Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

2.6.1 Risk för ras, skred, erosion och översvämning

I översiktsplanen ska kommunen ge sin syn på risken för skador på *den byggda miljön* som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade, samt hur sådana risker kan minska eller upphöra (3 kap. 5 § punkt 2 PBL). Länsstyrelsen kan konstatera att risk för ras, skred, erosion och översvämning redovisas på en generell och övergripande nivå, utan att specifikt gå in på hur den redan bebyggda miljön påverkas. Länsstyrelsen anser därför att översiktsplanen behöver kompletteras med tydligare bedömningar kring risker för den redan bebyggda miljön samt redovisningar av hur kommunen förhåller sig till de identifierade riskerna. Det kan till exempel ske genom att uttrycka olika slags ställningstaganden, rekommendationer eller förslag på fysiska åtgärder i översiktsplanen.

För att översiktsplanen ska ge bättre stöd i efterföljande planering anser länsstyrelsen att kommunen med hjälp av befintliga planeringsunderlag bör redovisa risker för översvämning, ras, skred och erosion som förekommer i respektive tätort där exploatering planeras. Till exempel finns det flera aktsamhetsområden för skred i Heby tätort och utvecklingsområdet HE02 utgör ett riskområde för översvämning vid 100-årsregn enligt länsstyrelsens skyfallskartering.

2.6.2 Risk för olyckor

Länsstyrelsen bedömer att risken för olyckor har hanterats på ett tillfredställande sätt i översiktsplanen. För den bebyggelse som ska uppföras i anslutning till järnväg eller väg som utgör transportled för farligt gods behöver riskutredningar tas fram i respektive detaljplan

för att säkerställa att lämpliga åtgärder vidtas. För kännedom har Länsstyrelsen tagit fram vägledningen *Riskhantering vid transportleder för farligt gods* (2023:10) som kan användas som stöd.

2.6.3 Dricksvatten

Länsstyrelsen vill trycka på vikten av att säkerställa dricksvattenförsörjningen i ett långsiktigt perspektiv då det i dagsläget inte finns någon permanent reservvattentäkt i kommunen.

För småorterna Runhällen, Huddunge och Haga anser länsstyrelsen att översiktsplanen bör kompletteras med tydliggörande kring vatten- och avloppsförsörjningen. Orterna ligger till skillnad från övriga större orter inte i anslutning till grundvattenförekomster som medger god tillgång till vatten. För dessa orter sker istället vattenförsörjningen genom bergborrade brunnar. Översiktsplanen bör närmare beskriva möjlighet till utveckling av dessa orter då de pekas ut som områden där ny bebyggelse kan bli aktuellt.

Länsstyrelsen vill även trycka på vikten av att kommunen har en beredskap för att hantera avlopps- och dricksvatten då systemen är gamla. Gamla VA-system kan medföra läckage, vilket utgör resursslöseri när det gäller dricksvatten och risk för utsläpp av föroreningar till grundvattnet. Det är därför viktigt att hushålla med de grundvattenresurser som finns och vidta åtgärder för att minska utsläpp av föroreningar.

2.6.4 Förorenad mark

För att översiktsplanen ska ge bättre stöd i efterföljande planering anser länsstyrelsen översiktsplanen ska kompletteras med information om huruvida det finns områden i kommunen som särskilt utmärker sig gällande föroreningsgrad, farlighet, typ av förorening eller läge i förhållande till befintlig bebyggelse eller utpekade utvecklingsområden. Om det finns områden med behov av att undersöka misstänkta föroreningar inför kommande detaljplanearbete bör det lyftas fram i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser även att kommunen bör överväga att införa fler ställningstaganden om hur man ska arbeta med förorenad mark kopplat till detaljplanering i översiktsplanen.

3. Länsstyrelsens rådgivande synpunkter gällande övriga allmänna intressen

3.1. Jordbruksmark

Länsstyrelsen noterar att flera utvecklingsområden berör jordbruksmark. Inriktningen i översiktsplanen är att det i efterföljande detaljplanering behöver undersökas om lokaliseringsstudier behöver genomföras för dessa områden.

Länsstyrelsen anser att det vore önskvärt om tillåtligheten att ta jordbruksmark i anspråk enligt 3 kap. 4 § MB klargörs redan i översiktsplanen. Genom att föra ett resonemang om den brukningsvärda markens kvalitet, om exploateringen är ett väsentligt samhällsintresse samt redogöra för vilka alternativa lokaliseringar som har övervägts samt varför annan mark inte kan tas i anspråk ger översiktsplanen ett bra stöd i den efterföljande planeringen.

3.2. Naturmiljö och områdesskydd

3.2.1. Övergripande naturmiljö

Länsstyrelsen ser positivt på de ställningstaganden som kommunen gör avseende natur och grönstruktur och stödjer kommunens intentioner om att ta fram en grönstrukturplan samt inkludera våtmarker i det vattenstrategiska arbetet. Då översiktsplanens roll är att samordna olika sektorsintressen hade det varit önskvärt om underlagen redan funnits tillgängliga och kunnat inarbetats i översiktsplanen. Dock kan kommunen genom rullande översiktsplanering komplettera översiktsplanen med nya fördjupningar och tillägg för frågor som saknas eller inte är tillräckligt behandlade, allt eftersom nya sektorsunderlag tas fram.

För att översiktsplanen ska ge bättre stöd i efterföljande planering bör översiktsplanen kompletteras med ställningstaganden avseende de naturmiljöområden som omfattas av 7 kap. MB. Information och ställningstaganden om hur kommunen avser att arbeta med skadelindringshierarkin, balanseringsprincipen och våtmarker kan med fördel även inarbetas i översiktsplanen.

3.2.2. Ekologisk kompensation

Länsstyrelsen vill lyfta att det finns möjlighet att peka ut områden i översiktsplan för ekologisk kompensation.

3.2.3. Fridlysta och hotade arter

I översiktsplanen redogörs kortfattat för fridlysta och rödlistade arter. Det vore även önskvärt om information kring hotade arter som omfattas av åtgärdsprogram nämns. Uppsala län berörs av drygt 70 nationella åtgärdsprogram för hotade arter och naturtyper. För nio av dessa har länsstyrelsen i Uppsala ett nationellt ansvar. Det gäller gotlandssäfferotplattmal, gölgroda, jordstjärnstryffel, klöversobermal, fisken asp, skalbaggar på gammal asp, violgubbe, ängsskäreplattmal samt vitryggig hackspett.

3.2.4. Biotopskydd

Länsstyrelsen anser att det bör förtydligas i översiktsplanen att det krävs dispens från länsstyrelsen för åtgärder som kan skada naturmiljön inom ett biotopskyddat område. Dispens från förbudet får endast ges i det enskilda fallet om det finns särskilda skäl. I första hand ska möjligheten till anpassningar och skyddsåtgärder utredas och det ska framgå av en eventuell dispensansökan varför skyddsåtgärder eller anpassningar av planen inte är möjliga.

3.3. Dagvatten, vattenverksamhet och markavvattning

3.3.1. Dagvatten

Länsstyrelsen ställer sig positivt till kommunens inriktning om dagvattnet som en resurs som främjar och bidrar till rekreation, arkitektur och biologisk mångfald. Öppna dagvattenytor kan exempelvis minska risken vid översvämning samt kan ge mervärde för biologisk mångfald och rekreation.

Länsstyrelsen noterar att översiktsplanen saknar tydliga riktlinjer för hur dagvattnet från befintlig bebyggelse ska hanteras. I många fall avleds dagvatten från tätbebyggda områden direkt till närliggande recipient vilket ökar risken för att miljökvalitetsnormerna för vatten överskrids. I översiktsplanen bör kommunen därför ta ställning till om ytor för storskaliga dagvattenlösningar behöver pekas ut för att rena och fördröja dagvattnet från såväl befintliga som tillkommande bebyggelseområden.

Länsstyrelsen noterar att de riktlinjer för dagvattenhantering som kommunen hänvisar till är från 2017 och bygger på underlag från

2009. Det vore därför positivt om det strategiska vattenarbetet som kommunen har för avsikt att genomföra kan påbörjas och integreras i översiktsplanen.

3.3.2. Vattenverksamhet

Vattenverksamhet är åtgärder som ändrar vattnets djup eller läge eller uppförande av anläggningar i ett vattenområde. Ett vattenområde är det område som står under vatten vid högsta förutsägbara vattenstånd, vilket definieras av ett 100-års flöde. Det innebär att våtmarker, översvänningsområden och strandområden som inte stadigvarande står under vatten kan klassas som vattenområde. Vissa åtgärder i våtmarker, strandområden och vattenområden utgör därför vattenverksamhet.

Vattenverksamhet är i grunden en tillståndspliktig verksamhet. Vissa mindre verksamheter kan anmälas till länsstyrelsen medan större verksamheter kräver tillstånd från mark- och miljödomstolen. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att det är viktigt att tänka på att det kan krävas en prövning av vattenverksamheten innan eventuella åtgärder genomförs och att kommunen behöver beakta det tidigt i planeringsprocessen.

3.3.3. Markavvattning

Länsstyrelsen vill lyfta vikten av att tidigt i planprocessen beakta rådande markavvattningsförbud i de fall markavvattning kan komma att krävas. Prövningen sker i två steg, först krävs en dispens från markavvattningsförbudet och därefter tillstånd till den markavvattnande åtgärden.

Det pågår ett omfattande arbete nationellt med att återväta utdikade skogs- och jordbruksmarker samt att återskapa och anlägga våtmarksområden. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att det är viktigt att i planläggning bedöma möjligheten att fördröja vatten i landskapet samt restaurera våtmarker och utdikade marker. Arbete med våtmarksetableringar och bevarande bör även kopplas till undersökningar om klimatpåverkan för att undvika risken att våtmarksetablering eller återvätning orsakar ökad klimatpåverkan. Underlag om kolinlagring och upptagspotential kan vägleda i utpekandet av prioriterade områden för våtmarker.

Önskvärt vore att översiktsplanen innehåller tydligare riktlinjer för hur kommunen avser att konkret främja våtmarkerna och dess olika funktioner.

3.4. Kulturmiljö och fornlämningar

Ett av ställningstagandena avseende kulturmiljövärdena är att värna fornlämningar och om möjligt integrera dem i bebyggelsemiljöer. Länsstyrelsen instämmer i värdet av en sådan strategi, men vill påpeka vikten av att tillräckligt stora fornlämningsområden/skyddade områden behålls kring fornlämningarna och att de ses som en tillgång i planeringen.

Länsstyrelsen anser att kapitlet om fornlämningar bör kompletteras med information gällande det lagskyddade fornlämningsområde som finns runt alla fornlämningar. Fornlämningsområdet är bland annat till för att bättre synliggöra, tillgängliggöra och värna fornlämningar.

3.5. Infrastruktur

3.5.1. Transportinfrastruktur och hållbara transporter

Transporter orsakar den största delen av Heby kommuns klimatpåverkande utsläpp. Transportstatistik visar dessutom att Heby år 2023 hade länets längsta körsträckor per person. Det är därför positivt att ny bebyggelse planeras i anslutning till befintliga tätorter och större kommunikationsstråk. Planeringen av sammanhängande stråk för cykel- och gångtrafikanter kan även bidra till en transporteffektiv utveckling och därmed minska transporternas utsläpp. Därutöver kan mål om etablering av biogastankning bidra till en klimatomställning av transporter, samtidigt som biogas kan ingå i en diversifierad drivmedelsmix som minskar sårbarheten i transportsystemet.

För att möjliggöra en effektiv utveckling av spårbunden godstrafik i enlighet med kommunens utvecklingsplaner finns behov av att peka ut reservat samt olika ytor i stationsnära lägen för omlastning, lagring av gods, parkering samt laddning av elfordon.

3.5.2. Eleffekt och energi

Enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska kommunen främja hushållningen med energi och verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. För att uppnå de nationella energi-

och klimatmålen krävs en kombination av energieffektivisering, övergång till förnybara energikällor och ett minskat transportbehov. Översiktsplanen utgör ett viktigt instrument för att i ett tidigt skede integrera klimat- och energifrågor i den fysiska planeringen.

Elektrifiering av personbilstransporter och godstrafik innebär ökade behov av laddinfrastruktur med medföljande elnätsinfrastruktur. Snabbladdning av elfordon, i synnerhet tyngre transporter, kräver en stor ökning i effektkapacitet och planer för utökad elektrifiering är beroende av samverkan med såväl elnätsbolag, stora elanvändare och planerare.

Elnätet i Heby är ansträngt redan idag. Det bör framgå av översiktsplanen hur utveckling av tätorterna och verksamhetsområdena kopplar till elnätsförstärkning och eventuella insatser för effekteffektivisering.

Det är positivt att kommunen har för avsikt att ta fram en solbruksplan då en utökad lokal energiproduktion kan bidra till en avlastning av lokal- och regionnät. Översiktsplanen kan med fördel ange principiella inriktningar för lokalisering av solcellsparker, exempelvis närhet till elnät, möjlighet till anläggning av batteriparker och förhållningssätt till utbyggnad på olika marktyper.

Det pågår ett nationellt arbete för att ompröva alla vattenkraftverk och dammar kopplat till vattenkraftsproduktion. Syftet med den nationella planen (NAP) är att säkerställa att anläggningarna har moderna miljövillkor. Utöver de anläggningar som ingår i NAP kommer vandringshinder och dammar utan vattenkraftsproduktion att hanteras. Då det i Heby kommun finns ett antal dammanläggningar är det viktigt att i planeringen ta hänsyn till och lämna utrymme så att dammar och vandringshinder kan miljöanpassas på ett lämpligt sätt.

3.6. Anpassning till ett förändrat klimat

För att översiktsplanen ska ge bättre stöd i efterföljande planering anser länsstyrelsen att kommunen med fördel kan precisera och utveckla de strategiska ställningstaganden som berör klimatanpassning. Ett ställningstagande handlar om att ta hänsyn till klimatanpassning vid planering av nya vård- och omsorgsboenden, gruppboenden, förskolor och skolor. Länsstyrelsen vill poängtera att all fysisk planering bör beakta risker kopplat till ett förändrat klimat och vid behov anpassas därefter. Samhällsviktiga verksamheter ska

lokaliseras, placeras och utformas med extra hänsyn till sådana risker.

I hållbarhetsbedömningen rekommenderas kommunen att peka ut multifunktionella ytor inom tätorterna, ta fram riktlinjer eller ställningstaganden som är kopplade till våtmarker samt beskriva hur kommunen avser att arbeta med konkreta åtgärder som är kopplade till värmebölja. Länsstyrelsen instämmer i dessa rekommendationer och vill tillägga att detta bör göras i ett långsiktigt perspektiv med klimatförändringar i beaktande.

Av översiktsplanen framgår att "klimatförändringar innebär en ökad frekvens av perioder med låga temperaturer". Perioder med låga temperaturer skulle kunna förekomma oftare då perioderna blir kortare och det sker fler skiftningar i ett förändrat klimat. Klimatförändringar medför dock att det totala antalet dagar med låga temperaturer sannolikt minskar. Länsstyrelsen anser att kommunen bör tydliggöra detta för att undvika missförstånd.

I underlag från myndigheter och organisationer nämns den regionala klimatanpassningsplanen från 2014. Länsstyrelsen har uppdaterat *Handlingsplanen för klimatanpassning i Uppsala län*, som gäller för planperioden 2023-2027. Kommunen bör även nämna *Klimat- och sårbarhetsanalysen för Uppsala län 2022-2026*.

3.7. Bostadsförsörjning

Länsstyrelsen anser att det är positivt att översiktsplanen lyfter hur kommunen avser att arbeta för att ta ansvar för bostadsförsörjningen ur ett regionalt perspektiv.

Vilka behov av bostäder som nuvarande och kommande invånare har ska styra byggandet och utvecklingen av bostadsbeståndet enligt lagen (2000:1383) om kommunerna bostadsförsörjningsansvar, BFL. Länsstyrelsen kan konstatera att kommunen inte har antagit riktlinjer för bostadsförsörjning under föregående mandatperiod, utan översiktsplanen baseras istället på en målsättning om antalet invånare, ett så kallat befolkningsmål. Avsaknad av aktuella riktlinjer medför att kommunen inte har en aktuell analys av vilka bostadsbehov som inte tillgodoses idag, vilka bostadsformer som behöver tillkomma och hur många bostäder som behöver tillkomma.

Länsstyrelsen råder kommunen att anta nya riktlinjer för bostadsförsörjning. Analysen och de nya riktlinjerna bör vägleda översiktsplanens utformning. Riktlinjerna ska inte lyftas in i planen,

utan utgöra den strategiska grunden för ianspråktagande av mark för bostäder i kommunens översiktsplan. Med aktuella riktlinjer kan kommunen på en strategisk nivå motivera varför och hur mycket mark som behöver ta i anspråk för att möjliggöra bostadsbyggande och utveckla bostadsbeståndet genom sina planer.

3.8. Tätortsutveckling

3.8.1 Övergripande

För att översiktsplanen ska kunna vara ett bra stöd för efterföljande planering behöver den kompletteras med fler och tydligare riktlinjer för de utpekade utvecklingsområdena som ligger i närheten av statliga intressen.

Av tätortskartorna framgår hur utpekade utvecklingsområden är placerade i förhållande till riksintresseområden. För att öka den visuella förståelsen för motstående intressen, vore det även önskvärt om generellt strandskydd, utpekade områden för ras och skred samt områden med översvämningssrisk kunde visas på tätortskartorna. Om detta gör kartorna svårlästa kan aspekterna istället visas i separata kartor under tätortsbeskrivningarna där så är aktuellt.

För flera av tätorterna föreslås byggnation på jordbruksmark. Länsstyrelsen anser att det vore önskvärt om tillåtligheten att ta jordbruksmark i anspråk enligt 3 kap. 4 § MB klargörs redan i översiktsplanen.

För flera av tätorterna föreslås även ny exploatering inom områden där det förekommer fornlämningar. Länsstyrelsen vill påpeka vikten av att tillräckligt stora fornlämningsområden behålls kring fornlämningarna för att de ska kunna bevaras. Detta kan i sin tur påverka möjligheten att exploatera mark inom flera av de utpekade utvecklingsområdena.

3.8.2 Heby

Inom föreslaget omvandlingsområde HEO1 har påträffats förhistoriska fynd, vilket innebär att fornlämningsförekomsten kommer att behöva utredas. I närområdet till utvecklingsområdet HEB1 finns likaså fornlämningsförekomster som motiverar fortsatt utredning. Fornlämningarna inom utvecklingsområdet HEV1 är till stora delar okända, men områdets storlek gör att förekomsten kan behöva utredas. Fornlämningar i dessa områden kan behöva undersökas och tas bort i samband med kommande exploatering.

3.3.3. Östervåla

Inom det föreslagna utvecklingsområdet för bostäder, ÖB3, finns i den västra delen av området en sumpskog som enligt den nationella våtmarksinventeringen har högt naturvärde. Länsstyrelsen ifrågasätter om utvecklingsområdet är lämpligt för bostäder med hänsyn till våtmarken och de höga naturvärdena. Länsstyrelsen anser att översiktsplanens föreslagna utformning ska motiveras genom att kommunen beskriver sina avvägningar och klargör varför intresset av att utveckla området med bostäder ges företräde framför intresset av att bevara naturvärdena.

För samtliga planområden i Östervåla gäller att fornlämningsituationen är oklar och att inledande arkeologiska utredningar kan bli nödvändiga.

3.8.4. Morgongåva

Av handlingarna framgår att den fördjupad översiktsplanen (FÖP) för Morgongåva tätort fortsättningsvis kommer att gälla. Länsstyrelsen noterar att det i FÖP:en finns utpekade områden för *tätortsnära bostäder och landsbygd*. Dessa områden redovisas inte med någon specifik markanvändning i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser att det av översiktsplanen tydligt ska framgå hur FÖP:en förhåller sig till översiktsplanen, framförallt i delar där de skiljer sig åt.

Länsstyrelsen noterar att det inom det föreslagna utvecklingsområdet för verksamheter, MV3, finns ett kärr som pekas ut i våtmarksinventeringen med klassen högt naturvärde. Länsstyrelsen ifrågasätter om utvecklingsområdet är lämpligt med hänsyn till kärret och de höga naturvärdena. Länsstyrelsen anser att översiktsplanens föreslagna utformning ska motiveras genom att kommunen beskriver sina avvägningar och klargör varför intresset av att utveckla området med bostäder ges företräde framför intresset av att bevara naturvärdena.

Det utpekade utvecklingsområdet MB1 innehåller flera fornlämningar i form av gravfält med runstenar. Ett av ställningstagandena avseende kulturmiljövärdena är att värna fornlämningar och om möjligt integrera dem i bebyggelsemiljöer. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen bör innehålla tydligare riktlinjer för hur detta ska åstadkommas, med hänsyn till att området pekas ut som det mest kända fornlämningsområdet i kommunen.

De utpekade utbyggnadsområdena MB2, MV1, MV2, MV3 och MV4 omfattar stora områden där fornlämningsförekomsten är oklar. Inledande arkeologiska utredningar kan komma att krävas inför exploatering. För område MV3 ska uppmärksammas eventuell visuell påverkan på Skansbergets fornborg. Det lagskyddade fornlämningsområdet vid fornborgen söder om utbyggnadsområde MB3 kan komma att inskränka möjligheten att exploatera inom utbyggnadsområdet Ramsjöhöjden.

3.8.5. Vittinge

Föreslagna utvecklingsområden VB1, VB2 och VB3 omfattar stora områden där fornlämningsförekomsten är oklar. Inledande arkeologiska utredningar kan komma att krävas inför exploatering.

3.8.6. Tärnsjö

För samtliga utvecklingsområden i Tärnsjö gäller att fornlämningsituationen är oklar och att arkeologiska utredningar kan bli nödvändiga. För TB2 gäller att närheten till kyrkan särskilt bör studeras och hänsyn tas till det kulturhistoriska sammanhanget.

3.8.7 Harbo

I Harbo finns en mängd fornlämningar, varav många berörs av föreslagna utvecklingsområden. Arkeologiska utredningar, för- och slutundersökningar kan komma att krävas.

4. Miljöbedömningen och hållbarhetsbedömningen

Ett avgränsningssamråd har genomförts med länsstyrelsen den 6 februari 2024.

Hållbarhetsbedömningen lyfter behovet av att komplettera översiktsplanen med fler konkreta riktlinjer och åtgärder kopplat till bland annat säkerställande av markområden för större dagvattenanläggningar samt ytterliga ställningstaganden avseende våtmarker och enskilda avlopp. Hållbarhetsbedömningen lyfter även behovet av att komplettera översiktsplanen med ställningstaganden avseende de naturmiljöområden som omfattas av 7 kap. MB.

Länsstyrelsen instämmer i ovanstående och anser att översiktsplanen skulle ge mer stöd till efterföljande planering om planen kompletteras i enlighet med hållbarhetsbedömningens förslag.

Länsstyrelsen anser dock att översiktsplanen behöver utvecklas vad gäller vattenrelaterade frågor i enlighet med vad som framgår under rubriken *miljökvalitetsnormer*. Då framtagandet av den strategiska miljöbedömningen är en process, där syftet är att integrera miljöaspekterna i översiktsplanen, behöver de åtgärder som berör vatten även utvecklas, utvärderas och bedömas inom ramen för miljökonsekvensbeskrivningen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Landshövding Stefan Attefall med planhandläggare Anna Silver som föredragande. I den slutliga handläggningen har också Länsråd Cecilia Magnusson, chef för samhällsavdelningen Kristina Jansson, chef för plan- och bostadsenheten Asmah Ismaal, chef för kulturmiljöenheten Roger Edenmo, kulturmiljöhandläggare Jenny Lychnell, bostadsförsörjningshandläggare Katarina Forsberg, krisberedskaps-handläggare Cecilia Nordenö, vattenhandläggare Cristina Trigal, Jan Eckhéll och Helena Stenemo, miljöskyddshandläggare Sylvia Fernandez, klimatanpassningssamordnare Robin Hedenqvist, klimat- och energistrategi Aino Inkinen samt naturvårdshandläggare Linda Bonnevier och Katarina Rydh medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Lagstiftning
2. Yttrande från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
3. Yttrande från Statens geologiska undersökning
4. Yttrande från Skogsstyrelsen
5. Yttrande från Statens geotekniska institut
6. Yttrande från Trafikverket
7. Yttrande från Svenska kraftnät

8. Yttrande från Försvarmakten

Kopia

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, registrator@msb.se

Statens geologiska undersökning, sgu@sgu.se

Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Sveriges geotekniska institut, sgi@sgi.se

Trafikverket, trafikverket@trafikverket.se

Svenska kraftnät, registrator@svk.se

Försvarmakten, fysplan@mil.se

Länsstyrelsen i Västmanlands län, vastmanland@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Gävleborgs län, gavleborg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen i Dalarnas län dalarna@lansstyrelsen.se

BILAGA 1. LAGSTIFTNING

Natura 2000

Natura 2000 är det nätverk av områden som alla EU: s medlemsstater ska bidra till att skapa enligt EU:s två naturvårdsdirektiv, art- och habitatdirektivet respektive fågeldirektivet. Inom ramen för sina befogenheter och ansvarsområden ska myndigheterna vidta de åtgärder som behövs eller är lämpliga med hänsyn till det skyddsintresse som föranlett att ett Natura 2000-området pekats ut¹.

Natura 2000-områden utgör även riksintresseområden enligt 4 kap. 8 § MB. Det innebär att en mark- och vattenanvändning som kan påverka ett Natura 2000-område och som omfattar verksamheter och åtgärder som kräver tillstånd enligt 7 kap 28 a § får komma till stånd *endast* om sådant tillstånd har lämnats.

Myndigheter som meddelar ett beslut som kan påverka miljön i ett natura 2000-område skall särskilt bevaka att en gynnsam bevarandestatus upprätthålls för de livsmiljöer och arter som behöver skyddas i området. Innan ett sådant beslut meddelas, skall myndigheten ha gjort en bedömning av beslutets konsekvenser för det ifrågavarande naturområdet. Bedömningen skall göras utifrån områdets ingående arter och naturtyper med de kriterier gällande bevarandestatus som anges i 16 § förordning (1998:1252) om områdesskydd².

Enligt 7 kap 28 a § krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillståndskravet aktualiseras när en verksamhet eller åtgärd kan påverka miljön i ett Natura 2000-område på ett betydande sätt. Begreppet miljön, innefattar inte bara utpekade naturtyper och arter utan även naturmiljön i en vidare bemärkelse. Av betydelse är inte *var* verksamheten eller åtgärden bedrivs eller vidtas, avgörande är istället den effekt, påverkan, den kan få på ett Natura 2000-område.

¹ 16 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd

² 19 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd

Tillstånd får, enligt 7 kap 28 b § MB, lämnas endast om verksamheten eller åtgärden ensam eller tillsammans med andra pågående eller planerade verksamheter eller åtgärder inte

1. kan skada den livsmiljö eller de livsmiljöer i området som avses att skyddas,

2. medför att den art eller de arter som avses att skyddas utsätts för en störning som på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet i området av arten eller arterna.

Fridlysta arter

Bestämmelser om fridlysta arter finns i 4–9 §§ artskyddsförordningen (2007:845) och innebär förbud mot att genomföra vissa åtgärder. Artskyddsförordningen är meddelad med stöd av 8 kap MB. Enligt 6 kap 2 § MB ingår arter skyddade enligt 8 kap. MB i de miljöeffekter som ska beskrivas i miljökonsekvensbeskrivningen vid en strategisk miljöbedömning.

Fridlysningsbestämmelserna i artskyddsförordningen medför förbud mot att

- avsiktligt fånga, döda, skada eller samla in ägg och skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser (4 §).
- döda, skada, fånga eller på annat sätt samla in exemplar av djur och ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon (6§).
- avsiktligt plocka, samla in, skära av, dra upp med rötterna eller förstöra växter i deras naturliga utbredningsområde i naturen (7§).
- plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada exemplar av växterna, och ta bort eller skada frön eller andra delar (8§)
- gräva eller dra upp exemplar av växter med rötterna, och plocka eller på annat sätt samla in exemplar av växter för försäljning eller andra kommersiella ändamål (9§)

Förbudet mot att skada eller förstöra fortplantningsområden eller viloplatser innebär att förlust eller försämring av sådana ekologiska funktioner är förbjuden.

För att förbuden enligt artskyddsförordningen ska aktualiseras när syftet med åtgärden är något annat än att döda/störa en djurart eller ta bort/skada växter fridlysta enligt artskyddsförordningen, behöver det enligt praxis finnas en risk att artens bevarandestatus i området påverkas.

Biotopskydd

Enligt 7 kap. 11 § MB omfattas vissa biotoper i odlingslandskapet, exempelvis allér, stenmurar, odlingsrösen, öppna diken och åkerholmar av generellt områdesskydd. Inom ett biotopskyddsområde får inte åtgärder vidtas som kan skada naturmiljön. Åtgärder kräver dispens från Länsstyrelsen. Dispens från förbudet får ges i det enskilda fallet om det finns särskilda skäl. Detta bör uppmärksammas i det fortsatta planarbetet.

Remissvar Översiktsplan MP Heby

Om översiktsplanen

MP Heby ser positivt på kommunens ambition att ta fram en ny översiktsplan. Processen är genomarbetad och medborgare och andra intressenter har getts goda möjligheter att spela in idéer och åsikter under arbetets gång.

Vi gläder oss åt att omvärldsbevakningen på ett förtjänstfullt sätt sätter kommunen i den större kontexten med de stora utmaningar som berör oss alla med oansvariga utsläpp av växthusgaser och utarmandet av biologisk mångfald.

Vi ser vidare positivt på hur cykel och gång lyfts fram genom hela planen på ett sätt som gör att det känns som mer än bara ord.

Förslag på ändringar

Kommunikation

Infoga ett ställningstagande att gång och cykel prioriteras framför bilar i våra tätorter. Detta skulle vara i linje med skrivelsen på sida 166:

”Genom att översiktsplanen anger att lokalisering av nya utvecklingsområden för bostäder och verksamheter ska ske i kommunens tätorter med goda kommunikationer och att gång- och cykeltrafik samt kollektivtrafik ska prioriteras före biltrafik planerar Heby kommun för att både minska utsläppen av växthusgaser samtidigt som kommunen bidrar till en god hushållning med energi.”

Denna mening skulle kunna vara en portalparagraf för tätortsplaneringen i Översiktsplanen.

Busstrafiken i Östervåla är inte anpassad till den nya utbyggnaden av de norra och östra delarna. Därför bör kommunen verka för att få Östervåla-Uppsala bussar att stannar i Lunda-området och i området runt Dalvägen.

Bebyggelseutveckling

Infoga ett ställningstagande om att kommunen ska verka för alternativa bygg- och bostadsmöjligheter, exempelvis ekobyar och kollektivboenden. Dessutom bör ett stycke infogas i brödtexten på detta ämne.

Alternativa bygg- och bostadsmöjligheter kan vara ett komplement till de traditionella bostadsformerna och kan dels locka nya kommuninvånare och är dessutom ofta ett mer resurseffektivt alternativ.

Natur och grönstruktur

Bör ett ställningstagande göras om att kommunen ska verka för att mer värdefull natur skyddas. Ställningstagandet kan även läggas till punkten: • Verka för att värdefulla områden för friluftslivet lyfts fram. Ställningstagandet skulle även kunna läggas in under rubriken *Naturvärden*.

Morgongåva

Den ekologiska statusen på de två sjöarna bör beskrivas i kapitlet och kommunens ambition att arbeta för att förbättra vattenkvalitén bör göras tydlig genom att detta ses som centralt för all fortsatt exploatering av tätorten.

Tärnsjö

TB 2 och TB 3 ligger båda på åsen, har höga naturvärden och ligger inom vattenskyddsområde. Därför går exploatering av dessa områden mot flera andra av översiktsplanens ställningstagande. Alltså bör TB 1 prioriteras. Helst bör TB 2 och TB 3 undvikas. En bättre lösning för Tärnsjö är att förtäta inom planlagd mark.

Att anlägga en sommarcykelväg från Tärnsjö ut till Östa skulle vara ett utomordentligt sätt att öka tätortens attraktionskraft och skapa mervärden för de boende.

Östa

Vi föreslår att följande mening på sida 98 stryks: "Det är viktigt att den potential som närheten till Nedre Dalälven innebär tas tillvara och att orten ges förutsättningar att utvecklas vad gäller besöksnäringen och möjligheter till ett attraktivt boende."

En stor del av Östas dragningskraft ligger ju i att det är relativt oexploaterat. Dessutom skulle en exploatering till en ort utan tillgång till kollektivtrafik otvivelaktigt leda till större utsläpp från en ökad trafik, vilket går tvärsamt mot flera andra ställningstagande i översiktsplanen.

Naturvärden

-Infoga ett ställningstagande att kommunen anser att skyddsvärd skog bör sparas och om möjligt skyddas.

- Infoga ett ställningstagande att kommunen ska verka för ett skonsamt skogsbruk och uppmuntra hyggesfria metoder.

I texten kring strandskydd fokuseras endast på strandskyddet som ett problem, inte alls som det skydd det är för känsliga och mycket viktiga livsmiljöer för många hotade arter. Här bör texten balanseras upp.

-Infoga ett ställningstagande göras att kommunen ser att våtmarker är viktiga såväl för den biologiska mångfalden som för förmågan att kvarhålla vatten i landskapet och binda kol. Kommunen bör alltså verka för att skapa fler våtmarker.

Allmänt Värden och hänsyn

I dokumentet nämns multifunktionella ytor men det är svårt att se att kommunen har ett sammanhållet grepp om detta i planarbetet. Kommunen bör redogöra för nyttan av att se ytor som multifunktionella och att detta bör vara ett förhållningssätt som genomsyrar allt planeringsarbete. Därför anser vi att kommunen bör ta fram en plan för naturvärden där bland annat hanteringen av multifunktionella ytor kartläggs.

Miljöpartiet de gröna i Heby kommun

Daniel Steinmo, ordförande

2025-02-09

Yttrande över Översiktsplan 2040 – Moderaterna Heby

Heby kommuns översiktsplan 2040 innehåller flera viktiga mål men brister i konkreta åtgärder för att skapa förutsättningar för tillväxt, företagande, boende och infrastruktur. Nedan redogörs för de huvudsakliga synpunkterna med referenser till planens olika delar.

1. Näringsliv och företagsklimat saknar konkreta åtgärder (s. 47-50)

- Planen lyfter näringslivet som viktigt men saknar tydliga insatser för att attrahera fler företag och investeringar.
- Ingen strategi för regelförenkling eller minskad byråkrati vid nyetableringar av företag.
- Inga konkreta initiativ för att stärka samverkan mellan kommunen och näringslivet, utöver allmänna ambitioner.

Förslag:

- Inför en handlingsplan för näringslivet, inklusive förenklade tillståndprocesser.
- Skapa fler företagsparker och mark för etablering av industri och handel.
- Prioritera privat företagsutveckling genom skattesänkningar och färre regler.

2. Otillräckliga åtgärder för att stimulera bostadsbyggande (s. 41-43, 113-117)

- Planen nämner bebyggelseutveckling, men utan konkreta initiativ för att underlätta privat bostadsbyggande.
- Fokuserar på styrning av utvecklingen snarare än att möjliggöra marknadsdriven expansion.
- Saknar strategi för hur bostadsförsörjningen ska tillgodoses i takt med befolkningstillväxten.

Förslag:

- Underlätta privata initiativ och minska kommunens detaljstyrning av bostadsbyggande.
- Identifiera fler områden för nyproduktion och förenkla planprocesserna.
- Öka planberedskapen för bostadsbyggande i hela kommunen, inklusive landsbygden.

3. Brist på satsningar på infrastruktur och kommunikationer (s. 54-61)

- Planen nämner infrastruktur men innehåller få konkreta initiativ för förbättringar.
- Saknar en tydlig strategi för hur pendlingen till Uppsala, Stockholm och Västerås ska effektiviseras.
- Ingen analys av vägnätets behov, trots att många invånare är beroende av bilpendling.

Förslag:

- Stärk samarbetet med regionen och staten för bättre väg- och järnvägssatsningar.
- Öka turtätheten och flexibiliteten i kollektivtrafiken.
- Planera för fler pendlingsparkeringar och bättre anslutningar till kollektivtrafik.

4. Ensidigt hållbarhetsfokus utan ekonomisk balans (s. 150-168)

- Planen fokuserar starkt på klimat- och miljömål men saknar analys av konsekvenserna för näringsliv och tillväxt.

- Jord- och skogsbrukets roll som näringsgren behandlas ytligt, trots dess betydelse för kommunen.
- Ingen strategi för hur miljömål ska balanseras mot ekonomisk utveckling.

Förslag:

- Inför en konsekvensanalys av klimatmålen för företag och boende.
- Betona tekniska innovationer och incitament snarare än kommunal detaljstyrning.
- Lyfta fram jord- och skogsbrukets roll som en central del av näringslivet.

5. Trygghet nämns men utan konkreta åtgärder (s. 43-44)

- Planen nämner trygghet och tillgänglighet men saknar faktiska åtgärder.
- Ingen plan för ökad trygghet i offentliga miljöer, belysning, kameraövervakning eller ökad närvaro av ordningsmakt.
- Inga konkreta initiativ för att hantera otrygghet i bostadsområden eller kring transportknutpunkter.

Förslag:

- Satsa på bättre belysning, kameraövervakning och trygghetsskapande åtgärder.
- Öka samverkan med polis och civilsamhälle för att stärka tryggheten.
- Inför trygghetsåtgärder i stadsplaneringen, särskilt vid kollektivtrafikpunkter och centrumområden.

Avslutande synpunkter

Den nuvarande översiktsplanen saknar tydliga strategier och åtgärder inom flera områden som är avgörande för en växande och dynamisk kommun.

För att möjliggöra en starkare, friare och mer konkurrenskraftig kommun bör planen:

- ✓ Prioritera företagande och ekonomisk tillväxt genom minskad byråkrati och bättre etableringsmöjligheter.
- ✓ Möjliggöra fler marknadsdrivna bostadsprojekt och förenkla planprocesserna.
- ✓ Förbättra infrastrukturen med fokus på vägunderhåll, pendling och kollektivtrafik.
- ✓ Balansera hållbarhetsmålen med ekonomisk utveckling och privata initiativ.
- ✓ Inkludera konkreta trygghetsåtgärder för invånarnas säkerhet och trivsel.

Planen bör omarbetas för att bättre spegla behovet av tillväxt, frihet och ökad konkurrenskraft.

Heby 2025-02-09

Moderaterna Heby kommun, genom Bo Andersson, oppositionsråd (M)

Beakta den fördjupade översiktsplanen vid planering av Morgongåva (2023), **dock med ÖP Heby kommun som överordnad handling.**

Som återkoppling på samrådsmötet i Vittinge den 16/1 2025.

Bord 1: Bebyggelseutveckling inklusive tätortsutveckling

Villatomter saknas i Morgongåva

Ta bort område MV 2 i Morgongåva som kommer nära befintlig bostadsbebyggelse skapa **MB4** istället in skickat separet.

Bostadsområden kan växa både i väster (Gammelbo), samt norr och öster om bostadsområdet Fågelsången. I samband med det behöver grönt och blått stråk i FÖP Morgongåva tas bort från Tjusarvägen och norrut, för att på kommunal mark kunna skapa tomter och låg bebyggelse centralt i samhället i vacker miljö, med damm med vattenspegel. Området blir samanhållet med en förlängning av Skyttevägen och norrut en förbindelsepunkt vid vändplan på Fågelsången.

Översiktsplanen behöver göra det möjligt med bostäder söder om riksvägen och runt Axsjön, Jungfrubo med sjöutsikt, inskickat separat.

Kommunen äger redan idag mark längs g/c vägen till skolan vilken är lämplig till villatomter.

En bullervall kan enkelt användas som översvämningsskydd.

Nya detaljplaner behöver få vägar som angör till skog som förberedande för fortsatt bebyggelse.

Begränsa trädhöjden på nya detaljplaner för villatomter så solceller inte skymms av träd framöver.

Låt Heby kommun vara fyrverkeri fri för djurens bästa.

Bord 2: Infrastruktur, transport och kollektivtrafik

De upptrampade stigar som finns för att knyta ihop samhället behöver förbättras, typ Selmas stig och kring Fågelsången och Vattentornet, samt mellan strandvägen och G/C väg till skolan.

Heby kommun behöver i sina kontakter med region Uppsala framföra att kommunen önskar att den regionala servicen typ sjukvård mm sker i Uppsala (inte Enköping, Tierp e.dyl) dit det finns goda kommunikationer från hela Heby kommun. Dessutom pendlar många kommuninnevånare redan idag till Uppsala för skola och arbete.

Riksväg 72 behöver förbättras som föreslagits 2/1 väg Sala-Heby-Uppsala. Hela södra delen av Heby kommun har hamnat avsides sedan Rv 70 förbättrades.

Bord 3: Näringslivsutveckling och företagande

Näringslivet med e-handel kan utvecklas längs Molnebovägen men inte störa bostäder, **ta bort område MV 2 som blir bostäder istället.**

Bord 4: Hänsyn och bevarande (exempelvis natur- och grönområden, kulturmiljöer m.m.)

Vid den nya detaljplanen vid Ramsjö i Morgongåva behöver den obebyggda markytan som finns närmast Jväg/Riksvägen/Brunkullsvägen vara en joggingslinga som möjliggör uppkörning av skidspår. På det som tidigare varit jordgubbsland körs det sedan många år upp skidspår då snön faller tidigt ner på marken här och inte fastnar i träden som i elljusspåret. Alltså kan vi förlänga skidsäsongen. dessutom behövs en pulkabacke vid elljusspårets startpunkt.

Runmärkta områden ska förstås bevaras men behöver även skötas om av kommunen vilket inte sker idag. Typ vid Selmas stig.

Båda sjöarna i Morgongåva behöver synliggöras mer med att klippa ner vass och sly längs rRv72 för att skapa trivsel och få en vacker genomfart som ger bra reklam åt Heby kommun.

Dessutom behöver Axsjön de parkeringsmöjligheter och de åtkomstmöjligheter som fanns innan cykelbanan från Heby byggdes. Axsjön används med båt på sommaren och skridskor och skidor vintertid. Därför behöver det finnas möjlighet att nå Axsjön med traktor/fyrhjuling och sjösättning av båt på båttrailer, mark behöver avsättas för nerfart till vattnet.

Förslag till justering i Översiktsplanen med RödText.

Sidan 33

Bebyggelseutvecklingen sker främst i kommunens sex tätorter men även övriga orter och den stora landsbygden har potential att växa med ny bebyggelse. För att möta och stimulera tillväxten bör kommunen ha en planberedskap som främjar bostadsbyggande och inflyttning samt verksamheter som medför arbetstillfällen. **Orter där arbetstillfällen och privat service redan finns bör prioriteras för att skapa tillväxt i kommunen.** Avsaknaden av en centralort är en utmaning för kommunen, men genom att bebyggelseutveckling möjliggörs i samtliga sex tätorter skapas förutsättningar för en mer effektiv offentlig och privat service.

Sid 41

En utveckling med två stråk innebär att när det är ekonomiskt fördelaktigt ska kommunal service och administration samordnas till Heby och Östervåla. För kommunala verksamheter där det inte är ekonomiskt eller funktionellt fördelaktigt ska istället verksamheten i möjligaste mån centraliseras inom varje ort. Heby och Östervåla ges därmed rollen som huvudort för det södra respektive norra stråket. **Det är dock viktigt att samhällsservice som behövs för att klara integration, ofrivillig ensamhet mm vid behov skapas på de större tätorterna för att undvika ett samhälle med utanförskapsområde.**

Sid 47

Den senaste tioårsperioden har Heby kommun sett en etablering och stark tillväxt av e-handelsföretag i kommunen. **Idag finns ca 10 e-handelsföretag etablerade i Morgongåva med ca 1000 anställda.** Bland annat De tre största är nätapoteket Apotea AB, nätbokhandeln Adlibris AB samt jakt- och friluftsföretaget Widforss AB. ~~verksamma i kommunen med lager och distributionscentraler i Morgongåva.~~

Sid 50

Viss del av kommunal service som härrör till mjuka parametrar i samhällsbyggnad dvs tryggt, säkert och socialt hållbart behöver finnas på den ort det berör och kan inte ersättas med angränsade orter.

Det berör Integration ,ofrivillig ensamhet, vård och omsorgs boenden och äldre.

Sid 54

Dessutom behöver Rv72 Heby-Uppsala förbättras till 2-1 väg, lika som Rv56/72:an Heby-Sala då trafikintensiteten ökat avsevärt på senare tid med både bil och tungtrafik. Heby kommun behöver även ett bra vägnät med Uppsala - Arlanda-Stockholm för att inte ligga avsesides. Det är dessutom av stor vikt för näringslivet i Heby kommun.

Ställningstaganden *Kommunikationer* sid 61

Inkludera "Kommunen ska verka för att Rv 72 mellan Heby till Uppsala förbättras till mötesfri 2-1 väg"

Framtida utveckling Morgongåva, sid 86

..... Under senare tid har ett ~~flertal~~ **tio** e-handelsföretag etablerat sig på orten och deras verksamhet och byggnader sätter idag också en stark prägel på orten och Heby kommun. Med över 1000 arbetsplatser har antal trafikrörelser fördubblats i samhället och förbättringar behövs, särskilt för oskyddade trafikanter och vid korsningen Jvg/Riksväg 72. Upphöjd G/C väg bör prioriteras sträckan Jvg-ICA-Centrumhuset-Rungården fram till Ringvägens början. Brist på detaljplanerad mark och kommunala villatomter som saknas helt bromsar utvecklingen. Det privata näringslivet gynnas av flera människor i samhället och flera nya restauranger öppnat.

Sid 88

I utvecklingsstrategin pekas Morgongåva ut som en del av det södra stråket tillsammans med Heby och Vittinge. På sikt bör dessa tre orter bindas samman med goda kollektivtrafikförbindelser och med goda möjligheter för människor att cykla och gå längs med stråket. ~~För att uppnå det målet återstår att tillskapa ett tågstopp i Vittinge. (nu skriver vi om Morgongåva)~~ Det är av stor betydelse att kollektivtrafiken Uppsala-Vittinge-Morgongåva-Heby-Sala är robust och bidrar till att utveckla stråket.

Morgongåva föreslås kompletteras med både ny bostadsbebyggelse och nya områden för verksamheter. Nya områden för bostadsbebyggelse ska styras till områden **nord**, nordöst, **nordväst** och söder(enligt vårt förslag) med förbindelsevägar till den äldre ~~om nuvarande~~ tätortsbebyggelsen samt **dessutom skapa sjönära tomter runt Axsjön.**

Nya områden för verksamheter ska styras till områden åt de **nord**västra delarna av tätorten **längs Molnebovägen på avstånd från bostadsbebyggelse.** Möjlighet till förtätning med bostäder finns i centrala lägen inom planlagt område. I närheten av stationen och centrumstråket bör även behovet av handel och service beaktas vid en förtätning. Centrumstråket bör utvecklas för att göra det mer attraktivt och estetiskt tilltalande. Möjligheten att utveckla verksamheten inom Företagsparken bör också säkerställas.

Rävsjöbäcken samt två ytterligare vattendrag bildar tre blåa stråk som tillsammans med Axsjön och Ramsjön skapar en tydlig blåstruktur i samhället vilken bör säkerställas och stärkas när tätorten växer och utvecklas. Två gröna stråk löper genom orten vilka likaså ska säkerställas och utvecklas när tätorten växer och utvecklas.

Kommentar, det är viktigt att blåa och gröna stråket inte blir en barriär för fortsatt bostadsutveckling i Morgongåva. T.ex behöver möjlighet finnas att förlänga Skyttevägen västerut och från Fågelsångens vändplan ansluta västerut för att möjliggöra bostäder i sammanhängande form mot Gammelbo.

Samlingslokal saknas i Morgongåva

För att skapa ett hållbart, tryggt och säkert samhälle behöver kommunen ta initiativ till samhällsutveckling utöver arbetsplatser och bostäder. Idag saknar samhället FolketsHus, Bygdegård eller liknande samlingslokal som gör att innevånarna har en social mötesplats att träffas på. Föreningslivet kan vara hjälpsamma i sådan utveckling.

Morgongåva har tagit emot flest nysvenskar under flera år och integrationen har omöjliggjorts och segregationen blivit stor. Kommunen håller på att bygga ett utanförskapsområde detta måste ändras innan det blivit för sent. Även andelen nya personer som flyttar in i samhället är stor då e-handeln har många anställda och omsättningen av anställda stor, de såväl som äldre i samhället behöver en kontaktyta på orten för att motverka ofrivillig ensamhet.

Rv72, genomfart i Morgongåva

Längs med Rv72 mot Axsjön och Ramsjön kan med fördel Vass och sly klippas ner 1 ggr per år. Då skapas en vacker genomfart och Heby kommun gynnas positivt av vacker vy. Sjön är väl synlig både från Riksväg och Järnväg.

Ställningstaganden *Morgongåva tätort*

Beakta den fördjupade översiktsplanen vid planering av orten, dock med Översiktsplan Heby kommun som överordnad handling.

Prioritera att planlägga och bygga kommunala villaområden för att få olika boendeformer, det saknas helt villatomter i dag.

Samlingslokal av typ Folketshus, Bygdegård e.dyl måste finnas för att innevånarna ska kunna ha en social samvaro och skapa gemenskap. (Sid 34 ÖP, det goda livet)

Skolan behöver byggas om och till så att gamla baracker kan tas bort.

Verka för en planfri passage med Dalabanan i centralt läge i orten för att minska järnvägens barriäreffekter och för ökad trafiksäkerhet. Avsätt mark för detta mellan ICA och Ramsjön. Planfrihet bör på sikt gälla alla passager, men en planfri passage för gående och cyklister i anslutning till stationsområdet bör prioriteras.

Åtgärda korsningen mellan Ramsjövägen och väg 72. I ett första skede bör svängkörfält på väg 72 vid befintlig korsning utföras. Målet på längre sikt bör vara en planfri passage av järnvägen.

Nya områden för bostäder bör lokaliseras i anslutning till ~~de östra delarna av~~ tätorten samt Axjön.

Nya områden för verksamheter bör lokaliseras i anslutning till de västra delarna av orten längs Molnebovägen.

Säkerställ möjligheten att utveckla verksamheterna i företagsparken.

Utveckla centrumstråket för att göra det mer estetiskt tilltalande samt förse Ramsjövägen med upphöjd trottoar och/eller avskild gång- och cykelväg.

Vid förtätning av centrumstråket och i närheten av stationen bör behovet av lokaler för handel och service beaktas.

Vid framtida planering av nya verksamheter ska möjligheten till spåranslutning beaktas.

Bevaka utvecklingen av kollektivtrafiken så att den utgör ett attraktivt alternativ för de som pendlar till och från arbetsplatser i orten.

Utveckla gång- och cykelbarheten i orten genom att färdigställa de återstående felande länkarna i gång- och cykelvägnätet.

Förbättra trafiksäkerheten för barn och unga vid skolan.

Säkerställ ett funktionellt gång- och cykelnät vid detaljplanering och exploatering av ny bebyggelse.

~~Säkerställ och utveckla de blåa och gröna stråken i tätorten.~~

Undvik att de blåa och gröna stråken i samhället utgör barriäreffekter för fortsatt sammanhållen bostadsbebyggelse.

Noterat 2025-01-25

Morgongåva Byalag

Datum
2024-12-02

Ärendenr
2024-15786

Ert datum
2024-12-22

Er referens
8559-2024

Enheten för försörjningsberedskap (KC-UT-FÖ)
Karolina Norlin
010-240 55 75
Karolina.norlinl@msb.se

Länsstyrelsen i Uppsala län
uppsala@lansstyrelsen.se

Förslag till översiktsplan för Heby kommun

Ärendet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har beretts möjlighet att yttra sig i rubricerat ärende.

MSB:s yttranden i översiktsplaneärenden avser myndighetens planeringsunderlag och områden av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen. Vid behov lämnas även råd och synpunkter inom myndighetens ansvarsområden för skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Mer information om MSB:s roll i samhällsplaneringen samt plan- och byggärenden finns på MSB:s webbsida [Samhällsplanering](#)

Planeringsunderlag

MSB tar fram en stor mängd underlag som myndigheter, kommuner och andra aktörer kan använda i sin samhällsplanering. MSB:s planeringsunderlag består av information och vägledning i form av webbsidor, publikationer och kartunderlag. MSB:s planeringsunderlag finns tillgängligt på MSB:s webbsida [Planeringsunderlag](#)

Riksintresse för totalförsvarets anläggningar (den civila delen)

MSB ansvarar för att lämna uppgifter till länsstyrelserna om sådana områden som myndigheten bedömer är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 2-2a §§ förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden samt 3 kap. 9 § 2 st. miljöbalken. MSB arbetar kontinuerligt med att identifiera mark- och vattenområden som kan vara av riksintresse.

Den 25 oktober 2024 beslutade MSB att samtliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el samt ledningarna i distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland med tillhörande stationer, ska utgöra riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, (TfC 0004-0024). Beslutet togs fram tillsammans med beredskapsmyndigheten Affärsverket svenska kraftnät. Heby kommun behöver i översiktsplanen redovisa hur kommunen anser att riksintresset ska tillgodoses.

Länsstyrelsen har ett ansvar att meddela MSB om ett område bör anges som riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, eller om ett område av riksintresse bör omprövas (4 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden).

Mer information om MSB:s arbete med områden av riksintresse finns på MSB:s webbsida [Riksintresse](#)

Synpunkter om skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar

Totalförsvårshänsyn i samhällsplaneringen

MSB kan inte utläsa om eller hur totalförsvarets civila intressen har tillgodosetts i översiktsplanen. Målet för det civila försvaret är att beakta som stöd och utgångspunkt i det arbetet. Vidare kan slutsatser ur kommunens risk- och sårbarhetsanalys (RSA) samt identifieringen av samhällsviktig verksamhet utgöra underlag till arbetet med att omhänderta totalförsvarets intressent.

Läs mer om hur totalförsvarets civila intressen kan beaktas i samhällsplaneringen och den fysiska planeringen på MSB:s webbsida [Totalförsvarets civila intressen i samhällsplaneringen](#).

Sekretess och säkerhetsskydd

I takt med att totalförsvaret utvecklas ökar kraven på att omhänderta skyddsvärd information i den fysiska planeringens processer. Planfrågor med information som har relevans för totalförsvarets civila del kan vara särskilt skyddsvärda på grund av kombinationen med platsbundenhet. Som exempelvis information om lokaliseringen av viktiga drivmedelsdepåer, beredskapslager eller dragning av olika former av viktiga kablar eller annan infrastruktur. I varje enskilt fall bör det övervägas på vilken detaljnivå informationen delas offentligt - även om informationen inte är sekretessbelagd, vilket är att beakta vid framtagande av översiktsplan.

Läs mer om sekretess och säkerhetsskydd på säkerhetspolisens hemsida: [Sekretess och säkerhetsskydd](#)

Karolina Norlin

Utredare, avdelningen krisberedskap och civilt försvar

Erik Haster 072-464 76 29 Diariennr Heby kommun: KS/2021:128 Diariennr Mälardalstrafiks: 15-2025
--

Till Heby kommun genom e-post:

information@heby.se

Remissvar på förslag till Översiktsplan 2040 för Heby kommun

Mälardalstrafik har tagit del av Heby kommuns remiss "Översiktsplan 2040" och lämnar härmed vårt svar.

Mälardalstrafik ägs av Region-organen i Stockholms, Södermanlands, Uppsala, Västmanlands, Örebro och Östergötlands län. Mälardalstrafiks uppdrag och verksamhet är i korthet att handlägga frågor av gemensamt intresse för ägarna vad gäller regionalstågstrafik, innehållande utveckling, upphandling och förvaltning. Bolagets ändamål är att bidra till ägarnas fullgörande av sina uppgifter som regionala kollektivtrafikmyndigheter.

Mälardalstrafik är Trafikorganisatör för den regionala tågtrafiken i Mälardalsområdet och anlitar järnvägsföretag för att utföra driften av vår egen regionalstågstrafik inom Mälartågslinjerna. Därutöver samverkar Mälardalstrafik genom avtal med järnvägsföretag som bedriver kommersiell regionalstågstrafik i Mälardalen, som tillsammans bildar det storregionala trafiksystemet i regionen.

Allmänt

Mälardalstrafik kommer i vårt remissvar att enbart fokusera på järnvägsfrågorna. I övriga frågor hänvisar vi till remissvar från våra ägarregioner Uppsala och Västmanland.

Regionala mål- och styrdokument

I kapitlet *Mål- och styrdokument* beskriver Heby kommun att följande regionala mål- och styrdokument ligger till grund för översiktsplanen:

- *Regional utvecklingsstrategi med Agenda 2030-strategi för Uppsala län (Region Uppsala)*
- *Länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2022-2033 (Region Uppsala)*
- *Regionalt trafikförsörjningsprogram för Uppsala län 2020- 2030 (Region Uppsala)*

När det gäller framför allt kollektivtrafiken är även de rapporter som tagits fram inom Mälardalsrådets systemanalys för det regionala samarbetet En Bättre Sits viktiga regionala måldokument som Mälardalstrafik saknar i beskrivningen. Mälardalsrådet och En Bättre Sits beskrivs i kapitlet *Beskrivning av kommunen* men det bör förtydligas under *Mål- och styrdokument* om dessa dokument ligger till grund för planarbetet.

Regionaltågstrafik

Heby kommun konstaterar i avsnittet *Heby kommun i regionen* att det alltid finns anledning att se över tågtrafiken, inte minst den regionala tågtrafiken som kräver robusthet för att utgöra ett attraktivt alternativ för pendlare. Detta håller Mälardalstrafik helt med om och arbetar dagligen för att förbättra punktligheten och regulariteten för våra tåg.

I planförslagets del *Användning av mark och vatten* beskrivs i avsnittet *Järnväg* att Dalabanan trafikeras av fjärrtåg samt av "regionaltåg mellan Uppsala och Sala". Heby kommun har tidigare beskrivit att kommunens största pendlingsstråk är till Uppsala och Sala, men att det även finns betydande pendling till bland annat Västerås. Mälardalstrafik önskar att det förtydligas att merparten av regionaltågen på Dalabanan även fortsätter vidare till Västerås och vissa tåg även vidare till Eskilstuna, Norrköping och Linköping.

Gällande Vittinge anser Mälardalstrafik att det är positivt att Heby kommun önskar trafikförsörja orten med tågtrafik. Tågstopp i Vittinge är något som i så fall behöver analyseras utifrån tidtabell, restider och robusthet för att utvärdera nyttan och säkerställa att det inte finns några baksidor med förslaget.

Med vänliga hälsningar

Erik Haster

Strateg trafik och infrastruktur

Översiktsplan 2040 samråd

Naturskyddsföreningen Heby lämnar detta yttrande på Heby kommuns Översiktsplan 2040.

Vi inser att det är mycket svårt att få ihop en plan som ska greppa över en hel kommun. Allt ansvar ligger ju inte heller på kommunen. Planen har i stora drag ändå lyckats att ta upp det mesta. Vad som saknas är främst vad man vill framöver gällande biologisk mångfald och kulturmiljövärden i ett helhetsperspektiv för hela kommunen, även där kommunen inte har direkt inflytande.

Yttrandet är strukturerat så att först kommer en sammanfattning i punktform av de viktigaste synpunkterna. Därefter följer alla synpunkter i kapitelordning.

Sammanfattning

- Utvecklingsstrategin saknar en vision om livskraftiga natur och kulturvärden. Denna borde omfatta hur man tänker sig utvecklingen mot miljömålen 11-14.
- Bra med utvecklad kollektivtrafik och att cykel- och gångvägar lyfts i planen. Det kunde dock vara tydligare vilket mål kommunen ser framför sig 2040.
- Oklart om planen avser att gynna storjordbruk på bekostnad av småbruk. Här behöver planen bli tydligare. Småbruk och diversifierat jordbruk gynnar biologisk mångfald och bidrar till besöksmålet Fjärdhundraland vilket borde framgå och uppmuntras.
- Underlätta för livsmedelsproducenter kopplade till jordbruk i kommunen så att det blir enklare att starta t ex slakterier och gårdsmejerier. Skulle också gynna beredskapen.
- Uppmuntra till alternativa och mer skonsamma brukningsmetoder av skog hellre än att säga att brukningshinder ska undanröjas. Skogsbruket ska vara långsiktigt hållbart.
- Att ta nya områden i anspråk för byggnation och industri får inte ske på bekostnad av kulturmiljön eller naturmiljön. Detta gäller även vid förtätning av befintlig boendemiljö. Kan poängteras tydligare i planen.
- Kommunen ska som remissinstans för MKB avseende miljöfarlig verksamhet dels ta hänsyn till hur natur- och kulturmiljön påverkas och dels hur boendemiljön påverkas avseende buller och ökad trafik. För mycket av miljöfarlig verksamhet minskar attraktionen att flytta till kommunen.
- Kommunens huvudmål är ju befolkningmålet och hur man ska växa som kommun. Men vissa ställningstaganden avseende var bebyggelse och industrier ska ligga och hur skog- och jordbruk ska bedrivas motverkar attraktionen att bosätta sig i kommunen.
- Kommunen borde uppmuntra och hjälpa till med förenings- och aktivitetslokaler samt bistå med samordningsfunktionen vid olika kommunövergripande aktiviteter. Detta gör kommunen attraktiv att bo i.
- Kommunen bör ställa sig positiv till våtmarker och ha ett ställningstagande om att de ska bli fler.

Utvecklingsstrategin

Utvecklingsstrategin är de visioner man ser framför sig över hur kommunen ska utvecklas fram till 2040. En vision har inte krav på att vara tydlig och så långt är det OK. Men första delstrategin *Det goda livet*, är egentligen bara en sammanfattning av de tre övriga och kan lätt bakas in i dessa utom avseende sista stycket.

Detta sista stycke borde istället ingå i ett tema för hur kommunen vill att livskraftiga natur- och kulturmiljöer ska utvecklas, vilket också nämns i inledningen av strategin. Då räcker det inte att ha en

vision om grönområden för rekreation utan här bör man också beskriva hur biologisk mångfald ska beaktas i stort och hur man ska ta tillvara på kulturmiljövärden i framtidens planering.

Förslaget blir därmed: ett tema för tätorternas utveckling (Levande samhällen), ett för landsbygdens utveckling (Landsbygdsutveckling), ett för kommunikation (Nära till vardag och världen) och slutligen ett som borde heta *Livskraftiga natur och kulturmiljöer*.

Kartan (Figur 10) är missvisande då området av stor betydelse för naturvård och friluftsliv blivit väl stor. Nu omfattar den också områden med intensivt brukad skog som knappast är av intresse för naturvård och friluftsliv. Sedan finns även andra områden av betydelse.

Befolkningsmål, struktur och bebyggelseutveckling

Målet för hur stor befolkningen blir 2040 är det enda tydligt uppsatta målet i hela planen. Fler sådana mål hade lyft hela planen. Befolkningsmålet är dock viktigt då resten av planen bygger på detta mål.

Bostadsbyggandet är avgörande framgår det, men planen borde här också nämna att kommunen måste vara attraktiv för att folk ska vilja flytta till kommunen.

En hållbar struktur

I inledningen av detta delkapitel borde det stycke som står på sid 166 som börjar med "Genom att översiktsplanen...." ingå. Denna portalmening visar på den övergripande ambitionen.

Bebyggelseutveckling

Stycket på s 42 som börjar "Heby kommun bör sträva efter en god gestaltad livsmiljö där det finns en helhetssyn....." är så viktigt att det borde placeras direkt efter första stycket på s 41. Det borde också kompletteras med att man också måste ta hänsyn till natur och kulturvärden. Förslag på text:

"Heby kommun ska sträva efter en livsmiljö där det finns en helhetssyn på utformningen av platserna där man bor, arbetar och lever sitt liv. Att skapa bra och attraktiva livsmiljöer handlar om att arkitektur och kulturmiljö bidrar till att stärka den lokala identiteten och den sociala sammanhållningen. Hänsyn ska därför tas till omliggande byggnader och byggnadsstrukturer och hellre anpassa ny bebyggelse till äldre hus än att riva dessa. Heby kommun har förutsättningar att bli en attraktiv kommun då avstånden inom orterna är små och de boende har nära till grönområden och natur samt till service och kollektivtrafik."

Bra att uppmärksamma att bebyggelse inte ska ske på jordbruks- eller naturmark. Naturmark skulle dock behöva preciseras bättre här.

I det sista ställningstagandet är det lämpligt att byta ut "bör" mot "ska".

Landsbygdsutveckling

Det finns två sorters landsbygd i Heby. Dels den där man kan nå kollektivtrafiken via t ex cykel och dels den där minst en bil är helt nödvändig. Detta dilemma hamnar kanske mer under avsnittet kommunikation men bör nog uppmärksammas även här.

Det är viktigt att landsbygden fortsätter att vara levande. Kommunen borde uppmuntra till en försiktig utveckling av bebyggelsen och eftersträva till återbrukande av landsbygdens bebyggelse. Lantbrukets byggnader har inte alltid kvar sin tidigare funktion men skulle kunna utnyttjas till annat vilket också inbegriper gårdshandel och obemannade handelsbodar. Kommunen bör också visa sin goda vilja genom att underlätta för olika arrangemang som berör landsbygden.

För att få folk att bo kvar på landsbygden krävs också att man beaktar hur marken utnyttjas till miljöfarlig verksamhet. I miljökonsekvensbeskrivningar behöver hänsyn tas till hur invånarnas boendemiljö påverkas, både avseende hur attraktiv natur- och kulturmiljön blir där naturen exploateras samt eventuellt buller och ökad trafik.

Landsbygden behöver inte bara bostäder utan också mötesplatser. Kommunen borde därför underlätta för föreningar och andra att utnyttja kommunalt ägda byggnader för olika ändamål, för allt från föreningsmöte, studiecirkel och föreläsningar, till marknader och loppis. Kanske i form av Bygdegårdsföreningar i Vittinge gamla skola och biblioteket och Folkets hus i Tärsjö.

Näringsliv och verksamheter

I planen står att besöksnäringen har stor potential. Här nämns mest i luddiga ordalag om natur och kulturområden och sedan mer specifikt Östahalvön och Fjärdhundraland. Kanske borde i planen ingå ett ställningstagande om att se över vad som ingår i den "stora potentialen" och undersöka hur man underlättar för besökare att nå dessa platser. Visserligen finns ett ställningstagande om att öka tillgängligheten men det kanske är viktigare att utröna till vad. När man preciserar besöksmålen kan man också ta upp hur dessa marknadsförs med till exempel cykelleder och kartor.

Under areella näringar står att det är viktigt att för skogsbruket att bevara sammanhållna strukturer för rationell. Samtidigt borde det i planen stå att kommunen värnar skogens mångfald. Kommunen borde ju också i den mån det är möjligt gynna skogsbruk som tar betydligt mer hänsyn till natur- och kulturvärden än vad som sker idag.

Att transportbehovet av mat blir mindre för att man har jordbruk inom kommunen är tveksamt. Ur beredskapssynpunkt hade det varit bra om det vore så men strukturen för livsmedelstransporter i Sverige är på en mycket större nivå. Åtminstone gäller detta de flesta stora producenter där det mesta livsmedlet går via stora grossister som har lager på annan plats.

Att skriva att kommunen gynnar större sammanhållna arealer blir som att skriva att man vill storleksrationalisera jordbruket än mer. Detta betyder att strukturer i landskapet som diken, vägrenar åkerholmar är ok att ta bort. Oklarheten i en sådan formulering gör att denna behöver skrivas om vilket även gäller ställningstagandet.

Det borde vara på sin plats att kommunen också uppmuntrar småbrukare och små djurhållare att finnas kvar. Småbruk och diversifierat jordbruk gynnar biologisk mångfald och bidrar till besöksmålet Fjärdhundraland. Sätt inte heller onödiga krav på de som vill komma igång med livsmedelsproduktion med direkt koppling till lantbruket. Då kanske både god beredskap och minskade transporter blir en realitet. Livsmedelslagstiftningen ger möjlighet till detta, fråga Eldrimner. Ofta är hindret snarare kommunens egna uppställda principer inom livsmedelskontrollen som missgynnar.

Kommunikationer

Kommunikationer är troligen den viktigaste länken för att göra kommunen attraktiv att bo i precis som planen också tar upp. Hela kapitlet är väl genomarbetat och ställningstagandena är konkreta.

Det som saknas är hur man ska lösa kollektivtrafiken på den rena landsbygden så att folk kan bo kvar. Men också hur man utan att använda bil ska kunna nå ut till kommunens attraktioner, till exempel då Östahalvön. Ett system med on-demandtrafik borde undersökas. Detta skulle kunna öka möjligheten att bo på landsbygden men med mindre bilanvändning. Detta sker antingen i samverkan med UL eller kommunalt. Testförsök pågår till exempel inom Västtrafik (Buss on demand) och Kronoberg (Närtrafik).

Mycket bra att cykel och gångvägar lyfts och bra att cykel- och gångtrafik prioriteras framför biltrafik i tätorterna. Möjligen saknas tvärgående cykelvänliga alternativ mellan Heby och Östervåla samt Heby/Enköping.

Teknisk försörjning

Även detta avsnitt känns i stor sett bra genomarbetat.

Dalkarlsåsen tas här upp som en viktig resurs för grundvatten. Antagandet att de inte borde undantas från nybyggnation i Heby och Tärnsjö går därför att ifrågasätta även om exploateringen sker varsamt. Istället borde åtgärder sättas in, så att inte grundvattenstatusen i åsen riskerar att bli sämre. Gör istället hela åsen till vattenskyddsområde.

En åtgärd avseende dagvatten är att i framtiden vid nybyggnation kräva av planerarna att de ser till att hårdgjorda ytor hålls till ett minimum och att det finns robusta system för dagvatten inom varje område.

Kommunen bör utöva påtryckning på lokala elnätsägarna att kvarvarande luftledningarna grävs ner.

Heby kommun är bra på solenergi och solenergi är bättre för elproduktion än alternativen. Utbyggnaden borde dock ta hänsyn till både biologiska värden och kulturmiljövärden vid placeringen. Ny teknik på solpanelerna som inte kräver lika stora ytor bör prioriteras. Ges tillstånd till solpaneler på åkermark bör man använda teknik där man fortfarande kan utnyttja marken till bete eller vall. Vid upphandling av annan utrustning kopplad till solenergi är det också viktigt att man tittar på ingående komponenter så att dessa inte framtagits på ett miljövidrigt sätt.

Natur och grönsstruktur

Detta kapitel är svårt att få grepp om och handlar nästan uteslutande om grönsstruktur i närhet till tätorterna och rekreation. Det skulle bli enklare för läsaren om kapitlet helt renodlades till detta. Den inledande texten kan också förkortas avsevärt, egentligen räcker första stycket. Resten av den inledande texten kan istället flyttas till underrubrikerna och det som handlar om att bevara natur (t ex värdetrakter) kan flyttas till nuvarande *Värden och hänsyn* (som borde heta *Livskraftiga natur och kulturmiljöer*).

Ställningstagandena är bra.

Tätortsutveckling

Kriterierna som är utgångspunkt för utbyggnad och omvandling känns i stort sätt bra. Det saknas dock en punkt om att bebyggelsen för att vara hållbar också ska ta hänsyn till biologisk mångfald och kulturmiljövärden. Kommunen bör också eftersträva byggteknik och byggnadsmaterial som är miljövänliga.

Heby

Ställningstagandena är bra men det borde framgå tydligare att man tar hänsyn till äldre bebyggelse och bebyggelsemiljöer.

Område HEV2 borde helst inte bebyggas då det ligger nära Dalkarlsåsen som är en prioriterad grundvattentäkt vilket framgår av figur 13. Dock är det bättre att använda denna mark än den befintliga på åsen. I första hand bör dock HEV1 tas i anspråk.

Morgongåva

Det är olyckligt om MV2 blir allt för stort och åtminstone området mellan Apotea och Gamlebovägen borde få fortsätta att vara skog som en barriär. Även avseende MV3 bör man fundera vidare på vilket sätt man ska utveckla för verksamheter. Allt för stor utbyggnad i stil med Apotea gör inte Morgongåva särskilt attraktivt för boenden.

Det saknas hur man i utvecklingen ska ta hänsyn till Ramsjön och Axsjön vid nybyggnation. Dessa sjöar är grunda slättsjöar som tidigare också utdikats och har idag dålig ekologisk status. De är därmed mycket känsliga för förändrade förhållanden. I övrigt känns ställningstagandena bra.

Vittinge

Ställningstagandena bra och att tågstopp betonas är viktigt.

Tärnsjö, Östervåla och Harbo samt småorterna

Vid förtätning måste hänsyn tas till tidigare bebyggelse och anpassas så kulturmiljön inte förstörs. I övrigt är ställningstagandena bra.

Områdena TB2 och TB3 i Tärnsjö bör inte röras då de ligger på åsen och är, som det också påpekas, inom vattenskyddsområde. Grundvattnet här har enligt figur 30 otillfredsställande status och det blir knappast bättre av ännu mer exploatering.

Nybyggnation av bostäder i Östa är tveksamt. Området ska utvecklas för natur- och friluftsliv vilket motverkas av ny bebyggelse. Dessutom så finns stora risker med bebyggelse i strandnära läge. Klimatförändringarna orsakar större variation i flöden och därmed översvämningsrisker. Vidare bör man inte planlägga områden där det inte finns möjlighet till kollektivtrafik.

Möjlighet till kollektivtrafik är en viktig aspekt i alla dessa orter.

Värden och hänsyn

Det saknas i planen hur kommunen tänker sig att arbeta med biologisk mångfald och kulturmiljövärden. Detta borde vara en av utvecklingsstrategierna.

Kapitlet *Värden och hänsyn* snuddar vid detta men det finns inga mål och det saknas konkreta ställningstagande avseende hållbar utveckling gällande biologisk mångfald och kulturmiljövärden. Snarare är man passiv åskådare som tar hänsyn till redan befintliga utpekade värden.

Vad har Heby kommun som andra inte har och hur utvecklas detta. Var behöver man ha åtgärder utöver redan utpekade områden. Hur arbetar man med information både till boende och företag? Vad vill kommunen som remissinstans i olika projekt?

I övrigt så är uppräkningsen i kapitlet OK. Några saker behöver dock kommenteras.

Naturvärden

Under denna rubrik står att Heby kommun vill verka för att utveckla och bevara och tillgängliggöra värdefulla naturmiljöer. Så långt är allt bra, men hur då? Och gäller det även till exempel artrika vägkanter, våtmarker, betesmarker och gammal skog som idag inte har skydd. Kommunen bör också ta ett ställningstagande om att återväta tidigare våtmarker.

Det saknas en helhetsbild av naturvärden som omfattar mer än skyddade områden.

Jordbruksmark

Exploatering av jordbruksmark är en viktig fråga och Uppsala län ligger i botten när det gäller att ta hänsyn till jordbruksmark. Ställningstagandet här att brukningsvärd jordbruksmark endast ska exploateras för att tillgodose väsentligt samhällsintresse är bra. Men hur går det ihop med att Vittinge tegelbruk vill ta 60 ha bra jordbruksmark i anspråk för att bryta lera? Visserligen ska marken återställas men tidigare lertag visar på att det knappast blir samma standard på jordbruksmarken efteråt.

Skogsmark

Visserligen ska inte kommunen i onödan försvåra för rationellt skogsbruk men det vore på sin plats att uppmuntra till alternativa brukningsformer som plockhuggning mm. Helst då brukningsmetoder som innebär att skogen fortsätter att producera ekosystemtjänster och bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen. Det behövs ett ytterligare ställningstagande om detta.

I de områden där rationellt skogsbruk bedrivs borde kommunen övervaka att hänsynsreglerna följs. Detta för att motverka negativa konsekvenser för biologisk mångfald, artförlust och kulturmiljövärden. Följs inte hänsynsreglerna blir skogen med tiden också mindre attraktivt för friluftslivet.

Komplettera gärna avsnittet med en karta över skyddsvärd skog, till exempel från Skogsmonitor. Det ger en bild av var man bör ta extra hänsyn.

Miljö hälsa och säkerhet

Borde vara egen huvudrubrik efter *Livskraftiga natur och kulturvärden*.

Ställningstagandena är bra i sig men de borde också kopplas till att man i varje enskilt beslut som tas i kommunen också tittar på dessa. Annars blir det bara fina ord.

Planens konsekvenser

I inledningen står att för genomförande av planen behövs fler detaljplaner där hänsyn tas till nationella miljömål, miljökvalitetsnormer och riksintressen. Detta är bra men lika självklart borde det vara att varje beslut i kommunen tar hänsyn till dessa olika mål och att man i besluten utreder vilka positiva och negativa konsekvenser dessa får på lång och kort sikt.

Yttrande Samrådshandling Översiktsplan 2040, Heby kommun

OX2 AB tackar för möjligheten att lämna synpunkter på samrådshandlingen för Översiktsplan 2040. OX2 är ett svenskt bolag som utvecklar, säljer och driver vind- och solparker samt anläggningar för energilagring. Vi arbetar för att vår utbyggnad av förnybar energi inte får ske på bekostnad av naturen och vi har ett mål om naturpositiva vind- och solparker senast år 2030.

Med anledning av klimatförändringarna står vi inför en stor omställning i samhället, där stora mängder el kommer att behöva ersätta fossila bränslen och råvaror i industrin samt för transporter. Landbaserad vindkraft, tillsammans med solparker, kan producera el till lägst kostnader och kan byggas ut snabbast av alla kraftslag. Detta kan möta det kraftigt ökade elbehovet och bidra till FN:s mål om att tredubbla den förnybara kapaciteten till 2030. Enligt Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad¹ bedöms det regionala utbyggnadsbehovet för vindkraft i Uppsala län till 2,5 TWh.

Av översiktsplanen framgår det att det i kommunens norra del finns ett område som inte omfattas av MSA-område för omkringliggande militära och civila flygplatser, där vindkraft skulle kunna vara möjligt att etablera. OX2 ser utifrån ett projektörsperspektiv att det finns lämpliga förutsättningar för vindkraft i detta område. Det innefattar goda vindförutsättningar, möjlighet till elnätsanslutning och få motstående intressen. Vi ser med anledning av det positivt på den skrivning om vindkraft som finns i planen.

Vänligen,

OX2 AB

Anders Nilsson, Ansvarig utveckling landbaserad vindkraft Sverige

¹ Energimyndigheten (2021) Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad ER 2021:2

Polisen

SAMRÅD

1 (1)

Datum

2025-01-09

Diariernr (åberopas)

A722.583/2024

Saknr

Polismyndigheten
Polisregion Mitt
Karl Holmgren

Heby kommun
Erik Mörtzell
Mark och planeringsenheten

Yttrande över förslag till översiktsplan 2040, Heby kommun

Polismyndigheten har inga synpunkter på förslaget till översiktsplan.

Ert Dnr. ÖP 2040

Karl Holmgren
Stationsbefäl Lpo Norduppland

Tel: 070-6586376

With the financial support from the Prevention of and Fight against Crime Programme of the European Union
European Commission - Directorate-General Home affairs
This publication reflects the views only of the author, and the European Commission cannot be held responsible
for any use which may be made of the information contained therein

Från: [REDACTED]
Skickat: den 7 januari 2025 15:33
Till: Erik Mörtzell
Ämne: Re: Synpunkt på förslag till Översiktsplan 2024

Tack

Då vill jag framföra att gång och cykelbana har undersökts ett antal gånger och är inte genomförbart på Storgatan.

Av den anledningen är en ny väg det enda tänkbara för en trafikmiljö värd namnet för oss boende på Storgatan. Och dessutom rädda vattentäkten.

Den vägen har vi föreslagit ska dras förbi Thomas Betong längs den gamla avgrävda vägen fram till 55:an.

[REDACTED]
Skickat från min iPad

Från: [REDACTED]

Skickat: den 19 november 2024 11:44

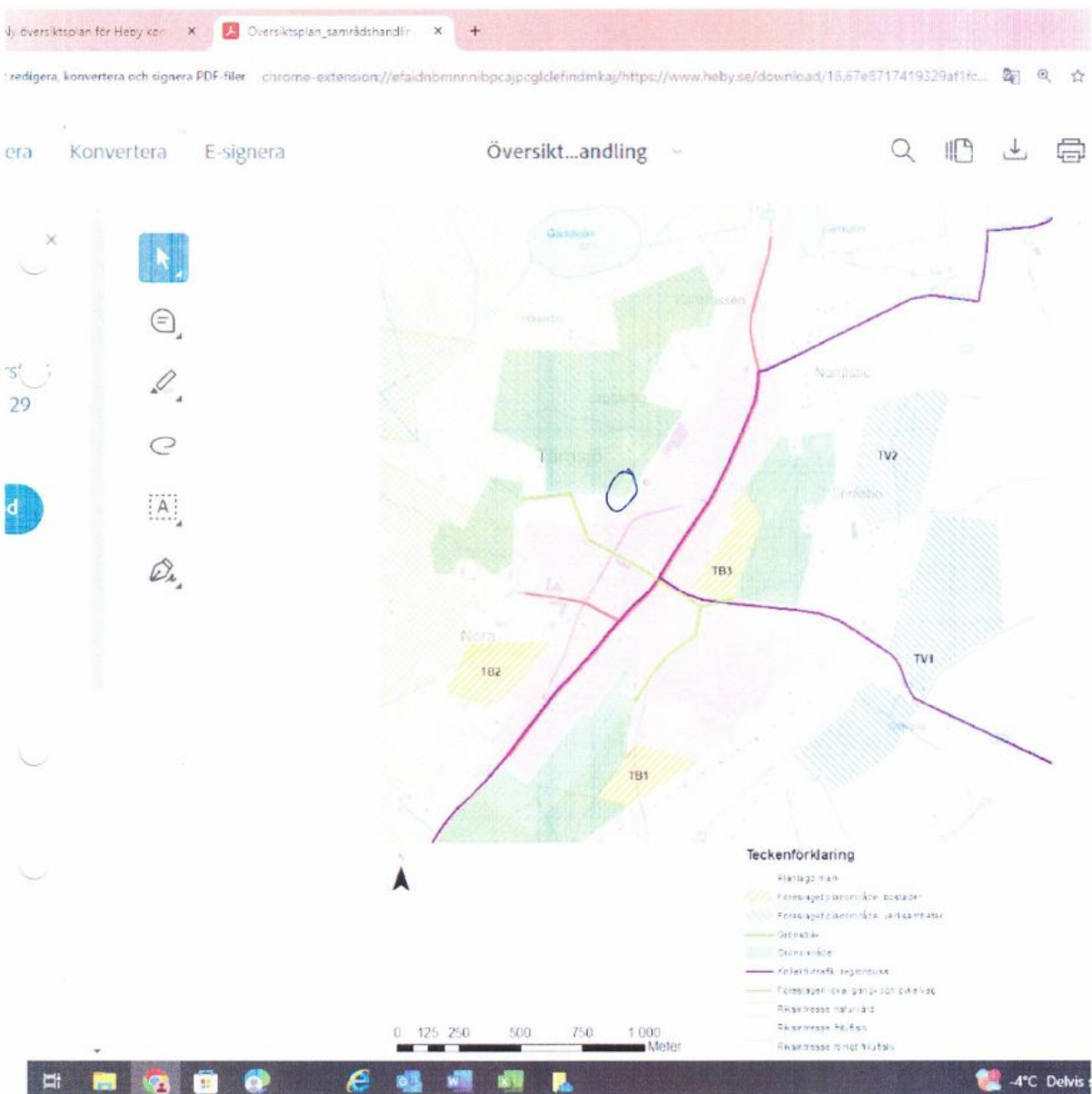
Till: information

Ämne: ÖP

Hej!

Jag har en lite synpunkt gällande Tärnsjö. På bilden (som är väldigt svag) har jag ritat en ring och på den platsen planeras det byggas en fjärrvärmeanläggning av Sala-Heby Energi. Tomten är köpt och arbetet har såvitt jag kan förstå redan påbörjats, tänker att det kanske är lite konstigt att det är delvis grönt på kartan där men det kan vara så att jag har fel för det är precis i gränsområdet.

Tack för ordet

Från: [REDACTED]

Skickat: den 20 november 2024 13:50

Till: information

Ämne: Nya öp Heby kommun

Hej,

Skickar hit och hoppas det kan skickas vidare till korrekta personer/person.

På nya ÖP över Östervåla ser jag mycket bra saker. Jättebra!

En sak som jag gärna ser att man plockar med i sina bedömningar är:

Vi vill att kommunen ska växa, vi planerar för möjligheten att öka byar med fler hushåll osv. Men glöm inte bort parkeringsytor. Vi har länge haft problem med parkeringsmöjligheter ihop med event i ishall & sporthall men även andra aktiviteter som fotboll m.m.

En ny yta för parkeringar i Lunda området är en sak som jag tycker man måste se över i vår by.

Även torget behöver fler p-platser då mycket personer behöver handla ganska ofta. Så här behövs också se över antalet platser om det går att utöka dessa.

Tack för ett bra arbete med nya ÖP.

Mvh

[REDACTED]

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Övrigt

Din synpunkt

Vi önskar parhus för äldre människor. Sådana som finns längst allén i Morgongåva.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

Organisation/företag

E-post

Samtycke

2024-11-29 18.47 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

[REDACTED]

Från: [REDACTED]
Skickat: den 16 december 2024 14:05
Till: Erik Mörtzell
Kopia: [REDACTED]
Ämne: Översiktsplan Vittinge

Hej,
Antar att ni är medvetna om att privata tomter vid Ösbylundsvägen ligger i VB3 i Vittinge? Det framgår inte av kartmaterialet.
Se ex Heby Ösby 1:16

Mvh [REDACTED]

Skickat från min Huawei-telefon

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Värden och hänsyn

Din synpunkt

Hej, Jag såg i Sala Allehanda att det planeras för en ny infartväg till industritomten där bl a betongfabriken har sin verksamhet i Heby. Vägen är tydligen tänkt att gå från väg 56 vid infarten till skjutbanan och sedan följa "traktorstigen" fram till området nedanför elljusspåret. Idag är det många som använder sig av denna "traktorstig" för motion, promenader, rastning av hundar osv och det vore väldigt olyckligt om även denna sträcka skulle öppnas upp för trafik. Vi som bor i Arnebo kan idag ta oss via den nedlagda gamla landsvägen som passerar gamla skolan i Arnebo och efter att vi har korsat väg 56 så har vi kunnat använda oss av "traktorstigen" som går till rekreationsområdet runt elljusspåret och sedan även in mot Heby samhälle. För oss så finns i dagsläget inga alternativa vägar mer än via landsvägen som går genom Arnebo, fram till Arnebo-korset och sedan vidare in mot Heby. Landsvägen genom Arnebo är idag rejält trafikerad av bl a mycket tung trafik till och från torvmossen och med gällande hastighetsbegränsning på 70 km i timmen så är det i många fall riktigt obehagligt att färdas som oskyddad trafikant efter denna väg. Vi uppmanar därför till att se över andra alternativ till infartsväg till industriområdet så att vi Hebybor får behålla i alla fall det område vi har idag för rekreation. En översiktsplan för framtiden bör givetvis innehålla förslag där det planeras för att gångtrafikanter med och utan barnvagnar, motionärer, cyklister, ryttare osv ska kunna färdas på ett säkert sätt och inte som i det omnämnda förslaget då ett redan eftersatt område skulle få en ännu sämre trafiksituation än vad vi har idag. Mvh, [REDACTED]

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

[REDACTED]

E-post

[REDACTED]

Telefonnummer

[REDACTED]

Samtycke

2024-12-16 13.27 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Användning av mark och vatten

Din synpunkt

ÖP 2040. Inkommer härmed med synpunkter på förslag till översiktsplan 2040 i egenskap av markägare till [REDACTED]. Synpunkterna avser främst sida 89 i dokumentet och området väster om Morgongåva. Översiktsplanen visar framtida exploatering av MV3 samt MV4 som avser område för verksamheter. Dessa områden kommer att påverka tillförsel av ytvatten till bäcken som rinner i nordlig riktning förbi Skansberget, vidare mot Gårdsjön och Vansjö för avrinning mot Örsundaån vilket i sin tur bidrar till risken att det fortsatt kan bli höga vattenflöden i Heby samhälle invid Örsundaån. Tillkommande inriktning i översiktsplanens skede, det vill säga områdena för verksamheter MV3 samt MV4 behöver utreda följderna av tillförsel av ytvatten som aktuell föreslagen exploatering bedöms medföra. Det behöver utredas i översiktsplanens skede vilka vattenmängder som kommer att tillföras intilliggande vattendrag, dels åtgärder för rening av tungmetaller, samt säkerställa att exploaterande

fastighetsägare fullt ansvarar för de åtgärder, dels utredningar samt genomförande i form av breddning av diken och vattendrag som andra fastighetsägare drabbas av samt exempelvis de väg och brotrummor som behöver bytas ut för att omhänderta tillkommande vattenmängder samt att exploatören står för de ekonomiska kostnader detta medför. I översiktsplanens utformning och förslag bedöms översvämningar och höga vattenflöden påverka skog och jordbruksmark. Exploateringsområden som Benämns MV3, MV4, MV1, MV2. Behöver ansvara för att anlägga lokalt omhändertagande av dagvatten samt rening av tungmetaller från hårdgjorda ytor och parkeringsplatser. Redan idag så tillförs stora mängder orenat ytvatten från exploaterat område mellan MV1 och MV2 som leder ut i Axsjön, viktigt att vattenkvaliteten inte försämras i sjöar och vattendrag då de är viktiga naturresurser. Exploateringsområdena MV3, MV4, MV1, MV2 är inte anpassade trafikmässigt för de flöden av fordon som idag passerar, ej heller

för tillkommande verksamheter. Tillkommande exploateringsområden behöver utredas grundligt redan i översiktsplanens skede både vad avser ytvatten och hårdgjorda ytor samt trafikutredningar. Det kan inte hanteras solitärt i ett senare skede då det riskerar att inte överblicka konsekvenserna av följder och ansvarsfrågan som det annars kan komma att drabba andra markägare. Här behövs ett helhetsgrepp för att bedöma tillkommande konsekvenser. Exploateringsområde MB2 bör kommunen förvärva i syfte att ha rådighet över utformning av tillkommande bebyggelse då det bör vara kommunen som erbjuder tomter till försäljning och planerar samhällenas utveckling och exploatering. Solpanelerna invid MV1 är olämpligt placerade med hänsyn till rådande trafiksituation samt medför skymd sikt invid korsningen, Molnebovägen/Tjusarvägen. Tätortsnära bebyggelse: Exploateringsområde MV3 bedöms ha en negativ inverkan på utveckling av tätortsnära bebyggelse i anslutning till för orten viktiga

rekreationsområden, Molnebovägen är redan idag starkt trafikerad, gående och cyklister nyttjar flitigt Kullenområdet, Rävsjövägen, Gammelbo/Molnebo runt. Om översiktsplanen blir verklighet behöver ett gång/cykelstråk anläggas på Molnebovägens västra sida för att säkerställa cyklisters och gångtrafikanter säkerhet som bör löpa från riksväg 72 till i höjd med Gammelbovägens infart. En exploatering av området Öster om Molnebovägen bör främjas i översiktsplanen. Det vill säga vid Gammelbovägens början och området invid de 3 fritidshus som är i direkt anslutning till Gammelbovägen [REDACTED] [REDACTED] Intilliggande fastighet [REDACTED] invid fritidshusen bör markeras som ett framtida exploateringsområde för att främja tätortsnära bebyggelse som ligger i linje med kommunens inriktning om att främja tillkommande bebyggelser inom 2 km från detaljplanlagda områden samt möjliggöra och främja tätortsnära bebyggelse. Med vänlig hälsning, [REDACTED] [REDACTED]

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

[REDACTED]

E-post

[REDACTED]

Telefonnummer

[REDACTED]

Samtycke

2024-12-26 22.15 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Från: [REDACTED]

Skickat: den 14 januari 2025 21:45

Till: information <information@heby.se>

Ämne: ÖP2040 -Synpunkter Hebys översiktsplan 2040

Dagens utformning av samrådshandling för Hebys Översiktsplan 2040 (ÖP2040) bidrar inte till finansieringen av hållbar tillväxt och att göra Europa klimatneutralt år 2050!

Därför att resonemang och ställningstagande till EU-taxonomin saknas, se <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/finansmarknad/taxonomi-ska-gora-det-enklare-att-identifiera-och-jamfora-miljomassigt-hallbara-investeringar/> och https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:d84ec73c-c773-11eb-a925-01aa75ed71a1.0002.02/DOC_1&format=PDF avseende exempelvis kapitel 7. BYGGANDE OCH

FASTIGHETER 7.1. Uppförande av nya byggnader, med DNSH-krav 6.2 (kriterie för att inte orsaka betydande skada) se sid 248-249 i dokumentet.

Kriteriet innehåller detta;

Den nya byggnaden uppfördes inte på något av följande:

(a) Åkermark och mark för odling med medelhöga till höga nivåer av markbördighet och biologisk mångfald under marken i enlighet med EU-undersökningen Lucas(fotnot 579) .

(b) Orörd mark med erkänd stor biologisk mångfald och mark som fungerar som livsmiljöer för utrotningshotade arter (växter och djur) som finns angivna på den europeiska rödlistan(fotnot 580) eller IUCN:s rödlista (fotnot 581).

(c) Mark som motsvarar den definition av skog som fastställs i nationell lagstiftning och används i den nationella växthusgasinventeringen eller, om en sådan inte finns tillgänglig, som överensstämmer med FAO:s definition av skog (fotnot 582).

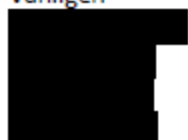
EU-taxonomin är även idag en del av branschens miljöcertifieringssystem exempelvis Miljöbyggnad, där uppfyllnad av EU-taxonomins kriterier är krav för erhålla ett visst indikatorbetyg och på utfärdat certifikatet (ett verifikat för grön finans) framgår sedan vilka kriterier som uppfyllts.

Exempel på krav i certifieringssystem se sid 49 i

https://www.sgbc.se/app/uploads/2022/12/Manual_MB_4.0_1.pdf

Att ÖP2040 ej tar hänsyn till EU-taxonomin medför att den "blir en tandlös medspelare" för att möjliggöra miljömässigt hållbar ekonomisk investering för bygg och fastighets sektorn inom föreslagna planområden.

Vänligen

Skickades från [Outlook](#)

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Övrigt

Din synpunkt

Mobilt återbruk 2 ggr /år. Förslagsvis 1 gång höst/vår. Och annonsera.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-15 18.43 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Användning av mark och vatten

Din synpunkt

Ta hänsyn till befintliga vandringsstråk norr om Vittinge vid exploatering av mark även grönt stråk mot VB2. Även bevara fin slog och berg vid vattentornet. Önskvärt med tågstopp i Vittinge. Explodera industrimark i Morgongåva

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-16 21.04 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Användning av mark och vatten

Din synpunkt

En välkomnande trädallé genom riksväg 72 från backen vid vattentornet till backen vid mackarna. Det skulle göra ett välkomnande intryck till Heby. Förslag att gå ut till skogsägarna att bidra med träd, behöver inte vara samma trädsort, frivilliga kanske kan hjälpa till att plantera. Idag känns det väldigt fult när man passerar, och det kan spegla hur Heby ser ut, fast vi har så många andra fina platser i vår kommun. Det gäller att locka in med fin entré.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-17 13.09 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Från: [REDACTED]

Skickat: den 19 januari 2025 15:31

Till: information <information@heby.se>

Ämne: Översiktsplan 2040

Angående byggnation på HEB2.

Detta är idag produktiv jordbruksmark som nyttjas för spannmålsproduktion. Heby kommun har en minskande andel jordbruksmark som dom flesta kommuner idag. Vi ser ingen anledning till att använda jordbruksmark för bostadsbyggnation då det finns annan mark för det i anknytning till bebyggelse. Denna mark är privatägd, det finns mycket mark som kommunen själv äger innan dem behöver köpa in mark. Att kommunen tycker det är lättare att bygga på åkermark är inget argument. Tex är ingen av kommunens egen skogsmark med i nån plan.

Att driva ett samhällsnära jordbruk är problematiskt från start med buller, maskinanvändning veckan alla dagar. Man får redan idag anpassa sig endel för människor. Doft och ljud från förekommande djurproduktion kommer vara ett problem från start.

Idag finns en djurpassage under RV72 som används i verksamheten för fåruppfödning. Denna har funnits sedan 1980-talet och är byggd i samråd med dåvarande trafikverk. Den används också i dagens verksamhet. Framtida driftplaner för lantbruket kan påverkas och bromsa företagsamheten med byggnation av bostäder så nära ett gårdscentrum.

Vi ska värna om det lantbruk vi har!

Mvh [REDACTED]

Skickat från [Outlook för iOS](#)

Från: [REDACTED]

Skickat: den 17 januari 2025 18:10

Till: information <information@heby.se>

Ämne: Synpunkter gällande översiktsplan 2040

Synpunkter på översiktsplan 2040 gällande byggnation på åkermark, grundvattenkälla, motionsspår, pulkabacke och i anslutning till hästgårdar.

Område HEB1

Inledning

Undertecknad önskar härmed lämna åsikter gällande översiktsplan Heby kommun tagit fram på område HEB1 som berör närliggande fastigheter med hänvisning till dess negativa konsekvenser för miljö, jordbruk och närliggande verksamheter.

Det aktuella området omfattar åkermark, en grundvattenkälla ett motionsspår med stor grillplats, pulkabacke och ligger i anslutning till två hästgårdar. Beslut att bebygga denna plats riskerar att orsaka betydande och irreversibla skador på såväl miljön som lokala intressen.

Bakgrund

Den aktuella marken används i dag som:

- Åkermark: Högt produktiv jordbruksmark som är en viktig resurs för livsmedelproduktion och lokal självförsörjning.
- Grundvattenkälla: Området utgör ett känsligt hydrologiskt system som bidrar till lokal vattenförsörjning.
- Hästgård: Området är en central del av två hästgårdar, vilket kan påverkas negativt av byggnationen och ökade trafikvolymerna.
- Motionsspår Ved Kalles: Används flitigt av invånare, förskola och grundskola
- Pulkabacke: Används flitigt av invånare, förskola och grundskola

Argumentation

1. Skydd av åkermark

Enligt miljöbalken (MB) 3 kap. 4 ska brukning värd jordbruksmark skyddas mot exploatering när det inte föreligger synnerliga skäl. Åkermark är en ändlig resurs som är avgörande för långsiktig livsmedelsproduktion. Att bygga på denna mark går emot principen om hållbar markanvändning och äventyrar lokala och nationella jordbruksintressen.

2. Risk för grundvattnet

Den planerade byggnationen hotar att störa grundvattensystemet, vilket kan få långtgående konsekvenser för dricksvattenförsörjningen och ekosystem. Eventuella föroreningar eller förändringar i vattenflöden kan vara svåra att åtgärda och skulle påverka såväl människor som djur och natur negativt.

3. Konsekvenser för hästgårdar

Byggnationen riskerar att negativt påverka hästgårdarnas verksamhet genom:

- Ökad trafik och buller, vilket kan leda till stress för djuren.
- Försämrad luftkvalitet och miljö kring gårdarna.
- Risk för minskat ekonomiskt värde och begränsad utveckling av gårdarnas verksamhet.

4. Motionsspårets betydelse för hälsa, välbefinnande och skola

Motionsspåret används flitigt av invånare och förskola/ grundskola för motion, rekreation och naturupplevelser. Det är en viktig resurs för folkhälsan och bidrar till ökad livskvalitet för invånare i alla åldrar och verksamheter. Att bygga bostäder på platsen riskerar att försämra fysisk aktivitet och mental återhämtning.

5. Pulkabacke

Pulkabacken används flitigt av invånarna och Hebys förskola samt grundskola och även andra verksamheter då den ligger i närområdet och gångavstånd från skolan.

6. Alternativa platser

Det är rimligt att kommunen undersöker alternativa byggplatser som inte innebär exploatering av känsliga områden som åkermark och grundvattenkällor. Jag önskar att kommunen tar större hänsyn till invånarnas behov och önskemål i planeringsprocessen. Ett motionsspår och pulkabacke är en viktig tillgång för många och bör bevaras för nuvarande och framtida generationer. Genom att välja en mer lämplig plats kan kommunen både bemöta behovet av utveckling och samtidigt skydda viktiga natur- och kulturvärden.

Förslag och önskemål

Jag ber er att beakta mina synpunkter och genomföra en fördjupad analys av konsekvenserna innan beslut fattas gällande detta område.

■■■■■■■■■■ önskar att kommunen omprövar översiktsplanen om byggnation och i stället prioriterar en hållbar lösning som inte påverkar åkermark, grundvattnet, motionsspår, pulkabacken eller hästgårdarnas verksamhet negativt. Jag föreslår att kommunen utreder alternativa områden som bättre lämpar sig för planerad utveckling.

Jag ser fram emot ett positivt beslut som tar hänsyn till det argument som tar hänsyn till de argumenten.

■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■ Skickat från [Outlook](#)

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Användning av mark och vatten

Din synpunkt

Sida 89 - Morgongåva Bebyggelseplan MV2 ska inte vara verksamhetsområde, då den kommer för nära befintliga bostäder, och blockera samhällets tillväxt av bostäder åt väster. Förslaget är att Ändra MV2 till Bostadsområde dvs MB4. Verksamheter kan med fördel växa längre ut längs med Molnebovägen. Återkoppla kring detta synpunkt till byalag@morgongava.se

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

Organisation/företag

E-post

Samtycke

2025-01-19 17.55 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Användning av mark och vatten

Din synpunkt

Sida 89 - Det saknas plan för kommunalägda villatomter i Morgongåva. MB1 / MB2 / MB3 ligger på privatmark. Förslag: Planera och utvecklar för komunalägda villatomter t. ex. söder om riksvägen på fastigheten HEBY STORA RAMSJÖ 1:118 (kommunalt) samt runt Axsjö vid Junfrubo med sjöutsikt (privat) Återkoppling önskas till byalaget@morgongava.se

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Samtycke

2025-01-19 18.22 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Synpunkter på samrådshandlingen Översiktsplan 2040 från Heby kommun

Mina synpunkter avser skrivningarna för Harbo i avsnittet Tätortsutveckling sidorna 107 – 113.

Det är speciellt detta ställningstagande som jag har invändningar emot;

”Förtätning av bostadsbebyggelse i centrala lägen med goda kollektivtrafikmöjligheter **bör reserveras** för tätare bebyggelse med flerbostadshus.” (sidorna 108 och 110)

Förslag: ta bort formuleringen helt.

Inflyttningen till Heby kommun sedan 2015

Tätorterna i det södra stråket karaktäriseras av stora arbetsgivare och stor inpendling men har knappt någon större inflyttning (269) än det norra stråket (246) sedan 2015.

Utvecklingen i Harbo

Det framgår inte vad det finns för underlag (analyser, konsekvensbeskrivningar etc) som gör att man landar i en rekommendation att uteslutande bygga flerbostadshus i centrala lägen i Harbo. Skulle vara intressant att ta del av dem.

Det senaste årtiondet år har befolkningen ökat i Harbo från 714 personer till 830 personer, + 16 %. Det är en stor procentuell ökning och långt större än någon annan tätort i kommunen.

De senaste 10 – 15 åren har det byggts ett antal flerbostadshus och det finns grovt räknat 150 lägenheter i Harbo i dagsläget. Andelen som bor i hyresrätter har blivit ganska stor. Ytterligare efterfrågan från de som redan bor i Harbo, främst unga som vill flytta hemifrån och äldre som vill flytta från sin villa, får

troligen anses i det närmaste obefintlig. Dock tror jag att det finns en efterfrågan på några större hyreslägenheter för äldre som vill flytta från villa.

I Harbo har det skett en kraftig inflyttning och man ser nya människor i samhället varje vecka så det verkar vara en ganska stor omsättning på de inflyttade.

Översiktsplanens förslag att reservera byggande i centrala lägen för flerbostadshus i Harbo

Centrala lägen anges vara de föreslagna områdena HA01, HAB3, HAB4 och HAB5.

Skulle Översiktsplanens förslag förverkligas att alla centrala lägen skulle bebyggas med flerbostadshus i de centrala lägena i Harbo skulle det innebära flera hundra nya hyreslägenheter.

Redan volymen i förslaget till ny detaljplan för Högtä (HAB3) förskräcker när det gäller antalet nya hyreslägenheter. Där föreslås 70 – 80 nya lägenheter och då gäller det bara halva det området.

Översiktsplanens förslag att reservera framtida central bebyggelse till flerbostadshus med hundratals nya lägenheter skulle påverka Harbo samhälle starkt negativt och rubba allt vad balans heter.

Begreppet "reserveras" nämns sex gånger i brödtexten men bara två gånger i avsnitten om Ställningstaganden för Tärnsjö och Harbo. Det är oklart för mig vad skillnaden är om texten finns i brödtexten eller i Ställningstagande-rutan. Se bilaga 1

Heby kommuns Riktlinjer för bostadsförsörjning 2018 - 2022 med utblick 2030

I riktlinjen anges: "Bostadsbeståndet och fördelningen är balanserat". Påståendet avser Harbo sid 31.

Har Heby kommun kommit fram till en ny ståndpunkt, trots den senaste periodens utbyggnadstakt, eftersom beståndet föreslås ökas kraftigt med flerbostadshus? Var hittar jag det i så fall?

Konflikt i förslaget till Översiktsplan

Hur förhåller sig förslaget med att reservera framtida bebyggelse centralt i Harbo i form av flerbostadsbebyggelse till ambitionen i Översiktsplanen att "ta fram strategi för att åstadkomma en blandad bostadsbebyggelse som tillgodoser invånarnas behov." sid 173?

Målkonflikter

Målkonflikt mellan förslaget avseende Harbo och den sociala dimensionen

Översiktsplanen anger angående måluppfyllelse för den sociala dimensionen;

Aspekt	Översiktsplaneförslaget
Tillit och trygghet	Små positiva konsekvenser
God boendemiljö och livskvalité	Små positiva konsekvenser
Möjligheter till utbildning och försörjning	Måttliga positiva konsekvenser

Figur 36. Tabell: Sammanfattning av den sociala dimensionens måluppfyllelse.

Om, eller när, förslaget förverkligas att Harbo samhälle får flerbostadshus som dominerande bostadstyp kommer naturligtvis inte de sociala aspekterna att kunna uppfyllas. Det kommer nog inte att finnas någon Harbobo som kommer att känna igen sig i samhället och uppleva att livskvalitén blivit bättre, eller för den delen att tilliten och tryggheten ökat. Analysen vad gäller den sociala dimensionen är för övergripande och behöver göras för Harbo specifikt. Tillsammans med en konsekvensanalys och riskanalys.

Möjlig Målkonflikt mellan förslaget avseende Harbo och den ekonomiska dimensionen

"Huvuddraget i utvecklingsstrategin är att kommunen ska växa hållbart på ett sätt som innebär att alla invånare ges möjlighet till ett gott liv med närhet, trygghet och livskvalitet, att kommunen har ekonomisk tillväxt....." (sid 33)

Analysen av måluppfyllelsen för den ekonomiska dimensionen är inte särskilt djup och det finns heller inga riskanalyser att ta del av. Utfallet av att kommunen vill växa och vilka som flyttar till kommunen kan variera högst betänkligt. Det finns många kommuner, främst landsbygdskommuner, som har bittra erfarenheter av en befolkningstillväxt som inte kan försörja sig själva. Därför borde Heby kommun satsa på att fokusera sin framtida befolkningsökning i det södra stråket där det finns stora möjligheter att de som arbetar i Morgongåva och pendlar idag blir framtida skattebetalare i Heby kommun.

Mållkonflikt med Heby kommuns vision

Sammanfattningsvis anser jag att översiktsplanens förslag till att reservera framtida bebyggelse centralt till flerbostadshus strider mot Heby kommuns vision:

”Heby kommun – en växande landsbygdskommun med närhet, trygghet och livskvalitet”

Beskrivningen av service för de olika tätorterna

För de olika tätorterna finns en beskrivning för vilken service som finns i respektive tätort. För Harbos del anges; ”I orten finns service i form av en förskola och en F-6 skola.” För de andra tätorterna anges t ex sporthall, kyrka och hembygdsgård som service men det gör det inte för Harbo. Det borde rättas så att man håller en konsekvent linje. Bilaga 2

Avslutningsvis känns det väldigt bra att förslaget som rör det centrala verksamhetsområdet i Harbo HA01. Att flytta det till södra delarna av samhället och utveckla det för centrumändamål och bostäder. Med blandad bebyggelse så klart men gärna med flera flerbostadshus på den tomten.

Bilaga 1

Heby	Östervåla	Tärnsjö	Harbo
<u>Brödtext</u> Förtätning i centrala lägen nära goda kommunikationer bör i första hand reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus.	<u>Brödtext</u> Förtätning i centrala lägen bör i första hand reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus.	<u>Brödtext</u> Förtätning i centrala lägen nära goda kommunikationer och service bör i första hand reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus.	<u>Brödtext</u> Förtätning i centrala lägen nära goda kommunikationer bör i första hand reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus
<u>Ställningstaganden</u> -	<u>Ställningstaganden</u> -	<u>Ställningstaganden</u> Förtätning av bebyggelsen i de centrala delarna i orten bör i första hand reserveras för flerbostadshus.	<u>Ställningstaganden</u> Förtätning av bostadsbebyggelse i centrala lägen med goda kollektivtrafikmöjligheter bör reserveras för tätare bebyggelse med flerbostadshus.

Bilaga 2

Heby	Östervåla	Tärnsjö	Harbo
<u>Brödtext</u> I Heby finns service i form av två kommunala förskolor, en fristående förskola, en anpassad grundskola, en F-6 grundskola, en 7-9 grundskola, bibliotek, idrottshall (med simhall), idrottsplats, vårdcentral, vård- och omsorgsboende, kyrka och hembygdsgård	<u>Brödtext</u> I Östervåla finns service i form av två kommunala förskolor, en fristående förskola, en F-6 grundskola, en 7-9 grundskola, bibliotek, idrottshall, två idrottsplatser, vårdcentral, vårdboende, kyrka och hembygdsgård.	<u>Brödtext</u> I Tärnsjö finns service i form av en kommunal förskola, en fristående förskola, en pedagogisk omsorg, en F-6 skola, bibliotek, sporthall, idrottsplats samt ett vård- och omsorgsboende.	<u>Brödtext</u> I orten finns service i form av en förskola och en F-6 skola.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Övrigt

Din synpunkt

Min synpunkt på översiktsplanen är att jag tycker den något undervärderar behovet av att satsa på idrottsanläggningar och meningsfulla fritidsaktiviteter. Att beakta möjligheten till rörelse, idrott och fysisk aktivitet i en kommunal översiktsplan är av avgörande betydelse för att skapa ett hållbart och hälsosamt samhälle. En välgenomtänkt planering som främjar fysisk aktivitet kan ha långtgående positiva effekter på både individens hälsa och samhällets utveckling. Fysisk aktivitet är en av de viktigaste faktorerna för att förebygga sjukdomar som hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes och fetma. Genom att integrera möjligheter för rörelse i den fysiska miljön, såsom gång- och cykelvägar, parker, lekplatser och idrottsanläggningar, kan kommunen främja en aktiv livsstil bland sina invånare. Detta bidrar till att förbättra folkhälsan och minskar kostnaderna för sjukvård på lång sikt.

Riksidrottsförbundet har tillsammans med FOJAB arkitekter utvecklat Rörelsefaktor – ett verktyg för

att integrera fysisk aktivitet i samhällsplaneringen. Verktöget är vad jag förstår gratis att använda och borde därför kunna användas i det fortsatta arbetet med översiktsplanen. Meningsfull fritidssysselsättning och idrott spelar också en central roll när det gäller att locka människor att bosätta sig på en viss ort. För många är tillgången till ett rikt fritidsliv en avgörande faktor vid valet av bostadsort, då det bidrar till både den fysiska och psykiska hälsan samt den sociala sammanhållningen i samhället. Detta är något som till exempel myndigheten tillväxtanalys slagit fast. En kommunal översiktsplan som prioriterar idrott och rörelse kan alltså öka kommunens attraktivitet som bostadsort. Meningsfulla fritidsaktiviteter, såsom kultur, hobbyverksamhet och föreningsliv, bidrar också till att skapa en känsla av gemenskap och tillhörighet. De ger människor möjligheter att mötas, skapa nya vänskapsband och utveckla sina intressen, vilket är viktigt för att motverka ensamhet

och främja psykiskt välmående. För en ort är det därför strategiskt att investera i infrastruktur och aktiviteter som attraherar invånare. Ett brett utbud av idrottsanläggningar, kulturcenter, föreningslokaler och naturnära aktiviteter kan göra orten mer attraktiv för familjer, ungdomar och äldre. Det stärker också den lokala ekonomin genom att locka besökare och nya invånare, vilket i sin tur kan leda till ökad sysselsättning och en livskraftigare samhällsutveckling. Sammanfattningsvis är meningsfull fritidssysselsättning och idrott inte bara en personlig angelägenhet utan en central del av en Orts attraktionskraft och långsiktiga välbefinnande. Genom att planera för tillgängliga och välutrustade idrotts- och rekreationsområden kan kommunen locka nya invånare och därmed främja tillväxt och utveckling.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-21 16.20 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

ÖP 2040

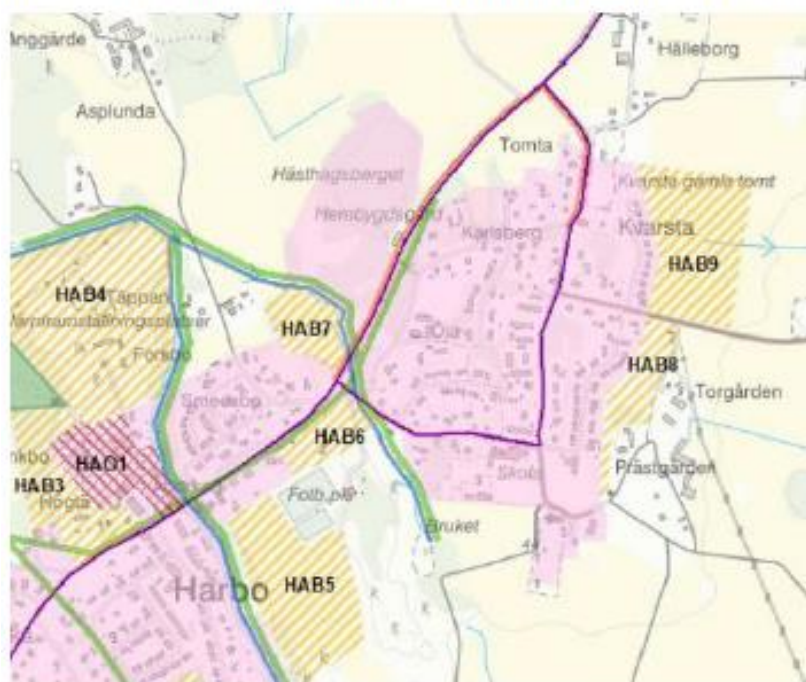
Synpunkter gällande område i översiktsplan kallat HA B9, föreslaget planområde bostäder.

HAB9, Öster om Kvarsta

"Område för bostäder. Området kan ses som en utökning av befintlig bebyggelsestruktur i Kvarsta. Området utgör till stora delar brukningsvärd jordbruksmark om cirka 6 hektar. Läget i nära anslutning till befintlig bebyggelsestruktur samt utbyggd infrastruktur gör området lämpligt att ta i anspråk för ny bostadsbebyggelse. Lokaliseringen på jordbruksmark kan kräva en motivering av samhällsviktiga intressen för att ta marken i anspråk för bostadsbebyggelse. I efterföljande detaljplanering behöver det undersökas om en lokaliseringsstudie behöver genomföras. Se vidare under avsnittet Jordbruksmark."

Den, i ovan stycke i översiktsplanen beskrivna jordbruksmarken HAB9, är som texten anger brukningsvärd. Vi har förståelse för att läget gör området lämpligt men har synpunkter på den föreslagna arronderingen.

I kartbilden på översiktsplan sträcker sig ytan över mark som idag ägs och brukas av två olika markägare, fortsättningsvis kallade markägare 1 och markägare 2.

Vi har använt en egen kartbild för att visa den av kommunen föreslagna arronderingen och ytan nedan är ungefärligt inritad.

Åkrarna avgränsas idag från varandra av dike. Diket gynnar den biologiska mångfalden genom att den är en skyddszon för växter och djur. Ytterligare en aspekt är att diket även troligen omfattas av strandskydd.

Arealen som blir kvar på dessa två skiften enligt kommunens förslag, blir till ytan så liten i samtliga väderstreck att de ur brukningshänseende är för små för att rationellt bruka och det drabbar båda markägarna.

Vi föreslår att arronderingen i stället följer den naturliga skiftesgränsen enligt nedan karta. Skiftesarealen är i stort densamma som i kommunens förslag, men endast en markägare berörs (markägare 1). Arealen är även i vårt förslag i anslutning till befintlig bebyggelse vilket bör ses som gynnsamt ur ett hållbarhetsperspektiv.

Åkermarken som idag kallas "byxbenet" (markägare 2) blir enligt detta förslag brukningsbar i sin helhet och berörs därmed inte av översiktsplanen.

Åkermarken utefter Björklingsvägen blir av storlek att den är fortsatt brukningsbar (tillhör markägare 1). Hänsyn tas med vårt förslag i större utsträckning till jordbrukets behov av större sammanhållna arealer för ett rationellt brukande. Diket kan också ligga kvar som en skyddszon för flora och fauna.

Vår förhoppning är att ni ser vårt yttrande som givande i det fortsatta arbetet med kommunenens översiktsplan.

Yttrandet är skrivet i samråd mellan representanter för markägare 1 och markägare 2.

Vänligen

[Redacted signature block]

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Övrigt

Din synpunkt

Gäller följande: "Förslag till detaljplan DP 388 Horrsta backe etapp II, Heby tätort" 2023 var det intresseanmälan på detta projekt angående radhus/småhus på Horrsta backe i Heby. Jag hade ingen möjlighet själv då att anmäla intresse för detta men vet oxå att intresset var för lågt för fortsättning om jag förstått det rätt. Jag vet oxå personer som var intresserade tyckte det var för dyrt (1,9-2,0 miljoner + 5000kr hyra/månad). Kostnaden för detta blir mera än om man ex köper att jättefint hus eller till och med bygger hus nästan. I Heby så saknas radhus-aktiga alternativ. Det finns några få som Hebygårdar har. Möjligheten att bo större är endast möjligt med hus. Större lägenheter än 3:or existerar knapp i Heby. Om man då som mig som har 2st pojkar boendes hos mig varannan vecka så blir det inte så bra. Jag vet flera som känner/tänker samma sak. (mitt umgänge är det jag +3 andra som tänker likadant) Ex som det skett hos mig vid separation. Tidigare boende i hus och då finns endast möjlighet: - antingen köpa ett hus igen eller till en 3:a (lägenhet) och dessa är väldigt svåra att få tag i oxå. För att Heby samhälle ska växa och bli mera attraktiv så anser jag att detta är en otrolig viktig pusselbit. Just nu är boenden i Heby katastrof verkligen. Framförallt om man är ensamstående med barn. Jag anser oxå att ärendet är brådskande och inget man kan skjuta på för länge, behovet finns nu!

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-22 10.46 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Utvecklingsstrategi

Din synpunkt

Hej, Jag vill lämna lite synpunkter och det är oklart om jag valt "rätt" område. Gällande Vittinge: 1. Tågstopp - Ett mål är att vi får ett tågstopp i Vittinge för oss boende och det ska också locka till inflyttning. 2. Planering ny bostadsområden - Med tågstopp måste vi prioritera att planera nya bostadsområden närmare tågstationen. Bostäder norr om de nuvarande detaljplanerade områdena kommer alltför långt ifrån kommunikationerna. Bostäder och kommunikationer måste samverka! Skolans placering är viktig men kan inte styra all utveckling i Vittinge. En åker, mellan Västbergavägen och Näsbovägen, med elledning kan fortsätta bebyggas. Hus finns där redan sedan 1940-50-talet. Åkern kan omprioriteras från åkermark till detaljplan p g a det ypperliga läget gällande närhet till kommunikationer. Luftledningen/kraftledningen kan grävas ner. Utfart finns redan mellan åker och Västbergavägen. 3. Mötesplatser - Vi behöver samlingspunkter för möten och aktiviteter mellan folk i byn, bl a för seniorer. 4. Serniorboende - Vittinge har idag endast två lägenheter i markplan lämpliga för äldre. Behov finns av fler lägenheter för målgruppen seniorer. 5. Marknadsföring av Vittinge som bostadsort för Uppsalaregionen. Där bör mäklare kunna medverka samt andra sätt att visa vad Vittinge och Heby kommun kan erbjuda i form av goda kommunikationer, bostäder, närhet till Uppsala/Enköping/Stockholm och attraktiv miljö. Gällande Morgongåva: 6. Ställplats för husbilar - Vid Ramsjön fanns sen tidigare en camping. Den platsen måste startas upp igen för enklare camping typ ställplats för husbilar. Antalet husbilar ökar och ökar och sträckan Uppsala-Sala behöver förstärka utbudet av möjligheter till övernattnig, erbjuda elstolpar, enklare hygienhus, toalett och färskvatten. Fin miljö vid sjön är ett stort plus! Med vänlig hälsning, [redacted]

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

[redacted]

E-post

[redacted]

Telefonnummer

[REDACTED]

Samtycke

2025-01-22 18.21 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Från: [REDACTED]

Skickat: den 22 januari 2025 19:03

Till: information <information@heby.se>; niklas.soderberg75@gmail.com

Ämne: Åsikter Översiktsplan

Harbo den 22 januari 2025

Åsikter på översiktsplan.

Gång och cykelbana mellan Harbo o Haga, gång o cykelbana till Laksjön.

Björktingevägen ska breddas och gång och cykelbana ända till kommungränsen.

Gång och cykelbanan på Sankta Birgittasväg är undermålig i o med att den inte är upphöjd och den måste byggas ända ut 272:an.

Fartdämpande åtgärder genom Harbo, rondell med farthinder vid Sankta Birgittas väg på 272:an i anslutning till Brattbergsvägen. Gång och cykelbana längs Brattbergsvägen.

Rondell med farthinder vid Eklundavägen, Spånghagsvägen vid 272:an.

Rondell med farthinder vid 272:ans anslutning till Kristinelundsvägen.

Marken som Heby kommun äger längs 272:an ska reserveras för Ny Skola i framtiden.

Villa 1 ½ plan 150 kvm. Bygg höjd (vägghöjd) på 5,40 med sadeltak på 35 graders vinkel ska göras som ny standard.

Garage 120 kvm. Bygghöjd 4,20 (vägghöjd) med sadeltak på 35 graders vinkel ska göras som standard.

Tomtstorlek 1500 och uppåt.

Detta ska gälla inom hela kommunen i planbelagt område.

Allt ska omfattas av en bygganmälan.

Kommunen ska tillhandahålla olika ritningar på hus och garage, formbara och färdiga efter markägarens behov.

Ny hockey rink där den gamla stod vid Harbo skola.

Trafiken på Kristinelunds vägen är besvärande på morgonen och kvällen, Önskar att kommunen gör en avledande väg till skolan.

Någon samlingslokal har vi fortfarande inte fått, trots löften när kommun rev gamla skolan.

Det här är bara en liten del av alla krav som jag har på Heby kommun, Men Heby kommuns kontor och politiker tänker bara på sin egen överlevnad. Det kommer inte bli någon förändring så jag ser gärna att Harbo lämnar Heby Kommun.

Det har varit dålig information om översiktsplanen, det borde ha varit ett utskick till samtliga boende i Heby kommun

Med vänliga hälsningar

[Redacted signature]

[Redacted address line 1]

[Redacted address line 2]

[Redacted address line 3]

Från: [REDACTED]
Skickat: den 22 januari 2025 20:14
Till: information <information@heby.se>
Ämne: Åsikter Översiktsplan

Min åsikt på Översiktsplan 2040

Den hållbara landsbygds kommunen var ju temat förra översiktsplanen också om jag minns rätt.

Vad gäller inledningens MÅL

01, INGEN FATTIGDOM

03, JÄMSTÄLLDHET

10 ,MINSKAD OJÄMLIKHET

16, FREDLIGT OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLE

Det är ju gratis för privatpersoner att besöka soptippen. Men ponera nu att du inte har bil med släpkärra och du vill byta till en bättre säng, och då måste man ju bli av med den gamla sängen och då måste man leja någon har en skåpbil. Oftast är det ju företagare som har skåpbil, och för företagaren kostar det 500 kronor att besöka tippen. Alltså kostar det minst 500 för privatpersonen att bli av med den gamla sängen. Det stämmer väldigt dåligt med ovanstående mål.

Kommunens näringslivsstrategi ger jag inte mycket för, min son som är hantverkare fick inte ens bygga ett garage på sin tomt, en granne ansåg det vara en industribyggnad och var rädd för ökad trafik, detta på villatomten som totalt var ca 1800 kvadratmeter, det var häpnadsväckande. Man kan nästan inte tro att det är sant. Längre tillbaks i tiden har det stått en lada varsnockhöjd var 12 meter på hans tomt. 1970 talet fanns varken ladan eller grannen där, då kunde sonens farmor o farmor skåda ut över ängarna ända till Rörbo, Vilken frihet. Vem ska inkludera vem?

Heby kommun bidrar till bostadsförsörjningen i ett regionalt perspektiv. Beaktas ett regional perspektiv så måste vägarna in i bilden. Har Heby kommun tillstyrkt byggandet får de ta konsekvenserna och se till att vägarna anpassas till behovet.

På väg 272 från Uppsala in till Harbo så måste fartdämpande åtgärder till vid infarten till Harbo, det räcker tyvärr inte med en högsta tillåten hastighetsskyft.

På Sankta Birgittasväg åker ofta timmerbilar med släp, det finns en såg i Björklinge trakten.

Timmerbilarna med släp kör lastade med timmer både till o från Björklinge vägen.

Det borde vara Heby kommuns ansvar att ordna gång och cykelbana längs Björklingevägen ända fram till kommungränsen.

Vägnätet ska vara funktionellt sett till transportbehovet, därför är det av högsta vikt att Björklingsvägen breddas och att en avfart för tyngre trafik snabbt kommer till stånd. Beaktas bör att den ej upphöjda gångbanan utefter Sankta Birgittasväg slutar vid korsningen Steneborgsvägen, så hela kvarvarande biten av Sankta Birgittasväg till 272:an är utan gångbana. Folket boende här omkring kommer snart att få längre till kollektiv trafiken och att de får gå på väg utan gångbana och med tungtrafik för att komma till 272:ans busshållplatser.

Det trivsamma Harbo har förändrats, friheten har minimerats, det gamla Harbo har försvunnit ungefär i samma takt som Svartbäcksgatans bebyggelse i Uppsala revs. Den för skolans viktiga rekreationsområdet har Heby kommun sprängt och skövlat för att göra villatomter.

Allt ska ske med privata initiativ och näringslivet ska stå som stöttepelare. Vad gör Heby kommun för att få en gång och cykelbana till Laksjöbadet?

Pendlarparkeringen som varit på tapeten länge, Menar Heby kommun att ni har en pendlarparkering i Harbo, förmodar att ni menar den lilla plätten vid vägskalet (Eklunda) före Harbo. Är den marken i Heby kommuns ägo? arrenderar ni den? Hur många platser rymmer den? Har ni belysning på den?

Gång o cykelbana mellan Harbo och Haga lyser fortfarande med sin frånvaro.

Gång o cykelbana mellan Harbo och Östervåla lyser fortfarande med sin frånvaro.

När gamla skolan revs skulle vi få en möteslokal i Harbo. Var är den?

Mitt i Harbo finns en gammal kvarn. Ett industristaket omgärdar denna skapelse. Kvarnen brann när det var kvicksilverbetat utsäde, Vaggarna lyste brandgula har jag hört. Miljökatastrofen var ett faktum. Heby kommun vill inte ta i tag i saken. Heby kommun väntar väl på att ett företag ovetande om miljökatastrofens ka ta initiativ till att göra något. Heby kommun har nog väntat i mer än 20 år. Läget skulle bli utmärkt till små pensionärslägenheter, centralt och bra, nära till buss och affär.

Tvivlar på att befolkningsmålet uppnås. Miljösatsningar (industrier) kan slå fel. I Harbo finns det i dagsläget ganska många lägenheter lediga.

Det enda glasklara med denna översiktsplan är att Heby kommun vill sitta i orubbat bo och helst lite större. Jag skulle däremot vilja att Heby kommun rättar mun efter vad som finns på tallriken.

Till hur många räcker Harbo Skolas skyddsrum? Räcker det till lärarna?

Vänligen

[Redacted signature]

[Redacted signature]

[Redacted signature]

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Övrigt

Din synpunkt

Hej! Vi skulle vilja lämna synpunkter på område MB3 i Morgongåva i planen. Där finns ett framtida bostadsområde inritat på berget mellan Axsjö och Knubbo. Förutom att det kommer att påverka verksamheten negativt [REDACTED] (det är verksamhet med djur på båda gårdar) så finns det andra starka skäl till varför det vore olämpligt att exploatera området på berget. Det är ett minst sagt kuperat och otillgängligt område med stora klippblock med stora naturvärden och rik biologisk mångfald. Den kuperade terrängen är i den här delen av landet ganska ovanligt och jag är säker på att länsstyrelsen kan intyga att det är ett område som utgör ett viktigt område för sällsynta och skyddade arter. Förutom de stora naturvärdena finns även ett viktigt kulturminne, en fornborg som är ca 80-100 meter. Någon omfattande arkeologisk undersökning har så vitt vi vet ännu inte gjorts och även utsträckningen på fornborgen är osäker. Riksantikvarieämbetets information är tyvärr knapphändig men en del, såsom markeringen på historiska kartor skulle kunna tyda på att fornlämningen även omfattar ett större område. Sammanfattningsvis så menar vi som direkt berörs av exploateringen att ett bostadsområde så nära gården skulle vara störande för både oss, våra djur, och inte minst förstöra de unika natur och kulturvärden som finns i området. Vi önskar därför att MB3 stryks från översiktsplanen. Med vänliga hälsningar, [REDACTED]

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

[REDACTED]

E-post

[REDACTED]

Telefonnummer

[REDACTED]

Samtycke

2025-01-22 22.28 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Användning av mark och vatten

Din synpunkt

Område MB3 i morgongåva Vi anser att den tänkta platsen för bebyggelse är mycket olämplig av följande skäl. - Området ligger alldeles för nära en aktiv mjölkgård och kommer att störas av lukt, buller och ohyra - Området ligger även ganska nära reningsverket vilket kanske också kan störa med lukt - området är väldigt oländigt i form av berg och stora stenblock -Området ligger väldigt nära viktig fornlämning - I och med att det är väldigt oländigt så finns det mycket vilt i området Hälsningar

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

Organisation/företag

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-23 17.31 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

2025-01-24

Översiktsplan 2040 DP 411 Lis Östa

Till Hebi kommun

Vi vill härmed uttrycka vårt motstånd mot planer på att förändra strandskyddet i Östa. Vi vill däremot att kommunen efterlever de regler som gäller för strandskydd. Se till att stränderna rensas från privat byggda bryggor och andra element som strider mot strandskyddet.

Vi vill också att Östa by får behålla sin nuvarande karaktär som gammal kulturmiljö. Ny bebyggelse bör förläggas till Ingbo området.

[Redacted signature line]

[Redacted address line]

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: [REDACTED]

Skickat: den 24 januari 2025 11:36

Till: information <information@heby.se>

Ämne: ÖP2040

Hej!

Jag [REDACTED] berörs av er översiktsplan (MV2) för industrimark bakom Apotea. Vid byggnationen av nya Apotea industrimark så fyllde man över min råsten och leder även ut dagvatten på min skogsmark vilket belastar mina diken, åkermarker och skogar.

Detta dagvatten som förmodligen är förorenat med microplaster, oljor mm mynnar ut i Mälaren till sist.

Denna avverkade skogsmark som gränsar mot Apotea är den bästa skogsmarken som finns i hela Morgongåva då det inte finns en enda sten på denna skogsmark.

Går att komma fram men vanlig jordbrukstraktor.

För några år sedan så hade jag 2 st möten med Henrik Lindley VD för företagsparken. De ville köpa in en del av min skogsmark vilket jag kunde tänka mig om det inte kom så nära mig om mina grannar och att det ända tänkbara var att jag fick ersättningsskog runt min bondgård.

Nu har Dommarbo skog (Wall) lyckats köpa in skog skiftet runt min gård som de håller på att gallra nu.

Bara intresserad av att byta skogsmark och då att få större yta då det är fruktansvärt stenig skogsmark!

Samt att det inte kommer så nära som i er översiktsplan.

Dock fortfarande fel med att släppa ut vatten som belastar mina diken, marker.

De borde stå för dikning av hela sträckan från Apotea till Vansjön då detta med dagvatten, råsten mm inte har gått rätt till, även Heby kommun lär ju ha gjort ett stort fel som godkänt detta oxå.

Finns ett annat alternativ, de är att köpa in hela min gård för 15 miljoner och ni kan göra vad ni vill.

Mina fastigheter är

[REDACTED]

Öppen för diskussion

[REDACTED]

Skickat från min iPhone

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Utvecklingsstrategi

Din synpunkt

Boende i Gillberga skulle gärna ha en järnvägsövergång för fotgängare vid gamla övergången från Gillberga byväg till väg 72 vid bullhållplats "Ingesbo". Övergången skulle gynna boende i Gillberga, Boksta, Säby m.m. och knyta samman boende söder om järnvägen både med nya skolan och den nya cykelvägen till morgongåva på norra sidan järnvägen. Utan en övergång är det svårt för boende söder om järnvägen att cykla med barnen till skolan och man tvingas istället ta bilen. En övergång skulle också förbinda boende i Gillberga m.m. med busshållplatsen Ingesbo som ligger precis på andra sidan järnvägen. Det skulle väsentligt förkorta vägen till kollektivtrafiken, vilken man nu bäst når med bil. Övergången skulle alltså få bort ytterligare korta bilresor i närområdet. Den skulle också möjliggöra för äldre barn och ungdomar att själva ta sig till och från bussen och alltså öka deras självständighet och frihet. En fotgängarövergång möjliggör också för boende norr om järnvägen att promenera i de

vackra omgivningarna kring Gillberga, Säby och Boksta. Platsen där vi önskar övergången var tidigare en oöversiktlig övergång och har bra sikt åt båda håll. Vi önskar ingen bilövergång, utan en enklare övergång för fotgängare, likt den vid Grimle på väg mot Morgongåva (med en ljussignal).

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-24 13.40 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Synpunkter gällande nytt förslag till Översiktsplan 2040, Östervåla, Heby Kommun

Vi motsätter oss att vår fastighet pekas ut som grönområde i förslaget till Översiktsplan 2040 (ÖP) gällande Östervåla och som lagts ut och tar i anspråk i princip hela vår fastighet [REDACTED]

Fastigheten [REDACTED] är en jord- och skogsbruksenhet som bedriver produktionsskog med viss andel jordbruksmark. Vi anser därmed att utpekandet av grönområdet inte bara försvårar pågående markanvändning väsentligt utan också försvårar möjligheten till kommande generationsskiftet för skogs- och jordbruksmarken framöver. Vi är den tredje generation som bedriver aktivt skogs- och jordbruksnäring här och skogsskiftet är också en del av ett större sammanhang i och med de två andra skiftena som hör till näringen, se figur 2, s.2. Grönområdet innebär att man försvårar för att bedriva produktionsskog på det största skogsskiftet och därmed även försämrar för hela vår totala skogsbruksnäring. Vi anser att man inte har gjort en avvägning mellan våra intressen innan man lagt ut grönområdet på fastigheten. I vår skogsbruksplan så är en stor del av skogen inom fastigheten och inom det föreslagna grönområdet i slutavverkningsålder. Det kommer att ske inom de närmsta tio åren och berör uppemot 35 hektar skog totalt.

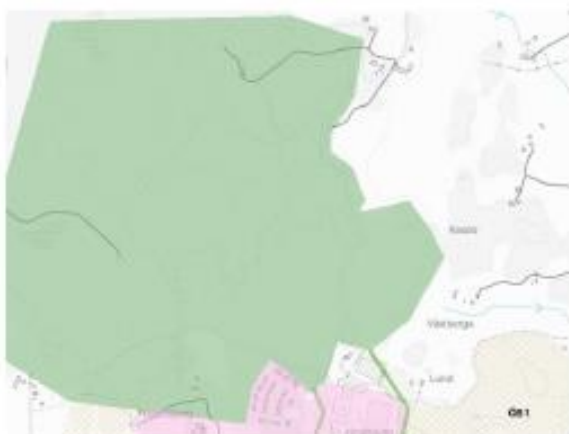
Det framgår tydligt i ÖP att man värnar jord- och skogsbruksnäringen. Vi bedömer att det räcker med att kommunen pekar ut den mark som också är kommunalägd mark och ligger i anslutning till Östervåla samhälle emot Ol-jansområdet som också innefattar stora delar av motionsspåret som grönområde. Grönområdet bör även vara i proportion med samhällets storlek och i jämförelse med andra orter i kommunen har Östervåla en avsevärt större area. Att minska grönområdet med det anspråk som gjorts på fastigheten medför ändå en stor areal grönområden, Se figur 3, s.2.

Grönområde på egen kommunal mark kan även placeras på det samhällsnära utvecklingsområde för bostäder ÖB1 enligt ÖP, om arealen för grönområden anses för lågt utan del på [REDACTED]

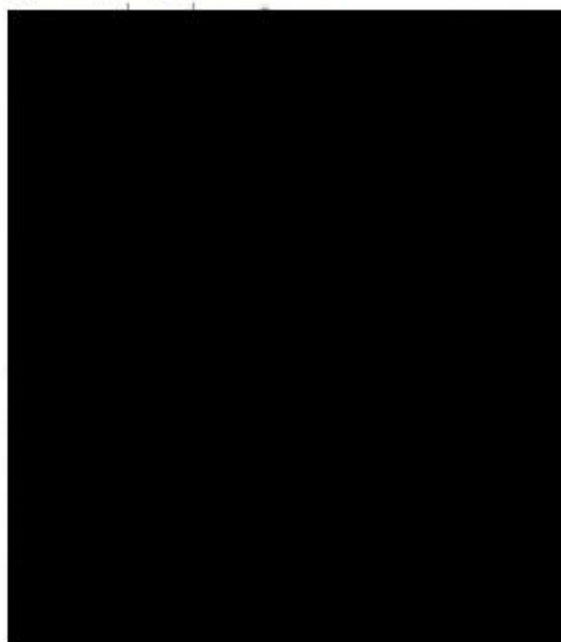
Vår bedömning är att det behöver ske en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, där bedömningen är att vårt enskilda intresse att kunna använda vår fastighet i enlighet med pågående markanvändning inte bör inskränkas. Vi motsätter oss inte att vår fastighet även fortsättningsvis, precis som sker idag, kan användas av allmänheten genom allemansrätten samt genom det motionsspår som är beläget på fastigheten.

Det är oerhört viktigt för oss som enskilda näringsidkare att vi även i framtiden har möjlighet att använda vår fastighet i enlighet med nuvarande markanvändning. Vi vill att kommande generationer ska kunna bedriva denna jord- och skogsbruksenhet effektivt samt kunna utveckla den areella näringen. Därför är det av stor betydelse att grönområdet utgår på vår fastighet men även för att vi ska kunna verka för en levande landsbygd. Även om det inte är aktuellt inom de kommande åren så ser vi att vår fastighet i framtiden kan vara ett stort bidrag till den landsortsutveckling som kan komma att ske i form av ny bebyggelse när Östervåla byggs ut men som ytterligare försvåras av grönområdets utbredning. Men där konsekvensen av utpekandet av vår fastighet till grönområde kraftigt försämrar för möjligheterna att bedriva en ändamålsenlig näringsverksamhet.

Avslutningsvis har vi under flera år försökt få till en dialog med Heby kommun om att säkra motionsspåret för framtiden genom ett förnyande av nyttjanderättsavtalet för motionsspåret. Men har inte fått någon respons och större intresse av att säkra området. Vi vill inte äventyra samhällsinvånarnas närhet till ett framtida motionsspår i nuvarande utformning, men vi vill heller inte att den mark- och vattenanvändning som förslaget i ÖP:n tar upp försvårar användningen av fastigheten. Det finns möjlighet att både säkra motionsspårsgården och bedriva ett ändamålsenlig näringsverksamhet i området.

Figur 1. Utpekat grönområde i ÖP

Figur 3. "Mått" ej exakta. Blå linje ungefärlig fastighetsgräns för [redacted] Gul linje och siffror, enligt förslag påverkan på fastighet. Röd linje och siffror, förslag enligt ÖP.

Östervåla den 2025-01-24

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Synpunkt på Heby kommuns förslag till ny översiktsplan

Jag deltar på samrådsträff

☐ Onsdag 15 januari 2025

☒ Torsdag 16 januari 2025

Namn och kontaktuppgifter

Frivilligt

☒ Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

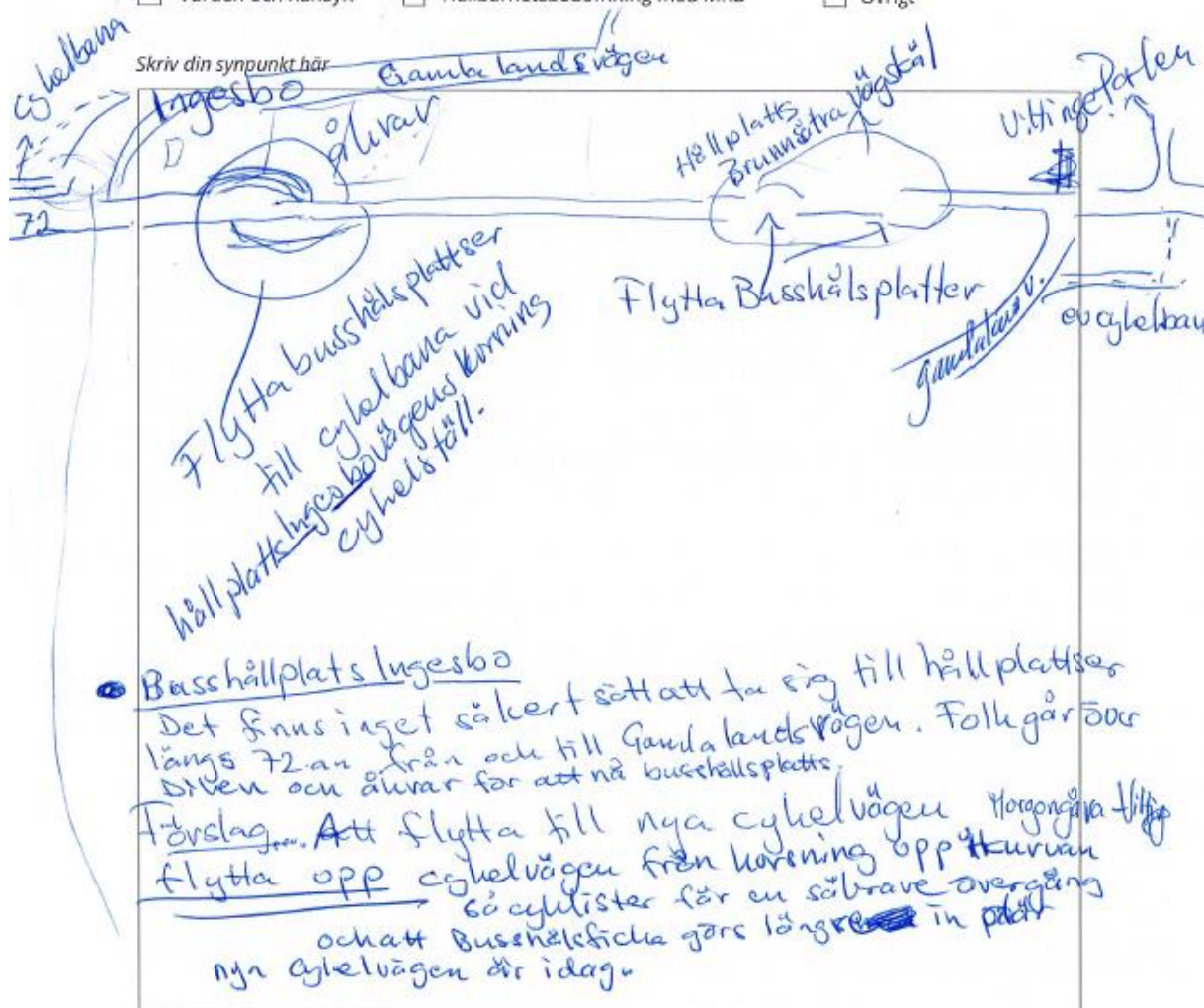
Min synpunkt gäller

☐ Inledning☐ Utvecklingsstrategi

☐ Användning av mark och vatten

☐ Värden och hänsyn☐ Hållbarhetsbedömning med MKB☐ Övrigt

Skriv din synpunkt här

Fortsätt på baksidan

7 Sätta upp cykelställ.

VITTINGE

Synpunkt på Heby kommuns förslag till ny översiktsplan

Jag deltar på samrådsträff

☐ Onsdag 15 januari 2025

☒ Torsdag 16 januari 2025

Namn och kontaktuppgifter

Frivilligt

☒ Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Min synpunkt gäller

☐ Inledning

☐ Utvecklingsstrategi

☐ Användning av mark och vatten

☐ Värden och hänsyn

☐ Hållbarhetsbedömning med MKB

☐ Övrigt

Skriv din synpunkt här

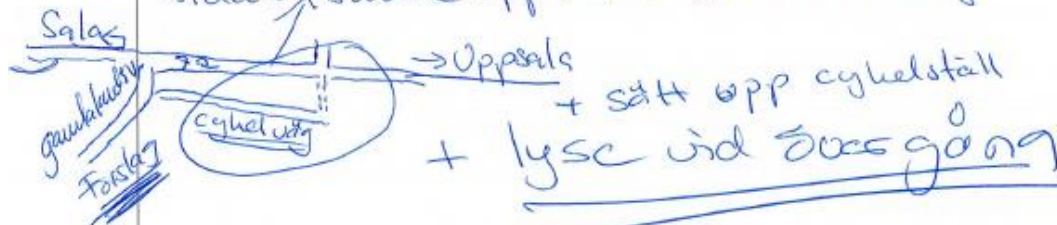
cykel och gångbana och Bushålls platser
i Vittinge längs 72:an.

Gång och cykelbana ("fultänkta") bör flyttas
så den hänger ihop med Vittinge Parken och
Idrottsplatsens infart.

... Det går en gång mitt emot infarten till
Vittinge Parkens infart. Denna används av
ortsbor och de få som vet när de besöker
Parken och Idrottsplatsen.

Det finns en väg från Gammlandsvägen bredvid
72:an till skogsstigen. Tror [redacted]

Önskar att [redacted] på Idrottsplatsens
sida skulle upplätas till Parkering

Fortsätt på baksidan

Synpunkt på Heby kommuns förslag till ny översiktsplan

Jag deltar på samrådsträff ☐ Onsdag 15 januari 2025 ☒ Torsdag 16 januari 2025

Namn och kontaktuppgifter _____

Frivilligt

☐ Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Min synpunkt gäller

- ☐ Inledning ☐ Utvecklingsstrategi ☐ Användning av mark och vatten
☐ Värderna och hänsyn ☐ Hållbarhetsbedömning med MKB ☐ Övrigt

Skriv din synpunkt här

Morgongåva (idags 72an)

Parkeeringen vid Tågstation flyttas

Utnyttja ytan till breddning av
Väg ~~och~~ istället. Tågövergången måste
bli bättre trafik säker för bilisten

Jagen säger ~~stiftelse~~ ifördriking (är förbjudet)
Vänstersväng hindratåbilen Vilket förekommer i

Morgongåva dagvägen (Heby → Uppsala 72. an))

Förslag på ^{ny} Parkeerings plats bortom Morgongår Pizzeria
mot Ramsjön.

Fortsätt på baksidan

Synpunkt på Heby kommuns förslag till ny översiktsplan

Jag deltar på samrådsträff

☐ Onsdag 15 januari 2025

☐ Torsdag 16 januari 2025

Namn och kontaktuppgifter

Frivilligt

☐ Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Min synpunkt gäller

☐ Inledning

☒ Utvecklingsstrategi

☐ Användning av mark och vatten

☐ Värdet och hänsyn

☐ Hållbarhetsbedömning med MKB

☐ Övrigt

Skriv din synpunkt här

Kommunikationer med UL måste förbättras, spårvägsprojektet i Uppsala bör avbrytas då det sannolikt omöjliggör fortsatt utveckling av UL trafik utanför Uppsala. Kommunikationerna i de två ströken N+S mot Uppsala fungerar väl, men inom kommunen är det svårt. Särskilt Tångsjö och ~~Stadshagen~~ kommun utanför. Kommunen bör verka för att få tillstånd Anropsstyrd trafik inom kommunen, om inte regionen kan förbättra UL-tf i kommun. Expressbuss 772 starta från o till Tångsjö. 17000 inv 2040 - Räcker våra äldreboenden? 1200 bost 2040. Bostäder för äldre? Seniorboende.

HEBY KOMMUN
Kommunstyrelsen

2025 -01- 24

Dnr 2021/128 Dpl 212

ID 1 2025.135

Fortsätt på baksidan

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Utvecklingsstrategi

Din synpunkt

Heby, angående ny tomtmark för småhus: Hela området kring Ve'-Kalles måste förbli orört. Där finns en grillplats och en promenadslinga som frekventeras konstant. Det är samlingspunkten för hela skolverksamheten och en mycket populär plats för utomhusaktiviteter. Det är den skog som finns tillgänglig på lämpligt gångavstånd från skolor och fritidshem. För allmänheten är den likafullt en viktig plats för promenader, svampplockning och rekreation. Hela Ve'-Kalles och området med promenadslingan ska inte bebyggas, det är ett mycket viktigt friluftsområde för alla. Skidstugan med elljusspår är mycket bra men kräver transport och ligger alltför långt bort för skola och allmänhet utan bil, så lämna Ve'-Kalles ifred, det är en, i alla avseenden, centralt och viktigt grönområde för unga och gamlas välbefinnande.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-25 12.28 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Användning av mark och vatten

Din synpunkt

I översiktsplanen står: "Service och verksamheter på landsbygden. Det finns ett stort behov av bil för bosatta på landsbygden. För att ge förutsättningar att minska bilberoendet har kommunen en positiv inställning till att förtätning sker i områden med cykelavstånd till en av kommunens tätorter eller där närhet till kollektivtrafik finns. Det är viktigt för Heby kommun att ett mer hållbart bilanvändande utvecklas med exempelvis fossilfria drivmedel. Även möjlighet till kombinationsresor i ett hela resan-perspektiv är viktigt för boende på landsbygden." Mitt yrkande: Det är viktigt att vid kommunens planering av boende och service på landsbygden veta att personbil i många fall kan vara samhällsekonomiskt lönsam jämfört med annan kollektivtrafik. Det visar Svenska Miljöinstitutet IVLs förslag till Geografiskt anpassad vägskatt för personbilar. Enligt denna var samhällskostnaden (för olyckor, buller, vägslitage, CO2, avgaser, partikelutsläpp) 2020 för en fossildriven dieselbil på

landsbygden 2,3 kr/mil. Körd på HVO100 med 90 % CO2-reduktion minskar samhällskostnaden till 0,9 kr/mil. Enligt IVL gör samhällskostnaden på 2,3 kr/mil bilen lönsam jämfört med konventionell kollektivtrafik, varför IVL föreslår en vägskatt på 0 kr/mil på statliga landsvägar, 1 kr/mil på större riksvägar och i små tätorter samt 5,5 kr/mil i tätorter med fungerande kollektivtrafik. IVLs beräkningar grundas på siffermaterial från den statliga myndigheten Trafikanalys, Trafa. (Självfallet behövs något alternativ till bilen för dem som inte kan köra eller inte har körkort) Länkar till källmaterial: <https://www.ivl.se/press/pressmeddelanden/2020-01-28-geografiskt-anpassad-vagskatt-viktigt-styrmedel-i-framtidens-vagbeskattning.html> <https://www.trafa.se/etiketter/transportekonomi/>

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-25 13.17 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Från: [REDACTED]

Skickat: den 25 januari 2025 21:25

Till: information <information@heby.se>

Ämne: ÖP 2040

Från: [REDACTED]

Kommentar till ny översiktsplan Heby kommun, Vittinge (sid 93 – 96).

Vi är framför allt bekymrade för VB 3:

Området VB 3 verkar ta mycket av skogsområdet som ligger högre upp i terrängen. Stora delar av det gamla området är byggt på berg och det nya planerade området utgör den högsta punkten i området. Det behöver utvärderas vad som händer med avrinning om mycket skog försvinner. Kan husen längre ned påverkas negativt då det tidigare har funnits våtmark inom villaområdet när det bebyggdes på 70-talet. Det bör även utredas om marken är direkt lämplig och möjlig att bebygga eftersom det är berg med tunna jordlager. Det finns idag en smal väg in i området som leder upp mot befintligt vattentorn. Hur planeras det för den byggtrafik som kommer att krävas för en utveckling av området, dvs vart är byggtrafik tänkt att passera, och hur ska boende skonas från kontinuerlig byggtrafik in i området under flera år. Har det genomförts några naturvärdesinventeringar? Det finns idag gott om fågelbestånd, mycket hackspettar och andra arter, och skägglav är vanlig som visar på bestånd av äldre skog, fri från luftföroreningar.

Det gamla bostadsområdet hotas genom planen att omringas av nya byggnader, som kommer att ta bort den närhet till skogen och som är en av de mest attraktiva fördelarna med området. Skogen nyttjas dagligen i mycket hög grad av alla som bor i det gamla området, inklusive skolbarn och förskolebarn. Enligt planen kommer den idag möjliga tillgången till grönområdet helt inneslutas av nyare bebyggelse och därmed försvåra för oss i det gamla området att få tillgång till det naturnära området.

Skogsområdet runt vattentornet som ligger i direkt anslutning till flera tomter med äldre suterränghus är ett väldigt bergigt/stenigt område. För att kunna bygga där är det troligt med omfattande sprängningar och stora mängder med utfyllnad, vilket leder till mycket byggtrafik, samt en utdragen byggtid/period. Allt detta kan utsätta de äldre husen för sättningar pga skiftningar i marken. Ingen vet hur det ser ut under de grunderna idag. Riskerna är överhängande för att stora skador kan drabba befintlig bebyggelse med de planer som finns för nya områden på mark som kräver omfattanden markarbeten för att kunna bebyggas. Det finns även en negativ erfarenhet från när det nya området vid den nya skolan började bebyggas. Genom den planering och åtkomst som planer i vårt område medger är det risk för en väldigt lång utdragen bebyggelse. Det betyder att vi i det gamla området kan utsättas för byggtrafik under väldigt lång tid som också beror på intresset för att bygga inom området. Att inte ha en plan för hur enskilda ska undgå att drabbas av nyetableringar utgör en oro för de som riskerar att få en byggväg in i och genom det gamla området.

Trafiksituationen kan komma att påverkas mycket negativt då det inte klargörs i planen om vilka tillfartsvägar som ska nyttjas till de nya områdena. Det är idag en mkt liten väg som leder in mot östra delen av det gamla området. Det finns en smal enkelriktad väg in till de östra delarna idag. Att genom planen använda dessa etablerade vägar in till nya områden kommer innebära väldigt mycket trafik på ett fåtal enskilda vägar som gör dessa delar till en stor belastning för dem som idag bor utmed dessa vägar.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Värden och hänsyn

Din synpunkt

Synpunkt på: Avsnitt "Kulturmiljövård" under flik "Värden och Hänsyn" i samrådshandling till ny översiktsplan för Heby kommun fram till 2040." Jag är rörd och upprörd. Upprörd över förslaget i samrådshandlingen att: "kommunen bör utreda om de kulturhistoriska värdena i Örsundaåns övre dalgång ska skyddas genom områdesbestämmelser" Rörd av det intresse kommunen genom samrådshandlingen ändå visar min bygd.

Sammanfattning Jag yrkar att ...kommunen skall ange konkreta skäl till varför man anser att det behövs områdesbestämmelser för bondbyarna i Örsundaåns övre dalgång.

Tvingande lagkrav att besluta om områdesbestämmelser saknas. Jag yrkar att

...kommunen avstår från att utreda behovet att "skydda" lantbruks- och

landsbygdsbebyggelsen i Örsundaåns övre dalgång med områdesbestämmelser. Jag

yrkar att ... kommunen och länsstyrelsen i stället inleder en dialog med markägarna.

Målet för denna skall vara att finna praktiska lösningar för att vårda och bevara

kulturvärden av

allmänt intresse i dalgången. Eventuella bevarandeåtgärder skall ske genom frivilliga

avtal samt med offentlig finansiering (kommun, landsting, stat eller EU) av samtliga

merkostnader eventuella bevarandebestämmelser medför för fastighetsägarna. Bevarande

och vård av kultur- och naturvärden får inte försämra konkurrensläget för företag och

fastighetsägare inom dalgången. Jag gläds över att ... förslaget till översiktsplan

uttrycker positiv syn på spridd och gårdsnära bebyggelse på landsbygden. SE

BIFOGAD FIL!

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

Organisation/företag

E-post

Telefonnummer

[REDACTED]

Samtycke

2025-01-26 00.31 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

den 25 januari 2025

Mark- och planeringsenheten
Erik Mörtzell
Översiktsplanerare
0224-362 80
erik.mortzell@heby.se

Synpunkt på:

Avsnitt "Kulturmiljövård" under flik "Värden och Hänsyn" i samrådshandling till ny översiktsplan för Heby kommun fram till 2040."

Jag är rörd och upprörd.

Upprörd över förslaget i samrådshandlingen att: *"kommunen bör utreda om de kulturhistoriska värdena i Örsundaåns övre dalgång ska skyddas genom områdesbestämmelser"*

Rörd av det intresse kommunen genom samrådshandlingen ändå visar min bygd.

Sammanfattning

Jag yrkar att

...kommunen skall ange konkreta skäl till varför man anser att det behövs områdesbestämmelser för bondbyarna i Örsundaåns övre dalgång. Tvingande lagkrav att besluta om områdesbestämmelser saknas.

Jag yrkar att

...kommunen avstår från att utreda behovet att "skydda" lantbruks- och landsbygdsbebyggelsen i Örsundaåns övre dalgång med områdesbestämmelser.

Jag yrkar att

... kommunen och länsstyrelsen i stället inleder en dialog med markägarna.

Målet för denna skall vara att finna praktiska lösningar för att vårda och bevara kulturvärden av allmänt intresse i dalgången.

Eventuella bevarandeåtgärder skall ske genom frivilliga avtal samt med offentlig finansiering (kommun, landsting, stat eller EU) av samtliga merkostnader eventuella bevarandebestämmelser medför för fastighetsägarna. Bevarande och vård av kultur- och naturvärden får inte försämra konkurrensläget för företag och fastighetsägare inom dalgången.

Jag gläds över att

... förslaget till översiktsplan uttrycker positiv syn på spridd och gårdsnära bebyggelse på landsbygden.

Kommentarer till förslaget att utreda områdesbestämmelser.

Bygd med utvecklingsmöjligheter

Jag äger och brukar fastigheten [REDACTED] i Västerlöfsta socken. Självfallet vill jag se en rik och levande bygd kring mig. Örsundaåns dalgång gynnas av en rad utvecklingsfaktorer som tillsammans kan bidra till nyinflyttning, ökad sysselsättning samt försärkt kommunal ekonomi:

- Örsundaåns dalgång har stabila och bördiga jordar. Lönsamt lantbruk kräver dock kontinuerlig modernisering och rationalisering.
- Örsundaåns dalgång är glesbefolkad, här finns gott om plats för nyinflyttande.

- Utvecklingen har visat att många av de som 2015-2016 kom till Heby kommun gärna vill fortsätta att bo och verka i bygden.
- Örsundaåns övre dalgång har goda kommunikationer. Snabb datakommunikation finns på plats, trakten ligger mindre än en timme från Heby, Sala, Enköping, Uppsala, Västerås och Stockholms centrum. Länsväg 254 är väl underhållen.
- De lantbruk i Örsundaåns övre dalgång som i framtiden inte förblir driftscentra för livsmedelsproduktion eller hästnäringen erbjuder attraktiva lokaliseringsmöjligheter för kreativa företag.

Det vore olämpligt och djupt olyckligt om ett införande av områdesbestämmelser skulle hindra en positiv utveckling med nyetablering av bostäder och företag.

Lika olyckligt vore det om landsbygdsföretagen i framtiden tvingas bära kostnader för underhåll olönsamma strukturer.

Bebyggelse i Örsundaåns övre dalgång

Flertalet driftsbyggnader i Örsundaåns övre dalgång har rests efter den mycket genomgripande jordreform som från 1827 genomfördes över större delen av Sverige. Här i Sör Hårsbäck genomfördes laga skiftet den 11 juni 1860.

Det moderna Sveriges mest radikala jordreform, Laga skiftet 1827, underlättade omställningen. Målet med Laga Skifte var att modernisera och effektivisera livsmedelsproduktionen genom att samla varje lantbruks (lantbruk = jordbruk + skogsbruk) mark i så få skiften som möjligt, helst bara ett enda samt att flytta lantbrukarens bostad till skiftet. I praktiken sprängdes såväl de gamla radbyarna och de ofta konservativa byrådens makt när gårdarna flyttades långt från varandra. Vid skiftet demonterades många äldre byggnader och timrades upp på den nya gårdsplatsen. Andra demonterades och blev råmaterial till helt andra byggnader. Vid demontering och uppförande skulle de bybor som inte flyttade vara behjälpliga. Det ledde till kontroverser om kåkar var värda att lägga arbete på eller inte. Väl på plats på de nya ensamgårdarna beslutade lantbrukaren själv när, hur samt med vilka kunskaper och hjälpmedel han skulle producera livsmedel.

Men Örsundaåns övre dalgångs utveckling under det 1800-talets andra halva är också en konsekvens av tre viktiga händelser kring 1850:

- Internationell avreglering av handeln med jordbruksprodukter.
- Uppodlingen av den amerikanska prärien
- Den svenska befolkningsexplosionen.

De tidigare spannmålsexporterande Sverige och Storfurstendömet Finland tvingades under 1800-talets andra hälft därför ställa om till intensiv mjölkproduktion.

Under andra halvan av 1800-talet kom också två nya produktionsmedel, konstgödsel och kemiska växtskyddsmedel. Med dessas hjälp kunde jordbrukarna för första gången i historien i någon mån minska de årsmånsgrundade företagsekonomiska riskerna i spannmålsodlingen.

Befolkningsexplosionen tvingade fram en uppodling av marginaljor­dar genom torpbildning i bygdens utkanter.

Samtidigt tvangs de större jordbruken ställa om till mjölkproduktion. Det krävde nya och större lagårdar. Bara på min gård har det sedan 1860 stått tre kostall, det senaste byggt 1901 och taget ur mjölkproduktion 1952.

Många av de nya industribyggnaderna för livsmedelsproduktion som restes under senare delen av 1800-talet byggdes efter typritningar från Hushållningssällskapen eller Kungliga skogs- och Lantbruksakademien. Eller enligt duktiga byggmästares erfarenhet. Som exempel står en till det yttre exakt kopia av min lagård från 1901 på fastigheten [REDACTED]. Gårdarna har inga av mig kända släktband.

Fram till världskriget (1914) rådde en sällan skådad teknik- och utvecklingsoptimism gynnad av öppna gränser och relativt fri handel. Seklets senare del såg en snabbt växande svensk industri förse investeringsvilliga lantbrukare med bättre maskiner och billigare byggnadsmaterial. Ett exempel är taktegel som fram mot sekelskiftet blev överkomliga för allt fler.

Krig och frihandelsrestriktioner bröt 1914 utvecklingsdynamiken från 1800-talet. Efter kriget tryggades folkförsörjningen genom jordbruksregleringar. Bevisat funktionsdugliga under nästa världskrig lade regleringarna grund för Sveriges jordbrukspolitik under efterkrigstiden fram till 1990.

Örsundaåns dalgång specialiserades under 1960-1970-talen mot spannmålsodling. Lantarbetarna försvann till industrin, korna till slakt och lönsamheten i spannmålsodling under isen.

Vid två tillfällen har Sveriges riksdag beslutat att lägga ned landets livsmedelsproduktion och i stället importera billig mat från andra sidan jorden, det skedde 1967 och 1990.

Båda gångerna missade de kraftfulla åtgärderna till stora delar jordbruket längs Örsundaån. 1967 var gårdarna i Örsundaåns övre dalgång alltför stora och kapitalstarka för att slås ut av riksdagspolitikerna. 1990 hade många generationsskiften skett, de gamla brukarna med sex års folkskola hade ersatts av välutbildade företagsledare med gymnasiebakgrund- eller akademisk utbildning samt ett förvärvsarbete vid sidan av jordbruket.

Avregleringen under 1990-talets första halva blev en mycket stor ekonomisk påfrestning för bygdens jordbruk. Men EU-inträdet och återregleringen av jordbrukets ekonomi räddade livet på ett stort antal mindre och medelstora svenska jordbruk, även längs Örsundaån.

Nu omdanas EU-politiken efter krav på friare världshandel och större klimat- och miljöhänsyn, situationen för jordbrukare påminner mer om det sena 1800-talet än om den genomreglerade och nationellt slutna efterkrigstiden.

Kulturmiljöerna i Örsundaåns övre dalgång

Alla förändringar i ekonomi och politik påverkar givetvis kulturmiljön. Översiktsplan för Östhammars Kommun 1992 beskriver utvecklingsdynamiken i ett kulturlandskap:

"Odlingslandskap - kulturlandskap uppstår då människan tar ut de resurser hon anser sig behöva. En omfördelning sker som följer andra mönster än de naturliga. Insamling, anrikning, flyttning, förtäring mm av förnödenheter med utsläpp och spridning av spill har förändrat och kommer att förändra landskapet. Kulturlandskapet blir bara till: det har nästan aldrig planerats att bli på ett visst angivet sätt. (min understrykning). De sociala och ekonomiska kraven för överlevnad styr. Estetiska värden i landskapet upptäcks i sen tid - först av diktare och konstnärer. ..."

Synsättet är tänkvärt. Skeenden med periodicitet som halva eller hela människoliv uppfattas sällan som dynamiska. Vi förleds att tro att tillvarons bygder och skogar är konstanta, planerbara och konserverbara.

Byggnaderna i Örsundaåns övre dalgång är alltså inte ursprungliga. De är istället följderna av den senaste expansiva epoken i bygdens historia, från 1850 till 1940. Driftbyggnader och bostäder har tillkommit och försvunnit, men dagens byggnadsbestånd har fram till 2025 vårdats av ansvarstagande företagare och fastighetsägare. Helt utan myndigheters områdesbestämmelser.

En klokare strategi för framtiden vore att tillåta Örsundaåns dalgång att fortsätta utvecklas i takt med tiden, men gärna med en positiv dialog mellan fastighetsägare och myndigheter. Moderna lantbrukare har intresse, men kanske inte ekonomisk styrka att vårda och bevara sin historia. Det vore djupt olyckligt om en bygd som danats av aktiva och engagerade företagare i takt med sin tid, djupfrystes av kommunala områdesbestämmelser.

Utredning om områdesbestämmelser

Plan- och bygglagen ger kommunerna frihet att avgöra när planverktyget måste tas fram för att säkerställa ett allmänt intresse. I PBL 4 kap, heter det:

41 § Kommunen får anta områdesbestämmelser för att i vissa avseenden reglera begränsade områden av kommunen som inte omfattas av en detaljplan.

42 § Med områdesbestämmelser får kommunen endast reglera grundragen för användningen av mark- och vattenområden för bebyggelse, fritidsanläggningar, kommunikationsleder och andra jämförbara ändamål, om det behövs för att säkerställa syftet med översiktsplanen eller för att tillgodose ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. Miljöbalken, (I följande underpunkter specificeras vad områdesbestämmelserna får bestämma)

Lagen säger alltså att kommunen får skapa planer. Inte skall.

Heby kommun ger i förslaget till översiktsplan 2040 inga motiv till varför och hur de riksintressanta kulturvärdena i dalgången skulle hotas i en "planlös" framtid.

- Lantbrukarna och fastighetsägarna i Sörsocken har heller aldrig varit så väl utbildade som idag. Bara här i Hårsbäck är minst hälften av bönderna akademiker.
- Förståelsen för kultur- och naturvärden är i dag större än någonsin tidigare.
- Risken för misshushållning med dalgångens kulturmiljö och naturvårdsvärden ter sig därför litet och verktyg som områdesbestämmelser obehövliga.
- Eventuella mål för att vidmakthålla bygdens karaktär bör bättre kunna uppnås med en positiv dialog.

Jag yrkar att

...kommunen skall ange konkreta skäl till varför man anser att det behövs områdesbestämmelser för bondbyarna i Örsundaåns övre dalgång. Tvingande lagkrav att besluta om områdesbestämmelser saknas.

Jag yrkar att

...kommunen avstår från att utreda behovet att "skydda" lantbygdsbebyggelsen i Örsundaåns övre dalgång med områdesbestämmelser.

Jag yrkar att

... kommunen och länsstyrelsen i stället inleder en dialog med markägarna.

Målet för denna skall vara att finna praktiska lösningar för att vårda och bevara kulturvärden av allmänt intresse i dalgången.

Eventuella bevarandeåtgärder skall ske genom frivilliga avtal samt med offentlig finansiering (kommun, landsting, stat eller EU) av samtliga merkostnader områdesbestämmelserna medför för fastighetsägarna. Bevarande och vård av kultur- och naturvärden får inte försämra konkurrensläget för företag och fastighetsägare inom dalgången.

██████████ den 25 januari 2025

██████████
██████████

██████████
██
██

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Värden och hänsyn

Din synpunkt

Under rubriken Kulturmiljövård står följande att läsa : Örsundaåns övre dalgång
Området utgör dalgångsbygden längs med Örsundaån söder om Heby tätort och ner mot gränsen till Enköpings kommun. Området karaktäriseras av bebyggelsekontinuitet sedan förhistorisk tid med flera betydande stenåldersboplatser längs åskanten i väster och järnåldersgravfält varav ett med husgrundsterrass. Inom området finns de oskiftade och välbevarade radbyarna Ål, Sör Hårsbäck och Röcklinge med stora tvåvånings mangårdsbyggnader från 1800-talets mitt, stenvälsbroar och äldre vägsystem. Kommunen bör utreda om de kulturhistoriska värdena i Örsundaåns övre dalgång ska skyddas genom områdesbestämmelser. Yrkande: Sör Hårsbäck bör strykas från den här uppräknningen. Byn är tyvärr ingen välbevarad radby. Av de sju gårdar som före jordreformen Laga Skifte låg i Sör Hårsbäcks bykärna återfinns efter den 11 juni 1860 endast två jordbruk, ett i norra och ett i södra änden av byområdet. Tre brukningsenheter flyttades 300 - 1000 meter från bykärnan och två försvann och slogs samman med andra gårdar. På de tomma platserna i byn står idag en villa samt några driftbyggnader till ett av jordbruken. Utanför bykärnan har det senare tillkommit sammanlagt tre villor. Bifogar en bild som visar vart brukningscentra flyttades då byn sprängdes.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

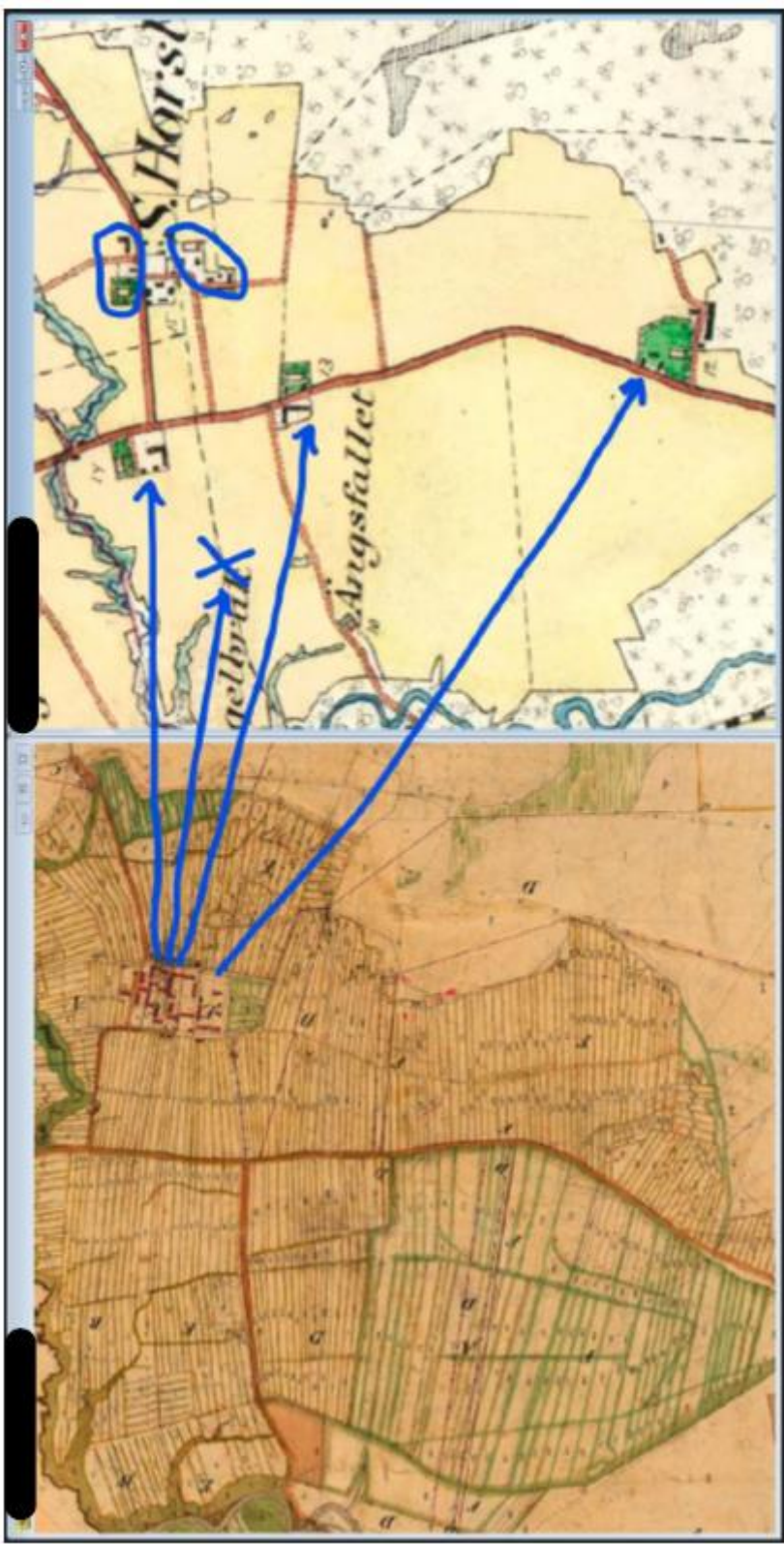
Organisation/företag

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-26 00.44 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Utvecklingsstrategi

Din synpunkt

Då fler och fler barn samt invånare kommer till Gillberga by, bl a i samband med hembygdsföreningens aktiviteter, med omnejd har behovet av en oöversiktlig övergång över järnvägen ökat markant. Busshållplatsen "Ingesbo" ligger precis vid den gamla överfarten som togs bort i och med införandet av X2000 och det är där den nya övergången skulle passa bra sett till var folk går. Det skulle ge bättre tillgång till promenad och cykelvägar för boende på båda sidor. Då skulle man även kunna nå över till skolan i Ösby som man, med en rimlig sträcka, skulle kunna nå till fots istället för att behöva gå runt ner till Vittinge - En sträcka på 4km. I Grimle finns en oöversiktlig övergång och det är inget större som krävs, endast möjlighet att korsat järnvägen på ett lagligt sätt. Under firandet av Midsommar i Gillberga Hembygdsgård kommer ca 600-700 personer vilket varje år skapar ett trafikchaos. Medlemmarna i föreningen har försökt förorda cykel som transportmedel genom marknadsföring och en övergång skulle hjälpa även i detta syfte.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-26 10.00 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Utvecklingsstrategi

Din synpunkt

Då fler och fler barn samt invånare kommer till Gillberga by med omnejd har behovet av en obebakad övergång över järnvägen ökat markant. Busshållplatsen "Ingesbo" ligger precis vid den gamla överfarten som togs bort i och med införandet av X2000 och det är där den nya övergången skulle passa bra sett till var folk går. Då skulle man även kunna nå över till skolan i Ösby som man, med en rimlig sträcka, skulle kunna nå till fots istället för att behöva gå runt ner till Vittinge - En sträcka på 4km. I Grimle finns en obebakad övergång och det är inget större som krävs, endast möjlighet att korsat järnvägen på ett lagligt sätt. Under firandet av Midsommar i Gillberga Hembygdsgård kommer ca 600-700 personer vilket varje år skapar ett trafik kaos. Medlemmarna i föreningen har försökt förorda cykel som transportmedel genom marknadsföring och en övergång skulle hjälpa även i detta syfte. Många från Vittinge promenerar ofta runt Kyrkan men tar då bilen den första sträckan. Övergången skulle möjliggöra fler promenadstråk för boende på båda sidor.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-26 10.01 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Utvecklingsstrategi

Din synpunkt

Då fler och fler barn samt invånare kommer till Gillberga by med omnejd har behovet av en obebakad övergång över järnvägen ökat markant. Busshållplatsen "Ingesbo" ligger precis vid den gamla överfarten som togs bort i och med införandet av X2000 och det är där den nya övergången skulle passa bra sett till var folk går. Då skulle man även kunna nå över till skolan i Ösby som man, med en rimlig sträcka, skulle kunna nå till fots istället för att behöva gå runt ner till Vittinge - En sträcka på 4km. I Grimle finns en obebakad övergång och det är inget större som krävs, endast möjlighet att korset järnvägen på ett lagligt sätt. Under firandet av Midsommar i Gillberga Hembygdsgård kommer ca 600-700 personer vilket varje år skapar ett trafik kaos. Medlemmarna i föreningen har försökt förorda cykel som transportmedel genom marknadsföring och en övergång skulle hjälpa även i detta syfte. Många från Vittinge promenerar ofta runt Kyrkan men tar då bilen den första sträckan. Övergången skulle möjliggöra fler promenadstråk för boende på båda sidor.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

Samtycke

2025-01-26 10.02 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Utvecklingsstrategi

Din synpunkt

Då fler och fler barn samt invånare kommer till Gillberga by med omnejd har behovet av en obebakad övergång över järnvägen ökat markant. Busshållplatsen "Ingesbo" ligger precis vid den gamla överfarten som togs bort i och med införandet av X2000 och det är där den nya övergången skulle passa bra sett till var folk går. Sikten längs järnvägsspåret är flera km åt respektive håll så att passera rakt över spåret vid den övergång vi vill ha måste anses som säkert. Då skulle man även kunna nå över till skolan i Ösby som man, med en rimlig sträcka, skulle kunna nå till fots istället för att behöva gå runt ner till Vittinge - En sträcka på 4km. I Grimle finns sedan tidigare en obebakad övergång och det är ingen större åtgärd som krävs vid Ingesbo, endast möjlighet att korsa järnvägen på ett lagligt sätt. Under firandet av Midsommar i Gillberga Hembygdsgård kommer ca 600-700 personer vilket varje år skapar ett trafik kaos. Medlemmarna i föreningen har försökt förorda cykel som transportmedel

genom marknadsföring och en övergång skulle hjälpa även i detta syfte även i miljömässigt tänk.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-26 10.08 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Utvecklingsstrategi

Din synpunkt

Hej! Vi tycker översiktsplanen ser väldigt bra ut och är mycket positiva till den utveckling ni ser för Vittinge! Något många av oss söder om järnvägen, i Gillberga, Ösby och Boksta skulle se vilja se är möjligheten till en järnvägsövergång (för gång och cykeltrafik likt den som är i Grimle) över till Ingesbo. Se bild på område som avses. Att ha en övergång där ger oss större möjligheter att nå kollektivtrafik (busshållplatsen vid Ingesbo), nya skolan, promenadmöjligheter, och att nyttja den nya cykelvägen till Morgongåva. Att ha en övergång på detta ställe öppnar såklart även upp för resten av Vittinges samhälle att både få utökade promenadmöjligheter, men även att de lättare kan nå bygdens hembygdsgård som ligger i Gillberga. I nuläget väljer många Vittingebor att ta bilen till tex. Midsommarfirandet pga att man måste åka runt Grimle eller Vittinge för att ta sig till hembygdsgården. Med över 500 besökare på midsommar vore det fantastiskt om fler kunde uppmuntras att

promenera eller cykla, och lämna bilen hemma. Vi väntar själva vårt första barn och ser att behovet att kunna komma över lättare till norra sidan av Vittinge för att kunna komma till förskola men sedan även pendling till högstadie och gymnasiet för barnet framöver.

Med vänliga hälsningar, [REDACTED]

Ps. [REDACTED]

[REDACTED] Vittinge hembygdsförening och föreningen ser verkligen att det skulle hjälpa besöksnäringen och landsbygdsutvecklingen att ha en övergång på detta ställe. Om ni vill komma i kontakt med föreningen och vill prata mer om hur vi ser att det kan vara en fördel så är det bara att ni hör av er till mig.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

[REDACTED]

Organisation/företag

[REDACTED]

E-post

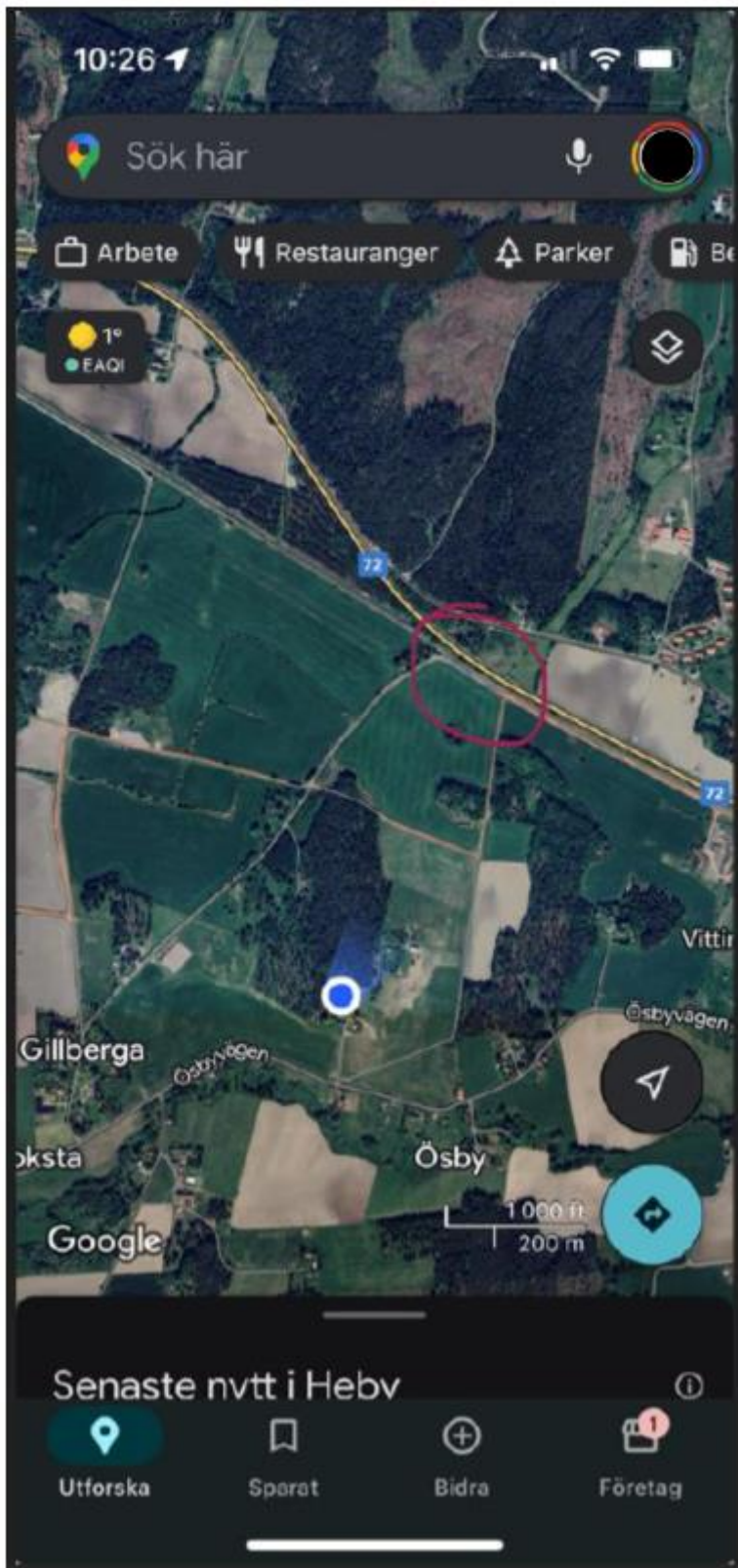
[REDACTED]

Telefonnummer

[REDACTED]

Samtycke

2025-01-26 10.40 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Utvecklingsstrategi

Din synpunkt

Då fler och fler barn samt invånare kommer till Gillberga by med omnejd har behovet av en obebakad övergång över järnvägen ökat markant. Busshållplatsen "Ingesbo" ligger precis vid den gamla överfarten som togs bort i och med införandet av X2000 och det är där den nya övergången skulle passa bra sett till var folk går. Då skulle man även kunna nå över till skolan i Ösby som man, med en rimlig sträcka, skulle kunna nå till fots istället för att behöva gå runt ner till Vittinge - En sträcka på 4km. I Grimle finns en obebakad övergång och det är inget större som krävs, endast möjlighet att korset järnvägen på ett lagligt sätt. Under firandet av Midsommar i Gillberga Hembygdsgård kommer ca 600-700 personer vilket varje år skapar ett trafik kaos. Medlemmarna i föreningen har försökt förorda cykel som transportmedel genom marknadsföring och en övergång skulle hjälpa även i detta syfte. Många från Vittinge promenerar ofta runt Kyrkan men tar då bilen den första sträckan. Övergången skulle möjliggöra fler promenadstråk för boende på båda sidor.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

Samtycke

2025-01-26 10.42 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Användning av mark och vatten

Din synpunkt

Hela förslaget känns som en riktig skrivbordsprodukt. Är det någon som har varit ute och tittat på de olika områdena så ni faktiskt vet vad det är ni föreslår? Det står inte heller ett ord om konsekvenserna av att viktiga naturområden försvinner vilket stärker känslan av att de som har tagit fram förslaget inte vet vilka värden som finns i de olika områdena idag. Vet ni inte att Ved-Kalles används jättemycket av både förskolorna och skolan? Både för utflykter för de mindre barnen och idrottslektioner för de större. De kommer inte kunna använda ett område mycket längre bort på samma sätt. För de små barnen är det långt nog att gå till Ved-Kalles, och de stora ska hinna med det på lektionen. Det är också här man kan gå en promenad eller springa i skogen utan att behöva ta bilen upp till elljusspåret. Alla fina ord om hur bra det är med naturnära boende verkar inte betyda något i slutänden. Det känns som greenwashing att låtsas att det här är ett bra förslag som leder till en hållbar

utveckling. Ved-Kalles är ett exempel men kommunen verkar tänka lika i alla orter. Många av de kvarvarande skogsområdena intill orterna pekas ut för bostäder. Om man inte bevarar det som är viktigt för oss som redan bor här är risken att fler väljer att flytta härifrån. Befintliga hus behöver också vara attraktiva när de blir till salu. Om man gör det bra för oss som bor här kommer vi istället hjälpa till att locka andra till kommunen när vi berättar om hur fint det är där vi bor. Jag bor här för att jag gillar det småskaliga och närheten till naturen. Jag vill att mina barn ska kunna vara ute i skogen och leka. Jag åker gärna på utflykter på helgen men det är minst lika viktigt att kunna ta en lunchpromenad i skogen. Förstör inte den möjligheten.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Samtycke

2025-01-26 11.32 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Användning av mark och vatten

Din synpunkt

Angående HAB9 Öster om Kvarsta: Den största anledningen till varför vi på Akademigårdsvägen flyttade till adressen var p.g.a. den fantastiska utsikten över åkrar ängar o skog, en utsikt som helt kommer att försvinna om förslaget blir verklighet. Jag och mina grannar känner oss "förda bakom ljuset" av både Byggherrar och Mäklare då inget informerats om förslaget vid vår inflyttning 2021/2022, den eventuella utökning som skulle ske var på motsatt sida av Akademigårdsvägen ingen annan stans.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-26 13.26 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Angående eventuella planer kring områdesbestämmelser för Sör Hårsbäck – en orimlig åtgärd baserad på felaktiga premisser

Kommunens förslag att införa områdesbestämmelser för Sör Hårsbäck vilar på en föråldrad och missvisande beskrivning av byn som en "välbevarad radby". I verkligheten speglar inte dagens Sör Hårsbäck de förhållanden som nämns i översiktsplanen. Den utveckling som har skett under gradvis under en längre tid har förändrat byn i grunden, och den kan inte längre klassificeras som en välbevarad radby.

1. Sör Hårsbäck är inte längre en välbevarad radby

Kommunens beskrivning av Sör Hårsbäck som en "välbevarad radby" inte längre korrekt. Moderniseringar, förändringar i fastighetsäggande och annan utveckling har medfört att byns struktur och karaktär har förändrats. Att basera områdesbestämmelser på en historisk idealbild, snarare än den verklighet som råder idag, är missvisande och riskerar att begränsa framtida utveckling.

2. Områdesbestämmelser försämrar konkurrenskraften för företag och fastighetsägare

Införandet av områdesbestämmelser riskerar att försämra konkurrensläget för företag och fastighetsägare i Sör Hårsbäck och andra byar i Örsundaåns övre dalgång. Restriktioner som kräver bygglov för förändringar eller nybyggnation skapar administrativa hinder och ökade kostnader. Det hämmar inte bara lokalt företagande, utan kan också minska möjligheten för fastighetsägare att anpassa sina egendomar till moderna behov.

3. Frivilliga kulturvårdsavtal är en bättre lösning

Istället för att införa restriktiva områdesbestämmelser föreslår vi att kommunen och regionen arbetar med markägarna för att etablera frivilliga kulturvårdsavtal. Sådana avtal kan säkerställa att kulturhistoriska värden bevaras, samtidigt som markägarna behåller sin frihet att utveckla och anpassa sina fastigheter. Detta är en lösning som främjar samarbete och respekt för lokalbefolkningens rättigheter.

Sammanfattning

Planerna på att införa områdesbestämmelser i Sör Hårsbäck är baserade på en felaktig bild av byns nuvarande skick och kommer att skapa onödiga hinder för utveckling. Jag uppmanar kommunen att avbryta dessa planer och istället arbeta med frivilliga kulturvårdsavtal som en mer rimlig och rättvis lösning. Byns framtid bör formas av dem som lever och verkar här – inte av restriktioner som bygger på en förlegad idealbild.

Vänliga hälsningar,

[Redacted signature]

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Inledning

Din synpunkt

Jag tycker att ni inte ska bygga bostäder i Vedkalles. Jag brukar gå dit med skolan ibland.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Samtycke

2025-01-26 14.43 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Övrigt

Din synpunkt

Hej jag tycker att bussarna mellan Heby och Tärnsjö ska gå oftare.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Samtycke

2025-01-26 14.48 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Användning av mark och vatten

Din synpunkt

Hej jag tycker att ni inte ska bygga bostäder vid TB2. Jag bor nära TB2 och jag vet att det bor hägrar där.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Samtycke

2025-01-26 15.08 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Från: [REDACTED]

Skickat: den 26 januari 2025 17:13

Till: information <information@heby.se>; [REDACTED]

Ämne: Fwd: ÖP 2040

**Synpunkter på översiktsplan 2040 gällande byggnation som berör åkermark, grundvattenkällor, motionsspår, rekreationsplats, samt hästgårdar.
Område HEB1**

Inledning

Undertecknad önskar härmed lämna åsikter gällande den översiktsplan för 2040 som Heby kommun tagit fram på område HEB1. Vissa av dessa synpunkter har jag tidigare lämnat in i form av yttrande till de båda detaljplaner som gränsar till denna översiktsplan-Horrsta Backe etapp I samt II. Vid samrådsmötet som hölls i Vittinge häromdagen verkade ni överraskade när det framkom att det ligger grundvattenkällor inom det planerade området, vilket är lite märkligt då detta är inskickat skriftligt som allmän synpunkt gällande strandskydd för de två detaljplanerna. I etapp I fick ni till och med lov att upphäva strandskyddet retroaktivt då ni inte tagit hänsyn till detta innan byggnation och trots att Länsstyrelsen först hade synpunkt på detta. Det här medför att jag undrar hur mycket dialog ni har inom kommunen gällande dessa frågor och planer? Ni borde ha känt till att det finns grundvattenkällor inom området. Jag har heller inte fått någon återkoppling på någon av dessa yttranden eller den synpunkt om strandskydd som jag skickade in under sen sommar/tidig höst 2024.

Delar av [REDACTED] som nu befinner oss inom översiktsplanen fick för några år sedan frågan om vi ville ingå i detaljplanen för Horrsta Backe (vi ligger idag inte inom detaljplanerat område). Vi tackade skriftligen nej. Men i denna översiktsplan så har ni tagit med oss ändå i den planerade detaljplan som i så fall då kommer att tas fram för det nya området. Varför fråga om ni ändå inte kommer att respektera och ta hänsyn till det svar som ges?

Det aktuella området innefattar åkermark, två stycken grundvattenkällor med avrinning ner mot sjömossen, ett motionsspår med närhet till skola och idrottsplats, en vedertagen samlings/grillplats, samt två stycken hästgårdar. Beslut att bebygga denna plats riskerar att orsaka betydande och irreversibla skador på såväl miljö som lokala intressen. Det genomförs också nu ett område för industri alldeles intill översiktsplanen för det planerade området? Vilket i sig kommer att generera biltrafik och buller på sikt. Fornlämningar har också hittas inom området och de kända är även utmärkta på karta.

Bakgrund

Den aktuella marken används i dag som:

- Åkermark: Finns inom området.
- Grundvattenkällor 2 st: Området utgör ett känsligt hydrologiskt system med avrinning ner mot sjömossen och vidare ut i Örsundaån /Mälaren.
- Hästgårdar: Området är en central del av två stycken hästgårdar, vilka kan påverkas negativt av byggnationen och ökade trafikvolymen. Det kan till och med bli så att deras verksamhet hotas.
- Motionsspår: Används flitigt av invånare samt skola. Närheten till skola och idrottsanläggning gör att den är inom rimligt avstånd att använda för tex en idrottslektion.
- Klockarhagen/ Ved Kalles: En vedertagen samlingsplats för grill och samkväm. Används flitigt av invånare, förskola och grundskola. Närheten till skola och idrottsanläggning gör att den är inom rimligt avstånd att använda för tex en idrottslektion el fritidsverksamhet.
- Fornlämningar: Det finns gott om fornlämningar inom översiktsplanen.

Argumentation

1. Skydd av åkermark

Enligt miljöbalken (MB) 3 kap. 4 ska brukning värd jordbruksmark skyddas mot exploatering när det inte föreligger synnerliga skäl. Åkermark är en ändlig resurs som är avgörande för långsiktig livsmedelsproduktion. Att bygga på denna mark går emot principen om hållbar markanvändning och äventyrar lokala och nationella jordbruksintressen. Ni har heller inte tagit hänsyn till detta i detaljplan för Horrsta Backe I samt Horrsta Backe II och hävdar där att det inte finns någon annan mark lämpad inom Heby att bygga på när Länsstyrelsen haft synpunkter även här.

2. Risk för grundvattnet

Den planerade byggnationen hotar att störa grundvattensystemet, vilket kan få långtgående konsekvenser för dricksvattenförsörjningen och ekosystem. Eventuella föroreningar eller förändringar i vattenflöden kan vara svåra att åtgärda och skulle påverka såväl människor som djur och natur negativt. Grundvattenkällorna har sin avrinning ner till sjömossen som i sin tur går samman med Örsundaån som till sist når Mälaren.

3. Konsekvenser för hästgårdar

Byggnationen riskerar att negativt påverka hästgårdarnas verksamhet genom:

- Ökad trafik och buller, vilket kan leda till stress för djuren.
- Försämrade luftkvalitet och miljö kring gårdarna.
- Risk för minskat ekonomiskt värde och begränsad utveckling av gårdarnas verksamhet eller till och med hota deras existens vid ev klagomål från boende dikt intill.

4. Motionsspårets betydelse för hälsa, välbefinnande och skola

Motionsspåret används flitigt av invånare och förskola/ grundskola för motion, rekreation och naturupplevelser. Det är en viktig resurs för folkhälsan och bidrar till ökad livskvalitet för invånare i alla åldrar och verksamheter. Att bygga bostäder på platsen riskerar att försämra fysisk aktivitet och mental återhämtning och att flytta motionsspåret gör att det blir ett betydligt längre avstånd från skola och idrottsanläggning vilket gör att det troligtvis inte kan användas i samma utsträckning som tidigare pga tidsbrist att ta sig fram och tillbaka, samt blir för långt avstånd för mindre barn.

5. Pulkabacke

Pulkabacken används flitigt av invånarna och Hebys förskola samt grundskola och även andra verksamheter då även den ligger i närområdet och gångavstånd från skolan. Nu kanske denna inte ligger inom det planerade området men dock dikt intill, och är väl värd att lyfta även i detta forum.

6. Alternativa platser

Det är rimligt att kommunen undersöker alternativa byggplatser som inte innebär exploatering av känsliga områden som åkermark och grundvattenkällor.

Härmed önskas att kommunen tar större hänsyn till invånarnas behov och önskemål i planeringsprocessen. Placeringen av ett motionsspår och pulkabacke är en viktig tillgång för bla skolan och bör bevaras för nuvarande och framtida generationer. Att flytta på motionsspåret gör att det kommer betydligt längre bort från skola och idrottsområde och kommer att skapa både tidsbrist och för långt avstånd för mindre barn att kunna nytta detta. Genom att välja en mer lämplig plats för det planerade området kan kommunen både bemöta behovet av utveckling och samtidigt skydda viktiga natur, hälso- samt kulturvärden.

Förslag och önskemål

Jag ber er att beakta mina synpunkter och genomföra en fördjupad analys av konsekvenserna innan beslut fattas gällande detta område.

Jag önskar att kommunen omprövar översiktsplanen om byggnation och i stället prioriterar en mer hållbar lösning. Härmed föreslår jag att kommunen utreder alternativa områden som bättre lämpar sig för planerad utveckling.

[Redacted signature]

Till: Heby Kommun registrator/information
Januari 26, 2025

Kommentarer till Översiktsplanen

Jag vill framföra följande synpunkter på den föreslagna Översiktsplanen:

1. Gällande Tärsjö Samhälle:

Det bör utredas närmare vilka möjligheter som kan finnas att utveckla infrastruktur av intresse för den tunga trafiken som passerar på väg 56, 'den räta linjen'. Tidigare mätningar gav vid handen att ca 12000 fordon passerade varje dygn – 30% tung yrkestrafik. Det förefaller vidare att Tärsjö är väl beläget för att svara mot de krav på vila som ställs på den norr – och sydgående yrkestrafiken. *Varje natt fylls både trafikverkets rastplats liksom parkeringsutrymmena vid tankstället och den nattöppna serveringen med yrkesfordon.*

Trafikverket har i olika omgångar låtit meddela att det är av stor vikt att tillskapa säkra och skyddade parkeringsställen för yrkestrafiken. Med hänsyn till den stora trafikvolym som redan passerar Tärsjö torde det kunna vara ett gott tillfälle att skapa en anläggning till förmån för yrkestrafiken, i enlighet med Trafikverkets uttalade behov.

2. Gällande Östahalvöns framtid, skötsel och utveckling:

Jag framställer tillsammans med bygrannar att vi vill ha utökad besvärstid med i första hand tre veckor för att kunna utvärdera innebörd och konsekvenser av de förslag som Kommunen ger i Översiktsplanen.

1: Det framgår att det enda centrala dokumentet för planeringen ligger fast i form av den 'Tematiska Fördjupningen' LIS-planeringen. Denna plan är mer än 12 år gammal och kan sägas ha till vissa delar spelat ut sin roll. Under de senaste tre fyra åren har Kommunen vid olika tillfällen gått ut med försök och förslag som kan uppfattas som avvikande från både planen och de intentioner som uttryckts från LS och lantmäteriet. Kommunen har även undvikit att involvera sakägare i de processer man igångsatt gällande existerande servitut, etc.

2: I det föreliggande dokumentet nämns det inte i något sammanhang att Östa till största delen är ett reservat sedan 50 år tillbaka. I nuvarande form av Naturreservat föreligger en skötselplan som fastställdes 2007. Denna plan har inte reviderats sedan tillkomsten.

3: Varken den 'Tematiska Fördjupningen' eller den gällande Skötselplanen återfinns i Översiktsplanens förteckning över konsulterade dokument. Detta kan sägas vara en förvånande lapsus.

4: I Översiktsplanen s.116 verkar det uttryckas att Östa enbart består av fritidsbebyggelse. Detta är en grov missuppfattning. Östa har varit bebott sedan stenåldern. Den centrala, gamla bystrukturen består i många fall av permanentbostäder, byggnader som är 150 år gamla eller äldre, centrerade kring de åkrar som utgör en estetisk tyngdpunkt i det historiska landskapet.

Det föreligger i vår mening ett behov av att se över, utreda och uppdatera de styrdokument som förefinns och fortfarande äger giltighet, trots att dagens situation ställer andra krav på relevanta planer. Vi har ambitionen att delta i sådana uppdateringsprocesser. Med dessa observationer har vi förhoppningen att vår begäran om förlängd besvärstid kan sägas vara underbyggd och förklarad.

[Redacted signature block]

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Utvecklingsstrategi

Din synpunkt

Utvecklingen av kommunen är otydligt formulerad. Det enda som beskrivs mer är transporter. I övrigt nämns det bara i förbifarten att kommunen ska växa med flera tusen invånare. Ingen beskrivning av hur det ska gå till, om kommunen har råd med det eller om det finns några utmaningar. Hur ska kommunen få en inflyttning på flera tusen personer? Hur ska kommunen ha råd med högre belastning på skola, vård och omsorg och infrastruktur? Ska något av de tre nämnda områdena byggas ut? Fler anställda? Med vilka pengar då? Har ni utrett vad det blir för konsekvenser för de som redan bor i kommunen när fokus hamnar på nya invånare?

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Samtycke

2025-01-26 19.27 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Från: [REDACTED]

Skickat: den 26 januari 2025 20:04

Till: information <information@heby.se>

Ämne: ÖP2040

Hej!

Jag vill gärna lämna synpunkter på översiktsplanen för Heby kommun, gällande Harbo. Jag är emot att bygga på området HAB2 i Harbo, då det kommer innebära avverkning av gamla träd som känns viktiga för att hålla en fin miljö kring villaområdena i anslutning. Att behålla lite träd emellan och runt villaområden är jätteviktigt för hur man upplever miljön. Om man vill få folk att flytta ut från städerna så tror jag att den lantliga känslan och närheten till naturen är en viktig del. Det allra viktigaste området att spara i HAB2 området är området mellan Gröndalsvägen och Viby säteri, samt delen på andra sidan Gutterpsvägen (grusvägen). Där på båda sidor av grusvägen är det gammal och jättefin tallskog, och djur har även kunnat gå där och beta vilket ger en fin lantlig känsla. Tycket det är viktigt att bevara gamla träd. Detta påverkar inte bara folk som bor på Gröndalsvägen, Parkvägen och Viby vägen. Ett populärt promenadstråk går från kyrkan förbi Viby säteri och vidare fram mot Eklunda vägen och centrum, så jag tror det kommer vara fler som blir besvikna om det lilla grönområdet skulle försvinna.

Tack för att vi som invånare har rätt att tycka till om vår boendemiljö. Kul att ni vill utveckla Harbo, hoppas ni kan göra något bra av det.

Bekräfta gärna att mailet mottagits.

Med vänliga hälsningar

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Användning av mark och vatten

Din synpunkt

"Tätorter med god tillgång på service såsom exempelvis kollektivtrafik har även ett större behov av bostäder för särskilda grupper. Samtidigt finns en efterfrågan på småhus i tätorterna. Denna efterfrågan behöver kommunen möta genom en god samhällsplanering som hushåller med markresurserna vilket bland annat inkluderar en förtätning av tätorternas bebyggelse." Vad är det för bostäder och vad är det för särskilda grupper som nämns i första meningen? Förtätning är en omskrivning av borttagande av gröna områden. Hur ska befolkningen trivas i tätorterna om det inte blir en trevlig utemiljö? Utseendet och trevliga stråk att röra sig på är en trivselfaktor för både gamla och nya invånare i Heby kommun. Det är redan flera centrala gröna områden som tagits bort av kommunen. Det leder till att det inte är lika trevligt att gå ut på promenader och naturliga lekplatser för barnen. Ska vi bara vara på våra egna villatomter eller åka ut till skogen när vi vill gå ut?

"Att förändra befintliga

områden i tätorterna kan ses som ett sätt att utnyttja marken mer effektivt. Genom att förtäta ökar underlaget för service, transportbehovet minskar, underlaget för kollektivtrafiken ökar och befintlig infrastruktur (gator, ledningar, fjärrvärme) kan nyttjas mer effektivt. Det i sin tur innebär minskade nyinvesteringar jämfört med att bygga helt nya områden." Så stora tätorter har vi inte så att det blir en tydlig effektivisering av transporter och infrastruktur. Det låter som att tätorterna skulle vara små städer. När vi bor i en utpendlande landsbygdskommun så vill vi komma hem till lummigt och grönt, lugnt och skönt. Inte packa ihop oss tätt inpå varandra. Då försvinner poängen med att bo här. Hur tänker ni kring samtliga tätorter där bostäder är utpekade på fina promenadmiljöer? Hur ska dungar, gräsytor och promenadslingor bevaras eller utvecklas när många av dem är utpekade för bostäder eller verksamhet? Vem säkerställer att de blir kvar när fokus är på nya bostäder och nya

verksamheter? Fokus ska vara på att vi som bor här ska trivas och vilja bo kvar.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Samtycke

2025-01-26 20.09 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Synpunkter på nytt Industriområde Heby HEV2

[REDACTED]

Området som märks HEV2 ligger i ett skogsområde som är ett flitigt besökt rekreationsområde. Området består av en mängd stigar och små vägar som utnyttjas för löpning, cykel, ridning, skidåkning samt som strövområde för människor & djur. Heby kommun har under alla år värnat om detta område just för det ändamålet.

Området som är utmärkt i översiktsplanen kommer ligga in på kommunens vattenskyddsområde.

Ulebomossen ligger även den inom det utritade området och skulle med största sannolikhet behöva avvattnas för att lämpa sig som industriområde.

Sammantaget så bör området i fråga bevaras så som det är idag både med tanke på vattenskydd, bevarande av våtmark och värdet av att ha friluftsområden för motion och rekreation i nära anslutning till samhället.

Vidare skrivs det i planen att trafiken bör anslutas till Storgatan vilket inte är möjligt då markområdet ut mot Storgatan inte är kommunal mark. [REDACTED]

Tittar man på översiktsplanen gällande förslagsområden gällande verksamheter så har kommunen redan ett nytt industriområde. Vore det inte bättre att fortsätta med HEV1 som ligger i anslutning till det området där det nu redan finns VA och el framdraget vilket borde ge en ekonomisk vinning. Den arealen borde räcka för överskådlig framtid.

[REDACTED]

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Användning av mark och vatten

Din synpunkt

Vi ser mycket positivt på utvecklingen av Vittinge med nya bostäder, tågstopp och bättre cykelvägar - framför allt till Vittinge IP. Vi som ägare av tomterna [REDACTED] och [REDACTED] undrar vad det innebär att en del av den mark vi äger ska anges som "grönområde" i översiktsplanen? Vi vill också understryka vikten av att behålla de upparbetade stigarna i skogen även om det anläggs bostäder i det som idag är skog. Det är väl använda stigar för rekreation och har funnits där historiskt. Jag tror stigen som går från Näsbovägen och sedan bakom Västbergavägen kallas "kyrkstigen" historiskt. Det är positivt med nya bostäder norr om den nya skolan. Men undersök gärna möjligheterna att planera för bostäder även närmare riksväg 72 och det planerade tågstoppen. Bland annat åkermarken som finns mellan Näsbovägen och Västerbergavägen. Det förstärker redan bebyggda områden och borde vara enkla att planera för vatten och avlopp. Det finns idag inga (?) eller få seniorboenden i

Vittinge. Planera gärna för detta i den nya ÖP:n. Vi vill också ha tillbaka belysningen längs våra byvägar. Det borde vara grundläggande för utveckling av ett bysamhälle där barnfamiljer kan bo och leva och barnen ska kunna gå och cykla till skolan och träningen.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

[REDACTED]

E-post

[REDACTED]

Telefonnummer

[REDACTED]

Samtycke

2025-01-26 21.55 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Användning av mark och vatten

Din synpunkt

Synpunkter och frågor gällande översiktsplan 2040 gällande område öb1 i östervåla. Hur ser planen ut kring vägar, kommer Källgatan, Lillängsgatan osv drabbas av genomfartstrafik? Vi med flera grannar i området önskar ett fortsatt lugnt och tryggt område och vill inte bli påverkade av mer genomfartstrafik. Gatorna är smala och det bor mycket barnfamiljer i området. Dagligen leker barn från skola/förskola och även på fritiden i grönområdet bakom sporthallen. Det är även ett populärt promenadstråk, kommer det lämnas kvar något större grönområde? Det är ett av de få som finns nära samhället. Detta skulle påverka skolan och barnen negativt om det inte lämnas grönområde kvar. Förslaget är vändplan med alternativt gångväg för anslutning till nya området. Men helst ser vi att det lämnas kvar en större del av grönområde.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-26 22.44 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

[REDACTED]

Från: [REDACTED]
Skickat: den 26 januari 2025 20:02
Till: information <information@heby.se>
Ämne: ÖP 2040

Hej!

Här kommer våra medborgarsynpunkter på Översiktsplanen.

Prioritera ett cykelstråk mellan Östervåla-Harbo

Det gynnar både ung och gammal, både trafiksäkerhet och friskvård. Detta borde kunna bli verklighet i närtid!

Ompröva gräns för strandskydd inför planeringen av bostäder i ett så kallat LIS-område i Östa

Enligt Utredning+och+Förslag+till+planuppdrag+DP+411_Del+av+Östa+1_24_230308 "bör en zon på ungefär 75 meter närmast strandlinjen fräntas exploatering".

Begränsningen 75 meter är provocerande liten med tanke på att det är 300 meter som gäller i Östa för övriga områden och 100 meter som i allmänhet gäller i merparten av Sveriges kommuner.

Med vänliga hälsningar

[REDACTED]

[REDACTED]

Vilket/vilka områden i förslaget till ny översiktsplan gäller din synpunkt?

Värden och hänsyn

Din synpunkt

Bifogat finns synpunkter på översiktsplanen för Heby kommun 2040. Handlingen är tidigare även skickad via e-post.

Frivilligt att lämna uppgifter

Du är välkommen att lämna namn och kontaktuppgifter om du själv vill. Vi kommer inte att publicera några personnamn i vår samrådsredogörelse när vi sammanställer inkomna synpunkter. Det kan däremot framgå namn på företag och organisationer om du väljer att lämna uppgifter om det här.

Namn

E-post

Telefonnummer

Samtycke

2025-01-25 18.28 Jag godkänner att Heby kommun hanterar mina uppgifter i enlighet med GDPR.

Synpunkter ny översiktsplan Heby kommun

Undertecknande – Fritidshusägare Östa fritidsområde

Undertecknade	Hemort	Adress fritidshus	Kontakt
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

Historik och nuläge

Östa fritidsområde upprättades på 1960 talet av Västmanland turist. För förvaltningen av området initierades ursprungligen Östa sportstugägarförening, som sedermera övergick till en gemensamhetsanläggning [REDACTED] med ändamål att förvalta vägar och grönområden. Det bör således finnas god anledning för Heby kommun att tillvarata befintliga fastighetsägares och samfällighetsmedlemmars intressen i en utveckling av området.

Som framgår i kommunens utredning "Översiktsplan 2040" är Östa naturreservat känt för sin rika flora och fauna, inklusive gamla tallskogar, högmossar och sandstränder. Området är utpekad som riksintresse för både naturvård och friluftsliv, vilket understryker dess betydelse på nationell nivå. Översiktsplanen lyfter även begreppet "Blågröna stråk", områden som kombinerar vattenmiljöer med grönområden, och lyfter dess betydelse som ovärderliga rekreativa miljöer för människor, där tillgången till natur nära vatten är särskilt eftertraktad, i kombination med bevarande av ekosystem och ekologisk mångfald. I Östaviken möts skog och älvstrand på ett sätt som erbjuder en unik möjlighet till rekreation. Detta gör området särskilt värdefullt för aktiviteter som vandring, svamp- och bärplockning, och avkoppling i en älvnära miljö.

Synpunkter och yttrande

Av kommunens egna ställningstaganden avseende Natur och grönstruktur (s. 77 i Översiktsplanen) framgår:

§1 Vid detaljplanering och vid lov- och tillståndsprövningar ska hänsyn tas till blåa och gröna stråk och de ska vid behov utvecklas och stärkas.

§2 Främja folkhälsa och välbefinnande genom ett varierat utbud av gröna miljöer i tätorterna med möjlighet till rekreation, lek, motion, vila, möten med mera.

§3 Säkerställ att det finns tätortsnära natur och grönytor som är tillgängliga för alla.

§4 Vid detaljplanering samt vid lov- och tillståndsprövningar ska möjligheten till produktion av ekosystemtjänster beaktas och vid behov förbättras och stärkas.

§5 Alla kommunens grönytor ska skötas så att de ekosystemtjänster som de kan bidra med utvecklas och förstärks.

Samtidigt beskriver kommunen planer om utvecklandet av Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS), där mycket fokus sätts till utvecklandet av permanentboende. Kommunen gör för Östa området bedömningen att (s.121 – 122):

Den föreslagna utvecklingen påverkar inte möjligheten att skydda riksintresseområdenas kärnvärden mot negativa konsekvenser.

Ett föreslaget utbyggnadsområde i Tärnsjö (TB2) medför ett mindre begränsat intrång i riksintresseområde för friluftsliv och rörligt friluftsliv.

Heby kommun anser att det finns förutsättningar att utveckla Östahalvön med avseende på besöksnäring och bostadsutveckling och att det finns utrymme att tillvarata Östahalvöns utvecklingspotential utan att en negativ påverkan uppstår på riksintressena....

Undertecknade stöder kommunens slutsatser om de stora naturvärden som finns i Östa området, men finner uppenbara motsättningar mellan kommunens egna ställningstaganden och planer om utveckling för Östa området. Särskilt gällande kommunens avsikt att upphäva strandskyddet längs Östaviken, från 300 till 75 m (Länsstyrelsen Uppsala län, Dnr 602/2024), med motivering att möjliggöra utveckling av permanentboende. Undertecknade menar att:

- Den föreslagna utvecklingen i allra högsta grad påverkar riksintressets kärnvärden negativt och strider mot kommunens eget ställningstagande §1.
- Föreslaget utbyggnadsområde medför ett stort intrång i friluftsliv genom att starkt begränsa tillgång till blågrönt stråk (strider mot §3), de facto det enda tillgängliga obebyggda blågröna stråk som i dagsläget finns tillgängligt i närområdet. Därmed försämras möjlighet till rekreation, lek, motion, vila, möten med mera (strider mot §2).
- Därtill bör det anses olämpligt med utökad strandnära bebyggelse mot bakgrund av markförhållanden som till största delen består av sand och där strandlinjen förskjuts på grund av regleringar av älvens vattenstånd.

Vi bestrider ställningstagandet att ändringar i strandskydd kan göras utan negativa konsekvenser för befintlig miljö. Att ändra strandskyddet i Östaviken för att möjliggöra bebyggelse är olämpligt och i strid med kommunens egna ställningstaganden. Östaviken, där skog möter älvstrand, utgör ett unikt landskap för rekreation, och är både ekologiskt och socialt värdefullt. Genom att bevara området stärks landskapets funktion för klimat- och miljöanpassning, samt bidrag till en hållbar utveckling. Det är således angeläget att bevara strandskyddet och säkerställa att dessa blågröna stråk bibehålls som platser för naturupplevelser, avkoppling och fritidsaktiviteter för både boende, fritidshusägare och besökare.

Således menar undertecknade å det starkaste, att kommunen bör dra tillbaka sin ansökan om ändring/upphävande av strandskyddet i området. Vi ser i stället fram emot en konstruktiv dialog hur Östa fritidsområde kan stärkas som riksintresse med fokus på hållbarhet samt naturnära rekreation, och deltar gärna i en sådan process.

Undertecknade

██████████

██████████

██████████

██████████

Från: [REDACTED]

Skickat: den 21 januari 2025 16:41

Till: information <information@heby.se>

Ämne: Översiktsplan 2040

Hej,

Jag ställer mig bakom den tidigare inskickade skrivelsen, bilagd, till Heby kommun gällande Översiktsplan 2040

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

Från: [REDACTED]

Skickat: den 21 januari 2025 16:39

Till: information <information@heby.se>

Ämne: Översiktsplan Heby kommun 2040

Till Heby kommun!

Vi ställer oss bakom den tidigare inskickade skrivelsen, bilagd, till Heby kommun gällande Översiktsplan 2040.

[REDACTED]

[REDACTED]

Från: [REDACTED]

Skickat: den 21 januari 2025 17:20

Till: information <information@heby.se>

Ämne: Fw: Översiktsplan 2040

Hej,

Jag ställer mig bakom den tidigare inskickade skrivelsen, bilagd, till Heby kommun gällande Översiktsplan 2040

[REDACTED]

[REDACTED]

Från: [REDACTED]

Skickat: den 21 januari 2025 19:01

Till: information <information@heby.se>

Ämne: Översiktsplan 2040

Jag ställer mig bakom den tidigare inskickade skrivelsen, bilagd, till Heby Kommun gällande översiktsplan 2040.

[REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

Från: [REDACTED]
Skickat: den 21 januari 2025 20:54
Till: information <information@heby.se>
Ämne: Översiktsplan 2040

Hej!

Jag ställer mig bakom den tidigare inskickade skrivelsen, bilagd, till Heby kommun gällande Översiktsplan 2040.

För mig personligen så skulle nya fastigheter, speciellt om det skulle bli permanentboende, ha stor påverkan på hur vårt närområde upplevs och direkt förstöra det naturliv som vi njuter av varje sommar.

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Från: [REDACTED]

Skickat: den 22 januari 2025 18:15

Till: information <information@heby.se>

Ämne: Översiktsplan 2040

Jag ställer mig bakom den tidigare inskickade skrivelsen, bilagd, till Heby kommun gällande Översiktsplan 2040.

Mvh

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Till: Heby kommun

Angående: Byggplaner och upphävande av strandskydd i Östa

Vi vill härmed uttrycka vårt starka motstånd mot planerna på att utveckla permanentboende samt upphäva strandskyddet i Östa-området längs Dalälven, enligt kommunens pågående detaljplaneringsprocess (DP 411 Lis Östa).

Miljö- och rekreationsvärden i riskzonen

Östa-området är en unik miljö som är av ovärderligt värde både ekologiskt och socialt. Området är inte bara utpekad som riksintresse för naturvård och friluftsliv utan utgör också en viktig del av de 'blågröna stråk' som kombinerar vattenmiljöer och grönområden. Planerna på att upphäva strandskyddet hotar flera viktiga delar av denna naturpärla, inklusive:

- Ingboviken, en av få stränder i området som används flitigt av såväl fritidshusägare som besökare för rekreation.
- Vildmarkscampingen, en viktig tillgång för besöksnäringen och friluftslivet.
- Det befintliga friluftsområdet, som erbjuder möjligheter till avkoppling, vandring och andra naturupplevelser för både boende och besökare.

Att omvandla detta område till permanentbostäder skulle kraftigt begränsa tillgången till rekreationsmiljöer för allmänheten och förstöra de kärnvärden som gör området unikt. De få permanentbostäder som skulle tillkomma kan inte väga upp förlusten av dessa natur- och friluftsvärden.

Bristande infrastruktur och planeringsunderlag

Det finns dessutom betydande utmaningar kopplade till infrastrukturen i Östa. Det saknas bussförbindelser, matbutiker och skolor, vilket gör området olämpligt för permanentboende. Att investera i denna typ av bebyggelse riskerar därför att skapa långsiktiga problem istället för att bidra till en hållbar utveckling.

Geotekniska och klimatrelaterade risker

Markförhållandena i området, som till största delen består av sand, och den kontinuerliga påverkan från Dalälvens reglerade vattenstånd, gör strandnära bebyggelse olämplig. Detta skapar risker både för markstabilitet och för områdets långsiktiga klimat- och miljöanpassning.

Strandskyddets roll för hållbar utveckling

Strandskyddet spelar en central roll för att bevara Sveriges orörda naturmiljöer och ekosystemtjänster. Att upphäva strandskyddet i Östa går direkt emot dessa principer och underminerar kommunens egna mål om att värna blågröna stråk, vilket framgår av översiktsplanen 2040, särskilt:

§1: Vid detaljplanering ska blågröna stråk skyddas, utvecklas och stärkas.

Från: [REDACTED]

Skickat: den 23 januari 2025 07:18

Till: information <information@heby.se>

Ämne: Översiktsplan 2040 – Synpunkter gällande Östa

Hej,

Vi vill härmed lämna våra synpunkter gällande Heby kommuns pågående arbete med Översiktsplan 2040 och de planer som rör utvecklingen i Östa-området.

Som framgår i den bilagda skrivelsen, motsätter vi oss starkt förslagen om att upphäva strandskyddet och möjliggöra byggnation av permanentboende i Östa. Området är en ovärderlig naturresurs med höga ekologiska och rekreativa värden som bör bevaras i sin nuvarande form.

Vi ställer oss också bakom den tidigare inskickade skrivelsen från andra engagerade parter som berörs av dessa förslag. Se separat bilaga.

För frågor eller vidare kontakt är jag nåbar via denna e-postadress.

Med vänliga hälsningar,

[REDACTED]

-----Ursprungligt meddelande-----

Från: [REDACTED]

Skickat: den 23 januari 2025 10:21

Till: information <information@heby.se>

Ämne: Översiktsplan 2040

Hej

Jag ställer mig bakom den tidigare inskickade skrivelsen, bilagd, till Heby kommun gällande Översiktsplan 2040.

mvh

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Från: [REDACTED]

Skickat: den 23 januari 2025 12:54

Till: information <information@heby.se>

Ämne: Översiktsplan 2040

Hej,

Jag har tidigare skickat kommentar till DP 411 Lis Östa. Jag ställer mig också bakom tidigare inskickad skrivelse, bilagd, till Heby kommun gällande Översiktsplan 2040.

Vänligen,

[REDACTED]

Från: [REDACTED]

Skickat: den 26 januari 2025 10:07

Till: information <information@heby.se>

Ämne: "ÖP 2040"

Hej!

Jag ställer mig bakom den tidigare inskickade skrivelsen, bilagd, till Heby kommun gällande Översiktsplan 2040.

Det ni föreslår kommer ha en negativ påverkan för oss sommarboenden men även för alla andra som året runt njuter av allt Östa har att erbjuda. Det kommer ha stor påverkan på hur vårt närområde upplevs och direkt förstöra det naturliv vi njuter av varje sommar. Tanken på att se blåbärsskog och strandskydd försvinna känns både ledsamt och direkt oansvarigt.

[REDACTED]

Från: [REDACTED]

Skickat: den 27 januari 2025 06:39

Till: information <information@heby.se>

Kopia: [REDACTED]

Ämne: Översiktsplan 2040

Hej

Vi ställer oss bakom den tidigare skickade skrivelsen till Heby kommun gällande översiktsplan 2040.
Skrivelsen enl. bifogat.

Med vänlig hälsning

[REDACTED]
[REDACTED]

Nedan synpunkter skickade Ramsjöns fiskevårdsförening in till Medborgardialogen i februari 2024 ang FÖP Morgongåva och när vi var på mötet i Vittinge den 16 januari 2025 blev vi uppmanade att skicka in dem igen. Vi har gjort några små uppdateringar men i stort sett är det samma.

Vänligen,
Mona och Stina Bengtson för Ramsjöns fiskevårdsförening

2025-01-23

Ramsjöns fiskevårdsförening, Morgongåva

3. Vad anser er förening att Heby kommun behöver mest för att kunna utvecklas på ett bra och hållbart sätt fram till 2040?

I egenskap av Ramsjöns fiskevårdsförening kommer våra synpunkter nedan främst röra sig om Ramsjöns vattenkvalitet och ekologiska balans. Föreningen kommer även framställa några idéer om livsmiljö i Morgongåva ort och Heby kommun i stort.

Den övergripande målsättningen för de beslut som kommunen fattar är förstås att skapa ett samhälle som bidrar till fysisk och psykisk hälsa hos samtliga invånare i kommunen. Trygga och harmoniska medborgare bidrar till ett välfungerande samhälle där man tillsammans kan lösa problem som uppstår. Därför ser Ramsjöns fiskevårdsförening mycket positivt på denna inbjudan till dialog och för gärna en fortsatt dialog med kommunen i frågor som rör kommunen i stort, men i synnerhet gällande kvaliteten på sjöar och vatten.

Som svar på frågan vill vi på ett övergripande plan framhålla att beslut som fattas bör utgå från ett helhetsperspektiv där olika aspekter vägs samman. Forskning, inom ekologi men också flera andra ämnesområden, pekar allt tydligare på vikten av samverkan på ett sätt vi kanske inte tidigare riktigt har förstått.

Konkret ser vi detta som en uppmaning till att arbeta förebyggande i högre grad än tidigare, oavsett det gäller människors hälsa, miljö, kriminalitet etc. Det är dessutom i förlängningen betydligt mera kostnadseffektivt. Många beslut har under åren fattats som sett i backspegeln visat sig få icke önskade konsekvenser. Ett för oss påtagligt exempel är de följder reningsverkets och dagvattnets utsläpp i Ramsjön fått.

Synpunkter vi framför här inte är något konkret svar på den ställda frågan men bör ses som en bakgrund till våra svar i övrigt.

4. Vilka är de främsta kvaliteterna i er ort idag (och som ni månar om att behålla)?

Morgongåva har en vacker natur med närliggande sjöar, skogar och jordbruksmark. Vi vill här hänvisa till aktuell forskning som är mycket enig om att naturen påverkar vår hälsa på ett positivt sätt. Den behöver alltså förvaltas väl och göras tillgänglig för alla.

Ramsjön är ett tydligt exempel på en negativ spiral. Som fiskevårdsförening har vi under senare år fokuserat på att försöka göra något åt detta problem. 2019 fick vi LOVA-bidrag för att genomföra en analys av sjön, vilken genomfördes våren 2020 av WRS i Uppsala i samarbete med Naturvatten i Roslagen. Deras slutsatser var att Ramsjön riskerar att bli en död sjö, om inte insatser för att kraftigt minska såväl den externa som den interna belastningen genomförs. Den externa belastningen kommer huvudsakligen från reningsverk och dagvatten, den interna är följden av alla utsläpp som skett under många år och som idag genererat en egen negativ spiral i sjön. 2022 lyckades fiskevårdsföreningen med pengar från bl.a. Sparbanksmiljonen genomföra ett reduktionsfiske, vilket kan vara ett bra och kostnadseffektivt sätt att ta sig an den interna

belastningen av Ramsjön. På grund av att kommunen inte hade någon plan för att ta sig an den externa belastningen nekades vi LOVA-bidrag till detta. Då kommunen nu påbörjat insatser för att åtgärda den externa belastningen beviljades vi våren 2024 LOVA-bidrag för ytterligare 3 reduktionsfisken, vilket utgår från Klara Vattens bedömning (de som genomförde fisket). Det första av dessa fisken genomfördes hösten 2024, de två andra kommer att genomföras hösten 2025 samt hösten 2026. Klara Vatten har jobbat med reduktionsfiske i många år och deras kommentar var att Ramsjön är en av de mest förorenade sjöar de jobbat med. Det betyder inte att den inte går att rädda. Det gör den! Men det kräver aktiva insatser både gällande den interna och den externa belastningen av fosfor och andra utsläpp.

5. Vad anser ni att er ort behöver mest för att föreningslivet ska kunna utvecklas på ett bra och hållbart sätt fram till 2040?

För en bra utveckling är kommunikation och information central. Bra samarbetsformer behövs där information delas (förening till och från kommun och mellan olika enheter inom kommunen) och där forum skapas för gemensamma diskussioner och planering.

Nedan följer ett exempel på när kommunikationen inte fungerat:

Föreningens kontaktpersoner på kommunen var involverade i arbetet, de hade bejakat projektet och var medvetna om var fisket skulle utgå ifrån (kommunens mark, fd campingen). Mark- och planenheten verkade inte känna till planerna och menade att föreningen skulle betala hyra för att använda kommunens mark i samband med reduktionsfisket samt troligen behöva söka bygglov för att få ställa en container där. Lite absurt blev det eftersom det är kommunens gamla synder som reduktionsfisket skulle bidra till att förbättra. Lyckligtvis ändrades detta och vi kunde genomföra fisket utan problem. Poängen är att det är viktigt, som fiskevårdsförening, att känna att kommunen försöker stötta konstruktiva initiativ.

Det ska dock betonas att fiskevårdsföreningen haft en bra kommunikation med våra kontaktpersoner på kommunen och att vi utan deras medverkan knappast hade kommit dit vi är dag.

6. Finns det outnyttjade områden i er ort idag som skulle kunna göras i ordning och användas av föreningslivet/kulturlivet?

Kommunens mark/grönområdet där den gamla campingen låg skulle med viss insats från kommunen kunna bli en liten oas för allmänheten.

Just nu är den inte lätt att nyttja, inte bara på grund av Ramsjöns dåliga status, utan också därför att de insatser som kommunen skulle kunna bidra med saknas. Vår förening har öppnat upp en mindre yta, tidigare var hela strandlinjen täckt med vass, vilket gjorde det svårt att fiska från land, sätta ut en båt i sjön och att kunna njuta av utsikten.

Vi föreslår att:

- mer vass tas bort för att vidga utsikten över sjön och göra den mer tillgänglig
- fasta bord och stolar ställs ut
- en brygga med möjligheter för rullstolsburna att fiska byggs där vi nu öppnat upp mot vattnet.

7. Hur skulle er ort behöva utvecklas och planeras för att inspirera invånarna till ännu mer fysisk aktivitet och social samvaro?

1. För att sociala kontakter ska underlättas behöver det finnas ställen där man naturligt sammanstrålar och kan lära känna varandra, platser/lokaler avsedda för speciella aktiviteter och såna som kan användas mera generellt, t ex för kulturella aktiviteter (diskussionsaftnar, musikställningar, föreläsningar). Morgongåva Folkets hus borde kunna tas i bruk för detta!

2. Morgongåva saknar bra promenadstråk och vandringsleder. Det finns några på kartan men i verkligheten är flera svåra att hitta på grund av att de är väldigt dåligt uppmärskade. Information om vad som finns skulle behöva förbättras. I Heby t ex finns bra vandringsmöjligheter i området vid elljusspåret och något liknande skulle göra stor skillnad för Morgongåva.

3. En stor utmaning som Morgongåva står inför är att lösa den delning av samhället som järnväg och riksväg skapar. Järnväg och riksväg delar effektivt samhället och försvårar såväl tillgänglighet som integration. Ett par exempel:

- Vid Näset finns en busshållplats som inte kan användas av boende norr om järnvägen
- Om man bor utefter Strandvägen och vill använda elljusspåret måste man först ta sig till centrum för att sedan ta sig tillbaka på andra sidan järnvägen. Det blir en extra sträcka som för vissa kan bli mer än 2 kilometer.

Vägen över spåret däremot är kanske 50 meter. Här skulle behöva planeras för en ytterligare järnvägsövergång för gående. Som det ser ut nu lockar det till lagbrott eller att man tar bilen till spåret, ingetdera någon smart lösning. Detsamma gäller om man som boende längs Strandvägen vill nyttja den nu påbörjade gång- och cykelvägen från Morgongåva till Vittinge. För att då slippa omvägen skulle det betyda att man måste gå/cykla på riksvägen ända fram till Grimle.

4. Ett ytterligare vägrelaterat problem är trottoaren mellan Strandvägen och Gåvans Pizzeria. Trottoaren är så pass smal att de barn som dagligen tar sig till skolan gåendes eller med cykel befinner sig bara decimeter från den tunga trafiken på väg 72 som i hög grad utgörs av långträdare och bussar. På vintern blir den ofta övertäckt med upplagad snö från vägen vilket gör framkomligheten försvårad och för dem med rörelsesvårigheter helt omöjlig. Vi skulle därför gärna se att något gjordes för en säkrare och framkomligare väg mellan Strandvägen och Morgongåva centralsamhälle, t ex:

- Att utvidga trottoaren och göra den bredare
- Anlägga en ny gång-/cykelväg nedanför slänten, på större avstånd från väg 72
- Sätta upp ett räcke mot vägen (vilket förvisso inte skulle hjälpa mot problemen med snö, men dock skapa större säkerhet för fotgängare och cyklister).

8. Var tycker ni att det är lämpligast att planera för nya bostäder i er ort?

Vi har inte tillräcklig kunskap för att säga så mycket om var nya bostäder bäst bör placeras. Däremot tycker vi att det är viktigt hur de nya områdena planeras. Med tanke på vad vi tidigare framfört gällande naturens positiva inverkan på oss människor anser vi att dessa aspekter behöver vägas in. Om t.ex. ett skogsområde ska bebyggas bör man inte börja med att kalhugga utan behålla träd som får integreras i bostadsområdet.

Vi har också framhållit vikten av social samvaro och det känns viktigt att i området bygga in naturliga mötesplatser, som t ex grönområden som kan nyttjas till fria aktiviteter, lekplatser, grillplatser, gemensam bastu mm.

9. Var tycker ni att det är lämpligast att planera för nya företag och kommersiella verksamheter i er ort?

Enligt den redovisade planen kommer företagen att ligga samlade och det tycker fiskevårdsföreningen är positivt.

10. Vad behövs för att våra sjöar och vattendrag ska må bra i er ort?

Sammanfattningsvis anser vi att alla beslut bör utgå från ett helhetsperspektiv där kunskap inom

olika områden lyfts fram och vägs samman. Idag vet vi så mycket mer om vad som skadar våra sjöar och vattendrag och den kunskapen behöver tas tillvara vid fortsatt planering.

Nu planeras t ex både för nya företag och bostadsområden i Morgongåva, något som ytterligare kommer att belasta reningsverket. Har nuvarande reningsverk den kapacitet som krävs för detta eller behöver det byggas ut?

Ytterligare åtgärder krävs också för att återställa redan uppkomna skador. Ramsjön är ett aktuellt exempel där mycket arbete återstår innan vi har en frisk sjö (se fiskevårdsföreningens övriga svar) och det gäller självklart även Axsjön men om den har vår förening mindre kunskap.

Heby kommun

Ev. Adress

Postnummer Postort

Svar på remiss samråd översiktsplan Heby kommun 2040

Region Dalarna ställer sig positiv till Heby kommuns Översiktsplan 2040.

Region Dalarna svarar på denna remiss dels utifrån möjligheten till regionförstoring genom arbets- och studiependling framförallt från länets södra delar till och från Heby kommun men dels också utifrån uppsatta tillgänglighetsmål.

Region Dalarna vill särskilt uppmärksamma ett av våra regionala utvecklingsmål som syftar till att minska restiden på Dalabanan mellan Uppsala och Borlänge till 89 minuter. Planerade kapacitetshöjande åtgärder som förväntas minska restiden till 93 minuter inryms i Nationell plan 2022-2033. Region Dalarna vill därför påtala vikten av att planerade bostadsbyggen samt visionen för kollektivtrafikutveckling i Heby Kommun inte konkurrerar eller negativt påverkar utan istället förstärker den gemensamma nyttan som Heby Kommun och Dalarna har genom Dalabanan.

25 februari 2025

Dnr RS2024-00369

Samhällsutveckling
Viktor Tullgren
Tfn 0722011053
E-post viktor.tullgren@regionupsala.se

Heby kommun
Mark- och planeringsenheten
744 88 Heby

Svar på remiss om Heby kommuns samrådshandling översiktsplan 2040

Sammanfattning

Region Uppsala tackar för möjligheten att få ta del av förslaget till Heby kommuns nya översiktsplan och ser framemot den framtida dialogen kring dess genomförande. I det stora hela ser Region Uppsala positivt på den föreslagna inriktningen för Heby kommuns utveckling. Den föreslagna översiktsplanen har stora möjligheter att bidra positivt till utvecklingen av Uppsala län och en hållbar tillväxt. Nedan finns de samlade inspelen från Region Uppsala till den föreslagna översiktsplanen.

Sammanfattande överväganden

Det är särskilt viktigt att Heby kommun i sin planering beaktar sin roll som jordbrukskommun, samverkar kring regionala vattenfrågor och säkerställer en välfungerande infrastruktur för såväl människor som gods. Region Uppsala ser även positivt på Heby kommuns arbete för att stärka kopplingar mellan tätorter och utveckla de hållbara transporterna. Heby kommuns strategiska läge ger möjligheter att stärka sin roll tillsammans med omkringliggande regioner.

Mark- och vattenanvändning

Tätortsutveckling: Heby kommun har en potential att balansera småskaliga boendemiljöer med tätortsutveckling. Regional samverkan behövs för att säkerställa att bostadsbyggandet matchar pendlarstråk och arbetsmarknadsbehov.

Region Uppsala anser att Heby kommun bör ha kollektivtrafiknära läge som ett av det viktigaste kriterierna vid utbyggnads- och omvandlingsområden. Exploatering bör ske inom rimliga avstånd till befintlig kollektivtrafik, i tätorter med högst 400 meter till en busshållplats i enlighet med Region Uppsalas hållplatshandbok. På landsbygden bör avståndet till busshållplatser inte överstiga 2000 meter. Detta tillvägagångssätt stärker möjligheten till hållbara transporter och god kollektivtrafikförsörjning.

Gröna strukturer: Region Uppsala ser positivt på att Heby kommun i möjligaste mån undviker att bebygga jordbruksmark. Region Uppsala vill dock betona vikten av att verka för en förtätning av nuvarande tätorter och undvika spridd bebyggelse på landsbygden för att bevara och inte fragmentera jordbruksmark eller andra skyddsvärda grönytor. Förtätning av befintliga tätorter är även fördelaktigt då den infrastruktur som redan finns kan nyttjas effektivt och tillgången till service underlättas. Detta kan med fördel förtydligas på sida 79 i kriterierna för föreslagna utbyggnads- och omvandlingsområden.

Fragmentering av naturliga livsmiljöer hotar den biologiska mångfalden, särskilt i känsliga områden som Dalälvens biosfärsområde. Planen bör prioritera gröna korridorer och multifunktionella landskap som stödjer klimatanpassning och upprätthåller ekosystemtjänster. Fokus på ekosystemtjänster och grönstruktur stärker både biologisk mångfald och invånarnas livskvalitet, men kräver tydlig implementering och uppföljning.

Blåa strukturer: Heby kommun saknar egen kust mot Mälaren, men påverkar sjön genom de vattenförekoster som passerar kommunen. Eftersom Mälaren är en dricksvattentäkt för två miljoner människor är det viktigt att Heby kommun aktivt minskar sin påverkan, särskilt från jordbruk som bidrar till näringsläckage. Även Tämnaån är viktig för länets vattenförsörjning och flera verksamheter i Heby kommun påverkar sjön. Region Uppsala betonar behovet av regionalt samarbete kring vattenfrågorna, såväl för Mälaren, Tämnaån som grundvattnet i Enköpingsåsen som spelar en central roll i länets dricksvattenförsörjning. De ställningstaganden som finns på sida 71 bör förtydligas gällande det storregionala perspektivet kring vattenfrågor. Effektiv vattenplanering och skyfallshantering, i samverkan med regionala och nationella aktörer, är nödvändigt för att skydda vattenresurser och stärka motståndskraften mot klimatförändringar.

Transporter och infrastruktur

Det är positivt att Heby kommun ämnar binda samman tätorterna i de södra och norra stråken genom hållbara transporter såsom cykel och kollektivtrafik. Eftersom tätorterna i Heby kommun ska växa och tillsammans komplettera varandra med serviceutbud kommer resandet i och mellan stråken öka. Region Uppsala har således en viktig roll som kollektivtrafikmyndighet och länsplaneupprättare att skapa förutsättningar för hållbart resande.

Kollektivtrafik: Vid utveckling av kollektivtrafiken i Heby kommun är en dialog med Region Uppsala viktig och behov kopplat till kollektivtrafiken behöver tas upp i den process som finns för kollektivtrafikutveckling. Heby kommuns decentraliserade struktur med sex tätorter kräver smidiga samt hållbara transportlösningar och ett stort fokus bör läggas på att åstadkomma det. Region Uppsala ställer sig positivt till att Heby kommun fokuserar på att utveckla gång-, cykel- och kollektivtrafik för att minska bilberoendet.

Heby kommuns arbete med fossilfria drivmedel samt utveckling av miljövänliga fordon är viktiga för att påverka mobiliteten, men det är viktigt att Heby kommun tillsammans med Region Uppsala arbetar med alternativa åtgärder som höjer

attraktiviteten för kollektivtrafiken. Omställning till elbilar är en viktig del för ett mer hållbart transportsystem, men Region Uppsala vill även påpeka vikten av att verka för transporteffektivitet genom bebyggelseutveckling nära kopplad till utveckling av förutsättningar för gång-, cykel och kollektivtrafik. Region Uppsala vill även understryka vikten av att implementera åtgärder som kan minska bilismens andel till förmån för ökat hållbart resande.

Fysisk infrastruktur: Cykelvägar samt cykel- och bilparkering vid tågstationer eller viktiga busshållplatser är åtgärder som verkar positivt för hela resan-perspektivet samt möjligheten till kombinationsresor. Region Uppsala ställer sig positiva till att Heby kommun verkar för sådana åtgärder och möjliggör finansiering och medfinansiering av sådana åtgärder via Länsplan för regional transportinfrastruktur.

För att öka cykelbarheten i det södra stråket samfinansierar Region Uppsala tillsammans med Region Västmanland byggnationen av cykelväg mellan Sala och Heby. För att koppla samman Heby – Morgongåva – Vittinge med tätorter längs väg 72 mot Uppsala behövs den felande länkande mellan Vittinge och Vänge åtgärdas. Region Uppsala har slutit en politisk överenskommelse kring väg 72 tillsammans med Heby och Uppsala kommun. Överenskommelsen avser att ta vidare resultatet av den åtgärdsvalsstudie som slutfördes under 2023. Åtgärder avses att göras på det statliga vägnätet med fokus på trafiksäkerhet och kollektivtrafik.

Genom den överenskommelse som slutits mellan Heby kommun, Uppsala kommun och Region Uppsala för väg 272 avses åtgärder att göras kopplat till kollektivtrafik, trafiksäkerhet och framkomlighet genomföras. Därmed kommer cykelbarheten mellan Östervåla och Harbo att förbättras.

Region Uppsala ställer sig positiva till ett järnvägsstickspår till Morgongåvas e-handelsområde, vilket kan bidra till ökade godstransporter på järnväg. Vidare stödjer även Region Uppsala en utredning av tågstopp i Vittinge, i enlighet med remissversionen av *Persontågsstrategin för Uppsala län* som planeras att antas i regionfullmäktige den 23 april 2025.

Tillägg på sida 54 att även väg 56, ”Räta linjen” är utpekat som ett prioriterat regionalt stråk i Uppsala län enligt nu gällande länsplan.

Digital infrastruktur: Region Uppsala använder sig av begreppet ”digital infrastruktur” när det gäller frågor som rör tillgång till bredband och mobiltelefoni.

Region Uppsala ser det som mycket positivt att Heby kommun lyfter fram vikten av en väl fungerande digital infrastruktur i sin planering. Det är dock önskvärt att resonemanget kring nyttan och behovet av en god bredbandsuppkoppling utvecklas ytterligare. Förslagsvis kan perspektivet kring digital infrastruktur breddas och kopplas till trafikstrategiskt arbete genom att hänvisa till Tillgänglighetstriangeln.

Det finns statistik från Post- och telestyrelsen (PTS) kring bredbandstillgång från 2023. Statistik för 2024 kommer i slutet på mars 2025.

Region Uppsala instämmer i vikten av att ha ett bra samarbete mellan kommunen och nätägare för en fortsatt framgångsrik bredbandsutveckling. Region Uppsala

förordar även att bibehålla samverkan mellan Heby kommun och Region Uppsala samt mellan övriga kommuner i Uppsala län inom de här frågorna via den regionala bredbandskoordinatör.

De pågående teknikskiftena inom digital infrastruktur kopplat till avvecklingen av 2G- och 3G-näten samt kopparnätets nedsläckning bör nämnas. Heby kommun kan med fördel även ta en proaktiv roll och arbeta med bland annat kommunikationsinsatser gentemot invånare gällande teknikskiftet.

Beredskap

Ökad beredskap för samhällskriser och klimatrelaterade hot är nödvändig. Detta inkluderar dialog och samverkan med länets övriga kommuner och andra aktörer, för att säkra tillgången till kritiska resurser som vatten, energi och mat.

Genomförande

Region Uppsala ser framemot dialog med Heby kommun gällande genomförandet av planen.

Generellt och övriga synpunkter

Region Uppsala önskar ett tillägg på sida 20 för att förtydliga kring det regionala trafikförsörjningsprogrammet. Förslag på tillägg är "Trafikförsörjningsprogrammet är kollektivtrafikmyndighetens övergripande styrdokument och anger mål och strategier för kollektivtrafikens utveckling. Målen i trafikförsörjningsprogrammet bygger på tre nyttoperspektiv för samhället, medborgaren och resenären. Kollektivtrafiksystemet ska vara effektivt, jämlikt och attraktivt".

Den information som finns på sida 20 om länsplan kan med fördel kompletteras med information om arbetet med projekt länsplan 2026 – 2037. Projektet syftar till att ta fram en ny länsplan för regional transportinfrastruktur i Uppsala län för planperioden 2026–2037. Planen ska vara färdigställd år 2026.

På sida 40 presenteras en befolkningsprognos över Uppsala län, här önskar Region Uppsala att SCB:s senaste prognos används. Således bör stycket skrivas "SCB:s senaste befolkningsprognos anger att Uppsala län under perioden 2024 till 2050 kommer att växa befolkningsmässigt från cirka 407 400 invånare till 485 800 invånare år 2050, vilket motsvarar en befolkningsökning med cirka 19 procent. Samtliga kommuner i länet förspås under perioden få en befolkningsökning men Uppsala kommun behåller positionen som den i särklass mest folkrika kommunen i länet med en prognostiserad befolkning på cirka 300 900 invånare år 2050". (Källa: Folkmängd efter region, SCB).

Angående informationen på sida 58, Region Uppsala bedriver kollektivtrafik under varumärket UL och inget annat namn.

Tillägg på sida 130 om att väg 56 utgör en del av det funktionellt prioriterade vägnätet även för dagliga resor.

För Region Uppsala

Helena Proos (S)
Ordförande regionstyrelsen

Johan von Knorring
Regiondirektör

Samhällsbyggnadskontoret
Plan- och utvecklingsenheten
Marta Karlström
Planarkitekt

YTTRANDE

Yttrande avseende samråd om ny översiktsplan för Heby kommun Översiktsplan 2040.

YTTRANDE

Sala kommun har tagit emot en inbjudan till samråd avseende en ny översiktsplan för Heby kommun. Sala kommun har med intresse emottagit handlingarna och formulerat ett yttrande med fokus på mellankommunala frågor och hur inriktning och ställningstaganden kan komma att påverka Sala kommun. Förslag på redaktionella inspel lämnas i en separat bilaga som bifogas yttrandet.

Samrådstiden är 18/11/2024 – 26/01/2025. Sala har begärt och beviljats förlängd svarstid av Heby kommun. Nedan följer Sala kommuns samlade bedömning av översiktsplanens innehåll.

Generella synpunkter

Under rubriken *Heby kommun i regionen (s.27)* nämns olika frågor som kräver regional eller mellankommunal samverkan. Här lyfts bland annat järnvägen och vägarna som viktiga frågor. Sala kommun håller med Heby kommun om behovet att samarbeta i dessa frågor och tror att vi genom delade prioriteringar och ett gemensamt påverkansarbete får ökad kraft i att påverka nationella infrastruktursatsningar som berör våra kommuner.

Vi vill uppmärksamma det starka samarbetet mellan Sala kommun och Heby kommun i flera frågor och förmedla att vi ser fram emot fortsatta möjligheter för samverkan.

Specifika synpunkter

Trender i omvärlden som påverkar planeringen s.11-12

Sala kommun undrar om det går att tydliggöra hur trender i omvärlden påverkar Hebys översiktsplanering. Görs exempelvis särskilda ställningstaganden utifrån de trender som presenteras i kapitlet? Förslagsvis skulle det kunna knytas ihop i ett avsnitt i slutet av översiktsplanen.

Arbetspendling s.26

Sala kommun ser positivt på att Heby belyser pendlingen till och från kommunen.

Heby kommun i regionen fr. s. 27

Sala kommun undrar om det går att förtydliga de olika användningarna av begreppet "region"? Exempelvis skulle man även kunna markera ut mälardalsregionen också i *Figur 8. Heby kommuns läge i regionen?*

Den hållbara landsbygds kommunen s.33–36

I detta stycke beskrivs kommunens långsiktiga utvecklingsstrategi på en översiktlig nivå utifrån fyra teman: Det goda livet, Levande samhällen, Nära till vardag och världen, Även landsbygden ska växa. Stycket kopplas till *figur 10. Karta utvecklingsstrategi* på sidan 35. Går det att förstärka textens koppling till kartan, alternativt skulle kartan kunna få en ny benämning, exempelvis *Analys av viktiga stråk och målpunkter*. Sala kommun ser att förändringen skulle kunna förstärka avsnittet och bidra till att förtydliga Heby kommuns föreslagna utvecklingsstrategi.

Näringsliv och verksamheter s.47–50

I text beskrivs den starka pendlingsrelation som finns med närliggande kommuner. Sala kommun ser ett mervärde med att utveckla denna text, exempelvis genom ett ställningstagande om hur pendlingsrelationen kan främjas.

Ställningstagande Kommunikationer s.61

Det tredje ställningstagandet anger att "Kommunen ska vara en aktiv part i arbetet med att förbättra och utveckla kollektivtrafiken i Uppsalaregionen med fokus på Heby kommun till exempel genom att utveckla alternativa kollektivtrafiklösningar på landsbygden.". Ett liknande ställningstagande kan göras för att belysa kopplingen till Region Västmanland, exempelvis till Sala/Västerås.

Elnät s.67

Sala kommun vill lyfta möjligheten att i detta stycke nämna att Sala Heby energi delägs av Sala kommun och Heby kommun för att belysa befintlig samverkan mellan kommunerna

Översvämning s.153-155

I detta stycke lyfts att översvämningsrisk är en mellankommunal fråga. Sala kommun instämmer i vikten att samverka i denna fråga och vill förmedla intresse att utveckla samarbetet.

Genomförande av ÖP

För översiktsplanens genomförande kan kapitel om hur de mål och visioner som har tagits fram för översiktsplanen ska kunna implementeras och införlivas i de kommunala verksamheterna med fördel läggas till. Se exempelvis kapitel *Genomförande* i Sala kommuns översiktsplan.

Avslutande ord

Sala kommun vill förmedla att vi ser Heby kommuns höga ambition för utveckling som positiv. Det kan generera spridningseffekter över kommungränsen och Sala kommun ser fram emot att utveckla samarbetet kring mellankommunala aspekter tillsammans med Heby kommun.

För Samhällsbyggnadskontoret,

Marta Karlström
Planarkitekt

Victor Zakrisson
Planchef

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☒
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om "till det yttersta av sin förmåga"?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☒	NEJ ☐
Vid JA hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☒
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☒
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☒

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utesluta någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐
Om NEJ – varför inte?		

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet

Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet

Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer

Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Yttrande

Datum 2024-12-18
Diarienummer 4.3.1-2411-1591

Er beteckning
Dnr KS/2021:128
Dnr Lst 8559-2024

Heby kommun
information@heby.se

Länsstyrelsen i Uppsala län
uppsala@lansstyrelsen.se

ÖP för Heby kommun

Yttrande över samrådshandling

Statens geotekniska institut (SGI) har beretts möjlighet att yttra sig i ärendet. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår inte i vår granskning.

Underlag:

1. Översiktsplan 2040, samrådshandling,
2. Hållbarhetsbedömning med MKB, samrådshandling, upprättad av Projektbyggledaren i Blekinge AB, daterad 2024-10-24

Bakgrund och förutsättningar

Geologiska och geotekniska förutsättningar i kommunen

Topografin inom kommunen är varierande och kommunen består omväxlande av skogslämland och lerslätter. Enligt SGU:s jordartskarta består de ytliga jordlagren till stor del av morän och lera. Det förekommer även stora torvområden och områden med berg i dagen. En stor isälvsformation går rakt genom kommunen från norr till söder.

Enligt kartunderlaget förutsättningar för skred i finkornig jordart finns det flera aktsamhetsområden, framför allt i södra delen av kommunen.

Enligt kartunderlaget finkorniga jordarter med förutsättningar för kvicklera finns det begränsade förutsättningar för kvicklera i den södra delen av kommunen.

Hela kommunen ligger under högsta kustlinjen.

MSB:s översiktliga stabilitetskartering från 2019 över den befintliga situationen visar att det finns många mindre området inom kommunen som översiktligt inte kan klassas som tillfredställande stabila eller som är otillräckligt utredda.

Yttrande**Datum**

2024-12-18

Diarienummer

4.3.1-2411-1591

Kommunens hantering av geotekniska säkerhetsfrågor

Enligt 2 kap 5 § PBL ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till bland annat människors hälsa och säkerhet samt med hänsyn till risken för olyckor, översvämning och erosion. Vidare ska kommunen enligt 3 kap 5 § p 4 i sin översiktsplan redovisa sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

I översiktsplanen [1] har kommunen redogjort för att de identifierat SGU:s, SGI:s, och MSB:s kartunderlag avseende risker med ras, skred och erosion. Kommunen har dragit slutsatsen att de generellt är en lågriskkommun men att det finns skredrisker i vissa områden med slänter av finkorniga jordar och nära vattendrag. Dessa risker har en tyngdpunkt i kommunens södra delar och Örsundaåns dalgång från Heby och söderut samt de centrala delarna av Vittingebygden pekas ut specifikt. Kommunen visar SGU:s karterade aktsamhetsområden för skred samt riskområden för erosion i en karta.

Genom att använda tillgängligt material som lågpunktskartering, översvämningskartering och underlag från SGI om risker för ras skred och erosion menar kommunen att man har tagit hänsyn till klimatförändringar.

SGI:s synpunkter**Redovisning av geologiska och geotekniska förutsättningar**

I Hållbarhetsbedömning med MKB [2] rekommenderas kommunen att utreda riskerna i samband med bebyggelseutveckling med avseende på bland annat områden utpekade med risk för erosion, skred och ras. SGI instämmer med denna rekommendation och vill tillägga att även riskerna för befintlig bebyggelse i områden utpekade med risk för erosion, skred och ras bör utredas. Detta bör göras i ett långsiktigt perspektiv med klimatförändringar i beaktande.

Klimatförändring och tidsaspekter

SGI kan inte se att kommunen redovisat sin syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra.

Redovisning i karta

I figur 32 redovisar kommunen SGU:s aktsamhetsområden för skred samt riskområden för erosion. Valet av färger i figuren gör att riskområdet för erosion på flera ställen täcker över aktsamhetsområden för skred vilket ger intrycket att det finns betydligt färre aktsamhetsområden för skred i kommunen än det enligt kartunderlaget gör. SGI anser att det är gynnsamt för planen om informationen från dessa kartunderlag visas på ett tydligare sätt.

Kommunens ställningstaganden

Trots att kommunen tagit del av kartunderlaget förutsättningar för skred i finkornig jordart har flera områden pekats ut för utveckling inom just områden som är klassade som aktsamhetsområden. SGI har förståelse för att det finns andra aspekter i planeringsprocessen än bara skredrisker. Vi anser dock att om man väljer att peka ut aktsamhetsområden för skredrisker som framtida utvecklingsområden

Yttrande**Datum**

2024-12-18

Diarienummer

4.3.1-2411-1591

ska man också redovisa vilka åtgärder som ska utföras för att säkerställa att dessa risker är på en acceptabel nivå.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschef Maria Kristensson, efter föredragning av geotekniker Martin Dreifaldt.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

STATENS GEOTEKNISKA INSTITUT

Maria Kristensson

Martin Dreifaldt

Yttrande avseende planremisser

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har tagit emot en planremiss enligt rubricerat ärende i tillhörande epost. Som ett led i SGUs arbete med att effektivisera myndighetens remisshantering avger SGU generellt sett inte yttranden i denna typ av ärenden. SGU avstår därför från att yttra sig och hänvisar till nedanstående allmänna riktlinjer. För att uppfylla plan- och bygglagens intentioner om en hållbar mark- och vattenanvändning bör planen behandla nedanstående frågor.

SGU har en checklista gällande kommunala planer som är till hjälp för att hitta till relevant information på vår hemsida.

<https://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/kommunal-planering/>

Risker

Marklutning, jordart, jorddjup och bergart samt grundvattennivå kan ha betydelse för riskbild vid samhallsplanering och därmed påverka såväl lämplig markanvändning som grundläggning och därmed erforderliga geotekniska lösningar och resulterande byggkostnader. Strandnära byggnation, tex. i LIS-områden, kan medföra specifika risker. I strandnära läge bör risk för översvämning och ev. ras och skred beaktas. Det förtydligas i PBL att det inom kommunal planering skall framgå "kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade, samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra" (PBL 3 kap. 5 §).

SGU har utfört relevanta karteringar och analyser som är tillgängliga i kartvisarna "Förutsättningar för skred i finkornig jordart", "Jordskred och raviner" samt "Stränders jordart och eroderbarhet".

<https://apps.sgu.se/kartvisare/>

Dessa data tillhandahålls även genom andra myndigheters karttjänster.

MSB Kartportal: <https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/>

SGI Kartvisare *Ras, skred, Erosion*: <http://gis.swedgeo.se/rasskrederosion/>

För att kunna följa Boverkets uppdaterade riktlinjer om kommunal planering i översvämningskänsliga områden (2018) bör en analys av höga vattenflöden för berörda avrinningsområden och hur de kan påverka befintliga och planerade strandnära byggnader samt tillhörande infrastruktur utföras.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) utför kartering och beräkning av översvämningsrisk som visas i Portalen för översvämningsshot.

<https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/>

Att betänka är att beräkning av översvämningsrisk ännu inte har utförts rikstäckande och att det därför kan finnas ytterligare riskområden inom kommunens övriga avrinningsområden. Därtill bör kommunal planering ta hänsyn till samlad påverkan från tex. skyfallskartering i kombination med risk för höga flöden och översvämning.

SGU har även utvecklat användarstöd för flera områden, bland annat hur geologiska frågor kan påverka kommunal planering.

<https://www.sgu.se/anvandarstod-for-geologiska-fragor/>

SGU har tagit fram en checklista för vilken information vi anser bör redovisas i en MKB gällande påverkan på grundvattenförekomst:

<https://www.sgu.se/grundvatten/vattenforvaltning/checklista-paverkan-grundvattenforekomst/>

Riksintressen för värdefulla ämnen och material

Bestämmelserna om riksintressen finns i miljöbalken. I kommunal planering skall aktuella riksintressen redovisas tillsammans med en beskrivning av hur kommunen avser att tillgodose de utpekade riksintressena.

SGU är den myndighet som pekar ut fyndigheter som innehåller värdefulla ämnen eller material som riksintressen. I samhällsplanering skall förekomst av *Riksintressen för värdefulla ämnen eller material*, liksom andra typer av riksintressen redovisas, lämpligen på karta. Redogörelsen skall innehålla en beskrivning av dessa, samt hur kommunen avser att tillgodose de utpekade riksintressena.

Läs mer om Riksintressen på [Boverkets webbplats](#).

Läs mer om Riksintressen i [Miljöbalken \(svensk författningssamling\)](#)

Mineralresurser, gruv- och täktverksamhet

En översiktsplan bör innehålla en beskrivning och redovisning i karta av pågående gruv- och täktverksamhet (malmer, krossberg, naturgrus, sand, industrimineral och torv) samt eventuella undersökningstillstånd och bearbetningskoncessioner inom kommunen. Om relevant bör ett resonemang om hur samhället ska planeras för att möjliggöra ett hållbart nyttjande av dessa mineralresurser föras.

Relevanta SGU kartvisare är ”Malm och mineral”, ”Mineralrättigheter”, ”Torv” och ”Ballast”.

<https://apps.sgu.se/kartvisare>

MKN

Miljö kvalitetsnormer är ett juridiskt instrument för att skydda grund- och ytvattenförekomster och se till att god (grund-)vattenstatus uppnås eller upprätthålls. Statusklassificering görs i slutet av varje förvaltningscykel för att ta reda på om vattendirektivets målsättning om god grundvattenstatus har uppnåtts.

I samhällsplanering ska det framgå hur kommunen avser att följa att gällande miljö kvalitetsnormer (MKN) för de grund- och ytvattenförekomster som berörs av planen – till exempel vid bebyggelse eller annan exploatering. Hur mark- och vattenanvändningen ser ut har stor betydelse för möjligheterna att upprätthålla eller förbättra statusen hos yt- och grundvatten. Kommunerna har därför en viktig roll som genomförare av vattenförvaltningens måluppfyllelse.

Läs mer om *SGUs föreskrifter om miljö kvalitetsnormer och statusklassificering för grundvatten* på [SGUs Användarstöd för geologiska frågor](#)

Läs mer om Miljö kvalitetsnormer i [Plan- och bygglagen \(Svensk författningssamling\)](#)

Ladda ned Boverkets orientering för handläggare [Miljö kvalitetsnormer i fysisk planering](#)

Materialförsörjning.

SGU anser att krossat berg eller morän ska användas istället för naturgrus vid byggnation. Kännedom om regional och lokal bergkvalitet, framförhållning vid tillståndsgivning för täktverksamhet och utvisande av lämpliga områden för täktverksamhet inom kommunal planering är viktiga komponenter i materialförsörjning. Lokal tillgång på lämpligt bergmaterial kan minska klimatpåverkan.

Materialförsörjningen av ballast och masshantering (d.v.s. all typ av hantering av jordar, berg och schaktmassor) i en storstad är ett tydligt och betydande exempel på ett av samhällets försörjningssystem som måste fungera, men som vi idag tar för givet och ofta nedprioriterar till fördel för byggande av nya bostadsområden, vägar mm. Men materialförsörjningsfrågan är i sig ävenså aktuell för övriga delar av landet. Aktuell diskussion om hållbarhet och cirkulär ekonomi aktualiserar frågan om och hur samhället använder rätt naturresurser och att det sker på ett resurseffektivt sätt. Hur frågan hanteras påverkar inte minst uppsatta klimat- och miljömål och kan skapa betydande klimat- och samhällsvinster.

Materialförsörjning är en del av fysisk planering

Materialförsörjningsplanering påverkas av varierande geologiska förutsättningar, befolkningsfördelning, regionens struktur och -materialbehov. På kommunal, regional- och länsnivå uppdateras översiktlig planering med jämna intervall. Vid framtagande av dessa översiktsplaner bör frågor som berör materialförsörjning tas upp. Materialförsörjning är ofta regional till sin natur och det kan därför vara naturligt att behandla den som en mellankommunal fråga i översiktsplaneringen. Då tillståndsgivning för täktverksamhet är tidsbunden bör även framtida försörjningsläge beaktas och vid behov lämplig mark utpekas. Frågan är komplex och berör många olika områden, som tex. samhällsplanering, täkter, miljö och grundvatten.

Länsstyrelsen levererar underlag som används i kommunal översiktsplanering. Då materialförsörjning bör ses i ett regionalt- eller länsperspektiv är det naturligt att materialförsörjningsplaner tas fram på läns- eller regionnivå. Sveriges län har grusförsörjningsplaner, dock är de genomgående av äldre datum, har ofta snävt fokus och behov och terminologi kan ha ändrats sedan de togs fram. Materialförsörjningsfrågan inbegriper masshantering, men ser även på återvinning, framtida tillgång och efterfrågan och beaktar också nyproduktion av jungfruliga material. Hur påverkar detta tex. markanvändning, Sveriges miljömål, miljö kvalitetsnormer mm. ur kommunalt, men också regionalt

perspektiv. Dessa frågor sammanfattas lämpligen i en materialförsörjningsplan, som liksom kommunala översiktsplaner revideras med jämna mellanrum för att hålla den aktuell.

Materialförsörjningsplan

Syftet med en materialförsörjningsplan är att planera för möjligheterna att långsiktigt ha tillgång till byggnadsmaterial i form av krossat berg, grus och sand, s.k. ballastmaterial, för att utveckla infrastruktur och bostadsbyggande. Bergmaterial är tungt att transportera och långa fraktvägar kan orsaka stora utsläpp. En materialförsörjningsplan bör därför utvisa områden lämpliga för framtida materialförsörjning, där utpekade områden dels skall kunna möta framtida efterfrågan, dels möjliggöra så kort transportsträcka till användare som möjligt.

För cirkulära flöden med tex. hantering av entreprenadberg och återvinning av jord- och bergmassor krävs lämpliga, strategiskt placerade upplagsplatser. Materialförsörjningsplanen behövs också för att se till att de nödvändiga täkterna placeras i ett sådant läge att erforderlig produktkvalitet erhålls, samtidigt som brytningen, men även transporterna förorsakar minsta möjliga skada för miljön och inte påverkar tex. grundvattenförekomster. Genom att planera för en hållbar materialförsörjning kan de kvarvarande naturgrusavlagringarna sparas för naturskydd och framtida dricksvattenförsörjning. En materialförsörjningsplan är således ett viktigt strategiskt styrmedel för att se till att samhällets försörjning av ballastmaterial kan tillgodoses på ett hållbart och resurseffektivt sätt (SGU 2015).

Lagrum för materialförsörjning enligt Miljöbalken, miljömålen och plan- och bygglagen

Enligt miljöbalken (MB 9 kap. 6f §) får en täkt i naturgrus inte komma till stånd om:

- det med hänsyn till det avsedda användningsområdet är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt att använda annat material,
- naturgrusförekomsten är betydelsefull för nuvarande eller framtida dricksvattenförsörjning och takten kan medföra en försämrad vattenförsörjning eller
- naturgrusförekomsten utgör en värdefull natur- och kulturmiljö.

Inom miljömålet Grundvatten av god kvalitet ingår bevarandet av naturgrusavlagringarna som en av sex preciseringar formulerat på följande sätt: "Naturgrusavlagringar av stor betydelse för dricksvattenförsörjning, energilagring, natur- och kulturlandskapet är fortsatt bevarade."

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/grundvatten-av-god-kvalitet/>

Lämplig placering av täkter och terminaler för bergmaterial sker i första hand i förhållande till berggrundens givna förutsättningar att kunna leverera rätt produktkvalitet. Täktplacering och materialbehov (kvalitet och mängd) påverkar fler av Sveriges Miljömål, tex. Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, Säker strålmiljö. Det är därför viktigt att avstånd mellan täkt eller terminal och avsättningsområde hålls så kort som möjligt för tunga transporter.

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/begransad-klimatpaverkan/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/frisk-luft/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/giftfri-miljo/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/saker-stral miljo/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/grundvatten-av-god-kvalitet/>

<https://sverigesmiljomal.se/miljomalen/god-bebyggd-miljo/>

I plan- och bygglagen (PBL) står att det av en översiktsplan ska framgå ”hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen” (PBL 3 kap. 5 §). Det förtydligas att det av översiktsplanen skall framgå ”kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade, samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra” (PBL 3 kap. 5 §).

Enligt miljöbalken 3 kap. 7 § ska mark- och vattenområden som innehåller värdefulla ämnen och material så långt möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra utvinningen av dem. Enligt PBL 3 kap. 4 § skall det i översiktsplanen framgå hur kommunen anser att ev. riksintressen ska tillgodoses.

Referenser materialförsörjning

Grånäs, Karin, 2015: Metodbeskrivning för regional materialförsörjningsplanering. Sveriges geologiska undersökning, rapport 2015:05.

<http://resource.sgu.se/produkter/sgurapp/s1505-rapport.pdf>

Miljöbalken

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808

Lundberg, Göran; Frostell, Björn & Bo Svedberg, 2012: Slutrapport. Hållbar materialförsörjning i Stockholms län 3. Optimass Rapport 2012-05-17, uppdragsnummer 2010-020.

<https://www.optimass.se/publikationer/hallbar-materialforsorjning-i-stockholms-lan-3-hmfs3/>

Plan- och Bygglag (PBL)

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/plan--och-bygglag-2010900_sfs-2010-900

Schoning, Kristian, 2017: Slutrapport - Metodutveckling för materialförsörjningsplanering. Sveriges geologiska undersökning, rapport RR1702.

<http://resource.sgu.se/produkter/regeringsrapporter/2017/RR1702.pdf>

SGU, 2018: Behovet av ballast - prognos till 2040.

<https://www.sgu.se/samhallsplanering/bergmaterial-for-byggande/svensk-ballastproduktion/ballastanvandning---prognos-till-2040/>

Från: "Magnus Johansson" <Magnus.Johansson@sgu.se>
Skickat: Mon, 16 Dec 2024 18:04:58 +0100
Till: "uppsala@lansstyrelsen.se2" <uppsala@lansstyrelsen.se>
Cc: "SGU Diariet" <diariet@sgu.se>
Ämne: ÖP Heby. Lst dnr. 8559-2024, SGU dnr. 33-2814-2024
Bilagor: Standardsvar_planer_bilaga.pdf

Samråd för översiktsplan för Heby kommun 2040, Uppsala län

Hej!

Sveriges geologiska undersökning (SGU) har den 2024-11-20 tagit emot rubricerad remiss. SGU avstår i detta fall från att lämna ett platsspecifikt yttrande, men hänvisar till bifogat yttrande.

SGU önskar dock framföra följande.

Det är mycket positivt att översiktsplanen innehåller en källförteckning och ordlista, detta ökar handlingens tillgänglighet för läsarna.

Planhandlingen nämner riksintresset Banmossen. Viss svårighet föreligger att bedöma planens konsekvenser för riksintresset då olika kartteman inte kan kombineras i planhandlingens kartvisaren.

Kommunen tar på ett bra sätt upp relevanta naturrisker.

Samhället förbrukar årligen stora massor ballast för olika ändamål. Onödigt lång transport av tunga stenmaterial från tillverkare till avnämare kan bidra till stora utsläpp. Planhandlingen nämner inte befintlig täktverksamhet inom kommunen. Täktverksamhet kan till sin natur medföra störningar för omgivningen och även täkter kan därför vara viktiga att ta upp inom fysisk planering och visa lokalisering i karta.

Nuvarande GIS-karta har ett bra innehåll men statisk kartvisning, dvs. kartan är zoombar men man kan inte själv välja vilka lager som visas, eller kombinera olika kartors innehåll.

Att erbjuda en interaktiv GIS-onlinekarta skulle ge goda möjligheter att jämföra befintlig och tänkt markanvändning med givna förutsättningar. Exempelvis kan kartunderlag från Länsstyrelsen, SGU, SGI användas för att bedöma naturrisker genom att i markanvändningslager ladda in ytterligare kartlager som illustrerar tex. skred, skyfall, lågpunktskartering, översvämning, höga flöden, erosionsrisk, jordart samt förorenad mark.

Generella synpunkter rörande planremisser:

Det är av stor vikt att eventuella naturrisker som utgår från jordart, bergart i kombination med vattendrag, topografi och påverkan genom ett ändrat klimat beaktas vid all samhällsplanering, likaså hållbar (åter-)användning av naturresurser som förbrukas av samhället. SGU ser generellt positivt på åtgärder som bidrar till sanering av förorenad mark, klimatanpassning och hållbar energiproduktion för grön omställning. I områden med brant topografi och nära vattendrag bör risk för slamströmmar, erosion och skred beaktas, speciellt i områden med finkorniga jordarter.

Även i de fall där kommunen inte är självförsörjande på bergmaterial behöver fysisk planering tillgodose materialförsörjning till byggande och infrastruktur på både kort och lång sikt, exempelvis genom masshantering, mellankommunala samarbeten och regional materialförsörjningsplanering. Då täktverksamhet kan innebära avsevärd påverkan på omgivningen och samtidigt i många fall ställer specifika krav på råvara och lokalisering, kan det

vara klokt att redovisa dylik verksamhet i plankartan om tillämpligt för att visualisera ev. konkurrerande markanvändning och påverkan.

Med vänlig hälsning,
Magnus

--

Magnus Johansson, EurGeol
Statsgeolog, Regionansvarig västra Sverige

Epost: magnus.johansson@sgu.se
Telefon: +46 (0)18 17 91 77
Växel: +46(0)18 17 90 00

Sveriges geologiska undersökning
Box 670, 751 28 Uppsala
Besök: Villavägen 18

www.sgu.se

Från: Skanova-Remisser-Örebro /Telia Sverige AB /Örebro <skanova-remisser-orebro@skanova.se>
Skickat: den 19 november 2024 13:12
Till: Erik Mörtzell
Kopia: Westergård, Bertil
Ämne: Heby kommun – Samråd om förslag till översiktsplan [ErrandId: CSY03518371]
[Responseld:6153371]

2024-11-19

Samråd för ny översiktsplan

Skanova AB (Skanova) har tagit del av förslag till översiktsplan enligt ovan, och låter framföra följande:

Yttrande

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet, det vill säga när detaljplanarbete påbörjas, för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget. På så sätt kan oförutsedda hinder i planeringen som berör Skanovas nät undvikas för att få en smidigare och snabbare planprocess.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på planeringsunderlaget. Kontakta ledningskollen.se

För ledningssamordning kontakta Nätförvaltningen
telia-natforvaltning@teliacompany.com

Med vänliga hälsningar,
Erik Rahm
Nationell nätförvaltare

telia-natforvaltning@teliacompany.com

Läs mer om oss och vårt arbete på [Telia som nätägare](#)

[Telia Company AB](#), Stockholm 556103-4249

Mottagare: erik.mortsell@heby.se
Cc:
Prioritet: Normal
Kontaktperson: erik.mortsell@heby.se

Ämne: Heby kommun Samråd om förslag till översiktsplan
Information:

Hej!

Heby kommun har tagit fram ett förslag till översiktsplan, *Översiktsplan 2040*, som nu är föremål för samråd under perioden 18 november 2024 till och med 26 januari 2025.

Planförslaget samt mer information om samrådet och hur man lämnar synpunkter hittas på Heby kommuns hemsida: www.heby.se/op2040.

Synpunkter på förslaget ska ha inkommit till Heby kommun **senast den 26 januari 2025**.

Vänligen

Erik Mörtzell

Översiktsplanerare

erik.mortsell@heby.se

0224-362 80

Heby kommun, 744 88 Heby

www.heby.se

(OBS! Om du svarar på meddelandet, ta inte bort '[ResponseId:6153371]' från ämnesraden då denna text används för automatisk inläsning.)

Heby kommun
information@heby.se

Yttrande angående översiktsplan 2040 för Heby kommun i Uppsala län

Skogsstyrelsen har tagit del av översiktsplanen och ser positivt på planförslaget.

Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet, enligt skogsvårdslagen och delar av miljöbalken, gällande skogliga åtgärder på skogsmark (mark som lyder under skogsvårdslagen). Vidare ingår bland Skogsstyrelsens uppgifter att medverka i frågor om samhällsplanering för en hållbar utveckling och hushållning med naturresurser.

I ärendet har skogskonsulent Maria Nilsson beslutat

Maria Nilsson

23/1-2025

Remissyttrande på Heby kommuns samrådshandling för Översiktsplan 2040 från Socialdemokraterna i Heby kommun

Nedanstående synpunkter är sådant som vi tycker är extra viktiga att understryka och kommer från S-föreningarna, enskilda medlemmar, arbetarekommunens styrelse och slutligen fastställt på ett medlemsmöte onsdagen 22/1-25 i Heby Folkets hus

Först ett stort tack till mark och planeringsenheten under ledning av Erik Mörtsell som gjort ett gediget arbete med Översiktsplanen.

Övergripande synpunkter

Bra bostäder för äldre i alla orter, ska vara en naturlig aspekt vid planering.

Det kommunala bostadsbeståndet ska skötas av kommunal verksamhet.

Mötesplatser för alla åldrar i alla orter.

Grönyteområden ska vara tillgängliga för alla åldrar i alla orter.

Köp in central mark i alla orter för att säkerställa en god samhällsplanering, med ett varierat bostadsbestånd och ett hållbart byggande och gestaltning.

Säker trafikmiljö vid alla skolor. (trafiksituationen vid samtliga skolor är under all kritik)

Väg 56 är viktig som ett stråk i kommunen, både internt och externt.

Miljöskulder i kommunen ska vara åtgärdade under planens giltighetstid.

Översvämningsdammar, se över behovet i hela kommunen.

Utsläppen från kommunens verksamheter måste minska fortare.

Ortsspecifika

Heby

Centrumstråket genom Heby bör förskönas.

Verka för trafikseparering vid riksvägen för att binda samman orten.

Vittinge:

Möjliggöra ett "centrum" i Vittinge

Tågstopp

Säker gång och cykelväg mellan Vittinge och Vittingeparken/Idrottsplatsen

Morgongåva:

Säkerställa kommunens kontroll över samhällsplaneringen i tätorten.

Förvärva mark för framtida exploatering i centrala lägen.

Verka för hållbara och säkra transporter.

Tärnsjö:

Säker gång och cykelväg igenom samhället och till skolan.

Östervåla:

Utöka industrimark mot Månkarbo.

Trafikmiljön vid torget måste förbättras.

Köp

in central mark för framtida exploatering

Harbo:

Köp in central mark för framtida exploatering

Östa:

Utveckla Östaområdet, vad det gäller bostäder för bofasta, fritidshus och öka attraktiviteten för friluftsliv och turism med exempelvis cykelstråk och varierat utbud av badplatser och tillfälligt boende/Camping.

/Heby arbetarekommuns styrelse

Genom VU

Ordförande: Jan Andersson

Vice ordf: Per Sverkersson

Sekreterare: Annci Åkerblom-Grattback

Kassör: Gunilla Hamrin

2024-12-19

Svk 2024/5390

YTTRANDE

Yttrande angående remiss om samråd för ny översiktsplan för Heby kommun, Uppsala län

Länsstyrelsens diarienummer: 8559-2024

Kommunens diarienummer: KS/2021:128

Sammanfattning

Nuvarande förslag till översiktsplan saknar information om riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har beslutat att transmissionsnätet för el samt distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland utgör områden av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, vilket bör framgå av översiktsplanen.

En av de stamnätsledningarna som går genom kommunen föreslås ingå i ett nytt vattenskyddsområde. Ledningen är planerad att rivas i början av 2030-talet och på grund av tillgänglighet vill Svenska kraftnät att ledningen undantas från det föreslagna vattenskyddsområdet.

Översiktsplanen hänvisar till Svenska kraftnäts magnetfältspolicy, som har utgått. Ny information finns att ta del av på Svenska kraftnäts webbplats. Svenska kraftnät önskar bli remitterade om samråd för åtgärder som planeras inom 500 meter från våra anläggningar och önskar att denna information finns med i översiktsplanen.

Våra synpunkter

Riksintresse för totalförsvarets anläggningar

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har i slutet av oktober 2024 beslutat att mark- och vattenområden som används för samtliga befintliga ledningar och stationer i transmissionsnätet för el, samt distributionsnätet för el mellan fastlandet och Gotland, är av riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, enligt 3 kap. 9 § miljöbalken. Aktuellt samrådsförslag till ny översiktsplan för Heby kommun saknar information om detta.

Det utpekade området för riksintresse för totalförsvarets anläggningar vid en luftledning är 100 meter. Det omfattar den befintliga ledningsgatan som är cirka 50 meter bred och den yta som krävs för att bygga en ny eller ersättande ledning intill den

befintliga ledningen. Även denna yta beräknas till 50 meter i bredd. Utanför det utpekade området för riksintresse finns dessutom ett påverkansområde där vissa åtgärder eller verksamheter påtagligt kan försvåra upprätthållandet av transmissionsnätet eller förutsättningarna för att bygga ut och förnya nätet.

Kommunen bör i översiktsplanen redovisa och ta ställning till det utpekade riksintresset. Svenska kraftnät stödjer gärna genom att tillhandahålla lämpligt kartmaterial över de delar av riksintresseområdet i Heby kommun som kan redovisas öppet.

Mer information om utpekandet av transmissionsnätet som riksintresse för totalförsvarets anläggningar, den civila delen, finns på MSB:s och Svenska kraftnäts webbplatser:

- MSB pekar ut elnät som riksintresse för totalförsvarets civila del

(<https://www.msb.se/sv/aktuellt/nyheter/2024/oktober/msb-pekar-ut-elnet-som-riksintresse-for-totalforsvarets-civila-del>)

- Transmissionsnätet är riksintresse | Svenska kraftnät

(<https://www.svk.se/utveckling-av-kraftsystemet/samhallsplanering/transmissionsnatet-ar-riksintresse>)

Påverkan på befintlig kraftledning

I översiktsplanens mark- och vattenanvändningskarta framgår att det föreslås ett nytt vattenskyddsområde som omfattar en liten del av Svenska kraftnäts befintliga 220 kV-ledning som går genom kommunen. Kraftledningen är planerad att rivas i början av 2030-talet i samband med att Vattenfall genomfört förstärkningar i regionnätet, men så länge ledningen finns kvar behöver Svenska kraftnät utan hinder kunna komma åt ledningen för drift och underhåll. Åtkomst till kraftledningen behövs även för när det blir dags att riva ledningen. Svenska kraftnät vill därför att kraftledningen undantas från det föreslagna vattenskyddsområdet.

Magnetfält och elsäkerhet

Översiktsplanen hänvisar till Svenska kraftnäts magnetfältspolicy, magnetfältspolicyn har utgått och informationen är därmed inaktuell. Svenska kraftnät har uppdaterat informationen om magnetfält på vår webbplats, den finns att ta del av via länk nedan.

- Magnetfält | Svenska kraftnät (<https://www.svk.se/magnetfalt>)

För att fånga upp förändringar som av elsäkerhetsskäl kan behöva anmälas till Svenska kraftnät önskar vi bli remitterade om samråd för åtgärder som planeras inom 500 meter från våra anläggningar. Det vore bra om denna information fanns redovisad i översiktsplanen. Mer information om samråd med Svenska kraftnät finns på vår webbplats:

- Samhällsplanering | Svenska kraftnät (<https://www.svk.se/samhallsplanering>)

Svenska kraftnät ser fram emot att ta del av det fortsatta arbetet med framtagande av ny översiktsplan och står till förfogande för en uppföljande dialog med Heby kommun.

Detta yttrande har beslutats av enhetschef Per Enarsson efter föredragning av samhällsplanerare Nadja Andersson. I ärendets handläggning har även kraftsystemanalytiker Jan Lavenius medverkat.

Yttrandet har signerats digitalt och saknar därmed underskrifter.

DOKUMENT SIGNATURER

Innehållet i detta dokument är digitalt signerat.
Namn och tidpunkter visas på denna sida.

Dokumentet är signerat med Svenska Kraftnätts underskriftstjänst, SendSign

Erik Mörtzell

Från: Lars Hylander <lars.hylander@svenskakyrkan.se>
Skickat: den 29 januari 2025 17:21
Till: Erik Mörtzell
Ämne: VB: Ny Översiktsplan Heby kommun (PLT 2024-0354)

Det här e-postmeddelandet har sitt ursprung utanför kommunen. Klicka inte på länkar eller öppna bifogade filer om du inte känner igen avsändaren och vet att innehållet är säkert. Är du osäker så kontaktar du IT-support.

Hej Heby kommun!

Ser att ni håller på att ta fram en ny översiktsplan.

Den berör våra marker vid Heby (HEBY VÄSTERLÖVSTA PRÄSTGÅRD 1:1. Verksamhetsområde, Grönområde), Tärnsjö (HEBY NORA PRÄSTGÅRD 2:1. Grönområde) och Östervåla (HEBY ÖSTERVÅLA PRÄSTGÅRD 1:42. Grönområde och bostadsbebyggelse), se kartbilder nedan eller sid 82, 99 och 104 i länken nedan.

Verkar nästan som ni planerat översiktsplanen efter vårt fastighetsinnehav.

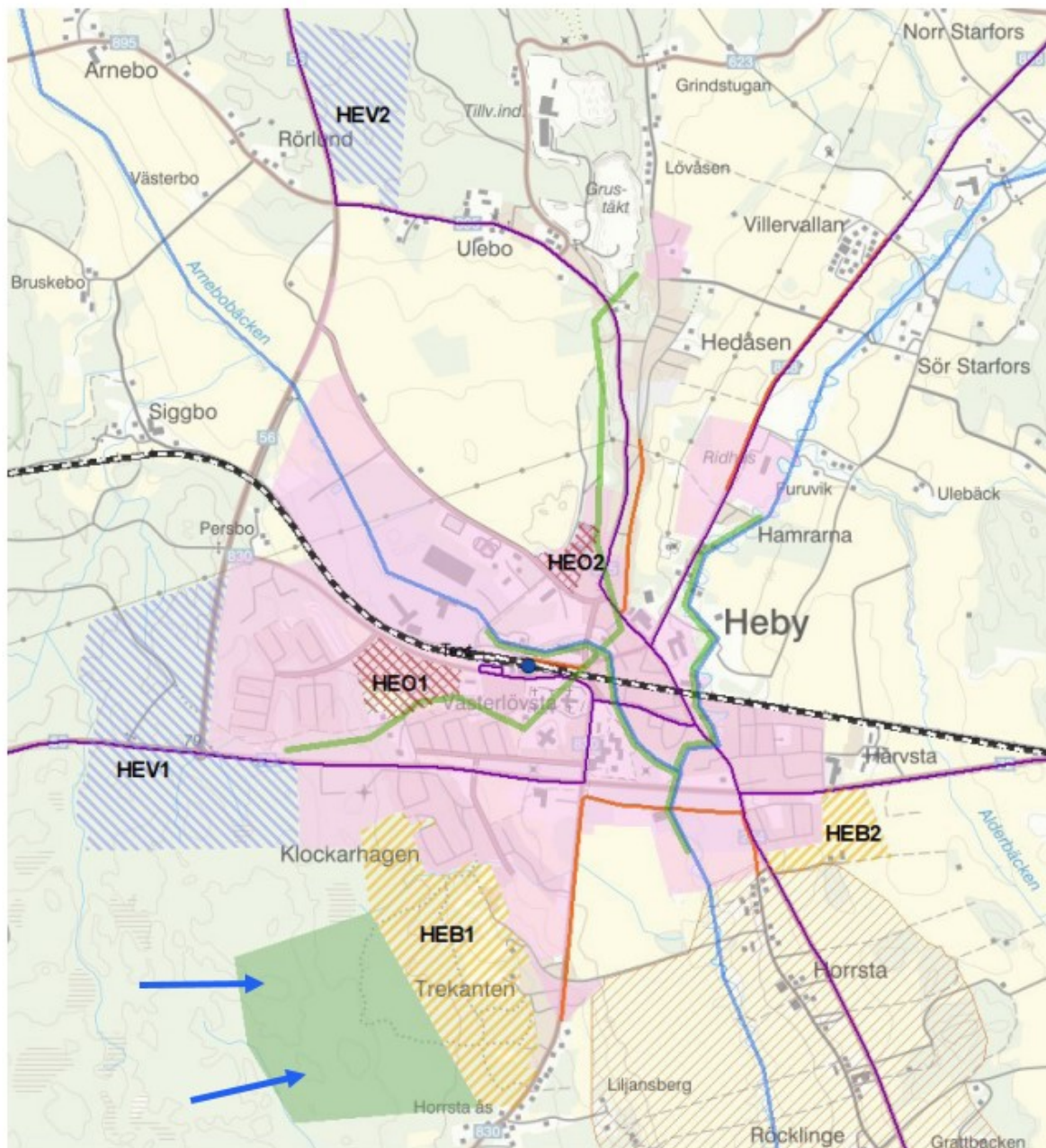
Bara för några år sedan bytte kommunen mark med oss där vi erhöll skogsmark utanför Heby, delar av den föreslås nu bli naturmark...

Skall bebyggelse verkligen ske enligt den föreslagna översiktsplanen så är det inte så länge vi är markägare, i alla fall inte i Tärnsjö och Östervåla.

Vi föreslår att kommunen byter till sig våra marker vid Tärnsjö och Östervåla.

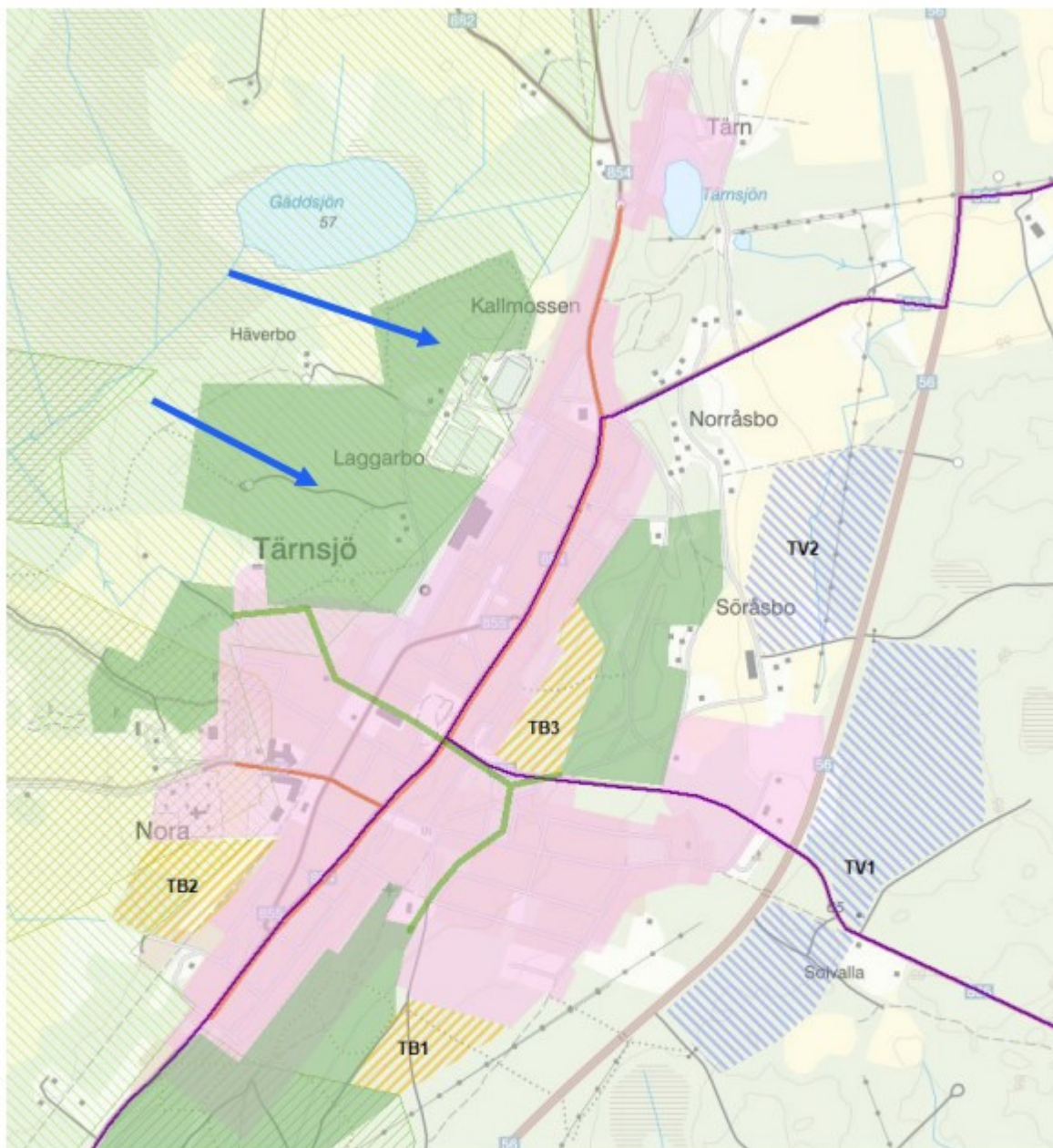
Återkom till mig avseende bytesdiskussioner.

https://www.heby.se/download/18.67e8717419329af1fcbe11/1731581428895/%C3%96versiktsplan_samr%C3%A5dshandling.pdf

Teckenförklaring

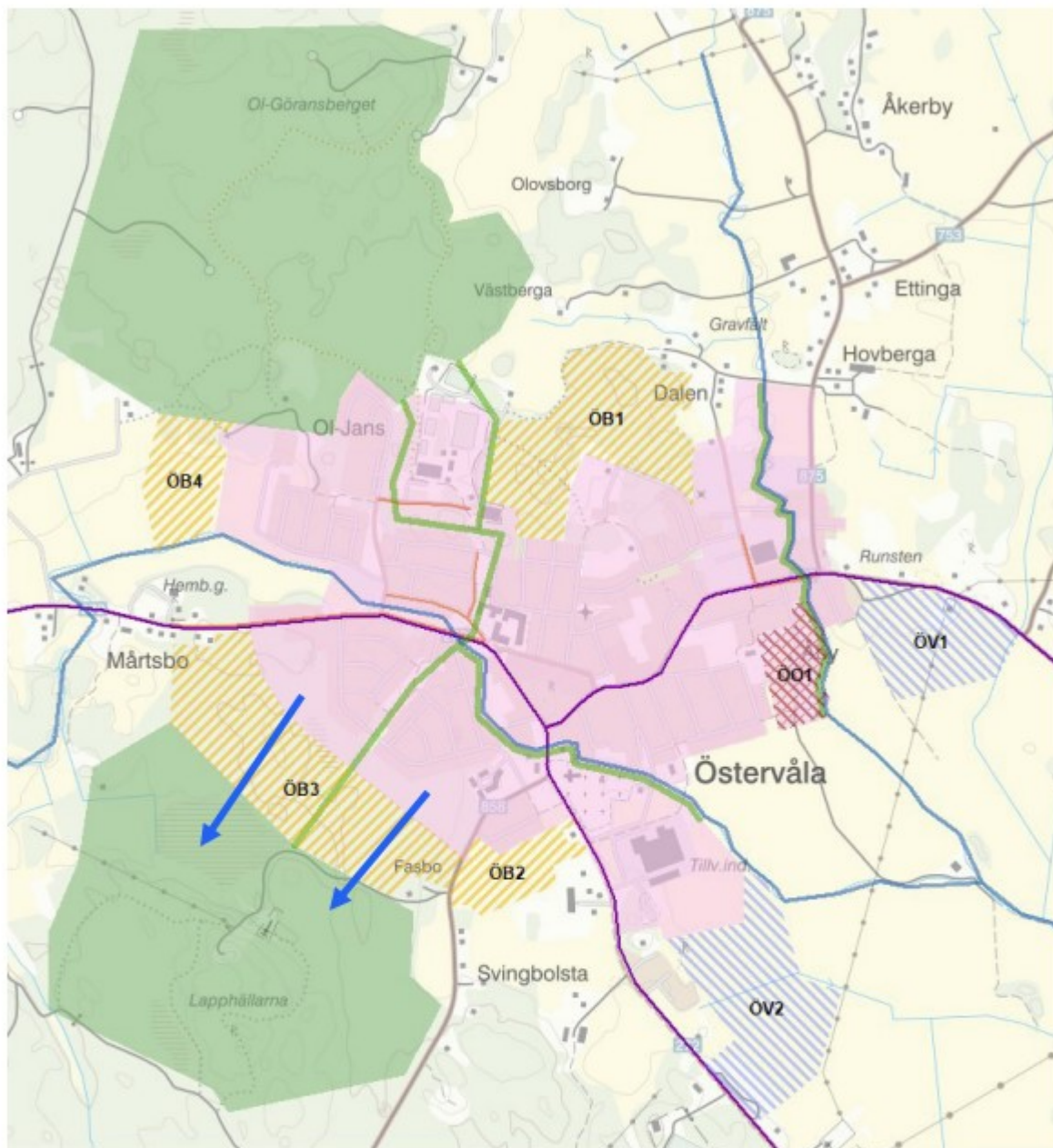
- Planlagd mark
- Föreslaget planområde, bostäder
- Föreslaget omvandlingsområde, bostäder
- Föreslaget planområde, verksamheter
- Blåstråk
- Grönstråk
- Grönområde

Teckenförklaring

- Planlagt mark
- Föreslaget planområde, bostäder
- Föreslaget planområde, verksamheter
- Grönstråk
- Grönområde
- Kollektivtrafik, regionbuss
- Föreslagen lokal gång- och cykelväg
- Riksintresse naturvård
- Riksintresse friluftsliv
- Riksintresse rörligt friluftsliv

0 125 250 500 750 1 000
Meter

0 125 250 500 750 1 000
Meter

Teckenförklaring

- Planlagd mark
- Föreslaget planområde, bostäder
- Föreslaget omvandlingsområde, bostäder
- Föreslaget planområde, verksamheter
- Blåstråk
- Grönstråk
- Grönområde
- Kollektivtrafik, regionbuss
- Föreslagen lokal gång- och cykelväg

Med vänlig hälsning

Lars Hylander

FASTIGHETSUTVEKLARE
UPPSALA STIFT, SVENSKA KYRKAN
TELEFON: 018-68 07 71

POSTADRESS: Box 1314, 751 43 Uppsala
BESÖKSADRESS: Dragarbrunnsgatan 71, 753 20 Uppsala
TELEFON VÄXEL: 018-68 07 00

Information med anledning av Dataskyddsförordningen (GDPR)

Ett e-postmeddelande innehåller alltid personuppgifter. Om du skickar e-post till oss kommer vi att behandla dina personuppgifter (namn, e-postadress samt ev. ytterligare uppgifter du anger i meddelandet) genom att läsa, hantera och tillfälligt lagra meddelandet i Outlook samt genom att i förekommande fall föra det vidare till rätt mottagare inom stiftsorganisationen. Om ditt e-postmeddelande rör ett ärende som ska diarieföras, kommer konversationen att flyttas från Outlook och sparas i digital form alternativt skrivas ut på papper samt arkiveras i enlighet med Svenska kyrkans arkivregler. Är ärendet av tillfällig karaktär, raderas de meddelanden som har skickats mellan oss när konversationen är avslutad.

Du kan läsa mer om hur vi hanterar personuppgifter i [Uppsala stifts integritetspolicy](#).

Samrådsyttrande

Sammanfattande kommentar

Heby kommun står inför många möjligheter att stärka sin attraktionskraft, trygghet och hållbarhet för både invånare och företag genom en tydlig och långsiktig översiktsplan. Vi i Sverigedemokraterna välkomnar den framlagda planen och vill härmed bidra med synpunkter och konkreta förslag som kan komplettera och förstärka kommunens strategiska arbete.

I Översiktsplanen 2040 har under avsnittet "Användning av mark och vatten" flera faktorer som spelar stor roll i kommunens infrastruktur identifierats, och vi i Sverigedemokraterna vill påvisa vikten av att dessa väger tungt i planeringen framöver.

För att skapa ett dynamiskt och hållbart näringsliv är det avgörande att kommunen bereder verksamhetsmark för industri och företag med en långsiktig utbyggnadsplan. Detta driver ekonomisk tillväxt, säkrar en stabil skattebas och skapar fler jobb för invånarna. Med mark reserverad för företagande kan kommunen attrahera såväl små som stora företag och därigenom skapa en diversifierad och robust arbetsmarknad. Detta minskar också risken för ekonomiska svängningar genom minskat beroende av enskilda arbetsgivare, särskilt viktigt i osäkra tider.

En särskilt viktig faktor för att attrahera företag är en god koppling till större transportleder. På samma sätt som järnvägen öppnar upp för industri och näringsliv i södra delen av kommunen vill vi se en transportled med motsvarande syfte i den norra delen. Heby kommuns vägnät spelar här en nyckelroll, särskilt i anslutning till E4:an, som ger snabb och effektiv tillgång till både regionala och nationella marknader. Genom att förbättra och utveckla vägförbindelser kan kommunen ytterligare förstärka sin attraktivitet för företag och näringslivet.

En långsiktig utvecklingsplan för verksamhetsmark bör också omfatta anpassning av infrastruktur och resurser, såsom transportmöjligheter och energi, för att möta både nuvarande och framtida krav från näringslivet. Denna proaktiva strategi främjar stabilitet och långsiktigt samarbete mellan kommunen och näringslivet.

1. **Identifiera och reservera strategiska områden för verksamhetsmark**, särskilt i områden med goda vägförbindelser och närhet till E4:an.
2. **Utveckla en långsiktig utbyggnadsplan** som inkluderar stödjande infrastruktursatsningar för företag, såsom transportnätverk, energi och digital infrastruktur.
3. **Främja dialog och samarbete med näringslivet** för att säkerställa att kommunens satsningar matchar företagets behov och krav.
4. **Satsa på att förbättra vägnätet och tillgången till E4:an** för att stärka Hebys konkurrensfördelar som etableringsort.

Genom att prioritera verksamhetsmark i kombination med goda transportförbindelser kan Heby kommun stärka sitt näringsliv och säkerställa en hållbar ekonomisk framtid för både företag och invånare.

En bra infrastruktur och en välutbyggd kollektivtrafik är avgörande faktorer för att öka tillströmningen av både nya invånare och arbetskraft till en kommun. Här är några av de viktigaste aspekterna:

1. Förbättrad tillgänglighet

En välutvecklad infrastruktur och kollektivtrafik gör det enklare att ta sig till och från kommunen, vilket sänker tröskeln för inflyttning och pendling. Detta inkluderar:

- **Effektiva transportnät:** Snabba och regelbundna förbindelser (buss, tåg, tunnelbana) minskar restider och gör kommunen mer attraktiv för både boende och arbetspendlare.
- **Knutpunkter:** Goda anslutningar till regionala och nationella transportnät, såsom motorvägar, järnvägar, ger fler möjligheter att locka nya invånare och företag

2. Ökad livskvalitet

Kollektivtrafik och modern infrastruktur bidrar till en mer hållbar och trivsamt miljö:

- **Minskad bilberoende:** Invånare kan leva utan att äga bil, vilket är särskilt attraktivt för unga, studenter och äldre.
- **Tidseffektivitet:** Kortare pendlingstider frigör tid för arbete, familj och fritid.

3. Ökad ekonomisk aktivitet och sysselsättning

- **Företagsetablering:** God infrastruktur lockar företag eftersom de enkelt kan nå kunder, leverantörer och arbetskraft.
- **Turism och handel:** Förbättrade förbindelser ökar besöksnäringen och gynnar lokala företag som butiker, restauranger och kulturverksamheter.
- **Arbetskraftspool:** Med bättre pendlingsmöjligheter kan fler söka arbete inom kommunen utan att behöva flytta, vilket breddar utbudet av kvalificerad arbetskraft.

4. Ökad attraktivitet för inflyttare

- **Boendevalternativ:** Bra kollektivtrafik gör det möjligt för människor att bo längre bort från sina arbetsplatser utan att kompromissa med restid, vilket öppnar upp för att fler kan överväga kommunen som en attraktiv bostadsort.
- **Hållbarhet och framtidsvision:** En välutvecklad kollektivtrafik visar att kommunen satsar på miljömedvetenhet och modern stadsplanering, vilket lockar miljömedvetna individer och familjer.

5. Social integration och regional utveckling

- **Mötesplatser:** Utbyggd kollektivtrafik skapar fler knutpunkter som kan utvecklas till attraktiva samhällscenter.

- **Regional samverkan:** Goda kommunikationer underlättar samarbete med närliggande kommuner, vilket stärker hela regionens utveckling och tillväxt.

En kommun som satsar på högklassig infrastruktur och kollektivtrafik signalerar framtidsinriktning, effektivitet och livskvalitet. Detta skapar en konkurrensfördel i att attrahera både invånare och arbetskraft, vilket leder till långsiktig ekonomisk och social utveckling.

Utveckling av Östa som en hållbar turistdestination

Östaområdet, med dess unika naturreservat vid Dalälven, är en outnyttjad resurs som bör lyftas fram mer i översiktsplanen. Genom en tydlig vision och en strategisk utvecklingsplan kan området bli en förebild för hållbar turism och en drivkraft för lokal ekonomisk tillväxt. Vi föreslår följande åtgärder:

1. Skapa en tydlig vision för Östaområdet:

Samarbeta med lokala aktörer, näringslivet och boende för att utveckla en gemensam framtidsbild för området.

2. Hållbar naturvård: Bevara och vårda områdets biologiska mångfald och naturskönhet.

Detta inkluderar insatser som att:

- Skapa skyddade zoner för känsliga ekosystem.
- Uppmuntra hållbara aktiviteter som vandring, cykling och kanotpaddling.

3. Utveckla nya besöksmål och aktiviteter:

- Bygg ut infrastruktur som gynnar hållbar turism, exempelvis cykelvägar, stigar och naturguider.
- Skapa upplevelsecentra som lyfter fram områdets historia, kultur och naturvärden.

4. Stärka lokalt entreprenörskap: Uppmuntra småföretagare att utveckla verksamheter kopplade till turism, som boenden, restauranger och aktivitetsarrangemang. Ge stöd i form av utbildning och samverkan.

5. Tillgänglighet och hållbara transporter: Satsa på hållbara transportlösningar till och inom området, exempelvis:

- Kollektivtrafik till Östa för att underlätta besök utan bil.
- Laddstationer för elbilar och cyklar.

6. Marknadsföring och samarbete: Positionera Östa som ett regionalt ledande exempel på hållbar turism genom effektiv marknadsföring och samarbete med andra turistdestinationer i regionen.

Genom dessa insatser kan Östa inte bara bli en populär turistdestination utan också en modell för hållbar utveckling, där ekonomisk tillväxt går hand i hand med miljömässig och social hållbarhet.

Sverigedemokraterna Heby

Från: Jenny Malmkvist <Jenny.Malmkvist@swerock.se>
Skickat: den 11 februari 2025 15:23
Till: Erik Mörtzell
Ämne: Förslag till översiktsplan Heby kommun

Hej Erik!

Swerock AB som innehar tillstånd enligt miljöbalken för bergtäkt inom fastigheten Horrsta 2:27 i Heby kommun vill med detta mail lämna synpunkter på Heby kommuns förslag till ny översiktsplan. Swerock har tagit del av förslaget.

Av planen kan inte utläsas hur försörjningen av ballastmaterial till kommunens planerade byggnationsprojekt samt utveckling av bostäder och infrastruktur ska ske. Bergtäkterna i kommunen omnämns endast som sevesoverksamheter. Av planen framgår inte heller hur masshantering ska ske inom kommunen. Vid bygg- och anläggningsprojekt uppstår ett massor som betraktas som avfall. Av förslaget till ny översiktsplan framgår inte hur och var dessa massor ska hanteras.

Swerock noterar också att förslaget till översiktsplan innehåller ett förslag på nytt verksamhetsområde på södra sidan om väg 72 väster om Heby i närheten av vattentornet. Detta område kan komma i konflikt med Swerocks tillstånd beroende på vilken typ av verksamhet som planeras inom området. Befintligt tillstånd för bergtäkten enligt miljöbalken gäller mot alla och envar, så även kommunen, vilket innebär att verksamhet som tillkommer efter att tillstånd meddelats måste anpassa sig efter verksamheten som tillstånd meddelats för så att den tillståndspliktiga verksamheten kan bedrivas på det sätt som meddelats i tillståndet. Swerock ser här att samråd behöver ske om vilken typ av verksamhet som kommunen avser att planera området för.

Sammanfattningsvis emotser Swerock fortsatt dialog i ovanstående frågor innan den nya översiktsplanen för kommunen fastställs.

Vänliga hälsningar
Jenny Malmkvist

Jenny Malmkvist
Tillståndshandläggare
Samordnare tillståndsgruppen
Swerock AB
Box 877
721 23 Västerås
Telefon 0733-848760
jenny.malmkvist@swerock.se
swerock.se

SWEROCK

Dokumentnamn
Remissvar/Yttrande

Datum
2024-11-27

Diarienummer
KS/2024:1162

Yttrande över förslag till ny översiktsplan för Heby kommun

Tierps kommun vill tacka för inbjudan till samråd kring förslag till ny översiktsplan för Heby kommun. Tierps kommun bedöms inte komma att påverkas negativt av föreslagen markanvändning i översiktsplanen.

I övrigt önskar Tierps kommun lycka till i det fortsatta arbetet med översiktsplanen.

Louise Thornander
Översiktsplanerare
Planering och myndighet

Ärendenummer
TRV 2024/124760, TRV 2024/125592
Motpartens ärendenummer
KS/2021:128

Dokumentdatum
2024-12-20

Konfidentialitetsnivå

Mottagare
Heby kommun

Kopia till
Länsstyrelsen i Uppsala län

Samråd gällande översiktsplan för Heby kommun

Trafikverket har mottagit förslag till översiktsplan för Heby kommun. Översiktsplanen är ett viktigt verktyg för att vägleda och styra den framtida utvecklingen i kommunen. Översiktsplanen skall även väga samman många olika intressen och visa kommunens strategi för att nå en långsiktigt hållbar utveckling.

Översiktsplanen berör flertalet statliga infrastrukturåläggningar såsom vägarna 56, 72, 254 och 272 samt järnvägsstråket Dalabanan. Trafikverket är väghållare respektive infrastrukturägare för respektive åläggning. Väg 56 och Dalabanan utgör riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken.

Trafikverkets uppdrag

Trafikverkets uppdrag är att ansvara för den långsiktiga infrastrukturplaneringen för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar. Här ingår även att bevaka riksintressena för trafikslagens åläggningar. Trafikverket ska bidra till samhällsutvecklingen samt värna om trafiksäkerhet, miljö och tillgängligheten på statlig infrastruktur. De transportpolitiska målen är en utgångspunkt för Trafikverkets arbete och för hur trafikplaneringen ska integreras i samhällsplaneringen.

Övergripande

Trafikverket ser mycket positivt på att kommunen tar fram en ny översiktsplan. Översiktsplanen är väl genomarbetad och har en tydlig struktur med text blandat med kartor, vilket gör det enkelt att läsa. Översiktsplanen redovisar kommunens utvecklingsstrategi och det framgår klart hur mark- och vattenanvändningen planeras. Trafikverket ser positivt på att Heby kommun fokuserar på två stråk – ett nordligt och ett sydligt – där den huvudsakliga utvecklingen ska ske.

Trafikverket välkomnar en tidig dialog med kommunen kring ärenden och åtgärder som påverkar eller påverkas av den statliga infrastrukturen.

Riksintressen

Trafikverket har pekat ut de mark- och vattenområden som bedöms vara riksintressen för kommunikationer enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. Riksintressen ska enligt miljöbalken skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av åläggningarna. Med det avses att funktionen hos riksintresset ska säkerställas. Ny bebyggelse får inte negativt påverka nuvarande eller framtida användning av åläggningen. Ny exploatering får inte heller påverka möjligheterna till drift, underhåll och framtida utveckling av densamma.

Ärendenummer
TRV 2024/124760, TRV 2024/125592
Motpartens ärendenummer
KS/2021:128

Dokumentdatum
2024-12-20

Information om utpekade riksintressen finns på Trafikverkets hemsida: [Trafikverkets beslutade riksintressen - Bransch](#).

I Heby kommun utgör väg 56 och Dalabanan riksintressen för kommunikationer. Vid planerade åtgärder i närheten av dessa anläggningar behöver Trafikverket höras. Heby kommun påverkas även av riksintressen för kommunikationer som är belägna utanför kommunen. Detta gäller Västerås och Arlanda flygplatser som berör delar av kommunen med sina MSA-yltor.

Trafikverket har svårt att se de utpekade riksintressena i det digitala kartmaterialet, då samma kartbild även anger rekommenderad väg för farligt gods vilket gör att riksintressen för kommunikationer inte syns. Trafikverket anser att detta behöver korrigeras.

Utbyggnad av verksamhets- och bostadsområden

Flera av de redovisade utvecklings- och omvandlingsområdena ligger i anslutning till statlig infrastruktur. I samband med utbyggnad av större verksamhets- och bostadsområden är det viktigt att kommunen i ett tidigt skede ser över hur trafikförsörjningen till och från aktuellt område ska ske. I sammanhanget ska prognosår 2045 beaktas liksom den trafik som det fullt utbyggda området beräknas generera.

Trafikverket anser att den lokala trafiken i första hand ska hänvisas till det lokala gatunätet och att interna trafiklösningar inom utbyggnadsområdet ska försörja trafikströmmarna. Det övergripande vägnätet ska inte fungera som lokalgata, eftersom det kan innebära att framkomligheten försämras för den regionala trafiken. Sådana lösningar kan också ha negativ inverkan på trafiksäkerheten.

Väg

Vid planering och byggande utmed allmän väg behöver tillräckliga avstånd hållas till väganläggningen för att kunna upprätthålla trafiksäkerhet samt sköta drift och underhåll. Hänsyn behöver tas till vägens vägområde och säkerhetszon enligt Vägar och gators utformning (VGU).

Tillståndspliktig zon

Trafikverket vill informera om att länsstyrelsens tillstånd krävs om byggnader eller anläggningar som kan inverka på trafiksäkerheten ska uppföras inom den tillståndspliktiga zonen (47 § väglagen). Länsstyrelsens tillstånd krävs inte om åtgärden prövas i en detaljplan eller ett lovavstånd. Den tillståndspliktiga zonen sträcker sig generellt 12 meter från den allmänna vägens vägområde. Länsstyrelsen i Uppsala län har beslutat om en utökad tillståndspliktig zon på 30 meter för vägarna 56, 72, 254 och 272. Trafikverket rekommenderar ur trafiksäkerhetssynpunkt att dessa avstånd följs.

Trafikverket noterar att tillståndspliktig zon kopplas ihop med farligt gods i översiktsplanen och vill tydliggöra att den tillståndspliktiga zonen gäller för alla statliga vägar och inte enbart för de som är utpekade transportleder för farligt gods.

Ärendenummer

TRV 2024/124760, TRV 2024/125592

Dokumentdatum

2024-12-20

Motpartens ärendenummer

KS/2021:128

Reklamskyltar

Trafikverket är generellt restriktiva vad gäller olika former av reklamskyltar till trafikanter på det statliga vägnätet. För att bedöma skyltarnas effekt på trafiksäkerheten vill Trafikverket få möjlighet att yttra sig över alla skyltar som riktar sig till trafikanter inom vårt väghållarskap.

Kollektivtrafik och gång- och cykelvägar

Heby kommuns inriktning för kollektivtrafiken är att skapa en robust kollektivtrafik som resenärerna kan lita på och som svarar mot resenärernas behov. Kommunen föreslår olika möjligheter för att utveckla kollektiva färdmedel och ett hela resan-perspektiv, vilket Trafikverket ser positivt på. Det är av stor vikt att möjliggöra för en god kollektivtrafik och att kommunen i samråd med Region Uppsala ser över områden där kollektivtrafiken är bristande.

I översiktsplanen nämns att det regionala och lokala cykelvägnätet behöver byggas ut för att öka cykelbarheten. Kommunen föreslår flera cykelstråk längsmed statliga vägar. Trafikverket vill upplysa om att gång- och cykelvägar längs den statliga infrastrukturen finansieras via länstransportplanen och/eller kommunen. Vid kommunal medfinansiering behöver åtgärden prioriteras av både kommunen och Region Uppsala för att åtgärden ska genomföras. Regionala gång- och cykelvägar som planeras utmed statlig väg kräver generellt en vägplan, som även den ska finansieras av länstransportplanen. Om en gång- och cykelväg placeras utanför vägområdet kan åtgärden lösas genom plan- och bygglagen, d.v.s. det behövs ingen process enligt väglagen.

Trafikverket saknar en karta över befintliga och föreslagna gång- och cykelvägar i kommunen. En karta skulle framhäva brister i gång- och cykelvägnätet och förtydliga hur kommunen avser att binda ihop stråk inom och mellan tätorter.

Järnväg

Skyddsavstånd

Längs järnvägen bör generellt ingen ny bebyggelse tillåtas inom 30 meter från närmsta spårmitt. Skyddsavståndet syftar till att skydda bebyggelse från urspärning av tåg och ger utrymme vid eventuella räddningsinsatser om det skulle ske en olycka. Avståndet möjliggör även att en viss utveckling av järnvägsanläggningen kan ske. Skyddsavståndet ska inte enbart tillämpas vid nybyggnation, utan även ligga till grund för bedömning om lämplig verksamhet vid ändrad användning av befintlig bebyggelse. Inom detta avstånd är det också svårt att utan skyddsåtgärder klara gällande riktvärden för trafikbuller och uppnå en godtagbar risksituation.

Tågstopp i Vittinge

Heby kommun framför önskan om ett framtida tågstopp i Vittinge. Trafikverket har i dagsläget inga planer på detta och vill informera om att en rad kriterier behöver vara uppfyllda för att nya tågstopp ska kunna bli verklighet. Nyttan av fler stopp behöver nog vägas mot kostnader, bland annat i form av längre restid och minskad spårkapacitet.

Ärendenummer
TRV 2024/124760, TRV 2024/125592
Motpartens ärendenummer
KS/2021:128

Dokumentdatum
2024-12-20

Prioritering behöver även ske av åtgärder i infrastruktur och anläggning som krävs för att möjliggöra nya tågstopp.

Luftfart

Trafikverket vill informera om att byggnader och andra föremål som är högre än 20 meter kan komma att påverka luftfarten. Flygplatser är sakägare för att bedriva flygplatsverksamhet och ska därför samrådas innan det etableras föremål högre än 20 meter. En lokaliseringsbedömning (flyghinderanalys) behöver göras vid varje enskild etablering. En lokaliseringsbedömning kan beställas hos LfV.

Miljö, hälsa och säkerhet

Farligt gods

Järnvägsstråket Dalabanan samt vägarna 56, 72 och 254 är utpekade primära transportleder för farligt gods. Väg 272, 862 och 869 är utpekade sekundära transportleder för farligt gods. Transporter av farligt gods är en viktig aspekt att beakta när ny bebyggelse planeras intill transportanläggningar, när ny transportinfrastruktur planeras och när markens användning förändras på annat sätt. Genom lämplig lokalisering kan konsekvenser av olyckor undvikas eller begränsas.

Länsstyrelsen i Uppsala län tog år 2023 fram en riktlinje för riskhantering vid transportleder för farligt gods. Enligt riktlinjen ska hänsyn till farligt gods beaktas för exploatering inom 150 meter från stråk med farligt gods. Trafikverket ser ett behov av att kommunen i översiktsplanens del om användning av mark och vatten utvecklar resonemang kring farligt gods vid de bostads- och verksamhetsområden som planeras i närhet till stråk med farligt gods. Detta för att översiktsplanen tydligare ska vägleda efterföljande planering då risker med farligt gods ska beaktas vid både detaljplanering och lovärenden. Trafikverket rekommenderar kommunen att ta stöd av checklisten för översiktsplan som finns i länsstyrelsens riktlinje: [Riskhantering vid transportleder för farligt gods](#).

Buller och vibrationer

Intill statliga vägar och järnvägar finns det risk för buller och vibrationer. Vid planläggning och lovärenden ansvarar kommunen enligt plan- och bygglagen för människors hälsa och säkerhet och för att säkerställa att bebyggelsen anpassas efter de lokala förutsättningarna.

Trafikverket anser att riktvärden enligt förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader ska följas. Trafikbullerutredningar ska ta höjd för prognosår 2045. En god ljudnivå ska i första hand uppnås genom en god samhällsplanering och inte genom uppförande av avgränsade skyddsåtgärder. Behöver ändå skyddsåtgärder uppföras för att nå riktvärdena ska åtgärderna placeras utanför Trafikverkets fastighet eller vägområdet och bekostas av annan aktör än Trafikverket.

Hänsyn behöver även tas till vibrationer vid planläggning och lovärenden. Kommunen bör alltid ta ställning till behovet av vibrationsutredningar. Översiktsplanen får gärna kompletteras med ett avsnitt om vibrationer.

Ärendenummer
TRV 2024/124760, TRV 2024/125592
Motpartens ärendenummer
KS/2021:128

Dokumentdatum
2024-12-20

För att skapa en god och hälsosam boendemiljö är det viktigt att i ett tidigt skede utreda buller- och vibrationsproblematik. Kommunen kan med fördel vägleda den efterkommande detaljplaneringen genom att vid de utvecklingsområden där risk finns för buller- och vibrationsproblematik informera om detta i översiktsplanen.

Dagvattenhantering

Trafikverket vill informera att diken och trummor utmed statlig väg och järnväg är dimensionerade för att avleda vatten från den statliga infrastrukturen samt ytvatten från omgivningen. Trafikverket vill uppmärksamma att åtgärder ska vidtas så att utflödet mot den statliga infrastrukturen med tillhörande diken och trummor inte ökar när området är utbyggt, varken mängd eller hastighetsmässigt. Trafikverket anser generellt att kommunen ska ta höjd för minst 50-årsflöden och vid större etableringar vid framförallt de större infrastrukturstråken visa vad konsekvenserna blir av ett 100-årsflöde. Trafikverket vill framhålla vikten av att säkerställa att valda lösningar gällande hantering av dagvatten inte innebär påverkan på den statliga infrastrukturen.

Solenergi

Trafikverket noterar att Heby kommun avser att ta fram en solbruksplan vars syfte är att redovisa var det är lämpligt med solcellsanläggningar i kommunen. Trafikverket är intresserad av att ta del av de anläggningar som planeras, eftersom de kan innebära påverkan på statlig infrastruktur utifrån flera aspekter, bl.a. behöver bländningsrisk beaktas, liksom närhet till väg och järnväg. En solcellsanläggning kan även störa flyg- och järnvägstrafikens tekniska utrustning (EMC-påverkan), varför det är viktigt att beakta detta vid etablering av solcellsanläggningar.

Finansiering

Trafikverket står för ett grundutförande inom infrastrukturen, d.v.s. den lösning som Trafikverket föreslår för att lösa en trafiksituation och som anses ingå i statens ansvar eller som staten ser ett värde i, exempelvis förbättrad trafiksäkerhet. Ibland kan exploatörer eller kommuner önska förbättringar eller anpassningar utöver det som ingår i grundutbudet. Det benämns tillägg och ska bekostas av annan part än Trafikverket. Kommunen behöver därför vara beredd att ta kostnader för de åtgärder som krävs på den statliga infrastrukturen till följd av kommunal planering.

I de fall där kommande detaljplaner har påverkan på statlig infrastruktur kan det komma att krävas undertecknade avtal med Trafikverket innan respektive detaljplan kan antas.

Övrigt

För ytterligare information och planeringsunderlag se ”Transportsystemet i samhällsplaneringen” på Trafikverkets hemsida. Mer information finns även på följande sidor:

- [Samhällsplanering - Bransch \(trafikverket.se\)](https://trafikverket.se/samhallsplanering-bransch)

Ärendenummer
TRV 2024/124760, TRV 2024/125592
Motpartens ärendenummer
KS/2021:128

Dokumentdatum
2024-12-20

- [FULLTEXT01.pdf \(diva-portal.org\)](#)

Trafikverket ser fram emot en fortsatt hantering av översiktsplanen och välkomnar en dialog kring det som rör statlig infrastruktur.

För Trafikverket

Fanny Ahlberg

Biträdande samhällsplanerare
Trafikverket, Mellersta regionen

Dokumentegenskaper, Ärendenummer TRV 2024/124760, TRV 2024/125592, Motpartens ärendenummer KS/2021:128, Dokumentdatum 2024-12-20, Dokumenttyp BREV.
Konfidentialitetsnivå.[Konfidentialitetsnivå]

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Datum: 2025-01-24
Ärende: Remissvar
Diarienummer: 2024/816-VMKF
Er referens: KS/2021:128
Vår referens: Anna Malmström

Heby kommun
Mark- och planeringsenheten
744 88 Heby
information@heby.se

Yttrande angående förslag till ny översiktsplan Heby

Vafabmiljö är ett kommunalförbund bildat av kommunerna i Västmanlands län samt Heby och Enköpings kommun. Inom vår region bor cirka 344 000 personer och här finns cirka 16 000 företag. Vi ansvarar för insamling av kommunalt avfall, men erbjuder även olika typer av avfallslösningar till företag i regionen.

Vafabmiljö har getts möjligheten att inkomma med synpunkter på Heby kommuns förslag till *Översiktsplan 2040*, som nu är föremål för samråd. Vafabmiljö har även tidigare beretts möjlighet att delta i processen och komma med inspel, utifrån kommunalförbundets verksamhet och ansvar.

Vafabmiljös övergripande synpunkt är att det är en välskriven och aktuell översiktsplan utifrån avfallsorganisationens perspektiv. Vi har särskilt läst och väljer att kommentera följande punkter:

- Kapitlet om Avfall (sidan 66) är korrekt och bra beskrivet. Det är en bra beskrivning av förändringen till fastighetsnära insamling av förpackningar som kommer att ske och därmed att återvinningsstationernas nuvarande roll kommer att vara överspelad inom några år.
- I det andra stycket i kapitlet om Avfall (sidan 66) kan det läggas till textilier, i listan av vad som lämnas vid återbruken. Sedan den 1 januari 2025 så ska textilier sorteras ut och samlas in separat av kommunerna och det görs via de insamlingsbehållare som finns på samtliga återbruk.
- *Avfallsplan 2020-2030* är omnämnd som ett av de kommunala mål- och styrdokument. Det står även angivet när den antogs av Heby kommunfullmäktige. Vafabmiljö vill lyfta fram att detta är mycket bra och visar på att avfallsplanen med dess innehåll är relevant i kommunen.
- I kapitlet "Användning av mark och vatten" finns ett avsnitt om biogas vilket är bra. Det är en bra beskrivning av att biogasen är en resurs som kan framställas av matavfallet.

Vänliga hälsningar

Anna Malmström
Avfallsstrateg
Planering
Anna.Malmstrom@vafabmiljo.se
021 39 35 82

Synpunkter på Heby kommuns översiktsplan – samrådshandling november 2024.

Generellt

Översiktsplanen är ett omfattande dokument med högt ställda mål inom många angelägna verksamhetsområden. Det är också positivt att planen är förhållandevis lätt att läsa och förstå. Planen har sitt fokus inom hållbar utveckling (ekonomiskt, socialt och miljö) vilket är en bra grund för fortsatt utveckling i kommunen. Vi listar nedan några risker och förslag som vi anser ytterligare skulle stärka chanserna att nå planens mål.

Risker

Vi anser att det finns några betydande risker som kontinuerligt behöver ges uppmärksamhet i styrningen mot målen i översiktsplanen.

1. Politikerna tar inte det helhetsansvar som förväntas för att styra verksamheten mot målen i översiktsplanen. Andra mer kortsiktiga frågor blir istället styrande.
2. Politikerna misslyckas med att integrera ekonomiska, sociala och miljömässiga sakfrågor i konkreta beslut och planfrågor jmf utbyggnaden av Julmyra.
3. Översiktsplanen förblir den kommunala förvaltningens plan utan att föreningar/medborgare/intressegrupper samverkar i genomförandet.

Förslag

1. Stärkt återkoppling till medborgarna hur väl målen uppnås?

Översiktsplanen ska prägla kommunens verksamhet under många år. Vi föreslår därför att planen följs upp och utvärderas vart 3:e år. Beroende på uppnådda resultat i planen kan omprioriteringar göras. Det är möjligt att detta regleras i lagstiftningen men förloppet är okänt för oss som medborgare. Ett avsnitt i planen bör därför behandla hur uppföljningen ska gå till och hur resultatet kommuniceras med medborgarna.

2. Samverkan är en avgörande framgångsfaktor?

Kommunen är ansvarig för planen men vi tror samverkan med medborgarna är nyckeln till framgång. Vi anser att det finns ett behov av att starkare spegla behovet av samverkan med medborgarna i planen. Det nämns i olika stycken med enstaka meningar. Vi anser dock att de skrivningarna behöver bli betydligt tydligare eftersom samverkan antagligen är den största flaskhalsen i kommunens möjligheter att nå målen. Det finns inte en chans att nå planens mål utan engagemang och kunskap från medborgarna. Ett avsnitt i planen bör därför beskriva hur samverkan med medborgarna ska gå till i genomförandet av planen.

3. Målen vad gäller vatten är bredare än miljökvalitetsnormerna?

Vi anser att målbeskrivningen vad gäller vatten behöver breddas. Det är mycket text om miljökvalitetsnormerna vad gäller vatten men inget eller lite om de andra delarna av hållbarhetsmålen dvs. ekonomiska och sociala utmaningar kopplat till vatten. Texten borde starkare spegla betydelsen av en smart vattenhantering för ekonomiska intressen som livsmedelsproduktion, inflyttning, turism och friluftsliv. Ett avsnitt i planen bör vidga och bredda målformuleringarna vad gäller vatten utanför den gamla vanliga boxen med miljökvalitetsnormer. Vi anser att det skulle öka planens styrka och relevans i en verklighet med ökad konkurrens och ett förändrat klimat- och säkerhetsläge.

4. Stort ansvar vilar på politikerna i utbyggnaden av kommunens tätorter.

Det är svårt att i planen se att hållbarhet speglar t.ex. utbyggnadsplanerna för Morgongåva. Här ska bl.a. stora ytor hårdgöras och bebyggas utan att yttre skyddsåtgärder finns redovisade för att skydda omgivande vatten. Det ger intryck av en upprepning av kommunens plan för utbyggnaden av Julmyra med höga kostnader för samhället som följd. Vi tar därför för givet att ansvariga politiker ställer höga krav på att alla nya utbyggnadsplaner i kommunen inkluderar lämpliga skyddsåtgärder för att inte negativt påverka nedströms ekonomiska- och miljömässiga intressen.

5. Den politiska samordningen på strategisk nivå behöver stärkas?

Under det sista årsmötet i VNV medverkade flera ledande politiker i diskussionen. Ett av förslagen från politikerna var att kommunen borde

bilda en tvärpolitisk och strategiskt vattengrupp. Detta motiverat av kommunens satsningar på vatten och behovet av tvärpolitisk dialog och kunskapsuppbyggnad. Kommunalt beslutsfattande kopplat till vatten med ökade ekonomiska, sociala och miljömässiga krav/möjligheter förväntas öka. Översiktsplanens vattenrelaterade mål skulle i så fall också kunna hanteras av gruppen. Vi anser därför att bildandet av en sådan tvärpolitisk vattengrupp i Heby Kommun skulle vara av stort värde.

Vansjö den 26 januari 2025,

Styrelsen för Vansjö Nordsjö Vattenvårdsförening

Från: planer.mellan@vattenfall.com <planer.mellan@vattenfall.com>

Skickat: den 24 januari 2025 14:07

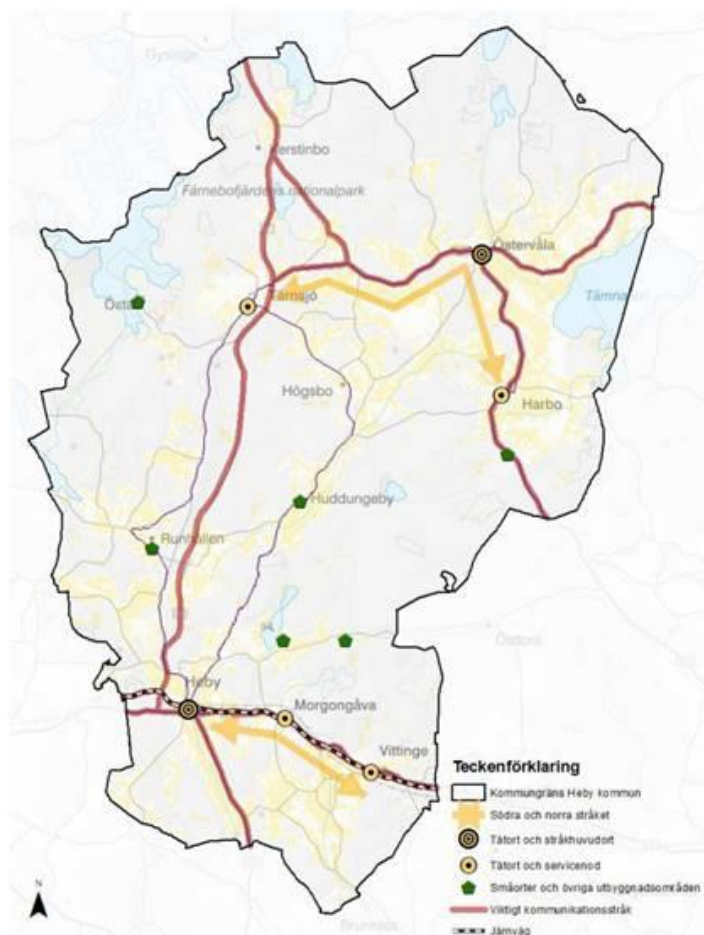
Till: information <information@heby.se>

Ämne: Vattenfall Eldistribution ABs yttrande gällande samråd Heby kommun – Samråd om förslag till översiktsplan 2040

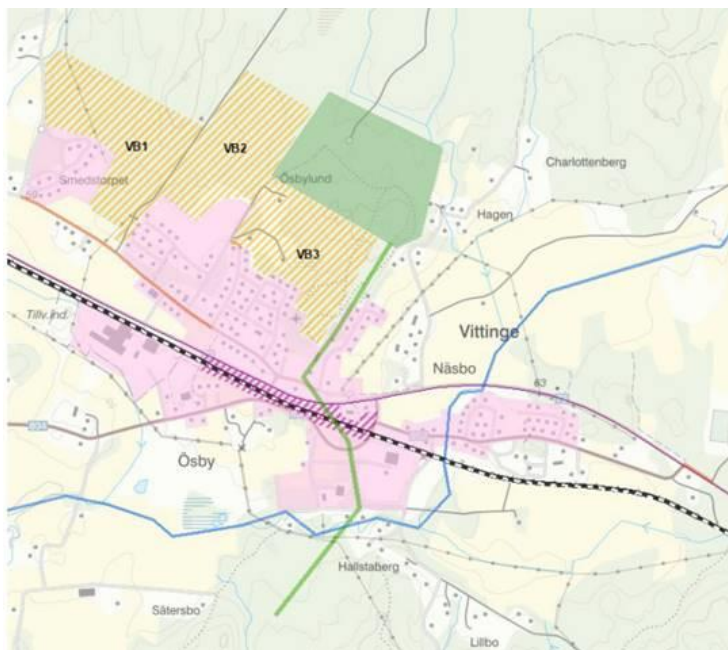
Hej!

Vattenfall Eldistribution AB har elnätanläggningar inom område och inom närområde för aktuell översiktsplan bestående av 77 kV transformatorstation, blå kvadrat i karta nedan, 77 kV luftledning, lila heldragen linje, 24 kV markkabel, turkos streckad linje, 12 kV nätstation, svart kvadrat, 12 kV luftledning, röd heldragen linje samt 12 kV markkabel, röd streckad linje. Elnätanläggningarnas läge i kartan är ungefärligt.

[Borttagen karta med hänvisning till OSL (2009:400) 15 kap. 2 §]

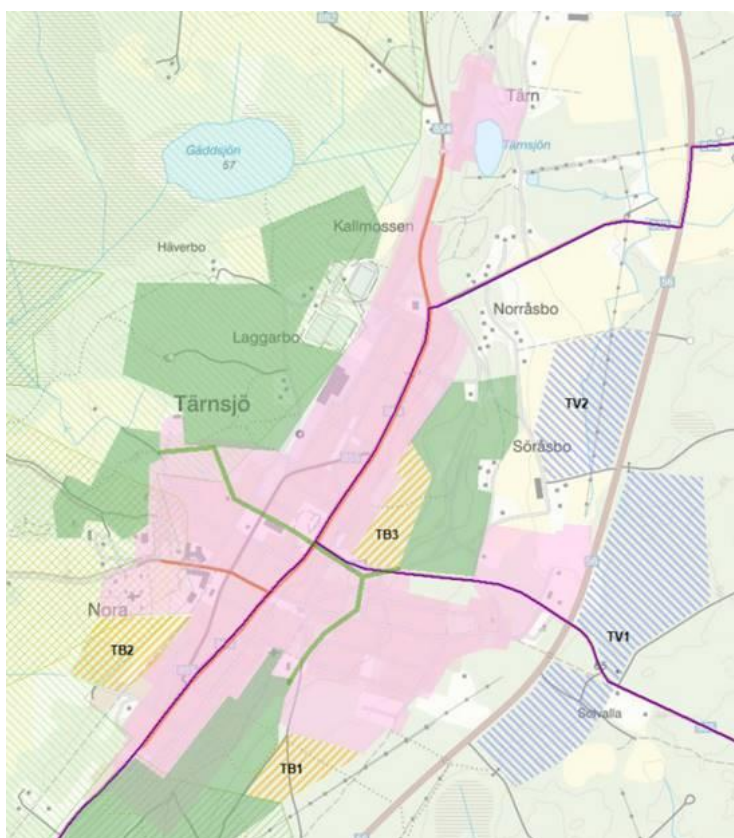

[Borttagen karta med hänvisning till OSL (2009:400) 15 kap. 2 §]

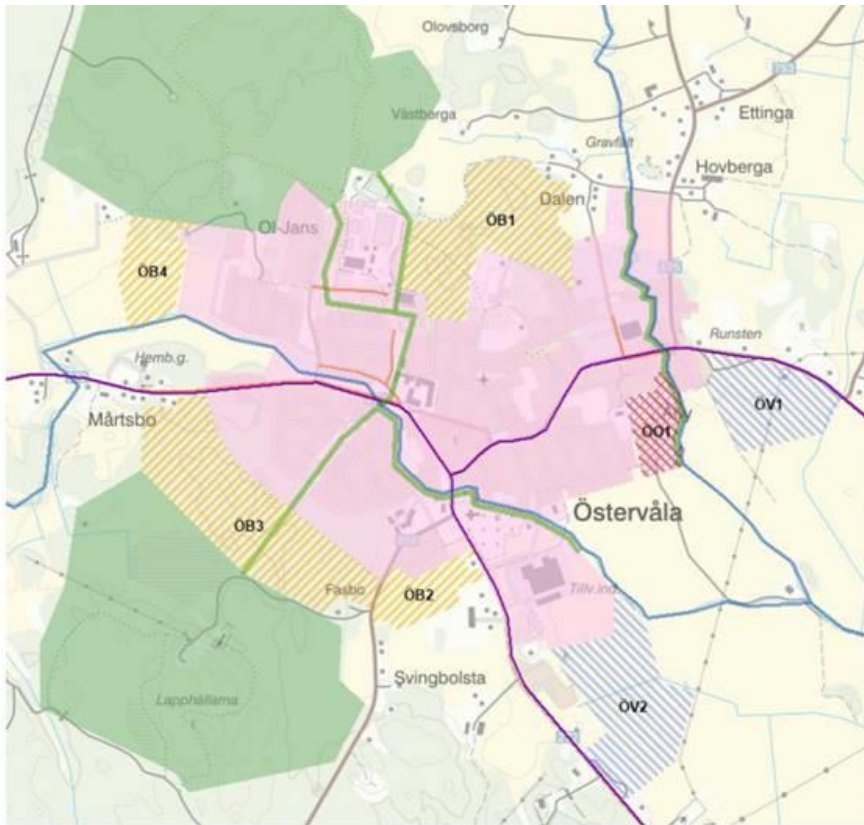
Vattenfall Eldistribution AB önskar att säkerhetsavstånd samt markreservat för befintliga luftledningarna och markkablar tas hänsyn till i kommande planarbete för VB1 och VB3.

[Borttagen karta med hänvisning till OSL (2009:400) 15 kap. 2 §]

Vattenfall Eldistribution AB önskar att säkerhetsavstånd samt markreservat för befintliga luftledningarna och markkablar tas hänsyn till i kommande planarbete för TV1, TV2 och TB3.

[Borttagen karta med hänvisning till OSL (2009:400) 15 kap. 2 §]

Vattenfall Eldistribution AB planerar en reinvestering av ledningen Starfors-Östervåla (ledningen och stationen i södra delen av kartan ovan). Med den kommande detaljplanen (ÖV2) kommer Vattenfall Eldistribution bli begränsade därmed önskar Vattenfall Eldistribution att det lämnas mer utrymme för ledningar i anslutning till stationen.

Vattenfall Eldistribution AB lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen regionalt elnät:

- Vid behov av ombyggnad av ledningar inom regionalt elnät vilka är linjekoncessionspliktiga ledningar är det troligt att ny koncession behöver sökas vilket är tidskrävande och kostsamt.
- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå över 55 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 20 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk samt ur ett underhållsperspektiv.
- En ny byggnad intill en station med spänningsnivå över 24 kV ska placeras minst 20 meter, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- Utöver detta säkerhetsavstånd (20 m) tillkommer tillämpningen av försiktighetsprincipen för frågan kring elektriska och magnetiska fält (EMF). Vattenfall Eldistribution rekommenderar att ny bebyggelse där människor stadigvarande kan antas vistas, tex bostäder och kontor, inte uppförs närmare än 50 meter från ledningens närmaste anläggningsdel. Detta för att minimera eventuell framtida oro etc. hos de boende.

Vattenfall Eldistribution AB lämnar följande synpunkter vad gäller elnätanläggningar med beteckningen lokalt elnät:

- En ny byggnad intill en luftledning med spänningsnivå upp till 24 kV ska placeras på ett minsta avstånd på 10 meter från närmaste anläggningsdel, detta utifrån säkerhetsområde och elsäkerhetsrisk.
- Nya exploateringar medför ett behov av både nya ledningar och nya nätstationer för elförsörjning. Nya ledningar är i stort sett alltid markförlagda kablar i tätbebyggt område men kan vara både markförlagda kablar och ledningar byggda i luft på landsbygden.
- För att undvika magnetfält ska avstånd från station till stadigvarande vistelse vara minst 5 meter. För att undvika brandrisk ska avstånd mellan station och brännbart material vara minst 5 meter.

I översiktsplanen framgår att utbyggnad av solenergianläggningar bör främst ske i områden med goda möjligheter till anslutning till befintligt elnät samt till områden som inte innehar höga kulturhistoriska värde. Om en lågspänningsanläggning (solenergianläggning) planeras att uppföras närmare 300 m från Vattenfall Eldistribution ABs stationsområde eller kraftledningsgata ska samråd om skyddsåtgärder genomföras innan anläggningen uppföres. Skyddsåtgärder kan behövas för att förhindra att farlig beröringsspänning i anläggningen inte överskrider de gränsvärden som anges i ELSÄK-FS kap 5 §7 på grund av jordfel i Vattenfall Eldistribution ABs 130 kV system. Därmed är det viktigt att tidig dialog förs med Vattenfall Eldistribution AB vid planering av solenergianläggningar.

Trots dessa riktlinjer önskar Vattenfall Eldistribution AB att vara en remissinstans vid planer och bygglovsprövning. Då det kan finnas projekt eller planer som kräver andra avstånd.

Vattenfall Eldistribution AB vill informera om följande:

- Eventuell flytt/förändringar av befintliga elnätanläggningar utförs av Vattenfall Eldistribution, men bekostas av exploitören.
- Beställning/förfrågan ledningsflytt görs på Vattenfall Eldistributions hemsida. [Blanketter och formulär | Vattenfall Eldistribution](#)
- Inför anslutning av ny byggnad till befintligt elnät måste beställning av offert på el-servis beställas i mycket god tid. Offert på el-serviser, både byggkraft och permanent servis, beställs via [Anslutning - Vattenfall Eldistribution](#) eller på telefon: 020-82 10 00
- Vid eventuella schaktningsarbeten skall kabelutsättning begäras. Se [Så undviker du avgrävningar på din egen tomt med Ledningskollen](#)
- När du ska bygga, fälla träd, schakta eller spränga nära våra ledningar så glöm inte att beställa bevakning. Då är vi med på plats under arbetets gång och ser till att inga skador uppstår [Beställ tjänst - Vattenfall Eldistribution](#)
- Befintliga elnätanläggningar måste hållas tillgängliga under alla skeden av genomförandet.
- Någon anläggning, tex byggnad, får inte uppföras invid elnätanläggning tillhörande Vattenfall Eldistribution så att gällande säkerhetsavstånd inte hålls.

Vänliga hälsningar / Best regards

Jannike Tingsmark
Tillstånd- och Rättighetsförvaltare

Vattenfall Eldistribution AB
Tillstånd och Rättigheter (DP-RF)

Telefon +46 (0)70 172 26 76

Vattenfall Eldistribution AB
Evenemangsgatan 13, 16979 Solna, Sweden

www.fossilfreedom.com

Confidentiality: C1 - Public